

U

U, u n. (-,-) : U g., u g. ; *jemandem ein X für ein U vormachen*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellañ, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b.

u. : [berradur evit **und**] ha, hag.

Ü / ü n. (-,-) : U daoubik warnañ g., u daoubik warnañ g., U-Umlaut g., u-Umlaut g.

u.a. : [berradur evit **unter anderem / unter anderen / und andere / und anderes**] e-mesk traoù all, hag all, h.a.

u.a.m. [berradur evit **und andere(s) mehr**] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.

u.A.w.g. : [berradur evit **um Antwort wird gebeten**] diskrivit mar plij, respontit mar plij.

U-Bahn b. (-,-en) : [berradur evit **Untergrundbahn**] metro g., [dre fent] tren buzhug g. ; *mit der U-Bahn fahren*, mont gant ar metro ; *sich aus der U-Bahn quälen*, en em zistrobañ a-douez an dud evit diskenn eus ar metro.

U-Bahnhof g. (-s,-höfe) : arsav metro g.

übel ag. : fall, drouk, drougoberius, drougoberus, gwalloberus, vil ; *eine üble Gewohnheit*, un tech fall g., ur boaz fall g., ur voaz fall b., ur pleg fall g., ur gammvoaz b., ur c'hammvoaz g., ur c'hammbleg g., ur droukpleg g., ur gwallbleg g., ur gwalldech g., un droukkustum g., un atapi divalav g. ; *das ist nicht übel*, n'eo ket fall tamm ebet ; *in übler Lage*, en ur blegenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn gwall ziaes, en ur blegenn lous, en ur gudenn lous, en ur pleg berr, en avel d'e voue, berr war e sparl, paket fall, tapet diaes, en ur gempenn, en ur grenegell ; *übles Aussehen*, neuz (feson) fall b., liv fall g., penn kozh g. ; *üble Nachricht*, keloù fall g. ; *übler Schlag*, mestaol g. ; *ein übler Kerl*, ul lakepod g., ur gwallbaotr g.,

ur gwallbezh g., ur gwallibil g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur c'hozh tra badezet g., un tamm kozh tra g., un dra vil g., ur vil g., un dra fall g., un dra milliget g., ur pezh vil g., ul labous kailh g., ur paotr kailh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ul legestr g. [*liester ligistri*], ur stronk labous g. ; *das ist ein übler Kerl*, hennezh 'zo gwaz a-walc'h, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ ; *übles Element*, lampon g., legestr g., fall den g., pezh fall g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., bosenn a zen g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., gast b., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., ur renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., fallakr g., sac'h malis g., gwallbaotr g., gwallibil g., labous kailh g., paotr kailh g., paotr fall g. ; *üble Brut*, noueañs b., lastez tud g., ravalidi lies., breinaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti lies., torfedourien en o had lies., lignez b., tud didalvez lies. ; *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet*, gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn, gwallaget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, ifamet e oa bet ar vag gant ar gorventenn, gwall voufonet e voe ar vag gant ar wallamzer ; *P. man hat ihn übel zugerichtet*, hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gompezet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *es steht übel mit seiner Gesundheit*, da fall ez a e yec'hed, fall emañ e gont, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), kas a zo warnañ, n'eo ket gwall yac'h, gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; *er ist übel dran*, tapet fall eo, paket fall eo, emañ o c'hoari da fall, n'emañ ket war e

du, fall emañ e gont ; *er ist sehr übel daran*, en avel d'e voue emañ, trist eo an traoù gantañ, bez emañ en ur blegenn gwall ziaes, dindan ar bec'h emañ, berr eo war e sparl, paket eo en ur pleg berr, tapet diaes eo, en ur gempenn emañ ; *er ist am übelsten dran*, dezhañ eo ar gwashañ ; *übel gelaunt*, rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefñviñ, koeñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, gwall imoret, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, tev e vourennoù, e gwad porc'hell ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran*, an tog a zle mestriñ d'ar c'hoef ; *er ist fürchterlich übel gelaunt*, n'eo ket brav tostaat outañ, n'emañ ket e voc'h er gêr, a dro fall emañ, treuflez eo, n'emañ ket e holl voc'higou er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus ar an heol, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fas rous a zo outañ, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, o c'hoari e benn fall emañ, en imor fall-put emañ, e gwalarn emañ, en imor santel emañ ; *übel klingend*, diheson ; *übel riechend*, flaeius, louvidik, blazer, louvus, blazus ; *mir wird übel*, heugdoñjer a sav ennon, en em gavout a ran diaes, dont a ran da vezañ fall, deuet on fall, deuet on diaes, mont a ra fall ganin, sevel a ra va c'halon ; *davon wird mir übel*, ar boued-se a zeu da neuñ (da zarneuñ) war va c'halon, heugdoñjer a sav ennon pa zebran an dra-se ; *mir ist übel*, kouezhet eo ar fall warnon, sevel a ra va c'halon, emañ o vont da semplañ, emañ o vont da fatikañ (da fatañ), deuet on da vezañ fall, aet on fall, me a venn mankout, va c'halon a zo e-giz war-neuñ ; *übel angebracht*, dizereat, dijaoj, amzereat, amzere, digoulz, dibred, dibrepoz ; *wohl oder übel*, a-c'hrad-vat pe a-c'hrad-fall, dre gaer kenkoulz ha dre nerzh, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, plijet pe get, bezet drouk bezet mat gant neb a garo, pe zrouk e vo gantañ pe ne vo, bezet drouk bezet mat gantañ, drouk ha mat gantañ ne vern ket, mat ha drouk, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, e defot gwell, karent pe ne garent ket (Gregor), pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe displijet ; *wohl oder übel wird er hingehen müssen*, pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *etwas übel nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemandem etwas übel nehmen*, kaout droug (kemer droug, derc'hel droug, magañ droukrañs, goriñ

drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ droug en an-unan a-enep unan all en abeg d'udb, derc'hel imor ouzh u.b. en abeg d'udb, derc'hel drougiezh diwar u.b. en abeg d'udb, kaout heg (drougiezh) ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ leskidik war-lerc'h u.b. en abeg d'udb, ober stad fall eus u.b. en abeg d'udb ; *nehmen Sie es mir nicht übel*, n'it ket da gemer kaz ouzhin, salokras, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemerit ket an dra-se a berzh fall ; *nehmen Sie mir nicht übel, was ich Ihnen sagen werde*, n'it ket da ober van ma lavaran an dra-se deoc'h, arabat deoc'h bezañ feuket gant ar pezh am eus da lavaret deoc'h ; *da tust du übel daran, zu ...*, gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus an dra-se, ne vefe ket a boan dit ober an dra-se, ne zleves ket ober an dra-se, n'eo ket fur ober an dra-se, fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb] ; *ich möchte keinem Übles nachreden*, n'am eus ket c'hoant da vezañ bountet e kaoz ; *übler Streich*, bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *jemandem übel mitspielen, jemandem einen üblen Streich spielen*, ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro gamm, un dro-dall, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., strañ d'u.b.

Übel n. (-s,-) : droug g., gwall g., malapa g., noaz g., fall g. ; *es gibt kein schlimmeres Übel als den Krieg, von allen Übeln ist der Krieg das Schlimmste*, n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; *wir müssen uns vor diesem Übel am meisten fürchten*, an droug-se a zleomp kaout aon razañ muiañ (ar muiañ) ; *ein notwendiges Übel*, un droug ret ober gantañ g. ; *ein Übel beseitigen*, diwrizeniñ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, bezañ trec'h d'un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwrizeniñ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), dibennañ ur si fall bennak, heskiñ mammenn un tech fall, harluañ un tech fall a-douez an dud, harluañ un tech fall a-vetoù an dud, lemel ur pleg fall ; *das Übel an der Wurzel fassen*, troc'hañ ar c'hentañ droug, troc'hañ gwrizioù an droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *einem Übel vorbeugen*, mont en arbenn d'un droug bennak, parraat un droug, parraat ouzh ur gwall, troc'hañ a-raok un droug bennak ; *einem Übel vorgebeugt haben*, bezañ kuit ha pare diouzh un droug bennak, bezañ kuit ha pare diouzh ur gwall bennak ; *unheilbares Übel*, droug diremed g., droug dibare g. ; [relij.] *erlöse uns von dem Übel !* hon diwall diouzh an Droug ! mirit na zaimp da goll ! lam (lamit) diwar hon

eneoù pouez ar pec'hedoù ! distroit an Droug diwarnomp ! distro an Droug diwarnomp ! diboagn (diboagnit) hon eneoù ! hon diliv (hon dilivrit) a bep droug ! pella (pellait) an Droug diouzhomp ! ; *zu allem Übel*, hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma vefe ar gwall en e varr ; *von zwei Übeln muss man das kleinere wählen*, gwelloc'h ur fri bras evit daou vihan - gwelloc'h gloazañ daou eget lazhañ unan - pa vez erruet ar gwall, e vez gwelloc'h bezañ born eget bezañ dall - eus a zaou zroug, ar bihanañ atav - pa vez tro da goll eo gwell hanter eget holl - dalc'h mat d'ar bas, laosk ar belost da gas.

Übelbefinden n. (-s) : damgleñved g., diaezamant g., diaez g., diaezad g., c'hwedenn b., heug g., heugenn b., sav-kalon g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b.

übelgelaunt ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefñviñ, koefñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, kamm e vlevenn, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, trenket al laezh, tev e vourrennoù, e gwad porc'hell.

Übelkeit b. (-, -en) : heug g., heugenn b., sav-kalon g., doñjer g., rukun g., regred g., c'hwedenn b., diaezamant g., diaez g., diaezad g., kalonask b., kalonlosk b., kalondev b. ; *Übelkeit erregend*, heugus, flaerius, doñjerus, regredus, a laka ar galon da heugañ, a laka ar galon da sevel ; *Übelkeit verursachen*, *Übelkeit erregen*, bezañ heugus (flaerius, doñjerus, regredus), lakaat ar galon da heugañ, lakaat ar galon da sevel.

Übelklang g. (-s, -klänge) : disonegezh b.

übellaunig ag. : rekin, e benn a-dreuz, o c'hoefñviñ, koefñvet e boch, kintoù ennañ, ginet, en e benn fall, troet fall, imoret-fall, loariet, war e du fall, brizh, a dro fall, e roched e gwask e revr, e leue a-dreuz gantañ, aet e leue a-dreuz gantañ, e leue a-dreuz en e gof, e leue a-dreuz ennañ, fas rous outañ, aoz fall ennañ, kamm e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treflez, trenk e valadenn, trenket e valadenn, e gwad porc'hell, tev e vourrennoù, tagnous, grignous, hek, hek e c'henoù, c'hwerous, mouzher, chakous, kintus, diaes, penn-fall, penn-sourd ; *übellaunisch sein*, tagnouzal ; *übellaunisch werden*, tagnousaat ; *übellaunisch machen*, tagnousaat.

Übellaunigkeit b. (-) : imor fall b., imor b.

übelnehmerisch ag. : anoazus, kizidik.

übelriechend ag. : flaerius, louvidik, blazus, blazer, louvus, mouezhus, hag a vouezh, hag a daol mouezh ; *übelriechender Atem*, anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b.

Übelstand g. (-s, -stände) : chastre g., diaezamant g., diaez g., direizhamant g., direizh g./b.

Übeltat b. (-, -en) : drougober g., drougobererezh g., fallober g., gwallober g., gwalladenn b., kammober g., gwall g., mestaol g., gwalldaol g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; *eine Übeltat begehen*, drougober, gwallober, fallober, mestaoliañ, ober ur fallentez, ober ur falloni ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen*, kemer e lod e

gwalloù e genvreudeur ; *alle Übeltaten, die ihr begangen habt*, an holl wall hoc'h eus graet, an holl walloù hoc'h eus graet.

Übeltäter g. (-s, -) : drougoberour g., drougoberer g., gwalloberour g., mestaolier g., drouk'haer g., gwaller g., falloberer g., gwallibil g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g., torfedour g., feller g.

übeltätig ag. : 1. drougoberius, drougoberus ; 2. [hudouriezh] strobineilus.

übelwollen V.gw (will übel / wollte übel / hat übelgewollt) : *jemandem übelwollen*, klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., magañ droukrañs (derc'hel drougiezh, goriñ drougiezh) ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., pediñ droug d'u.b., karet droug d'u.b., karet droug ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e droukrañs (bevañ e droukrañs, bevañ e drougiezh) gant u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug en e gorf a-enep u.b., kaout droug (drougiezh, heg) ouzh u.b. ; *übelwollend*, droukrañsus, mennet fall, droukyoulet, doukyoulek.

Übelwollen n. (-s) : droukrañs b., malis g./b., malivolañs b., droukyoul b., gwallyoul b.

üben V.k.e. (hat geübt) : 1. ober gant ; *Geduld üben*, padout, amzeriñ, pasiantiñ, reuziñ, morc'hedal, kemer pasianted, chom da c'hortoz, deport, kaout pasianted, diskouez e seizh pasianted, en em basiantat, kemer pasianted / bezañ ur skouer a basianted (Gregor), amzeriñ gant e seizh pasianted, gouzout hirc'hortoz ; *Verrat üben*, mont da drubard (da dreitour), trubardiñ ; *Gastfreundschaft üben*, bezañ degemerus, reiñ digor, reiñ degemer ; *Nachsicht üben*, bezañ pardonus (komprenus), bezañ ledan e vañch, bezañ mat (dous, damantus, habask) (Gregor) ; *gegen jemanden Nachsicht üben*, pardoniñ d'u.b., bezañ pardonus e-keñver u.b., bezañ damantus d'u.b., bezañ re vadelezh ouzh u.b., bezañ asantus ouzh u.b., bezañ ledan e vañch e-keñver u.b., bezañ mat (dous) e-keñver u.b. / bezañ habask en andred u.b. (Gregor).

2. pleustriñ, gourdonañ, embregañ, embreger, embregata, letriñ ; *eine Truppe üben*, gourdonañ soudarded ; *Klavier üben*, pleustriñ war ar piano, deskiñ diouzh ar piano ; *Gesang üben*, pleustriñ war ar c'han ; *seine Feder üben*, embreger e bluenn da skrivañ mat ; *seine Gewalt üben*, embreger ar galloud ; *sein Amt üben*, embreger e garg.

V.gw. (hat geübt) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, embreger e gorf, embreger e spered, embregata, embleustriñ, embregiñ, en em varrekaat, en em letriñ ; *mit geübten Händen*, gant ampartiz, gant daouarn akuit, gant daouarn embreget mat, ouesk ; [lu] *übende Truppen*, bagadoù soudarded oc'h embregiñ lies., bagadoù soudarded o pleustriñ lies. ; *geübt*, ampart, diampech, akuit, arroutet, gourdon ; *geübt in (t-d-b)*, ur mailh war, akuit (ampart) e, akuit (ampart, arroutet, barrek, kalet, ki) war, gourdon ouzh ; *durch vieles Üben, durch beharrliches Üben*, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre hir delc'her da bleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre ser pleustriñ, dre fin pleustriñ, war-bouez pleustriñ.

V.em. : **sich üben** (hat sich (t-rt) geübt) [in etwas (t-d-b)] : pleustriñ [war udb], embleustriñ, embregata, poelladiñ [war udb], en em varrekaat [war udb], deskiñ [diouzh udb, ouzh udb].

über

I. Araogenn ha dreklakadenn

1. [egor] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, estr, uheloc'h eget, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da
2. [amzer] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da
3. [t-rt] diwar-benn, diwar, a-zivout, war, war-benn, war-bouez, en andred, diwar-goust
4. [t-d-b] en abeg da, abalamour da, dre

II. Adverb

1. tremen, en tu all da, d'an nec'h, d'al laez
2. hag a chom
3. trawalc'h
4. echu, tremenet
5. **über und über**

III. Rakger

IV. Rakverb

1. rannadus
2. stag

I. Araogenn

1. [egor] [+ t-d-b pe t-rt] a-us, a-uc'h, a-zioc'h, àr, war, dreist, a-dreist, en tu all da, estr, uheloc'h eget, war-c'horre.

a) a-us, a-uc'h, a-zioc'h ; *ein Leuchter hängt über dem Tisch*, a-zioc'h an daol ez eus ur gleuzeur a-istribilh ; *der Elektriker hängt einen Leuchter über den Tisch*, lakaat a ra an tredaner ur gleuzeur a-istribilh a-us (a-uc'h) an daol ; *der Mann, der über uns wohnt*, an den hag a zo o chom a-uc'h (a-us, a-zioc'h) dimp g., an den hag a zo o chom er solier a-us dimp g., an den hag a zo o chom e-krec'h g. ; *Wolken schweben über der Stadt*, koumoul a zo berniet a-zioc'h kêr ; *Fluch über dich ! mallozh dit !* ; *über der Tür hing ein Schild*, ur skritell a oa war-c'horre an nor ; *über alles*, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, da gentañ-tout, dreist-holl, dreist-an-holl, ispisial, dreist pep tra, a-dreist pep tra ; [istor] *Deutschland über alles in der Welt*, Bro-Alamagn a-dreist pep tra er bed-holl.

b) war, àr ; *der Nebel liegt über dem Tal*, goloet eo an draoñienn gant al latar ; *der Nebel breitet sich über das Tal*, tamm-ha-tamm e vez goloet an draoñienn a-bezh gant al latar ; *einen Teppich über den Boden breiten*, astenn ur pallenn war al leur ; *Tränen liefen ihr über die Wangen*, Tränen rollten über ihre Wangen, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h ; [dre astenn.] *er sitzt über seinen Büchern*, emañ o studiañ, emañ gant e levrioù ; *er ist über der Arbeit eingeschlafen*, manet e oa kousket a-greiz labourat, manet e oa kousket e-kerzh e labour ; [dre skeud.] *er steht über mir*, emañ en ur garg uheloc'h eget va hini, hennezh a zo mestroc'h egedon, dindanañ emañ, hennezh a zo mestr warnon, hennezh a zo a-zioc'h din ; *er hat keinen über sich*, n'eus

den ebet o reiñ urzhioù dezhañ, n'eus den ebet a-zioc'h dezhañ ; *über ein Volk herrschen*, ren war ur bobl.

c) dreist, a-dreist, en tu all da, ouzhpenn, muiget, tremen, pase ; *das Wasser reichte ihm über das Knie*, dont a rae an dour dreist e zaoulin, sankañ a rae en dour donoc'h eget e zaoulin, ouzhpenn uhelder pennoù e zaoulin a zour en doa ; *ihr Rock reicht ihr über das Knie herab*, diskenn a ra he brozh izeloc'h eget he daoulin ; *es sind über hundert Leute gekommen*, deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; *er ist nur wenig über fünfzig*, *er ist nur um ein wenig über fünfzig*, nebeut war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, un dra bennak ouzhpenn hanter-kant vloaz eo an den-se.

d) d'an tu all, dreist, dre greiz, dre, a-dreuz ; *über die Straße gehen*, mont d'an tu all d'ar straed, treuziñ ar straed ; *über den Platz gehen*, mont dre greiz ar blasenn, mont a-dreuz ar blasenn ; *die Brücke führt über den Fluss*, kas a ra ar pont d'an tu all d'ar stêr ; *über die Grenze gehen*, treuziñ harzoù ar vro ; *er ging gemächlich über die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *einen Pulli über das Hemd anziehen*, lakaat ur stammenn dreist e roched ; *jemanden über die Schulter ansehen*, sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b. dreist e skoaz ; [dre astenn.] *von Paris nach Köln über Aachen*, eus Pariz betek Kolum dre Aachen ; *nach Dresden über Leipzig fahren*, tremen dre Leipzig evit mont da Zresden, tapout Leipzig evit mont da Zresden, pakañ Leipzig evit mont da Zresden ; *die Flugzeuge fliegen über unsere Köpfe hinweg*, tremen a ra an nijereziou dreistomp ; *über einen Bach springen*, *über einen Bach setzen*, lammat dreist ur c'houer ; [dre skeud.] *das geht über seine Kräfte hinaus*, kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'eo ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das geht über alle Maßen*, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, leun-barr eo an traoù, re zo re ; *das geht mir über den Verstand*, *das geht über meinen Verstand hinaus*, *das geht über meine Fassungskraft*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

2. [amzer] [t-rt] e-pad / e-kerzh / tremen / en tu all da ; **a)** e-pad, e-doug, e-kerzh ; *er blieb über Nacht bei uns*, tremenet en deus bet an nozvezh en hon ti, chomet e oa da gousket en hon ti ; *das ganze Jahr über*, hañv-goañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *die ganze Nacht über*, an noz-pad, a-hed an noz penn-da-benn, e-pad an noz hed-da-hed, e-pad an noz hed-ha-hed, hed-da-hed d'an noz, hed-ha-hed d'an noz, hed an noz, dre hed an noz, etre daou benn an noz, adalek eil penn an noz betek egile ; *den ganzen Tag über*, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil

heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, a-hed-pad an deiz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *über Nacht kommt Rat*, dale a ra vad a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar siliou.

b) pelloc'h, pase, tremen, ouzhpenn, muiget, a-benn, e-leizh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwisk-war-wisk ; *er ist über das vorausgesehene Datum geblieben*, chomet eo bet pelloc'h eget ar pezh a oa bet divizet ; *über eine Stunde*, pase un eurvezh, tremen un eurvezh, muiget un eurvezh, ouzhpenn un eurvezh ; *es ist schon über ein Jahr her*, tremen bloaz 'zo abaoe ; *er ist schon über Fünfzig*, hanter-kant vloaz bet eo, muiget hanter-kant vloaz eo, pase hanter-kant vloaz eo, tremen hanter-kant vloaz eo ; *morgen über acht Tage*, a-benn eizh deiz da geñver warc'hoazh, warc'hoazh penn sizhun ; *einen Tag über den anderen*, eus an eil devezh d'egile, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, bep a damm bemdez, bemdez-bemdez ; [dre astenn.] *Fehler über Fehler machen*, ober faziou e-leizh, ober faziou forzh pegement, ober faziou ken-ha-ken, ober faziou ken-ha-kenañ, ober faziou kenañ-kenañ, ober faziou mui-pegen-mui, ober faziou gwazh-pegen-gwazh, ober faziou gwisk-war-wisk ; *er macht eine Dummheit über die and(e)re*, Kerdrubuilh a zo anezhañ, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiñ sotonioù nevez ar ar re a-ziagent, ober a ra sotonioù bern-war-vern.

3. [t-rt] diwar-benn, diwar, a-zivout, war-benn, war-bouez, diwar-bouez, war, eus, en andred, diwar-goust, gant, ouzh ; *etwas über jemanden sagen*, lavaret udb eus u.b., lavaret udb diwar-benn u.b. ; *er sprach über die Abrüstung*, komz a reas diwar-benn an dizarmañ ; *eine Rede über das gegenwärtige Theater*, ur brezegenn diwar (war-bouez, diwar-bouez, war-benn, a-zivout) ar c'hoariva a vremañ ; *eine Abhandlung über das gegenwärtige Theater*, ur studiaden diwar ar c'hoariva a vremañ ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“*, gant Darwin eo bet skrivet al levr "a-zivout orin ar spesadoù" ; *sich über etwas freuen*, bezañ laouen o welet udb (gant udb) ; *sich über etwas wundern*, bezañ sebezet (souezhet) o welet (o klevet) udb, souezhañ ouzh udb ; *über etwas klagen*, klemm diwar-benn udb, klemm eus udb ; *über jemanden lachen*, c'hoarzhin da (diwar-goust) u.b., c'hoarzhin goap da (ouzh) u.b. ; *über etwas traurig sein*, bezañ chifet (poaniet, doaniet, glac'haret) gant udb ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst*, levrioù a bep seurt a zo bet savet en e gerz.

4. [t-d-b] en abeg da, abalamour da, gant ; *er konnte über dem Lärm nicht arbeiten*, ne oa ket tu dezhañ labourat gant an trouz a oa ; *über seinen Sorgen verlor er jeden Appetit*, kement a dregas en doa m'en doa kollet ar c'hoant debriñ.

5. [t-rt] dre, dre hantererezh ; *über den Rundfunk sprechen*, komz er skingomz ; *sich mit jemandem übers*

Radio unterhalten, komz gant u.b. dre hantererezh ar skingomz.

II. Adverb.

1. tremen, en tu all da, en tu-hont da, muioc'h evit, mui eget, war an ampl da, pase, ouzhpenn, muiget, estreget, d'an nec'h, d'al laez, kreñv, kreñv da ; *über zwanzig*, muioc'h eget (tremen, ouzhpenn, en tu all da, en tu-hont da, estreget) ugent, ugent ha c'hoazh, ugent kreñv, kreñv da ugent ; *eine Klasse von über fünfzig Schülern*, ur c'hlasad gant ouzhpenn hanter-kant skoliad (tremen hanter-kant skoliad ennañ, pase hanter-kant skoliad ennañ, muiget hanter-kant skoliad ennañ, kreñv da hanter-kant skoliad ennañ, hanter-kant skoliad kreñv ennañ) ; *bis dorthin sind es über zehn Kilometer*, emañ war an ampl da zek kilometrad ac'hanen ; *er ist jetzt über fünfzig*, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus, hanter-kant vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz ; *er ist eher über Mitte fünfzig als darunter*, bez' eo nesoc'h da dri-ugent vloaz eget da hanter-kant ; *er ist über einen Meter fünfzig groß*, paseal a ra ur metr hanter, tapout a ra en tu all d'ur metr hanter.

2. hag a chom ; *er hatte nur noch zehn Franken über*, dek lur suis nemetken a chome gantañ c'hoazh.

3. trawalc'h ; *ich habe es über*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, en em gazet on ouzh an dra-se, dave on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; *P. diese Creme kriegt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zameuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.

4. P. echu, tremenet ; *die Krise ist (vor)über*, **a)** echu eo gant an enkadenn armerzhel ; **b)** echu eo gant ar gaouad kleñved, torret eo war ar barrad kleñved (ar c'hrogad kleñved, an taol droug).

5. über und über : a-grenn, war-naet, penn-ha-pilhon, a-bezh, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, peur-, glez, leun ; *über und über nass*, gleb betek ar c'hroc'hen, toulet an dour dezhañ, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-

holl, gieb-teil, gieb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, gieb-glizh, trempet mat (Gregor).

6. [lu] *Gewehr über* ! lakait ho fuzuilhoù war ho skoazioù ! arm war skoaz !

III. Rakger : -meurbet, -kenañ, -divent, kenañ-kenañ, -spontus ; *übergroß*, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ-kenañ, bras-divent, bras-spontus, pezh foeltrenn, mell, pikol, mell pikolenn, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, dreistvent, dreistventek, moñs, moñsoù.

IV. 1. rakverb rannadus.

a) cheñch tu, treuziñ : *sie sind nach London übergesiedelt*, aet int da Londrez da chom, diflachtet int da London, diblaset int da Londrez da chom ; *der Soldat lief zum Feind über*, treiñ banniel en doa graet ar soudard, cheñchet kamp en doa ar soudard, aet e oa ar soudard da stourm a-du gant e enebourien gozh, troet kein en doa ar soudard, troet e oa ar soudard diwar e garnoù ; *es geht vom Vater auf den Sohn über*, tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab.

b) V.k.e. gant ur renadenn dieeun roet da intent : *der Fährmann setzt uns über*, an treizher a gas ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.

c) stag ouzh **her** pe **hin** : *über den Gartenzaun herübersehen*, sellet dreist ar peulgae ; [lu] *ins Lager der Feinde hinüberwechseln*, treiñ banniel, cheñch kamp, mont gant an tu enep, sevel a-du gant e enebourien gozh, cheñch tu, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn.

2. rakverb stag.

eine Stadt überfliegen, tremen a-us d'ur gêr ; *eine Frage überblicken*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munudoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak, braswelet udb ; *übernachten*, tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ ; *überlegen*, prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursorñjal, chom da gompren ; *übersetzen*, treiñ [yezhoù] ; *übersehen*, tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas (ouzh udb).

überabzählbar ag. : diniveradus, aneriñvadus.

überaktiv ag. : dreistoberiant, gouroberiant.

überaktivität b. (-) : dreistoberiantiz b., gouroberiantiz b.

überall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo holl, n'eus forzh pelec'h, pelec'h bennak, daoust pelec'h, da belec'h, dre belec'h, ne vern pelec'h, ne vern men e vefe, krec'h-ha-traoñ, krec'h-ha-traoñ, a draoñ da laez, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, a-zehou hag a-gleiz ; *überall*, wo, e kement lec'h ma, n'eus forzh pelec'h e, ne vern pelec'h e, ne vern men e, pelec'h bennak e, da belec'h e, dre belec'h e, dre lec'h ma ; *er wird überall freundlich empfangen*, da belec'h ez a e vez degemeret-mat gant an dud, ne vern pelec'h ez a e vez degemeret-mat gant an dud ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *ich kann nicht überall zugleich sein*, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout dre-holl ; *von überall her, aus überall her*, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep

hant, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl ; *hier gibt es überall Steine*, amañ e kaver mein ne vern pelec'h, amañ e kaver mein n'eus forzh pelec'h, da belec'h ez eer amañ e kaver mein, daoust pelec'h ez eer amañ e kaver mein, pelec'h bennak ez afed amañ e kavfed mein ; *überall auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl, e pep lec'h dre ar bed ez eus Bretoned, ne vern men e vefe er bed e vez kavet Bretoned ; *die Kellnerin hatte sofort die Neuigkeit überall im Gasthaus verbreitet*, plac'h an ostaleri he doa kaset buan ar c'heloù dre bevar c'horn an ti, diouzhtu e voe brudet an nevezenti dre bevar c'horn an ti gant plac'h an ostaleri ; *seine Augen überall haben*, gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; *fast überall*, dam dre holl, un tamm e pep lec'h.

überallher Adv. : *überallher, von überall her*, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz, eus pevar c'horn ar vro, eus kement korn 'zo, eus kement tu 'zo, eus kement hent 'zo, eus pevar c'horn ar bed, eus ar pevar avel, eus ar seizh avel, a-zre-holl.

überallhin Adv. : dre-holl, da bep lec'h, e kement lec'h ma, dre gement lec'h ma, dre bep lec'h, war bep tu, tu-mañ ha tu-hont, amañ-hag-ahont, dre gleuz ha garzh, a-hed hag a-dreuz ; *jemandem überallhin folgen*, heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya.

Überallsein n. (-s) : hollvezañs b.

überaltert ag. : dispredet, diamzeret, er maez a c'hiz.

Überalterung b. (-, -en) : dispredañ g., dispredadur g., diamzeriñ g.

Überangebot n. (-s, -e) : reveur g., reñver g., reñverad g. ; *Überangebot von Arbeitskräften*, reveur a zornioù-labour g., reveur a labourerien g., tud labour reñveradek lies.

überängstlich ag. : gourenkrezet, dreistankeniet, enkrezet betek re, enkrezet en tu all d'ar pezh a zo dleet, ankeniet dreistkemm, aonik betek re, abaf ; *überängstlich sein*, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, krenañ rak e skeud, spontañ rak e skeud, krenañ an derzhienn skeud, tec'hout a-raok e skeud, kaout aon rak e anv.

überanstrengen V.k.e. stag (hat überanstrengt) : regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, revec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ, reiñ re [d'u.b.] d'ober ; *ein Pferd überanstrengen*, regas ur marc'h.

V.em. : **sich überanstrengen** (hat sich (t-rt) überanstrengt) : terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, torbilat e gorf, drastañ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, reforsiañ, revec'hiañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, strivañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, strivañ betek re.

überanstrengt ag. : aet dall gant ar strivoù, drailhet gant al labour, skuizh-divi gant al labour, motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, torret gant ar skuizhder, riñset, torret gant al labour, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzh, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, foulet, foulmac'het gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost.

Überanstrengung b. (-, -en) : regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b., reforerezh g., revec'h g., dreistbec'h g., torr-korf g. ; *geistige Überanstrengung*, torr-spered g., skuizhder a spered g. ; *körperliche Überanstrengung*, skuizhder a gorf g., torr-korf g. ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

überantworten V.k.e. stag (hat überantwortet) : reiñ da, fiziout e ; *jemandem dem Gericht überantworten*, lakaat u.b. etre daouarn ar justis.

Überanzug g. (-s, -anzüge) : dreistwisk g., dilhad war-c'horre lies., frag glas g., frag labour g., frag g.

überarbeiten¹ V.gw. rannadus (hat übergearbeitet) : ober eurvezhioù ouzhpenn, ober labour ouzhpenn.

überarbeiten² V.k.e. stag (hat überarbeitet) : 1. adaozañ, adkempenn, eilaozañ, peurlipat, turgnañ, flourañ ; *überarbeitete Ausgabe*, embannadur azgwelet ha reizhet g. ; 2. regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ.

V.em. : **sich überarbeiten** (hat sich (t-rt) überarbeitet) : labourat re, labourat betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, restrivañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, labourat en tu all d'ar pezh a zo dleet ; *er überarbeitet sich nicht gerade*, ne labour ket kement-se, ober a ra e zidavez (e gorf didavez), ne vo ket lazhet gant al labour, ober a ra e varv, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, [dre eilpenn-ster] hennezh a zo ur paotr diskuizh 'vat, hennezh a zo ganet skuizh, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne vo ket bet lazhet gant al labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour.

überarbeitet ag. : 1. skuizh-divi gant al labour, drailhet gant al labour, dre brez, foulet, foulmac'het gant al labour, mac'homet gant al labour, friket gant al labour, herr labour warnañ, foul warnezhañ, prez labour warnañ, re a brez warnañ, mezv evel ar yer en eost ; 2. *überarbeitete Ausgabe*, embannadur azgwelet ha reizhet g.

Überarbeitung b. (-, -en) : 1. regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., ar re labour g., ar re labourat g. ; 2. eilaozadur g., peurlip g., adaozadur g., adkempenn g., adkempennidigezh b., adkempennadur g.

Überärmel g. (-s, -) : advilgin b., advañch g.

überaus Adv. : -meurbet, -kenañ, -divent, -spontus, kenañ-kenañ, dreist, dreist-penn ; *überaus schön*, koant ken ma'z eo, koant kenañ-kenañ, kaer-meurbet, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, pase koant ; *dieses Kind ist überaus vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

überbacken V.k.e. stag (überbäckt / überbackt // überbackte / überbuk // hat überbacken) : [kegin.] kreienañ ; *die Kartoffeln sind überbacken*, kreienet eo ar patatez, kreien a zo ouzh ar patatez, krign a zo ouzh an avaloù-douar, krignet eo an avaloù-douar.

Überbackene(s) ag.k. n. : [kegin.] kreien g., kreienad g., krign g.

Überbau¹ g. (-s) : dreistsavadur g., savadur dreistuhelaet g., dreistframm g.

Überbau² g. (-s, -e) : [Marx] dreistframm g.

überbauen V.k.e. stag (hat überbaut) : dreistuhelaat, uhelaat, gorren, soulsaviñ, soulsevel ; *ein Haus überbauen*, lakaat un estaj (estajoù) ouzhpenn war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, dreistuhelaat un ti.

Überbauung b. (-, -en) : dreistuheladur g., uheladur g., uhelaat g., soulsav g.

überbeanspruchen V.k.e. stag (überbeanspruchte / hat überbeansprucht) : regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, bec'hiañ betek re, reimplijout.

Überbeanspruchung b. (-, -en) : regas g., regasetezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h b., reimplij g., reforerezh g., reober [gant udb] ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf.

Überbein n. (-s) : [mezeg.] 1. eksostoz g., pelbiz g. ; 2. kist g. ; 3. kaledenn danailhet b.

überbekommen V.k.e. rannadus (bekam über / hat überbekommen) : P. 1. *ich bekomme es über*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lèr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lèr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; 2. *er bekommt diese Plätzchen über*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-

se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, trañzisonet eo gant ar gwispid-se, doñjeret eo gant ar gwispid-se, stamouzet eo gant ar gwispid-se, strailheret eo gant ar gwispid-se ; *diese Creme bekommt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se.

überbeladen V.k.e. stag (überbelädt / überbelud / hat überbeladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, gwallammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallvec'hiañ, bec'hiañ betek re.

überbelasten V.k.e. stag (überbelastete / hat überbelastet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, bec'hiañ betek re.

Überbelastung b. (-,-en) : soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g.

überbelegen V.k.e. stag (überbelegte / hat überbelegt) : dreisttudañ, leuniañ dreistkemm.

überbelegt ag. : leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-rik, leun-blouk, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet.

Überbelegung b. (-,-en) : 1. dreisttudañ g. ; 2. dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g., dreistpoblatur g.

überbelichten V.k.e. stag (überbelichtete / hat überbelichtet) : uskizañ.

Überbelichtung b. (-,-en) : uskizañ g.

Überbeschäftigung b. (-,-en) : dreistimplij g.

überbesetzt ag. : 1. leun dreistkemm, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, re a dud ennañ ; 2. *überbesetzt sein*, bezañ re a implijidi o labourat ennañ, bezañ gopridi a re ennañ.

Überbesetzung b. (-,-en) : dreistkoskor g., dreistniver koskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver lies.

Überbestand g. (-s,-bestände) : dreistniver g., dreistmuzul g., reñver g., reñverad g., reveur g.

überbesteuern V.k.e. stag (überbesteuerte / hat überbesteueret) : dreisttellañ, dreisttruajiñ, dreisttaosañ.

Überbesteuerung b. (-,-en) : dreisttelladur g., dreisttaosadur g.

überbetonen V.k.e. stag (überbetonte / hat überbetont) : 1. *etwas überbetonen*, pouezañ re war udb, daleañ re war udb ; 2. gouverkañ re, lakaat war wel dreistkemm, lakaat re war wel.

Überbett n. (-s,-en) : lenn-wele b., goloenn-wele b.

überbevölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.

Überbevölkerung b. (-,-en) : dreistpoblerezh g., dreistpoblatur g.

überbewerten V.k.e. stag (überbewertete / hat überbewertet) : dreistdewerzhañ, dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ ; *dieses Buch wurde überbewertet*, al levr-se ne dalv ket e vrud, re a charre a zo bet en-dro d'al levr-se, al levr-se ne dalv ket keit-se.

Überbewertung b. (-,-en) : dreistdewerzhadur g., dreistdewerzhañ g., dreistpriziadur g., dreistpriziañ g.

überbezahlen V.k.e. stag (überbezahlte / hat überbezahlt) : dreistgoprañ, soulbaeañ, paeañ re, dreistpaeañ, rebaeañ.

Überbezahlung b. (-,-en) : dreistgopr g., dreistpae g., rec'hounid g.

überbietbar ag. : [tro-lavar] *nicht überbietbar, nicht mehr überbietbar, kaum überbietbar*, dibar, hep e bar, hep e hañval, na voe gwelet nag a-raok na goude, ha nend eus tra ebet a vefe par na tost dezhañ, n'eus tra ebet re dezhañ, n'eus den ebet heñvel outañ, n'eus gour par dezhañ, eus ar seurt ne barti ket, un disparadenn anezhañ, n'en deus ket e bar (Gregor), n'en deus ket e goulz, tra ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, n'en deus ket e gevatal, n'eus ket eveltañ, n'eus nikun evit e bakañ, n'eus tra ebet o talvezout dezhañ.

überbieten V.k.e. stag (überbot / hat überboten) : 1. *jemanden überbieten*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b. ; *jemanden um hundert Franken überbieten*, kinnig kant lur suis muioc'h eget unan all, skeiñ (teurel) kant lur suis war u.b., lakaat kant lur suis dreist unan all, lakaat kant lur suis muioc'h eget unan all ; *jemanden bei einer Auktion überbieten*, lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., teuler war priz u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten*, lakaat kresk war gresk ; 2. *der Rekord wurde überboten*, unan bennak a zo aet dreist ar rekord diwezhañ, skoet e voe ar rekord d'an traon, pilet e voe ar rekord diwezhañ, savelet e voe ur gourc'hoù nevez, parfoeltret e voe ar gourc'hoù kozh.

V.em. : **sich überbieten** (überbot sich / hat sich (t-rt) überboten) : 1. *sie überboten sich gegenseitig*, er werzh e oant o skeiñ an eil war egile, er werzh e oant o teurel an eil war egile, er werzh e oant o lakaat kresk an eil war egile, o lakaat kresk war gresk e oant ; *sie überbieten sich in Höflichkeiten*, pep hini a glask bezañ sevenoc'h c'hoazh eget ar re all, seven int a-heligentañ, seven int a-zevri-kaer, heligentañ a zo etrezo evit bezañ seven hag hegarat, kabal a zo ganto da vezañ seven, fougas a zo ganto da vezañ seven, kenti-kentañ e vezont da welet piv a vo an hini sevenañ ; 2. bezañ gwelloc'h c'hoazh eget biskoazh, mont dreistañ e-unan.

Überbietung b. (-,-en) : dreistkresk g. ; *Überbietung in Wahlversprechungen*, promesaou kresk war gresk dagañver ur vouezhiadeg lies.

überbinden V.k.e. stag (überband / hat überbunden) : [Bro-Suis] rediañ.

überbleiben V.gw. rannadus (blieb über / ist übergeblieben) : chom, menel, chom a-zilerc'h.

Überbleibsel n. (-s,-) : aspadenn b., roud g., roudenn b., nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g.,

dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., bruzunajoù lies., dispennoù lies., advoaz g./b., drailh g., relegoù lies. ; *Überbleibsel der Vergangenheit*, aspadennoù (roudoù) eus an amzer dremenet lies., restadoù eus an amzer dremenet lies. ; *die Überbleibsel seines ehemaligen Vermögens*, al lostad restajoù eus e binvidigezhioù gwechall g., al lostad divalavajoù eus e zanvez bet g., an dilerc'h eus e zanvez g., an nemorant eus e vadoù g.

überblenden V.k.e. stag (hat überblendet) : uskizañ.

Überblendung b. (-,-en) : uskizañ g.

Überblick g. (-s,-e) : 1. alberz g., damsell g., taol-lagad g., lagadad g., brassell g., diskeud g., damskeud g., divraz g., distrap g., displegadenn berr-ha-berr, berrdaolenn b. ; *geschichtlicher Überblick*, diverradur (diverrañ eus, divrazañ eus) an darvoudoù istorel g., divraz eus an darvoudoù istorel g., an darvoudoù berr-ha-berr lies., taol-lagad war an istor g., damsell war an istor g. ; *chronologischer Überblick*, istoradur g., taolenn amzeroniel b., linenn an amzer b. ; 2. bloc'hwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g. ; *sich (t-d-b) einen Überblick verschaffen (einen Überblick erlangen)*, sellet a-vloc'h [ouzh udb], ober un enselladenn dre vras, dont da gompren dre vras, kemer un alberz hollek eus udb, dont da vrasveizañ udb.

überblicken V.k.e. stag (hat überblickt) : kemer un alberz hollek eus udb, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überblicken*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munodoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak.

Überbliebene(r) ag.k. g./b. : *der Überbliebene*, an hini hag a zo chomet bev war-lerc'h egile g., an hini ne oa ket bet lazhet g., an diwezhañ bev g.

überbordend ag. : 1. dreistkred, dreistmuzul, dreistmoder, divoder, dreistpenn, divent, disreol, kenkizus ; 2. bervek, gant gred, gant gwrez, diroll ; *überbordende Fantasie*, faltazi builh b.

überbreit ag. : ledan-kenañ, bras e ledander, dreistment, dreistmentek.

Überbreite b. (-,-n) : ledander dreistment g., ledander dreistmuzul g.

überbringen V.k.e. stag (überbrachte / hat überbracht) : reiñ, lakaat etre daouarn u.b., daveiñ ; *jemandem einen Brief überbringen*, reiñ ul lizher d'u.b., daveiñ ul lizher d'u.b., lakaat ul lizher etre daouarn u.b. ; *jemandem etwas persönlich überbringen*, reiñ udb d'u.b. etre e zaouarn, reiñ udb d'u.b. en e zaouarn ; *jemandem eine Nachricht überbringen*, degas ur c'heloù d'u.b.

Überbringer g. (-s,-) : 1. degaser g. ; 2. [arc'hant.] dalc'her g., douger g. ; *zahlbar an den Überbringer*, taladus d'an dalc'her, da baeañ d'an douger.

Überbringerschek g. (-s,-s) : chekenn e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb he diskouezo) g., chekenn d'an dalc'her g. chekenn d'an douger g.

Überbringerin b. (-,-nen) : 1. degaserez b. ; 2. [arc'hant.] dalc'herez b., dougerez b.

Überbringung b. (-,-en) : roadenn b., roidigezh b.

überbrückbar ag. : [dre skeud.] unvanadus, kompezadus, hag a c'haller trec'hiñ warnezhañ, hag a c'haller plaenaat, hag a c'haller kompezañ.

überbrücken V.k.e. stag (hat überbrückt) : 1. pontañ ; *einen Fluss überbrücken*, sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; 2. [dre skeud.] *die Gegensätze überbrücken*, lakaat an traoù kontrol an eil d'egile da genglotañ (Gregor), plaenaat ur c'hemm, kompezañ an traoù, kavout un emglev, unvaniñ an enebou, reizhañ an dizunvaniezhoù, erruout mat, heñvelaat ar mennozhioù ; 3. [dre skeud.] brizhwellaat ; 4. [dre skeud.] trec'hiñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *den Versorgungsengpass des Vorsommers überbrücken*, sevel krec'h gouere, tremen mat ar prantad rageost, skoulmañ ganti.

Überbrückung b. (-,-en) : 1. savidigezh ur pont [a-us d'udb] b. ; 2. unvanidigezh b., kompezadur g. ; 3. diskoulm e defot gwell g., diskoulm ersezadel g., diskoulm da c'hortoz g.

Überbrückungskredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] kredad dreistordinal da c'hortoz un adlañs g., kredad-pont g.

Überbrückungsvorrat g. (-s,-vorräte) : arc'hant miret a-gostez evit ar prantadoù diaes g., argron surentez g.

überbuchen V.k.e. stag (hat überbucht) : dreistbookañ, dreistamberzañ, soulvookañ, soulamberzañ, gwerzhañ bilhedoù karr-nij en tu all d'an niver a blasoù dieub.

überbürden V.k.e. stag (hat überbürdet) : 1. soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re ; 2. [dre skeud.] regas, soulmac'hañ, soulgas, soulvec'hiañ, mac'homiñ, faezhañ, diviañ, gwatalañ.

Überbürdung b. (-,-en) : 1. soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; 2. [dre skeud.] regas g., regaserezh g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., soulvec'h b., soulgas g.

überchlorsauer ag. : [kimiezh] perklorek ; *überchlorsaures Salz*, perklorat g.

Überchlorsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn berklerek b.

Überdach g. (-s,-dächer) : apoueilh g., doublet g., baled g., pratell b., goudorenn b.

überdachen V.k.e. stag (hat überdacht) : teiñ, lakaat un doenn war, goudoriñ.

Überdachung b. (-,-en) : 1. toerezh g. ; 2. apoueilh g., doublet g., baled g., pratell b., goudorenn b.

überdas Adv. : *sellit ouzh überdies*.

überdauern V.k.e. stag (hat überdauert) : 1. padout hiroc'h eget un dra all, dreistbevañ da ; *sein Werk hat sein Leben überdauert*, padout a ra en e oberennoù ; 2. [dre skeud.] trec'hiñ war, trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus ; *nichts hatte die Zerstörung überdauert*, pulluc'het e oa bet pep tra, distrujet-lip e oa bet pep tra da vat, peurgaset e voe pep tra.

V.gw. stag (hat überdauert) : trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

Überdecke b. (-,-n) : golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor), golo g., goloenn b., pallenn g.

überdecken¹ V.k.e. stag (hat überdeckt) : 1. goleiñ, gwiskañ war, kevarlankañ ; 2. [dre skeud.] kuzhat, mouchañ.

V.em. stag : **sich überdecken** (haben sich (t-rt) überdeckt) : bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ.

überdecken² V.k.e. rannadus (hat übergedeckt) : *jemandem etwas überdecken*, goleiñ u.b. gant udb, lakaat udb war u.b., astenn udb war u.b.

überdehnen V.k.e. stag (hat überdehnt) : dardennañ, stegnañ, peurstegnañ.

überdem Adv. : *sellit ouzh überdies*.

überdenken V.k.e. stag (überdachte / hat überdacht) : prederiañ diwar-benn, en em soñjal war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, adsellet ouzh, roulat [udb] en e benn, ruilhal [udb] en e benn.

überdeterminieren V.k.e. stag (überdeterminierte / hat überdeterminiert) : dreistdevoudañ, dreistdesavelañ, liesdevoudañ.

Überdeterminierung b. (-,-en) : dreistdevoudadur g., dreistdesaveladur g., liesdevoudadur g., dreistdevoudañ g., dreistdesavelañ g., liesdevoudañ g.

überdeutlich ag. : anat, splann, fraezh ha sklaer, peursklaer, peurezpleg.

überdies Adv. : war ar marc'had, ouzhpenn, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zoken, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, zo-mui-ken, ha muioc'h 'zo, zokennoc'h, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, ha c'hoazh.

überdimensional ag. : divuzul, divent, dreisment, dreismentek.

Überdosis b. (-,-dosen) : gourdoenad g., rezoenad g., dreistdoen g., dreistdoenad g., P. regorfad g.

überdrehen V.k.e. stag (hat überdreht) : **1.** gwarañ, lakaat gwar e ; *ein Schloss überdrehen*, gwarañ ur botailh, lakaat gwar (lakaat gwe) en ur botailh ; **2.** [keflusker] regas, sachañ re war ; **3.** [dre skeud.] lakaat da dreiñ da sot, sodiñ, lakaat da sodiñ, lakaat da follañ.

überdreht ag. : dispac'het, o vreskenn, arfoll, peuratizet, birvilhet dreist, birvilhet holl.

Überdruck¹ g. (-s,-drücke) : uswask g., dreistgwask g., revoustradur g., soulwask g.

Überdruck² [timbr] g. (-s,-drucke) : arskrivad g., louc'h reishaat g., louc'hadenn reishaat b., siell reishaat b., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b.

Überdruckanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant gwaskreizhet g., gwiskamant dindan ur wask reizh g., gwiskamant gwaskaozet g., sae waskreizhet b., sae dindan ur wask reizh b., sae waskaozet b.

Überdruckkabine b. (-,-n) : logell waskreizhet b., logell dindan ur wask reizh b., logell waskaozet b., kambr waskreizhet b., kambr dindan ur wask reizh b., kambr waskaozet b.

Überdrucksicherung b. (-,-en) : [tekn.] stignad surentez a-enep ar soulwask g., stignad surentez a-enep an uswask g.

Überdruckventil n. (-s,-e) : klaped surentez g.

Überdruss g. (-es) : heug g., doñjer g., rukun g., regred g. ; *aus Überdruss*, dre skuizh ober ; *etwas zum Überdruss wiederholen*, lavaret seizh kant gwech warn-ugent ar memes tra, ravodiñ, arabadiñ udb ; *etwas zum Überdruss gehört haben*, bezañ divi e zivskouarn o klevet udb nag a bet gwech, bezañ aet skuizh o klevet an hevelep kozh kaozioù, bezañ torret e benn gant komzoù skuizh, bezañ bouzaret gant temzoù skuizh, bezañ aet skuizh (bezañ aet faezh, bezañ fastet) o klevet an hevelep tra nag a bet gwech, bezañ un torr-penn d'an-

unan klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

überdrüssig ag. : heug, heuget, faezh, dotu, skuizh, eok, poazh, fastet, tason, dizonet, dic'hoantaet ; *einer Sache (t-c'h) überdrüssig werden*, fastañ gant udb, fastañ oc'h ober udb, bezañ dizonet diouzh udb, en em gazañ ouzh udb, bezañ aet skuizh gant udb (bezañ eok, bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heug) gant udb, kaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, kaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, bezañ darev gant udb, kaout leizh e lër diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ erru poazh gant udb.

überdungen V.k.e. stag (hat überdungen) : saotrañ gant re a demz, lakaat re a demz war, redemzañ, temzañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, temzañ en tu all d'ar red, temzañ betek re.

Überdüngung b. (-,-en) : redemzañ g. ; *bei Überdüngung gehen die Rosen ein*, terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz.

überdurchschnittlich ag. : en tu all d'ar c'heidad, en tu all d'ar geidenn.

überreck Adv. : a-skizh en ur c'horn, a-skij en ur c'horn, war skizh en ur c'horn, a-veskell en ur c'horn.

Übereifer g. (-s) : re vras gred g., restriv g., restrivañ g., resevender g. ; *therapeutischer Übereifer*, arloup yac'hadel g.

übereifrig ag. : re c'hredus, reseven, gant re vras gred ; *die Herren machten ihr übereifrig den Hof*, ar wazed a zalc'he tost dezhi, kabal a oa gant ar wazed da vezañ ganti, fougas a oa gant ar wazed d'ober war he zro, fred a oa warni ; *er bemühte sich übereifrig um die hübschen jungen Damen*, kabal a veze warnañ da vezañ gant ar merc'hed koant, prest e oa atav d'ober e gi bihan dirak ar merc'hed koant, doublañ a rae da lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *übereifrig sein*, *übereifrig arbeiten*, lakaat ar bouc'h war an ti.

überaignen V.k.e. stag (hat überaignet) : reiñ dre wir, lakaat war anv u.b., treuzperc'hennañ, deren madoù.

Überaignung b. (-,-en) : **1.** kinnigadur g., dedi g., dediadenn b., dereadur madoù g. ; **2.** treuzperc'hennadur g.

Übereile b. (-) : *sellit ouzh Übereilung*.

übereilen V.k.e. stag (hat übereilt) : difraeañ (udb), difraeañ (ober udb), hastañ (udb), hastañ (ober udb), ober (udb) war ar prim, ober (udb) trumm-ha-trumm, ober (udb) re vuan, ober (udb) gwall vuan, ober (udb) hep en em soñjal a-zevri, daoulammat (udb), dihasañ (udb), ober (udb) diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb) a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober (udb) gant kalz a herr.

übereilt ag. : hastif, hastiz, regentrat, re brim, kemeret war ar prim, graet war ar prim ; *übereilte Handlung*, skañvelezh b., skañvadurezh b., diboellegezh b., ribuster g. ; *übereilt handeln*, plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus, mont gwall vuan ganti, mont re brim ganti, mont diwar skañv, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok,

lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, ober udb gant re a hast, bezañ pront evel ul Leonad.

Übereilung b. (-) : skañvelezh b., skañvadurezh b., diboellegezh b., ribuster g., dipadapa g., hastidigezh b., re vras tizh g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g. ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung*, mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

überein Adv. : a-du gant, a-gevret gant, a-unvan gant, a-stumm gant, en ur ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor.

übereinander Adv. : sac'h-âr-vac'h, an eil e genoù egile, an eil war egile, an eil a-us d'egile, krog an eil en egile ; *sie liegen alle übereinander*, emaint holl an eil e genoù egile, emaint holl an eil war egile, sac'h-âr-vac'h emaint ; *die Beine übereinander schlagen*, kroaziañ e zivesker ; *die Hände übereinander legen*, kroaziañ e zaouarn ; *übereinander greifen*, bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ ; *übereinander legen*, *übereinander setzen*, *übereinander stellen*, berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile.

übereinandergreifen V.gw. rannadus (griffen übereinander / haben übereinandergegriffen) : bezañ empret, bezañ kenweet, marc'hañ, kevarlankañ.

übereinanderlegen V.k.e. rannadus (hat übereinandergelegt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile ; *die Hände übereinanderlegen*, kroaziañ e zaouarn.

übereinanderschlagen V.k.e. rannadus (schlägt übereinander / schlug übereinander / hat übereinandergeschlagen) : *die Beine übereinanderschlagen*, kroaziañ e zivesker.

übereinandersetzen V.k.e. rannadus (hat übereinandergesetzt) / **übereinanderstellen** V.k.e. rannadus (hat übereinandergestellt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, lakaat an eil war egile.

übereindenken V.gw. rannadus (dachten überein / haben übereingedacht) : bezañ a-du an eil gant egile, bezañ eus ar memes aviz, bezañ ali an eil gant egile, gwelet an traoù dre an hevelep lomb, bezañ gant an hevelep soñj, bezañ a-unvan, bezañ a-vouezh an eil gant egile.

übereinklingen V.gw. rannadus (klängen überein / haben übereingeklungen) : bezañ a-unvouezh.

übereinkommen V.gw. rannadus (kam überein / ist übereingekommen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober intent, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, toniañ an eil gant egile.

Übereinkommen n. (-s) : emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., kenemglev g., intent g., kendivizad g., amziviz g. ; *internationales Übereinkommen*, kenemglev etrebroadel g. ; *mit jemandem ein Übereinkommen über etwas (t-rt) treffen*, divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb, skoulmañ un amziviz etre an-unan hag unan all a-zivout udb, ober intent gant u.b. evit ober udb ; *Pariser Übereinkommen*, kenemglev Pariz g. ; *nach Übereinkommen*, diwar ziviz, dre gaer, a-c'hrad-e-grad / gant grad pep hini / gant (dindan) grad vat an holl (Gregor).

Übereinkunft b. (-, einkünfte) : emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., intent g., kendivizad g., amziviz g. ; *gegenseitige Übereinkunft*, kenemglev g., kengrad b., kenglev g., kenasant g. ; *stillschweigende Übereinkunft*, emglev hep meneg ebet g., emglev tavel g.

übereinstimmen V.gw. rannadus (hat übereingestimmt) : *übereinstimmen mit*, klotañ (kenglotañ, toniañ, kordañ, kendoareañ, kendonian, kalafetiñ) gant, klotañ ouzh, kenglotañ ouzh, bezañ a-geñver gant, kendereout, bezañ diouzh, degouezhout mat gant, kengouezhout gant, kouezhañ ouzh, bezañ a-bouez gant, kouezhañ kompez gant ; *alle stimmen darin überein, dass ...*, an holl a lavar a-unvouezh e ..., an holl a soñj dezho e ..., a-unvan e lavar an holl e ..., kordañ a ra ar mouezhioù evit lavaret e ... ; *ganz und gar mit jemandem übereinstimmen*, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., bezañ plom er soñj gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b., bezañ o peuriñ war ar memes tachenn, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., toniañ penn-da-benn gant u.b., bezañ kenunvan gant u.b., bezañ asant gant u.b. ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein*, kenglotañ a ra an holl destenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile, kordañ a ra an testenioù.

übereinstimmend ag. : kenglot, kenglotus, kengouezhus, unvan.

Übereinstimmung b. (-, -en) : kenglot g., kenglotadur g., kengloterezh g., kenderadegezh b., kenemglev g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev-mat g., intent mat g., kemblac'h g., kengouezh g., kendoare g., peurheñvelded b., peurheñvelder g., hevelepted b., enheñvel g., azasted b., azaster g., klotadur g. ; *Übereinstimmung der Zeugenaussagen*, kenglot an testenioù g., kenglotadur an testenioù g. ; *in Übereinstimmung bringen*, lakaat udb a-unan gant udb all, lakaat [traoù] da glotañ an eil gant egile, lakaat da genglotañ (da gordañ, da ganañ ar gousperoù war an hevelep ton), keidañ udb diouzh udb all, kendonian [traoù] ; *gegenseitige Übereinstimmung*, kenemglev g., kengrad b. ; *in Übereinstimmung mit*, hervez, diouzh, a-du-kaer gant, o klotañ gant, o kordañ gant ; *sich in Übereinstimmung befinden*, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; [preder.] *die Übereinstimmung im*

Nichtübereinstimmen, ar gengloutouriezh dre hontkontrolezh b.

übereintreffen V.gw. rannadus (trifft überein / traf überein / hat übereingetroffen) : kavout un emglev, kouezhañ a-du, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, bezañ a-vouezh an eil gant egile, klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, degouezhout mat, kendereout.

überempfindlich ag. : dreistkizidik, gourc'hizidik, gwall gizidik, santidik betek re, kizidik betek re, anoazus betek re ; *er ist überempfindlich*, kizidik (santidik) eo betek re, gwall gizidik eo, hennezh a zo kizidik dreistkemm (dreist dalc'h), hennezh a zo gwall wiridik e lër, hennezh a zo peñver e galon, lammata ra evit an disterañ tra, ur galon dener eo ; [mezeg.] *auf etwas (t-rt) überempfindlich reagieren*, bezañ allergek ouzh udb.

Überempfindlichkeit b. (-) : 1. brazentez b., re vras anoazusted b. ; 2. [mezeg.] dreistkizidigezh b., gourc'hizidigezh b.

überernähren V.k.e. stag (überernährte / hat überernährt) : dreistboueta, revagañ, dreistmagañ, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re.

Überernährung b. (-) : revagañ g., dreistboueta g., dreistbouetadurezh b., dreistmagerezh g.

Übererregbarkeit b. (-) : [mezeg.] goureraezhiñ g., dreistkizidigezh b., gourc'hizidigezh b.

Übererzeugung b. (-, -en) : dreistkenderc'hañ g., dreistkenderc'h g.

überessen¹ V.em. rannadus : **sich überessen** (isst sich über / aß sich über / hat sich (t-rt) übergegessen) : tasoniñ, stamouziñ, bounezhiñ, en em zic'houstiñ diouzh udb, dic'houstiñ eus udb, fastañ ouzh udb ; *er hat sich an diesen Plätzchen übergegessen*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, erru eo heug gant ar gwispid-se, erru eo heuet gant ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, fastet eo bremañ ouzh ar gwispid-se, tason eo bremañ diouzh ar gwispid-se, eok eo bremañ gant ar gwispid-se, trañzisonet eo gant ar gwispid-se, doñjeret eo gant ar gwispid-se, stamouzet eo gant ar gwispid-se, strailheret eo gant ar gwispid-se.

überessen² V.em. stag : **sich überessen** (überisst sich / überaß sich / hat sich (t-rt) übergessen) : debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, kargañ re e deurenn, ober kargoù re vras ouzh taol, debriñ dreist-kont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re, bezañ klañv diwar debriñ re.

überfahren¹ V.k.e. stag (überfährt / überfuhr / hat überfahren) : 1. pilat, ruilhal gant e garr-tan, flastrañ, pladañ.

2. [dre astenn.] *ein Signal überfahren*, tremen daoust d'ur c'hemenn kontrol, chom hep sentiñ ouzh un arouez ; *ein Stoppschild überfahren*, na chom a-sav daoust d'ar banell stop ; *bei Rot überfahren*, tremen pa vez ruz ar gouloù.

3. *jemanden überfahren*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ

ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwannat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., truchañ u.b.

überfahren² V.gw. rannadus (fährt über / fuhr über / ist übergefahren) : treizhañ, treuziñ, mont d'an tu all.

V.k.e. rannadus (fährt über / fuhr über / hat übergefahren) : treizhañ, kas d'an tu all.

Überfahrt b. (-, -en) : treizh g., treizhadenn b., treizhidigezh b. ; *Schiffsüberfahrt*, *Seeüberfahrt*, treizhmor g., mordreizh g., mordreizhadenn b.

Überfall g. (-s, -fälle) : 1. arsailh g., tagadenn b., argadenn b., diskenn g. ; *nächtlicher Überfall*, arsailh diouzh noz g. ; 2. aloubidigezh b., alouberezh g., aloubadenn b., aloubadeg b. ; *Überfall auf ein Land*, aloubidigezh ur vro b., alouberezh ur vro g., aloubadeg ur vro b., aloubadenn ur vro b. ; *die Städte sind von den Überfällen der Barbaren nicht verschont geblieben*, ar c'herioù ne voent ket espernet gant ar varbared ; 3. laeradenn b., skrap g., skraperezh g. ; *Banküberfall*, laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

überfallen V.k.e. stag (überfällt / überfiel / hat überfallen) : 1. argadiñ, tagañ, arsailhañ, fardiñ (stimpriñ, sailhañ) war, kouezhañ war, plaouiañ war, kargañ war, regarzhñ da, sourpren, sterniañ, aloubiñ, emgannañ, krapañ ouzh, plavañ war ; *ein Land überfallen*, dilammata en ur vro, aloubiñ (argadiñ, sterniañ, emgannañ) ur vro, ober riñs bro, plaouiañ war ur vro, plavañ war ur vro, frammañ war ur vro, fardiñ war ur vro ; *jemanden überfallen*, kouezhañ war chouk u.b., kouezhañ war kitem u.b. ; *jemanden aus dem Hinterhalt überfallen*, tapout u.b. er gwasket ; *er wurde von Wegelagerern überfallen*, riblet e voe war an hent, laeron a riblas anezhañ ; 2. sourpren ; *die Nacht hat den Reisenden überfallen*, sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz en em gavad disoñj war ar beajour ; 3. beuziñ, penndallañ, arsailhañ ; *von Fragen überfallen werden*, bezañ beuzet en ur mor a c'houlennou, bezañ penndallet gant ar goulennou, bezañ arsailhet gant forzh goulennou ; 4. kouezhañ war, sevel e, kregiñ e ; *die Müdigkeit überfiel mich*, kregiñ a reas ar skuizhder ennon ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ.

Überfallhose b. (-, -n) : bragoù-bras lies.

überfällig ag. : 1. war-lerc'h, war c'hortoz, chomet a-revr, chomet diwar-lerc'h, chomet a-ziwar-lerc'h ; 2. dleet abaoe pell ; 3. [arc'hant., dleoù] manet, restet, e-skourr.

Überfallkommando n. (-s, -s) / **Überfallskommando** n. (-s, -s) : 1. bagad emell ar polis g., bagad emell al lu g., strollad emellout g., unvez emellout b. ; 2. [Bro-Aostria] polis sikour g.

Überfamilie b. (-,-n) : [bev.] uskerentiad g.

Überfang g. (-s) : [gwer] gwiskad gwer livet anvet amailh g.

Überfangglas n. (-es,-gläser) : gwer amailh g.

überfein ag. : re fin, re subtil, re vlizidik, re vistr.

überfischen V.k.e. stag (hat überfischt) : dreistpesketa, pesketa en tu all d'ar pezh a zo dleet, pesketa betek re.

Überfischung b. (-,-en) : dreistpesketaerezh g., dreistpesketa g., korvoerezh dreist-goñvor pinvidigezhioù ar mor g. ; *durch Überfischung werden die Meere geplündert*, paourat (rivinet) e vez ar morioù gant ar bigi bras o pesketa re.

überfliegen¹ V.k.e. stag (überflog / hat überflogen) : 1. nijal a-us, treuziñ war-nij ; *den Ozean überfliegen*, treuziñ ar meurvor war-nij ; *Flugzeuge haben uns überflogen*, deuet ez eus nijerezhioù da vale dreist hor pennoù.

2. plavañ ; *ein roter Schein überflog seine Wangen*, sevel a reas ar ruz d'e zivjod, un tamm ruz a blavas war e zivjod.

3. *ein Buch überfliegen*, braslenn ul levr, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù.

überfliegen² V.gw. rannadus (flog über / ist übergeflogen) : tremen war-nij, gournijal.

Überfliegen n. (-s) : gournij g., tremen dre nij g.

überfließen¹ V.k.e. stag (überfloss / hat überflossen) : beuziñ ; *der Strom hat das Tal überflossen*, beuzet eo an draoñenn gant dic'hlan ar stêr ; *mit Tränen überflossenes Gesicht*, dremm beuzet en ur mor a zaeroù b., dremm beuzet gant an daeroù b., dremm goloet gant an daeroù b.

überfließen² V.gw. rannadus (floss über / ist übergeflossen) : 1. fotañ, dic'hlanñ, fennañ, zrodiñ, disleuniañ, skuilhañ, saotrañ ; *das Wasser fließt über*, fotañ (dic'hlanñ, fennañ, skuilhañ, zrodiñ, saotrañ) a ra an dour ; *das Glas fließt über*, fotañ a ra ar werenn, skuilhañ a ra ar werenn, fennañ a ra ar werenn dreist e varr leun, disleuniañ a ra ar werenn ; 2. *seine Augen fließen von Tränen über*, skuilhañ a ra e zaoulagad daeroù puilh, skuilhañ a ra e zaoulagad pezh a gar daeroù ; 3. [dre skeud.] *vor Freude überfließen*, bezañ e galon barr a levez, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ laouen-dreist, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, nijal (tridal) gant al levez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, na zoug an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levez, bezañ barret a levez, bezañ leun-barr a levez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ laouen evel an deiz, divarrañ levez e galon ; *sein Herz fließt von Liebe über*, displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez divent ; 4. *von etwas überfließen*, bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb en an-unan / en dra-mañ-tra, kaout fonnder a udb / kaout udb dreist penn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) en an-unan / en dra-mañ-tra.

Überflug g. (-s,-flüge) : gourmij g., tremen dre nij g., treizh g., treizhadenn b.

Überflugrecht n. (-s,-e) : [nij.] gwir da c'hournijal g., gwir da dremen war-nij g., gwir da dremen dre nij g.

überflügeln V.k.e. stag (hat überflügelt) : *seinen Lehrmeister überflügeln*, dont da vezañ mestroc'h eget e vestr, pakañ e vestr, bezañ trec'h d'e vestr, bezañ dreist e vestr, tremen dreist e vestr (Gregor), dont da vezañ barrekoc'h eget e vestr, dont da gaout muioc'h a ampartiz eget e vestr, talvezout war e vestr.

Überfluss g. (-es,-überflüsse) : 1. dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., ouzhpenn g., pezh hag a zo re ouzhpenn g., stambouc'h g., kreofennad b. ; 2. puilhded b., puilhder g., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., fonnuster g., fonnded b., fonnder g., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., frontalite b., largentez b. ; *im Überfluss vorhanden sein*, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, puilhañ, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, gourfaoterekaat, bezañ gres, bezañ paot-mat, paotañ ; *Überfluss haben an (t-d-b)*, kaout udb dreist penn, bezañ kreñv en udb, bezañ puilh (kreñv, fonnus, peurfonn) udb gant an-unan, kaout fonnder a udb / kaout udb dreist penn / fonnañ en udb (Gregor), kaout puilhder eus udb, bezañ udb sof-kont (dreistkont) gant an-unan ; *zu allem Überfluss*, ha 'zo kaeroc'h, 'zo kaeroc'h, ha kaeroc'h 'zo, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo bravoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, zokennoc'h, war ar marc'had, ha gwellañ 'zo, ha gwellañ pezh 'zo, hag ouzhpenn 'zo, war ar barr, en tu all da se, en tu-hont da se, ha gwashañ pezh 'zo, evit ma vefe ar gwall en e varr ; *Überfluss an Worten*, a) borod g., foerell gomzoù b., bourouell g., stambouc'h g., re a gomzoù, arabad g. ; b) [yezh.] relavar g., gourleizh g.

Überfluggesellschaft b. (-) : kevredigezh a builhentez b.

überflüssig ag. : dreistezhomm, diezhomm, reniverus, dreistfonn, dreistkont ; *ich komme mir überflüssig vor*, ar santimant am eus da servijout da netra, ar santimant am eus da vezañ a re amañ ; *keiner ist überflüssig*, n'eus den a re ; *das Überflüssige*, ar reveur g., ar reñver g., an dreistezhomm g., an ouzhpenn g., ar pezh a zo re ouzhpenn g. ; *überflüssig machen*, didalvoudiñ.

überflüssigerweise Adv. : hep red, hep redi ebet, en aner, evit ket ha netra.

Überflüssigkeit b. (-) : 1. dreistezhommed b. ; 2. tra diezhomm g.

überfluten¹ V.k.e. stag (hat überflutet) : 1. beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, lonkañ ; *überflutet werden*, beuziñ ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten*, erruout a raio e teuo ar mor war an douar ; *zweimal am Tag wird die Gezeitenzone überflutet*, div wech bemdez e teu ar mor da bigosat an aod vev ; 2. aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ war, diruilhat war, gouelediñ, beuziñ ; *der Feind hatte das Land überflutet*, en em skignañ a reas an enebourien er vro a-bezh, aloubet o doa an enebourien ar vro a-bezh, plavet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, plaouiet e oa an enebourien war ar vro a-bezh, diruilhet e oa an enebourien war ar vro a-bezh ; *die Menschenmenge*

überflutete den Platz, diruilhal a reas ar mor a dud war ar blasenn ; *die Touristen überfluten die Straßen*, ar straedoù a zo beuzet gant an douristed ; *ein Gefühl der Traurigkeit überflutete ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ ; **3.** [kenw.] *den Markt überfluten*, aloubiñ ar marc'had, diruilhat war ar marc'had.

überfluten² V.gw. rannadus (ist übergefütet) : dic'hlannañ, distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ ; *der Strom flutet über*, ar stêr a zic'hlann, dic'hlannañ (distankañ, disleuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.

Überflutung b. (-,-en) : esorc'h g., liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., dic'hlann g., dic'hlann-dour g., torrad-dour g., dour-beuz g. ; *die Überflutung der Stadt* Ys, liñvadenn Gêr-Is b. ;

überfordern V.k.e. stag (hat überfordert) : *jemanden überfordern*, goulenn re digant u.b., regas u.b., soulgas u.b., mont dreist nerzhioù u.b., revec'hiañ u.b., resammañ u.b., sammañ u.b. en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ u.b. betek re, reiñ re d'u.b. d'ober ; *ein Pferd überfordern*, regas ur marc'h, soulgas ur marc'h ; *damit ist er überfordert*, n'eo ket evit an dra-se, kement-se a zo re dezhañ (a zo ouzhpenn dezhañ, a zo trec'h dezhañ, a ya dreist e vaner), kement-se a zo re vec'h dezhañ, kement-se a zo trec'h d'e ouiziegezh, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered, kement-se a zo en tu all d'e spered, kement-se a zo en tu-hont d'e spered, disneuz eo d'en ober, kement-se a zo dreist e vaner, emañ null ganti ; *Preise überfordern*, goulenn prizioù re uhel, rewerzhañ, soulwerzhañ, bezañ re griz en e c'hopr, kregiñ dreist e c'hopr, kregiñ re en u.b., rebrizañ, dreistprizañ.

Überforderung b. (-,-en) : arvennad divoder g., diarc'had divoder g., regas g., soulgas g., regaserezh g.

Überfracht b. (-,-en) : soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g.

überfrachten V.k.e. stag (hat überfrachtet) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, gourleuniañ, resammañ, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, sammañ betek re.

überfragen V.k.e. stag (hat überfragt) : goulenn re ouzh ; *da bin ich überfragt*, n'on ket evit respont, re a c'houlennit ouzhin, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered.

überfremden V.k.e. stag (hat überfremdet) : distuziañ, arallekaat, estrenaat, gouelediñ.

Überfremdung b. (-) : arallekadur g., estrenadur g.

überfressen V.em. stag : **sich überfressen** (überfrisst sich / überfraß sich / hat sich (t-rt) überfressen) : debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, kargañ re e deurenn, debriñ dreist-kont, debriñ en tu all d'ar pezh a zo dleet, debriñ en tu all d'ar red, debriñ betek re.

überfromm ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg.

überfrozen ag. : goloet gant ur gwiskad skorn, skornet, frimet, riellet.

Überfuhr b. (-,-en) : [Bro-Aostria] bag-treizh b.

überführen¹ V.k.e. stag (hat überführt) : **1.** kendrec'hiñ, faezhañ, aprouiñ, prouiñ ; *er wurde des Verbrechens überführt*, lakaet e voe anat en doa sevenet an torfed, rediet e oa bet da anzavout e dorfed, prouet e oa bet torfed warnañ, kendrec'het e oa bet war an torfed / aprouet e oa bet an torfed a-enep dezhañ (an torfed warnezañ) / faezhet e oa bet war an torfed (Gregor) ; **2.** [kenwerzh] stankañ ; *mit Waren überführter Markt*, marc'had stanket (daskompret, stambouc'het, barret) gant re a varc'hadourezh g., marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid b.

überführen² V.k.e. rannadus ha stag (hat übergeführt / hat überführt) : treuzkas ; *die Landwirtschaft in Gemeineigentum überführen*, strolañ ha boutinañ an douaroù, kevredikaat al labour-douar ; *in Gemeinbesitz überführen*, kengladekaat ; *er wurde ins Krankenhaus übergeführt (überführt)*, kaset e voe d'an ospital ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt)*, ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest.

Überführung b. (-,-en) : **1.** treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; **2.** [hent] treuzenn laez b., karbont g., pont g. ; **3.** [gwir] kendrec'hidigezh b., prouenn gendrec'hus b. ; **4.** *zwangsweise Überführung der Bevölkerung*, treuzlec'hiadur dre zestrizh ar boblañs g., treuzlec'hiadeg dre zestrizh b.

Überfülle b. (-) : dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., reniver g., dreistezhomm g., puilhder g., puilhded b., puilhentez b., fonn g., fonnusted b., druzded b., druzder g., druzoni b., paotad g., paoter g., paoted b., stankter g., stankted b., stambouc'h g., kreotennad b., frontalite b., largentez b.

überfüllen V.k.e. stag (hat überfüllt) : **1.** regargañ, releuniañ, gourleuniañ, leuniañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ betek re, barrañ, greujañ, grejañ ; *sich den Magen überfüllen*, leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegel, debriñ da darzhañ, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bourellañ ervat e borpant, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geustereennad, kargañ re e deurenn, ober ur pezh teurennad, debriñ dreist-kont ; **2.** *ein mit Zuschauern überfüllter Saal*, ur sal leun-chouk (leun-tenn, leun-kreñv, leun-chek, leun-blouk, leun-bourr, leun-barr, leun-kouch, bourr-sank) b., ur sal stambouc'het gant an arvesterieñ b. ; **3.** *der Markt ist überfüllt*, stanket (daskompret, stambouc'het, barret) eo ar marc'had, bez ez eus marc'hadourezh en tu all da ezhommoù an nevid. V.em. stag : **sich überfüllen** (hat sich (t-rt) überfüllt) : greujañ, grejañ, stankañ.

Überfüllung b. (-,-en) : **1.** dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g. ; **2.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; **3.** dreistniver a dud g., reñver a dud g., dreistpoblerezh g.,

dreistpoblatur g. ; **4.** chastre g., strobade g., strobatur g., stankatur g.

Überfunktion b. (-) : [mezeg] *Überfunktion der Schilddrüse*, hipertiroidiez b., skoedusvorc'hegezh g.

überfüttern V.k.e. stag (hat überfüttert) : stambouchañ, revagañ, dreistboueta, boueta en tu all d'ar pezh a zo dleet, boueta en tu all d'ar red, boueta betek re.

Übergabe b. (-,n) : **1.** roidigezh b., roadur g., roadenn b., deroadur g., dereñ g. ; **2.** [lu] daskor g., daskoridigezh b. ; **3.** [polit.] treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; *Übergabe der Befugnisse*, deroadur ar galloud g., deroadur e c'halloud (e garg) d'unan all g., dilez eus e c'halloud evit e reiñ d'unan all g., dilez eus e garg evit reiñ anezhi d'unan all g.

Übergang g. (-s,-gänge) : **1.** tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., treuzadenn b., treuzidigezh b. ; *Übergang über die Alpen*, tremenidigezh an Alpoù b., treuzidigezh an Alpoù b. ; [diouverañs voued] *einen nahtlosen Übergang in die Erntezeit ermöglichen*, sikour da sevel krec'h gouere, sikour da dremen ar prantad rageost ; **2.** tremen g., tremenlec'h g., digor g., tremenvan g., trepas g., treuzenn b., ode b., banell b., arroudenn b. ; **3.** ardreuzad g. ; **4.** treuzkemm g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., cheñchamant g., etremarevezh g., treuzpoent g. ; *demografischer Übergang*, kendro ar boblañs g.

Übergangs- : ardreuzat, ardreuzadel, ... ardreuziñ, dibad, ... tremen, ersezat, ersezadel, da c'hortoz, etreat, etre.

Übergangsbeihilfe b. (-,n) : [lu] skorenn genemprañ er gevredigezh trevourel b.

Übergangsbestimmungen lies. : diferadennoù ardreuzadel lies., diferadurioù ardreuzadel lies.

Übergangsform b. (-,en) : form etreat b.

Übergangsjahre lies. : bloavezhioù ardreuziñ lies., dilez-vamm g., tro an oad b., distro an oad b.

Übergangskleidung b. (-,en) : gwiskamant etrekoulzad g.

Übergangsmantel g. (-s,-mäntel) : mantell etrekoulzad b., mantell dilost-hañv b., mantell dilost-goañv b.

übergangslos ag. : kuit a brantad ardreuziñ, kuit a lankad ardreuziñ, a-droc'h-trañch.

Übergangslösung b. (-,en) : diskoulm ardreuzadel g., diskoulm ersezadel g.

Übergangsperiode b. (-,n) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g.

Übergangspunkt g. (-s,-e) : treuzpoent g.

Übergangsrohr b. (-s,-e) : [tekn.] junt g., skarv g.

Übergangsstadium n. (-s,-stadien) : stad etre b.

Übergangswiderstand g. (-s) : [fizik] harzded kenstok b.

Übergangszeit b. (-,en) : prantad ardreuziñ g., lankad ardreuziñ g., etremarevezh g., prantad etre g., lankad etre g., etrevezh g.

Übergangszone b. (-,n) : takad etre g.

übergar ag. : [kegin.] re boazh.

übergeben¹ V.k.e. stag (übergibt / übergab / hat übergeben) : reiñ, dereñ ; *jemandem etwas übergeben*, lakaat udb etre daouarn u.b. ; *dem Gericht übergeben*, lakaat etre daouarn ar justis ; *jemanden dem Feind*

übergeben, dereñ u.b. etre douarn an enebour ; *etwas als Faustpfand übergeben*, engouestlañ udb ; *jemandem etwas völlig übergeben*, peurreiñ udb d'u.b. ; *eine Feder dem Wind übergeben*, lezel ur bluñvenn da vont gant an avel.

V.em. stag : **sich übergeben** (übergibt sich / übergab sich / hat sich (t-rt) übergeben) : **1.** dislonkañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, disteurel, daskoriñ, rentañ, teuler, teuler diwar e galon, teuler a-ziwar e galon, teuler e voued, teurel kresk, brigailhat, diorjiñ, bomisañ, dislontrañ, strinkañ diwar e galon, divec'hiañ e galon, ober chas bihan, [babig] bruilhiñ, [loen] c'hwedañ ; *er hat sich übergeben*, taolet en deus diwar e galon, P. graet en deus e c'henoù goap ouzh e revr, graet en deus chas bihan ; **2.** [lu] en em rentañ, en em reiñ d'e enebourien, en em zaskoriñ d'an enebourien, kodianañ.

übergeben² V.k.e. rannadus (gibt über / gab über / hat übergegeben) : reiñ ; P. *ich habe ihm eins übergegeben*, paket en deus bet ur skouarnad diganin, difoeltret em boa ur skouarnad gantañ, distaget em boa ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadet em boa anezhañ, e fasadiñ am boa graet, roet em boa dezhañ moull va maneg da lipat, distaget em boa ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diavelet em boa ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / roet em boa ur vougenad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) am boa graet (Gregor).

Übergeben n. (-s) : **1.** roidigezh b., roadur g., deroadur g. ; **2.** [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g. ; **3.** [mezeg.] dislonkakenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b., [loen] c'hwedadenn b., [loen] c'hwedenn b.,

Übergebot n. (-s,-e) : dreistkresk g., taol-sav g., imboud g. ; *ein Übergebot abgeben*, imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., skeiñ war u.b.

Übergebüh b. (-,en) : dreistdlead g.

übergebürlich ag. : dreistdleet.

Übergebung b. (-,en) : [lu] rentidigezh b., daskoridigezh b., daskor g., kodianidigezh b.

übergehen¹ V.k.d. rannadus (ging über / ist übergegangen) : **1.** cheñch tu, cheñch perc'henn, cheñch, kemmañ, treiñ, argemmañ ; *in andere Hände übergehen*, bezañ lakaet etre daouarn unan all, treiñ perc'henn ; *zum Feind übergehen*, treiñ banniel, treiñ gant an enebour, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garmoù, cheñch tu d'e chupenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *zu einer anderen Religion übergehen*, cheñch feiz, cheñch relijion, kemmañ relijion, treiñ relijion ; *zu einem anderen Thema übergehen*, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, cheñch kaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn.

2. kregiñ gant ; *zum Angriff übergehen*, luskañ un argad, digeriñ brezel, bellañ, digeriñ an emgann, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezalekaat, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann, argadenniñ, distagañ un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhañ an enebourien, lakaat ar poultr da grozal ; *wir werden morgen zum Angriff übergehen*, warc'hoazh e skoio an tan.

3. cheñch, treiñ ; *in Fäulnis übergehen*, dont da vezañ brein, breinañ ; *die Blütenstände gehen in Samen über*, krouiñ a ra greun er bleuñvadurioù, emañ ar bleuñvadurioù o vont e(n) had, emañ ar bleuñvadurioù o c'hreuniañ ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen*, emañ ar melchon e greun ; *nach und nach ging ihre Liebe in Mitleid über*, a-nebeudoù e troe he c'harantez da druez.

4. tremen, bezañ treuzkaset ; *es geht vom Vater auf den Sohn über*, tremen a ra dre hêrezh eus an tad d'ar mab ; *das ist ihm in Fleisch und Blut übergegangen*, deuet eo gantañ da vezañ ur boaz, an dra-se a zo deuet da vezañ natur dezhañ, an dra-se a zo deuet da vezañ un eil natur dezhañ (Gregor), an dra-se a zo ennañ bremañ, an danvez a zo ennañ bremañ da vezañ e-giz-se.

5. tennañ war ; *diese Farbe geht in(s) Rot über*, tennañ a ra al liv-se war ar ruz ; *ins Weiß übergehen*, *in Weiß übergehen*, tennañ war ar gwenn, tennañ war wenn, bezañ arwenn.

6. terriñ, mont kuit ; *seine Zahnschmerzen gingen (vor)über*, ar boan en e zent a yeas kuit, terriñ a reas ar boan dent dezhañ, mont a reas ar boan dent diwarnañ, mont a reas ar boan dent dioutañ, dispegañ a reas e boan dent.

7. *die Augen gingen ihm über* (Goethe), daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas dour war e vilin.

8. *ineinander übergehen*, dont an eil war-lerc'h egile en un aridennad, dont an eil da-heul egile en un andennad, en em heuliañ, ober chadenn.

übergehen² V.k.e. stag (überging / hat übergangen) : 1. *ein Feld übergehen*, mont dre ur park.

2. *Fehler übergehen*, tremen hep merzout faziou 'zo, chom hep gwelet faziou 'zo ; *ein Gesetz übergehen*, mont a-enep (disentiñ ouzh) ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, terriñ ul lezenn, treiñ diwar ul lezenn ; *mit Stillschweigen übergehen*, ober an tav war udb, tremen hep menegiñ udb, tevel war udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb.

V.em. stag : **sich übergehen** (überging sich / hat sich (t-rt) übergangen) : skuizhañ dre forzh bale, skuizhañ dre hir vale.

Übergehen n. (-s) / **Übergehung** b. (-, -en) : mank g., mankadenn b., ankouadenn b., disoñjadenn b., ankounac'hadenn b.

übergenau ag. : pervezh-meurbet, pizh-kenañ, priminik.

übergenug Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistmuzul, ouzhpenn trawalc'h ; *er hat übergenug getrunken*, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *ich habe übergenug davon*, re 'zo re, aet on diwar re, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an

dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuged, faezh on) gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuged on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol !

übergeordnet ag. : uheloc'h, a-us, a-zioc'h, diauc'h, uc'hurzhiat ; *übergeordnete Behörde*, pennadurezh uheloc'h b., pennadurezh a-zioc'h b., pennadurezh a-us b., pennadurezh diauc'h b., pennadurezh uc'hurzhiat b.

Übergepäck n. (-s) : [pakajoù] dreistpouez g., reñver a bouez g., rebouez g.

übergeschnappt ag. : diskiantet, tremen sot, pase sot, morfoll, foll-mik, foll-bras, foll-tremenet, pennfoll, sot-permil, tok-tok, brizh da vat ; *er ist total übergeschnappt*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho.

Übergewalt b. (-) : gourfouez g., dreistpouez g., dreistlañs g., lañs krec'h g., trec'hed b.

Übergewand n. (-s, -gewänder) : [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.

Übergewicht n. (-s) : 1. dreistpouez g., reñver a bouez g., soulgarg b., soulvec'h b., revech b., dreistbec'h g., rebouez g. ; *dieser Brief hat Übergewicht*, re bounner eo al lizher-mañ, rebouez a zo gant al lizher-mañ ; 2. [dre skeud.] gourfouez g., dreistpouez g., dreistgalloud g., dreistlañs g., lañs krec'h g., mestrezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreistbeli b., dreisted b., dreistelezh b., trec'hder g., trec'hded b., hol g. ; *das Übergewicht bekommen über (t-rt)*, bezañ trec'h da, kaout al levezon war, trec'hiñ (kemer an tu kreñv, dont an tu kreñv gant an-unan) war, kemer e greñv war, sevel war varr, kemer an hol war.

übergewichtig ag. : re bounner, teuc'hek, re a guilhder dezhañ, re guilh, ur reñver a bouez gantañ, rebouez gantañ.

übergießen¹ V.k.e. stag (übergoss / hat übergossen) : 1. दौरañ ; *Blumen übergießen*, दौरañ bleuñioù ; 2. [kegin.] *etwas mit Zucker übergießen*, lakaat sukr dev war udb., lindriñ gant sukr dev ; *mit Soße übergießen*, soubinellañ, soubilhañ, distrempañ gant ur soubinell.

V.em. stag **sich übergießen**, (übergoss sich / hat sich (t-rt) übergossen) : *sich mit Wasser übergießen*, diskenn dour war e gorf, strinkañ dour war e gorf.

übergießen² V.k.e. rannadus (goss über / hat übergossen) : treuzlestrañ, eilpodañ.

Übergießen n. (-s) : 1. dourerezh g., dourañ g. ; 2. treuzlestrañ g., eilpodañ g.

überglicklich ag. : ouzhpenn laouen, barret a levez, barrleun (barruhel) e galon gant ar joa, meurbet a joa en an-unan, laouen evel an deiz, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, laouen hed-da-hed, laouen penn-da-benn an neudenn, fest ennañ, en e laouenañ, e barr e levez, e-kreiz e levez ; *er ist überglicklich*, barret eo a levez - ur foug e zo gantañ - souriñ a ra a levez - souriñ a ra al levez warnañ - laouen eo, hag en tu-hont ivez - ouzhpenn laouen eo - bez' eo laouen hed-da-hed - meurbet a joa a zo ennañ - laouen-meurbet eo - laouen eo evel an deiz - laouen-ran eo - ken laouen ha tra eo - laouen eo evel an heol - ken laouen hag an heol eo - seder eo evel ul laouenan - lirzhin eo evel ul laouenan - beuzet eo e-barzh al levez - beuzet eo e-barzh al laouenidigezh - hennezh eo gwenn e ved - e barr al levez emañ - leun-barr a levez eo - leun-barr eo e levez - emañ o tivarrañ levez e galon - trefuet-holl eo gant al levez - nijal (tridal) a ra gant al levez - nijal a ra gant ar stad a zo ennañ - azezet (beuzet) eo en e bemp plijadur warn-ugent - ne zoug ket mui an douar anezhañ - dibradet eo - emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ - emañ en e laouenañ - digor eo dezhañ - e-kreiz e levez emañ - fest a zo ennañ - evel Yann en e wele eo - emañ evel en ur pred eured - eürus eo evel ul logodenn er bleud (en ur sac'had bleud) - kontant eo evel ur roue war e dron - en e vleud emañ - en e jeu emañ - eürus eo evel seizh - eürusañ loen a daol troad war an douar eo - eürusañ den a zebr bara eo - eürusañ den dindan tro an heol eo - eürusañ den dindan an neñv eo - eürusañ den a zo bet biskoazh eo - en e zour hag en e c'heot emañ - en e voued emañ - en e voued leun emañ - en e vutun emañ - er friko emañ - en ur friko emañ - en e wellañ emañ.

übergolden V.k.e. stag (hat übergoldet) : alaouriñ, aouriñ, soulaouriñ.

übergreifen V.gw. rannadus (griff über / hat übergriffen) : 1. en em skignañ, en em ledañ ; 2. aloubiñ, kroufañ ; *in ein fremdes Gebiet übergreifen*, disoc'h àr douaroù unan all, klask ober e renkoù war douaroù unan all, klask tailhañ e vestr war douaroù unan all.

übergreifend ag. : bloc'hel, hollel.

Adv. : a-vloc'h.

Übergriff g. (-s,-e) : mac'homadenn b., disolañsoù lies., alouberezh g., kroufadur g., targemed g. ; *polizeilicher Übergriff*, drougimplij eus e c'halloud gant ar polis g., fazienn bolis b., stlabezenn bolis b., stlabezenn bolis b., kammarver eus e veli gant ar polis g., targemed polis g. ; *Übergriffe der Staatsgewalt*, kammarver beli g., rec'halloud g., reñverioù a c'hoarvezh gant ar veli gevidik lies.

übergroß ag. : ramzel, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, mentet uhel, mentek, mentet mat, mentet kaer, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù, divent, dreistment, dreistmentek, moñs, moñsoù.

Übergroße b. (-) : ment vras dibar b.

Überguss g. (-es,-güsse) : indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g., lifr g.

überhaben V.k.e. rannadus (hat über / hatte über / hat übergehabt) : P. 1. *etwas überhaben*, bezañ aet skuizh gant udb, bezañ dizonet diouzh udb, bezañ eok (bezañ erru heug, bezañ erru faezh, bezañ heug) gant udb, bezañ dic'houstet eus udb, bezañ tasonet diouzh udb, bezañ erru heug gant udb, bezañ en em gazet ouzh udb, bezañ fastet ouzh udb, bezañ tason diouzh udb, bezañ trañzisonet gant udb, bezañ doñjeret gant udb, bezañ stamouzet gant udb, bezañ strailheret gant udb, dont da gaout heug ouzh udb, bezañ erru dotu gant udb, kaout dreistpenn gant udb, kaout leun e gased gant udb, kaout leun e rastell gant udb, dont da gaout e walc'h eus udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ darev gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, dont da gaout leizh e lèr diouzh udb, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ erru poazh gant udb ; 2. *für jemanden etwas überhaben*, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel über*, kalz a istim n'em eus ket outañ ; 3. *er hat einen Mantel über*, ur vantell a zo gantañ war e zivskoaz, hennezh a zo ur vantell dreistañ.

Überhälter g. (-s,-) : [louza.] baluenn b.

Überhandnahme b. (-,-n) : alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadeg b., kreskidigezh b., kreskadur g., emled g., astennadur g., skignadur g., treled g.

überhandnehmen V.gw. rannadus (nimmt überhand / nahm überhand / hat überhandgenommen) : paotat, gounit tachenn, strujañ, en em ledañ, en em skignañ ; *die Unsicherheit hat überhandgenommen*, nebeutoc'h-nebeutañ a ziogelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.

Überhang g. (-s,-hänge) : 1. ar pep-dreist g., dreistad g., reñverad g. ; 2. balir g. ; 3. *Fensterüberhang*, stel-prenestr g., lambrikin g. ; 4. [arc'hant.] *Kapitalüberhang*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g., reñverad a gevalaoù g.

überhangen¹ V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehangen) : 1. bezañ a-istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; 2. balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; 3. [dre astenn.] disonnañ, stouañ, kostezañ, brallañ war un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über*, an tour a zo dek derez stou gantañ.

überhangen² ag. : gwisket gant ; *ein mit Flor überhangener Sarg*, un arched gwisket e du ; *ein mit Teppichen überhangenes Fenster*, ur prenestr gant pallinier a-istribilh outañ g.

überhängen¹ V.k.e. rannadus (hat übergehängt) : istribilhañ, ispiilhañ, lakaat a-skourr, lakaat a-ispilh, lakaat e-pign ; *einen Mantel überhängen*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell ; *mit übergehängtem Mantel*, e vantell war e zivskoaz ; *mit übergehängtem Gewehr*, gant e fuzuilh a dreuz e skoaz.

überhängen² V.gw. rannadus (hängt über / hing über / hat übergehangen) : 1. bezañ a-istribilh (a-skourr, a-

ispilh, e-pign), bezañ istribilhet ; **2.** balirañ [a-us d'udb], bezañ a-blom [war udb] ; **3.** [dre astenn.] disonnañ, stouiñ, kostezañ, brallañ war un tu ; *der Turm hängt um zehn Grad über*, an tour a zo dek derez stou gantañ.

überhängen³ V.k.e. stag (überhing / hat überhangen) : *mit einem Schleier überhängen*, mouchañ, gronnañ gant ul lien, goleiñ gant ur ouel, dastum gant ul lien, pakañ en ul lien.

überhängend ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valed ; *überhängendes Dach*, toenn a valir b., toenn a valed b., toenn-apoueilh b., lost toenn g.

überhängig ag. : balirek, o valirañ, a-skarv, baleget, a valir, a valed.

überhangmandat n. (-s,-e) : [polit., dilennadegoù] respet reñveradek g., respetad reñveradek g., respet en tu all d'ar gont genfeuriek rik g., respetad en tu all d'ar gont genfeuriek rik g.

überhapps Adv. / **überhaps** Adv. : [su Bro-Alamagn] war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tro, e-ser.

überhasten V.k.e. stag (hat überhastet) : difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri.

V.em. stag : **sich überhasten** (hat sich (t-rt) überhastet) : plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, ober udb gant re a hast, bezañ pront evel ul Leonad.

überhastet ag. : graet war ar prim, graet trumm-ha-trumm, graet re vuan, graet hep en em soñjal a-zevri, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet bourlik-ha-bourlok, graet a-randon.

überhäufen V.k.e. stag (hat überhäuft) : kargañ, bec'hiañ, sammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, gwallsammañ, barrañ, gwalc'hañ ; *mit Geschenken überhäuft*, ha profoù dezhañ kement-hakement (forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui), gwalc'het a brofoù, karget a brofoù, graet profoù brokus dezhañ ; *er ist mit Arbeit überhäuft*, debret eo gant al labour, gwallsammet eo gant e labour, sammet eo e gein gant al labour, mac'homet eo gant al labour, foulet (foulmac'het, beuzet, friket) eo gant al labour, herr labour a zo warnañ, foul a zo warnezhañ, dre brez emañ, prez labour a zo warnañ, dalc'het eo gant an eur, dalc'het eo gant an amzer, dall eo gant al labour, gouzañv a ra labour, re garrad en deus, mezv eo evel ar yer en eost, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp.

Überhäufung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., berniadur g. ; **2.** [dre astenn.] *Anhäufung von*, mor

a ..., ... forzh pegement, forzh ..., ... ken-ha-ken, ... ken-ha-kenañ, ... mui-pegem-mui, ... gwazh pegem gwazh.

überhaupt Adv. : **1.** a-benn ar fin, a-benn fin ar gont, e-barzh fin ar gont, e fin-kont ; **2.** *überhaupt nicht*, tamm ebet, tamm tout ebet, tamm ... en holl, begad, ket ur begad, ket ... evit ur begad, begad ebet, ket an disterañ, e nep doare, ket .. en holl, naren, nann avat, nann 'vat, nann da, e giz ebet, e nep keñver, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta – pop ! pop ! pop !, griñsenn, neudenn ebet, e (war) nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *das gefällt mir überhaupt nicht*, ne blij tamm din en holl ; *er hat überhaupt keine Bildung*, n'en deus tamm deskadurezh en holl ; *ich weiß überhaupt nicht*, *wo er hingegangen ist*, hennezh a zo aet n'ouzon doare pelec'h, hennezh a zo aet n'ouzon dare pelec'h ; *das ist überhaupt nicht lustig*, n'eo tamm fentus ebet, n'eo ket fentus en holl ; *ich weiß überhaupt nicht*, *was los ist*, n'ouzon tamm petra a c'hoarvez, n'ouzon tamm ebet petra a c'hoarvez ; *ich weiß überhaupt nicht*, *wo die Säge steckt*, n'ouzon dare pelec'h emañ an heskenn, n'ouzon dare pelec'h eo bet lakaet an heskenn ; *überhaupt nichts*, tamm (netra, tra, mann, seurt, neudenn) ebet, tra en douar, tamm tout ebet, tamm tra ebet, mallozhtouenn tamm ebet, ket ha netra, netra krenn, netra a-grenn, mann ebet a-grenn, ket an dister dra, banne, takenn, lomm, siseurt ebet, netra en holl, griñsenn, ket ur boulfrenn, tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn (Gregor), na foeltr na brall ; *sie wissen überhaupt nichts über die Geschichte ihres Landes*, n'ouzon ket ur ger eus istor o bro ; *ich möchte überhaupt keinen*, foeltr hini ebet n'em bo, tanfoeltr hini ebet n'em bo ; *damit hat er überhaupt nichts zu tun*, n'en deus mallozhtouenn tra ebet d'ober gant an dra-se, n'en deus mann a-grenn d'ober gant an dra-se ; *überhaupt keiner*, mallozhtouenn den ebet, penn kristen ebet, gour ebet, penn ki ebet, foeltr den ; *überhaupt nie*, biskoazh c'hoazh, gwech ebet, biskoazh betek henn ; **3.** [ger pouezañ] *Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt*, an heiz eo ar mestr d'al loened ; *wer seid ihr überhaupt ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *ich würde gern wissen*, *wer Sie überhaupt sind*, me a vefe kurius a-walc'h da c'houzout ha piv hoc'h-chwi ; *was geht dich das überhaupt an ?* petra a sell an dra-se ac'hanout ? diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwriad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! n'eo ket da dra eo ! ; **4.** *wenn überhaupt*, ma'z eo gwir (Gregor), ma'z eus tu.

überheben V.k.e. stag (überhob / hat überhoben) : disammañ diouzh, diskargañ diouzh, pardonñ [udb da].

V.em. : **sich überheben** (überhob sich / hat sich (t-rt) überhoben) : **1.** *sich einer Mühe (t-c'h) überheben*, bezañ

diskarget a udb, bezañ kuit d'ober udb, bezañ divec'hiet (kaout an disamm) eus ur boan bennak ; **2.** fougeal gant, klask ton gant ; *sich eines Erfolgs überheben*, bezañ lorc'h (bezañ un tamm tro) en an-unan gant e verz, fougeal gant e dro-vat, bezañ c'hwezet d'an-unan gant e dro-vat, debriñ mel gant e dro-vat, bezañ leun a avel en askont d'e dro-vat, flipata gant e dro-vat ; **3.** tapout droug-kein o klask sevel udb re bounner.

überheblich ag. : rok, balc'h, otus, kaoc'hek, teilek, bras, emfizius, dichek, uhel, glorius, tonius, gobius, rouflus, lorc'hek, lorc'hus, brasonius, leun a fouge hag a lorc'h, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, grontek, morgant, ourgouilh, brabañsus, pompus, pompadus, fougasus, randonus, leun a valc'hder ; *überheblich sein*, bezañ karg gantañ e-unan, bezañ lorc'hus ouzh an dud, dougen roufl, treiñ e leue en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek, bras), na vezañ nemet brasoni eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, ourgouilhiñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, bezañ bras an tamm ouzh an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ un tamm brav en an-unan ; *überheblicher Mensch*, den a lorc'h g., pompader g., teileg g., brabañser g., bugader g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., poufer g., kankaler g., toner g., kañfard g., mogetaer g., boufantig g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., stadenn b., foeñvour g., toull-ourgouilh g., fougeer g., gaoleg g., lorc'heg g., bern trein g., P. brammsac'h g.

Überheblichkeit b. (-) : lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., fouge b., fougeerezh g., tro b., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., ourgouilh g., lorc'haj g., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., revalc'hder g., kañfarderezh g., kañfardiz b., roufl g., modoù bras lies., modoù randonus lies. ; *man sah ihnen ihre Überheblichkeit an*, diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *aus Überheblichkeit*, dre ourgouilh, dre fougeerezh.

Überhebung b. (-, -en) : **1.** diskarg g., disamm g. ; **2.** gloriusted b., balc'hded b., balc'hder g., rogoni b., rogentez b., randon g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., fouge g., roufl g.

überheizen V.k.e. stag : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

überhin Adv. : **1.** war-lein, war-c'horre ; **2.** diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.

überhitzen V.k.e. stag (hat überhitzt) : gourzommañ, souldommañ, gourleskiñ, tommañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, tommañ betek re, redommañ.

überhitzt ag. : [armerzh] *überhitztes Wirtschaftswachstum*, soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g. ; *die Wirtschaft ist überhitzt*, evit doare emañ an armerzh o vreskenn, emañ an armerzh o soulgreskiñ, soulgreskañs a zo gant an armerzh, redommañ a ra an armerzh.

Überhitzung b. (-, -en) : **1.** [tekn.] souldommañ, souldommerezh g., gourzommañ g., gourzommerezh g. ; **2.** [armerzh] soulgreskañs b., soulgreskiñ g., redommadur armerzhel g.

überhöhen V.k.e. stag (hat überhöht) : dreistuhelaat, uhelaat.

überhöht ag. : **1.** dreistuhelaet, uhelaet ; **2.** dreistmuzul, re ; *seine Geschwindigkeit war stark um 50 km/ h überhöht*, aet e oa pell a-us da 50 kilometrad an eur en tu all d'an tizh aotreet.

überholen¹ V.k.e. stag (hat überholt) : **1.** distremen, dibaseal, doublañ, doublañ àr, tremen, tremen dirak, mont a-raok ; *überholen verboten* ! difennet eo distremen (dibaseal, doublañ, tremen dreist ar re all) ; *jemanden überholen*, mont a-raok u.b., tremen u.b., tremen dirak u.b., distremen u.b., doublañ u.b., doublañ àr u.b. ; *jemanden beim Überholen schneiden*, troc'hañ krenn an hent a-raok u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ, troc'hañ krenn dirak u.b. goude bezañ bet o tistremen anezhañ ; [dre skeud.] *jemanden überholen*, distremen (tremen) u.b. / bezañ trec'h d'u.b. (Gregor), mont dreist u.b., dont da vezañ ampartoc'h eget u.b. ; *im letzten Moment überholt werden*, bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; [sport] *jemanden im letzten Moment überholen*, gounit a veg botez ; **2.** [tekn.] adfichañ, adtremen, azgwelet, adsellet ; *eine Maschine überholen*, ober un adfichañ d'ur mekanik, ober un adtremen d'ur mekanik, ober un adsell d'ur mekanik, ober un azgwel d'ur mekanik.

überholen² V.k.e. rannadus (hat übergeholt) : **1.** treizhañ ; **2.** [merdead.] *die Segel überholen*, treiñ bourzh.

V.gw. stag (hat überholt) : [merdead.] **1.** plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ ; **2.** ruilhal, mont war e zaou gostez.

Überholmanöver n. (-s, -) : distremen g., dibaseamant g.

Überholspur b. (-, -en) : forzh kleiz b., forzh an distremen b.

überholt ag. : dibaseet, dispredet, digoulzet, diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, a c'hiz kozh, na dalvez mui, blaz ar c'hozh gantañ.

Überholung b. (-, -en) : **1.** distremen g., dibaseamant g. ; **2.** [tekn.] adfichañ g., adsell g., adtremen g., azgwel g.

Überholverbot n. (-s, -e) : difenn distremen g., difenn dibaseal g., berzidigezh distremen b., berzidigezh dibaseal b.

Überholvorgang g. (-s, -vorgänge) : distremen g., dibaseamant g.

überhören V.k.e. stag (hat überhört) : **1.** chom hep klevet ; **2.** nac'h klevet, serriñ e zivskouarn d'udb/d'u.b. , prenañ e zivskouarn d'udb/d'u.b., stankañ e zivskouarn ouzh udb/ouzh u.b., distreiñ e zivskouarn diouzh u.b./diouzh u.b., ober ar bouzar, ober skouarn vouzar ouzh udb/ouzh u.b. ; **3.** *jemandem seine Aufgaben überhören*, lakaat u.b. da zibunañ e gentelioù.

V.em. stag : **sich überhören** (hat sich (t-d-b) überhört) : *sich seine Aufgaben überhören*, ober un adtremen (un adsell, un adwel, un azgwel) war e labour-skol, ober un distremen d'e labour-skol (Gregor).

Überhose b. (-, -n) : frag glas g., frag labour g., frag g.

Über-ich n. (- pe -s) : [bredoniezh] dreistme g., dreist-Me g.

überinterpretieren V.k.e. stag (überinterpretierte / hat überinterpretiert) : mont re ampl gant e zisplegadenn, mont amplik ganti, mont amplik dezhi, lavaret amploc'h eget justoc'h, treuzdisplegañ, treuzdesteriañ, treuzdeveizañ.

überirdisch ag. : dreistnatur, dreistdouarel, neñvel, dreistbedel, ezdouarel, usvedel, usvedoniel.

überjagen V.k.e. stag (hat überjagt) : **1.** difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb., ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri ; **2.** [kezeg] regas, difindaoniñ.

Überjahres- : ... liesvloaziek.

überjährig ag. : tremen bloaz, ouzhpenn bloaz.

überkandidelt ag. : P. arsot, arziot, iskis, droch, pampes, droch-pik, lu.

Überkapazität b. (-, -en) : [armerzh] dreistbarr kenderc'hañ g., soulvarr kenderc'hañ g., dreistbarregezh b., soulvarregezh b.

überkaufen V.em. stag : P. **sich überkaufen** (hat sich (t-rt) überkauft) : **1.** prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; **2.** drailhañ muioc'h a arc'hant evit na c'hounezzer, ober dispignou dreist e beadra.

überkippen V.gw. rannadus (ist übergekippt) : **1.** troc'holiañ, milinañ, kouezhañ, c'hweniañ, bannañ ; **2.** [dre skeud.] *seine Stimme kippt über*, chom a ra kazh e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz, stouvañ a ra e vouezh, tagañ a ra e vouezh.

V.k.e. rannadus : distreñ, kostezañ, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ, tuginiñ, gwintañ, gwintellañ; tumpañ.

Überklasse b. (-, -n) : [bev.] uskevrennad n.

überkleben V.k.e. stag (hat überklebt) : *etwas mit etwas überkleben*, pegañ udb war udb all.

Überkleid n. (-s, -er) : **1.** doubledenn b., surtoud g. ; **2.** [Bro-Suis] frag glas g., frag labour g., frag g.

überkleiden V.k.e. stag (hat überkleidet) : gwiskañ.

Überkleidung b. (-, -en) : gorre-sae g., dilhad war-c'horre lies.

überklettern¹ V.k.e. stag (hat überklettert) : pignat en tu all da , krapañ en tu all da, skeuliañ en tu all da.

überklettern² V.gw. rannadus (ist übergeklettert) : pignat d'an tu all, krapañ d'an tu all, skeuliañ d'an tu all.

überklug ag. : glorius an tamm anezhañ - hag a zo muioc'h a gagal eget a c'hloan gantañ - hag a ra muioc'h a voked eget a dan - taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - re vras e benn evit deskiñ tra - teodet hir ha dornet berr - hag a ra kalz a deil gant nebeut a c'houser - hag a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultouz : bras ar genoù, bihan al lost - lorc'hig moan, muioc'h a voked eget a dan - otus - dichek - uhel - orbidus - balc'h.

überkochen V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist übergekocht] : **1.** [kegin.] dont war an tan, dont d'an tan,

birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; *die Milch kocht über*, dont a ra al laezh da c'hwezañ war an tan, dont a ra al laezh d'an tan, dont a ra al laezh war an tan ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan ; **2.** [dre skeud.] mont er-maez eus e groc'henn, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lamm war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lamm dreist penn, mont droug en e gentrou (en e goukoug), sevel droug en e gorf, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

überkommen V.k.e. stag (überkam / hat überkommen) : **1.** diwanañ, sevel e, dont da ; *ihn überkam die Lust, etwas zu tun*, diwanañ a reas en e benn ar c'hoant d'ober udb, ar c'hoant d'ober udb a dremenas dre e spered, ar c'hoant d'ober udb a darzhas en e spered, ar c'hoant d'ober udb a savas en e izili, treiñ a reas en e benn ober udb ; **2.** kouezhañ war, kregiñ e, sevel e, dont da, islonkañ, denijal war ; *ein Gefühl der Traurigkeit überkam ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barr tristidigezh a gouezhas war e spered, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh ; *eine Anwendung von Furcht überkam ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennou herrus, lamm a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, ur gasadenn spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, konfortañ a reas gant aon ha spont ; *Reue überkam ihn*, keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ ; *Hass überkam ihn*, kasoni a savas en e galon a houlennou herrus, kasoni a grogas ennañ, kasoni a zeuas ennañ.

V.gw. (überkam / ist überkommen) : dont ; *diese Sitte ist uns überkommen*, ar boaz-se a zo deuet betek ennomp dre hengoun.

Überkompensation b. (-,-en) : [bred.] dreistkompouezañ g.

Überkopfprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.

Überkorrektur b. (-,-en) : dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g.

überkorrigieren V.k.e. stag (hat überkorrigiert) : dreistreizhañ.

Überkreuzanordnung b. (-,-en) : ilgroaz b., marell b.

überkritisch ag. : 1. [nukl.] dreisteizik, goureizik ; 2. goeñvet, araous, grignous, tagnous, chakous, c'hwerous, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur regain anezhañ, pikous, ranous.

überkrustet ag. : kreunennet, trouskennet.

überladen¹ V.k.e. stag (überlädt / überlud / hat überladen) : soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, gwallsamman, samman betek re, samman en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ, gourleuniañ ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen*, karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig gouelediñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e kinnige gouelediñ ; *sich den Magen überladen*, debriñ da darzhañ, leuniañ e gof betek ar skoulm, lakaat tenn war e vegal, debriñ en tu-hont da leizh e gof, debriñ betek stambouc'hiañ, bountañ re a voued en e vouzelloù, ober re gofad, distagañ ur c'hofad, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gomailhenn), bourellañ ervat e borpant, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ re e gof, kargañ re e vouzelloù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, ober ur geusteurennad, kargañ re e deuren, ober ur pezh teurenad, debriñ dreist-kont ; *der Wagen ist überladen*, re garg eo ar c'harr, re garget eo gant ar c'harr ; *der Wagen ist vorn überladen*, pouez a-raok a zo gant ar c'harr, bec'h a zo gant ar c'harr ; *der Wagen ist hinten überladen*, pouez a-dreñv a zo gant ar c'harr, gwint a zo gant ar c'harr, bann a zo gant ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr.

überladen² V.k.e. rannadus (lädt über / lud über / hat übergeladen) : treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ.

überladen³ ag. : *überladener Stil*, stil stambouc'hus g., doare-skrivañ re garg g., stil brikemardet g.

Überladung b. (-,-en) : 1. treuzvourzhañ g., treuzlestrañ g., treuzlestradur g., treuzkarrañ g. ; 2. soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g.

Überlager n. (-s,-) : [tisav, Bro-Aostria] gourin g., gouryev g., palatrez g., raoulin g., treustel b.

überlagern V.k.e. stag (hat überlagert) : 1. dreistlakaat, arosodiñ, gwiskañ war, berniañ, lakaat an eil war egile ; 2. kuzhat, amguzhat, mouchañ.

V.em. stag : **sich überlagern** (haben sich (t-rt) überlagert) : 1. bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ ; 2. chom re bell en

ur vagazenn ; *überlagerte Medikamente*, louzeier aet re gozh lies., louzeier ezkriet lies.

Überlagerung b. (-,-en) : 1. berniañ g., berniadur g., arosod g., arosodadur g. ; 2. [skingomz] daremoug g., reustlad g.

überlang ag. : 1. [film, pezh-c'hoari, dilhad, skrid, prezegenn] kalz re hir, re hir a-galz ; 2. [den] lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein überlanger Kerl*, un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur pezh jelkenn a baotr g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsaden b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ul baluc'henn b., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., ur tamm mat a zen g., ur freilhennek g., ur markol den g., ur moanard g., ur peulvan g. (Gregor).

überlappen V.gw. ha V.em. stag : **sich überlappen** (haben sich (t-rt) überlappet) : bezañ an eil war egile en ur skalierad, bezañ kenempret en ur skalierad, damc'holoñ an eil egile en ur skalierad, marc'hañ, kevarlankañ ; [stlenn.] *überlappendes Menü*, lañser en ur skalierad g., islañser g. ; *Dinge einander überlappen lassen*, lakaat traoù 'zo da gaout levezon an eil war egile, lakaat traoù 'zo da varc'hañ, lakaat traoù 'zo da gevarlankañ.

Überlappung b. (-) : marc'hadur g., kevarlankañ g.

überlassen¹ V.k.e. rannadus (lässt über / ließ über / hat übergelassen) : 1. lezel da vont d'an tu all ; 2. lezel war e lerc'h ; *er hat nichts übergelassen*, chomet eo netra war e lerc'h - skubet en deus pep tra - riñset en deus pep tra - n'en deus laosket tra en e zilerc'h - n'en deus laosket griñsenn ebet - debret en deus pep tra, kig, eskern hag all - n'en deus laosket tamm brien ebet - n'en deus laosket tra en e dreñv.

überlassen² V.k.e. stag (überlässt / überließ / hat überlassen) : 1. dizerc'hel, reiñ, lezel, lakaat e lod da, lezel e lod gant ; *jemandem etwas überlassen*, ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; *jemandem sein Eigentum überlassen*, lakaat e beadra war anv u.b., P. riklañ e vragoù ; *jemandem Rechte überlassen*, ober aotroù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; *jemandem die Führung überlassen*, lezel an dorn gant u.b. ; *jemandem seinem Schicksal überlassen*, lezel u.b. etre treid ar bed, lezel u.b. etre daouarn e fortun, lezel u.b. en e vadober ; *etwas dem Zufall überlassen*, lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen*, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskloù war an-unan, kemer e du evit vezañ trec'h, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor) ; 2. fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh, gourc'hemenn da ; *das überlasse ich Ihnen*, fiziout a ran ennoc'h evit se, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwil da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennoù ouzhoc'h, gourc'hemenn a ran an drase deoc'h ; *es ist (es bleibt) Ihrem eigenen Gutdünken überlassen*, *es ist (es bleibt) Ihnen überlassen*, deoc'h d'ober pezh a garit, c'hwil a raio ho santimant, frankiz a-

walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

V.em. stag : **sich überlassen** (überlässt sich / überließ sich / hat sich (t-rt) überlassen) : **1.** en em reiñ da ; *sich der Verzweiflung (t-d-b) überlassen*, kouezhañ e dizesper / dizemperañ (Gregor), disfiziout, mont gant an diskalon, diskalonekaat, fallgaloniñ, mont digalon, dic'hoanagiñ, koll fiziañs, koll kalon, koll goanag, koll spi, koll esper, bezañ plaouiet gant an dic'hoanag ; *sich seinem Schmerz überlassen*, en em leuskel da vont gant ar glac'har ; **2.** *sich selbst überlassen*, lakaat war ar stign, lakaat war ar stegn ; *diese Kinder waren sehr früh sich selbst überlassen*, ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stign (war ar stegn), ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o roll o-unan ; *sich selbst überlassen sein*, bezañ war ar stign, bezañ war ar stegn, bezañ hep den ebet oc'h ober war e dro, na vezañ den war e dro, chom etre treid ar bed, bezañ lezet en e vadober, bezañ e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, bezañ evel ur wezenn divarret, bezañ lezet etre daouarn e fortun, bezañ didu.

Überlassung b. (-, -en) : **1.** [gwir] dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b. ; *Überlassung von Rechten*, dilez eus e wirioù gant unan all g., dilez eus e wirioù d'unan all g., treuzkasadur gwirioù g., dizalc'h gwirioù g. ; **2.** dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., dilez g., dilezad g. ; *bei Überlassung der Entscheidung würde ich ..*, e ken kaz ma vefe dizalc'het din ar galloud divizout e ...

Überlassungsurkunde b. (-, -n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies., skrid dilez g.

Überlast b. (-, -en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g. ; **2.** [dre skeud.] hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g.

überlasten V.k.e. stag (hat überlastet) : gwallsammañ, gwallvec'hiañ, soulgargañ, soulvec'hiañ, revec'hiañ, dreistbec'hiañ, resammañ, sammañ betek re, sammañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, kargañ re, bec'hiañ ; *mit Arbeit überlasten*, fouldañ, gwatalañ, mac'homañ ; *mit Arbeit überlastet*, debret gant al labour, mac'homet gant al labour, foulet (foulmac'het, beuzet, gwallsammet, gwallvec'hiet, friket) gant al labour, herr labour warnañ, dre brez, dalc'het gant an eur, dalc'het gant an amzer, sammet e gein gant al labour, dall gant al labour, prez labour warnañ, re a brez warnañ, leun a gefridi, mezv evel ar yer en eost, foul warnezhañ, labour en arrelaj ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden*, evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hraavazh ; *sich (t-rt) mit Arbeit überlasten*, kemer dreist e grog.

überlästig ag. : **1.** re bounner ; **2.** [dre skeud.] sammus, bec'huis, torrus, torrus d'ar c'horf, lazhus, brevus, flastrus.

Überlastung b. (-, -en) : **1.** soulgarg b., soulvec'h b., revec'h b., dreistbec'h g., resammañ g. ; **2.** [tekn.] pounneraat g., pounneradur g.

Überlauf g. (-s, -läufe) : **1.** rañvell-goll b., kan-foll g., skorf g., toull-diskarg g., hiris g. ; **2.** [Bro-Aostria] rec'hin glav

g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g. ; **3.** dizerterezh g., treiñ banniel g. ; **4.** [tekn., stlenn.] distremen barregezh g., bog g.

überlaufen¹ V.gw. rannadus (läuft über / lief über / ist übergelaufen) : **1.** *zum Feind überlaufen*, treiñ banniel, mont a-du gant e enebourien gozh, dizertiñ, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garmoù, cheñch tu d'e chupenn ; **2.** *die Galle läuft mir über*, droug a sav ennon, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon ; **3.** fotañ, dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ, skuilhañ, saotrañ, disleuniañ, dont war an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ ; *die Milch läuft über*, dont a ra al laezh war an tan, birviñ a ra al laezh dreist e varr leun ; *die Badewanne läuft über*, fotañ a ra ar gibell, fennañ a ra ar gibell, skuilhañ a ra ar gibell, disleuniañ a ra ar gibell ; *das Wasser läuft über*, mont a ra an dour dreist e varr leun, fennañ (zrodiñ, fotañ) a ra an dour.

überlaufen² V.dibers. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : *es überlief mich kalt*, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur c'hlizhenn a zeuas warnon, ur c'hlizhenn a zeuas drezon, ur gridienn yen a savas warnon, ur gridienn yen a grogas e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, tremen a reas an Ankoù dreizon.

V.k.e. stag (überläuft / überlief / hat überlaufen) : **1.** kouezhañ war, kregiñ e, sevel e ; *ein Schauer überläuft mich*, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a sav warnon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, ur c'hwazenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hroc'hen, dont a ra ur c'hwazenn-yen dreizon (ennon, warnon, drezon), ur c'hlizhenn a zeu warnon ; **2.** hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, atahinañ, hegal ; **3.** aloubiñ, diruilhat war, gouelediñ.

überlaufen³ ag. : darempredet stank, leun a dud, leun-chouk, leun-chek, leun-bourr, leun-kouch, bourr-sank, du gant an dud, beuzet gant an dud.

Überlaufen n. (-s) : [lu, polit.] reneadelezh b., dizerterezh g.

Überläufer g. (-s, -) : **1.** treuztec'hiad g., dizertour g., tec'hour g. ; **2.** renavi g., renead g.

Überläuferin b. (-, -nen) : **1.** treuztec'hiadez b., dizertourez b., tec'hourez b. ; **2.** reneadez b.

Überlaufgitter n. (-s, -) : hiris g.

Überlaufschleuse b. (-, -n) : rañvell-goll b., skorf g. ; *das Wasser läuft durch die Überlaufschleuse ab*, redek a ra an dour dre ar rañvell-goll.

überlaut ag. : re drouzus, trouzus-kenañ, bouzarus, badaouus, turmudus, cholorius, tournius, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed.

überleben V.k.e. / V.gw. stag (hat überlebt) : dreistbevañ, treuzvevañ, chom bev, chom e buhez, menel bev, kenderc'hel, derc'hel da vevañ, padout ; *diese Tradition konnte bis heute überleben*, treuzvevañ en

deus graet an henvoaz-se betek hon amzer ; *er hat den Unfall überlebt*, dreistbevet en deus d'ar gwallzarvoud ; *er hat die Nacht nicht überlebt*, marvet eo e-pad an noz, sammet e voe gant ar marv e-pad an noz ; *jemanden überleben*, chom bev war-lerc'h ar marv unan all, bevañ koshoc'h eget unan all, bevañ goude egile / bevañ war-lerc'h unan all (Gregor) ; *wie sollten diese Pflanzen ohne Wasser überleben ?* penaos e padfe ar plant-se hep dour ?

V.em. stag : **sich überleben** (hat sich (t-rt) überlebt) : [dre astenn.] bezañ diamzeret, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ aet e-maez a c'hiz, bezañ dibaseet, bezañ digoulzet, bezañ dispredet ; *überlebte Sitten*, doareoù-bevañ (doareoù-ober) diamzeret lies.

Überleben n. (-s) : dreistbevañs b., treuzvevañ g., treuzvevadur g., treuzvuhez b., aspaderezh g.

Überlebende(r) ag.k. g./b. : an hini chomet bev g./b., savetead g., saveteadez b.

Überlebensausrüstung b. (-,-en) : reizhoù dreistbevañ lies., dafar dreistbevañ g., peadra da chom bev b.

überlebensfähig ag. : bevus, bevidik.

überlebensgroß ag. : brasoc'h eget en e spes, brasoc'h eget m'emañ e gwirionez.

Überlebensgröße b. (-) : ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra e gwirionez b., ment brasoc'h eget m'emañ an dra-mañ-tra drezañ e-unan b.

Überlebensinstinkt g. (-s,-e) : anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g.

Überlebenstraining n. (-s,-s) : staj dreistbevañ g.

Überlebsel n. (-s,-) : aspadenn b., restad g.

überlebt ag. : diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, dibaseet, digoulzet, dispredet, deuet e traoñ.

überlegen¹ V.gw. stag (hat überlegt) : **1.** goleiñ, gwamisañ, gwiskañ ; **2.** [dre skeud.] prederiañ, en em brederiañ, en em soñjal, en em gompren, chom da gompren, lakaat reiz da gompren udb, peursoñjal, soñjal, poellañ, poelladiñ, poellata, imbroudiñ, meizata, memoriñ ; *wir überlegen*, en em soñjal a reomp ; **3.** emguzuliañ, prederiañ, en em soñjal, bezañ e prederi ; *hin und her überlegen*, hirsoñjal, hirbrederiañ, lakaat reiz da gompren udb, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, ruilhal-diruilhal udb en e spered, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch, prizañ an eil tu hag egile, treiñ udb en e spered, prizañ ar ya hag an nann.

V.ke. stag (hat überlegt) : *etwas überlegen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat reiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, rezoniñ war udb.

V.em. stag : **sich (t-d-b) etwas überlegen** (hat sich überlegt) : en em gompren war udb, kompren en udb,

kompren ouzh udb, lakaat reiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb, roulat udb en e benn, ruilhal udb en e benn ; *ich habe mir alles überlegt*, sellet em eus pizh ouzh an daou du, pouezet 'm eus mat pep tra, soñjet em eus a-zevri e pep tra, soñjet em eus parfet e pep tra, en em soñjet mat em eus war gement-se, soñjet em eus ervat e kement-se, pouezet mat em eus ar rag hag ar perag eus an afer, sellet pizh em eus ouzh pep tra, sellet em eus a-zevri ouzh pep tra, graet em eus va daou vennozh, hañvalet em eus, graet em eus va daou soñj ; *ich habe es mir anders überlegt*, cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; *überlege es dir genau*, gra mat da soñj, soñj mat en dra-se ; *ich habe mir die Sache zweimal überlegt*, pouezet mat em eus ar bec'h a-raok sammañ, sellet em eus a-dost ouzh an dra-se, sellet pizh em eus ouzh ar ya hag ouzh an nann, sellet pizh em eus ouzh an eil tu hag ouzh egile (Gregor), graet em eus va daou soñj, hañvalet em eus ; *und doch, wenn ich es mir überlege, dann glaube ich, dass sie sich dort niedergelassen haben*, koulskoude pa 'n em sonjañ e kav din e oant aet da chom du-se.

überlegen² V.k.e. rannadus (hat übergelegt) : lakaat, gwiskañ ; *leg dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) !

überlegen³ ag. : *jemandem in etwas überlegen sein*, bezañ en tu all d'u.b. all evit ober udb, bezañ en tu-hont d'u.b. all evit ober udb, bezañ dreist u.b. all evit ober udb, bezañ trec'h d'u.b. evit pezh a sell ouzh udb, kaout lañs war u.b. war un dachenn bennak, kaout lañs war u.b. en udb, lañsañ war u.b. en udb, pakañ u.b. war un dachenn bennak, sevel dreist unan all war un dachenn bennak, bountañ dreist unan all war un dachenn bennak, kaout al lañs war u.b. war un dachenn bennak, bezañ barrek war u.b. evit pezh a sell ouzh udb, bezañ barrek evit u.b. evit pezh a sell ouzh udb, tremen u.b. a-fet udb, paseal u.b. a-fet udb, kaout al levezon war u.b. a-fet udb ; *er ist uns allen weit überlegen*, n'eus ket unan ac'hanomp a ve par dezhañ, na tost zoken - barrekoc'h eo eget nep hini all - n'eus ket unan ac'hanomp heñvel outañ - n'eus ket unan ac'hanomp evit pakañ anezhañ - emañ dreist-distag diouzhomp - hennezh a zo re deomp - n'eus hini ac'hanomp en tu all dezhañ - tremen a ra dreist an holl - n'eus nikun evit e bakañ - tremen a ra an holl - pell e ya en tu all deomp - hennezh a zo ur barr en tu all deomp - bountañ a ra dreistomp - n'omp nemet skubadennoù e-skoaz dezhañ - n'omp nemet un tañva dezhañ ; *du bist mir überlegen*, te a bak ac'hanon, te a zo dreiston, trec'h out warnon, trec'h out din, n'on ket evit c'hoari ganit, n'on ket evidout, barrek out warnon, barrek out evidon, lañsañ a rez warnon, lañs ac'h eus warnon, levezon ac'h eus warnon ; *seinem Feind überlegen sein*, kaout al levezon

war e enebour ; *mit überlegener Ruhe*, ken distrafiuilh ha tra, kempennik, koul, koulík, ken bravik ha tra, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, plaen ha brav, war blaen, ken dinec'h ha tra, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen, plarik ; *er fühlt sich den anderen überlegen*, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) ez eo barrekoc'h eget forzh piv.

Überlegen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbroudadur g., imbrouderezh g., meizataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., prederiañ g. ; *nach reiflichem Überlegen*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude prederiañ ervat.

Überlegenheit b. (-) : mestrerezh g., pouez-dreist g., mestroni b., dreisted b., dreistelezh b., dreisteli b., hol g., trec'hder g., trec'hed b., levezon b., gwellentez b. ; *Überlegenheit im zweiten Weltkrieg*, dreistelezh en eil brezel-bed b.

überlegtsam ag. : diazez, a boell, poellek, a benn, fur, avizet, evezhie, pervezh, skiantek, rezonet, pozet, a boell hag a furnez.

überlegt ag. : diazez, a boell, poellek, poellet, poellet mat, soliet mat, pouezet mat, dalc'h ha poell gantañ, a benn, fur, avizet, evezhie, pervezh, etre daou, poelladus, pozet, prederiek, skiantek, rezonet, a boell hag a furnez, parfet ; *eine sehr überlegte Antwort*, ur respont poellet mat g., ur respont dalc'h ha poell gantañ g. ; *das will gut überlegt sein*, pleustromp mat war an dra-se, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh an daou du da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat pep tra da gentañ, pouezomp ha dibouezomp da gentañ, gwelloc'h eo soñjal a-zevri e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo soñjal parfet e pep tra da gentañ, gwelloc'h eo en em soñjal mat war gement-se da gentañ, gwelloc'h eo soñjal ervat e kement-se da gentañ, gwelloc'h eo pouezañ mat ar rag hag ar perag eus an afer da gentañ, gwelloc'h eo sellet pizh ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo sellet a-zevri ouzh pep tra da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou vennozh da gentañ, gwelloc'h eo hañvalout da gentañ, gwelloc'h eo ober e zaou soñj da gentañ.

Adv. : gant preder, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *überlegt handeln*, mont dezhi gant poell ha furnez, mont dezhi gant poellegezh, mont dezhi gant preder.

Überlegtheit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avizded b., dalc'h g., parfeted b., poell ha furnez, poellegezh b.

Überlegung b. (-, -en) : prederiadenn b., meizadenn b., emsoñj g., emguzuliadenn b., prederennoù lies.,

imbroudadur g., imbroud g., imbroudadenn b., imbrouderezh g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g., prederi b., emsoñj g., soñjezon b., soñj g. ; *ohne Überlegung*, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, evel ul Leonad, hep bezañ soñjet mat, hep rat dezhañ, a-vaez a boell, hep ratozh dezhañ, a-dreuz hag a-hed, hep dalc'h na poell, dre zievezhded (Gregor) ; *mit Überlegung*, gant preder, a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; *nach reiflicher Überlegung*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude prederiañ ervat ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Überlegungen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Überlegungen über etwas anstellen*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb.

Überlegungszeit b. (-, -en) : amzer roet da ober e soñjoù diwezhañ b. ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen zugebilligt*, eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ.

überleiten V.k.e. stag (hat überleitet) : 1. degas, kinnig, digeriñ ; 2. treuzkas ; 3. [mezeg.] treuzskuilhañ.

Überleitung b. (-, -en) : 1. tremenidigezh b., tremen g., tremenadur g., ardreuzad g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; 2. [mezeg.] treuzskuilhad g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g.

überlesen V.k.e. stag (überliest / überlas / hat überlesen) : 1. *ein Buch überlesen*, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, braslenn ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; 2. *eine Zeile überlesen*, mont dreist ul linenn pa vezer o lenn, tremen dreist ul linenn pa vezer o lenn ; 3. chom hep merzout [udb] pa vezer o lenn.

überliefern V.k.e. stag (hat überliefert) : treuzkas, reiñ, reiñ da hêrezh, legadiñ, dereiñ ; *von den Ahnen her mündlich überliefert*, roet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù, deroet deomp gant hon hendadoù a c'henoù da c'henoù ; *jemandem dem Feind überliefern*, dereiñ u.b. etre douarn an enebour.

überliefert ag. : hengounel, henvoazel.

Überlieferung b. (-, -en) : 1. treuzkasadur g., treuzkas g. ; 2. hengoun g., henvoaz b. ; *mündliche Überlieferung*, henlavar g. ; 3. skrid g.

überliegen V.gw. rannadus (lag über / hat übergelegt) : [merdead.] plegañ, kosteziañ, kosteziñ, moñselliñ, plavañ, bezañ war e gostez, ilgostezañ.

überlisten V.k.e. stag (hat überlistet) : 1. korvigellañ, touellañ, kilhañ, devañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, c'hwennat, strobinañ, louarniñ, kouilhoniñ u.b., filenniñ, dont a-benn [eus u.b.] dre widre (dre fil, dre ijin) ; *einander zu überlisten suchen*, klask korvigellañ an eil egile, klask c'hoari fin an eil gant egile, c'hoari al louarn an eil gant egile ; *jemanden überlisten wollen*, finesiñ ouzh u.b., klask kac'hat e godell u.b. ; 2. *etwas überlisten*, diarbenn itrikoù u.b., dizarbenn itrikoù u.b., diharpañ udb, digleizañ udb, revrañ udb ; *den Gegner überlisten*, gounit dre finesa, dont a-benn eus e enebour dre widre (dre fil, dre ijin).

Überlistung b. (-, -en) : gwidre g., korvigell b., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., touellerezh g., stranerezh g., strobinierezh g., ijin g., filenn b., ardivinkoù lies.

überm berradur evit über dem.

übermachen¹ V.k.e. stag (hat übermacht) : [arc'hant.] treuzkas, kas, reiñ, dereiñ.

übermachen² V.k.e. rannadus (hat übergemacht) : lakaat war-c'horre, lakaat war-lein.

Übermacht b. (-) : 1. pennaotrouniezh b., pennvestroniezh b., dreistelezh b., dreister g., dreisted b., gwellentez b., hol g., dreistbeli b., mestrierezh g., mestroni b., hol g., gourfouez g., pennholierezh g. ; 2. trec'hded dre an nerzh b., trec'hded dre an niver b., dreistniver g., trec'hder g., trec'hed b.

übermächtig ag. : 1. trec'h dre an nerzh, trec'h dre an niver, niverusoc'h ; 2. mestronius, groñs ; 3. re c'halloudus.

Übermachung b. (-, -en) : [arc'hant.] deroadur arc'hant b.

übermalen V.k.e. stag (hat übermalt) : 1. goleiñ gant ur gwiskad liv, adlivañ ; 2. [livadur] peurfichañ, eilaazañ, peurlipat, turgnañ, flourañ, distremen.

Übermalung b. (-, -en) : peurfich g., peurfichadenn b., eilaoadur g., peurlip g., distremen g.

übermangansauer ag. : [kimiezh] permanganek ; *übermangansaures Kali*, permanganat potasiom g.

übermannen V.k.e. stag (hat übermannt) : trec'hiñ, mestroniañ, plegañ, souriñ, islonkañ ; *der Schlaf übermannte mich*, trec'hiñ a reas ar c'houked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'houked àmon, kregiñ a reas ar c'houked ennon, ar bornig a oa deuet din, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'houked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket, ne oan ket mui evit tifenn ouzh ar c'houked ; *ein Gefühl der Liebe übermannte ihn*, ar garantez a darzhas en e galon ; *der Kummer übermannte ihn*, beuziñ a reas en e c'hlaç'har, koñfontañ a reas en e c'hlaç'har, glaç'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glaç'har, ar glaç'har a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlaç'har.

Übermaß n. (-es) : dreistmuzul g., dreistfonn g., gourfonn g., reveur g., reñver g., dreistezhomm g., reniver g., divuzul g. ; *im Übermaß*, d'ober teil, hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), stank, paot, paot-mat, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar viliñ, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegemui, gwazh-pegemui-gwazh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druihadoù, dreistmuzul.

übermäßig ag. : en tu-hont d'ar muzul, dreistmoder, dreist ar pal, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist-goñvor, dreist-kont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dijaoj, direizh, direizhet ; *übermäßiger Alkoholkonsum*, abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., [an] evañ re g. ; *übermäßiger Tabakkonsum*, bevezerezh butun divoder g., butunegezh b.

Adv. : -kenañ, -meurbet, hep moull ebet, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh ; *übermäßig groß*, dreistmentek, dreistment, bras betek re ; *übermäßig trinken*, evañ dreistmoder, evañ re, evañ hep moder.

Übermensch g. (-en, -en) : dreistden g. [*liester dreisttud*].

übermenschlich ag. : ... dreistden, dreistdenel, en tu all da nerzh an den, dreist nerzh an den.

übermitteln V.k.e. stag (hat übermittelt) : 1. kas, treuzkas ; 2. [skingomz] *Nachrichten übermitteln*, skignañ (skingas) keleier, daveiñ an doareoù, dozviñ keleier, distagañ keloù, displegañ ar c'heleier.

Übermittlung b. (-, -en) / **Übermittlung** b. (-, -en) : kasadur, treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Übermittler g. (-s, -) : mediom g., treuzkaser g.

übermorgen Adv. : goude-warc'hoazh, an deiz goude-warc'hoazh, antronoz warc'hoazh, antronoz all, a-benn daou zevezh ; *übermorgen Abend*, antronoz warc'hoazh d'abardaez.

übermorgig ag. : goude-warc'hoazh, antronoz warc'hoazh.

übermüden V.k.e. stag (hat übermüdet) : mac'homañ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas, gwatalañ.

V.em. stag : **sich übermüden** (hat sich (t-rt) übermüdet) : bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zraستاñ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, strivañ betek re.

üermüdet ag. : motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, asik, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, riñset, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzh, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, regaset, soulgaset.

Üermüdung b. (-) : regas g., restrivañ g., soulgas g., soulmac'h g., diviadur g., brevadurezh b.

Üermut g. (-s) : 1. rogentez b., rogoni b., balc'hder g., balc'hded b., randon g., morgañs b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g. ; 2. birvilh g., fo g., bividigezh b., trid g., jirfollezh b. ; *aus Üermut springen*, lammad-dilammad gant al levez, tridal gant al levez, nijal gant al levez, na zougen mui an douar an-unan.

üermütig ag. : 1. otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs ; 2. birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv ; 3. turmudus, direol, leun a fistilh, fich-fich, boullant, un tarlasker anezhañ, riboul-diriboul, holen kras en e revr, poazh a revr, atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal, brezik-breze, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) anezhañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, lec'h-lec'h, ur breser anezhañ, ar fistoul ennañ, lavig ennañ, ur mesker anezhañ, un drapikell anezhañ.

üern berradur evit über den.

üernächste(r,s) ag. : *üernächster Tag*, eilantronoz g. ; *am üernächsten Tag*, d'an deiz goude antronoz, eilantronoz, an eilantronoz, en eilantronoz, a-benn tri deiz ; *im üernächsten Jahr*, *üernächstes Jahr*, a-benn daou vloaz ; *am Freitag der üernächsten Woche*, digwener war-lerc'h.

üernachten V.gw. stag (hat üernachtet) : tremen an nozvezh, chom da gousket, nozvezhiañ, lojañ ; *im Hotel üernachten*, chom da gousket en ul leti ; *ich habe schon wieder bei der Stute üernachtet*, nozvezhiet em eus adarre gant ar gazeg ; *wenn Sie möchten, dürfen Sie jeden Tag bei mir üernachten*, mar kirit e teot bemdez du-mañ da lojañ.

üernächtigt [Bro-Aostria] / **üernächtigt** ag. : chomet digousk (dihun) e-pad an noz, distronket e zaoulagad, distronk, dismantr e zremm, divinet, ur struj warnañ, ur struj en e gerc'henn.

Üernächtigkeit b. (-) : neuz distronk b., dremm dismantr b.

Üernachtung b. (-,en) : nozvezh b., nozvezhiad b., kouskedenn b., kouskerez g. ; *Flug und Üernachtung*, bilhed evit ar c'harr-nij mui nozvezhioù (un nozvezh) en ul leti g.

Üernachtungskosten lies. : frejoù leti lies., frejoù lojeiz lies.

Üernachtungsmöglichkeit b. (-,en) : lec'h evit kousket g., kambr b., gwele g., leti g., kouskedenn b.

üernähen¹ V.k.e. stag (hat üernäht) : braswriat, krafañ.

üernähen² V.k.e. rannadus (hat übergenäht) : gwriat war-lein, gwriat war-c'horre.

Üernahme b. (-,n) : 1. degemeridigezh b., kemeridigezh b., degemeradur g., ensammadur g.,

ensammañ g., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ; *Üernahme eines Amtes*, *Amtsüernahme*, ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g. ; *Üernahme des Mobiliars*, prenidigezh an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b. ; 2. kenkizerezh g., goudeuzadur g., goudeuziñ g. ; *Üernahme eines Betriebes*, goudeuzadur un embregerezh g., kemer ur c'hevredad dindan reolerezh g.

Üernahmeangebot n. (-s,-e) : kinnig prenañ foran g.

Üernahmebedingung b. (-,en) : *Üernahmebedingungen*, roll divizoù ar gevrat g., roll an diferadurioù g., gourc'hemennoù ur marc'had lies., diferadurioù ar gevrat lies.

Üernaht b. (-,nähte) : azgwri g., sourjell b.

üernational ag. : dreistbroadel.

Üernatur b. (-) : dreistnatur b. ; *Üernatur Gottes*, dreistnatur Doue b.

üernatürlich ag. : dreistnatur, dreistnaturel, usvedel, usvedoniel, dreistbedel ; [relij.] *die üernatürliche Lebensordnung*, ar vuhez dreistnatur eus ar c'hras b.

Üernatürliche(s) ag.k. n. : usved g., dreistnaturelezh b.

üernehmen¹ V.k.e. stag (üernimmt / üernahm / hat üernommen) : 1. kemer en e garg, ober war-dro, kemer an emell eus, sammañ, en em sammañ, kemer war e chouk, en em gargañ eus, kemer e karg, kemer en e vizoù, kemer war e goust, kemer war e gont ; *solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung*, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *einen Prozess üernehmen*, kemer ur prosez en e garg, ober war-dro ur prosez, kemer an emell eus ur prosez, kunduiñ ur prosez ; *das Ruder üernehmen*, kemer ar stur ; *die Führung üernehmen*, *das Kommando üernehmen*, *die Befehlsgewalt üernehmen*, kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn ; *die Führung des Heeres üernehmen*, kemer renadur an arme ; *das Fahren üernehmen*, kregiñ e rod-stur an oto, azezañ ouzh ar rod-stur, mont ouzh ar rod-vleinañ ; *sein Amt üernehmen*, mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *die oberste Regierungsgewalt üernehmen*, mont e karg uhelañ ar Stad, mont e penn ar gouarnamant ; *ich übernehme die volle Verantwortung*, ne ranko den respont em lec'h, respont a ran evit pep tra ; *die Verantwortung für sein Handeln und dessen Folgen üernehmen*, respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar fom ; *jemandes Verteidigung üernehmen*, breutaat evit u.b., mont da vreutaer evit difenn u.b. ; *die Garantie üernehmen*, diogeliñ, kretaat, gwarantiñ, mont da warant, mont da gred, respont ; *die restlichen zwei Jahre Pacht üernehmen*, kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh ; *etwas auf eigene Gefahr üernehmen*, ober udb en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), kemer udb war e chouk (en e garg), sammañ an atebegzh evit udb, sammañ ar giriegezh evit udb war e chouk ; *jemandes Nachfolge üernehmen*, *die Fackel üernehmen*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., gwiskañ chupenn u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *die Kosten für etwas üernehmen*,

kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust, respont evit ar frejoù, paeañ mizoù udb (Gregor), delc'her mizoù udb en e gont, derc'hel mizoù udb en e du e-unan, bezañ mizoù udb en e garg, herzel mizoù udb ; *die Reisekosten übernehmen ich*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en ur oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour.

2. [skinwel] *ein Fernsehprogramm übernehmen*, skignañ abadennoù skinwel ur skingaser all, skignañ abadennoù ur chadenn all.

3. perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, lakaat udb war e anv, kenkizañ, euvriñ, goudeuziñ ; *einen Betrieb übernehmen*, goudeuziñ un embregerezh, kemer ur c'hevredad dindan reolerezh.

4. adimplijout, ober gant traoù a oa dija, amprestañ ; *das Mobiliar übernehmen*, prenañ an arrebeuri a zo er ranndi e-ser he feurmiñ b.

5. goprañ.

V.em. : **sich übernehmen** (übernimmt sich / übernahm sich / hat sich (t-rt) übernommen) : restrivañ, strivañ betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, brevañ e gorf gant al labour, kaout re a fiziañs en e nerzh, fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh, labourat re.

V.gw. : gwiskañ chupenn u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer penn an traoù d'e dro, kemer ar penn.

übernehmen² V.k.e. rannadus (nimmt über / nahm über / hat übernommen) : lakaat war e zivskoaz ; [lu] *das Gewehr übernehmen* ! arm war skoaz !

Übernehmer g. (-s,-) : debarzhadour g., dilezadour g., kendalc'her g., perc'henn nevez g.

übernervös ag. : mil invet.

überordnen V.k.e. rannadus (hat übergeordnet) : uc'hurzhañ, lakaat war-lein, reiñ da rener, lakaat da vestr.

Überoxid n. (-s,-e) : [kimiezh] peroksidenn b.

überparteilich ag. / **überparteilich** ag. : **1.** dreist pep kostezenn ; **2.** neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek.

überpflanzen V.k.e. stag (hat überpflanzt) : treuzplantañ.

Überpflanzung b. (-,-en) : treuzplantadur g., treuzplantadenn b.

überpositiv ag. : *überpositives Recht*, gwir naturel g., gwir divezel g. ; *das positive Recht und das überpositive Recht*, ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel.

Überproduktion b. (-,-en) : dreistkenderc'herezh g., dreistkenderc'h g., dreistkenderc'hadur g., dreistkenderc'hañ g., reñverad kenderc'hadur g. ; *Überproduktion an Eisen*, reñverad houarn g.

Überproduktionskrise b. (-,-n) : enkadenn a-zalc'h ouzh an dreistkenderc'hañ b.

überproportional Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divuzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften Waffenhändler überproportional hohen Gewinn*, ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù ; *überproportional vertreten*, dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.

überprüfbar ag. : gwiriadus, a c'heller gwiriañ.

überprüfen V.k.e. stag (hat überprüft) : gwiriañ, gwirikaat, ensellet, kontrollañ, peurwiriañ ; *genau überprüfen*, sellet a-dost [ouzh udb], kompren [udb, war udb], sellet-disellet [ouzh udb], sellet gant evezh [ouzh udb], desellet [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], eveshaat [ouzh udb] ; *die Menschen, die reinwollen, werden streng überprüft*, ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.

Überprüfung b. (-,-en) : gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., kontroll g., kontrollerezh g., adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; *Überprüfung der Personalien*, gwiriadur ar bivelezh g., gwiriadur (ensellerezh, enselladur) ar paperioù-anv g. ; *nach genauer Überprüfung*, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra.

überquellen V.gw. rannadus (quillt über / quoll über / ist übergequollen) : **1.** fotañ, fennañ, zrodiñ, divordañ ; **2.** bezañ karget a-rez, bezañ karget a-rez ar bordoù, bezañ karget-leun, bezañ leun-raz, bezañ leun-tenn, bezañ leun-kreñv, bezañ leun-barr, bezañ leun-kouch, bezañ leun-chouk, bezañ leun-blouk, bezañ leun-rik, bezañ leun-chek, bezañ leun-bourr, bezañ leun-brok, bezañ leun-fot, bezañ bourr-sank, bezañ karget betek ar barr, bezañ stambouc'het ; *der Saal quillt über vor Menschen*, tud a zo leizh ar sal, tud a zo e-leizh ar sal, tud a zo leun ar sal, karget a dud eo ar sal.

überquer Adv. : a-dreuz.

überquerbar ag. : treuzadus, a c'heller treuziñ.

überqueren V.k.e. stag (hat überquert) : treuziñ, dedreuziñ, mont a-dreuz udb, mont d'an tu all, tremen, tremen didreuz udb, distremen, treizhañ ; *einen Fluss überqueren*, mont d'an tu all d'ur stêr, tremen ur stêr, distremen ur stêr, treuziñ ur stêr, treizhañ ur stêr ; *das Meer auf einem Floß überqueren*, treuziñ ar mor war radell ; *er überquerte gemächlich die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont.

Überquerung b. (-,-en) : treuz g., treuzadenn b., treizhidigezh b.

überragen¹ V.k.e. stag (hat überragt) : **1.** *etwas überragen*, bezañ a-blom war udb, balirañ a-us d'udb, bezañ war valir a-uc'h udb, bezañ a-us d'udb, bezañ uheloc'h eget udb., distremen udb ; **2.** [dre skeud.] *jemanden überragen*, bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b.

überragen² V.gw. rannadus (hat übergeragt) : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o vlegiñ, difourkañ.

überragend ag. : pase mat, peurvat, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, dispar, disheñvel, kentañ troc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, dreist ; *von überragender Bedeutung*, da lakaat dreist pep tra, pouezus-kenañ, da lakaat er penn kentañ, a bouez bras, gourfouezus.

überraschen V.k.e. stag (hat überrascht) : 1. souezhañ, sebezañ, sourpren ; *ich bin überrascht*, so *etwas zu hören*, souezhet on gant ho komzoù, ar pezh a lavarit am laka souezhet, mantret on o klevet an dra-se, souezhet on evit klevet kement-se ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat ; *leicht überraschen*, damsouezhiñ.

2. tapout, pakañ, kouezhañ war, sourpren, digoupiñ ar ; *ich habe ihn beim Lesen meiner Post überrascht*, kouezhet e oan warnañ pa'z edo o lenn va lizhiri, tapet (paket) em boa anezhañ o lenn va lizhiri ; *er hat sie dabei überrascht*, kouezhet eo bet war an tomm, tizhet en deus anezho war an tomm ; *diese Nachricht hat uns völlig überrascht*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa erruet ken fonnus ; *wir wurden vom Regen überrascht*, ar barr glav a oa deuet diseblant warnomp, sourprenet e voemp gant ur barrad glav pront ; *wenn wir nicht schneller vorankommen, wird die Nacht uns überraschen*, a-wall mont buanoc'h war-raok e serro an noz warnomp ; *die Nacht hat den Reisenden überrascht*, sourprenet e oa bet ar beajour gant an noz, an noz a serras war ar beajour en un taol, an noz a serras pront war ar beajour, an noz a oa deuet war ar beajour en un taol, an noz en em gavas disoñj war ar beajour.

überraschend ag. : sebezus, souezhus, estonus, eston, dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ bet gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, a-benn-kaer, diseblant, hep ma vije bet soñjet.

Adv. : dre sourpren, a-daol-sourpren, a-zelac'h, a-zelazh, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, a-benn-kaer, a-benn-krak, dipadapa, en ur flipad, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, prim, pront, hep ma vije bet soñjet, krenn, krak, trumm, pik, brusk, disoñj, diseblant ; *diese Nachricht traf uns überraschend*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, se a oa erruet ken fonnus, un taol souezhus hor boa bet o klevet ar c'heloù-se ; *sein Tod kam überraschend*, sammet e voe gant ur marv trumm.

überraschenderweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus, dre sourpren, a-zelazh, a-zelac'h.

überrascht ag. : estonet, sebezet, manet, souezhet ; *leicht überrascht*, damsouezhet ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat ; *ich war ganz schön überrascht*, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'em

boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se, souezhet-bras on bet, souezhet-mik on bet, souezhet-marv on bet, un taol souezhus am boa bet, souezh a oa bet ganin, paket em boa ur souezhenn.

Überraschung b. (-,en) : tapadenn b., tap g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g., sourpren g., souezh b., souezhadenn b., souezhenn b., marzh g., marvailh g., euzh g. ; *das ist ja eine Überraschung !* pebezh souezhadenn ! nag ur souezhadenn ! pebezh souezhenn ! pebezh taol souezhus ! hag ur souezh ! sell 'ta piv ! pebezh plijadur ! sell 'ta ! ac'hanta ! dal 'ta ! ur marvailh eo gwelet an dra-se ! nag un dapadenn ! nag ur pezh estlamm ! ; *das ist ja eine freudige Überraschung*, *Sie hier zu sehen !* un drugar eo din gwelet ac'hanoc'h amañ ! ur marvailh eo gwelet ac'hanoc'h amañ ! laouenmeurbet on ouzh ho kwelet ! laouen eo ganin ho kwelet ! marzh eo ho kwelet amañ ! ; *wir haben eine Überraschung für euch*, un euzh a zo ganeomp ; *dem Feind eine böse Überraschung vorbereiten*, pourchas (darbariñ) un taol kaer d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro lous d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro divalav d'an enebourien, prientiñ ur brav a dap d'an enebourien, prientiñ ur gwall dapadenn d'an enebourien ; *mäßige Überraschung*, damsouezh b.

Überraschungsangriff g. (-s,-e) : argad a-zelac'h g., argad dre sourpren g., argad a-zelazh g., argad trumm g., argadenn a-zelac'h b., argadenn a-zelazh b., argadenn drumm b., argadenn dre sourpren b., arsailh trumm g., arsailh a-zelac'h g., arsailh a-zelazh g., arsailh dre sourpren g., arsailhadenn drumm b., arsailhadenn a-zelac'h b., arsailhadenn a-zelazh b., arsailhadenn dre sourpren b., arsailhadeg trumm b., arsailhadeg a-zelac'h b., arsailhadeg a-zelazh b., arsailhadeg dre sourpren b., tagadenn drumm b., tagadenn a-zelac'h b., tagadenn a-zelazh b., tagadenn dre sourpren b., tagadeg trumm b., tagadeg a-zelac'h b., tagadeg a-zelazh b., tagadeg dre sourpren b., fard trumm g., fard a-zelac'h g., fard a-zelazh g., fard dre sourpren g., disailhadenn drumm b., disailhadenn a-zelac'h b., disailhadenn a-zelazh b., disailhadenn dre sourpren b., frap trumm g., frap a-zelac'h g., frap a-zelazh g., frap dre sourpren g., frapadenn drumm b., frapadenn a-zelac'h b., frapadenn a-zelazh b., frapadenn dre sourpren b.

Überreaktion b. (-,en) : respont dreistmoder g., ersav dreistmuzul g.

überrechnen V.k.e. stag (hat überrechnet) : ober ar gont, jediñ.

überreden V.k.e. stag (hat überredet) : kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ, dese ; *jemanden zu etwas überreden*, dese u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b. ; *er hatte sie überredet, bei ihm zu bleiben*, deseve e oa bet gantañ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.

überredend ag. : kendrec'hus, darboellus.

Überredung b. (-,en) : kendrec'h g., gounit g., kendrec'hidigezh b., darboellerezh g., darboell g., darboellañ g.

Überredungskunst b. (-) : nerzh kendrec'hiñ g., nerzh darboellañ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.

überregional ag. : etrerannvroel, etre rannvroioù.

überreich ag. : pinvidik betek re, pinvidik-pounner, pinvidik-pounner, pinvidik-mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik evel ar mor, pinvidik-lous, pinvidik-dreist, pinvidik-brein, pinvidik-parfont, pitaod ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

überreichen V.k.e. stag (hat überreicht) : kinnig, reiñ, profañ, dereiñ ; *eine Gabe überreichen*, reiñ e ro.

überreichern V.k.e. stag (hat überreichert) : pinvidikaat.

überreichlich Adv. : d'ober teil, hardizh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistfonn, gourfonn, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, dizamant, evel ober glav, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor), stank, paot, paot-mat, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, a-forzh, forzh pegement, a-leizh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, dreistmuzul, dreistgoñvor ; *sie hat sich überreichlich bedient*, kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus en tu all d'ar red, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont.

Überreichung b. (-,-en) : roidigezh b., deroadur g. ; *Überreichung des Beglaubigungsschreibens*, roidigezh al lizher-kred evel kannadour b., deroadur al lizher-kred b.

überreif ag. : 1. pezhell, taoulet, taouledet, re fouist, ble, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret ; *überreife Früchte*, frouezh pezhell (taoulet, taouledet, re fouist, youst, bleudet, blot, diamzeret, moeltret) str. ; *mürbe wie überreife Mispeln, die im Stroh gelagert haben*, bouk evel mesper meüret er plouz ; 2. [dre skeud.] war e ziskar.

überreift ag. : frimet, riellet.

überreiten V.k.e. stag (überritt / hat überritten) : 1. pilat gant e varc'h ; 2. distremen gant e varc'h, dibaseal gant e varc'h ; 3. regas e varc'h, soulgas e varc'h, difindaoniñ ur marc'h.

Überreiz g. (-es) : souldrefu g., birvilh g.

überreizen V.k.e. stag (hat überreizt) : souldrefuiñ, atizañ, broudañ, birviñ, mil inerviñ.

überreizt ag. : souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alfoet, entanet, bervek. ; *er war überreizt*, an tan a oa ennañ, berv a oa ennañ ken e oa.

Überreizheit b. (-) / **Überreizung** b. (-) : souldrefu g., birvilh g.

überrennen V.k.e. stag (überrannte / hat überannt) : 1. distroadañ, disparfoeltrañ ; *den Feind überrennen*, toullañ difennoù an enebour, ober un toull-freiz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien, diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien ; 2. aloubiñ, plavañ war, en em skignañ e, plaouiañ, diruilhañ ; 3. distremen en ur redek, dibaseal en ur redek ; 4. penndarevriñ, penndelochennat, pennboelliñ,

penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ, pilat en ur redek.

überrepräsentiert ag. : 1. re niverus, dreistniver ; 2. dreistderc'houezet, derc'houezet en tu all d'ar gont genfeuriek, re a zileuridi evit e gevrenn, re a zileuridi evit e gostezenn, reñverek e bouez dileuriañ, dreistmuzul e bouez dileuriañ.

Überrest g. (-es,-e) : nemorant g., peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., aspadenn b., roud g., roudenn b., dismantrou lies., ratouzoù lies., drailh g., relegoù lies. ; *die sterblichen Überreste*, korf an hini marv g., ar relegoù lies. ; *die sterblichen Überreste des jungen Soldaten wurden nach Brest übergeführt (überführt)*, ar soudard yaouank a oa deuet e gorf da interiñ da Vrest ; *in den Fossilien findet man Überreste von Pflanzen und Tieren*, er c'harrekaennoù e kaver relegoù (dilerc'hioù, nemorantoù) plant ha loened.

überrheinisch ag. : ... treuzroen, traroen.

überrieseln V.k.e. stag (hat überrieselt) : दौरañ, goueriañ, gwazhiañ.

Überrock g. (-s,-röcke) : levitenn b., mantell-dreist b., gorre-sae g., jagenn b., paltok g. ; *einen Überrock anziehen*, paltokiñ ; *wattierter, gesteppter Überrock*, gloanegenn b. ; *faltiger Überrock*, hopelan g., rokedenn b.

Überrollbügel g. (-s,-) : [kirri-tan] gwareg surentez b.

überrollen V.k.e. stag (hat überrollt) : 1. *die Politiker werden von den Ereignissen überrollt*, ar bolitikourien n'o deus ket mui a grog war an darvoudoù, n'eo ket barrek mui ar bolitikourien ouzh an darvoudoù, n'eo ket mestr mui ar bolitikourien war an darvoudoù, aet eo ar bolitikourien dreistpenn gant an darvoudoù ; 2. *die britische Armee wurde überrollt*, disparfoeltret e voe lu Breizh-Veur ; *die Linien des Feindes überrollen*, diruilhal a-dreuz linennoù an enebourien, ober un toull-freiz e linennoù an enebourien, freuzañ linennoù difenn an enebourien ; 3. *disac'hañ war*, *disac'hañ dre* ; *sie wurden von der Lawine überrollt*, an diruilhad-erc'h a zisac'has warno, an diruilhad-erc'h a zisac'has drezo ; *wir wurden von der Sturzwelle überrollt*, an tarz-h-mor a zisac'has warnomp, an tarz-h-mor a zisac'has drezomp.

überraumpeln V.k.e. stag (hat überraumpelt) : 1. korvigellañ, touellañ, deviñ, kilhañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, c'hwennat, louarnañ, kac'hat e godell u.b. ; *jemanden hinterrücks überraumpeln*, mont dre drais d'u.b.

2. pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, penndogiñ ; *die Feinde überraumpeln*, tapout e enebourien dre sourpren, kouezhañ dic'hortoz-kaer (a-zelazh, a-zelac'h) war e enebourien.

Überraumpelung b. (-,-en) / **Überraumpfung** b. (-,-en) : 1. taol-sourpren g., tro-bleg b., touellerezh g. ; 2. [lu] taol-skrap g.

überraunden V.k.e. stag (hat überraundet) : 1. [sport] *jemanden überraunden*, kemer (gounit) un dro lañs war u.b. ; 2. [dre astenn.] *jemanden überraunden*, bezañ trec'h

d'u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., kaout lañs war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., pakañ u.b.

übers berradur evit über das.

übersäen V.k.e. stag (hat übersät) : dasstrewiñ, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ ; *übersät von*, strewet a, brizh gant, marellet gant.

übersalzen V.k.e. stag (übersalzte // hat übersalzen / hat übersalzt) : 1. sallañ re, resallañ ; 2. strewiñ holen war.

übersät ag. : dasstrewet, strewet, goloet, brizh, marellet ; *ein sternensüßer Himmel*, un oabl leun a stered g., un oabl steredennet g., un noz stergannek b., un oabl steredennus g. (Gregor), un oabl brizh gant ar stered g., un oabl marellet gant ar stered g., un oabl marellet a stered g., un oabl briket gant ar stered a lintr g., stered o perlezenniñ mantell an noz lies.

übersatt ag. : 1. war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, tenn war e vegel, bourdet, houbet ; 2. [dre astenn.] blizidik, tason, sinac'h, heugot, fastet, eok.

übersättigen V.k.e. stag (hat übersättigt) : 1. ratouzañ, gwalc'hañ, terkañ, gourwalc'hañ, leuniañ e gof da, stambouc'hañ, bouroniñ, fastañ, bounezhiñ ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'hiañ.

übersättigt ag. : 1. war e walc'h, peurwalc'het, ratouzet, stambouc'het, leun betek ar skoulm, bourdet, houbet ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'hiet.

Übersättigung b. (-) : 1. peurwalc'h g., heug g., doñjer g., rukun g., fastañ g., bounezhiñ g. ; 2. [kimiezh] dreistpeurvec'hiadur g.

Übersäuerung b. (-) : [entro] trenkaat g., trenkekaat g., trenkadur g.

Überschall g. (-s,-e) : ton uhel-tre g., ussten g.

überschallen V.k.e. stag (überschallte / überscholl // hat überschallt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet dreist trouz (dreist mouezh) un dra bennak all.

Überschallflug g. (-s,-flüge) : nij trastenel g.

Überschallflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij trastenel g., nijerez trastenel b.

Überschallgeschwindigkeit b. (-) : tizh trastenel g. ; *mit Überschallgeschwindigkeit fliegen*, nijal buanoc'h eget tizh ar son, nijal gant un tizh trastenel.

Überschallknall g. (-s,-e) : bang trastenek g.

überschallschnell ag. : trastenel.

Adv. : gant un tizh trastenel.

überschatten V.k.e. stag (hat überschattet) : 1. disheoliañ, skeudiñ, teurel skeud war, teurel disheol war ; 2. [dre skeud.] strafuilhañ, trubuilhañ, direizhañ spered u.b., lakaat troublen e spered u.b., meskañ spered u.b., meskañ levez e u.b.

überschätzen V.k.e. stag (hat überschätzt) : dreistpriziañ, dreistprizout, dreistprizachañ, dreistmentañ, dreistdewerzhañ ; *seine Kräfte überschätzen*, en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, regrediñ en e nerzh.

V.em. stag **sich überschätzen** (hat sich (t-rt) überschätzt) : dreistpriziañ oberoù an-unan, en em fiziout re war an-unan (Gregor), kaout re a fiziañs ennañ e-unan, kaout re a fiziañs en e nerzh, regrediñ en e nerzh.

Überschätzung b. (-,-en) : 1. dreistpriziadur g., dreistpriziañ g., dreistdewerzhañ g., dreistdewerzhadur g. ; 2. [dre skeud.] reemfiziañs b.

Überschau b. (-) : brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.

überschaubar ag. : 1. hewel, sklaer, splann ; 2. diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; 3. aes da reoliñ, aes da verañ.

Überschaubarkeit b. (-) : 1. heweled b., splanner g. ; 2. rakwelusted b., prizadusted b., sifradusted b., jedadusted b.

überschauen V.k.e. stag (hat überschaut) : 1. kemer un alberz hollek eus, brasveizañ, braswelet ; *eine Frage überschauen*, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù hep mont er munodoù, studiañ ur c'hraf bennak en ur zerc'hel kont eus an holl selladoù dre vras, kemer un alberz hollek eus ur c'hraf bennak ; 2. tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, chom hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

überschäumen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergeschäumt] : 1. [spoum, eon] fotañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; 2. [dre skeud.] *vor Freude überschäumen*, bezañ en e laouenañ, bezañ laouen-dreist, bezañ ouzhpenn laouen, nijal (tridal) gant al levez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ e barr al levez, bezañ barret a levez, bezañ leun-barr a levez.

überschäumend ag. : [dre skeud.] birvidik, birvilh ennañ, fo ennañ, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv, birvilhet dreist, birvilhet holl.

überschieben V.k.e. stag (überschob / hat überschoben) : damc'holoñ, emprañ, marc'hañ, kevarlankañ.

Überschiebung b. (-,-en) : [douar.] marc'hadur g., gweleadur disklot g.

überschicken V.k.e. stag (hat überschickt) : kas, daveiñ.

überschießen¹ V.k.e. stag (überschoss / hat überschossen) : 1. mont en tu-hont da, mont dreist da, distremen ; *überschießender Betrag*, sammad hag a zo ouzhpenn g., reñverad g., dreistad g. ; 2. *ein Blatt überschießen*, mont dreist ur bajenn pa vezer o lenn ; 3. [lu] tennañ dreist da ; 4. klerennañ, klerañ, kregiñ da skornañ.

V.em. stag : **sich überschießen** (überschoss sich / hat sich (t-rt) überschossen) : kouezhañ a-benbouzell.

überschießen² V.gw. rannadus (schoss über / hat übergeschossen) : 1. kouezhañ a-benbouzell ; *nach hinten überschießen*, kouezhañ a-dreuz-kil (a-c'hwen, a-flagas, war e c'hwen, en e c'hwen, a-c'hwen e gein, war greiz e gein), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gil, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; 2. dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e varr leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan.

überschießend ag. : 1. reñveradek ; 2. divoder, dreispenn, dreistmoder, dreistmuzul ; 3. ouzhpenn, a-gresk ; 4. nerzhus..

überschiffen¹ V.k.e. stag (hat überschifft) : [merdead.] 1. kas d'an tu all, treizhañ ; 2. treuzvourzhañ, treuzlestrañ.

überschiffen² V.gw. rannadus (hat übergeschifft) : [merdead.] mont d'an tu all, treizhañ, treuziñ ar mor, treuziñ ar stêr.

überschlafen V.k.e. stag (überschläft / überschlieft / hat überschlafen) : *etwas überschlafen*, sellet war e oar ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, soñjal war e drankilite e pep tra a-raok kemer un diviz, kemer e amzer a-raok kemer un diviz, kemer tro eus an noz evit poellañ war udb.

Überschlag g. (-s,-schläge) : 1. arnesadur g., arnesad g., kont tost da vat b., rakpriz a-vras g., kont arnesadek b., rakpriz arnesadek g., brasjedadur g., brasjedadenn g.

2. lusk gwalenn ar ventel g.

3. eilpenn g., patati g., pimboellenn b., pimpoellennad b., pennbouzell b., lamm-chouk-e-benn g., ruilh g., ruilhadenn b.

4. [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.

5. [mezeg.] palastr g., tarchelad g., P. [dre fent] kataflam g.

6. [dilhadoù] rambraz g.

7. [tredan] *Funkenüberschlag*, disvec'hiadenn dredan b.

8. [sport] rod b.

überschlagen¹ V.k.e. stag (überschlägt / überschlug / hat überschlagen) : 1. tremen dreist, mont dreist ; *beim Lesen hat er diese Stelle überschlagen*, aet eo bet dreist (disoñjet en doa, n'en doa ket lennet) ar pennad-mañ ; *eine Mahlzeit überschlagen*, mont war var ur pred, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).

2. gwarnisañ ; *mit Gold überschlagen*, lakaat ur gwiskad aour [war udb], alaouriñ, gwiskañ gant aour.

3. brasjediñ, braskontañ, braslakaat, damniveriñ, sevel ur gont tost da vat, sevel ur gont arnesadek.

V.em. stag : **sich überschlagen** (überschlägt sich / überschlug sich / hat sich (t-rt) überschlagen) : 1. [dre skeud.] *seine Stimme überschlägt sich*, chom a ra kazh e vouezh, stouvañ a ra e vouezh, c'hwitañ (mankout) a ra e vouezh dezhañ, gwelet (tapet) en deus ar bleiz ; 2. mont a-bennbouzell, torimellat, mont a-dorimell, c'hweniañ, pimpoellenniñ, tumpañ, troc'holiañ, ober un tamm ruilhadenn ; *das Auto hatte sich überschlagen*, aet e oa ar c'harr-tan war livenn e gein, aet e oa ar c'harr-tan war greiz e gein ; *das Auto hatte sich zweimal überschlagen*, graet en doa ar c'harr-tan daou ruilh (div ruilhadenn) ; *das Auto hatte sich überschlagen und war in den Graben gelandet*, aet e oa ar c'harr-tan a-bennbouzell en douflez, aet e oa ar c'harr-tan war e benn (a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh) en douvez ; 3. *die Wellen überschlagen sich (t-rt)*, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhiou-mor ; 4. ; dont fonnus ; *die Ereignisse überschlagen sich*, ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab

darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.

überschlagen² V.gw. rannadus (schlägt über / schlug über / ist übergeschlagen) : 1. strinkañ ; *die Funken schlagen über*, strinkañ a ra ar fulennoù ; *die See schlägt über*, bernioù dour a dorr war ar pont (war ar c'hae), dont a ra dour dreist ar bourzh.

2. kostezañ, c'hweniañ ; *der Stuhl schlug über*, kouezhañ (tintañ, kostezañ) a reas ar gador ; *das Zünglein der Waage schlägt über*, gwalenn ar ventel a ya war he c'hostez.

3. *das schlägt in mein Fach über*, an dra-se a zo e dalc'h ganin, emañ an traoù-se em dalc'h.

4. treiñ ; *es schlug in sein Gegenteil über*, mont a reas an traoù a-bennbouzell, eilpennet e voe an traoù, an eneb (ar gin, enep tra, an dro enep) eo a c'hoarvezas ; *die Freude schlug in ihr Gegenteil über*, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har.

V.k.e. rannadus (schlägt über / schlug über / hat übergeschlagen) : 1. lakaat war ; *einen Schal überschlagen*, lakaat ur mouchouer bras war e zivskoaz.

2. [dre astenn.] kroaziañ ; *die Beine überschlagen*, kroaziañ e zivesker.

überschlagen³ ag. : tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *überschlagenes Wasser*, dour minglet (klouaret) g.

Überschlagen n. (-s) : eilpenn g., patati g.

überschläglich Adv. : war-vetek nebeut, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, tost da vat, e-ser.

Überschlagsrechnung b. (-,-en) : arnesadur g., arnesad g., kont tost da vat b., kont arnesadek b.

überschleichen V.k.e. stag (überschlich / hat überschlichen) : denesaat [ouzh udb/u.b.] hep trouz ebet, sourpren.

überschleiern V.k.e. stag (hat überschleiert) : mouchañ, kuzhat diouzh ar gweled gant ul lien, gronnañ gant ul lieñ, dastum en ul lien, pakañ en ul lien.

überschnappen V.gw. rannadus (ist übergeschnappt) : 1. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ o kinnig sodiñ, bezañ troet en un tarv, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stur, c'hoari e loa, mont dreist-penn ; *er schnappt über*, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh ; *er ist total übergeschnappt*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo peursot - hennezh a zo tok-tok - paket en deus anezho - aet eo gant ar c'hatar - kollet mik eo gantañ e skiant-vat - kollet eo mik e benn gantañ ; 2. [mouezh] chom kazh, c'hwitañ d'an-unan, mankout d'an-unan, stouvañ, tagañ ; 3. [gwinterell] dilammat, distignañ, diantellañ, distennañ.

überschneiden V.em. stag : **sich überschneiden** (überschnitten sich / haben sich (t-rt) überschnitten) : 1.

kenskejañ, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroazigellañ ; 2. marc'hañ, kevarlankañ.

Überschneidung b. (-, -en) : 1. kenskejad g. kenskej g. kenskejadur g. ; 2. marc'hañ g., marc'hadur g., kevarlankañ g.

überschneit ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

überschreiben¹ V.k.e. stag (überschrieb / hat überschrieben) : 1. *einen Text überschreiben*, titlañ ur pennad ; *einen Umschlag überschreiben*, skrivañ ur chomlec'h war ur golo-lizher ; 2. *überschriebener Wechsel*, chekenn ardestet b., lizher-eskemm ardestet g. ; 3. *jemandem etwas überschreiben*, lakaat udb war anv u.b., ober e zilez eus udb d'u.b. ; 4. [marc'hadourezh] tikedenniñ, skritellañ ; 5. treuzskrivañ ; 6. [arc'hant.] asteurel, dougen (endougen, enskrivañ, lakaat) war an tu fred.

überschreiben² V.k.e. rannadus (schrieb über / hat übergeschrieben) : arskrivañ, skrivañ war, skrivañ a-us da, diverkañ ; *übergeschriebene Zeile*, linenn arskrivet b., linenn skrivet traoù warni b.

Überschreibung b. (-, -en) : 1. astaol g., astaoladur g., treuzskrivadur g., treuzskrivañ g. ; 2. arskrivad g.

überschreien V.k.e. stag (überschrie / hat überschrien) : *jemanden überschreien*, huchal kreñvoc'h eget unan all.

V.em. stag : **sich überschreien** (überschrie sich / hat sich (t-rt) überschrien) : sachañ re war e vouezh, huchal a-bouez-penn (a-bouez e benn, ken na spont ar brini, evel n'on doare petra), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, youc'hal a-leizh-korzenn, disec'hañ e skevent o huchal.

überschreibar ag. : treuzadus.

überschreiten V.k.e. stag (überschritt / hat überschritten) : 1. gaoliata, tremen, treuziñ, dedreuziñ, distremen, fourchiñ, mont dreist, P. tourc'ha ; *einen Graben überschreiten*, lammat dreist un douflez, gaoliata un douflez, rampañ dreist un douflez ; *die Grenze überschreiten*, tremen (treuziñ) an harzoù ; 2. [dre skeud.] mont en tu all da, trehontiñ, treuztremen, distremen, mont hiroc'h eget, mont pelloc'h eget, paseal, tapout en tu all da, tremen dreist, mont dreist ; *die Schallgeschwindigkeit überschreiten*, mont dreist tizh ar son, terriñ moger ar son, terriñ ar stenvur, terriñ mur ar sten ; *den Rubikon überschreiten*, treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan ; *das überschreitet meine Kompetenzen*, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh ; *das Maß überschreiten*, mont re bell ganti, mont dreist ar yev (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist an treuzoù, dreist ar bord), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re, mont dreist kont, lammat dreist ar c'harzh, lammat dreist ar c'hleuz, mont dreist ar pal, tremen ar pal, direizhañ, lakaat war ar barr ; *seine Befugnisse überschreiten*, mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont ; 3. mont kontrol da, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *ein Gesetz überschreiten*, disentiñ ouzh ul lezenn, mont kontrol d'ul lezenn, terriñ ul lezenn / mont a-enep ul lezenn (Gregor), gourzhmonediñ ouzh ul lezenn.

Überschreitung b. (-, -en) : 1. treuzerezh g., treuzidigezh b. ; 2. [dre skeud.] torridigezh b., treuztremen g. ; 3. gwallimplij g., drougimplij g., kammarver g. ; *Überschreitung der Amtsgewalt*, gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g., rec'halloud g. ; 4. [arc'hant] distremen g. ; *Überschreitung eines Kredits*, distremen kredad g. ; 5. [lenn.] fourch-gwerzennoù g., gwerzennoù a-c'haoliad lies.

Überschrift b. (-, -en) : 1. titl g., tog ur pennad kazetenn g., enskrid g., enskrivadenn b. ; 2. enskrivadur g., engravadur g.

Überschuhe lies. : snow-boots lies., botoù-erc'h lies., botoù feuret lies., goudeskioù lies.

Überschuldet ag. : dreistendleet, dle betek toull e c'houzoug gantañ, dalc'het a bep lec'h (a bep tu), Fañch ar Berr gantañ, stag e vag dre holl, rivinet e boch gant ar vezh.

Überschuldung b. (-) : dreistendleadur g.

Überschuss g. (-es, -schüsse) : dreistad g., reñverad g., reveur g., reñver g., redaolad g. ; *das Land hat einen Überschuss an Weizen bester Qualität*, er vro e fonn gwinizh yac'h ha n'eus ket gwerzh dezho.

überschüssig ag. : reñveradek, reñverek.

Überschussreserven lies. : [arc'hant.] miradoù reñveradek lies., miradoù hag a ya en tu all d'ar mirad izek ret lies.

überschütten¹ V.k.e. stag (hat überschüttet) : 1. touilhañ, sparfañ, strimpañ ; *jemanden mit einem Eimer Wasser überschütten*, diskargañ ur c'helornad dour war u.b. ; 2. kargañ, beuziñ ; *jemanden mit Geschenken überschütten*, reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, mui-pegen-mui,) d'u.b., gwalc'hañ u.b. a brofoù, kargañ u.b. a brofoù, ober profoù brokus d'u.b., reiñ meur a brof d'u.b. ; *jemanden mit Schimpf überschütten*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., delazhiñ ul las kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *ich wurde mit Schande und Hohn überschüttet*, stlabezet e voen gant lagenn ar vezh hag an dizenor ; *jemanden mit Fragen überschütten*, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *jemanden mit Lob überschütten*, kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreist penn ; *er wird mit Lob überschüttet*, emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ, rozellat a ra meuleudioù, eostiñ a ra ur barrad meuleudioù, eostiñ a ra meuleudi digant an holl (a bep tu), roet e vez dezhañ mil meuleudi gant an holl, roet e vez dezhañ a bep seurt meuleudi gant an holl.

überschütten² V.k.e. rannadus (hat Übergeschüttet) : skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ, feltrañ, glabousañ ; *sie hat Milch Übergeschüttet*, skuilhet (fotet, fennet, fuilhet, stlabezet, glabouset) he doa laezh.

Überschwall g. (-s,-schwälle) / **Überschwang** g. (-s) : 1. dreistfonn g., gourfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; 2. [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g., mezvadur g., entanadur g.

überschwänglich ag. : 1. dreistfonn, gourfonn, fonnus-dreist, birvilhet, birvidik, alboet, bervek, gant gred, gant gwrez, dreist kont, c'hwezet, gourfonngeriat, direol ; *überschwängliche Freundlichkeit*, *überschwängliche Höflichkeit*, prespolite g. ; *er bedankte sich überschwänglich*, ne oa diwezh ebet d'e drugarekadennoù, lavaret a reas kant mil trugarez ha seizh ouzhpenn, chapelediñ a reas bernioù trugarez ha bennozh Doue.

Überschwänglichkeit b. (-) : 1. dreistfonn g., puilhder g., puilhentez b., fonnusted b. ; 2. [dre skeud.] birvilh g., fo g., bividigezh b., dirollerezh g.

überschwappen V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ist Übergeschwappt] : fennañ, zrodiñ, fotañ, skuilhañ, saotrañ ; *das Wasser schwappt über*, fennañ (zrodiñ, fotañ, skuilhañ) a ra an dour.

überschwemmen V.k.e. stag (hat überschwemmt) : 1. beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, lonkañ ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück*, diveuziñ a ra ar parkeier ; *überschwemmt werden*, beuziñ ; 2. [kenw.] *den Markt überschwemmen*, liñvañ ar marc'had, aloubiñ ar marc'had, diruilhat war ar marc'had.

Überschwemmung b. (-,-en) : 1. torrad-dour g., liñvadenn b., liñvad g., liñvad dour g., liñvadeg b., remoul g., dour-beuz g., dic'hann-dour g., dic'hann g., esorc'h g., glannennad-dour b. ; 2. beuz g., beuzerezh g., beuzadenn b., beuzidigezh b., liñvadenn b.

Überschwemmungsgebiet n. (-s,-e) : 1. takad beuzet gant an dic'hann g. ; 2. takad heveuz g.

überschwemmungsfrei ag. : diliñv, diveuz.

überschwimmen V.k.e. rannadus (schwamm über / ist Übergeschwommen) : treuziñ war-neuñv.

Übersee b. (-) : broioù tramor lies. ; *die Kelten aus Übersee*, ar Gelted tramor lies. ; *unsere keltischen Brüder aus Übersee*, hor breudeur tramor lies., hor c'hendirvi tramor lies. ; *aus Übersee kommen*, dont eus ar broioù tramor.

Überseedampfer g. (-s,-) : mordreizher g.

Überseegebiet n. (-s,-e) : tiriad tramor g.

Überseehafen g. (-s,-häfen) : porzh beajourien ha kenwerzh g.

überseisch ag. : 1. tramor, tramoriat, eus ar broioù tramor ; 2. [dre astenn.] trevadennel.

Überseeschiff n. (-s,-e) : mordreizher g.

übersehbar ag. : 1. hewel, sklaer, splann ; 2. diawelus, rakwelus, prizadus, sifradus, jedadus ; 3. aes da reoliñ, aes da verañ.

übersehen¹ V.k.e. stag (übersieht / übersah / hat übersehen) : 1. sellet a-vloc'h [ouzh udb], kaout un alberz hollek eus, kemer un alberz hollek eus ; 2. feuriañ, lakaat (ober) ur priz, priziañ ; 3. [dre skeud.] kompren mat pegen pouezus eo udb ; 4. ensellet, gwiriañ, gwiriekat ;

5. tremen hep merzout, tremen hebiou hep gwelet, bezañ digas [ouzh udb], na ober van [eus udb, ouzh udb], lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; *einen Schreibfehler übersehen*, tremen dreist ur fazi, chom hep gwelet ur fazi ; *leicht zu übersehen*, damziverzadus, diheverz, diheverk, dihwel ; *er hat es übersehen*, disoñjet en deus an dra-se, aet eo an dra-se diwar e spered ; *das ist nicht zu übersehen*, anat kerkent eo, anat da welet eo, splann hag anat eo, tremen splann eo ; *man kann ihn unmöglich übersehen*, an holl a zo forset da welet anezhañ.

übersehen² V.em.. rannadus : **sich übersehen** (sieht sich über / sah sich über / hat sich übergesehen) : *sich (t-d-b) etwas übersehen*, skuizhañ o welet udb., skuizhañ o sellet ouzh udb.

übersenden V.k.e. stag (übersandte / übersendete // hat übersandt / hat übersendet) : kas, daveiñ, treuzkas.

Übersender g. (-s,-) : kaser g., daveer g.

Übersendung b. (-,-en) : kas g., kasidigezh b., kasadenn b.

übersetzbar ag. : [yezh.] troadus, a c'heller treiñ.

übersetzen¹ V.k.e. stag (hat übersetzt) : 1. [yezhoù] treuzyezhañ, kevyezhañ, treiñ, distreiñ, jubenniñ, trelatañ ; *ins Bretonische übersetzen*, treuzyezhañ e brezhoneg, treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg, distreiñ e brezhoneg ; *aus dem Russischen übersetzen*, *vom Russischen übersetzen*, treiñ diwar ar rusianeg ; *grob übersetzen*, brastreñ ; *von Meisterhand übersetzt*, troet-ouesk.

2. [dre astenn.] diskriñ, lakaat dre skrid, treuzskriñ.

3. [tekn.] treuzkas ; *eine Bewegung übersetzen*, treuzkas ul lusk, treuzkas ur fiñv.

4. strobañ, stromiñ, chastreañ, soulgargañ, regargañ, resammañ ; *übersetzter Beruf*, micher daskompret b. (Gregor), micher stambouc'h b.

5. [dre astenn.] kreskiñ, uhelaat, c'hwezañ ; *übersetzte Preise*, prizioù c'hwezet (kresket).

6. dreistuhelaat, uhelaat, souldsaviñ, soulsevel ; *ein Haus übersetzen*, dreistuhelaat un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn, lakaat un estaj ouzhpenn war un ti.

übersetzen² V.k.e. rannadus (hat übergesetzt) : treizhañ, kas d'an tu all ; *der Fährmann hat uns übergesetzt*, an treizher en doa kaset ac'hanomp d'an tu all d'ar stêr.

V.gw. : treizhañ, treuziñ, dedreuziñ.

Übersetzer g. (-s,-) : treuzyezher g., kevyezhour g., troer g., jubennour g.

Übersetzerin b. (-,-nen) : treuzyezherez b., kevyezhourez b., troerez b., jubennourez b.

Übersetzstelle b. (-,-n) : treizh g. treizhle'h g.

Übersetzung b. (-,-en) : 1. troidigezh b., troadur g., jubennadur g., treiñ g., treuzyezhañ g. ; *maschinengestützte (maschinelle) Übersetzung*, troidigezh ameilet dre urzhiataer b., troidigezh gant skoazell ar c'hompoderezh b., troidigezh skoazellet gant un urzhiataer b. ; *Übersetzung in eine Fremdsprache*, eztroidigezh b., allizhad g. ; *Übersetzung aus einer Fremdsprache*, entroidigezh b., delizhad g. ; *die Übersetzung weist Fehler auf*, mankoù a zo en droidigezh.

2. strobatur g., stambouc'h g.

3. [tekn.] kas g., treuzkas g.

Übersetzungsbüro n. (-s,-s) : burev treuzyezhañ g., burev kevyezhañ g., burev treiñ g.

Übersetzungsfehler g. (-s,-) : fazi treuzyezhañ g., fazi kevyezhañ g., fazi treiñ g., kammster g., enepster g.

Übersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] keñver treuzkas g., argement treuzkas g.

Übersicht b. (-,-en) : alberz g., brastres g., brasgwel g., brastaolenn b., brasskeudenn b., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g., diverrad g., taolenn-verr b., damsell g., damskeud g., diskeud g., taol-lagad g., divraz g. ; *die Übersicht verlieren*, na gavout mui penn d'e draoù

übersichtlich ag. : [mezeg.] hirwel.

Übersichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.

übersichtlich ag. : 1. hewel, kenwel, sklaer, splann ; 2. distrob, dizolo.

Übersichtlichkeit b. (-) : 1. hewelled b., splannder g. ; 2. perzh bezañ distrob g., perzh bezañ dizolo g.

Übersichtskarte b. (-,-n) : kartenn a-skeul-vras b., kartenn genwel b., kartenn grennwel b., kartenn gevansell b.

Übersichtsplan g. (-s,-pläne) : tres hollek g., tres kevansell g., tres kenwel g., tres krennwel g.

Übersichtstafel b. (-,-n) : taolenn genwel b., taolenn grennwel b., taolenn gevansell b., brastaolenn b., kendaolenn b.

übersiedeln V.gw. rannadus. ha stag [*verb-skoazell sein* : ist übersiedelt / ist übergesiedelt] : divroañ, diflach da ; *nach Amerika übersiedeln*, mont da chom en Amerika, diflach da Amerika, diblasañ da chom en Amerika.

Übersiedelung b. (-,-en) / **Übersiedlung** b. (-,-en) : divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b.

Übersiedler g. (-s,-) : [istor, RDA] repuad g.

Übersiedlerin b. (-,-nen) : [istor, RDA] repuañez b.

übersilbern V.k.e. stag (hat übersilbert) : arc'hantañ, argantañ.

übersinnlich ag. : dreistskiantennel, trehontel, dizanvezel, dreistnatur, usvedoniel, usvedel, dreistbedel.

Übersinnlichkeit b. (-) : dreistskiantennegezh b., trehontegezh b., dizanvezegezh b., usvedegezh b.

übersintern V.k.e. stag (hat übersintert) : [tekn.] [metaloù, priouriezh] fritañ, kevanstagañ dre dommañ.

übersommern V.k.e. stag (hat übersommert) : ober war-dro e-pad an hañv.

V.gw. stag (hat übersommert) : tremen an hañv, hañviñ.

Übersommern n. (-s) : hañvadur g., hañvidigezh b.

überspannen¹ V.k.e. stag (hat überspannt) : 1. goleiñ ; *mit Stoff überspannen*, goleiñ gant lien, stigmañ gant lien ; 2. [pont] kas d'an tu all da, treuziñ, gaoliata, fourchadiñ, fourchiñ dreist, tremen dreist da.

überspannen¹ V.k.e. stag (hat überspannt) : 1. stegnañ re, dreiststegnañ, stegnañ betek re, stegnañ en tu all d'ar pezh a zo dleet ; 2. [dre skeud.] *den Bogen überspannen*, mont re bell ganti, mont re bell gant e rekedoù, ober re, mont er-maez (eus ar park), mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), direizhañ, mont dreist-penn.

überspannt ag. : 1. c'hwezet, dreistreizh . 2. bervek, bervet, diroll, birvilhet dreist, birvilhet holl, birvidik, alboet, re hardizh, darsot, diboeil ; *überspannte Einfälle*, mennozhioù darsot lies., mennozhioù sot-mat lies., stultennoù lies., sorbiennoù lies., istampioù lies., istañsoù

lies. ; *überspannter Mensch*, istañsour g., kalkenn b./g., papigo g. ; 3. souldrefuet, bervet, brouezet, mil inervet.

Überspanntheit b. (-) : 1. turmud g., esmae g., souldrefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; 2. istampioù lies., istañsoù lies.

Überspannung b. (-,-en) : 1. [tredan] usvarr g. ; 2. dreiststegnadur g. ; 3. turmud g., trefu g., from bras g., birvilh dreist g., strafuilh bras g., birvidigezh b. ; 4. trelat g., trevari g.

überspielen¹ V.k.e. stag (hat überspielt) : kuzhat, skoachañ, goleiñ.

überspielen² V.k.e. stag (hat überspielt) : kopiañ, enrollañ, engravañ ; *eine Schallplatte auf eine Kassette überspielen*, enrollañ ur bladenn war ur c'hasedig.

überspitzen V.k.e. stag (hat überspitzt) : c'hwezañ.

überspitzt ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.

übersprechen V.k.e. stag (überspricht / übersprach / hat übersprochen) : eilmouezhiañ ; *einen Film übersprechen*, eilmouezhiañ ur film ; *deutsch übersprochen*, eilmouezhiet en alamaneg.

überspringen¹ V.k.e. stag (übersprang / hat übersprungen) : 1. lammat dreist, dreistlammat ; *einen Graben überspringen*, lammat dreist un touflez, gaoliata un touflez ; 2. tremen dreist ; *eine Klasse überspringen*, tremen dreist ur c'hlas (Gregor) ; *ich habe diese Stelle übersprungen*, tremenet on bet hep lenn ar pennad-mañ, tremenet on bet dreist ar pennad-mañ, lezet em eus bet ar pennad-mañ hep bout lennet ; *einige Stufen überspringen*, *einige Etappen überspringen*, gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti ; *beim Lesen Seiten überspringen*, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù ; 3. tremen hep ; *eine Mahlzeit überspringen*, mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor).

überspringen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : sprang über / ist übergesprungen] : 1. strinkañ ; 2. [dre skeud.] *von einem Gegenstand zum anderen überspringen*, kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, komz gogez, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed ; 3. [mezeg.] *auf etwas überspringen*, kontammiñ udb.

übersprudeln V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergesprudelt] : 1. fennañ (zrodiñ, fotañ) en ur eonenniñ (en ur virviñ, en ur spoumañ, en ur vouilhañ) ; 2. dont war an tan, dont d'an tan, birviñ dreist e var leun, divordañ, dont da c'hwezañ war an tan ; 3. *von Witz übersprudeln*, bezañ atav ur fentigell bennak prest da lammat diwar beg e deod, bezañ un den fentus e kement stumm 'zo, bezañ troet da farsal ; *seine Augen sprudeln vor Freude über*, e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flammañ) a ra e zaoulagad gant al levez a zo ennañ, skediñ a ra al levez en e zaoulagad, al levez a luc'h en e zaoulagad, leun a levez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al

levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur.

überspülen V.k.e. stag (hat überspült) : disgwalc'hiñ ; *die Sturzwelle überspülte das Deck*, disgwalc'het e oa bet pont ar vag gant ar bern, terriñ a reas ar bern (ar wazh, ar barr-mor, an taol-mor) war pont ar vag.

überstaatlich ag. : dreistbroadel, dreiststadel.

Überstaatlichkeit b. (-) : dreistbroadelezh b., dreiststadelezh b.

Überstand g. (-s, -stände) : baleg g., balir g.

überständig ag. : 1. pezhell, taoulet, taouledet, diamzeret, fouist ; 2. er-maez a c'hiz, diamzeret, divoaziet, dispredet ; *überständiger Brauch*, treuzvevadur g.

überstehen¹ V.gw. rannadus [*verb-skoazell haben* : stand über / hat übergestanden] : bezañ o valirañ, bezañ war valir, bezañ o vlegiñ, difourkañ.

überstehen² V.k.e. stag (überstand / hat überstanden) : 1. trec'hiñ, trec'hiñ war, bezañ trec'h da, dont a-benn eus, bezañ evit, adsevel war gorre e vec'h, achap diouzh ; *eine Krise überstehen*, bezañ trec'h d'un enkadenn, dont a-benn eus un enkadenn ; *eine Krankheit glücklich überstehen*, achap diouzh ur c'hleñved ; 2. [dre skeud.] P. *er hat es überstanden*, graet en deus e lamm gwashañ, serret en deus e levr, marv eo, straket eo e graoñenn, torret en deus e neudenn, laosket en deus e vramm diwezhañ, foeltret eo, graet en deus e astenn gar diwezhañ, lipet en deus e loa, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, kollet en deus e groc'hen, sailhet eo er baillh, serret en deus e doull, kollet en deus e c'hwitell, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all.

überstehend ag. : o valirañ, o vlegiñ, balirek, war valir, a-skarv, baleget, a valir, a vleg.

übersteigen¹ V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : stieg über / ist übergestiegen] : 1. tremen dreist, pignat dreist, mont dreist ; 2. fennañ, zrodiñ, fotañ, divordañ, mont dreist e varr leun.

übersteigen² V.k.e. stag (überstieg / hat überstiegen) : 1. tremen dreist, pignat dreist, mont dreist, distremen ; 2. [dre skeud.] mont dreist, bezañ dreist, mont en tu all da, distremen ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen*, drailhañ a reomp muioc'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennañ a reomp muioc'h eget na lakaomp ; *das übersteigt seine Kräfte*, kement-se a zo dreist e nerzh, n'eo ket evit kement-se, kement-se a zo re vec'h dezhañ, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *das übersteigt meine Hoffnungen*, ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedall ; *das übersteigt mein Verständnis*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an

dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

übersteigern V.k.e. stag (hat übersteigert) : 1. c'hwezañ, uhelaat, kreskaat, dreistkreskiñ ; *die Preise übersteigern*, lakaat ar prizioù da greskiñ, degas (lakaat) kresk war ar prizioù, dreistkreskiñ ar prizioù ; 2. teurel war, skeiñ war, lakaat dreist ; *jemanden übersteigern*, kinnig ur priz uheloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) war u.b., lakaat dreist unan all.

übersteigert ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.

Übersteigerung b. (-, -en) : dreistkresk g.

Übersteigung b. (-, -en) : tremen g., pignadenn b., krapadenn b.

überstellen V.k.e. stag (hat überstellt) : reiñ, dereiñ ; *dem Gericht überstellen*, lakaat etre daouarn ar justis.

übersteuern V.k.e. stag (hat übersteuert) : [fizik] usgouluzañ, dreistgouluzañ.

V.gw. stag (hat übersteuert) : [tekn., kirri-tan dre erlusk diaraok] ustreiñ, dreisttreiñ [*enebet ouzh istreiñ* untersteuern], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.

überstiegen ag. : c'hwezet, dreistreizh, divuzul, divoder.

überstimmen V.k.e. stag (hat überstimmt) : lakaat en amdu, nac'hañ da-geñver ur vouezhiadeg, disteurel da-geñver ur vouezhiadeg ; *überstimmt werden*, bezañ lakaet en amdu, bezañ nac'het e ginnig en ur vouezhiadeg, bezañ an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver ur vouezhiadeg, mont an tu koll gant an-unan / gant an dra-mañ-tra da-geñver ur vouezhiadeg ; *der Antrag wurde überstimmt*, nac'het e voe ar c'hinnig gant ar muianiver.

überstrapazieren V.k.e. stag (überstrapazierte / hat überstrapaziert) : goulenn re digant u.b./udb, regas u.b./udb, soulgas u.b./udb, mont dreist nerzhioù u.b./udb., drougimplijañ, gwallimplijañ, kammaverañ, kammober gant, reober gant, ober re gant.

überstrapaziert ag. : tremen teuc'h g., teuc'het betek an neudenn g., aet, aet betek an neudenn, debret, dirapar, rouedennet.

überstreichen V.k.e. stag (überstrich / hat überstrichen) : goloñ gant ur gwiskad bennak, induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ.

überstreifen V.k.e. ha V.em. rannadus (hat übergestreift) : *sich (t-d-b) etwas überstreifen*, gwiskañ udb, lakaat udb en-dro d'an-unan ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überstreifen*, en em wiskañ buan-ha-buan, lammad en e vragoù, en em silañ dre hast en e zillhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

Überstrom g. (-s, -ströme) : [tredan] usread g.

überströmen¹ V.k.e. stag (hat überströmt) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ, diruilhat war, lonkañ ; *mit Blut überströmt*, leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad a-labez tout, labezet a wad, leun a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, gwadek-bev, en e wad.

überströmen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergeströmt] : 1. fotañ, dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ ; *das Wasser strömt über*, fotañ (dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ) a ra an dour ; 2. ruilhal, deverañ ; 3. [dre skeud.] bezañ leun a ; *vor Freude überströmen*, bezañ en e laouenañ, bezañ

ouzhpenn laouen, bezañ laouen-ran, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ seder evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ul laouenan, bezañ lirzhin evel ur vleunienn, bezañ laouen-dreist, nijal (tridal) gant al levenez, bezañ an traoù war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, na zougen an douar an-unan, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ beuzet e-barzh al levenez, bezañ beuzet e-barzh al laouenidigezh, bezañ e barr al levenez, bezañ barret a levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ laouen evel an deiz ; *mit überströmender Herzlichkeit*, a greiz kalon, a galon frank / a galon digor (Gregor), gant kaloniezh vras, kalon-vat-holl, a galon vat, a wir galon ; *voll überströmender Freude*, e galon barr a levenez.

Überstrumpf g. (-s,-strümpfe) : bodre g., bodreenn b. [*liester* bodreoù], garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù lies., triketoù lies., chaoch g., gamachenn b. [*liester* gamachoù], gweltrenn b. [*liester* gweltroù], gweltrezenn b. [*liester* gweltrezoù].

überstülpen V.k.e. rannadus (hat übergestülpt) : *jemandem etwas überstülpen*, kuzhat penn u.b. gant udb, goleiñ penn u.b. gant udb.

V.em. rannadus : **sich** (t-d-b) **etwas überstülpen** (hat sich übergestülpt) : kuzhat e benn gant udb, goleiñ e benn gant udb.

Überstunde b. (-,-n) : dreistamzer b., eurvezh-labour ouzhpenn b., eurvezhiad ouzhpenn b., labour dreistdevezh g.

Überstundenzuschlag g. (-s,-zuschläge) : adgopr evit an eurvezhoù labour ouzhpenn g., dic'haou dreistamzer g.

überstürzen¹ V.k.e. stag (hat überstürzt) : difraeañ, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, ober war ar prim, ober trumm-ha-trumm, ober re vuan, ober hep en em soñjal a-zevri, ober (udb) dre hast, daoulammat (udb), dihastañ (udb), ober (udb) diwar vont, ober (udb) diwar mont ha hanter vont, ober (udb) a-bempoù, ober (udb) diwar herr, ober (udb) gant herr, ober (udb) gant kalz a herr ; *nur nichts überstürzen !* arabat gaoliata an traoù, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti.

V.em. stag : **sich überstürzen** (hat sich (t-rt) überstürzt) : hastañ, ober buan-ha-buan, ober trumm-ha-trumm, mont a-dizh, mont gant diere, dont fonnus ; *die Ereignisse überstürzen sich*, ar rod a dro buan, buan-tre e cheñch stad an traoù, ur strobab darvoudoù a erru lerc'h-war-lerc'h, ur strobab darvoudoù a erru en un taol, darvoudoù a zegouezh lerc'h-ouzh-lerc'h.

überstürzen² V.k.e. rannadus (hat übergestürzt) : lakaat war udb.

V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergestürzt] : **1.** kouezhañ a-bennbouzell ; **2.** [kirri] troc'holiañ, c'hweniañ, milinañ.

überstürzt ag. : trumm, graet diwar herr, graet buan-ha-buan, graet trumm-ha-trumm, hastif, hastiz ; *überstürzte Flucht*, diskrap g., tec'h diwar herr g., tec'h rak e dal g., skampadeg b., tec'hadeg b.

Adv. : a-random, diouzhthu war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, en ur lezel pep tra a-dreuz-foran, en ur lezel pep tra da foran, diwar blaen ha barr,

pront, eskuit, timat, d'an druilh drask, d'an druilh, dillo, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, hast bras gantañ, gant hastidigezh vras, gant prez vras, dre brez, gwall brez ennañ, gwall brez gantañ, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant pep tizh, d'ar c'haloup, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, gant diere, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, eus e vuanañ, a-brez-kaer, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant dillo bras, evel an tan, d'an tan ruz ; *das Schiff überstürzt verlassen*, kuitaat ar vag dre spont ; *überstürzt handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad ; *überstürzt fliehen*, diskrapañ, sachañ e skasoù gant an-unan, sachañ war e skasoù, sachañ war e loaioù, sachañ war e ivinoù, ober gaol, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, tec'hel evel ur spontailh.

Überstürzung b. (-) : trummed b., hastidigezh b., dipadapa g., hastizded b., hastizder g., hastifted b., hastifter g., difrae g.

übertäfel V.k.e. stag (hat übertäfelt) : lambruskañ.

Übertagearbeiter g. (-s,-) : [mengleuz.] mengleuzier na labour ket e foñs ar mengleuz g.

Übertagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz en dizolo b., mengleuz dindan an amzer b.

übertarfigh ag. : er-maez eus ar feur-emglev war ar goproù, er-maez eus an emglev a-stroll.

übertäuben V.k.e. stag (hat übertäubt) : damvougañ, reiñ didorr da ; *das Kopfweh übertäubte die Zahnschmerzen*, ken poazh e oa gant ar boan-benn na gleve ket e zroug-dent ken.

Übertäubung b. (-,-en) : [poan] damvougañ g., damvougadur g.

überteuern V.k.e. stag (hat überteuert) : *die Preise überteuern*, rebriziañ e varc'hadourezh, rewerzhañ / re istim e varc'hadourezh (Gregor).

überteuert ag. : re uhel e briz, ker-spontus, ker-daonet, ker-ruz, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker ha pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, dibriz.

Überteuerung b. (-,-en) : rebriziañ g., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Übertherapie b. (-,-n) : [mezeg.] arloup yac'hadel g.

übertölpeln V.k.e. stag (hat übertölpelt) : *jemanden übertölpeln*, reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b. pentañ lern d'u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houerigañ, paltokiñ, flemmañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, gludañ, bouc'hañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, riñsañ, tizhout, toazañ, kaotañ ha pegañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en

u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b.

Übertölpelung b. (-, -en) : bratellerezh g., lorberezh g., touellerezh g.

übertönen V.k.e. stag (hat übertönt) : huchal kreñvoc'h eget, bezañ trouzusoc'h eget, bezañ klevet [dreist d'an trouzioù all] ; *ihre Stimme übertönte all die anderen*, klevet e veze he mouezh war-greiz tout an dud, goloet e oa kaoz ar re all gant he mouezh ; *jemandes Stimme übertönen*, lazhañ mouezh u.b. gant an trouz, huchal kreñvoc'h eget u.b., bezañ trouzusoc'h eget u.b., goloñ kaoz u.b. gant un trouz bennak.

Übertrag g. (-s, -träge) : [kenwerzh] astaol g.

übertragbar ag. : 1. treuzkasadus, ardestadus, treuzdougadus, dilezadus, nevidadus, diandroadus, ... diandreñ ; *durch Giro übertragbar*, treuzdougadus dre ardestadur ; *übertragbare Rente*, leve diandreñ g., leve ar pried marv g. ; 2. [mezeg.] tredizhus ; *übertragbare Krankheit*, kleñved tredizhus g. ; *sexuell übertragbare Krankheit*, kleñved revdredizhus g., kleñved tapet dre zarempredoù rev g., [kozh] kleñved vil (lous) g. ; 3. [stlenn.] amloadus.

Übertragbarkeit b. (-) : 1. treuzkasadusted b., ardestadusted b., treuzdougadusted b., dilezadusted b., nevidadusted b., diandroadusted b. ; 2. [mezeg.] tredizhusted ; 3. [stlenn.] amloadusted b.

übertragen¹ V.k.e. stag (überträgt / übertrug / hat übertragen) : 1. dereiñ, dizerc'hel, ober aotreoù ; *jemandem etwas übertragen*, ober e zilez eus udb d'u.b., dilezel udb gant u.b. ; *jemandem ein Amt übertragen*, dileuriñ ur garg d'u.b., dereiñ ur garg d'u.b., lakaat u.b. en ur garg, gelver u.b. d'ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b.

2. [arc'hant.] treuzkas, treuzdouden, treuzskriñ, asteurel ; *eine Geldsumme übertragen*, a) treuzdouden ur sammad arc'hant war ur gont ; b) asteurel ur sammad arc'hant ; *durch Indossament übertragen*, ardestañ.

3. [yezh.] treuzyezhañ, kevyezhañ, treiñ, lakaat ; *ins Bretonische übertragen*, treiñ (treuzyezhañ, lakaat) e brezhoneg ; *übertragene Bedeutung*, skeudenn-lavar b.

4. *übertragen werden*, bezañ treuzkaset ; *dieses Wort wurde bald in die Umgangssprache übertragen*, ar ger-se a voe degemeret buan a-walc'h gant ar bobl.

5. [skingomz] skingas.

6. eilskriñ, adenrollañ, soneilañ.

7. [mezeg.] *eine Krankheit auf jemanden übertragen*, treuzdouden ur c'hleñved d'u.b. ; *übertragen werden*, bezañ treuzouget ; *Blut übertragen*, treuzskuilhañ gwad.

8. dedalvout, dedalvezout, arverañ ; *eine Methode auf etwas (t-rt) übertragen*, dedalvezout un hentenn d'udb, dedalvout un hentenn d'udb, arverañ un hentenn gant udb/evit udb.

V.em. stag **sich übertragen** (überträgt sich / übertrug sich / hat sich (t-rt) übertragen) : 1. [mezeg] a) *diese Krankheit überträgt sich*, hennezh a zo ur c'hleñved tredizhus (spegus, stagus) ; b) *tredizhañ*, kontammiñ ;

die Krankheit übertrug sich auf ihn, tredizhet e voe gant ar c'hleñved, kontammet e voe gant ar c'hleñved.

2. *die Heiterkeit seines Freundes übertrug sich auf ihn*, drantiz e vignon a begas ennañ.

übertragen² V.k.e. rannadus (trägt über / trug über / hat übergetragen) : dougen d'ul lec'h all, lakaat en ul lec'h all, treuzlec'hiañ, treuzdouden.

übertragen³ ag. : [yezh.] *übertragene Bedeutung*, skeudenn-lavar b. ; *im übertragenen Sinn*, dre skeudenn-lavar.

Adv. : dre skeudenn-lavar.

Überträger g. (-s, -) : [mezeg.] trezouger g. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit*, trezouget e vez kleñved ar c'housk (an derzhienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.

Übertragung b. (-, -en) : 1. treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzlec'hiadur g. ; *Übertragung der Amtsgewalt*, deroadur ur garg bennak g., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., deroadur ar galloud g.

2. [skingomz] skingaserezh g., skingas g., skingasadenn b., abadenn b. ; *wir blenden uns wieder in die Übertragung des Spiels ein*, distroomp bremañ d'ar match evit ur skingasadenn war-eeun

3. [yezh.] troidigezh b., troadur g., treiñ g., treuzyezhañ g.

4. [lenn.] skeudenn-lavar b.

5. [kenwerzh] treuzdougadur g., treuzdouden g., treuzdougadenn b.

6. [gwir] roadenn b., treuzdoug g., treuzdougadur g.

7. [tredan.] dezougerezh an tredan g., dezoug an tredan g.

8. [bred.] treuzdoug g.

9. [mezeg.] trezoug g., trezougadur g.

10. [mezeg., kroc'hen] imboudañ g., imboud g.

11. [tekn.] treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Übertragungsfehler g. (-s, -) : fazi treuzkas g.

Übertragungskanal g. (-s, -kanäle) : kanol bellgehentiñ b.

Übertragungsurkunde b. (-, -n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù lies., skrid dilez g.

Übertragungsvermerk g. (-s, -e) : [kenw.] ardestadur g.

Übertragungswagen g. (-s, -) : [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.

Übertragungsweg g. (-s, -e) : [mezeg.] hent trezouden g., doare ma vez treuzkaset ur c'hontammadur g.

übertreffen V.k.e. stag (übertrifft / übertraf / hat übertroffen) : 1. *jemanden übertreffen*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., talvezout war u.b., tremen u.b., paseal u.b. ; *sein Mut übertrifft seine anderen Eigenschaften*, ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon ; *jemanden an Talent übertreffen*, bezañ ampartoc'h (barrekoc'h) eget u.b., sevel dreist unan all e-keñver ampartiz, bountañ dreist unan all e-keñver ampartiz, kaout al lañs war u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, pakañ u.b. evit pezh a sell ouzh an ampartiz, tremen u.b. a-fet ampartiz, paseal u.b. a-fet ampartiz ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muic'h a dud a zo e kêr

bremañ eget war ar maez ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer*, uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz ; *er versucht sich selbst zu übertreffen*, klask a ra mont dreistañ e-unan ; *er übertrifft sie alle*, n'eus ket en tu all dezhañ [d'ober udb], barrekoc'h eo eget nep hini all, n'eus nikun evit e bakañ, [dre fent] hemañ eo an hini kozh anezho, hennezh eo an den muiañ.

2. *das übertrifft meine Hoffnungen*, ne oan ket en engortoz a gement-se, ne oan ket e-sell a se (a gen), ne oan ket e ged a se (a gen), kement-se a ya dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui eget na oufen gedall.

3. bezañ brasoc'h eget, bezañ uheloc'h eget.

übertreiben V.k.e. ha V.gw. stag (übertrieb / hat übertrieben) : kreskiñ an traoù, mont re amplik ganti, c'hwezañ, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), mont diwar an arroudenn, skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lavaret amploc'h eget justoc'h, lavaret amplik, relavaret, regemer, c'hwezañ ar wirionez, stambouc'hañ ar wirionez, mont en tu all d'ar wirionez, mont betek re ; *er übertreibt seine Ansprüche*, mont a ra re bell (re lark, betek re) ganti e rekedoù ; *man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark, betek re) ganti ; *dieses Mal übertreibst du aber*, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ, te 'vat a ya re bell ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re lark ganti en dro-mañ, te 'vat a ya re frank ganti en dro-mañ, re bell en holl ez ez ganti en dro-mañ, re bell holl ez ez ganti en dro-mañ ; *maßlos übertreiben*, mont dreist-penn ; *man soll nichts übertreiben*, arabat deomp mont en tu all d'ar wirionez.

Übertreibung b. (-, -en) : c'hwezañ g., c'hwezerezh g., c'hwezadur g., kreskañs b.

übertreten¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : tritt über / trat über / ist übergetreten] : 1. cheñch tu ; *zum Feind übertreten*, mont en tu ganti e enebourien gozh, cheñch kamp, en em lakaat en tu ganti an enebourien, treiñ a-du ganti e enebourien, kouezhañ e lamm e enebourien, trubardiñ e vro (e gostezenn), treiñ kein, treiñ banniel, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn ; *zu einer anderen Religion übertreten*, cheñch feiz, cheñch relijion, kemm kredenn, andreñ ouzh ur relijion bennak.

2. [sport] mont dreist al linenn, distremen al linenn.

3. fotañ, dic'hlanañ, fennañ, zrodiñ, mont dreist e varr leun, divordañ.

4. mont e-barzh un dra all.

übertreten² V.k.e. stag (übertritt / übertrat / hat übertreten) : mont diwar, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak, gourzhmonediñ ouzh ; *eine Vorschrift übertreten*, mont diwar (disentiñ ouzh, mont a-enep) ur reolenn, mankout d'ur reolenn, tremen hebiou d'ur reolenn, ober ur boulc'h d'ur reolenn, terriñ ur reolenn, disentiñ ouzh ur reolenn, gourzhmonediñ ouzh ur reolenn, na blegañ d'ur reolenn, na

zoujañ d'ur reolenn ; *ein Verbot übertreten*, mont a-enep un difenn, na zoujañ d'un difenn.

V.em. stag : **sich** (t-d-b) **etwas übertreten** (übertritt sich / übertrat sich / hat sich übertreten) : diaozañ udb, dilec'hiañ udb, distresañ udb, gweañ udb ; *sich den Fuß übertreten*, diaozañ (dilec'hiañ, distresañ) e ufern, gweañ e droad.

Übertreter g. (-s, -) : gwaller g., torrer g., renead g.

Übertretung b. (-, -en) : 1. torridigezh b., torradur g., felladenn b., torr-lezenn g., treuztremen g. ; 2. cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm kredenn g.

übertreiben ag. : c'hwezet, re vras, re uhel, dreist dalc'h, dreistmuzul, dreistmoder, dreistreizh, amplik, direizhet, dijaoj, direizh ; *eine übertriebene Angst*, un aon dreist dalc'h ; *ihr schlechter Ruf ist wohl übertrieben*, an dud-se n'int ket ken gwazh ha ma'z int brudet (fallvrudet) ; *übertriebener Alkoholgenuss*, abuz eus an alkool g., (an) evañ direizhet g., (an) evañ re g.

Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, kalz re, dreistmoder, divoder, hep moder, dreistmuzul, dreistment, dreist ar pal, dreist-goñvor, dreistkont, dreistkemm, dreist pep muzul, divent, dreistkred, dreist-penn, dreistreizh.

Übertritt g. (-s, -e) : 1. tremenidigezh b., tremen g. ; 2. *Übertritt zu einer anderen Religion*, cheñchamant relijion g., cheñchamant feiz g., kemm kredenn g., andreñ ouzh ur relijion all g.

übertrumpfen V.k.e. stag (hat übertrumpft) : 1. [kartoù] adtroc'hañ ; 2. *jemanden übertrumpfen*, souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., lañsañ war u.b., pakañ u.b., bezañ en tu all d'u.b., bezañ dreist u.b., bezañ trec'h d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer al levezon war u.b.

übertünchen V.k.e. stag (hat übertüncht) : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ ; *die Wände mit Kalk übertünchen*, razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz ; *mit Ton übertünchen*, priañ, priata ; *mit Gips übertünchen*, plastrañ.

überübertrogen Adv. : d'an deiz goude antronoz, a-benn tri deiz.

übertversichern V.k.e. stag (übertversicherte / hat übertversichert) : lakaat da sinañ kevratou-kretaad diezhomm.

V.em. stag : **sich übertversichern** (übertversicherte sich / hat sich (t-rt) übertversichert) : sinañ kevratou-kretaad diezhomm.

übertvölkern V.k.e. stag (hat übertvölkert) : dreistpoblañ, dreisttudañ, reboblañ, redudañ, poblañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, poblañ betek re.

übertvölkert ag. : re a dud o chom ennañ, re boblet, tudet re stank, dreistpoblet, dreisttudet, poblet betek re.

Übertvölkerung b. (-, -en) : dreistpoblatur g., poblañs re stank b., dreistpoblañs b., reboblañs b.

übertvoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het.

übevorsichtig ag. : evezhieket betek re, evezhieket en tu all d'ar pezh a zo dleet, evezhieket dreistkemm, evezhieket dreist dalc'h.

übevorteilen V.k.e. stag (hat übevorteilt) : *jemanden übevorteilen*, gwallañ (gaouiañ, grevañ) u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., kignat u.b., diwadañ u.b., korvoañ u.b., laerezh u.b., kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *um eine große Summe übevorteilt*, graet gaou outañ a un dornad mat a arc'hant.

Übevorteilung b. (-, -en) : gaou g., korvoerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., touell g., touellerezh g.

übewach ag. : bliv-meurbet, gwiv-meurbet, bev-buhezek, bev-buhez.

übewachen V.k.e. stag (hat überwacht) : 1. evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, kontrollañ, ober gward war, P mēsa ; *jemanden polizeilich überwachen*, lakaat ar polis da spiañ u.b. (da heuliañ u.b. dre guzh), flikañ u.b. ; *die Polizei überwacht dich*, emañ an archerien oc'h ober ged warnout, mēsaet e vezet gant ar polis ; *jemanden scharf überwachen*, derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., heuliañ u.b. a-dost, bezañ e lagad war u.b., na denañ lagad ebet diwar u.b., eveshaat war u.b., evezhiañ u.b. a-dost ; *jemanden heimlich überwachen*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.

2. gwardoniañ, diwall, ober gward war, ober gwardoniezh war ; *das Geschäft wird überwacht*, gward a zo lakaet war ar stal, emañ an ti dindan wardoniezh, graet e vez gwardoniezh war an ti.

V.em. : **sich überwachen** (hat sich (t-rt) überwacht) : chom dihun betek re ziwexhat en noz, chom dihun betek re bell en noz, chom war ar bale betek re ziwexhat en noz.

übewacht¹ ag. : 1. dindan wardoniezh ; 2. evezhiet.

übewacht² ag. : hag a gousket re nebeut.

übewachsen V.k.e. stag (überwächst / überwuchs / hat überwachsen) : 1. aloubiñ, mougañ ; *das Unkraut überwächst den Garten*, gounezet eo al liorz gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorz, mouget e vez pep tra el liorz gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'h war bep tra el liorz ; 2. kreskiñ uheloc'h eget, kreskiñ en tu all da.

Überwachung b. (-, -en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., eveshadenn b., diwallerezh g., spierezh g., gwardoniezh b., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., gwirierezh g., gwiriadur g., kontroll g., kontrollerezh g., goursell g., goursellerezh g. ; *polizeiliche Überwachung*, spierezh dre an archerien g., evezhierezh dre ar polis g. ; *Funküberwachung*, spierezh ar skingasadennou g., spierezh ar c'hasadennou skingomz g. ; *das Haus steht unter polizeilicher Überwachung*, emañ an ti dindan gwardoniezh ar polis, ober a ra ar polis gwardoniezh war an ti, P. mēsaet e vez an ti gant ar polis ; *Überwachung der Bevölkerung*, evezhierezh ar boblañs g., evezhierezh ar gevredigezh g.

Überwachungsbereich g. (-s, -e) : takad dindan wardoniezh g.

überwältigen V.k.e. stag (hat überwältigt) : 1. trec'hiñ, trec'hiñ war, souriñ war, bezañ trec'h da, tremen dreist, bezañ disoc'h gant, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestroniañ, damesaat, flammañ, pladañ, plegañ, reiñ lamm da ; *er musste mit Gewalt überwältigt werden*, ret e oa bet mont dre greñv outañ, ret e oa bet mont dre nerzh outañ, ret e oa bet mont dre nerzh dezhañ, ret e oa bet ober ar c'hreñv gantañ ; *alle Hindernisse überwältigen*, bezañ trec'h d'an holl gontroliezhioù, reiñ lamm d'an holl ziaesterioù ; *vom Schlaf überwältigt*, trec'h ar c'housked warnañ, krog ar c'housked ennañ, deuet ar bornig dezhañ, mezv gant ar c'hoant kousket, gounezet gant ar c'hoant kousket ; *der Schlaf überwältigte mich*, trec'hiñ a reas ar c'housked (ar c'hoant kousket) warnon, souriñ a reas ar c'housked àrnon, kregiñ a reas ar c'housked ennon, ar bornig a oa deuet din, erru e oa an aotrou Gerabornig, ar c'housked a zeuas warnon, gounezet e voen gant ar c'hoant kousket ; *Angst überwältigte ihn*, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lamm a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeuas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; 2. boemañ, goursevel, dibradañ, entanañ, mezevelliñ, mezviñ, trelatañ ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt*, mezevellet e voe va daoulagad gant kened an dremmwel meurdezuse, mezv e oan gant kened an dremmwel meurdezuse.

überwältigend ag. : 1. brevus, mac'hus, grevus, didrec'hus ; 2. [dre astenn.] spontus, meur, bras-meurbet, brevus ; *die überwältigende Mehrheit*, ar peuvrasañ frank-bras eus an dud g., ar peuvrasañ frank-bras eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar muianiver brevus g., ar vuiañ peuvras g. ; *er wurde mit überwältigender Mehrheit gewählt*, aet e oa don e-barzh, aet e oa a-zoug e-barzh ; *überwältigend komisch*, farsus ken ez eo, fentus e kement stumm 'zo ; 3. boemus, marzhus, estlammus, entanus, trelatus, mezevellus, mezvus, atizus.

Überwältiger g. (-s, -) : trec'hour g., trec'her g.

Überwältigung b. (-, -en) : trec'hiñ g., trec'h g.

Überwasserfahrt b. (-, -en) : merdeerezh ul lestr-spluj war gorre ar mor g.

Überwasserkriegsschiff n. (-s, -e) : [morlu] lestr-gorre g.

Überwasserschiff n. (-s, -e) : 1. [merdead., tekn.] divoradurioù lies. ; 2. lestr-gorre g.

überwechseln V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist übergewechselt] : 1. cheñch tu ; 2. [kirri-tan] cheñch forzh ; *auf die linke Spur überwechseln*, mont war ar forzh kleiz.

Überweg g. (-s, -e) : treuzell b., pontenn b.

überweisen V.k.e. stag (überwies / hat überwiesen) : 1. treuzkas, treuzdougen ; *auf jemandes Konto überweisen*, treuzdougen war gont-vank u.b., treuzkas war gont-vank u.b. ; *den Erlös aus der verkauften Wohnung hatte er auf sein Sparkonto überwiesen*, treuzkaset en doa gwerzh ar rann di war e gont-espenn ; 2. kas, reiñ ; *an einen Ausschuss überweisen*, kas d'ur bodad-labour bennak, kas dirak ur bodad bennak.

3. [rannyezh] *jemanden einer Schuld (t-c'h) überweisen*, rediañ u.b. da anzavout e wallegezh, prouiñ ur wallegezh war u.b., kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war e wallegezh / aprouiñ ur wallegezh a-enep u.b. (war u.b.) (Gregor).

Überweisung b. (-, -en) : 1. kas g., kasidigezh b., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b. ; *telegraphische Überweisung*, lizher-arc'hant dre bellskriverezh g. ; 2. [arc'hant.] roadenn b. ; *Überweisung an Zahlungs Statt*, roadenn e-giz taladur b.

Überweisungsauftrag g. (-s, -aufträge) : urzh-treuzdouden g.

Überweisungsformular n. (-s, -e) : teul treuzdouden g.

Überweisungsscheck g. (-s, -s) : chekenn dreuzdouden b.

Überweisungsschein g. (-s, -e) : teul leuniet gant ar c'hentañ mezeg evit ma c'hallfe un eil mezeg bezañ paeet gant ar c'hretadur kleñved g.

Überweisungstelegramm n. (-s, -e) : urzh-treuzdouden dre bellskrid g.

Überweite b. (-, -n) : [dilh]ad ment vras dibar b.

überwendlich ag./Adv. : *überwendlich nähén*, gwriat dreist-penn-biz, ober krafiou Jezuz, sourjelliñ ; *überwendliche Naht*, gwri dreist-penn-biz g., kraf Jezuz g., azgwri g., sourjell b.

überwerfen¹ V.k.e. stag (überwirft / überwarf / hat überworfen) : induañ, lindrenniñ, lindriñ.

V.em. stag : **sich überwerfen** (überwirft sich / überwarf sich / hat sich überworfen) : *sich (t-t) mit jemandem überwerfen*, sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., broc'hañ ouzh u.b. ; *sie haben sich miteinander überworfen*, broc'het int, onglennet int, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, broc'h, glazentez, mouzherezh) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treflez) etrezo, savet 'zo etrezo, rous int an eil ouzh egile, trenket eo an traoù etrezo, emaint e treflez, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, troet eo d'ar put etrezo.

überwerfen² V.k.e. rannadus (wirft über / warf über / hat übergeworfen) : *ein Kleid überwerfen*, lakaat ur pezh dilhad war e zivskoaz.

überwerten V.k.e. stag (hat überwertet) : dreistprizout, dreistpriziañ.

Überwertung b. (-, -en) : dreistpriziadur g.

überwichtig ag. : 1. re bounner ; 2. [dre skeud.] pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, gourfouezus, dreistpouezus.

überwiegen V.k.e. stag (überwog / hat überwogen) : *etwas überwiegen*, bezañ kreñvoc'h eget udb all, bezañ niverusoc'h eget udb all, bezañ pounneroc'h eget udb all, bezañ pouezusoc'h eget udb all, souriñ war udb., sevel dreist udb, bountañ dreist udb, kaout levezon war udb, kaout al lañs war udb, kaout lañs war udb, lañsañ war udb, pakañ udb, bezañ en tu all d'udb, bezañ dreist udb, bezañ trec'h d'udb ; *seine Neugier überwog alle Skrupel*, kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, trec'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù.

V.gw. (überwog / hat überwogen) : bezañ dreist kement 'zo, bezañ trec'h da gement 'zo ; *was bei ihm überwiegt, ist der Mut*, ar gwellañ ennañ eo e nerzh-kalon.

überwiegend ag. : 1. gourfouezus, dreistpouezus, pouezusañ, pennañ, peurvrasañ ; 2. boazetañ.

Adv. : dreist-holl, dreist pep tra, da gentañ penn, a-barzh pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, dreist kement 'zo, ispisial, da gentañ unan, da gentañ-holl, da gentañ-razh ; *bei der Versammlung waren überwiegend Jugendliche*, en emvod e oa ar re yaouank ar re niverusañ a-bell.

überwinden V.k.e. stag (überwand / hat überwunden) :

1. distreiñ diwar ; *einen Standpunkt überwinden*, cheñch savboent, dilezel ur savboent, distreiñ diwar ur savboent, distreiñ a-ziwar ur savboent, cheñch santimant, treiñ kordenn.

2. faezhañ, souriñ war, gounit war, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, talvezout war, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, bezañ disoc'h gant, dizeñ, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, reiñ lamm da ; *Schwierigkeiten überwinden*, dispegañ diouzh diaesterioù ; *seine Faulheit überwinden*, faezhañ e leziregezh, gounit war e leziregezh, trec'hiñ war e leziregezh, trec'hiñ e leziregezh, kemer e greñv war e leziregezh ; *den toten Punkt überwinden*, adkavout e lañs, adkavout e startijenn.

3. tremen dreist, pignat dreist.

V.em stag : **sich überwinden** (überwand sich / hat sich (t-rt) überwunden) : moustrañ war e imor (war e galon), kabestrañ e imor, kabestrañ e youloù, plegañ e imor, plegañ e youloù fall, chom mestr war e imor (d'e imor, war e youloù), en em vestroniañ, derc'hel (moustrañ, pouezañ) war e imor, derc'hel (moustrañ, pouezañ) war e youloù, reizhañ barradoù e galon, padout, en em drec'hiñ, trec'hiñ e dechoù.

Überwinder g. (-s, -) : trec'hour g., trec'her g.

überwindlich ag. : hag a c'haller trec'hiñ warnezh, hedrec'hus.

Überwindung b. (-, -en) : 1. trec'hiñ g., trec'h g., trec'hadenn b. ; 2. luskoù evit trec'hiñ war an-unan lies., luskoù evit trec'hiñ war pistigoù e galon lies., luskoù evit stourm enep lañs e galon lies., luskoù evit trec'hiñ war froudoù e galon lies., strivoù evit trec'hiñ war lusk e galon lies., strivoù evit moustrañ e ziegi lies., strivoù evit moustrañ war luskadoù e galon lies., luskoù evit gwellaat lies. ; *das hat mich viel Überwindung gekostet*, ur bec'h e oa bet din ober an dra-se, gwall ziaes em boa kavet ober an dra-se, ur gwall reuz e oa bet din ober an dra-se, kavet em boa da gochañ gant an dra-se, an dra-se em eus bet da badout gantañ, kavet em boa da gochañ ouzh an dra-se, kavet em boa da gochañ oc'h ober an dra-se, krog am boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h am boa bet d'ober an dra-se, gwall grog am boa bet d'ober an dra-se, kavet em boa krog d'ober an dra-se, kavet em boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet em boa gwall grog d'ober an dra-se, gwe am boa bet oc'h ober an dra-se.

überwintern V.k.e. stag (hat überwintert) : ober war-dro e-pad ar goañv, goañviñ ; *Blumenpflanzen überwintern*, goañviñ bleuniou.

V.gw. stag (hat überwintert) : 1. tremen ar goañv, goañviñ ; 2. [loen.] goañvaat, goañviñ, kouskediñ.

Überwinterung b. (-, -en) : goañverezh g., goañvadur g.

überwölben V.k.e. stag : lakaat ur volz da, baotañ.

überwölken V.k.e. stag (hat überwölkt) : koumoulañ, malkennañ, koc'hennañ, koabrennañ.

V.em. stag : **sich überwölken** (hat sich (t-rt) überwölkt) : koumoulañ, koabrenniñ, malkennañ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ.

überwuchern V.k.e. stag (hat überwuchert) : aloubiñ, ac'hubiñ, gounit, mougañ, ledañ ; *das Unkraut überwuchert den Garten*, gounezet eo al liorz gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorz, mouget e vez pep tra el liorz gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorz, gwriet eo al liorz gant al louzeier fall, gwriet eo al liorz a louzeier fall, aloubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorz ganto ; *von Gestrüpp überwuchert*, strouezhek, leun a strouezh ha gwriet a louzoù ; *von Unkraut überwucherter Acker*, park brein g.

überwunden ag. : 1. dibaseet, dispredet, digoulzet, diamzeret, aet diouzh ar c'hiz, aet e-maez a c'hiz, na dalvez mui, dilezet ; 3. koll, kannet, trec'het, faezhet.

Überwurf g. (-s, -würfe) : 1. indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g. ; 2. mantell b., levitenn b., gorre-sae g., jagenn b., pelerinenn b., [relij.] kap g., chap g. ; 3. lien-gwele g., lenn-wele b. ; 4. skerb g./b. ; 5. [tekn.] morailh-torzhell g. ; 6. [gouren] bannadur dreist ar skoaz g.

Überzahl b. (-) : dreistniver g., usniver g. ; *die Überzahl*, ar muianiver g., an trec'h dre an niver g., an usniver g. ; *in der Überzahl sein*, bezañ niverusoc'h, bezañ brasoc'h o niver, bezañ trec'h dre an niver ; *in Überzahl sein*, bezañ ouzhpenn ar gont, bezañ re niverus, bezañ a re, bezañ dreistniver.

überzahlen V.k.e. stag (hat überzahlt) : dreistgoprañ, dreistpaeañ.

überzählen V.k.e. stag (hat überzählt) : kontañ, niveriñ.

V.em. stag : **sich überzählen** (hat sich (t-rt) überzählt) : meskontañ, ober ur gont treuz.

überzählig ag. : ouzhpenn ar gont, reniverus, a re, dreistniver.

Überzahlung b. (-, -en) : sammad paeet a re g., dreistpae g.

überzeichnen V.k.e. stag (hat überzeichnet) : 1. dreistpriziañ, c'hwezañ, brasaat, kreskiñ, reober, ober re, treuzfichañ ; 2. flemmskeudenniñ, gwashaat an traoù ; 3. *eine Anleihe überzeichnen*, dreistiskridañ d'un amprest.

überzeugen V.k.e. stag (hat überzeugt) : kendrec'hiñ, trec'hiñ, darboellañ, gounit ; *jemanden von etwas überzeugen*, lakaat u.b. da grediñ udb, sachañ u.b. da grediñ udb, kendrec'hiñ u.b. war udb, sorc'henniñ u.b. d'udb, sorc'henniñ u.b. d'ober udb, deseuv u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. ma kredfe udb ; *seine Argumente konnten mich überzeugen*, e arguzennoù a c'houezas warnon ; *ich habe ihn von seinem Irrtum überzeugt*, kendrec'het em boa anezhañ war e fazi, lakaet em boa anezhañ da anavezout e fazi ;

er hatte sie überzeugt, bei ihm zu bleiben, desevet e oa bet gantañ da chom en e di, gounezet en doa warni chom gantañ ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken*, klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gwenne bennak digantañ evit bevañ.

V.em. : **sich überzeugen** (hat sich (t-rt) überzeugt) : gwiriañ, gwiriekaat, en em asuriñ ; *sich von etwas überzeugen*, dont da welet udb gant an daoulagad a zo en e benn, gwiriañ udb, gwiriekaat udb.

überzeugend ag. : kendrec'hus, anat, anataus, gounidus ; *überzeugend sprechen*, sachañ ar selaouerien war e du.

überzeugt ag. : kendrec'het, gounezet ; *überzeugt sein*, krediñ start, krediñ parfet, krediñ ken kalet ha maen, bezañ kendrec'het, bezañ asur (eus udb), bezañ udb don en e benn, bezañ udb en e gredenn ; *ich war völlig überzeugt, Schritte zu hören*, me a soñje pakred klevet re o kerzhet ; *er war ein überzeugter Christ*, kristen e oa dre gredenn ; *von sich selbst überzeugt sein*, bezañ karg gantañ e-unan, bezañ c'hwezet e galon gant ar vosac'h, bezañ leun a lorc'h, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, bezañ douget dezhañ e-unan, plantañ c'hwez ennañ e-unan, bezañ fouge en an-unan evel un targazh er ribod, bezañ rok (otus, dichek, glorius, tonius, bras, c'hwezhigell, uhel, pompoulik) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ e leue o treiñ en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hwezañ, bezañ c'hwezet evel un touseg, bezañ kollet gant gloar, mont gant ar fru, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, bezañ atav oc'h en em veuliñ, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ leun e benn a c'hloriusted / bezañ karget a vended / bezañ leun a avel hag a voged / bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

Überzeugung b. (-, -en) : kendrec'hidigezh b., kredenn b., darboellerezh g., feiz b., kealiadur g. ; *die Überzeugung haben, dass ...*, krediñ ken kalet ha maen e ..., bezañ kendrec'het e ... ; *aus Überzeugung*, dre gredenn start, dre geliadur ; *festgefahrene, festgelegte Überzeugung*, letenn b. ; *meiner innersten Überzeugung nach*, diouzh pezh a gredan e don va c'halon (em c'hreiz, em endon, em askre) ; *innerste Überzeugung*, kredenn askreek b., angred g. ; *felsenfeste Überzeugung*, kredenn divrall b., kredenn start b. ; *ein Mann mit Überzeugung*, un den a gredenn g. ; *religiöse Überzeugung*, kredenn relijiel b.

Überzeugungsarbeit b. (-, -en) : labour kendrec'hiñ g., strivoù evit kendrec'hiñ lies., darboellerezh g.

Überzeugungseifer g. (-s) abostolerezh g., abostoliezh b.

Überzeugungskraft b. (-) : nerzh kendrec'hiñ g., donezon evit sachañ an dud war e du g./b.

Überzeugungstäter g. (-s, -) : felladenn kealiadurel g., torfedour kealiadurel g.

Überzeugungstäterin b. (-, -nen) : felladennerez kealiadurel b., torfedourez kealiadurel b.

Überzeugungswut b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

überziehen¹ V.k.e. rannadus (zog über / hat übergezogen) : 1. lakaat, gwiskañ ; *ziehen Sie Ihren Mantel über !* gwiskit (lakait) ho mantell ! ; *zieh dir etwas über !* laka un dra bennak dreistout (dreist dit) ! ; *Kleidungsstücke schnell und ohne besondere Sorgfalt überziehen*, en em wiskañ buan-ha-buan, lammat en e vragoù, en em silañ dre hast en e zilhadañ, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

2. *er zog ihm eins über*, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, dic'hourdañ (disvantañ, diastenn, diharpañ, darc'haouiñ) a reas ur javedad gantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougenad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).

überziehen² V.gw. stag (überzog / ist überzogen) : 1. mont d'an tu all.

2. [dre astenn.] mont da lec'h all ; *aus einer Stadt nach einer anderen überziehen*, *aus einer Stadt in eine andere überziehen*, kuitaat ur gêr evit mont da chom en unan all.

3. [kenw.] trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *um 500 Euro überziehen*, tennañ 500 euro dreist pourvezioù e gont ; *ich darf auf meinem Girokonto um 2000 Euro überziehen*, bez e c'hallan tennañ 2000 euro dreist pourvezioù va c'hont.

4. [skinwel, skingomz] mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.

V.k.e. stag (überzog / hat überzogen) : 1. goleiñ, pallennañ ; *die Möbel mit einem Laken überziehen*, gwiskañ an arrebeuri ; *einen Sessel mit Leder überziehen*, goleiñ ur gador-vrec'h gant lêr, gwiskañ ur gador-vrec'h gant lêr ; *neu überziehen*, goleiñ en-dro, gwiskañ a-nevez, takonañ, peñseliat ; *mit Schlamm überziehen*, priañ ; *ein Kopfkissen überziehen*, toagennañ ur goubenner ; *etwas mit Plastik überziehen*, mezellat udb ; *mit Kleie überziehen*, brennañ.

2. [dre skeud.] *ein Land mit Krieg überziehen*, degas (lakaat) freuz ha reuz en ur vro, lakaat tan ha brezel en ur vor ; *jemanden mit Forderungen überziehen*, harellat u.b. gant klemmoù.

3. [kenw.] *ein Konto überziehen*, trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *ein Konto um 500 Euro überziehen*, tennañ 500 euro dreist pourvezioù e gont ; *den Etat überziehen*, ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñv, distremen ar c'hellidsteuñv, distremen an ergoust rakwelet ; *überzogenes Konto*, kont trazennet b., kont dic'houdor b., kont-vank dibourvez b., kont-vank dindan dle b., kont-vank a-zispak b.

4. [amzer] *die Sendezeit überziehen*, mont dreist an amzer skignañ rakwelet, chom war skign en tu all d'an amzer rakwelet.

5. mont re amplik gant, c'hwezañ, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), mont dreist-penn, skeiñ

diwar re, mont re bell ganti, mont amplik dezhi, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, lavaret amploc'h eget justoc'h ; *überzogene Gewalt*, kammarver beli g., rec'halloud g.

V.em. stag : **sich überziehen** (überzog sich / hat sich (t-rt) überzogen) : koumoulañ, koabrenniñ, dont koc'henn war an heol, dont ur fallaenn war an heol, koc'hennañ, moriñ, stankañ, kargañ ; *sich mit Regenwolken überziehen*, malkenniñ ; *überzogener Himmel*, oabl koumoulek (goloet, du, karget, trubuilhet, morennnek, mouk, lug) g.

Überzieher g. (-s,-) : mantell-dreist b., kabig g., kabell g., jagenn b., paltok g.

Überziehung b. (-) : [tekn.] gwiskadur g.

Überziehungskredit g. (-s,-e) : trazennad g., dibourveziad g.

Überziehungszinsen lies. : agioioù lies.

überzinken V.k.e. stag (hat überzinkt) : zinkañ.

überzinnen V.k.e. stag (hat überzinnt) : staenañ, brazilhañ.

überzüchtet ag. : 1. [keflusker] regaset ; 2. [loen.] dilignezet, siet.

überzuckern V.k.e. stag (hat überzuckert) : 1. lakaat sukr war ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Pille überzuckern*, lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, truflennat u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ (gouestañ spered) u.b. gant e gomzoù flour.

Überzug g. (-s,-züge) : 1. indu g., fuilh g., chek g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g., gwisk g., gwiskad g., lifr g. ; 2. pallenn g., golo g., goloenn b., goloadur g. ; *Kissenüberzug*, golo-plueg g., toagenn b., tueg g. ; 3. *blauer Überzug*, frag glas g. ; 4. gronn g., gwisk g. ; 5. koc'henn b., pluskennig b., gwiskadig tanav g., rouedenn b., krestenenn b., kroc'hen g., kroc'henenn b.

überzwerch ag./Adv. : 1. a-dreuz, a-we, a-dreuz-kaer, a-dreuz-glez ; 2. [dre skeud.] droch, iskis, forc'hek ; 3. dirukel, goefvet, goefvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, kruz, kruzus, rust evel ur bod-spern, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, ur penn kegin anezhañ, ur rachous anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, rachous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerus, moulbenn, moulbennek, mourrennek, mousklennek, mouspennek, rekinus, rekin, ratous, rebours, toupek, treuz ; 4. otus, lorc'hus, rok, fier, faëus, glorius, tonius, c'hwezet, dichek, uhel, bras, hardizh, her, balc'h, groñs.

Ubiquität b. (-) : hollvezañs b.

übler ag. : [derezh uheloc'h evit übel] gwazh, gwashoc'h.

üble(r,s) sellit ouzh übel.

üblich ag. : 1. boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol, klasel ; *der übliche Preis*, ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *die übliche Methode*, an doare standur g., an doare boas g., an doare boutin g., an doare arver g., an doare ordinal g., an doare boaziet g., an doare klasel g., ar c'hiz vras b. ; *allgemein üblich*, arver ; *es ist jetzt üblich, Tee zu trinken*, boas (kustum, boazet) eo an dud bremañ da evañ te, tro-

distro e vez evet te bremañ, evañ te a zo un dra voas bremañ, en em voazet eo an dud da evañ te, bremañ e vez evet te alies a-walc'h ; *es ist nicht üblich, Fledermäuse am hellen Tag zu sehen*, ur ral eo gwelet un askell-groc'hen bennak e-kreiz an deiz ; *so etwas ist in der Stadt üblich*, e kêr emañ ar c'hiz-se ; *nicht mehr üblich sein*, bezañ aet da get, bezañ aet da hesk, bezañ aet d'an hesk, bezañ graet e reuz, na vezañ mui diouzh ar c'hiz, bezañ aet diouzh ar c'hiz, bezañ diamzeret, bezañ dispredet, na vezañ mui implijet, bezañ aet er-maez, bezañ aet er-maez a c'hiz ; *wie üblich*, evel boas (evel pep tro, evel kustum, hervez kustum, e-giz eo boazet, evel a ra bemdez, evel an ordinal, evel d'an ordinal) ; *mehr als üblich*, muioc'h eget boaz, muioc'h eget boazet, muioc'h eget kustum, muioc'h eget an ordinal ; *größer als üblich*, mentet brasoc'h eget an ordinal ; **2.** [dre skeud.] *üblicher Gebrauch*, implij sonnet g.

üblicherweise Adv. : ordinal, ordin, d'an ordinal, da gustum, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuiañ, ar peurvuiañ, aliesañ, ent klasel, boaziet, dre voaz, diouzh boaz, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Üblichkeit b. (-) : boaz g., giz b.

U-Bogen g. (-s,-bögen) : **1.** [yezh.] tired hantergelc'h g., breve g. ; **2.** [tekn.] pezh houarn U-heñvel g., pezh houarn a-stumm gant un U g., pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn e stumm un U g., pezh houarn stumm U g.

U-Boot n. (-s,-e) : [berradur evit **Unterseeboot**] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b. ; *das U-Boot tauchte auf*, divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *das U-Boot tauchte unter*, ar splujerez a sankas er mor ; *das U-boot untertauchte das Packeis*, tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar vorskorneg ; *atomgetriebenes U-Boot*, lestr-spluj dre erlusk derc'hanel g.

U-Boot-Begleitschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] fourgadenn b.

U-Boot-Bunker g. (-s,-) : [merdead., lu] goudorenn vetoñs evit ar splujereziou b.

U-Boot-Hafen g. (-s,-häfen) : [merdead., lu] bon splujereziou g.

U-Boot-Horchdienst g. (-es,-e) : [merdead., lu] servij lec'hiañ ar splujereziou g., servij dinoiñ ar splujereziou g.

U-Boot-Jäger g. (-s,-) : [merdead., lu] hemolc'her splujereziou g.

U-Boot-Krieg g. (-s,-e) : [merdead., lu] brezel danvor g.

U-Boot-Mann g. (-s,-männer) : [merdead., lu] martolod splujerez g.

U-Boot-Stützpunkt g. (-s,-e) : [merdead., lu] bon splujereziou g.

übrig ag. : hag a chom war-lerc'h (en dilerc'h, a-zilerc'h, e treñv u.b.) ; *in der Flasche ist noch ein Schluck übrig*, chom a ra ul lonkadenn e strad ar voutailh ; *übrig bleiben*, *übrig sein*, chom, menel, chom war-lerc'h (en dilerc'h, a-zilerc'h), chom eus dilerc'h udb/u.b. ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig*, ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp ; *übrig behalten*, mirout, derc'hel ; *nichts übrig lassen*, na leuskel tra en e zilerc'h - na lezel mann en e zilerc'h - na leuskel tra war e zilerc'h - na leuskel tra a-zilerc'h d'an-unan - na leuskel tra en e dreñv - skubañ (lonkañ, riñsañ) pep tra - lipat mistr pep tra - na leuskel

grñsenn ebet - debriñ pep tra, kig, eskern hag all - na leuskel tamm brien ebet - ober riñs war ar boued hag an evajoù ; *sie ließen nichts übrig*, ne vanas mann war o lerc'hoù, ne chomas mann war o lerc'h, ne vanas mann en o zreñv ; *es ist noch etwas übrig*, c'hoazh ez eus diouto ; *in der Schüssel ist noch etwas übrig*, chom a ra boued er plad, menel a ra boued er plad ; *davon blieb nichts übrig*, ne vanas barr, ne chomas ket an disterañ bruzunenn eus an dra-se ; *im Übrigen*, en tu all da se, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, a-hend-all, e-giz-all, e-mod-all, estroc'h evit kement-se, a-du-arall, gant se ; *wir waren sechs Schwestern, jetzt sind nur noch drei übrig*, c'hwec'h c'hoar e oamp, bremañ omp erru war deir ; *es bleibt uns nichts anderes übrig*, n'hon eus ken tra da ober, n'eus ken da ober, n'eus mui nemet an dra-se d'ober ; *ein Übriges tun*, ober muioc'h ; *für jemanden ein bisschen Zeit übrig haben*, dioueriñ ur pennadig amzer d'u.b. (gant u.b.), lakaat un nebeud eus e amzer e ser u.b. ; *hast du vielleicht einen Bleistift übrig ?* ne c'h eus ket ur c'hreion da zioueriñ ? ; *die Übrigen*, ar re all, an nemorant g., pezh a chom g., ar pep all g. ; *verschenkt den Armen alles, was ihr übrig habt*, roit en aluzen ar pezh oc'h eus da zioueriñ, roit en aluzen kement oc'h eus da zioueriñ ; *das lässt zu wünschen übrig*, peadra 'zo da glemm - amañ e kavfemp da lavaret - n'eo ket disi, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, warbouez kalz, kalz a faot, kalz a vank, pell diouzh kement-se) - n'eo ket gwall vat - n'eo ket disi, paot a faot ! - fallik a-walc'h eo ; [kr-l] *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt*, an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da gignat.

übrighaben V.k.e. (hatte übrig / hat übriggehabt) : *für jemanden etwas übrighaben*, bezañ u.b. deuet-mat gant an-unan, bezañ u.b. erru-mat gant an-unan, bezañ u.b. war e lizheroù, bezañ u.b. en e c'hras, bezañ douget d'u.b., bezañ dedennet gant u.b. ; *ich habe für ihn nicht viel übrig*, kalz a istim n'em eus ket outañ, ne istiman ket anezhañ un diner.

übrigens Adv. : **1.** en tu all da se, ouzhpenn 'zo, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, war se, gant se ; *in Österreich übrigens auch*, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarín ervat, kement-se a dalv evit Bro-Aostria ivez pa lavarín mat ; **2.** pa laran, a-brepoz, sellit va frepoz.

Übung b. (-,-en) : **1.** pleustr g., pleustradeg b., pleustradenn b., pleustrad g., embleustr g., embleustradeg b., embleustradenn b., embleustrerezh g., embreg g., embregad g., embregadur g., embregerezh g., gourdonerezh g., patrik g. ; *in (der) Übung bleiben*, kenderc'hel da bleustriñ, chom dornet-mat, na goll e varregezh ; *aus der Übung kommen*, bezañ rabat en an-unan, koll e varregezh (e zorn mat), divoaziañ, divoazañ, divarrekaat ; *er ist aus der Übung gekommen*, direizhet eo d'ober an dra-se ; *wieder in Übung kommen*, adkavout e varregezh (e zorn mat), boazañ en-dro ; [Kr-l] *Übung macht den Meister*, diwar ober e teu ar vicher - kemenerien omp tout, met an tailh a zoug - anez labour prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - o vañsonat e

teuer da vout mañsoner - dre fin tachiñ e teuer da vout tachour - o trougiformañ e reer kornek ar bara - evit deskiñ e ranker aketiñ - evit bezañ desket ez eo ret aket - gwellañ ma tesker eo diwar hor c'houst hon-unañ, nemet e koust keroc'h.

2. poelladenn b., pleustradenn b., emboellad g.

3. Übung des Glaubens, pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).

Übungsarbeit b. (-,-en) : **1.** poelladenn bleustriñ b. ; **2.** embreg g., pleustradenn b.

Übungsaufgabe b. (-,-n) : poelladenn b.

Übungsbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] addiorren arc'hwelel g.

Übungsbeispiel n. (-s,-e) : poelladenn bleustriñ b.

Übungsbuch n. (-s,-bücher) : levr poelladennoù g.

Übungsflug g. (-s,-flüge) : nij pleustriñ g.

Übungsgelände n. (-s,-) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn bleustradegoù b.

Übungsheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g.

Übungslager n. (-s,-) : kamp embregiñ b.

Übungsmunition b. (-,-en) : [lu] tennoù-poultr lies., pourveziou-brezel embregiñ lies. ; *mit Übungsmunition schießen*, tennañ hep bannadell, leuskel tennoù-poultr.

Übungspartner g. (-s,-) : gourdoner g.

Übungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ b., tachenn bleustradegoù b., plasenn an armoù b.

Übungsstück n. (-s,-e) : **1.** poelladenn b. ; **2.** [sonerezh] studienn b.

Üchselrebe b. (-,-n) / **Üchsenrebe** b. (-,-n) /

Üchsentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

u. dgl. m. : [berradur evit und dergleichen mehr] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se.

U-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un U g., pezh houarn stumm U g.

UdSSR b. (-) : [istor] [berradur evit Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken] *die UdSSR*, URSS b., Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b.

UEFA-Cup g. (-s) / **UEFA-Pokal** g. (-s) : [sport] kib an U.E.F.A. b.

Ufer n. (-s,-) : ribl g., riblad g., riblenn b., glann b., glannad b., bord g., riz g., rizenn b., aod g./b., briell b., lez ar stêr g., or ar stêr g., or an dour g. ; *am Ufer*, war ribl ar stêr, war lez ar stêr, war or ar stêr, war or an dour ; *Seeufer*, ribl ul lenn g., lez ul lenn g. ; *rechtes Ufer*, ribl dehou g. ; *linkes Ufer*, ribl kleiz g. ; *zum Ufer gehörig*, eus (war) ribl ar stêr ; *ausgehöhlt Ufer*, klot g. ; *auf dem anderen Ufer*, *auf dem gegenüberliegenden Ufer*, war an aod enep, war ar ribl enep ; *auf dem anderen Rheinufer*, en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; *die Stadt erstreckt sich auf beiden Ufern des Flusses*, emañ kêr a-ramp war ar stêr ; *am Ufer entlangfahren*, kostezañ ar ribl, kostezañ an aod, riblañ an aod, mont a-hed ar ribl (a-hed an aod), mont hed ar ribl, mont dre hed ar ribl, mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr ; *der Fluss tritt über die Ufer*, dic'hlanñ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz, dont a ra ar stêr er-maez eus he gwele ; *der*

Fluss ist über die Ufer getreten, dic'hlanñet (distantket, dileuniet, dinaoziet) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz.

Uferabfall g. (-s,-abfälle) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferbau g. (-s) : chaoseriadur g., chaoseriañ g.

Uferbefestigung b. (-,-en) : **1.** chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; **2.** plantadeg da greñvaat ar ribloù b.

Uferbewohner g. (-s,-) : **1.** [stêr, lenn] glannad g. ; **2.** [mor] arvorad g.

Uferbezirk g. (-s,-e) : **1.** [mor] arvor g. ; **2.** [stêr, lenn] takad a-hed ar stêr g., takad a-hed ar ribl g., riblad g., glannad b.

Uferböschung b. (-,-en) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferdamm g. (-s,-dämme) : kae g., sav-mein g., sav-maen g., chaoser b./g.

Uferhang g. (-s,-hänge) : briell b., brienn b., glann b., ribl g.

Uferlandschaft b. (-,-en) : gweledva stêr g.

Uferläufer g. (-s,-) : [loen.] bistroll g.

uferlos ag. : **1.** diaod, kuit a ribl ; **2.** [dre skeud.] difin, diziwezh, hirbadus, P. lostek.

Ufermauer b. (-,-n) : kae g.

Ufermoräne b. (-,-n) : [douar.] morena gostez b., atredoù skornel kostez lies., skornatred kostez g.

Uferschnecke b. (-,-n) : [loen.] melc'hwed-mor str., bigorn togn g. [*liester* bigorned togn, bigorniel togn, bigornoù togn], bigornenn dogn b.

Uferschnepfe b. (-,-n) : [loen.] marc'heg lost du g. [*liester* marc'heged lost du].

Uferschutzbauten lies. : chaoserioù lies.

Uferseite b. (-,-n) : ribl g., bord g., glann b.

Uferstraße b. (-,-n) : hent-ribl g., hent-aod g.

Ufer-Wolfstrapp g. (-s,-e) : [louza.] troad-bleiz g.

uff estl. : *uff !* poent e oa ! ma !

Ufo / UFO n. (-/s,-s) : [berradur evit unbekanntes Flugobjekt] nijell dianavez b., nijell dianav b., nidi b.

U-förmig ag. : U-heñvel, heñvel ouzh un U, a-stumm gant un U, stummet evel un U, e stumm un U, e doare un U, e doare U-ioù.

Uganda n. : Ouganda b.

U-Haft b. (-) : [berradur evit Untersuchungshaft] toullbac'hañ diarbenn g., rakvac'hadur g., rakprizonadur g., rakprizoniadur g. ; *jemanden in U-Haft stecken*, rakvac'hañ u.b., rakprizonañ u.b., rakprizoniañ u.b.

Uhr b. (-,-en) : **1.** eurier g., montr g., horolaj-dorn g., horolaj g. ; *Armbanduhr*, eurier-brec'h g., montr-brec'h g., montr-arzorn g. ; *Turmuhr*, horolaj tour an iliz g., horolaj tour an ti-kêr g. ; *Uhr mit Schlagwerk*, montr-seniñ g. ; *die Uhr schlägt*, emañ an horolaj o seniñ ; *die Uhr geht genau*, an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, diouzh an eur reizh emañ an horolaj, diouzh an heol emañ an horolaj ; *die Uhr steht*, an eurier a zo chomet a-sav, an eurier ne ya ket mui ; *die Uhr zeigt zehn nach acht an*, *die Uhr steht auf zehn nach acht*, an horolaj a verk eizh eur dek ; *die Uhr ist um halb drei stehen geblieben*, manet eo an horolaj war div eur hanter ; *die Uhr geht vor*, an eurier a zo abred (a-raok), abred emañ an eurier, re abred emañ an eurier, re a-raok emañ

an eurier, abretaat (abredañ) a ra an eurier, lañsañ a ra an eurier, en araog emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten vor*, dek munutenn en a-raok emañ an eurier ; *die Uhr geht zehn Minuten nach*, dek munutenn dale a zo gant an eurier ; *die Uhr geht nach*, dilerc'hiañ a ra an eurier, diwezataat a ra an eurier, war-lerc'h emañ an eurier, dilañs eo an eurier, dale a zo gant an eurier, re ziwezhat eo an eurier, diwezhat emañ an horolaj, an eurier a zo diwezhat ; *meine Uhr geht jeden Tag fünf Minuten nach*, va eurier a dap pemp munut dale bemdez ; *diese Uhr geht falsch*, direnket eo an eurier-se, direizhet eo an horolaj-se ; *eine Uhr vorstellen*, lakaat an eurier abretoc'h, lakaat un eurier en a-raok, diaraogiñ un eurier, abretaat un eurier ; *eine Uhr zurückstellen*, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat un eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ un eurier, diwezataat un eurier ; *eine Uhr nach der genauen Zeit stellen*, lakaat un eurier d'an eur vat, lakaat un eurier d'an eur reizh ; *seine Uhr aufziehen*, adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen*, sevel pouezioù un horolaj ; *unaufhaltsam tickt die Uhr*, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.

2. Gasuhr, konter ar gaz g.

3. [dre skeud.] *Wettlauf gegen die Uhr*, redadenn a-benn d'an eur b., redadenn a-benn d'an amzer b. ; *deine Uhr ist abgelaufen*, un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evidout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da "in manus", pourchas mervel, sklaer eo da abadenn, ne ri ket kozh kroc'hen, erru out an hirañ ma c'hallez mont, lipet out, en taol-mañ ez eo graet da dro ganit, un den echu a zo ac'hanout, en dro-mañ ez eus fin dit, en taol-mañ ez eo echu ganit, en dro-mañ bepred eo graet ganit, en dro-mañ bepred out paket, dibunet ac'h eus da gudenn, kollet out, graet eo ac'hanout, graet eo da varv dit, emañ ar marv ganit, en dro-mañ out koll ; *seine Uhr ist abgelaufen*, ne 'z ay ket pell ganti, pell emañ ganti, emañ o nezañ e sae, aet eo betek ar mouch, gortoz a ra e eur ziwezhañ, ne vo ket ur warc'hoazh evitañ, ne ray ket kozh kroc'hen, erru eo an hirañ ma c'hall mont, en dro-mañ eo graet gantañ, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, graet eo outañ, lipet eo.

4. eur b. ; *wie viel Uhr ist es ?* pet eur eo ? pet eur emañ ? ; *um wie viel Uhr essen wir zu Abend ?* da bet eur emañ koan ? ; *ich weiß nicht, wie viel Uhr es ist*, n'ouzon ket an eur, n'emañ ket an eur ganin ; *es ist drei Uhr*, teir eur eo, teir eur a zo anezhi, emañ teir eur ; *es ist halb vier Uhr*, teir eur hanter eo, teir eur hanter a zo anezhi, emañ teir eur hanter ; *es ist ungefähr zwei Uhr*, div eur bennak eo bremañ ; *um zehn Uhr*, da zek eur, da vare dek eur, a-benn dek eur ; *gegen vier Uhr*, war-dro peder eur, e-tro peder eur, e-mare peder eur ; *um drei Uhr nachmittags*, *um fünfzehn Uhr*, da deir eur goude lein, a-benn deir eur goude lein, da deir eur goude kreisteiz, da deir eur goude merenn, da deir eur d'enderv ; *um zehn Uhr morgens*, *morgens zehn Uhr*, *morgens um zehn Uhr*, da zek eur a-barzh kreisteiz, da zek eur diouzh ar mintin, da zek eur vintin, da zek eur da vintin, a-benn dek eur diouzh ar mintin, da zek eur diouzh ar beure, da zek eur veure ; *gegen zehn Uhr morgens*, hanter veure, e-tro dek eur diouzh ar mintin, war-dro dek

eur vintin, àr-dro dek eur diouzh ar beure, e-mare dek eur veure ; *um zwei Uhr nachts*, da ziv eur noz ; *um acht Uhr abends*, *um zwanzig Uhr*, da eizh eur diouzh an abardaez, a-benn eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; *es ist elf Uhr Sonnenzeit*, unnek eur heol eo, unnek eur d'an heol eo ; *genau um fünf Uhr*, *Punkt fünf Uhr*, *Schlag fünf Uhr*, da bemp eur dik, dik da bemp eur, da bemp eur war ar pik, da dap pemp eur, da bemp eur rik, da bemp eur eeun, pa oa just pemp eur o seniñ, d'an taol kentañ a bemp eur, da bemp eur rik-ha-rik, da bemp eur klok ; *es ist genau elf Uhr*, *es ist Punkt elf Uhr*, unnek eur rik-ha-rik eo, unnek eur klok eo ; *es geht auf zehn Uhr*, *es geht auf zehn Uhr zu*, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *jemanden nach der Uhr fragen*, goulenn an eur ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. pet eur eo ; *nach der Uhr sehen*, sellout ouzh an eur (ouzh e eurier), teurel ur sell ouzh an eurier ; *nach der Uhr sein*, bezañ d'an eur, ober an traoù e kentel (Gregor) ; *rund um die Uhr*, deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniañ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile ; *das Haus ist auf elf Uhr gelegen*, emañ an ti en unnek eur.

Uhrarmband n. (-s,-bänder) : eurier-brec'h g.

Uhrenfabrik b. (-,-en) : horolajerezh b.

Uhrenfabrikant g. (-en,-en) : moñcher g., horolajer g.

Uhrengeschäft n. (-s,-e) : horolajerezh b., stal-horolajoù b.

Uhrenhandel g. (-s) : horolajerezh g.

Uhrenhersteller g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrenvergleich g. (-s,-e) : reizherezh an eurieroù g., reizherezh an horolajoù g.

Uhrgehänge n. (-s) : istribilhon g., sribilhon g.

Uhrgehäuse n. (-s,-e) : klozenn-vontr b.

Uhrgewicht n. (-s,-e) : pouez an horolaj g.

Uhrglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-eurier b., gwerenn-horolaj b.

Uhrkette b. (-,-n) : chadenn an eurier b.

Uhrmacher g. (-s,-) : moñcher g., horolajer g.

Uhrmacherei b. (-) / **Uhrmacherkunst** b. (-) : horolajerezh g.

Uhrtasche b. (-,-n) : taset g., god g.

Uhrwerk n. (-s,-e) : **1.** rodaoueg b., gwikefre un horolaj b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören*, direizhañ achaperez un horolaj ; **2.** [c'hoariell] gwikefre b.

Uhrzeiger g. (-s,-) : biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b.

Uhrzeigersinn g. (-s) : *im Uhrzeigersinn*, a-gembiz, a-du gant an heol, a-du gant nadozioù un eurier, diouzh roud nadozioù un eurier ; *entgegen dem Uhrzeigersinn*, a-c'hourzhbiz, en enep da roud nadozioù un eurier, en eskemm da vizied ur montr, en eskemm da roud nadozioù un eurier, en tu kontrol da roud nadozioù un eurier.

Uhrzeit b. (-) : eur b. ; *zu dieser Uhrzeit*, d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen*, kaout eurioù d'ober udb.

Uhu g. (-s,-s) : [loen.] toud korfer g., toud meur g., penn-kazh g.

Uilleann Pipes lies. : [sonerezh] pib-ilin g., binioù ilin g.

Ukas g. (-ses,-se) : oukaz b.

Ukelei g. (-s,-e/-s) : [loen.] bolog g., gwennenn b., pesk gwenn g.

Ukraine b. (-) : *die Ukraine*, Ukraina b.

Ukrainer g. (-s,-) : Ukrainad g.

Ukrainerin b. (-,-nen) : Ukrainadez b.

ukrainisch ag. : 1. ukrainat ; 2. [yezh.] ukrainek.

Ukulele b. (-,-n) : [sonerezh] oukoulele g.

UKW : [berradur evit **Ultrakurzwelle**] gwagennoù traberr lies., gwagennoù dreistberr lies., gouluz talm g.

UKW-Sender g. (-s,-) : skingaser gwagennoù traberr g., skingaser gwagennoù dreistberr g., skingaser gouluz talm g.

Ulan g. (-en,-en) : [lu] ulan g., goafer g., goafeg g., lañser g.

Ulk g. (-s,-e) : bourd g., taol-bourd g., baoch g., tezennoù lies., farsadenn b., fars g., goap g., lu g., fentigell b., fent g., farserezh g., fentigellerezh g., farsellerezh g., taol jilibourdiñ g., jangloù lies. ; *Ulk treiben*, farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.

ulken V.gw. (hat geulkt) : farsal, farsellat, fentigellat, drujal, andellat, ober al loa, ober e loa.

ulkig ag. : 1. farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, bourdus, ribardennus, bourjin ; *etwas ulkig finden*, kavout ur pezh o welet (o klevet) udb ; 2. drol, iskis, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, dijaoj ; *mit diesem Hut sieht er zu ulkig aus*, hennezh a zo dijaoj gant e dog.

Ulknudel b. (-,-n) : farserez b., bourderezh b., fentigellerezh b., boufonerezh b., dañvadezh b., orinez b., paborezh b.

Ulme b. (-,-n) : [louza.] evlec'h str., evlec'henn b., gwez-evlec'h str., oulm str., oulmenn b., oulm-du str., gouezonn str., onn du str. ; *mit Ulmen reich bepflanzt*, oulmek ; *Holz der Ulme*, evlec'h g., oulm g.

Ulmengewächse lies. : [louza.] ulmeged lies.

Ulmenhain g. (-s,-e) : evlec'heg b., oulmeg b.

Ulmenkrankheit b. (-) : grafioz g., kleñved an evlec'h g., kleñved an oulm g.

Ulmenwald g. (-s,-wälder) : evlec'heg b., oulmeg b.

Ulster n. : Bro-Ulad b. ; *Bewohner Ulsters*, Ulad g. [*liester* Uladed, Uladiz].

ultimativ ag. : e doare un ultimatom, diwezhañ holl, olañ ; *ultimative Forderung*, *ultimative Aufforderung*, *ultimativen Verlangen*, ultimatom g.

Adv. : gant un ultimatom.

Ultimatum n. (-s,Ulmaten) : penndermen g., ultimatom g.

Ultimo g. (-s,-s) : deiz diwezhañ un termen g., deiz diwezhañ ur miz g.

ultimo Adv. : e fin, e dibenn ; *ultimo Oktober*, e fin miz Here ; *ultimo dieses*, e fin ar miz-mañ.

Ultimofälligkeiten lies. : termen evit paeañ e fin pep miz g.

ultra... : us-, tra-, dreist-, pell-pellañ.

Ultra g. (-s,-s) : paotr eus ar penn pellañ g., ultra g.

Ultra-Faschistische Gesetze lies. : [istor] lezennoù faskouraat lies.

Ultrafilter g./n. (-s,-) : [fizik, mat.] dreistsil g.

Ultrakurzwellen lies. : gwagennoù traberr lies.

Ultraleichtflugzeug n. (-s,-e) : nijerez gourskañv dre geflusker b.

Ultramarin n. (-s) : glaz tramor g.

ultramontan ag. : [istor] ultramontan, a-du tre gant ar pab, eus tu ar pab.

Ultrationalismus g. (-) : dreistbroadelouriezh b.

Ultrationalist g. (-en,-en) : dreistbroadelour g.

ultrarot ag. : [fizik] danruz.

Ultraschall g. (-s,-e/-schälle) : ussten g.

Ultraschallaufnahme b. (-,-n) / **Ultraschallbild** n. (-s,-er) : lun dassonwezel g.

Ultraschalldiagnostik b. (-,-en) : deznau dassonwezel g.

Ultraschallgerät n. (-s,-e) : dassonwezer g.

Ultraschalluntersuchung b. (-,-en) : imbourc'h dassonwezel g.

Ultraschallwellen lies. : usstenioù lies.

ultraviolett ag. : dreistmouk ; *ultraviolette Strahlen*, skinoù dreistmouk lies. ; *ultraviolettes Licht*, luc'h du g., goulou du g.

Ultraviolett n. (-s) : skinoù dreistmouk lies.

Ultraviolettbestrahlung b. (-,-en) : skinadur dreistmouk g.

Ulysses g. : [mojenn.] Ulises g., Odiseüs g., Odysseüs g.
um *araogenn*, *adverb*, *rakverb* :

I. Araogenn (t-rt)

1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro da, e-kerc'henn

2. pa verk an amzer : da

3. pa verk an niverenniñ dre vras

4. pa verk bep seurt traoù :

a) un heuliad darvoudoù

b) a-zivout

c) en abeg da, abalamour da

d) ur skodenn broket, ur sammad

e) un diforc'h

f) [kozh] ster kreñvaat

II. Troioù-lavar

1. **um ... willen**

2. **um ... zu**

3. **um so** (+ derez uheloc'h)

III. Adverb

1. hag a verk an egor

2. hag a verk an amzer

IV. Rakverb

1. stag

2. rannadus

I. Araogenn (t-rt).

1. pa verk an egor : en-dro da, a-dro, e-tro, e-kerc'henn, e-metoù, tro-dro da, tro-war-dro, tro-ha-tro da, tro-distro da ; *die Erde dreht sich um die Sonne*, treiñ a ra an Douar en-dro d'an Heol ; *um das Haus liegt ein Garten*, en-dro d'an ti ez eus ul liorz ; *um den See herumgehen*, ober an dro d'al lenn ; *um sich greifen*, gounit tachenn, en em skignañ, en em ledañ ; *mir ist schwer ums Herz*, ur galonad am eus, ur galonad a zo em c'hreiz ; *jemandem um den Hals fallen*, lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat a-dro-vriad gant u.b., kregiñ en u.b. a-dro-vriad, lammat e kerc'henn u.b. ; *die Leute standen um ihn herum*, tolpet e oa an dud en-dro dezhañ (tro-dro dezhañ), bolzet e oa an dud en-dro dezhañ, kelc'hiañ a rae an dud anezhañ, kelc'hiet e oa an dud en-dro dezhañ, e kelc'h e oa an dud en-dro dezhañ ; *rund um die Wunde war das Gewebe*

entzündet und angeschwollen, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

2. pa verk an amzer : da, e-tro, war-dro, da-gichen, a-benn ; *um zehn Uhr*, *um zehn*, da zek eur, a-benn dek eur, da vare dek eur, d'an taol a zek eur ; *um halb eins nachmittags*, da greisteiz hanter ; *um halb eins nachts*, da greiznoz hanter ; *um diese Zeit*, d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se, da-gichen an amzer-se ; *um die Mitte des sechzehnten Jahrhunderts*, war-dro kreiz ar c'hwezekvet kantved, mareoù kreiz ar c'hwezekvet kantved, e troidelloù kreiz ar c'hwezekvet kantved ; *um Weihnachten*, *um Weihnachten herum*, e-tro Nedeleg, da-gichen Nedeleg, mareoù Nedeleg ; *um diese Jahreszeit*, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz.

3. a verk an niverenniñ dre vras : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tro, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *um die tausend Mann*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro (ar-dro) mil den, e-tro mil soudard, tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *um die vierzig Menschen*, un daou-ugent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist wohl um die vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo. ; *er ist um die fünfzig*, un hanter-kant vloaz den bennak eo ; *um die dreißig (Jahre alt) sein*, bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen, bezañ a-rez da dregont vloaz, bezañ sa tregont vloaz.

4. pa verk bep seurt traoù :

a) un heuliad darvoudoù : *eine Katastrophe kam um die andere*, gwalleurioù a zegouezhas lerc'h-ouzh-lerc'h (bern-war-vern) ; *einen Tag um den anderen*, bep eil devezh ; *Tag um Tag*, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz, pep a damm bemdez.

b) a-zivout, evit pezh a sell ouzh : *ich weiß schon darum Bescheid*, gouzout a ran an dra-se endeo, gouzout a ran an doareoù, gouzout a ran ar ribouloù ; *Schade um Sie !* gwazh a se deoc'h ! ; *es tut mir Leid um ihn*, deur am eus gantañ ; *es handelt sich um eine wichtige Sache*, anv 'zo eus un dra a-bouez, keal 'zo eus un dra hag a denn da vraz ; *es ist ihm gewöhnlich ernst um sein Wort*, ne vez ket techet da gontañ flugez diouzh boaz, n'eo ket un den hag a gomz diwar beg e deod ; *wie steht es um Ihre Gesundheit ?* hag ar yec'hed ? ; *um etwas fürchten*, bezañ ankeniet en abeg d'udb, bezañ trubuilhet (enkrezet, sammet e spered, trechalet, trefuet) gant udb, bezañ mesket e spered gant udb, kaout nec'h gant udb ; *es ist um ihn geschehen*, un den marv eo, ned aio ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitañ, ne bado ket pell ken, sklaer eo e abadenn, ne raio ket kozh kroc'hen, erru

eo an hirañ ma c'hall mont, lipet eo, en taol-mañ ez eo graet e dro gantañ, un den echu a zo anezhañ, dibunet en deus e gudenn, tapet eo evel ur razhenn er griped, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, en taol-mañ ez eo echu gantañ, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, en dro-mañ bepred eo paket, graet eo anezhañ, graet eo e varv dezhañ, emañ ar marv gantañ, en dro-mañ eo koll, graet eo outañ ; *um sein Geld gekommen sein*, bezañ kollet e arc'hant en un afer bennak ; *um etwas kommen*, koll udb ; *jemanden um sein Vermögen bringen*, lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b.

c) en abeg da, abalamour da : *jemanden um seines Charakters willen lieben*, karout u.b. en abeg d'e demz-spered ; *mir geht es dabei um den Spaß und nicht ums Geld*, ober a ran an dra-se evit va flijadur (evit ar blijadur) ha neket evit an arc'hant ; *ihm ist nur um Geld zu tun*, prederiet eo gant un dra nemetken, gant an arc'hant - troet eo war an dastum - troet eo war an danvez - troet eo war an arc'hant - troet eo da zastum - taolet eo gant an arc'hant - ur galon arc'hant a zo anezhañ - devet eo e galon gant an arc'hant - ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ - ur c'hoz a zo anezhañ - dalc'het eo gant arwez an aour - itik en deus da c'hounit arc'hant - gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! - hennezh a ra un doue eus e yalc'h !

d) evit, ouzh : *um jeden Preis*, koustet a gousto - kousto pe gousto - koust pe ne goust - koustet seul a gousto - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed ; *um keinen Preis*, a briz ebet, nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, nag evit aour nag evit arc'hant, evit netra er bed, e mod ebet, a du ebet, e tu ebet, e nep giz / e nep tro / war nep tro (Gregor) ; *um alles in der Welt*, evit holl binvidigezhioù ar bed-mañ ; *Auge um Auge*, kemm-ouzh-kemm - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *um zehn Franken wetten*, lakaat dek lur suis e klaoustre, brokañ dek lur suis ; *die Schlacht um Verdun*, emgann Verdun g. ; *um die Freiheit kämpfen*, stourm evit ar frankiz ; *um nichts und wieder nichts*, diwar-goust netra - evit an hanter eus netra - evit netra -, evit mann ebet - evit ket - evit un netra - evit un netraig - evit nebeut a dra - evit ken nebeut all - evit ken nebeut-se - evit nemeur a dra - evit mibiliajoù (disterajoù) - hep reizh nag abeg - kelo ken nebeut a dra - evit kelo-se - evit dister dra - evit bihan dra / evit dister abeg (Gregor) - evit ur bihan dra - evit an disterañ abeg - evit kement bramm a zo tout - diwar un netraig - diwar-benn nebeut a dra - war-bouez un neudenn vrein - war-bouez netra - war-bouez mann - evit ket ha netra - e-skeud an disterañ abeg - evit nemet - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann.

e) evit merkañ un diforc'h : *er ist um drei Jahre älter als sein Bruder*, tri bloaz koshoc'h eo eget e vreur, tri bloaz en deus war e vreur ; *er ist um fünf Zentimeter größer als er*, pemp kantimetr en deus warnañ ; *um die Hälfte zu lang*, hanter-kant dre gant re hir ; *er hat sich um zehn*

Euro verrechnet, ur fazi a zek euro en deus graet en e gont.

f) [koz] ster kreñvaat : *es ist eine schöne Tugend um den Mut*, ur vertuz vrav a zo eus an nerzh-kalon, un nerzh eo bezañ kalonek.

II. Troioù-lavar.

1. um ... willen : abalamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, en abeg da ; *um einer Sache willen*, abalamour d'udb, en arbenn (dre an arbenn, en askont, en abeg) d'udb ; *um Gottes willen ! um Himmels willen !* gabell ! ganas ! ga ! gagn ! en anv Doue ! a-benn karantez Doue ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach douar ! mallistoull ! mallach toull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *um meinetwillen*, gant respet evidon (Gregor), evidon, evit ober plijadur din, em c'herz.

2. um ... zu : a) evit, evit ma, a-benn, abalamour da, e doare da, diouzh doare da, war an amboaz, en amboaz, en aviz, a-wel da, e-sell da, dre an abeg, kement ha ; *um ... nicht zu*, kuit da, evit chom hep, evit tremen hep, evit mirout da, da virout da, evit pas ; *um nicht zu ertrinken*, evit mirout da veuziñ, da virout na veuzfe, evit pas beuziñ ; *beim Durchqueren dieses Landes fliegen die Raben auf dem Rücken, um sich das Elend da unten nicht ansehen zu müssen*, nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, kuit dezho da welet ar vizer dindan - nijal a ra ar brini war o c'hein pa dreuzont ar vro-se, evit pas gwelet ar vizer dindano ; *um nicht kommen zu müssen*, kuit da zont ; *um nicht gesehen zu werden*, gant aon (en aon) da vezañ gwelet, kuit da vezañ gwelet, evit pas bezañ gwelet ; *um nichts zu vergessen*, evit leuskel tra ebet a gostez, evit ma vefe klok ar gont, kement ha chom hep disoñjal tra ebet, kuit da zisoñjal tra ebet ; *er ist zu dumm, um es zu verstehen*, re sot eo evit kompren an dra-se, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, ne c'hall ket kompren an dra-se gant pounnerded e benn ; *um einen Menschen zu erschlagen, muss man grausam sein*, a-benn lazhañ un den ez eo ret bezañ kriz, brein e ranker bezañ evit lazhañ un den ; *er tut es, um sie loszuwerden*, ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; *um schnell fertig zu sein*, abalamour da echuiñ buan ; *er arbeitet schwer, um Geld anzuhäufen*, labourat a ra start e doare da zastum arc'hant ; *er studiert fleißig, um die Prüfung zu bestehen*, strivañ a ra da studiañ diouzh

doare da vezañ degemeret en arnodenn ; **b)** *P. es ist, um auf die Bäume zu klettern*, leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; *es ist, um an den Wänden hochzuklettern*, *es ist, um an den Wänden hochzuklettern*, me 'zo erru dotu gant an dra-se, emañ o kinnig sodiñ gant an dra-se, me 'zo erru prest da goll va skiant gant an dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar dra-se, lakaat a ra an dra-se ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra an dra-se ac'hanon, gant an dra-se ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), divontañ a ra an dra-se va spered din, terriñ a ra an dra-se va fenn din, kas a ra an dra-se ac'hanon da sot.

3. um so (+ derez uheloc'h) : *um so mehr*, kent-se, kentoc'h reiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken meur rak-se ; *er mag Obst um so mehr, wenn dieses richtig reif ist*, seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *um so mehr, als*, seul vui ma ..., seul vuioc'h ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, um so mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, um so mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzise schilderte*, dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, um so mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte*, dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, um so mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief um so schneller, als er sich dem Ziel näherte*, seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *um so weniger*, nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *um so weniger, als*, seul nebeutoc'h ma ... ; *es ist um so teurer*, keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *um so dämlicher bist du*, brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *um so schneller wirst du wieder gesund*, gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir um so lieber*, muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h c'hoazh ; *je mehr ... um so mehr*, seul vui ... seul vui ; *je mehr er hat, um so mehr mehr will er*, seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul vuioc'h en deus seul vuioc'h e fell dezhañ kaout - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, um so besser (um so lieber)*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo

ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, um so durstiger wird er*, dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *um so besser*, gwell a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell àr-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *um so besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *um so schlimmer*, gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh àr-se.

III. Adverb

1. hag a verk an egor : *um und um*, tro-war-dro, tu-ha-tu ; *Feinde waren um und um*, ne oa ken nemet enebourien tro-war-dro, enebourien a oa tu-ha-tu ; [lu] *rechts um ! a-zehou tout ! hanterdro a-zehou !*

2. hag a verk an amzer : echu, tremenet, fournis, kloc ; *diese Zeit ist um*, tremenet eo an amzer-se, aet eo an amzer-se da vat da get ; *die Zeit ist um*, aet eo an amzer hebiou, echu eo, kloc eo an amzer ; *das Jahr ist um*, echu eo ar bloavezh, kloc eo ar bloavezh ; *die Frist ist um*, echu eo an termen, kloc eo an termen.

IV. Rakverb.

1. rakverb stag : gant ar ster : gronnañ, bezañ tro-dro. *umgeben*, gronnañ, bezañ tro-dro da ; *umarmen*, briata ; *umschiffen*, ober an dro da [gant ur vag] ; *umfassen*, endelc'her.

2. rakverb rannadus : a) diskar : *umfahren*, [karr-tan] ruilhal, pilat ; *umbringen*, lazhañ ; *umfallen*, kouezhañ a-flagas ; *umkommen*, mervel ; *umgraben*, treiñ an douar, palat.

b) distreiñ : *umgeleitete Straße*, diheñchadur g. ; *umziehen*, dilojañ, cheñch ti, digêriañ ; *umsteigen*, cheñch tren, treuztreniañ ; *umkehren*, cheñch tu, distreiñ, lakaat an dindan war-varr, lakaat bep eil penn ; *umfüllen*, treuzskuilhañ, treuzpodañ.

c) cheñch : *umgearbeitete Ausgabe*, embannadur adaozet g. ; *sich umziehen*, cheñch dilhad ; *umgekehrt*, a-c'hin, war an tu gin, e gin, er c'hontrol.

umackern V.k.e. rannadus (hat umgeackert) : arat, treiñ douar [en ur park], labourat douar [en ur park].

umadressieren V.k.e. rannadus (adressierte um / hat umadressiert) : cheñch ar chom-lec'h [war udb].

Umadressierung b. (-, -en) : cheñchamant chom-lec'h g., kemm chom-lec'h g.

umändern V.k.e. rannadus (hat umgeändert) : cheñch, treuzfurmiñ, treuzneuziañ, daskemmañ, treiñ.

Umänderung b. (-, -en) : kemmadenn b., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmerezh g., treuzfurmadur g.

umarbeiten V.k.e. rannadus (hat umgearbeitet) : adstummañ, adaozañ, adverat ; *umgearbeitete Ausgabe*, embannadur adaozet g.

Umarbeitung b. (-, -en) : 1. adaoz g., adaozadur g. ; 2. [dre astenn.] tamm-labour adaozet g., oberenn adaozet b.

umarmen V.k.e. stag (hat umarmt) : *jemanden umarmen*, briata u.b., strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., moustrañ u.b. etre e zivrec'h, lamm e kerc'henn u.b., pokat a-vriad d'u.b.

V.em. stag : **sich umarmen** (haben sich (t-rt) umarmt) : en em vriata, pokat a-vriad an eil d'egile, kenvriata.

Umarmung b. (-, -en) : briatadenn b., briataerezh g., stardadenn b., briata g.

Umbau g. (-s, -ten/-e) : 1. labourioù treuzfurmiñ lies., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g. ; 2. [dre astenn.] savadur treuzfurmet g. ; 3. savadur tro g., moger-dro b., gourizad g.

umbauen V.k.e. rannadus (hat umgebaut) : 1. treuzfurmiñ [ur savadur] ; *dieses Haus können wir als Metzgerei umbauen*, mat eo an ti-se d'ober kigerezh ; 2. [dre skeud.] adstummañ, adaozañ, kemmañ.

Umbaute b. (-, -n) : [Bro-Suis] 1. labourioù treuzfurmiñ lies. ; 2. [dre astenn.] savadur treuzfurmet g.

umbehalten V.k.e. rannadus (behält um / behielt um / hat umbehalten) : [dilhad] derc'hel war an-unan.

umbenennen V.k.e. rannadus (benannte um / hat umbenannt) : cheñch anv udb., adenvel, divadeziñ.

Umbenennung b. (-, -en) : cheñchamant anv g., kemm anv g.

Umber¹ g. (-s) : liv douar du g.

Umber² g. (-s, -n) : [loen.] ombrenn b. [*liester* ombred].

umbeschrieben ag. : [mat.] amgaeet.

umbesetzen V.k.e. rannadus (besetzte um / hat umbesetzt) : 1. [c'hoariva, film] komedianeta a-nevez, azverat ar rolloù ; 2. adverat, azverat, adaozañ, adstummañ, kemmañ.

Umbesetzung b. (-, -en) : 1. [c'hoariva, film] azveradur ar rolloù g. ; 2. azver g., azveradur g., adver g., adveradur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g.

umbestellen V.k.e. rannadus (bestellte um / hat umbestellt) : kemmañ an urzh-prenañ, kemmañ an urzhiad.

umbetten V.k.e. rannadus (hat umgebettet) : 1. [douar.] *einen Fluss umbetten*, diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz ; 2. *einen Kranken umbetten*, lakaat ur c'hlañvour war ur gwele all ; 3. *einen Toten umbetten*, cheñch bez d'un den marv.

umbiegen¹ V.k.e. rannadus (bog um / hat umgebogen) : 1. gweañ, krommañ, krommaat, plegañ, gwarañ ; *jemandem den Arm umbiegen*, gweañ e vrec'h d'u.b. ; 2. digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen*, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.

umbiegen² V.gw. rannadus (bog um / ist umgebogen) : 1. distreiñ war e giz, distreiñ war e gil ; 2. treiñ, skeiñ [a-gleiz pe a-zehou].

Umbiegen n. (-s) : 1. gweadur g., gwe g., gweañ g., plegerezh g., krommañ g., gwarañ g. ; 2. distro war e giz b., distro war e gil b. ; 3. treiñ g., skeiñ [a-gleiz pe a-zehou] g.

umbilden V.k.e. rannadus : adaozañ, kemmañ, adstummañ, adverat, azverat, daskemmañ, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, treuzneuziañ.

Umbildung b. (-, -en) : adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., treuzfurmidigezh b., treuzfurmadurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadenn b., treuzneuziadur g.

umbinden¹ V.k.e. rannadus (band um / hat umgebunden) : 1. lakaat ; *eine Krawatte umbinden*,

lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *ein Halstuch umbinden*, lakaat ur skerb en e gerc'henn, lakaat ur skerb en-dro d'e c'houzoug ; *eine Schürze umbinden*, lakaat un diaraogenn (un davarjer) ; **2.** gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz ; *das Schwert umbinden*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, gwiskañ e gleze ; *seine Waffen umbinden*, gwiskañ e armoù ; **3.** koublañ a-nevez, keinañ a-nevez ; *ein Buch umbinden*, koublañ (keinañ) ul levr a-nevez.

umbinden² V.k.e. stag (umband / hat umbunden) : *mit etwas umbinden*, lakaat udb en-dro da ; *mit Stricken umbunden*, kordennet / ereet gant kerdin (Gregor), fiselet.

umblasen¹ V.k.e. stag (umbläst / umblies / hat umblasen) : c'hwezhañ tro-dro da, c'hwezhañ tu-ha-tu da ; *von den Winden umblasen*, e-kreiz ar gas, avelet kaer / avelet a bep tu (Gregor), avelek, dispak d'an avelioù, etre ar pevar avel, er pevar avel, er pevar fennavel.

umblasen² V.k.e. rannadus (bläst um / blies um / hat umgeblasen) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

umblättern V.k.e. rannadus (hat umgeblättert) : follennata, feilhetañ, treiñ follenn-ha-follenn.

Umblick g. (-s,-e) : **1.** sell-tro g., sell tro-dro g. ; **2.** brasgwel g., gwel a-vloc'h g., gwel hollek g., gwel a-vras g.

umblicken V.gw. ha V.em. rannadus : **sich umblicken** (hat sich (t-rt) umgeblickt) : sellet en-dro d'an-unan, sellet tro-dro, ober ur sell-tro.

Umbra b. (-) : liv douar du g.

umbrausen V.k.e. stag (hat umbraust) : rugañ tro-dro da, sourral tu-ha-tu da, sarac'hañ tro-dro da, c'hwibanat tu-ha-tu da, c'hwistañ tro-dro da, c'hwitellat tu-ha-tu da, gwic'hal tro-dro da, hudal tu-ha-tu da, soroc'hal tro-dro da, kornal tu-ha-tu da, yudal tro-dro da.

umbrechen¹ V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : **1.** freuzañ, plomañ, treiñ [an douar], distreiñ [an douar], digeriñ [an douar] ; *den Boden umbrechen*, plomañ, terriñ (digeriñ) douar, difraostañ ; **2.** terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ.

V.gw. rannadus (bricht um / brach um / ist umgebrochen) : terriñ, chom stoket, chom fleet, chom flac'het.

umbrechen² V.k.e. rannadus (bricht um / brach um / hat umgebrochen) : [moull.] pajennaazañ, kenlakaat.

Umbrechung b. (-,-en) : **1.** torr g., torridigezh b., stokañ g., fleañ g., flac'hañ g. ; **2.** difraostadur g., difraosterezh g.

Umbrien n. : Umbria b.

umbringen V.k.e. rannadus (brachte um / hat umgebracht) : muntrañ, lazhañ, lazhañ mik, drouklazhañ, fallvuntrañ, ober e stal da, tortañ, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e jeu da, ober e afer da, ober e varv da, diskar, kreviñ, kas d'ar bez, distrujañ ; *er bringt seine Feinde kaltblütig um*, ne ra ket van evit lakaat gwad e enebourien da redek, lazhañ a ra e enebourien mik ha digar ; *diese Hitze bringt mich um*, emañ e-tailh da vougañ gant an amzer domm (gant an amzer lug), lazhet on gant an tommder-mañ, devañ a ran gant an tommder, fritañ a ran gant an tommder ; *das Ding ist nicht umzubringen*, n'eus ket a uz d'an dra-se.

V.em. : **sich umbringen** (brachte sich um / hat sich (t-rt) umgebracht) : en em lazhañ, lakaat diwezh d'e vuhez, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, en em wallañ, en em ober ; *sich gegenseitig umbringen*, *einander umbringen*, en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, en em gignat.

Umbruch g. (-s,Umbrüche) : **1.** [labour-douar] difraostadur g., difraosterezh g., distro b. ; **2.** kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *literarischer Umbruch*, reveulzi lennegel b. ; **3.** [moull.] pajennaazañ g., maketenn b., patromenn b.

umbuchen V.k.e. rannadus (hat umgebucht) : **1.** treuzdougen (treuzkas) war ur gont all ; **2.** kemmañ un urzh-prenañ (un urzhiad).

Umbuchung b. (-,-en) : **1.** treuzkasadenn b. ; **2.** kemm urzh-prenañ g., kemm urzhiad g.

umdecken V.k.e. rannadus (hat umgedeckt) : **1.** *ein Haus umdecken*, cheñch toenn d'un ti ; **2.** *einen Tisch umdecken*, lakaat listri nevez war an daol, adstaliañ an daol.

umdenken V.gw. rannadus (dachte um / hat umgedacht) : adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.

Umdenken n. (-s) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennadiñ g.

umdeuten V.k.e. rannadus (hat umgedeutet) : displegañ en un doare disheñvel, desteriañ en un doare disheñvel.

Umdeutung b. (-,-en) : displegadenn disheñvel b., displegadur disheñvel g., desteriadur disheñvel g.

umdichten V.k.e. rannadus (hat umgedichtet) : *ein Gedicht umdichten*, adaozañ (adstummañ, azverat) ur varzhoneg.

Umdichtung b. (-,-en) : treuzskrivadur barzhel g., adaozidigezh varzhel b.

umdirigieren V.k.e. rannadus (dirigierte um / hat umdirigiert) : diheñchañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umdirigiert*, diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld.

umdisponieren V.k.e. rannadus (disponierte um / hat umdisponiert) : kemmañ e ziarbennoù, cheñch e renkoù, cheñch e bourchas.

umdrängen V.k.e. stag (hat umdrängt) : sezisañ, gronnañ, sichañ ; *sie war von Reportern umdrängt*, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) a rae ar gelaouerien en-dro dezhi, ar gelaouerien en em waske an eil egile en dro dezhi.

umdrehen V.k.e. rannadus (hat umgedreht) : **1.** treiñ, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, distreiñ, eilpenañ ; *einen Hahn umdrehen*, treiñ un douchenn (ur bluenn), serriñ pe digeriñ ur c'hog ; **2.** gweañ, ober ur gwe e ; *jemandem den Hals umdrehen*, gweañ e c'houzoug d'u.b., ober ur gwe e gouzoug u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b., ober un nez d'u.b. en e c'houzoug, ober e varv d'u.b. ; **3.** [dre skeud.] *jemandem das Wort im Munde umdrehen*, distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh

o ster ; *den Spieß umdrehen*, **a**) distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; **b**) [dre astenn.] kas ar fresk da di Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm ; *jeden Pfennig zweimal umdrehen, jeden Pfennig dreimal umdrehen*, **a**) arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont klenk dre an hent, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, derc'hel pizh d'e wenneien, bezañ dizispign, bevañ dizispign, bevañ hep nemeur a zispign, derc'hel tost d'e arc'hant, ober kalz gant nebeut, na stagañ e chas diwar-goust silzig ; **b**) bezañ tost d'e wenneien, bezañ pizhik (tostik) / chipotal / bindedañ (Gregor), bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnid e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ moan e vized, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragñ evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, amsellout, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet eus an-unan, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum.

V.em. rannadus : **sich umdrehen** (hat sich (t-rt) umgedreht) : **1.** treiñ e benn, en em dreiñ, distreiñ, distreiñ war e giz, treiñ kein ; *sich nach jemandem umdrehen*, treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b. ; *sobald er sich umgedreht hatte, schlich ich mich weg*, kerkent (kenkent) ha ma oa tro e gein, e troc'his kuit - kerkent (kenkent) ha ma troas kein, e troc'his kuit - diouzhtu ma oa tro e benn, e troc'his kuit ; *sie drehte sich jäh um*, ober a reas un dro grenn war he seuliou ; **2.** treiñ, distreiñ ; *der Wind dreht sich um*, treiñ (cheñch roud, cheñch tu) a ra an avel ; *die Räder drehen sich um*, treiñ a ra ar rodoù ; *sich um eine Angel umdrehen*, paoellañ, treiñ war vudurun ; **3.** *mir dreht sich der Magen um*, me a sav va c'halon, emañ va c'halon war-neuñv, deuet eo ar boued da neuñviñ war va c'halon, devañ a ra va c'halon, doñjeret eo va c'halon, me am bez poan e poull va c'halon, kalondev am eus, gant ar boan stomog emañ, brevet eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon.

Umdrehung b. (-,en) : tro b., keflusk-tro g., fiñv-tro g., troerezh g., troadur g., troadenn b., amdrou b., trovezh b. ; *fünfhundert Umdrehungen in der Minute*, pemp-kant tro ar munut ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde beträgt vierundzwanzig Stunden*, dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan.

Umdrehungszähler g. (-s,-) : konter an troioù g., konter an troioù-munut g.

Umdruck g. (-s,-e) : [moull.] **1.** advoulladur g. ; **2.** advoulladenn b.

umdunkeln / umdüstern V.k.e. stag (hat umdunkelt / hat umdüstert) : teñvelaat.

umeinander Adv. : **1.** an eil en-dro d'egile, an eil en-dro d'eben ; **2.** [dre astenn.] unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennnoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, tamm dre damm, a-hini-da-hini, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro.

umerziehen V.k.e. rannadus (erzog um / hat umerzogen) : addeskiñ, addiorren, diorren en-dro ; *einen Jugendlichen umerziehen*, diorren en-dro ur c'hrennard bet savet fall.

umfahren¹ V.k.e. rannadus (fährt um / fuhr um / hat umgefahren) : [karr-tan] ruilhal, pilat, diskar, foeltrañ ; *der Wagen hatte ihn umgefahren*, ruilhet e oa bet gant ar c'harr, ar c'harr en doa ruilhet anezhañ, pilet e oa bet gant ar c'harr.

V.gw. rannadus : ober ur gammdro.

umfahren² V.k.e. stag (umfährt / umfuhr / hat umfahren) : ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, tremen a-vaez da, treiñ diwar.

Umfahrt b. (-,en) : **1.** tro gant un oto b., troiad b. ; **2.** distro b., kammdro b.

Umfahrung b. (-,en) : [Bro-Suis] **1.** *mündliche Zusagen dienen der Umfahrung einer schriftlichen Vereinbarung*, gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid. ; **2.** flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; **3.** tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; **4.** hent-tro g.

Umfall g. (-s,Umfälle) : cheñch soñj g., cheñch mennozh g., kemm soñj g., dibennadiñ g., eilpenn meno g., cheñch tu g.

umfallen V.gw. rannadus (fällt um / fiel um / ist umgefallen) : **1.** linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; *vor Müdigkeit umfallen*, bezañ marv diwar e sav, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ faezh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ divi, bezañ kouskedik, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir hätten vor Müdigkeit umfallen können*, marv e oamp diwar hor sav, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen*, darbet e oa bet dezhi kouezhañ diouzh he sav gant ar c'hoarzhin ; *tot umfallen*, kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv ; *wie die Fliegen umfallen*, mervel diouzh an druilh, mervel a-druilhadoù, mervel a-steioù, mervel evel kelien.

2. milinañ, troc'holiañ, tumpañ.

3. [dre skeud.] mont war ziskar, mont da fall.

4. [polit.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, dibennadiñ, treiñ kordenn, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, en em zislavaret, cheñch tu d'e chupenn.

V.k.e. rannadus (fällt um / fiel um / hat umgefallen) : *etwas umfallen*, eilpennañ udb, tintañ udb, troc'holiañ udb.

Umfaltung b. (-, -en) : pleg g., plegadenn b., plegerezh g., gwead g., gweadenn b.

Umfalzen n. (-s) : plegerezh g.

Umfang g. (-s, -fänge) : 1. ment b., mentelezh b., ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., pouez g., tro b., trohed g. ; *Umfang eines Buches*, ment ul levr b. ; *es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Umfang zu korrigieren*, n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; *Umfang eines Pakets*, ment ur pakad b. ; *Umfang eines Geschäftes*, braster (pouez) un afer g. ; *dieser See hat einen Umfang von fünf Kilometern*, al lenn-se zo pemp kilometr tro dezhi ; *ein Kreis mit einem Umfang von zwanzig Zentimetern*, ur c'helc'h ugent kantimetr tro dezhañ g. ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu*, mont a ra ar gouiziadurioù war greskiñ ; 2. hollad g. ; *Umfang des Schadens*, hollad an distrujoù (ar c'hollou, an droug graet) g. ; 3. [preder.] astenn g., emledadur g. ; *Umfang eines Begriffes*, astenn (emledadur) ur meizad g. ; 4. *in vollem Umfang*, a-grenn, war-naet, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, glez, leun.

Umfangband g. (-s, -bände) : [moull.] levr patrom diskrid g.

umfangen V.k.e. stag (umfängt / umfing / hat umfangen) : gronnañ, punañ en-dro da, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, enderc'hel, gourizañ, strizhañ, gwaskañ, moustrañ.

umfänglich ag. / **umfangreich** ag. : ec'hon, bras-ec'hon, frank, ledan, lijorus, diere, distrob, fournis, bras e vent, mentek ; *er verfügte über ein umfangreiches Fachwissen, nur dass er noch nicht genügend Erfahrung gesammelt hatte*, gouiziek-bras e oa war e dachenn, nemet ar skiant-prenet an hini eo a vanke dezhañ c'hoazh.

Umfangsmauer b. (-, -n) : moger-dro b.

Umfangswinkel g. (-s, -) : [mat.] korn kaeet g.

umfärben V.k.e. rannadus (hat umgefärbt) : cheñch liv da.

umfassen V.k.e. stag (hat umfasst) : 1. endelc'her, delc'her, entalañ, konten, bezañ en an-unan, kompren ; *das Programm umfasst diese Frage*, ar c'hraf-se a zo bet lakaet war ar programm, er programm emañ ar c'hraf-se.

2. gronnañ, gourizañ, strizhañ, gwaskañ, moustrañ.

3. briata, stardañ en e zivrec'h ; *eng umfassen*, strizhañ, stardañ, moustrañ, enserriñ.

umfassend ag. : 1. a-dro ; 2. ledan, frank, ec'hon, ampl, war an ampl, en holl d'an holl, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a-grenn ; *ein umfassendes Wissen besitzen*, kaout gouiziegezh, bezañ bras e ouiziegezh, bezañ desket-bras, bezañ desket-kaer, bezañ desket-

mat, bezañ studiet-bras, bezañ studiet-mat, bezañ studiet-kaer, bezañ gouiziek, bezañ lennek, bezañ helennek, bezañ desket war gant ha kant tra.

Umfassung b. (-, -en) : 1. sklotur, kael b., kelc'hiañ g., mogeriad b., gourizad g., mogerioù-tro lies. ; 2. [lu] fiñvadeg-enkelc'hiañ b., fiñvadeg a-dro b. ; 3. framm g., frammad g., stern g., sterniadur g., frammadur g., enframmadur g.

Umfassungsmauer b. (-, -n) : moger-dro b.

Umfeld n. (-s) : metoù g., amva g., diardro b., maezienn b. ; *raues Umfeld, feindliches Umfeld, unfreundliches Umfeld*, metoù galen g. ; *das politische Umfeld*, ar vaezienn bolitikel b., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., an amva war tachenn ar politikerezh g., an endro politikel g. ; *psychologisches Umfeld*, maezienn vredel b., bredvaezienn b.

umflechten V.k.e. stag (umflucht / umflocht / hat umflochten) : gweadenniñ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenniñ, plioniñ ; *mit Lorbeer umflochtenes Haupt*, penn loreet g., penn lakaet ur gurunenn lore warnañ ; *umflochtene Flasche*, boutailh en ur banerig aozilh b.

Umflechtung b. (-, -en) : sklisen b., [boutailh] panerig aozilh b.

umfliegen V.k.e. stag (umflog / hat umflogen) : 1. nijal en-dro da, gournijal en-dro da, gournijellañ en-dro da, nijellañ en-dro da ; 2. [karr-nij] ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da, klask an dro diwar, treiñ diwar.

umfließen V.k.e. stag (umfloss / hat umflossen) : [stêr] kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro.

umflore V.k.e. stag (hat umflort) : mouchañ, lakaat ul lien kañv en-dro da, lakaat ul lietenn gañv en-dro da.

umfluten V.k.e. stag (hat umflutet) : [mor, lenn] 1. kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro ; *das Meer hat die Klippen umflutet*, kej eo ar c'herreg, kej eo ar c'herreg gant ar mor ; *das Meer umflutet Großbritannien*, Breizh-Veur a zo mor en he zro, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor ; 2. soubañ, glebiañ, दौरा, दौरा, gwalc'hiñ.

umformen V.k.e. rannadus (hat umgeformt) : neuzneveziñ, adstummañ, treuzfurmiñ, adaozañ, treuzkemmañ, amdreñ, daskemmañ, stummañ, furmiñ, frammañ, pleuskañ, molumiñ, fesoniñ, doareañ, neuziañ, oberiañ.

Umformer g. (-s, -) : [tredan.] amdroider tredan g.

Umformung b. (-, -en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., amdroadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.

Umfrage b. (-, -n) : sontadeg kedveno b., sontadur kedveno g., enklask kedveno g. ; *eine Umfrage durchführen*, ober ur sontadeg, ober un enklask war mennozh an dud.

umfragen V.gw. rannadus (hat umgefragt) : ober un enklask, klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennou (klask ditour) diwar-benn udb.

umfrieden V.k.e. stag (hat umfriedet) : kaeañ, klozañ, kaelat, mogeriañ, muriañ ; *umfriedeter Pfarrbezirk*, liorz-iliz b., porzh-iliz g., porzh-bered g. ; *seinen Garten mit einer Mauer umfrieden*, klozañ e liorz gant ur voger, mogeriañ e liorz, muriañ e liorz.

Umfriedung b. (-, -en) : sklotur g., kael b., kelc'hiadur g., moger-dro b., mogeriad b., gourizad g. ; *ohne Umfriedung*, diskloz.

umfüllen V.k.e. rannadus (hat umgefüllt) : treuzskuilhañ, treuzpodañ, eilpodañ.

Umfüllung b. (-, -en) : treuzskuilhatur g., treuzpodañ g., eilpodañ g.

umfunktionieren V.k.e. rannadus (funktionierte um / hat umfunktioniert) : treuzfurmiñ, cheñch kefridi da ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktioniert*, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh d'ober ur sal evit ar sonadegoù.

Umgang g. (-s, -gänge) : 1. pleustr g., pleustrezh g., darempred g., stok g., kavandenn b., hentadur g., darempredadur g., hentadurezh b., hantiz b. ; *Umgang mit seinesgleichen pflegen*, hentiñ e genseurte, hentiñ e gendere, hentiñ tud eus e gendere, hentiñ tud ag e gouch ; *der Umgang mit Politikern erweckte in ihm den Wunsch, Diplomat zu werden*, pleustr ar bolitikourien en doa roet dezhañ c'hoant da vezañ kannad, pleustr ar bolitikourien en doa dihunet (enaouet) ennañ ar c'hoant da vezañ kannad ; *mit jemandem Umgang haben, mit jemandem Umgang pflegen*, bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b. daremprediñ (hentiñ, pleustriñ, gwelet) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b., dont war-dro u.b. ; *er ist angenehm im Umgang*, bez' eo un den bourrus, brav eo e bleustriñ, brav eo rannañ fav gantañ, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo tostaat outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, ur spered aes a zen a zo anezhañ, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, un den aes da embreger eo, sichant eo, un ebat eo kaout darempred gantañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor) ; *schlechten Umgang haben*, gwallhentiñ tud fall, en em veskañ gant tud fall ; *schlechter Umgang*, gwallhentadurezhioù lies. ; 2. stok g., implij g., arver g., doare ober g., tu g., feson b., giz b., mod g. ; *der Umgang mit dem Gewehr*, stok ar fuzuilhoù g., implij ar fuzuilhoù g., embregerezh ar fuzuilhoù g. ; *der Umgang mit dem Schwert*, embregerezh ar c'hleze g. ; 3. tro b., troiad b. ; 4. [relij.] lidkerzh g., prosesion g. ; 5. [tisav.] garidell b., garidoù lies., hent-tro g.

umgänglich ag. : hegarat, hegar, brav e bleustriñ, plijus da zaremprediñ, darempredus, emc'hraus, soubl, kevredus, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, aes en em ober outañ, sichant, doñv, aes ober gantañ ; *er ist umgänglich*, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes

eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, hennezh a zo ur spered aes dezhañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, hennezh a zo un den aes ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bez' eo un den a emglev ; *er ist nicht sehr umgänglich*, un darempred diaes a zen eo, diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes ; *er ist mit der Zeit umgänglicher geworden*, kuñvaet (hegaraet, dousaet) eo gant ar bloavezhioù ; *umgänglicher machen*, kuñvaat, hegaraat, sevenaat, dic'harvaat, dousaat, digrizañ.

Umgänglichkeit b. (-) : darempredusted b., tommder ouzh an dud g., hegarated b., kevreduster g., kevredusted b.

Umgangsformen lies. : doareoù mat lies., doareoù seven lies., sevenelezh b., dereadegezh b., afesonded b., sevender g., sevended b., kourtezi b., feson b.

Umgangssprache b. (-, -n) : yezh ar bobl b., yezh voutin b., yezh pemdez b., yezh pemdeziek b., kenyezh b., teodyezh b., yezh komzet b. ; *Englisch als Umgangssprache anerkennen*, anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ.

umgangssprachlich ag. : e yezh ar bobl.

umgarnen V.k.e. stag (hat umgarnt) : 1. fiseleñniñ, poellañ, lakaat neud en-dro da ; 2. lakaat ur roued en-dro da, tapout gant e roued ; 3. P. [dre skeud.] *man hat ihn ganz schön umgarnt*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav, louarnet brav e oa bet ; 4. [dre skeud.] loaviñ, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, hoalañ, lubaniñ.

umgeben V.k.e. stag (umgibt / umgab / hat umgeben) : 1. kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, kaelañ, [mor] kejañ ; *die Klippen sind vom Meer umgeben*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *Großbritannien ist von allen Seiten vom Meer umgeben*, Breizh-Veur a zo mor en he zro, Breizh-Veur a zo mor tro-dro dezhi, mor a zo en-dro da Vreizh-Veur, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor, gronnet eo Breizh-Veur gant ar mor, kelc'hiet eo Breizh-Veur gant ar mor ; *von Menschen umgeben sein*, bezañ tud bolzet en-dro d'an-unan, bezañ tud kelc'hiet en-dro d'an-unan, bezañ tud tolpet en-dro d'an-unan, bezañ tud tolpet tro-dro d'an-unan, bezañ tud o kelc'hiañ an-unan, bezañ tud e kelc'h en-dro d'an-unan ; 2. [dre skeud.] *von Menschen umgeben sein*, bezañ tud war e zro ; *sie umgaben die verzweifelte Witwe mit Fürsorge*, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkreiz an intañvez.

umgebogen ag. : krogek.

Umgebung b. (-, -en) : 1. metoù g., amva g., endro g., daremprederezh g. ; *seine Umgebung färbt auf ihn ab*, levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra an endro warnañ, teurel a ra an endro warnañ ; *raue Umgebung, feindliche Umgebung, unfreundliche Umgebung*, metoù galen g. ; 2. biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b., tro b., avaez g., kornad g., korniad g. ; *sich die Umgebung anschauen*, teurel ur sell war ar biojoù ; *in der weiten Umgebung*, a-bell-dro ; *aus der weiten Umgebung*, a-bell-dro, eus a-bell-dro ; 3. *in der Umgebung von Brest*, kostez Brest, kostezioù Brest, e kostezioù Brest, war kostezioù Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest ; *er stammt aus der Umgebung von Hamburg*, hennezh a zo eus kichen Hamburg, hennezh a zo a-harz Hamburg, hennezh a zo a-gichen Hamburg, ur paotr kostez Hamburg eo.

Umgegend b. (-, -en) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b., tro b., avaez g., endro g.

umgehen¹ V.k.e. stag (umging / hat umgangen) : 1. ober an dro da, mont hebiou da, c'hoari an dro da ; [lu] *den Feind umgehen*, c'hoari (ober) an dro d'an enebourien, c'hoari tro an enebourien, treiñ diwar an enebourien ; *eine Vorschrift umgehen*, klask an dro da dremen hebiou d'ur reolenn, mont hebiou d'ur reolenn, treiñ diwar ur reolenn ; 2. klask an dro diwar, treiñ diwar ; *eine Schwierigkeit umgehen*, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, klask an dro diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar spem, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harzh, sigotañ ur gudenn.

umgehen² V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : ging um / ist umgegangen] : 1. bezañ satanazet, bezañ sordet ; *in diesem Schloss geht es um*, viltañsoù a zo (bez ez eus teuzed, bez ez eus gobelined, enkelerien a zo oc'h ober o reuz) er c'hastell-mañ, satanazet (sordet) eo ar c'hastell-mañ, diouzh an noz e ra Mestr Yann (paotr e votoù-koad, Paskou e roched gwenn) e dro dre ar c'hastell-mañ, ar c'hastell-mañ a vez gwallhentet gant viltañsoù.

2. redek, ren ; *die Nachricht geht um*, ar c'heloù a red a di da di, emañ ar gaoz-se o ren, ar brud a red a di da di, ar gaoz-se a zo dindan teod an dud, chaok ha stran a zo diwar-benn an dra-se, an dra-se a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus an dra-se, ar voltenn a zo savet eus an dra-se ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht*, keloù brezel a zo a bep tu, lavaret a reer ez eus arvar a vrezel, trouz brezel 'zo, klevet a reer dre-holl e vo brezel, ar gaoz a lavar e vo brezel, ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor).

3. hentiñ, daremprediñ, pleustriñ, gwelet ; *mit jemandem umgehen*, hentiñ (daremprediñ, pleustriñ, gwelet) u.b., bezañ war-dro u.b. ; [Kr-I] *sage mir mit wem du umgehst, so will ich dir sagen, wer du bist*, lavar din piv a hentez ha me a lavaro dit piv out, gant ar c'hazh neb a gousko biken hep c'hwen ne savo.

4. ober war-dro, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant, intent ouzh, mont gant, mont da, kundu, kunduiñ, embreger, maniañ, ruilhal ; *mit Kindern umgehen*, ober war-dro (ober diouzh, ober ouzh, intent ouzh, soursial ouzh) bugale, ober en-dro da vugale, kundu bugale, kunduiñ bugale ; *mit dem Gewehr umzugehen wissen*, bezañ anaoudek war-dro ar fuzuilhoù, gouzout penaos implijout ur fuzuilh, gouzout an dres da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout c'hoari gant ur fuzuilh, kaout an doare da c'hoari gant ur fuzuilh, gouzout stok ar fuzuilhoù, gouzout diouzh ar fuzuilhoù, gouzout diouzh stok ar fuzuilhoù, bezañ akuit-mat war ar fuzuilhoù, bezañ boazet da vaniañ ar fuzuilhoù, bezañ boazet da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouest da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziekl da embreger ar fuzuilhoù, bezañ gouiziekl eus ar fuzuilhoù ; *jemandem beibringen, wie man mit Waffen umgeht*, deskiñ u.b. ouzh an armoù ; *mit dem Schwert umgehen*, klezeiata, kunduiñ ar c'hleze ; *er kann mit dem Schwert ganz gut umgehen*, ; dornet mat eo da glezeiata, ampart eo da gunduiñ ar c'hleze, boazet eo da vaniañ mat ar c'hleze ; *sie geht mit mir immer offenerherziger um*, joausaat a ra ouzhin, laouenaat a ra ouzhin ; *er wird mit Ihnen sanfter umgehen müssen*, ret e vo dezhañ dousaat en ho keñver, ret e vo dezhañ dic'harvaat en ho keñver, ret e vo dezhañ bezañ gwelloc'h ouzhoc'h ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen*, al loened a vez ret mont ganto dre du (dre sil, a-silik, dre gaer, dre het, koulik), al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster, al loened a vez ret bezañ mat outo ; *Sie gehen nicht gerade zimperlich mit den Tieren um*, c'hwi n'hoc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwi n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne zit ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwi a zo treitour (yud, digar, drouk, gour) ouzh al loened 'vat, c'hwi a zo gouez ouzh al loened, c'hwi a zo boufon ouzh al loened ; *mit jemandem grausam umgehen*, bezañ kriz ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b. ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um*, ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù ; *er geht mit seinen Werkzeugen sorgfältig um*, kempenn eo war e vinvioù, klenk eo war e vinvioù, klenk ha kempenn eo war e vinvioù, pervezh eo war e vinvioù, pizh eo gant e vinvioù, pizh eo war e vinvioù, damantus eo d'e vinvioù ; *mit jemandem wie mit seinesgleichen umgehen*, mont par-ouzh-par gant u.b. ; *dieser Lehrer ging unsanft mit den Schülern um*, ar c'helenner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gour) ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale ; *mit großen Summen umgehen*, meskañ arc'hant, meskañ gwenneien, meudañ gwenneien, maniañ arc'hant, embreger arc'hant, merat arc'hant, ruilhal arc'hant gant e zaouarn, bezañ an arc'hant o ruilhal etre e zaouarn ; *er weiß, mit den Leuten umzugehen*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, hennezh a oar anezhi, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, gouzout a ra penaos en em gemer gant an dud, gouzout a ra en em ober ouzh an dud, gouzout a ra an tu diouzh an dud, gouzout a ra an tu eus an dud, gouzout a ra ar stek da ober ouzh an dud, gouzout a oar en em dreiñ ouzh an

dud, hennezh a oar ober diouzh an dud, hennezh a zo ur paotr gwevn, gouzout a oar an tu mat da embreger an dud ; *mit jemandem umzugehen wissen*, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout ar pleg war u.b., gouzout en em dreiñ ouzh u.b., gouzout en em ober ouzh u.b., bezañ gouziek d'en em gemer gant u.b., gouzout ober diouzh u.b. ; *er weiß, mit solchen Dickköpfen umzugehen*, ijin en deus pa'z en devez afer ouzh pennoù maout a seurt-se, hennezh en deus an tu d'ober diouzh pennoù touilh a seurt-se, gouziek eo d'en em gemer gant pennoù touilh a seurt-se ; *es ist nicht einfach, mit ihm umzugehen*, diaes eo kaout afer outañ, hennezh a zo un den diaes da embreger, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, diaes eo kaout d'ober gantañ, diaes eo kaout d'ober outañ.

5. [dre astenn.] *mit etwas verschwenderisch umgehen*, koufonañ udb, difoc'hañ udb, na vezañ damantus d'udb, na zamantiñ d'udb, na gaout damant d'udb, dispign (trezañ, beveziñ, abuziñ, diviañ, drouziviañ, straniñ) dizamant udb, gwallzispign udb, droukzispign udb, ober diskempenn war udb, bezañ mat da zispign ; *er geht mit seinem Geld freizügig um*, n'eo ket start war an distag - mont a ra frank d'e yalc'h - anat eo, hennezh n'eo nag eus Bro-Leon nag eus Bro-Vigoudenn a-dra-wir - skuilhañ a ra puilh e arc'hant ; *mit etwas sparsam umgehen*, sellet berr ouzh udb, damantiñ d'udb, arboell (erbediñ, armerzh) udb, kaout damant d'udb, ober damant ouzh udb, mont dousik d'udb, bezañ damantus d'udb, espern udb, tailhañ udb, bezañ kempenn war udb, bezañ pervezh war udb, bezañ fur gant udb, marc'hata udb, malañ munut e vleud, ober pizh war udb, bezañ pizh war udb, bezañ pizh gant udb ; *mit seiner Zeit sparsam umgehen*, marc'hata e amzer, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen*, lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, P. priellañ bara ; *mit seinem Geld vorsichtig umgehen*, derc'hel tost d'e arc'hant, derc'hel pizh d'e wenneien, mont klenk dre an hent, arboell (armerzh) e arc'hant, erbediñ e wenneien, kaout damant d'e wenneien, damantiñ d'e zispignoù, damantiñ d'e zanvez, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ pizh war e arc'hant, bezañ kempenn war e arc'hant, bezañ kempenn ouzh e arc'hant, bezañ kempenn war e wenneien, bezañ kempenn ouzh e wenneien, mont pizh ganti, bezañ pizh ha kempenn, malañ munut e vleud, malañ munut, bezañ fur gant e wenneien, bevañ pizh, bezañ dizispign, bevañ dizispign, ober kalz gant nebeut.

umgehend Adv. : diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, ribus, kentizh, raktal, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ nemeur, war an tomm, war an tach, kerkent, kenkent, kerkent all, diouzhtu-kaer, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, pront, eskuit, timat, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr. ag. : *mit umgehender Post*, gant ar respont, gant an diskrivadenn.

Umgehung b. (-, -en) 1. *mündliche Zusagen dienen der Umgehung einer schriftlichen Vereinbarung*, gouestloù dre gomz a vez trawalc'h evit tremen hep sevel un emglev dre skrid ; 2. flod g., floderezh g., torr-lezenn b. ; 3. hent-distro g., hent-tro g., tro b., kammdro b., hent dizroet g., hent distroet g., distro b./g.

Umgebungsbewegung b. (-, -en) : [lu] fiñvadeg a-dro b., fiñvadeg en-dro d'an enebourien b.

Umgehungsstraße b. (-, -n) : hent-tro g., hent a-dro g.

umgekehrt ag. : enep, gin, rekin ; *in umgekehrter Richtung*, en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin ; *in die umgekehrte Richtung gehen*, mont a-vestu, mont etrezek an tu enep ; *umgekehrte Seite*, tu gin, tu enep g., tu rekin g. ; *umgekehrte Hand*, kil an dorn g., kildorn g. ; *in umgekehrtem Verhältnis zu*, kenfeurel a-c'hin ouzh, a-c'hinfeur gant, rekin an eil d'egile ; *das Umgekehrte*, ar gin, an eneb g., ar rekin g. ; *im umgekehrten Fall*, en degouezh kontrol.

Adv. : en tu enep, en tu gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, a-vestu, e gin, a-geveskemm ; *es trifft auch umgekehrt zu*, an eskemm a zo ken gwir all ; [dre skeud.] *umgekehrt wird ein Schuh daraus*, ar c'hontrol bev eo, an dro enep an hini eo hag a zo gwir, an eskemm kaer eo.

umgestalten V.k.e. rannadus (gestaltete um / hat umgestaltet) : neuzneveziñ, treuzneuziañ, adstummañ, daskemmañ, treuzkemman, treuzfurmiñ, adaozañ, adframmañ, adverat, azverat, cheñch kefridi da.

Umgestaltung b. (-, -en) : neuznevezadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., adver g., adveradur g., azver g., azveradur g., kemm g., kemmadur g., cheñchamant g., adaozadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., adreizhadur g., cheñch kefridi g.

umgewöhnen V.em. rannadus : **sich umgewöhnen** (gewöhnnte sich um / hat sich (t-rt) umgewöhnt) : terriñ e bleg, troc'hañ e bleg, cheñch doare bevañ, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un tech, dilezel (terriñ) ur boaz, en em zizober diouzh ur pleg, en em zivoaziañ diouzh un tech.

umgießen¹ V.k.e. rannadus (goss um / hat umgegossen) : 1. treuzskuilhañ, treuzpodañ, eilpodañ ; 2. [metal.] azteuziñ, adteuziñ.

umgießen² V.k.e. stag (umgoss / hat umgossen) : 1. [mor, lenn] kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro ; 2. soubañ, glebiañ, dourañ, douraat, gwalc'hiñ.

Umgießung b. (-, -en) : 1. treuzskuilh g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g., treuzpodañ g., eilpodañ g. ; 2. [metal.] azteuz g., adteuz g.

umgleisen V.k.e. rannadus (hat umgegleist) : [hent-houarn] lakaat war ul linenn-houarn all, kas war ul linenn hent-houarn all, cheñch linenn hent-houarn da.

umgraben¹ V.k.e. rannadus (gräbt um / grub um / hat umgegraben) : 1. treiñ, arat, palat, palarat, distreiñ an douar, difraostañ douar, treiñ an douar, laoskaat an douar ; *einen Acker umgraben*, treiñ (arat) ur park ; *den Garten mit dem Spaten umgraben*, palat al liorz, palarat al liorz, ober ur palat d'al liorz ; *die Erde umgraben*, meskañ douar, treiñ douar, distreiñ an douar, ober ur

palat d'an douar, laoskaat an douar ; *tief umgraben*, plomañ an douar, difontañ, freuzañ, palat don ; *den Boden umgraben und ihn dann brachliegen lassen*, treiñ an douar da vreinañ ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *zum dritten Mal umgraben*, terskiziañ ; *Gründünger umgraben*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn ; **2.** disklosañ, disevel, displantañ ; *Bäume umgraben*, disklosañ (disevel, displantañ) gwez.

umgraben² V.k.e. stag (umgräbt / umgrub / hat umgraben) : ober fozioù tro-dro da.

Umgrabung b. (-, -en) : **1.** palerezh g., arat g. ; *gemeinsame Umgrabung*, palaradeg b. ; *Umgrabung von Brachland*, havregadeg b. ; **2.** furchadeg b.

Umgreifende(s) ag.k. n. : [preder., Karl Jaspers] *das Umgreifende*, an engronnañ g.

umgrenzen V.k.e. stag (hat umgrenzt) : bevennañ, bonnañ, termenañ.

Umgrenzung b. (-, -en) : bevennerezh g., bonnerezh g.

umgruppieren V.k.e. rannadus (gruppierte um / hat umgruppiert) : sevel strolladoù nevez, sevel rummadoù nevez, strolañ en-dro.

umgucken V.em. rannadus : **sich umgucken** (hat sich (t-rt) umgeguckt) : *sellit ouzh umsehen*.

umgürten¹ V.k.e. stag (hat umgürtet) : lakaat ur gouriz en-dro da, senklennañ, gourizañ ; *seine Lenden umgürten*, gourizañ e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e zargreiz, lakaat ur gouriz en-dro d'e vandenn, lakaat ur gouriz en-dro d'e zivgroazell.

umgürten² V.k.e. rannadus (hat umgegürtet) : gourizañ, lakaat en-dro d'e vandenn, lakaat en-dro d'e zargreiz, lakaat ouzh e groazell ; *sein Schwert umgürten*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umhaben V.k.e. rannadus (hat um / hatte um / hat umgehabt) : bezañ gwisket gant.

umhacken V.k.e. rannadus (hat umgehackt) : treiñ gant ar bigell, diskar gant ar bigell, kravellat, pigellat.

umhalsen V.k.e. stag (hat umhalst) : *jemanden umhalsen*, lammat a-dro-vriad ouzh u.b., lammat e kerc'henn u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., briata u.b., en em strinkañ da c'houzoug u.b.

Umhalsung b. (-, -en) : briatadenn b., briataerezh g.

Umgang g. (-s, -hänge) : pelerinenn b., kabell g., kap g., kapot g.

umhängen¹ V.k.e. rannadus (hat umgehängt) : **1.** istribilhañ en ul lec'h all, ispilhañ en ul lec'h all, skourrañ en ul lec'h all, krougañ en ul lec'h all ; **2.** lakaat e kerc'henn e c'houzoug, lakaat en e gerc'henn, lakaat e-krap e zivskoaz ; *mit umgehängtem Gewehr*, e fuzuilh a-dreuz skoaz gantañ, e fuzuilh a-dreuz e gorf gantañ, e fuzuilh e-krap e skoaz gantañ ; *seine Waffen umhängen*, gwiskañ e armoù ; *sich (t-d-b) eine Kette umhängen*, lakaat ur chadenn e kerc'henn e c'houzoug, lakaat ur chadenn en e gerc'henn.

umhängen² V.k.e. stag (hat umhängt) : lakaat tro-dro da, gronnañ, dastum, goleiñ, teltañ, pakañ.

Umhängeriemen g. (-s, -) : gouriz-skoaz g.

Umhängetasche b. (-, -n) : muzetenn b., maletenn b., sac'h gouriz-skoaz g., bisac'h g.

umhauen V.k.e. rannadus (haute um / hieb um // hat umgehauen) : **1.** diskar, pilat ; *einen Baum umhauen*, diskar (pilat) ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn.

2. [dre skeud.] *dieser Gestank haut mich um*, gouest eo ar c'hwezh-se da bilat ac'hanoc'h, n'on ket evit padout gant ar c'hwezh fall-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo amañ, c'hwezh ar pemp-kant a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, flae ar vosenn a zo amañ ; *diese Nachricht hat mich umgehauen*, gwall skoet e oan bet gant ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se, distroadet e oan bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez e oan bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnon ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet va fenn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oan bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oan bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oan bet gant ar c'heloù-se, trechalet e oan bet gant ar c'heloù-se, strabouillet e oan bet gant ar c'heloù-se, dall e oan aet gant ar c'heloù-se, trejebouliñ am boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan bet gant ar c'heloù-se.

umhegen V.k.e. stag (hat umhegt) : **1.** kaeañ, klozañ, kaelat.

2. [dre skeud.] *jemanden umhegen*, kaout prederi ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kemer preder gant u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalaniz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., kemer charre gant u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b., aesaat u.b., moudounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b.

umher Adv. : a-dro-war-dro, tro-war-dro, un tammig e pep lec'h, amañ hag ahont, lec'h-ha-lec'h, a lec'h da lec'h, a-dachadoù, a-dreuz hag a-hed, tu-ha-tu, a-dreuz hag a-benn, a-dreuz hag a-dal, tu-hont ha tu-mañ / dre amañ ha dre ahont / en tu-mañ hag en tu-hont (Gregor) ; *rings umher*, tro-war-dro, tro-dro.

umher- rakverb rannadus, *sellit ivez ouzh herum-*.

umherblicken V.gw. rannadus (hat umhergeblickt) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.

umherfahren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : fährt umher / fuhr umher / ist umhergefahren] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, bale bro, bevañ baleant, baleantañ.

umherflattern V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeflattert] : **1.** gournijal, darnijal, nijellañ a-youl avel, eskellat, nijal-dinijal, balafennañ ; **2.** [dre skeud.] fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, meskañ, merat, turlutañ, punellat, lavigañ, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek e revr ; *die Mädchen flattern im Haus umher*, ar merc'hed ne reont nemet fraoñval dre an ti, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed en ti, ar merc'hed a ra ur riboul en ti, turlutañ a ra ar merc'hed en ti.

umherfliegen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : flog umher / ist umhergefliegen] : nijellañ a-youl avel, gourmijal, damijal, eskellat, nijal-dinijal.

umherführen V.k.e. rannadus (hat umhergeführt) : heñchañ, kas tro-dro, kantren.

umhergehen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ging umher / ist umhergegangen] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, torimellat, baleata, baleantañ, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, bale bro, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherhüpfen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergehüpft] : fringal, fringalañ, dizoac'hañ, fringellat.

umherirren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeirrt] : mont du-mañ du-hont dre ar vro, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, redek ar vro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, kantreal, kildreñ, treñ ha kildreñ, troidellañ, bevañ baleant, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, kantren dre ar vro, baleata, baleantañ, pazeal, torimellat, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, bale bro, bale dre ar broezioù (Gregor).

Umherirren n. (-s) : kanteerezh g. ; *freies Umherirren des Viehs*, feulzer g., feulzerezh g.

umherirrend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherirrendes Vieh*, chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umherlaufen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : läuft umher / lief umher / ist umhergelaufen] : redek-diredek, kabalat, froudañ, daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, turmudañ, baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, bevañ baleant, redek ar c'hwitell, redek e revr, mont dre c'hêrioù ha broioù, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, roulat ar bed, ruilhal dre an hentoù, punellat.

umherliegen V.gw. rannadus (lag umher / hat umhergelegen) : 1. bezañ tro-dro, bezañ diwar-dro ; 2. [dre astenn.] bezañ a-strew (war ar strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell), bezañ strewek, bezañ strewet ; *ihre Kartoffeln lagen verfault auf dem Boden umher*, edo o fatatezoù brein war-c'horre an douar.

umherliegend ag. : 1. tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro ; 2. a-strew, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, a-fuilh, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, strewet.

umherschließen V.gw. rannadus (schoss umher / hat umhergeschossen) : tennata, tennañ a bep tu.

umherschleichen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : schlich umher / ist umhergeschlichen] : troiata, kildroenniñ, troidellañ, punañ, c'hwileta, kantren, baleantañ, rodal, rodellañ

umherschweifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergeschweift] : mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreñ, treñ ha kildreñ, troidellañ, korntroiañ, baleata, pazeal, riboulat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, mont dre c'hêrioù ha broioù, redek

ar c'hwitell, bevañ baleant, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata.

umherschweifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherschweifendes Vieh*, chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umhersehen V.gw. rannadus (sieht umher / sah umher / hat umhergesehen) : sellet tro-dro d'an-unan, sellet un tammig e pep lec'h tro-dro d'an-unan.

umherspringen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : sprang umher / ist umhergesprungen] : fringal, tripal.

Umherspringen n. (-s) : triperezh g.

umherstolzieren V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : stolzierte umher / ist umherstolziert] : pauniñ, torodelliñ, rodal e revr, lorc'henniñ, brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, fougéal, debriñ mel, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrobis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadiñ, ober re vras gaoliad, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm brav en an-unan, treñ e leue en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougéou, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dantal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, bragal evel ur big, dougen rouff, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a foug hag a lorc'h, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gahal, sachañ dour d'e foeneg, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

umherstreifen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergestreift] : kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreñ, treñ ha kildreñ, troidellañ, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, redek, galoupat, turlutañ, c'hwileta, rodal, rodellañ, troiata.

umherstreifend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *frei umherstreifendes Vieh*, chatal feuls g., chatal feulzet g., chatal en e frankiz er-maez g.

umherstreuen V.k.e. (hat umhergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fuilhañ, gwentañ en avel.

Umherstreueung b. (-, -en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g.,

stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

umhertoben V.gw. (hat umhergetobt / ist umhergetobt) / **umhertollen** V.gw. (hat umhergetollt / ist umhergetollt) : ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, c'hoari e roll, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, fourgasiñ, friantañ, fringal, fringalañ, lavigañ, riblañ, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gernel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, ober jabadao, redek e revr ; *im Wasser umhertollen*, diskrapañ en dour.

umhertreiben V.em. rannadus : **sich umhertreiben** (trieb sich umher / hat sich (t-rt) umhergetrieben) : redek, redek ar vro, galoupat, turlutañ, c'hwileta, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, kantreal, kantren dre ar vro, baleantañ, torimellat, baleata, bevañ baleant, pazeal, riboulat, mont da vreskenn, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, galoupat ar mor hag an douar, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

umherwandeln V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergewandelt] : baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, dornañ bro, bale bro, bevañ baleant, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherwandern V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umhergewandert] : baleata, pazeal, riboulat, mont ha dont, mont-dont, kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, foetañ bro, dornañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, bevañ baleant, roulat ar bed, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù.

umherwerfen V.k.e. rannadus (wirft umher / warf umher / hat umhergeworfen) : teuler kej-mej (a-stlabez, a-skign, a-strew).

umherziehen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : zog umher / ist umhergezogen] : kantreal, kantren, baleantañ, torimellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, baleata, foetañ bro, dornañ bro, bale bro, redek ar c'hwitell, mont dre c'hêrioù ha broioù, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent, ruilhal dre an hentoù, bevañ baleant, roulat ar bed, bale dre ar broezioù / riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù / landreiñ / lugudiñ (Gregor).

V.k.e. rannadus [*verb-skoazell haben* : zog umher / hat umhergezogen] : stlejañ amañ hag ahont.

umherziehend ag. : furluok, kildro, baleant, red, baleer ; *umherziehendes Volk*, pobl gantreer b., kantreidi lies. ; *umherziehender Händler*, marc'hadour-red g., marc'hadour baleant g., marc'hadour-baleer g.

umhinkönnen V.gw. rannadus (kann nicht umhin / konnte nicht umhin / hat nicht umhingekonnt) : *ich konnte nicht umhin, zu sagen ...*, ne oan ket bet evit mirout a

(da) lavaret ..., ranket e oa bet din lavaret ..., ne oan ket bet evit parraat a lavaret ...

umhören V.em. rannadus : **sich nach etwas umhören** (hat sich (t-rt) umgehört) : klask gouzout hiroc'h (ober un enklask) a-zivout udb, ober goulennou (klask ditour) diwar-benn udb.

umhüllen V.k.e. stag (hat umhüllt) : 1. pakañ, goleiñ, gronnañ, farlokañ, tamolodiñ, dastum, gwiskañ ; *du musst deinen Hals richtig warm umhüllen*, pak da c'houzoug ervat ; *umhülle deinen Kopf mit einem Schal*, laka ur mouchouer dre da benn ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel*, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul ; 2. [dre skeud] mouchañ, kuzhat.

umhüllend ag. : a-dro.

umhüllt ag. : gronnet, goloet, paket, farloket, tamolodet, beuzet.

Umhüllung b. (-, -en) : golo g., goloenn b., goloadur g., gouel b., lien g., gwisk g., gwiskad g., gronn g., gronnadur g.

umjubeln V.k.e. rannadus (hat umjubelt) : youc'hal da, youal da.

umkämpft ag. : [lu] 1. gronnet, enkelc'hiet ; 2. lec'hiet war an dachenn-vrezel, lec'hiet war linenn an tan.

umkapseln V.k.e. stag (hat umkapselt) : [mezeg.] enkistañ.

Umkehr b. (-) : 1. distro g./b., distroadenn b. ; *eine Umkehr kommt jetzt nicht mehr in Betracht*, re ziwezhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwezhat eo bremañ evit treiñ (trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwezhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retom ebet ken ; 2. eilpennadur g., ginadur ; 3. [tredan.] amdroadur g.

umkehrbar ag. : eiltroüs, hag a c'haller distreiñ, hag a c'haller eilpennañ, eilpennadus, tro-distro, amginus, distroadus.

Umkehrbarkeit b. (-) : eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b., eiltroüsted b.

umkehren V.k.e. rannadus (hat umgekehrt) : 1. eilpennañ, tuginañ, lakaat pep eil penn, lakaat a-c'hin, lakaat e gin, lakaat war an tu gin, treiñ war an tu gin, treiñ tu da, treiñ tu evit tu, distreiñ, cheñch tu da, treiñ war e c'henoù ; 2. *alles umkehren*, didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat an traoù pep eil penn, pebeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, penndarevriñ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat pep tra àr-zoug, cheñch penn-evit-penn da gement a zo, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor) ; 3. *wie man eine Hand umkehrt*, en un taol dorn, amzer sutal, en un dro zorn / en un taol-kont (Gregor), ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken buan, prim ha brav, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, diwar sav, en ur serr-lagad, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret ; 4. [dre skeud.] *den Spieß umkehren*, a) distreiñ ur gaoz, distreiñ arguzennoù u.b. ; b) [dre astenn.] kas ar fresk da di

Yann, kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e grampouezhenn d'u.b., talvezout ur gaou d'u.b., reiñ kemm-ouzh-kemm, kaout an distro ; **5.** [yezh.] eilpennañ, tuginañ ; *umgekehrter Satz*, lavarenn eilpennet b., lavarenn tuginet b. ; **6.** [mat.] *einen Bruch umkehren*, tuginañ ur gevrenn. V.gw. rannadus (ist umgekehrt) : **1.** treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, distreiñ war e giz, retorn en-dro, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, tennañ war-dreñv, mont en e dro, ober un hanterdro, dispenn e roudoù ; **2.** [dre astenn.] cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ kordenn.

Umkehrer g. (-s,-) : [nij.] ginader g.

Umkehrschalter g. (-s,-) : ginader g.

Umkehrschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Umkehrschub ausüben*, enepbountañ.

Umkehrschluss g. (-es,-schlüsse) : arguzenn savet diwar ar c'hontrol b., arguzenn a contrario b.

Umkehrung b. (-,-en) : eilpennadur g., tuginadur g., ginadur g.

umkippen V.k.e. rannadus (hat umgekippt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, treiñ war e c'henoù, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat tu evit tu, lakaat war an tu enep, lakaat war an tu gin, lakaat pep eil penn, tuginañ, diskar, distreiñ, findaoniñ d'an douar ; *einen Topf umkippen*, lakaat (treiñ) ur pod war e c'henoù, lakaat ur pod pep eil penn, eilpennañ (tintañ, troc'holiañ) ur pod ; *einen Tisch umkippen*, diskar un daol ; *vom (durch) Wind umgekippt*, diskaret gant ur barr avel, kouezhet gant an avelaj, bannet d'an traoñ gant an avel ; **2.** pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, gwintañ, tumpañ ; *Steine umkippen*, pennboelliñ mein, treiñ mein ; *einen Karren umkippen*, eilpennañ un dumporell.

V.gw. rannadus (ist umgekippt) : **1.** kouezhañ ; *er ist umgekippt*, kouezhet eo e badoù, kouezhet eo e paramoutig, kouezhet eo en eterjidi ; *nahe daran umzukippen*, silwink, a-silwink, charigell ; *er ist nahe daran umzukippen*, horellañ a ra war e dreid, trabidellañ a ra, distabil eo war e zivesker, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, e silwink emañ war e dreid, charigell eo ; **2.** treiñ, trenkañ, tarzhañ ; *die Milch kippt um*, emañ al laezh o treiñ, emañ al laezh o trenkañ, emañ al laezh o tarzhañ ; **3.** mont war e c'henoù, kouezhañ war e c'henoù, mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, kouezhañ war e gostez, bannañ, tumpañ, troc'holiañ, tintañ ; *der Wagen kippt um*, milinañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, bannañ a ra ar c'harr, kouezhañ a ra ar c'harr war e c'henoù, tintañ a ra ar c'harr ; *zum Umkippen bringen*, troc'holiañ, lakaat war e gostez, tintañ, eilpennañ, findaoniñ d'an douar.

umklammern V.k.e. stag (hat umklammert) : **1.** pegañ ouzh, kregiñ peg e, strizhañ, stardañ, gwaskañ, moustrañ ; **2.** briata, brec'hata, moustrañ etre e zivrec'h, stardañ etre e zivrec'h, kregiñ a-vriad e, kregiñ a-dro-vriad e ; **3.** *ich kann problemlos mein Handgelenk mit Daumen und*

Mittelfinger umklammern, aes e toublan va dorn war va arzorn, gouest on d'ober an dro da'm arzorn gant va biz-meud ha va biz-kreiz.

Umklammerung b. (-,-en) : **1.** stardadenn b., strizhadenn b., gwask g., gwaskadenn b. ; **2.** briatadenn b., briataerezh g., briata g.

umklappen V.k.e. rannadus (hat umgeklappt) : plegañ, diskenn, serriñ ; *einen Deckel umklappen*, diskenn ur golo, serriñ ur goulc'her.

Umkleidekabine b. (-,-n) : logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.

umkleiden¹ V.k.e. stag (hat umkleidet) : gwiskañ ; *schwarz umkleidet*, gwisket e du, lien du ouzh ar mogerioù, lakaet e begin, beginet, stignet gant mezer du, stignet e du.

umkleiden² V.k.e. rannadus (hat umgekleidet) : cheñch dilhad da ; *ein kind umkleiden*, cheñch dilhad d'ur bugel.

V.em. rannadus : **sich umkleiden** (hat sich (t-rt) umgekleidet) : cheñch dilhad.

Umkleideraum g. (-s,-räume) : sal-emwiskañ b., logell esaeañ b., gwiskva g., gwisklec'h g., diwisklec'h g.

Umkleidung b. (-,-en) : cheñch dilhad g. ; *sie hatte sich zur Umkleidung in ihr Zimmer zurückgezogen*, aet e oa en he c'hambra da cheñch dilhad.

umknicken V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist umgeknickt] : **1.** gweañ e droad, diazañ ibil e droad, tapout ur gammigell, gweañ e ufern ; **2.** terriñ, kouezhañ.

V.k.e. rannadus (hat umgeknickt) : **1.** terriñ, plegañ, stokañ, fleañ, flac'hañ ; **2.** digorniañ ; *die Ecke einer Buchseite umknicken*, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn.

umkommen V.gw. rannadus (kam um / ist umgekommen) : **1.** mervel, pirilhañ, perisañ.

2. [boued] mont da goll, mont da fall, boutañ, gwastañ, difaganiñ, breinañ, treiñ da fall, lizañ, lizennañ, tezañ, tezenañ, arneviñ, treiñ, disleberiñ, findaoniñ, chom da goll, ober teil.

3. [dre skeud.] *ich komme vor Hitze um*, me a zo faezh gant an tommder-mañ, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakik, dinerzhet e vezan gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ ; *ich wäre beinahe vor Schreck umgekommen*, darbet e oa bet din kac'hat ar marv ; *vor Ungeduld umkommen*, chom da reuziñ, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, gedal dibasiant, chaokat e ivinoù, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chakañ e vrid.

umkränzen V.k.e. stag (hat umkränzt) : kurunenniñ, kuruniñ, peurdogañ.

umkränzt ag. : kurunennek, kurunet ; *blumentumkränzt*, kurunennet a vleunioù.

Umkreis g. (-es,-e) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diadro b., amregad g. ; *in einem Umkreis von zehn Kilometern*, war hed dek kilometrad ront, war hed dek kilometrad tro-war-dro ; *im ganzen Umkreis*, tro-

war-dro, tro-dro, er c'horn-bro a-bezh *im weiten Umkreis*, a-bell-dro, betek pell tro-war-dro ; *aus dem weiten Umkreis*, a-bell-dro, eus a-bell-dro.

umkreisen V.k.e. stag (hat umkreist) : 1. treiñ en-dro da ; 2. kilhañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro, sterniañ en-dro da, bezañ bolzet en-dro da.

Umkreisung b. (-,en) : 1. troerezh g., kelc'htreiñ g. ; 2. gronnadur g., gronn g., kelc'hiadur g.

umkrepeln V.k.e. rannadus (hat umgekrepelt) : 1. troñsañ ; 2. [dre skeud.] difoeltrañ, foeltrañ, didanfoeltrañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, eilpennañ, garenebiñ, penndarevriñ, daoubenniñ, lakaat ar-zoug, cheñch penn-evit-penn da, lakaat penn evit penn (tu evit tu), kulvanniñ, lakaat a-bempoù, lakaat an dindan war-varr, freuzañ, lakaat war an tu gin, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch tu d'ar chupenn ; 3. *jemanden umkrepeln*, lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. da cheñch tu d'e chupenn.

umladen V.k.e. rannadus (lädt um / lud um / hat umgeladen) : treuzlestrañ, treuzvourzhañ, treuzkarrañ, treuztrenañ, treuzkaeañ.

Umladen n. (-s) : treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.

Umlader g. (-s,-) : treuzlestrer g., treuzkarrer g., treuztrenier g., treuzkaeer g., treuzvourzher g.

Umladung b. (-,en) : treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.

Umlage b. (-,n) : 1. ingailh g. ; *Kostenumlage*, ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g. ; 2. [Bro-Aostria] tailhoù lies.

umlagen V.k.e. stag (hat umlagert) : 1. lakaat seziz war, sezizañ, gronnañ, sichañ ; 2. *jemanden umlagern*, a) enkelc'hiañ u.b., gronnañ u.b., kelc'hiañ u.b. ; b) fourgasiañ u.b., arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, bezañ war korf u.b., poursu u.b. hep diskrog.

Umlagerung b. (-,en) : seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g.

Umland n. (-s) : biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b.

Umlauf g. (-s,-läufe) : 1. troerezh g., troadenn b., tro b., kelc'htro b., kelc'htroad b., keflusk war gelc'h g. ; 2. kelc'hlizher g. ; 3. amred g., amrederezh g., red g., mon g. ; *diese Münze ist nicht mehr im Umlauf*, ar pezh-moneiz-se n'en deus ket a von ken ; *in Umlauf bringen*, *in Umlauf setzen*, degas war ar marc'had, lakaat e gwerzh, lakaat da vezañ implijet, lakaat da redek, lakaat en amred, enamredañ, monañ, nevidañ, reiñ mon da, paseal, gwenañ en avel ; *Falschgeld in Umlauf setzen*, lakaat falsmoneiz en amred, lakaat falsmoneiz da redek, paseal falsmoneiz ; *ein Gerücht in Umlauf bringen*, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwenañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek,

sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *Millionen Schusswaffen sind im Umlauf*, milionoù ha milionoù a armoù-tan a zo e-touez an dud ; 4. [mezeg.] beskoul b., laerez b., troell b.

Umlaufbahn b. (-,en) : [stered.] amestez g.

Umlaufgeschwindigkeit b. (-) : 1. [arc'hant.] tizh amred g. ; 2. [tekn.] tizh treiñ g.

Umlaufkapital n. (-s,-ien) : kef roul-moneiz g., arc'hant c'hwel g.

Umlaufkühlung b. (-,en) : amredad distanañ g.

Umlaufmittel n. (-s,-) : arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g.

umlaufen¹ V.gw. rannadus (läuft um / lief um / ist umgelaufen) : 1. redek, ren ; *ein Gerücht läuft um*, bez ez eus ur gaoz o ren, ur brud a red a di da di, ur gaoz a zo dindan teod an dud, un dra bennak a vez klevet kaoz outañ un tammig e pep lec'h, brud 'zo a bep tu eus udb, chaok ha stran a zo diwar-benn udb, ar voltenn a zo savet eus udb ; 2. bezañ en amred ; 3. tremen ; *umgelaufene Periode*, amzer dremenet b., amzer aet da get b.

V.k.e. rannadus (läuft um / lief um / hat umgelaufen) : *jemanden umlaufen*, c'hweniañ u.b., linkañ u.b., pilat u.b., kas u.b. da bilat, linkañ u.b., tourtañ u.b., astenn e groc'hen d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'hen.

umlaufen² V.k.e. stag (umläuft / umliet / hat umlaufen) : *etwas umlaufen*, c'hoari an dro d'udb en ur redek, ober an dro d'udb en ur redek ; *umlaufender absteherender Rand*, erien g.

Umlaufmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker tro g.

Umlaufrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Umlaufträdergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] rodaoueg planedennel b.

Umlaufvermögen n. (-s,-) : arc'hant c'hwel g., kef roul-moneiz g.

Umlaufzahl b. (-,en) : [tekn.] niver a droioù dre vunutenn g., niver an troioù-munut g.

Umlaufzeit b. (-,en) : [stered.] kelc'htrovezh b. ; *Umlaufzeit des Mondes*, loariad b., loar b.

Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kemmadur-son ur vogalenn g., umlaut g.

umlauten V.k.e. rannadus (hat umgelautet) : [yezh.] kemmañ [son ur vogalenn].

Umlautplural g. (-s,-e) : [yezh.] furm lies diabarzh b.

Umlautpunkte lies. : [yezh.] daouboent g.

Umlautverzeichnis n. (-ses,-se) : [yezh.] taolenn ar c'hemmadurioù b.

umlegbar ag. : hag a c'haller troñsañ, hag a c'haller plegañ, hag a c'haller diskenn.

Umlegekragen g. (-s,-) : rambraz g., gouzougenn pleg-dibleg b., kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

umlegen V.k.e. rannadus (hat umgelegt) : 1. pakañ gant, gronnañ gant ; *dem Baby eine frische Windel umlegen*, cheñch e lien d'an hini bihan, mailhurenniñ (mailhuriñ) ar poupig a-nevez, pakañ ar poupig a-nevez, bouchenniñ ur babig a-nevez, gwiskañ mailhuroù fresk d'ur babig, gwiskañ mailhurennoù fresk d'ur babig, lianañ ur babig a-nevez, lakaat e lien d'ur babig, difankañ ur babig, digaochañ ur babig, freskañ ur babig.

2. *jemanden umlegen*, lazhañ u.b. mik, muntrañ u.b., drouklazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e afer d'u.b., ober e jeu d'u.b., diskar u.b.

3. dasparzhañ, ingalañ, rannañ, lodennañ, kevranñañ ; *die Steuern umlegen*, ingalañ an tailhoù, lodennañ an tailhoù, ingailhiñ an tailhoù.

4. *einen Kragen umlegen*, troñsañ (diskenn, plegañ) ur c'houzougenn.

5. cheñch ; *einen Termin umlegen*, **a)** dibab un deiziad all evit un emgav ; **b)** [peurliesañ] dilerc'hiañ un emgav, warlerc'hiañ un emgav, daleañ un emgav, daveiñ un emgav, deport un emgav, diferañ un emgav, ampellañ un emgav, diwezhatat un emgav, deren un emgav, goursezañ un emgav, kas un emgav da belloc'h, kas un emgav da ziwezhatoc'h.

6. [merdead.] *das Schiff umlegen*, cheñch hent d'ar vag, treiñ bourzh, dont a-benn.

7. embreger, embregata, luskañ ; *einen Schalter umlegen*, cheñch tu d'un afell, luskañ un afell.

8. diskar ; *die Masten umlegen*, diwarniañ ur vag.

9. [ed] stokañ, fleañ, flakañ, flac'hañ.

V.em. rannadus : **sich umlegen** (hat sich (t-d-b) umgelegt) : *sich etwas umlegen*, pakañ e gorf gant udb, lakaat udb en-dro d'e gorf.

Umlegung b. (-,-en) : **1.** adaozadur g., kemmadur g., adver g., azver g., adveradur g., azveradur g. ; **2.** ingailh g. ; **3.** *Umlegung von Grundstücken*, adlodennañ (adlodennadur) an douaroù g.

umleiten V.k.e. rannadus (hat umgeleitet) : diheñchañ, dizreiñ, distreiñ, cheñch tu da, diroudennañ ; *der Flug 307 wird nach Schönefeld umgeleitet*, diheñchet e vez an nij 307 da-gaout (war-gaout) Schönefeld ; *der Verkehr wurde umgeleitet*, cheñchet ez eus bet hent d'an otoioù, diheñchet e voe an tremenerezh ; *einen Fluss umleiten*, diheñchañ ur stêr, distreiñ red ur stêr, treiñ red ur stêr war un tu all, distreiñ ur stêr, treiñ ur stêr diwar he red, distreiñ ur stêr diwar he naoz.

Umleitung b. (-,-en) : **1.** diheñchadur g. ; **2.** dizroenn b., hent dizroet g., hent distroet g., hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammdro b.

umlenken V.gw. rannadus (hat umgelenkt) : **1.** treiñ, skeiñ a-gleiz pe a-zehou ; **2.** [dre skeud.] kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh.

V.k.e. rannadus (hat umgelenkt) : lakaat da dreiñ, lakaat da cheñch hent.

umlernen V.gw. rannadus (hat umgelernt) : **1.** adober e vennozh, cheñch soñj, dibennadiñ, cheñch santimant, cheñch mennozh, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh ; **2.** deskiñ ur vicher nevez.

umliegend ag. : tro-dro, diwar-dro, a-ziwar-dro, tro-war-dro ; *umliegende Gegend*, biojoù lies., trowardroioù lies., ardremez g., diardro b. ; *die umliegenden Dörfer*, ar parrezioù tro-dro lies., ar parrezioù diwar-dro lies., ar parrezioù a-ziwar-dro lies., ar parrezioù tro-war-dro lies.

umlodern V.k.e. stag (hat umlodert) : kilhañ (kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, enkelc'hiañ) gant flammoù.

Umluft b. (-) : **1.** gwrez-tro b., gwrez adtapet b. ; **2.** [kirritan] aer atoret g.

Umluftherd g. (-s,-e) : forn gwrez-tro b.

ummähen V.k.e. rannadus (hat umgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; *das Gras ummähen*, troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot.

ummanteln V.k.e. stag (hat ummantelt) : gronnañ, pakañ, dastum.

Ummantelung b. (-,-en) : **1.** gouin g., feur b., gronnadur g., gronn g., golo g., goloenn b., goloadur g. ; **2.** [tekn.] hobregon g.

ummauern V.k.e. stag (hat ummauert) : murañ, mogeriañ, gronnañ gant mogerioù.

ummelden V.k.e. rannadus (hat umgemeldet) : *jemanden ummelden*, disklêriañ chomlec'h nevez u.b. d'an archerdi.

V.em. : **sich ummelden** (hat sich (t-rt) umgemeldet) : disklêriañ e chomlec'h nevez d'an archerdi.

Ummeldung b. (-,-en) : disklêriadur ur chomlec'h nevez d'an archerdi g.

ummünzen V.k.e. (hat umgemünzt) : rannadus : azteuziñ [moneiz].

umnachten V.k.e. stag (hat umnachtet) : **1.** latarennañ, goleiñ a deñvalijenn ; **2.** [dre skeud.] *umnachtet*, trevariet, dalc'het gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag), sot, diskiant, klañv e spered, kollet e oremuz gantañ, diank e spered, dalc'het gant an deñvalijenn spered (Gregor), berlobiet e benn, foll.

Umnachtung b. (-,-en) : kleñved-spered g., droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., follentez b. ; *geistige Umnachtung*, teñvalijenn spered (Gregor) b., latar an ambren g., berlobi g.

umnähen V.k.e. stag (hat umnäht) : bordañ, erienañ, gouremiñ, erioniñ.

umnebeln V.k.e. stag (hat umnebelt) : **1.** latarennañ, brumennañ, morennañ, mogidellañ ; **2.** [dre skeud.] *umnebelter Geist*, spered trevariet gant latar an ambren g., spered dalc'het gant droug-sant-Koulm (gant droug-sant-Briag) g.

umnennen V.k.e. rannadus (nannte um / hat umgenannt) : **1.** cheñch anv da, reiñ un anv nevez da, adenvel, divadeziñ ; **2.** [stlenn.] adenvel.

Umnennung b. (-,-en) : cheñchamant anv g., adanvadur g.

Umorganisation b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizhañ g., adurzhadur g., adurzhiañ g., adrenkadur g., adrenkañ g., adframmadur g., adframmañ g.

umorganisieren V.k.e. rannadus (organisierte um / hat umorganisiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.

umpacken V.k.e. rannadus (hat umgepackt) : **1.** adpakañ ; **2.** cheñch pakadur.

umpflanzen¹ V.k.e. stag (hat umpflanzt) : *mit einer Hecke umpflanzen*, kaeañ, kaelat, garzhañ, kelc'hiañ gant ur c'harzh ; *seinen Garten mit einer Hecke umpflanzen*, klozañ e liorz gant ur c'harzh, kaeañ e liorz, garzhañ e liorz.

umpflanzen² V.k.e. rannadus (hat umpflanzt) : treuzplantañ, cheñch pod da.

Umplanzung b. (-,-en) : treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b., treuzplantañ g.

umplastern V.k.e. rannadus (hat umgeplastert) : cheñch ar pavezioù, adpavezañ.

umplügen V.k.e. rannadus (hat umgeplügt) : arat, enandiñ, digeriñ douar, difraostañ douar, regiiñ douar, terriñ douar, kignat douar, fregañ an douar, treiñ an douar ; *Klee umplügen*, treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas ; *tief umplügen*, plomañ, arat don, difontañ ur park.

umpropfen V.k.e. rannadus (hat umgepropft) : [louza.] imboudañ, lagadiñ.

umpolen V.k.e. rannadus (hat umgepolt) : eilpennañ ar bleinoù.

umprägen V.k.e. rannadus (hat umgeprägt) : [moneiz] azteuziñ.

umpusten V.k.e. rannadus (hat umgepustet) : 1. c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ ; 2. [dre skeud.] P. *er ist zum Umpusten*, hennezh a zo erru ront e seolioù, mezh eo evel ur maltouter, kras eo, kras-mat eo, mezh eo evel ur soner kloc'h, mezh eo evel ur soubenn, du eo, re garg eo e garg.

umquartieren V.k.e. rannadus (quartierte um / hat umquartiert) : kas d'ur lojeiz all.

umrahmen¹ V.k.e. rannadus (hat umgerahmt) : cheñch framm da.

umrahmen² V.k.e. stag (hat umrahmt) : frammañ, sterniañ, sternata, enframmañ, bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, lezenañ.

umranden / umrändeln / umrändern V.k.e. stag (hat umrandet / hat umrändelt / hat umrändert) : riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, bevenniñ, bonnañ, erienañ, bardellañ.

umrandet / umrändelt / umrändert ag. : rizennek, bevennet, erienet.

Umrandung b. (-, -en) : riblenn b., riblennad b., bevennad b., rizennad b., kantenn b., erien g., lezenn b.

umrangieren V.k.e. rannadus (rangierte um / hat umrangiert) : *einen Zug umrangieren*, lakaat un tren war ul linenn-houarn all, cheñch linenn hent-houarn d'un tren.

umranken V.k.e. stag (hat umrankt) : [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da.

umräumen V.k.e. rannadus (hat umgeräumt) : 1. cheñch [*kinkladur ur pezh*] ; 2. cheñch plas da, kas d'ul lec'h all.

V.gw. rannadus (hat umgeräumt) : 1. cheñch kinkladur ur pezh ; 2. cheñch plas d'an arrebeuri ; 3. kas an arrebeuri d'ul lec'h all.

umrechnen V.k.e. rannadus (hat umgerechnet) : treiñ, eskemm, amdreñ, eitalañ.

Umrechnung b. (-, -en) : 1. troadur g., amdroadur g., eskemmadur g. ; *Umrechnung in eine andere Währung*, eitaladur g. 2. [mat.] direadur g.

Umrechnungsfaktor g. (-s, -en) : gwezhiader eitalañ g., parenn eitalañ b., periad eitalañ g.

Umrechnungskurs g. (-es, -e) /

Umrechnungsverhältnis n. (-ses, -se) : feur eskemm g.

umreißen¹ V.k.e. stag (umriss / hat umrissen) : damdresañ, brastresañ, reiñ un alberz eus, linennañ, trolinennañ.

umreißen² V.k.e. rannadus (riss um / hat umgerissen) : pilat, diskar, distroadañ, foeltrañ, teuler d'an traoñ, kas

d'an traoñ ; *beim Überqueren des Flusses wurde ich von der Stärke der Flut umgerissen*, o treuziñ ar stêr e oan bet diskaret gant red an dour ; *die vom Orkan umgerissenen Bäume*, ar gwez diskaret gant ar gorventenn str.

umreiten¹ V.k.e. stag (umritt / hat umritten) : ober an dro da ... war-varc'h.

umreiten² V.k.e. rannadus (ritt um / hat umgeritten) : pilat gant e varc'h, ruilhal gant e varc'h, diskar gant e varc'h, distroadañ gant e varc'h, foeltrañ gant e varc'h.

umrennen¹ V.k.e. rannadus (rannte um / hat umgerannt) : *jemanden umrennen*, pilat u.b., ruilhal u.b., kas u.b. da bilat, linkañ u.b., tourtañ u.b., astenn e groc'h en d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'h en.

umrennen² V.k.e. stag (umrannte / hat umrannt) : *etwas umrennen*, c'hoari an dro d'udb d'ar red, ober an dro d'udb d'ar red.

Umrichter g. (-s, -) : [tredan.] amdroer tredan g.

Umrichteranlage b. (-, -n) : [tredan.] amdroer g. g.

umringen V.k.e. stag (hat umringt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat ar c'helc'h war ; *umringt von*, gronnet gant, udb tro-dro d'an-unan, udb en e dro.

Umriß g. (-es, -e) : 1. damdresadenn b., brastres g., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., raktres g., raktresadenn b., raklun g., ardresadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g. ; 2. trolinenn b., linenn-dro b., linennadur g., tresadur g., tres g., tro b. ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die verschwommenen Umrisse eines Hauses*, en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti - diforc'hañ a reomp tres un ti, lizennet dindan teñvalijenn an noz.

Umritt g. (-s, -e) : marc'hekadenn b., tro war-varc'h b.

umrühren V.k.e. rannadus (hat umgerührt) : meskañ, diveskañ, kemmeskañ, fourgasiñ, treiñ, distrempañ ; *rühr deinen Kaffee um*, mesk da gafe ; *Wasser umrühren*, ribouilhat dour, fourgasiñ an dour, meskañ dour ; *Eier umrühren*, basañ (trapañ, trapat, mezañ) vioù ; *die Wäsche umrühren*, sribouilhañ ar c'houez.

umrüsten V.gw. rannadus (hat umgerüstet) : adterkañ, adaveiñ, addarbariñ.

V.k.e. rannadus (hat umgerüstet) : terkañ gant armoù nevez, aveiñ gant armoù nevez, terkañ gant un aveadur nevez.

umrütteln V.k.e. rannadus (hat umgerüttelt) : hejañ, stroñsañ, strilhañ.

ums berradur evit um das.

umsacken V.k.e. rannadus (hat umgesackt) : *eine Ware umsacken*, cheñch sac'h d'ar varc'hadourezh, lakaat marc'hadourezh e seier nevez.

umsatteln¹ V.k.e. rannadus (hat umgesattelt) : *ein Pferd umsatteln*, cheñch dibr d'ur marc'h.

umsatteln² V.gw. rannadus (hat umgesattelt) : 1. cheñch dibr, cheñch marc'h, treiñ marc'h ; 2. [dre skeud.] cheñch micher, deskiñ ur vicher nevez, en em stummañ war ur vicher nevez, dilezel e vicher gozh, mont war ur vicher all, cheñch penn d'e vazh ; 3. [dre skeud.] adober e vennozh, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, kemm soñj, treiñ meno, treiñ kordenn, cheñch santimant,

distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh.

Umsattelung b. (-,-en) : 1. cheñchamant dibr g. ; 2. [dre skeud.] cheñchamant micher g. ; 3. [dre skeud.] cheñchamant mennozh g.

Umsatz g. (-es,-sätze) : 1. kengreadur g., sifr ar c'hengreadur g. ; *der Umsatz seines Geschäfts erlaubt es ihm, seine zehn Kinder zu ernähren*, stal a-walc'h eo e genwerzh evit magañ e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit mezbur e zek krouadur, stal a-walc'h eo e genwerzh evit pourvezañ o mezbur pemdeziek d'e zek krouadur, a-walc'h a vara evit e zek bugel a zo ouzh e zaouarn gant e genwerzh ; 2. treuzgreadoù lies., eskemmoù lies. ; 3. gwerzh b.

Umsatzbesteuerung b. (-,-en) : telladur war sifr ar c'hengreadur g.

Umsatzbeteiligung b. (-,-en) : perzhiadur e sifr ar c'hengreadur g.

Umsatzbetrag g. (-s,-beträge) : sifr ar c'hengreadur, kengreadur g.

Umsatzerlös g. (-es,-e) : gounidegezh degaset gant an treuzgreadoù b., sifr ar c'hengreadur g., kengreadur g.

Umsatzsteuer b. (-,-n) : taos war ar sifr ar c'hengreadur g.

Umsatzsteueridentifikationsnummer b. (-,-n) : niverenn-anaout an taos war sifr ar c'hengreadur b.

umsäumen V.k.e. stag (hat umsäumt) : bevenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, gourizañ, erioniñ, erienañ, lezenañ ; *mit Borten umsäumen*, pasamantiñ.

umsäumt ag. : rizennek, bevennet, erienet.

Umsäumerung b. (-,-en) : erion g., erionenn b., bevenn b., gourem g.

Umsäuseln n. (-s) : *das Umsäuseln des Windes*, flouradennoù an avel lies., flourad an avel g.

umschalten V.gw. rannadus (hat umgeschaltet) : 1. [kirri-tan] cheñch tizh.

2. [skingomz] *auf einen anderen Sender umschalten*, cheñch skingaser ; *wir schalten um nach Berlin*, en em skourrañ ouzh Berlin a reomp bremañ ; [skinwel] *auf ein anderes Programm umschalten*, cheñch chadenn, cheñch ristenn skinwel.

3. [stlenn.] diuzañ (diuz) un arc'hwel all ; *auf Großschreibung umschalten*, luskañ ar pennlizherennoù.

4. [gouleier trilih] cheñch, dont, dont da vezañ.

5. en em ober ouzh.

6. bezañ dievezh, bezañ azezet war e spered, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ.

V.k.e. rannadus (hat umgeschaltet) : 1. [skingomz] *das Radio umschalten*, cheñch skingaser ; [skinwel] *das Fernsehen umschalten*, cheñch chadenn, cheñch ristenn ; 2. [stlenn.] *etwas auf etwas (t-rt) umschalten*, lakaat udb war un arc'hwel bennak all, cheñch arc'hwel.

Umschalter g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g., trec'haoler g.

Umschalthebel g. (-s,-) : loc'h an tizhoù g., loc'h lankañ g.

Umschalttaste b. (-,-n) : stokell „pennlizherenn“ b.

Umschaltung b. (-,-en) : 1. [tredan.] trec'haolezh g., trec'haoliñ g. ; 2. [kirri-tan] cheñchamant tizh g. ; 3. [skingomz] cheñchamant skingaser g. ; 4. [skinwel] cheñchamant chadenn g., cheñchamant ristenn g.

umschanzen V.k.e. stag (hat umschantzt) : sevel kaeoù-difenn tro-dro da.

umschatten V.k.e. stag (hat umschattet) : teñvalaat.

Umschau b. (-) : 1. [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù lies. ; *Umschau halten*, ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan ; 2. *nach jemandem Umschau halten*, klask u.b.

umschauen V.em. rannadus : **sich umschauen** (hat sich (t-rt) umgeschaut) : ober ur gwel tro-dro d'an-unan, ober ur sell en-dro d'an-unan, sellet en-dro d'an-unan ; *er ging hinaus, um sich nach den Windverhältnissen umzuschauen*, mont a reas er-maez evit gouzout doare an avel ; *sich nach jemandem umschauen*, a) treiñ e benn evit sellet ouzh u.b. ; b) klask u.b. ; *sich nach Arbeit umschauen*, klask labour.

umschaukeln V.k.e. rannadus (hat umgeschauelt) : treiñ gant ur bal.

umschichten V.k.e. rannadus (hat umgeschichtet) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ.

umschichtig ag. : pebeilat.

Adv. : pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro, bep eil gwech.

umschießen V.gw. rannadus (schoss um / ist umgeschossen) : *der Wind schießt um*, treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm.

V.k.e. rannadus (schoss um / hat umgeschossen) : 1. diskar gant un tenn fuzuilh, lazhañ gant un tenn ; 2. [moull.] *einen Bogen umschießen*, adkenlakaat ur follenn.

umschiffen¹ V.k.e. stag (hat umschiffte) : [merdead.] c'hoari an dro da, ober an dro da, mont hebiou da, tremen a-vaez da ; *ein Kap umschiffen*, tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.

umschiffen² V.k.e. rannadus (hat umgeschiffte) : [merdead.] treuzlestrañ, treuzvourzhañ.

Umschiffen¹ n. (-s) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.

Umschiffen² n. (-s) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; 2. merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.

Umschiffung¹ b. (-,-en) : [merdead.] treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.

Umschiffung² b. (-,-en) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b. ; 2. merdeadenn b., merdeerezh g., troverdeadenn b., imram g.

Umschlag g. (-s,-schläge) : 1. golo-lizher g.

2. [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g. ; *Senfumschlag*, *Breiumschlag*, *tarchelad* g., *palastr* g., [dre fent] *kataflam* g.

3. [dilhad] gourem g., pleg g., plegadenn b., gwead g., gweadenn b., troñs g.

4. eilpennadur g., troc'h krenn g., reveulzi b., reverzhi b., kemm trumm g., kaouad avel-gorbell b./g.

5. [merdead.] *Umschlag von Schiff zu Schiff*, treuzkasadur ar fred eus ur vag d'eben g., treuzlestradur g., treuzvourzhañ g.

6. [levr] jakedenn b.

Umschlagdepot n. (-s,-) : [merdead.] sanailh evit ar varc'hadourezh treborzh b.

Umschlageisen n. (-s,-) : houarn riñvañ g.

Umschlagekragen g. (-s,-) : rambaz g.

umschlagen¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : schlägt um / schlug um / ist umgeschlagen] : 1. mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ, tumpañ, troc'holiañ, kouezhañ a-c'hwen, eilpenniñ ; *das Boot schlägt um*, mont a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag ; *leicht umschlagendes Boot*, bag lespos b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b.

2. [dre astenn.] treiñ trumm ; *der Wind schlägt um*, treiñ a ra an avel a-daol-trumm, cheñch tu a-drumm a ra an avel, cheñch a ra an avel a-benn-krak, an avel a cheñch roud a-drumm, disgweañ a ra an avel a-drumm ; *der Wind will nicht umschlagen*, an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ.

3. cheñch trumm, cheñch penn-da-benn ; *die Witterung schlägt um*, emañ an amzer o cheñch, emañ an amzer o treiñ ; *der Erfolg schlug in eine Niederlage um*, e sell e oant bet d'ober mil ha kazh o doa graet, mont a reas o c'han da c'hwiban, e-sell e oant bet da gas o zaol da vat met an eneb (ar gin, ar rekin) eo a c'hoarvezas, ne oa ket bet ken brav an diskan ha ma oa bet ar c'han, an toull hebiou a oa frank, buan e troas al levenez da joa vil.

4. [kegin.] treiñ, trenkañ, tarzhañ ; *die Milch ist in der Nacht umgeschlagen*, treiñ (trenkañ, tarzhañ) en deus graet al laezh e-pad an noz.

V.k.e. rannadus [verb-skoazell haben : schlägt um / schlug um / hat umgeschlagen] : 1. diskar, pilat ; *Bäume umschlagen*, diskar (pilat) gwez, lakaat ar vouc'hal dindan gwez.

2. treiñ, distreiñ ; *eine Seite umschlagen*, treiñ ur bajenn.

3. azteuziñ ; *Münzen umschlagen*, azteuziñ pezhioù moneiz (Gregor).

4. lakaat tro-dro ; *ein Tuch umschlagen*, lakaat ur mouchouer bras (ur mouchouer-penn, ur skerb) en e gerc'henn.

5. troñsañ, plegañ, diskenn ; *den Kragen umschlagen*, troñsañ (plegañ, diskenn) e c'houzougenn.

6. riñvañ, pladañ ; *einen Nagel umschlagen*, riñvañ (pladañ) un tach.

7. treuzvourzhañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ, treuztreniañ, treuzkaeañ ; *Waren umschlagen*, treuzvourzhañ marc'hadourezh, treuzlestrañ marc'hadourezh, treuzkarrañ marc'hadourezh, treuztreniañ marc'hadourezh, treuzkaeañ marc'hadourezh.

umschlagen² V.k.e. stag : (umschlägt / umschlug / hat umgeschlagen) : pakañ, pakata, goleiñ, gronnañ, dastum.

Umschlagen n. (-s) : 1. plegerezh g. ; 2. *Umschlagen des Glücks*, eilpennadur (torridigezh b.) an eurvad g., troc'h krenn an eürusted g., droukverzh g. ; 3. [bigi, kirri.] troc'holiañ g. ; 4. [kenwerzh] treuzlestradur g., treuzlestrañ g., treuzvourzhañ g., treuzkarradur g., treuzkarrañ g., treuztreniadur g., treuztreniañ g., treuzkaeadur g., treuzkaeañ g.

Umschlagetuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.

Umschlaghafen g. (-s,-häfen) : porzh treuzvourzhañ g.

Umschlagmanschette b. (-,-n) : berrvañch troñset g.

Umschlagmaschine b. (-,-n) : plegerez b.

Umschlagpapier n. (-s,-e) : paper pakata g.

Umschlagtuch n. (-s,-tücher) : chal g., skerb g./b., seizenn-c'houzoug b., mouchouer-gouzoug g., frileuzenn b.

Umschlagwinkel g. (-s,-) : korn plegañ g.

umschleichen¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell sein : schlich um / ist umgeschlichen] : kantren, baleantañ, torimellat, kantreal, troiata, kildroenniñ, korntroiañ, troidellañ, c'hwileta, rodal, rodellañ.

umschleichen² V.k.e. stag (umschlich / hat umschlichen) : 1. troiata (kildroenniñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ) en-dro da, c'hwileta en-dro da, kantren en-dro da, treiñ ha distreiñ en-dro da ; 2. [dre astenn.] spiañ, gedal.

umschleiern V.k.e. stag (hat umschleiert) : mouchañ, goleiñ gant ur ouel, goueliañ.

umschließen V.k.e. stag (umschloss / hat umgeschlossen) : 1. kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, enkelc'hiañ, bezañ en e dro, enezennañ ; [lu] *das Umschließen*, ar gronnadur g. ; *eine Mauer umschließt den Garten*, ur voger a gloz war al liorz, ur vur a gloz al liorz ; 2. enderc'hel, enklozañ, konten, kompren, bezañ en an-unan ; 3. pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, strizhañ, stardañ, moustrañ, enserrañ, brec'hata.

Umschließen n. (-s) : gronnadur g.

Umschließung b. (-,-en) : 1. gronnadur g. ; 2. moger-dro b., mogeriad b., gourizad b.

umschlingen¹ V.k.e. stag (umschlang / hat umschlungen) : 1. pegañ ouzh, kregiñ peg e, briata, strizhañ, stardañ, moustrañ, kregiñ a-vriad e, kregiñ a-dro-vriad e, brec'hata ; 2. [louza.] punañ en-dro da, kammigellañ en-dro da, kuilhañ en-dro da, en em rollañ en-dro da ; 3. [mor] kejañ ; *das Meer hat die Klippen umschlungen*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor.

umschlingen² V.k.e. rannadus (schlang um / hat umgeschlungen) : kortigellat, korvigellañ, gwildronañ, kordigellañ, gweañ.

umschlungen ag. : *zärtlich umschlungen*, briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *sich umschlungen halten*, bezañ briad-ha-briad (briad-ouzh-briad, krog-ha-krog, pok-ha-pok) evel daou amourouz ; *eng umschlungen tanzen*, dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; *meerumschlungen*, gant ar mor en e dro, kej, kelc'hiet gant ar mor.

umschmeicheln V.k.e. stag (hat umschmeichelt) : *jemanden umschmeicheln*, gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ e askell d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, stejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober

chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestrak u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., trutal u.b., ardaouiñ ouzh u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb.

umschmeißen V.k.e. rannadus (schmiss um / hat umgeschmissen) : 1. findaoniñ d'an douar ; *jemanden umschmeißen*, astenn e groc'hen d'u.b. war an douar, diskar u.b. war chouk e gil, diskar u.b. a-c'hwen e groc'hen.

2. [dre skeud.] *einen Plan umschmeißen*, difoeltrañ (dic'hastañ, eilpennañ, freuzañ, findaoniñ) ur raktres ; *das schmeißt einen um !* gouest eo da bilat ac'hano'h ! spontus eo !

umschmelzen V.k.e. rannadus (schmilzt um / schmelzt um // schmolz um / schmelzte um // hat umgeschmolzen / hat umgeschmolzt) : azteuziñ, adteuziñ.

Umschmelzung b. (-, -en) : azteuz g., adteuz g.

umschnallen V.k.e. rannadus (hat umgeschallt) : gourizañ ; *den Degen umschnallen*, gourizañ e gleze, lakaat e gleze ouzh e groazell, lakaat e gleze ouzh e gostez, gwiskañ e gleze.

umschreiben¹ V.k.e. rannadus (schrieb um / hat umgeschrieben) : 1. adskrivañ, cheñch, treuzskrivañ ; 2. *auf jemanden umschreiben*, lakaat war anv unan all ; *den Pachtbrief auf seinen Namen umschreiben lassen*, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e anv, lakaat ober lizher nevez eus ar feurm en e gont e-unan ; *den Pachtbrief auf einen anderen Namen umschreiben*, cheñch anv d'ar feurmer, cheñch anv war al lizher-feurm.

umschreiben² V.k.e. stag (umschrieb / hat umgeschrieben) : 1. lavaret udb diwar hanterc'her, ezteurel e soñj diwar hanter (gant komzoù tro), displegañ en un doare troidellek (en un doare luziet), kevelc'heriañ ; 2. bevenniñ, termeniñ, troskrivañ ; *diese Rechte sind genau umschrieben*, troskrivet pizh (bevennet pizh ha sklaer, termenet mat) eo ar gwirioù-se ; 3. [mat.] amgaeañ.

Umschreiber g. (-s, -) : troskriver g.

Umschreibung b. (-, -en) : 1. troskrivadur g., troadell b., frazenn dro b., komz tro b., lavarenn dro b., kevelc'heriad g. ; 2. diskrivadur g., taolennadur g. ; 3. [gwir] cheñchamant aotre-bleinañ [evit an estrañjourien] g. ; 4. treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b.

Umschrift b. (-, -en) : 1. treuzskrivadur g., doubladur g. ; *Umschrift eines Textes in Lautschrift*, troidigezh (treuzskrivadur g., doubladur g.) ur pennad-skrid er skritur soniadel ; 2. [pezhiou moneiz] enskrivadur g.

umschulden V.k.e. rannadus (hat umgeschuldet) : [arc'hant.] adpazennañ, astenn, amdreñ.

Umschuldung b. (-, -en) : [arc'hant.] amdroadur un dle g., addaskoulzañ un dle g., skañvadur un dle g.

umschulen V.k.e. rannadus (hat umgeschult) : 1. kas d'ur skol all ; 2. stummañ war ur vicher all, stummañ d'ur vicher nevez, dastreiñ, adheñchañ.

Umschulung b. (-, -en) : 1. cheñchamant skol g. ; 2. stummadur war ur vicher nevez g., dastroadur micher g., adheñcherezh g.

umschütten V.k.e. rannadus (hat umgeschüttet) : 1. skuilhañ, fotañ, fennañ, fuilhañ, stlabezañ ; 2. treuzlestrañ, eilpodañ.

umschwärmen V.k.e. stag (hat umschwärmt) : *jemanden umschwärmen*, bezañ tik (sot, angoulet,

lorc'het, touellet) gant u.b., kaout joa ouzh u.b., kehelañ (azeuliñ) u.b.

Umschweife lies. : troadelloù lies., troidelloù lies., frazennoù tro lies., komzoù tro lies., lavarennoù tro b., displegoù lies., kildroioù lies., kildroennoù lies., kildroadoù lies., kildroiadoù lies., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g. ; *ohne Umschweife*, rube-rubene, diwidre, diwe, didro, disgwe, distag, didroidell, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, dichipot, en un doare didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, war-eeun, war-eeun-tenn, diflastr, diouzhtu, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak ; *jemandem ohne Umschweife antworten*, respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont groñs d'u.b. - respont krak d'u.b. - respont d'u.b. hep tamm kildroenn ebet ; *etwas ohne Umschweife sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont berr - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont d'udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, diwidre, didortilh) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

umschwenken V.gw. rannadus [verb-skoazell sein pe haben : ist umgeschwenkt / hat umgeschwenkt] : 1. treiñ, skeiñ d'un tu all, virañ ; 2. [dre skeud.] cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ kordenn ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak.

Umschwung g. (-s, -schwünge) : 1. eilpenn g., eilpennadur g., eilpennadeg b., cheñch tu g., eiltroadur g., troc'h krenn g., trummgemm g., reveulzi b., kaouad avel-gorbell b./g. ; *Umschwung der öffentlichen Meinung*, eilpenn kedveno g., eiltroadur kedveno g., eilpennadur mennozh an dud g., eilpennadur soñj an holl g., cheñchamant krenn a vennozh gant an dud g. ; 2. [Bro-Suis] takad g., tachenn b., tachennad b., tachad g., leur b., pezhad douar g. ; 3. [sport] kornigelladenn b.

umsegeln V.k.e. stag (hat umsegelt) : [merdead., bigi dre lien] ober an dro da ... dre lien, mont hebiou da ... dre lien, c'hoari an dro da ... dre lien, tremen a-vaez da ; *ein Kap umsegeln*, tremen a-vaez d'ur c'hab, tremen a-vaez d'ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar ; *die Erde umsegeln*, ober tro ar bed dre lien.

Umseglung b. (-, -en) : [merdead.] 1. tremenidigezh [hebiou d'udb en ur c'hoari an dro dezhañ] b., tremenidigezha-vaez d'udb ; 2. *Weltumseglung*, a) tro ar bed dre lien b., troverdeadenn b., imram g. ; b) [sport] redadeg-vor tro-dro d'ar bed b.

umsehen V.em. rannadus : **sich umsehen** (sieht sich um / sah sich um / hat sich (t-rt) umgesehen) : 1. sellet en-dro d'an-unan, sellet war-dro, ober ur sell-tro.

2. *sich nach jemandem umsehen*, a) treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b. ; b) klask u.b. ; *sich nach Arbeit umsehen*, klask fred, klask labour, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ ; *sich nach Brantwein umsehen*, gwinardanta.

3. ober ur sell.

4. [troioù-lavar] *ehe man sich umgesehen hat*, etre ur sell hag ur gwel, en ur serr-lagad, ken buan, ken buan hag an avel, diouzhtu-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, ken prim hag an avel, evel un tenn, evel ur bleiz, en un dro zorn, ken buan ha lavaret chou d'ar yar ; *sich in der Welt umgesehen haben*, bezañ baleet bro, bezañ baleet broioù, bezañ foetet (redet) bro, bezañ roulet ar bed, bezañ ruilhet dre an hentoù ; P. *er kann sich lange umsehen*, gortoz a c'hall ober met n'en deus nemet blev da gaout, fiez glas !

Umsehen n. (-s) : *im Umsehen*, ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un dro zorn, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont, en un taol berr, prim ha brav, war ar prim, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel, en un huñvre, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim ; *die Angelegenheit wurde im Umsehen erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

umseitig ag. : war ar reizhenn, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all.

umsetzbar ag. : 1. amdroadus ; 2. [arc'hant] nevidadus, gwerzhadus ; *in bares Geld umsetzbar*, arc'hantadus, liñveladus, eitaladus, hag a c'haller arc'hantiñ, hag a c'haller liñveladañ, hag a c'hall bezañ arc'hantet, hag a c'hall bezañ eskemmet ouzh moneiz-red.

umsetzen V.k.e. rannadus (hat umgesetzt) : 1. diplas, diplasañ, diloc'hañ, loc'hañ, dilec'hiañ, treuzlec'hiañ, diflach, treuzplantañ ; *einen Zug umsetzen*, nadozennañ un tren ; 2. *etwas in die Praxis umsetzen*, *etwas in die Tat umsetzen*, lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat udb e pleustr, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da wir, kas udb da vat, kas udb da benn, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird*, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh ; 3. [kenw.] gwerzhañ, arc'hantiñ, liñveladañ, nevidañ ; *Waren umsetzen*, kavout fred (sav, digor, dor zigor, diskarg) d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh ; *etwas in Geld umsetzen*, arc'hantañ udb, ober arc'hant eus udb, liñveladañ udb ; 4. treiñ, treuzskrivañ.

Umsetzen n. (-s) : [sport, sevel halterioù] skoaziañ g.

Umsichgreifen n. (-s) : skignerezh g., lederezh g., emledidigezh b., astennadur g., emled g.

Umsicht b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., poellegezh b., spiswel g., spiswelled b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., kompezded spered b., furnez b. ; *mit Umsicht*, gant aviz ha poell, gant poell ha furnez.

umsichtig ag. : etre mont ha dont, disfizius, evezhiek, dizall, dibikouz, pellweler, spiswel g., poellus, poellek, avizet, hag a sell didouell ouzh an traoù.

Umsichtigkeit b. (-) : evezhiegezh b., pervezhded b., aket g., evezh bras g., pellwel g., spiswel g., spiswelled b., avizded b., avister g., avisted b., aviz g.

umsiedeln V.k.e. rannadus (hat umgesiedelt) : treuztiriañ, treuzlec'hiañ, dilec'hiañ.

V.gw. rannadus (ist umgesiedelt) : diannezañ, treuzannezañ, mont d'ul lec'h all d'ober e annez, mont d'ul lec'h all da chom.

Umsiedlung b. (-, -en) : *sellit ouzh Umsiedlung*.

Umsiedler g. (-s, -) : den treuztirit g., divroad g.

Umsiedlerin b. (-, -nen) : plac'h treuztirit b., divroadez b.

Umsiedlung b. (-, -en) : treuzannezadur g., treuzannezañ g., treuztiriañ g.

umsinken V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : sank um / ist umgesunken] : kouezhañ, fatañ.

umso stag. : a se, seul ; *umso mehr*, kent-se, kentoc'h meiz, abeg muioc'h, kent a se, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se, ken meur rak-se ; *er mag Obst umso mehr, wenn dieses richtig reif ist*, seul vui e plij ar frouezh dezhañ ma vezont darev-mat ; *umso mehr als*, seul vui ma ..., seul muioc'h ma ..., ken meur rak-se pa ... ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *der Film war interessant, umso mehr als er das Leben der Bauern im Mittelalter ganz präzise schilderte*, dedennus e oa ar film-se, seul vui ma tiskoueze pizh penaos e veve ar gouerien er grennamzer ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte*, dedennet e oamp gant ar vreuradeg-se, seul vui ma c'halle levezonañ dazont hon embregerezh tu pe du ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; *er lief umso schneller, als er sich dem Ziel näherte*, seul vuanoc'h e kerzhe ma tostae ouzh e bal ; *umso weniger*, nebeutoc'h c'hoazh, nebeutoc'h a se ; *umso weniger als*, seul nebeutoc'h ma ... ; *es ist umso teurer*, keroc'h a se eo, hag en abeg da gement-se ez eo keroc'h c'hoazh, kent-se ez eo keroc'h c'hoazh ; *umso dämlicher bist du*, brasoc'h genaoueg n'out ken, n'out nemet genaouekoc'h a se ; *umso schneller wirst du wieder gesund*, gwellaat a raio dit kent a se, gwellaat a raio dit kentoc'h a se ; *er ist mir umso lieber*, muioc'h a se e karan anezhañ, hag en abeg d'an dra-se e karan anezhañ muioc'h c'hoazh ; *je mehr ... umso mehr*, seul vui ... seul vui ..., seul muioc'h ... seul muioc'h ... ; *je mehr er hat, umso mehr will er*, seul vui, seul c'hoazh - seul vui a ve gantañ, seul vui a ve c'hoant gantañ da zastum leve hag arc'hant - seul vui en deus seul vui e fell dezhañ kaout - seul muioc'h en deus

seul vuioch e fell dezhañ kaout - kalon an den-se a zo c'hoantus - hag-eñ pegement a draoù en deus dija e vez atav o klemm ; *je früher, umso besser (umso lieber)*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je mehr er trinkt, umso durstiger wird er*, dre ma ev e teu itik, pep ma ev e teu itik ; *umso besser, gwell a se !* n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! hennezh ar gwellañ din ! gwell ar-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *umso schlimmer*, gwazh a se dezhañ, hennezh ar gwashañ dezhañ, gwazh ar-se.

umsonst Adv. : 1. digoust, difrejoù, dibaemant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gweneg toull, evit un hollvad ; P. *er hat es für umsonst gekriegt*, deuet eo a-benn da gaout an dra-se hep reiñ ur siseurt (hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ gweneg toull), bet en deus an dra-se evit un hollvad, bet en deus an dra-se kuit a arc'hant, deuet eo a-benn da gaout an dra-se evit netra ; 2. hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gweneg ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann ; *ich arbeite nicht umsonst*, ne labouran ket evit netra ; 3. en aner, evit netra, evit ket ha netra, diwar goll, ez ven ; *wir haben umsonst gearbeitet*, hol labour a zo bet null, graet hon eus labour ven, aet eo hol labour da labour wenn, labouret hon eus evit netra, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se ; *ganz umsonst*, evit netra, ez ven, en aner, evit ur bennozh Doue, diwar goll, diwar e goll, hep vad ebet ; *wir warten völlig umsonst auf sie*, ouzh o gortoz emañ met ne erruont kammed, ouzh o gortoz emañ met ne erruont tamm ; *sich umsonst Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra ; *sich umsonst bemühen*, redek ar c'had ; 4. *nicht umsonst har er ...*, n'eo ket diabet ma ..., n'eo ket diratozh ma ...

umsorgen V.k.e. stag (hat umsorgt) : *jemanden umsorgen*, kaout prederi ouzh u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., kempenn brav u.b., ober flourig d'u.b., ober chalaniz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, chersañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., kemer charre gant u.b., prederiñ u.b., ober evezh d'u.b., moudounañ u.b., kaezhañ u.b., kaezhigañ u.b., dodoennañ u.b. ; *sie umsorgten mit Hingabe die verzweifelte Witwe*, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intañvez.

umspannen¹ V.k.e. rannadus (hat umgespannt) : 1. stegnañ en dro da ; 2. cheñch kezeg ; 3. [tredan.] treuzfurmiñ, treiñ an tredanvarr [isvarrañ pe usvarrañ].

umspannen² V.k.e. stag (hat umspannt) : 1. kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *Taille zum Umspannen*, dargeiz mistr g. ; 2. [dre skeud.] en em astenn war ; *sein Geist*

umspannte viele Gebiete, ur mailh e oa war meur a dachenn.

Umspanner g. (-s,-) / **Umspannwerk** n. (-s,-e) : [tredan.] treuzfurmer g.

umspielen V.k.e. stag (hat umspielt) : parañ war, plavañ war ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm.

umspringen¹ V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : sprang um / ist umgesprungen] : 1. treiñ ; *der Wind ist nach Norden umgesprungen*, treiñ en deus graet an avel war-zu an norzh ; *der Wind will nicht umspringen*, an avel ne dec'h ket eus e roud, an avel ne dec'hfe ket diouzh an toull-mañ.

2. cheñch, dont trumm da vezañ ; *die Ampel ist auf Rot umgesprungen*, deuet eo ruz ar gouloù.

3. [dre skeud.] mont d'u.b., mont ouzh u.b. ; *mit jemandem rücksichtslos umspringen*, mont dre vil (dichek) d'u.b., bezañ difoutre ouzh u.b., dismegañsiñ u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., ober dismegañs war u.b., gwaskañ u.b., na zoujañ u.b. / na ober forzh eus u.b. / ober goap eus u.b. (Gregor).

V.k.e. rannadus [verb-skoazell **haben** : sprang um / hat umgesprungen] : troc'holiañ en ur lammat.

umspringen² V.k.e. stag (umsprang / hat umsprungen) : lammat tro-dro da.

umspulen V.k.e. rannadus (hat umgespult) : punañ, lakaat ur film war ur veni all.

umspülen V.k.e. stag (hat umspült) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *kleine Wellen umspülen träge den Fuß des Dammes*, gwagennoùigoù a darlip traoñ ar chaoser, gwagennoùigoù a lip traoñ ar chaoser, emañ gwagennoùigoù o peliat traoñ ar chaoser.

Umstand g. (-s,-stände) : 1. fed g., darvoud g., taol g., degouezh g., degouezhad g., amveziad g., pleg g., plegenn b., tro b., troad b., trovezh b. ; *die Umstände eines Unfalls*, amveziadoù ur gwallzarvoud lies. ; *unter diesen Umständen*, mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an traoù o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se ; *unter keinen Umständen*, e mod ebet, e nep keñver, e keñver ebet, e nep doare, nag evit unan nag evit daou, n'eus forzh peseurt abeg a vefe, a du ebet, morse, e nep hent, e nep tro / war nep tro / e nep feson (Gregor) ; *sich den Umständen anpassen*, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma ma tegouezh ; *wir werden uns den Umständen anpassen*, graet e vo diouzh ma vo, graet e vo diouzh ma vo an dro, graet e vo diouzh ma tegouezho, graet e vo hervez ma tegouezho, graet e vo diouzh an degouezhioù ; *die näheren Umstände beachten*, sellet a-dost ouzh pep tra, studiañ pizh ha kempenn pep tra dre ar munud, studiañ kenañ pep tra dre ar munud, mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *bevor ich die näheren Umstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung*, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout, ne gemerin diviz ebet keit ha ma ne vo ket holl an elfennoù ganin ; *unter Umständen*, marteze, marse,

emichañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù ; so *etwas kann unter Umständen beobachtet werden*, an dra-se a c'haller da welet ; *unter allen Umständen*, e pep degouezh, bepred, e pep amzer, n'eus forzh petra a vefe o c'hoarvezout ganeomp, e kement 'zo, e pep keñver ; *unvoraussehbare Umstände*, traoù na c'haller ket soñjal enno lies. ; *Zusammentreffen von Umständen*, *Verbindung von Umständen*, kendegouezh g., kendarvoudoù lies., kendegouezhad g. ; *ein Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran*, an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù, ur c'hendegouezhad) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *die Gunst der Umstände nutzen*, ober e vad eus ur c'hendegouezh lañsus g. ; *unter dem Umstand, dass*, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma.

2. [gwir] *mildernde Umstände*, amveziadoù skañvaus lies., digarezioù lies., diskargoù lies., darvoudennoù skañvaus lies. ; *mildernde Umstände geltend machen*, goulenn ma vefe dalc'het kont eus digarezioù 'zo ; *mildernde Umstände zubilligen*, degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus) en e varnadenn, degemer amveziadoù skañvaus ; *erschwerender Umstand*, amveziad grevusaus g., amveziad gwashaus g., degouezh grevusaus g.

3. stad b., doare g. ; *in guten Umständen*, en e aez, mat ar jeu (ar bed, an traoù) gantañ, reut e jeu, mat ar jeu gant an-unan, mat e jeu, brav-kenañ e stad, ebat e zoare, mat e gerz, barrek ; *in anderen (gesegneten) Umständen sein*, bezañ keloù mat (keloù nevez, keloù bugel, an dud da greskiñ) ganti, bezañ anv ganti, bezañ ar soubenn o virviñ, bezañ war he chaosonoù, bezañ prenet un davaner nevez, bezañ prenet ur vrennidenn nevez, bezañ ur bugel en he c'herc'henn, bezañ bugel ganti, bezañ war he fedennoù, bezañ un taol-gwenan da vezañ.

4. [dre skeud] charterezh g., trabas g., kamambre g., kamambreoù lies., arikamañchoù lies., esprejoù lies., chiboudoù lies., glabous g., istrogoù lies., jabl g., mignerezh g., minoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., orimantoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., similloù lies., yezhoù lies., reuz g., chastreoù lies., digoroù lies., modoù lies. ; *Umstände machen*, figuzañ, pigosat, miniñ, orbidiñ, ober ardoù (kamambre, lentigoù, orbidoù, jestroù, gizioù, chiboudoù, pismigoù, andelloù, istrogoù, digoroù, mignerezh, orimantoù, tailhoù, yezhoù, similloù, arvezioù), bezañ ardoù gant an-unan, ober e fagodenn, ober minoù, ober arvezioù, ober gaol, chom da orbidiñ, ober ismodoù, bezañ lent da stagañ ganti, bezañ ur reuz en an-unan, ober apotiker, ober diaez d'u.b., diaezañ u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ darbar d'u.b., arveziñ, glabousañ, glabousat, jabliñ ; *ohne Umstände*, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, en un doare didaskagn,

brav-mat, diardoù, digamambre, digompliment, netra dreist, diorbid, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, displeg, ront a galon ; *das macht zu viel Umstände*, re a drabas a zo gant an dra-se, re a chastreoù a zo gant an dra-se.

umständehalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se.

umständlich ag. : **1.** troidellus, orbidus, orbidek, klok betek re ; *umständlicher Bericht*, rentañ-kont troidellus g., rentañ-kont dre ar munud betek re g., danevell bervezh b., danevell bizh b. ; *umständliche Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g. ; **2.** luziet, rouestlet ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich*, ar c'hranked a zo traoù pikous da zebrñ.

Adv. : **1.** dre ar munud, diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, just-ha-just ; **2.** en un doare luziet, en un dore rouestlet ; *er geht umständlich vor*, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e labour da benn, un doare luziet en deus da gas e labour da benn.

Umständlichkeit b. (-) : **1.** luziadeg b., luziatez b., flap g., flaperezh g. ; **2.** digoroù lies., digorded b., orbidoù lies., charterezh g., ismodoù lies., ardoù lies., modoù lies.

Umstandsbestimmung b. (-, -en) /

Umstandsergänzung b. (-, -en) : [yezh.] adverb g., renadenn-dra amveziadel ; *modale Umstandsergänzung*, renadenn doareañ b.

umstandshalber Adv. : an traoù o vezañ evel m'emaint, er feur-se, ouzh ar feur-se, d'ar feur-se.

Umstandskleid n. (-s, -er) : sae vrazezded b., sae dougerez b., lostenn gant tro evit ur plac'h dougerez b.

Umstandskleidung b. (-, -en) : dilhad brazezded g./lies., dilhad dougerez g./lies.

Umstandskrämmer g. (-s, -) : pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., beg m'en argarzh g., bourouell g., bourbouter g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagen g., chipoter g., rekiner g., chikaner g., noazour g., pikailher g., chaker g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chipoter g., chaoker g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g.

Umstandskrämmerin b. (-, -nen) : pismigerez b., chaokerez-laou b., flemmerez b., kac'herez wasket b., kac'herez diaes b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torrerez-penn b., dismantrerez-spered b., beg m'en argarzh g., tourmant a blac'h b., rachouzell b., tagnouzell b., revr war wigour g., ingennourez b., arvellerez b., nagennerez b., chikanerez b., noazourez b., pikailherez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., chipoterez b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., torrerez-revr b.

Umstandssatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] lavarenn doareañ b., lavarenn amveziadel.

Umstandswort n. (-s,-wörter) : [yecz.] 1. adverb g., rakverb g. ; 2. renadenn dieeun b., renadenn doareañ b., renadenn amveziadel b.

umstauen V.k.e. rannadus (hat umgestaut) : diglenkañ.

umstechen V.gw. rannadus (sticht um / stach um / hat umgestochen) : treiñ douar, palat, palarat, plomañ.

umstecken¹ V.k.e. rannadus (hat umgesteckt) : treuzplantañ, plantañ en ul lec'h all, sankañ en ul lec'h all, sikañ en ul lec'h all, lugañ en un doare all.

umstecken² V.k.e. stag (hat umsteckt) : peullinennan, lakaat peulioù-linennañ en-dro da.

umstehen V.k.e. stag (umstand / hat umstanden) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro.

umstehend ag. : 1. *die Umstehenden*, an arvesterien lies., ar glapezeien lies. ; 2. *umstehend*, war an tu gin eus ar follenn, war ar bajenn all, war an enebenn.

Umsteigebahnhof g. (-s,-höfe) : kemmarsav g.

Umsteigehaltestelle b. (-,-n) : kemmarsav g.

Umsteigekarte b. (-,-n) : tiked treuztreniañ g., bilhed cheñch tren g., tiked treuzkarrañ g., bilhed cheñch linenn g., bilhed treuzlestrañ g., bilhed cheñch karr-nij g., bilhed kenere g.

umsteigen V.gw. rannadus (stieg um / ist umgestiegen) : [treuzdougen] treuztreniañ, treuzlestrañ, treuzkarrañ, cheñch tren, cheñch karr-nij, cheñch bus, cheñch lestr h.a.

Umsteiger g. (-s,-) : beajour hag a cheñch tren g., beajour hag a cheñch karr-boutin g., beajour hag a cheñch karr-nij g.

Umsteigerin b. (-,-nen) : beajourez hag a cheñch tren b., beajourez hag a cheñch karr-boutin b., beajourez hag a cheñch karr-nij b.

Umsteigestation b. (-,-en) : kemmarsav g.

Umstellbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : porzh arenkiñ g.

umstellen¹ V.k.e. rannadus (hat umgestellt) : 1. cheñch, treuzlec'hiañ, bale ; *Möbel umstellen*, cheñch plas da bezhioù arrebeuri, diloc'hañ (loc'hañ, diplas, diplasañ, diflach, bale) pezhioù arrebeuri, dilec'hiañ pezhioù arrebeuri ; *einen Betrieb auf eine neue Produktion umstellen*, neveziñ produadur ur stal-labour, lakaat ul labouradeg da genderc'hiñ traoù nevez ; [stlenn.] *einen Betrieb auf EDV umstellen*, stlennekaaton embregerezh, lakaat ar stlennerezh en un embregerezh ; *die Uhr auf Sommerzeit umstellen*, reizhañ e eurier diouzh an eur hañv ; 2. lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, lakaat war an tu gin.

V.k.e. rannadus : **sich umstellen** (hat sich (t-rt) umgestellt) : P. azasaat, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, ober diouzh m'emañ kont (diouzh ma vo kont), ober e gorniad diouzh e vutun, lakaat e ouel diouzh e avel, malañ diouzh an dour, ober e samm diouzh e dorchenn, cheñch penn d'e vazh, treiñ (trokañ) penn d'ar vazh, cheñch bazh en (war an, d'e, d'an) daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).

umstellen² V.k.e. stag (hat umstellt) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro.

Umstellung b. (-,-en) : 1. treuzlec'hiadur g., dilec'hidigezh b., dilec'hiezezh g., dilec'hiadur g. ; 2.

cheñchamant g., azasaat g. ; 3. cheñch oberiantiz g. ; 4. [dre skeud.] P. cheñchamant mennozh g., cheñch tu g. ; 5. *Währungsumstellung*, eitaladur ur moneiz g.

umsteuern V.k.e. rannadus (hat umgesteuert) : 1. [tekn.] cheñch tu d'ar red tredan, tuginañ ar red tredan, tuginañ ar mont en-dro, p ; cheñch penn d'ar vazh ; 2. [merdead.] treiñ bourzh, cheñch bourzh.

Umsteuerung b. (-,-en) : cheñchamant tu d'ar mont en-dro g., tuginadur ar mont en-dro g.

umstimmen V.k.e. rannadus (hat umgestimmt) : 1. [sonerezh] toniañ en un doare all, cheñch ton, songeidañ en un doare all ; 2. [dre skeud.] *jemanden umstimmen*, dibennadiñ u.b., lakaat u.b. da dreiñ kordenn, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e vennozh, lakaat u.b. da cheñch mennozh, lakaat u.b. da zistreiñ diwar e veno, lakaat u.b. d'ober daou c'her eus unan.

umstoßen V.k.e. rannadus (stößt um / stieß um / hat umgestoßen) : 1. skuilhañ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, pennboelliñ, garenebiñ, tintañ, penndarevriñ, findaoniñ d'an douar, ruilhal ; *einen Eimer umstoßen*, skuilhañ ur c'helornad, lakaat ur c'helorn war e c'henoù, lakaat ur sailh war e benn, eilpennañ (pennboelliñ, tintañ, ruilhal) ur sailh, lakaat ur sailh pep eil penn, troc'holiañ ur c'helorn ; 2. diempañ ; *alles umstoßen*, didanfoeltrañ kement tra 'zo, lakaat pep tra penn evit penn (tu evit tu) (Gregor), lakaat an traoù pep eil penn, pepeilpennañ pep tra, garenebiñ pep tra, daoubenniñ pep tra, penndareviñ pep tra, lakaat pep tra sac'h-àr-vac'h ; 3. [dre skeud.] terriñ, freuzañ, nullañ ; *einen Kauf umstoßen*, freuzañ ur marc'had, foeltrañ ur marc'had, terriñ gourc'hemennañ ur marc'had, ober freuztaol, terriñ e varc'had (Gregor) ; *sein Testament umstoßen*, nullañ (terriñ, diwiriekaat) e destamant ; *ein Urteil umstoßen*, terriñ ur varnedigezh, terriñ ur varnadenn ; 4. [dre skeud.] *den Bock umstoßen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

umstoßend ag. : groñs, krak-ha-krenn, krenn-ha-kras.

umstößlich ag. : a c'haller terriñ, a c'haller nullañ, torradus.

Umstoßung b. (-,-en) : torridigezh b., diwiriekadur g., freuz g.

umstreiten V.k.e. stag (umstritt / hat umstritten) : *etwas umstreiten*, breutaat a-zivout udb, daelañ a-zivout udb, tabutal diwar-benn udb.

umstricken V.k.e. stag (hat umstrickt) : P. *man hat ihn ganz schön umstrickt*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, tapet genaouek, paket sellet, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet (stranet, straniget, devet, gludet, bouc'het, flemmet, gennet, louzet, punet, tizhet) e oa bet prop ha brav, kabestret e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

umstritten ag. : war arguz, a zisparti, nagennet, breutaet, dael diwar e benn, dael diwarnañ, rendaelet ; *umstrittene Frage*, arguz g., poent (kraf) breutaet g., breud g., striv g.

umstrukturieren V.k.e. rannadus (strukturierte um / hat umstrukturiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmanñ, adaozañ .

Umstrukturierung b. (-,-en) : adreizhadur g., adurzhadur g., adframmadur g., adaozañ g., adaoz b., adaozadur g., cheñch oberiantiz g.

umstülpen V.k.e. rannadus (hat umgestülpt) : troñsañ.

Umsturz g. (-es,-stürze) : reveulzi b., dispac'h g., taol-dispac'h g., taol-reveulzi b., eilpennadeg b., eilpennadur g., trummgemm g.

Umsturzbewegung b. (-,-en) : luskad dispac'hel g.

umstürzen V.k.e. rannadus (hat umgestürzt) : **1.** lakaat war e c'henoù, lakaat war e benn, lakaat pep eil penn, eilpennañ, garenebiñ, tintañ, troc'holiañ, findaoniñ d'an douar ; **2.** reveulziañ, dispac'hañ, dizalbadiñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, diskar, eilpennañ, lakaat pep eil penn, diemprañ, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, distroadañ ; *die Regierung umstürzen*, distroadañ ar gouarnamant, lakaat sav dindan ar gouarnamant.

V.gw. rannadus (ist umgestürzt) : **1.** linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen), kouezhañ a-c'hwen e groc'hen, kouezhañ war e gilpenn, P. mont e gantolor en aer ; **2.** rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e vern, disac'hañ, fontañ, frigasañ, flodiñ, pilat ; **3.** [kirri] mont a-bennbouzell, milinañ, c'hweniañ.

Umsturzedanken lies. : mennozhioù dispac'hel lies., mennozhioù gourzhtroüs lies.

Umstürzler g. (-s,-) : dispac'her g., reveulzier g.

umstürzlerisch ag. : gourzhtroüs, dispac'hel, dispac'hus, kabalus, kavailhus, desfaihl, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù.

Umsturversuch g. (-s,-e) : arnod kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn un taol-reveulzi g., argeziad kas da benn ur freuz-Stad g., argeziad kas da benn un taol-Stad g., argeziad kas da benn un taol-strap g.

umtaufen V.k.e. rannadus (hat umgetauft) : kemmanñ anv udb/u.b., divadeziñ, adenvel.

Umtausch g. (-es,-e) : **1.** eskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., distro g./b., trok g., trokerezh g. ; *Umtausch zum Nennwert*, eskemm a-bar g. ; **2.** [arc'hant.] gourskarar g.

umtauschbar ag. : [arc'hant.] eiltaladus.

Umtauschbarkeit b. (-) : [arc'hant.] eiltaladusted b.

umtauschen V.k.e. rannadus (hat umgetauscht) : *etwas gegen etwas umtauschen*, trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmanñ udb ouzh udb all ; *seine Francs umtauschen*, eiltalañ e lurioù ; *Euros in Dollars umtauschen*, eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; *einen Schein gegen Kleingeld umtauschen*, dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed.

umtopfen V.k.e. rannadus (hat umgetopft) : treuzpodañ, dibodañ.

Umtopfen n. (-s) : treuzpodañ g., dibodañ g.

Umtrieb g. (-s,-e) : **1.** itrik g., irienn b., iriennad b. ; *konspirative Umtriebe*, troioù irienniñ lies. ; **2.** [louza.] kor beved ur blantenn g., kelc'hiad buhez ur blantenn g. ; **3.** [Bro-Suis] soursi g., preder g., prederi b., nec'hamant g., nec'h g., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., charterezh g., chastre g.

Umtriebe lies. : itrikoù lies., iriennoù lies., iriennadoù lies., korvigelloù lies., kavailhoù lies., trikamardoù lies., ardoù lies, troidelloù lies., troioù-pleg lies., ruilhoù lies.

umtrieb ag. : embregus, divorfil, dever ennañ, prez ennañ, hej ha prez ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ.

Umtrunk g. (-s) : *Umtrunk halten*, evañ asambles, yec'hediñ, lavaret yec'hedoù, sevel yec'hedoù.

umtun V.k.e. rannadus (tat um / hat umgetan) : lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umtun*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan.

V.em. rannadus : **sich umtun** (tat sich um / hat sich (t-rt) umgetan) : klask ; *er tut sich nach einer neuen Stellung um*, emañ o klask ur post-labour nevez.

U-Musik b. (-) : sonerezh skañv g., sonerezh skañv g., sonerezh diduellus g., sonerezh dihuedus g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik, sonerezh arzel*].

Umverpackung b. (-,-en) : pakadur g.

umverteilen V.k.e. rannadus (verteilte um / hat umverteilt) : lodennañ en-dro, ingalañ a-nevez, dasparzhañ en-dro, addasparzhañ, adingalañ.

Umverteilung b. (-,-en) : dasparzhadur nevez g., dasparzh nevez g., dasparzhidigezh nevez b., ingaladur nevez g., addasparzhadur g., addasparzh g., addasparzhidigezh b., adingaladur g., lodennerezh nevez g.

umwachsen V.k.e. stag (umwächst / umwuchs / hat umwachsen) : kreskiñ tro-dro da ; *mit Weiden umwachsene Weide*, prad gant haleg o kreskiñ en-dro dezhañ g.

umwallen V.k.e. stag (hat umwallt) : **1.** bezañ war neuñv tro-dro da ; **2.** sevel mogerioù-difenn tro-dro da, mogeriañ.

Umwallung b. (-,-en) : moger-dro b., mogerioù-difenn lies., mogerioù-kreñv lies., ramparzhioù lies., mogeriad b., gourizad g.

umwälzen V.k.e. rannadus (hat umgewälzt) : **1.** ruilhal pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat, gwintañ, tumpañ ; *Steine umwälzen*, pennboelliñ mein, treiñ mein ; **2.** neveziñ ; *Luft umwälzen*, neveziñ an aer en amred serr ; **3.** reveulziañ, dispac'hañ, daoubenniñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, pebeilpennañ, garenebiñ, penndarevriñ, dizalbadiñ, lakaat sac'h-àr-sac'h, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, trokañ penn d'ar vazh, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin.

umwälzend ag. : disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.

Umwälzpumpe b. (-,-n) : [tekn.] riboul neveziñ en amred serr g., pomp neveziñ en amred serr g., amreder g.

Umwälzung b. (-,-en) : **1.** nevezidigezh en amred serr b. ; **2.** reveulzi b., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., eilpenn g., eilpennadur g., eilpennadeg b., trummgemm

g., fuilh g., troc'h g., kemm bras g. ; *Umwälzungen stehen vor der Tür*, hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen*, un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.

Umwälzwerk n. (-s,-e) : [tekn.] kreizenn dourredan pompañ-troellrodañ b.

umwandelbar ag. : 1. hag a c'haller cheñch, hag a c'haller kemmañ, hag a c'haller treuzfurmiñ, treuzfurmadus ; 2. [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, eitaladus.

umwandeln V.k.e. rannadus (hat umgewandelt) : 1. cheñch, neuzneveziñ, treuzfurmiñ, kemmañ, daskemmañ, tregemmañ, treuzkemmañ, amgemmañ, treiñ, distresañ ; *den Sinn einer Aussage umwandeln*, distresañ komzoù u.b., findaoniñ komzoù u.b., distreiñ komzoù u.b. diouzh o ster ; [gwir] *eine Strafe umwandeln*, fuajiñ, skañvaat ur c'hastiz, digreskiñ ur c'hastiz ; 2. [stlenn.] amdreiñ.

V.em. rannadus : **sich umwandeln** (hat sich (t-rt) umgewandelt) : cheñch, treiñ e ; *der Regen hat sich in Nebel umgewandelt*, aet eo ar glav e brumenn ; *sich in sein Gegenteil umwandeln*, cheñch penn evit penn (tu evit tu), mont war an tu gin (an tu enep), en em lakaat bep eil penn, treiñ en e eneb (en e gontrol).

Umwandler g. (-s,-) : treuzfurmer g.

Umwandlung b. (-,-en) : 1. kemm g., neuznevezadur g., cheñchamant g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b. ; *in Umwandlung begriffen*, o cheñch, o tont cheñch warnañ, o tont cheñchamant ennañ ; 2. [arc'hant] *Umwandlung von Reserven*, postadur miradoù arc'hant g. ; *Umwandlung einer Schuld*, amdroadur un dle g. ; 3. [kimiezh] treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b.

Umwandlungsprozess g. (-es,-e) : argerzh an treuzfurmadur g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b., treuzfurmidigezh b., treuzkemmañ g., treuzkemm g., treuzkemmadur g.

umwechselbar ag. : troadus, eskemmadus, eskemmus.

Umwechselbarkeit b. (-) : troadusted b., troaduster g., eskemmusted b., eskemmuster g.

umwechseln V.k.e. rannadus (hat umgewechselt) : 1. eskemmañ ; *eine Banknote gegen Gold umwechseln*, eskemmañ ur bilhed-bank ouzh aour ; *Euros in Dollars umwechseln*, eskemmañ euroioù ouzh dollarioù ; 2. treiñ ; *die Felder umwechseln*, treiñ an eostoù, lakaat an eostoù da dreiñ.

V.gw. rannadus (haben umgewechselt) : pebeilañ

Umwechselung b. (-,-en) : 1. pebeil g., pebeilad g., pebeiladur g., pebeilañ g. ; 2. eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g.

Umwechslungskurs g. (-es,-e) : feur eskemm g.

Umweg g. (-s,-e) : 1. hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b./g., kammadro b., hent kammadroius g., kammigell b., troidell b., kildroenn b. ; *einen Umweg machen*, ober un distro, ober ur gammadro, korntroiañ, ober tro, ober ur gildroenn, klask tro d'e hent, reiñ tro d'e hent ; *einen Umweg von fünf Kilometern machen*, dont da glask pemp kilometr tro ; 2. [dre skeud.] troidell b., troenn b.,

troidellegezh b., troidellerezh g., korvigell b., ardivinkoù lies., korvigellerezh g., kammadro b., dispieg g., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kildroiad b., kilbleg g., kammigell b., tun g., luz g. ; *auf Umwegen*, dre droioù-pleg, en ur dreuzellañ, en ur droidellañ, gant doareoù dieeun, gant troidelloù, gant finesa, en un doare troidellus, gant kildroioù, dre finesa, a-dreuz, dre gammadroioù, a-dro, en ur ober tro ; *er hat ihn auf Umwegen angegriffen*, aet eo bet dezhañ a-dro ; *ohne Umwege*, war-eeun, digamambre, diorbid, digompliment, netra dreist.

Umweghandlung b. (-,-en) : [bred.] monead ar c'horn-tro g.

umwehen¹ V.k.e. stag (hat umweht) : c'hwezhañ tro-dro da.

umwehen² V.k.e. rannadus (hat umgeweht) : c'hweniañ en ur c'hwezhañ warnañ, diskar en ur c'hwezhañ warnañ.

Umwelt b. (-) : 1. endro g., endroadur g., umwelt g., amved g., amvevad g., trevva g. ; *eine der Kultur (t-d-b) förderliche Umwelt*, un endro lañsus d'ar sevenadur g. ; 2. metoù g. [*liester meteier*], amva g., diadro b., ardremez g., endro g. ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen*, difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro ; *Anpassung an die Umwelt*, azasadur d'ar metoù g.

Umweltalarm g. (-s,-e) : galv diwall ouzh ur gwallreuz trevoniel g., galv diwall ouzh ur gwallreuz ekologel g.

Umweltallergie b. (-,-n) : [mezeg.] allergiezh ouzh saotradur an endro b.

Umweltauto n. (-s,-s) : karr-tan doujus ouzh an endro g.

Umweltampel b. (-,-n) : [gouleier triliv] gouloù ruz ma laz ar blenier e geflusker dirazañ g.

Umweltbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kefridiad karget eus an endro g., kefridiadez karget eus an endro b.

umweltbedingt ag. : levezonet gant an endro (an amva).

Umweltbedingungen lies. : doare an endro g. ; *ungünstige Umweltbedingungen*, redi naturel g.

Umweltbelastung b. (-,-en) : noazadur trevoniel g., noazadur ekologel g., saotradur an endro g.

umweltbewusst ag. : emouez ouzh kudennoù an endro.

Umweltbewusstsein n. (-s) : emouezded ouzh kudennoù an endro b.

Umweltdelikt n. (-s,-e) : felladenn drevvael b., felladenn a-enep an endro b.

Umweltengel g. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g. [*aroueziet gant un ael : Engel*].

Umwelterziehung b. (-) : deskadurezh d'an endro b.

Umweltforscher g. (-s,-) : ekologiezhour g., trevoniezhour g.

umweltfreundlich ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel ; *umweltfreundliches Papier*, paper atoret g., paper adaozet g.

Umweltgift n. (-s,-e) : danvez noazus evit an endro g., danvez ekopistrius g., danvez dañjerus evit an endro g.

Umweltingenieur g. (-s,-e) : ijinour ekologiezhour g., ijinour trevoniezhour g.

Umweltkatastrophe b. (-,-n) : dirfeud trevoniel g., gwallreuz trevoniel g., dirfeud ekologel g., gwallreuz ekologel g.

Umweltkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved degaset gant saotradur an endro g.

Umweltkriminalität b. (-) : torfedoù ouzh an endro lies.
Umweltminister g. (-s,-) : ministr an endro g., maodiern an endro g.
Umweltministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an endro g.
Umweltnorm b. (-,-en) : reolad trevvael b.
Umweltorganisation b. (-,-en) : aozadur gwareziñ an endro g.
Umweltpapier n. (-s,-e) : paper atoret g., paper adaozet g.
Umweltpolitik b. (-) : politikerezh war-dachenn an endro g.
Umweltschäden lies. : gwalloù trevoniel lies., gwalloù ekologel lies., nozadurioù trevoniel lies., nozadurioù ekologel lies.
umweltschonend ag. : doujus ouzh an endro, bevzispennadus, ansaotrus, mat evit an endro, ekologel.
Umweltschutz g. (-es) : gwarez an endro g., gwarezerezh an endro g., diwallerezh an endro g.
Umweltschützer g. (-s,-) : gwarezer an endro g., mignon an endro g., endroader g., ekologour g.
Umweltschützerin b. (-,-nen) : gwarezerez an endro b., mignonez an endro b., endroaderez b., ekologourez b.
Umweltschutzmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn diwall an endro g., diarbenn gwareziñ an endro g., darbar da wareziñ an endro g., darbar diwall an endro g.
Umweltschutzorganisation b. (-,-en) : kevredad gwareziñ an endro g.
Umweltschutzorganisationen lies. : emsav ekologel g.
Umweltsünder g. (-s,-) : saotrer g.
Umweltsünderin b. (-,-nen) : saotrez b.
umweltverschmutzend ag. : saotrus.
Umweltverschmutzer g. (-s,-) : saotrer g.
Umweltverschmutzerin b. (-,-nen) : saotrez b.
Umweltverschmutzung b. (-) : saotradur an endro g., saotridigezh an endro b.
umweltverträglich ag. : ansaotrus, mat evit an endro, ekologel, doujus ouzh an endro.
Umweltverträglichkeitsstudie b.(-,-n) : studiadenn skogañ b.
Umweltzeichen n. (-s,-) : ekolabel g., label ekologel g.
umweltzerstörend ag. : dismantrus evit an endro, gwastus evit an endro, drastus evit an endro.
Umweltzerstörer g. (-s,-) : dismantrer an endro g., gwaster an endro g., gwastaour an endro g., gwastaer an endro g., draster an endro g., distrujer an endro g., dispenser an endro g.
umwenden V.k.e. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : treiñ tu evit tu, treiñ war an tu enep, garenebiñ, treiñ tu da, treiñ evit tu, distreiñ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, cheñch tu da ; *Heu umwenden*, fichañ foenn, teuler foenn, treiñ foenn, fuilhañ foenn, teuler foenn er vann evit cheñch tu dezho, ober ur mesk d'ar foenn ; *die Seiten eines Buches umwenden*, treiñ pajennoù ul levr ; *bitte umzuwenden*, lennit pezh 'zo war an tu enep mar plij ; *eine Crêpe durch Werfen umwenden*, tripal ur grampouezhenn er baelon ; *wie man eine Hand umwendet*, en un dro zorn, en un taol dorn, en un dro-zorn, ken buan, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, en un taol-kont,

amzer sotal, prim ha brav, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, diwar sav, en ur serr-lagad, diouzhtu-kaer, ken buan (ken prim) hag an avel, etre ur sell hag ur gwel.

V.gw. rannadus (wendete um / wandte um // hat umgewendet / hat umgewandt) : ober un hanterdro, treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz.

V.em. rannadus : **sich umwenden** (wendete sich um / wandte sich um // hat sich umgewendet / hat sich umgewandt) : disgweañ war an tu all, en em dreiñ war an tu all, cheñch tu, cheñch kostez ; *sich (t-rt) nach jemandem umwenden*, treiñ e benn da sellet ouzh u.b., treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b., distreiñ da sellet ouzh u.b., treiñ da sellet ouzh u.b., distreiñ war e giz da sellet ouzh u.b.

umwerben V.k.e. stag (umwirbt / umwarb / hat umworben) : **1.** *ein Mädchen umwerben*, ober (tailhiñ) al lez d'ur plac'h yaouank, kañjoliñ ur plac'h, kenderc'hel al lez, P. klask teurel e diner e botez ur plac'h bennak ; **2.** *jemanden umwerben*, lakaat e studi evit gounit u.b., c'hoari (poursuiñ, pouezañ) war u.b., kavailhañ evit kaout grasoù mat u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b, klask bezañ deuet-mat d'u.b., klask bezañ erru-mat gant u.b., klask bezañ douget gant u.b., lubaniñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., likaouiñ u.b., ardaouiñ ouzh u.b.

umwerfen V.k.e. rannadus (wirft um / warf um / hat umgeworfen) : **1.** lakaat war e zivskoaz ; *einen Mantel umwerfen*, pakañ e zivskoaz gant ur vantell, mantellañ e zivskoaz, lakaat ur vantell war e zivskoaz, lakaat ur vantell dreist an-unan, en em c'holeiñ gant ur vantell.

2. diskar, distroadañ, skubañ, pilat, ruilhat, gwintañ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouihat, pennboelliñ, penndarevriñ, penndelochennat, penndogiñ, tintañ, diempañ ; *Kegel umwerfen*, diskar (foeltrañ, skubañ, kouezhañ) kilhoù ; *acht Kegel umwerfen*, kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh ; *diese Nachricht hat uns umgeworfen*, gwallskoet (mantret) e oamp bet gant ar c'heloù-se, pebezhañ bazhad hor boa bet gant ar c'heloù-se, diskaret e voemp gant ar c'heloù-se, distroadet oamp bet penn-kil-ha-troad gant ar c'heloù-se, distroadet glez oamp bet gant ar c'heloù-se, ha pa vefe kouezhet an neñv warnomp ne vefe ket bet gwashoc'h, trevariet e oa bet hor penn gant ar c'heloù-se, mantret tout e oamp bet gant ar c'heloù-se, trelatet e oamp bet gant ar c'heloù-se, treboulet e oamp bet gant ar c'heloù-se, trechalet e oamp bet gant ar c'heloù-se, strabouilhet e oamp bet gant ar c'heloù-se, trefuet e oamp bet gant ar c'heloù-se, dall e oamp aet gant ar c'heloù-se, trejebouliñ hor boa graet gant ar c'heloù-se, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oamp bet gant ar c'heloù-se.

3. [dre skeud.] *einen Plan umwerfen*, difoeltrañ (dic'hastañ, eilpennañ, freuzañ, findaoniñ, tanfoeltrañ) ur raktres.

umwerfend ag. : da sabatuiñ, boemus, entanus, trelatus, atizus, estlamm, estlammus, mezevellus, mezvus, bamus, marzhus, dispar ; *das ist ja umwerfend !* peadra a zo da bilat un den ! peadra a zo da vamañ, gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo

ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! chom a ran war va c'hement all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet-lip, tapet lopes on, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, ha pa gouezhfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; *schau mal das große Schiff da, einfach umwerfend !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *das ist nicht gerade umwerfend, das ist nichts Umwerfendes*, ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur.

umwerten V.k.e. rannadus (hat umgewertet) : treuztalvoudekaat, prizañ a-nevez, priziañ a-nevez.

Umwertung b. (-, -en) : *die Umwertung aller Werte (Nietzsche)*, treuztalvoudekadur an holl dalvoudoù, tuginadur an holl dalvoudoù g., eilpennadur an holl dalvoudoù g.

umwickeln V.k.e. rannadus ha stag (hat umwickelt / hat umgewickelt) : korvigellañ, pakañ, farlokañ, gronnañ, dastum, roltañ, rolliñ, gweañ, gwedennañ, gwildronañ, kordigellañ, steuñviñ, ober troioù gant, moullañ ; *das Silberstück war mit einem Tuch umwickelt*, ar pezh arc'hant a oa gronnet en ul lien, ar pezh arc'hant a oa paket en ul lien, moulet e oa ul lien en-dro d'ar pezh arc'hant ; *seine Hand war mit einem Verband umwickelt*, paket e oa e zorn gantañ.

Umwicklung b. (-, -en) : golo g., goloenn b., goloadur g., gronnadur g., gwedennerezh g.

umwidmen V.k.e. rannadus (hat umgewidmet) : treuzfurmiñ, dastreiñ, treiñ.

umwinden¹ V.k.e. rannadus (wand um / hat umgewunden) : pakañ, pakata, gronnañ, dastum, rollañ, rodellañ, roltañ, rolliñ, punañ, enboullaat, enboullañ, gwildronañ, kordigellañ ; *etwas mit etwas umwinden*, lakaat udb en dro d'udb all.

umwinden² V.k.e. stag (umwand / hat umwunden) : garlantezañ.

umwintern V.k.e. stag (hat umwintert) : kilhañ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro ; *von Gefahren umwintert*, en ur blegenn gwall arvarus, e-kreiz ar brasañ dañjerioù, kant dañjer ha kant all war e hent, skeudik an taol gantañ.

umwohnend ag. : amezek, a-gichen, diwar-dro.

Umwohner lies. : amezeien lies.

umwölken V.k.e. stag (hat umwölkt) : koumoulañ, koabrennañ.

V.em. stag : **sich umwölken** (hat sich (t-rt) umwölkt) : **1.** koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel umwölkt sich*, koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; *der Himmel hat sich umwölkt*, drusaet he deus an amzer, gwall zu (gwall goumoulek, morennek, kudennek) eo deuet an oabl da vezañ, gwall drubuilhet eo deuet an amzer da vezañ, koc'henn a zo war an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, mouchet eo an heol ; **2.** *seine Stirn umwölkt sich*, duaat a ra e selloù, teñvalaat a ra e benn, kruek e teu e benn da vezañ, dont a ra koumoul war e dal, dont a ra ur goumoulenn war e dal, dont a ra ur goumoulenn da

deñvalaat e dal, dont a ra moan e benn, dont a ra hir e vailh.

umwühlen V.k.e. rannadus (hat umgewühlt) : c'hwiliañ, turlutañ, dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, tourc'hellat, skrabellet, gozellat, turiañ, pigosat ; *den Boden umwühlen*, turiañ an douar, finouc'hellañ, gozellat, pigosat an douar.

umzäunen V.k.e. stag (hat umzäunt) : kaeañ, klozañ, kaelat, kaeliañ, kleuziañ ; *umzäunt*, klotz, kaelet ; *umzäunte Weide*, klotz g., kloziad g. ; *von einer Hecke umzäunt*, garzh et ; *eine Hecke umzäunte den Garten*, ur c'harzh a gloze war al liorz, ur c'harzh a gloze al liorz.

Umzäunung b. (-, -en) : sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g., kae g., kaead g.

umziehen¹ V.em. stag : **sich umziehen** (umzog sich / hat sich (t-rt) umzogen) : *der Himmel umzieht (bezieht) sich*, drusaat (moriñ) a ra an amzer, gwall zu (koumoulek, morennek) e teu an oabl da vezañ, trubuilhet e teu an amzer da vezañ, moriñ a ra an amzer.

umziehen² V.gw. rannadus (zog um / ist umgezogen) : dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digêriañ, digêriñ, ober e ziloj ; *als seine Eltern starben, zog er in die Stadt um*, war marv e dud ez eas e kêr da chom ; *in eine andere Wohnung umziehen*, cheñch ranndi, dilojañ, mont d'ur ranndi all d'ober e annez, ober cheñch-ti, treiñ ranndi, treiñ annez, dont en ur ranndi nevez da annezañ.

V.k.e. rannadus (zog um / hat umgezogen) : cheñch dilhad da, cheñch e zilhada da ; *ein Kind umziehen*, cheñch dilhad d'ur bugel, cheñch e zilhada d'ur bugel.

V.em. rannadus : **sich umziehen** (zog sich um / hat sich (t-rt) umgezogen) : cheñch dilhad, cheñch e zilhada, treiñ dilhad ; *ich muss mich umziehen*, ret eo din cheñch va dilhad, ret eo din treiñ dilhad.

Umziehleute lies. : dilojerien lies., diannezerien lies.

umzingeln V.k.e. stag (hat umzingelt) : kilhañ, kerliñ, kelc'hiañ, enkelc'hiañ, gronnañ, enderc'hel, kaeliañ, bezañ tu-ha-tu da, bezañ en e dro, lakaat seziz war, sezizañ, sichañ, sterniañ en-dro da, lakaat ar c'helc'h war ; *die Stadt ist umzingelt*, gronnet eo kêr.

Umzingelung b. (-, -en) : kelc'hiadur g., seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g., kaeliadur g.

Umzug g. (-s, -züge) : **1.** dilojadenn b., dilojadeg b., diloj g., diannezadur g., diannezadenn b. ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; **2.** dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., ambrougadeg b., ambroug g., heul g., heuliad g., kerzhadeg b., tremenadeg b. ; *feierlicher Umzug*, lidambroug g., lidkerzh g., lidkerzhadeg b., prosesion g.

Umzugskosten lies. : mizoù dilojañ lies.

Umzugsteilnehmer g. (-s, -) : ambrouger g., amheulier g.

UN b. (-) : [berradur evit **United Nations**] *die UN*, ABU g. [Aozadur ar Broadoù Unanef], ar Broadoù Unanef lies.

UN- : ... ABU, ... ar Broadoù Unanef.

un- : rakger hag a verk ar c'hontrol, an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am-.

unabänderlich ag. : digemmus, digemm, divrall, didorrus, hep eskemm, andaralladus ; *sich ins Unabänderliche fügen*, plegañ d'ar red, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, gouzañv e blanedenn, plegañ d'e blanedenn, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, soublañ d'e donkadur, doujañ d'e donkadur, dougen e blanedenn, dougen e groaz, habaskteriñ ouzh e blanedenn.

Unabänderlichkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallded b., divrallder g., andaralladusted b.

unabbüßlich ag. : dibardon.

unabdingbar ag. : groß ; *dieser Punkt ist für uns unabdingbar*, nac'h a reomp groß pep treuzvarc'had war ar poent-se.

unabhängig ag. : dizalc'h, dieub, distag, dishual, disuj, frank, emskor, digabestr, dilas.

Unabhängigkeit b. (-) : dizalc'h g., dizalc'hiezh b., dizalc'hted b., dizalc'hter g., dishualded b., dishualder g., frankiz b. ; *wirtschaftliche Unabhängigkeit*, emvastañ g., emvasterezh g., dizalc'hted armerzhel b.

Unabhängigkeitsbewegung b. (-, -en) : [polit.] emsav dizalc'hidigezh g.

Unabhängigkeitserklärung b. (-, -en) : [polit.] disklêriadur an dizalc'hiezh g.

unabkömmlich ag. : divak, divagidik, dalc'het e lec'h all ; [lu] *jemanden unabkömmlich stellen*, aotren u.b. d'ober e goñje diwezhatoc'h, aotren ma taleo u.b. e amzer soudard, goursezañ e amzer soudard d'u.b.

unablässig ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniñ, didav, harz-diharz, taol-ha-taol, bep frap, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, da bep mare ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen*, garvder an natur a vez kompouezet gant labour diehan an den.

unablöslich ag. : [arc'hant.] na c'haller ket ardalañ, andastaladus ; *unablösliche Anleihe*, amprest startaet g.

unabonniert ag. : digoumanant.

unabsehbar ag. : 1. na c'hall ket bezañ rakwelet, anrakweladus ; 2. bras-divent.

unabsetzbar ag. : didorrus, antreuzstaeladus, na c'heller ket treuzstaelañ.

Unabsetzbarkeit b. (-) : didorrusted b., antreuzstaeladusted b.

unabsichtlich ag. : andiarvenn, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep soñjal, dre zievezh.

unabtretbar ag. : andilezadus.

unabweisbar ag. / **unabweislich** ag. : na c'heller ket nac'h, groß.

unabwendbar ag. : didec'hus, dibellaus, tonket, a zle c'hoarvezout, lakaet da erruout, diflach, distourmus, didrec'hus, merket, dibedennus, diremed, anheporadus, na c'heller ket hepkoriñ ; *unabwendbares Schicksal*, planedenn merket b., planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *der Tod ist*

unabwendbar, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

unachtsam ag. : dievezh, diaket, dibled, dibarfet, digas, euver, gwallek, lezoher, lureek, disoñj, laosk.

Unachtsamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., dibled g., dibarfeted b., disoñjerezh g., lez-ober g., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g. ; *aus Unachtsamkeit*, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, dibled, defot teurel evezh, defot lakaat evezh ; *ich habe es aus Unachtsamkeit getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se.

unadelig ag. : partabl, dinobl, bilen.

unähnlich ag. : disheñvel, dishañval, dispar.

Unähnlichkeit b. (-) : disheñvelder g., disparelezh b.

unanfechtbar ag. : antagadus, diarvar, diarvarus, diargadus ; *er hat unanfechtbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziarbennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

unangebaut ag. : [labour-douar] *unangebauter Boden*, *unangebautes Land*, *unangebautes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., park aet e gouez g., douar kondon g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies.

unangebracht ag. : divat, amzere, amzereat, dizereat, dizoare, digoulz, dibred, dibropoz, distres, dijaoj, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unangebrachte Äußerungen*, komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., gerioù dizampart lies. ; *Ihre Antwort ist völlig unangebracht* ! c'hw' 'zo dibropoz ! ; *unangebrachtes Lachen*, c'hoarzhiezh dijaoj g. ; *unangebracht lachen*, c'hoarzhin dijaoj.

unangefochten ag. : dreist dael, diarvar, direndael.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaet, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, diarvarus, direndaelus.

unangemeldet ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, evel ul laer.

unangemessen ag. : dizereat, amzereat, amzere, dijaoj, distres, na zegouezh ket, direizh, biziez, dibropoz, ankevazas.

unangenehm ag. : dispiljus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegu, kazus, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular ; *unangenehme Person*, den hek (hegaz, hegazus, hegu, kazus, dic'hrad, kasaus, dispiljus, dishegar, kintus, kivioul) g. ; *es ist unangenehm, bei strömendem Regen zu wandern*, divourrus (dispiljus,

dihetus, anoazus, hegaz, goular) eo bale dindan ar glav puilh, n'eo ket brav bale dindan ar glav puilh, n'eo ket plijus chom da vale pa foet ar glav ; *es gibt nichts Unangenehmeres als so eine Kälte*, n'eus ket diaesoc'h eget kaout riv e-giz-se ; *es wäre mir sehr unangenehm, wenn es verloren ginge*, desped a rafe din ma vefe kollet, kavout a rafen dipitus ma vefe kollet, kavout a rafen goular ma vefe kollet ; *das wäre mir nicht unangenehm*, kement-se ne rafe ket displijadur din, ne vefe ket divalav, ne vefe ket drouk ganin.

unangespannt ag. : 1. laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; 2. [kezeg] distern.

unangetastet ag. : 1. anterin, divoulc'h, dibistig, diampech, didorr, dizrast, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, disi, didech, hep si, hep nep si, hep ket a si, difreuz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez, kempenn, klok ha kempenn ; 2. na vez ket stoket outañ, na vez ket touchet.

unangreifbar ag. : antagadus, diarvar, diarvarus, diargadus, direndaelus, dreist dael ; *er hat unangreifbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, diziarbennus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, diarvarus, direndaelus.

unannehmbar ag. : dizegemeradus, dic'houzañvadus, argarzhus, diasantadus, diaotreadus.

Unannehmlichkeit b. (-, -en) : kontroliezh g., diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., jabl g., bulari g., trechal g., enebiezh b., fach g., fleuskeur g., maritell b., rouestl g. ; *die Unannehmlichkeiten des Lebens*, trabas ha diaesterioù munut ar vuhez, nec'hamantoù ar vuhez lies. ; *Unannehmlichkeiten einer Reise*, poanioù (diaezamantoù, strafuilhoù, chastroù) ur veaj lies. ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen*, en em lakaat dindan vec'h, en em fourañ e kudennoù, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ tan war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h, bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o prenañ kerse, tennañ reuz war an-unan ; *deswegen werdet ihr noch Unannehmlichkeiten bekommen*, trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; *jemandem Unannehmlichkeiten bereiten*, lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, ober minoù, miniñ, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ kerse d'u.b., reiñ

fred d'u.b., ober fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., gwalldapout u.b.

unansehnlich ag. : dister, divalav, divalavik, disterik, izel.

Unansehnlichkeit b. (-) : izelder g., distervez b., disterded b., disterder g., bihanez b.

unanständig ag. : hudur, dizereat, amzereat, dijaoj, dizere, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, disneuz, distres, divalav, divergont, dizonest, boufon, difeson, a vuhez fall ; *unanständige Lieder*, kanaouennoù divalav lies., kanaouennoù distrantell lies., kanaouennoù pebret-lik lies. ; *unanständiger Mensch*, den hudur g., den disneuz g., den a vuhez fall ; *unanständige Worte*, temzioù divalav lies., komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, gros, divalav, divezh) lies., kaozioù kras lies., gerioù lous lies., gwall c'herioù lies., skolpadoù lies., komzoù dizoare lies., komzoù vil lies., komzoù noazh lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., viltañsoù lies. ; *unanständige Kleidung*, dilhad difournis lies. ; *unanständige Bemerkung*, skolpad g. ; *jemanden mit unanständigen Bemerkungen überschütten*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad viltañsoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor) ; *sich unanständig ausdrücken*, kaozeal gast, bezañ lous e c'henoù, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ boull e grouer, lavaret komzoù divalav, lavaret tourc'haj.

Unanständigkeit b. (-, -en) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudumiezh b., likaouerezh g., divalavamant g., divergontiz b., dizonestiz b., koll-mezh g.

unantastbar ag. : 1. digemmus, divrallus, didorru, diargadus, dreist dael, direndaelus, dreist krog, antagadus, disgwall ; 2. sakr, nevet, tabou ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes*, gwirioù sakr pobl Breizh lies.

Unantastbarkeit b. (-) : digemmusted b., divrallusted b., didorruasted b., disgwallded b., antagadusted b., direndaelusted b.

unanwendbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, dizedalvezadus.

unappetitlich ag. : doñjerus, digar, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus.

Unart b. (-, -en) : pleg fall g., droukpleg g., gwallbleg g., gwalldech g., kammbleg g., droukkustum g., kammvoaz g./b., tech fall g., si fall g., dizereadegezh b., amzereadegezh b., perzh-fall g., boaz fall g./b., atapi divalav g., namm g.

unartig ag. : amzereat, dizereat, dizoare, diseven ; *unartige Äußerungen*, komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., komzoù diseven lies. ; *unartiges Kind*, gwall vogel g.

Unartigkeit b. (-, -en) : *sellit ouzh Unart*.

unartikuliert ag. : disklaer, displann, kudennek, hanterdaget.

unästhetisch ag. : digened.

unatembar ag. : dialanadus, dianaladus.

unaufdringlich ag. : emzalc'hus, evezhie, doujus, distorlok, diheverz, didrouz.

Unaufdringlichkeit b. (-) : evezhiegezh b., doujañs b., emzalc'husted b.

unauffällig ag. : dister, dilorc'h, diheverz, didrouz, disked, dilufr, diflamm, divalavik, disterik ; *er ist klein und unauffällig*, bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warnañ.

Adv. : hep reiñ netra da soñjal da zen ebet, hep ober brud ; *sich unauffällig verhalten*, chom en e doull, mirout a sachañ evezh an dud war an-unan, mont munut ; *er zog sich unauffällig zurück*, en em laerezh a reas hep ober brud, mont a reas kuit evel ul laer, en em ripañ a reas, en em ripañ kuit a reas, en em riklañ a reas, en em riklañ kuit a reas, kuitaat a reas didrouz ; *jemanden unauffällig überwachen*, eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.

unauffindbar ag. : digavadus, dank, kollet da vat, kollet kuit, n'eus ket moaien d'e gavout ken.

unaufgefordert ag. : hep bezañ bet pedet, a-emdarzh, diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, dioutañ e-unan.

unaufgeklärt ag. : 1. chomet dizispleg, dizispleget ; *unaufgeklärter Mord*, muntr n'eo bet kavet na penn na lost dezhañ g., muntr n'eo bet kavet nag ar rak nag ar perak outañ (nag ar penn nag ar penaos outañ) g., muntr n'eo ket bet dirouestlet g., muntr n'eo ket bet diluziet g., muntr n'eo ket bet sklaeraet ; 2. diouizie, war tachenn an darempredoù rev.

unaufhaltbar ag. : anharzadus, dienebadus.

unaufhaltsam ag. 1. anharzadus, dienebadus, didec'hus ; 2. dibaouez, diehan, diarsav, diastal, didav.

Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diarsav, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *unaufhaltsam verfolgt*, kas war e lerc'h hep diskrog, skrap warnañ hep distenn ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit*, *unaufhaltsam tickt die Uhr*, a van da van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud.

unaufhörlich ag./Adv. : dalc'hmat atav, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, diarsav, hollbad, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.

unauflösbar ag. / **unauflöslich** ag. : 1. [kimiezh] andileizh, andileizhadus ; 2. [dre skeud.] andigevredadus, anfreuzadus ; *unauflösliche Freundschaft*, mignoniezh na c'hall ket bezañ dispennet b., mignoniezh divrall b., mignoniezh didorradus b. ; 3. [mat.] andireadus.

Unauflöslichkeit b. (-) : 1. [kimiezh] andileizhded b., andileizhadusted b. ; 2. [dre skeud.] andigevredadusted b., anfreuzadusted b. ; 3. [mat.] andireadusted b.

unaufmerksam ag. : diaket, dievezh, dibourvez, dibled., dibarfet, penn-avel, penn-bantek, disoñj, distrantell, strantal ; *unaufmerksam werden*, dibarfedañ.

Adv. : diaket, dievezh, dibled.

Unaufmerksamkeit b. (-) : dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., diaket g., dibled g., dibarfet b., disoñjerezh g., mank a eveshaat g., ; *aus Unaufmerksamkeit*, dre zievezhded, dre zievezh, dre zievezhiegezh, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), defot teuler evezh, dre un taol dievezhded, hep teuler evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; *ich habe es aus Unaufmerksamkeit getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se ; *ein Moment der Unaufmerksamkeit*, ur prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., un dievezhiadenn b., un taol dievezhded g.

unaufrichtig ag. : diwirion, diwir, dieeun, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, disleal, trubard, biziez, dizonest, doubl.

Unaufrichtigkeit b. (-) : dieeundet b., dieeunder g., diwiriondet b., diwirionder g., dislealder g., dislealdet b., dizonestiz b., ijin fall g.

unaufschierbar ag. : difraeüs, d'ober dizale, d'ober diwar blaen ha barr, mallus ken ez eo, mallus en ober, mallus e gas da benn, preset.

Unaufschiebbarkeit b. (-) : mallusted b.

unausbleiblich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremet, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, difazius, anfazius, divank.

unausdehnbar ag. : diastennus, diastennadus, diwevn, diorjalus, dic'hovelius, divezell, dizeledus.

unausdenkbar ag. : dreistfaltazi, diempentus, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentañ.

unausdrückbar ag. : dilavarus, dreistlavar, dilavar, dilavaradus, dizezrevellus, aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus.

unausführbar ag. : ansevenadus, disevenadus, dic'hallus, dibosupl, anerounezadus, dic'hraus.

unausgebildet ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, amzesk, diskol, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus.

unausgefüllt ag. : dileun, goullo ; *unausgefüllte Quittung*, kuitañ dileun (c'houllo, diverk, diskrid) b.

Unausgefülltheit b. (-) : enoe g., himez b., goullo g.

unausgeglichen ag. : digempouez, distabil, distrantell, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h.

Unausgeglichenheit b. (-) : digempouez g., distabildet b.

unausgegoren ag. : dibarfet, diechu, war ar stern c'hoazh ; *das Ganze ist noch unausgegoren*, n'eo ket go an toaz c'hoazh.

unausgeschlafen ag. : n'eo ket digousket mat c'hoazh, kouskedik, morgousket, bec'hiet c'hoazh e zaoulagad gant ar c'hoant kousket, pikous e zaoulagad c'hoazh.

unausgesetzt ag./Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, dizehan, diarsav, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, didav, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, da bep mare, hep distag nag ehan, hep remzi, hep ec'hoaz.

unausgesprochen ag. : chomet war dav ; *die Wahrheit bleibt manchmal besser unausgesprochen*, ar wirionez ne dalv netra pa ra gaou ouzh an nesañ, pep gwirionez n'eo ket mat na da lavaret na da glevet.

unausgewogen ag. : digempouez, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h.

Unausgewogenheit b. (-) : digempouez g.

unauslöslich ag. / **unauslöslich** ag. : 1. andiverkadus, na c'heller ket diverkañ ; 2. divougus, n'eus ket a laz dezhañ, na c'heller ket mougañ, na c'heller ket lazhañ.

unauslöslich ag. : andiverkadus, na c'heller ket diverkañ ; *unauslöslicher Hass*, kasoni hep distro b.

unausmessbar ag. : digenvuzul, divuzul.

unausrottbar ag. : gwriennet-start, diziwriennadus, na c'heller ket diwriennañ.

unaussprechbar ag. : aneztaoladus, anezgeriadus, anlavaradus ; *unaussprechbarer Satz*, frazenn na c'hall ket bezañ distaget b., frazenn n'eus ket a zistag dezhi b.

unaussprechlich ag. : 1. dreistfaltazi, dizezrevellus, diempentus, dreistlavar, dilavaradus, anlavaradus ; 2. *sellit ouzh unaussprechbar*.

unausstehlich ag. : dic'houzañvadus, na c'heller ket gouzañv, skrijus, kasaus, argarzhus, re vec'h ; *vom Charakter her war er der unausstehlichste Mann, den es überhaupt gibt*, hennezh a oa un imor den eus ar gwashañ a vije bet gallet da gavout.

unaustilgbar ag. : gwriennet-start, diziwriennadus, na c'heller ket diwriennañ.

unausweichlich ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, tonket, merket, dibedennus, diremed, anheporadus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout ; *unausweichliches Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).

Unband g. (-s,-e/-bände) : lampon g., ravailhon g., kantolor g., kampinod g., higolenn b., freilhenn b.

unbändig ag. : 1. turmudus, disuj, disent, disentus, amsent, amjestr, direol, diaes ober outañ ; *unbändiges Kind*, bugel disuj g., bugel diaes ober gantañ g., bugel diaes ober outañ g., bugel douget d'e benn, bugel direol g., bugel amsent g., pezh diaes a vugel g. ; 2. diroll, diharzus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, anharzadus, anvoustradus, n'eus ket a harz dezhañ, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ ; *unbändiger Wille*, youl start (dibleg, divrall, rankles, didrec'hus) b., bolontez

didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *unbändiges Lachen*, c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù lies., kofadoù c'hoarzhin lies., korfadoù c'hoarzhin lies., c'hoarzh diroll g., kristilh g. ; *unbändig lachen*, c'hoarzhin ken na strak (leizh e gof, ken na foeltr), dic'hargadennañ, foeltrañ da c'hoarzhin, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, kristilhañ ; *unbändige Lust*, c'hoant didrec'hus g. ; *er verspürt unbändige Lust, etwas zu sagen*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb.

Unbändigkeit b. (-) : 1. disentidigezh b., amsentigezh b., disujidigezh b., dizoñvusted b. ; 2. anharzadusted b., anvoustradusted b., diharzusted b., didrec'husted b.

unbarmherzig ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, antrugar, digernezh, start, dibleg, tenn, kriz evel ur bleiz, garv, yud, digalon, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, gardis, gourt, dibalamour, kruel ; *der unbarmherzige Tod*, ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g.

Unbarmherzigkeit b. (-) : didruez g./b., krizder g., krizded b., krizderi b., garventez b., kaleter a galon g. (Gregor), diguñvnez b., gardisted b., gardister g.

unbärtig ag. : divarv, blouc'h.

unbeabsichtigt ag./Adv. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, dirat, dirat-kaer, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, hep rat dezhañ, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, a-enep e c'hrad ; *ich habe es unbeabsichtigt getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se, ne'm boa ket an disterañ rat d'ober an dra-se.

unbeachtet ag. : dilezet, disoñjet, diverz, diverzet ; *etwas unbeachtet lassen*, na ober van eus udb, na deuler evezh (pled) ouzh (da) udb, na lakaat evezh d'udb, na ober fed d'udb, na ober a fed d'udb, na reiñ fed d'udb, na reiñ a fed d'udb, na deuler meiz war (ouzh, da) udb., lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

unbeanstandet ag. : direndael, hep arguz, hep dislavar.

unbeantwortet ag. : direspont ; *mein Brief blieb unbeantwortet*, direspont e oa chomet va lizher ; *unbeantwortet lassen*, lezel hep bout respontet.

unbearbeitet ag. : 1. chomet diaoz ; 2. [labour-douar] *unbearbeiteter Boden*, *unbearbeitetes Land*, *unbearbeitetes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, distuz, brein) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g.

unbebaut ag. : 1. [labour-douar] *unbebauter Boden*, *unbebautes Land*, *unbebautes Gelände*, douar dilabour g., douar vak g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar kriz g., park aet e gouez g., park fraost (dindan

gozh, war gozh, dilabour, distuz) g., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, paouez, gouez) lies., havreg g./b., tirienn b., park tirienn g., fraostell b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b., kozhenn b., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinarg b., douar-skidi g., douar-skod g., douaroù dic'hounid lies., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g. ; *unbebaut lassen*, lezel da vreinañ, lezel da gozhañ, lezel da yenañ, lezel da hañviñ ; **2.** [tisav.] *unbebauter Boden*, *unbebautes Gelände*, tachenn hep ti warni b., tachenn diac'hub b.

Unbedacht g. (-s) : digasted b., dievezh g., gwalllegezh b., laoskentez b., laoskoni b., taol-laoskentez g.

unbedacht ag. : **1.** dievezh, diaket, digas, dibled, lezirek, disaour, lizidant, lezober, gwalllek, dibreder gant e labour, avelet, avelok, flav, glep, brell, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, skañvbenn, skañvbennek, distrantell, strantal, laosk ; **2.** didrabas, dichastre, dibreder, disoñj en e labour, disoursi, disoursius, dinec'h, diboan, intourt ; *unbedachte Worte*, komzoù dievezh (Gregor) lies., komzoù lavaret diwar beg an teod lies., komzoù diboell lies., komzoù diaviz lies., komzoù ur beg abred lies., komzoù ur beg a-raok lies., komzoù dibropoz lies. ; *ein unbedachtes Wort entföhrt ihm*, ur ger a-dreuz a rikl diwar e deod (a ziflip digantañ, a zifluk eus e c'henoù), lavaret a ra ur ger a-dreuz, lavaret a ra un dra bennak diwar beg e deod, ur ger diaviz a achap digantañ hep soñjal ; *unbedacht handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.

unbedachtsam ag. : dievezh, diboell, diaviz ; *unbedachtsame Worte*, komzoù dievezh (Gregor) lies., komzoù lavaret diwar beg an teod lies., komzoù diboell lies., komzoù diaviz lies., komzoù ur beg abred lies., komzoù ur beg a-raok lies., komzoù dibropoz lies.

unbedarft ag. : [rannyezh.] loaiek, distu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, disneuz d'ober udb.

unbedeckt ag. : **1.** dizolo, dic'holo, diguzh, distouv warnañ ; *mit unbedecktem Hals*, dizolo e gerc'henn, dislontret e gerc'henn ; **2.** [arc'hant.] dic'houdor.

unbedenklich ag. : **1.** dizrouk, dinoaz, dizañjer, diriskl, diarvar, asur ; **2.** dereat, dinec'h, distrafiuilh.

Adv. : **1.** hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, brav-mat ; **2.** dinec'h, distrafiuilh, didrabas, dibrez.

Unbedenklichkeit b. (-) : **1.** dizañjerusted b., dinoazusted b., diarvarusted b. ; **2.** dereadelezh b., surentez b., diogel g.

unbedeutend ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik, diliv ; *unbedeutende Leute*, tud dister lies., tud a netra lies. ; *das ist doch völlig unbedeutend*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-

se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken.

Unbedeutendheit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b.

unbedingt ag. : diampeg, diampegadel, diziviz, leun, groñs, klok ; *ein unbedingtes ethisches Gesetz*, un dlead groñs g. ; *unbedingter Gehorsam*, sentidigezh divrall e pep degouezh b., sentidigezh e pep keñver b., sujidigezh e pep degouezh b., sentidigezh hep klemm na gwigour b. ; [stlenn] *unbedingter Sprung*, lamm diampegad g.

Adv. : groñs - a-grenn - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - hep mank ebet ; *man muss es unbedingt tun*, ur pezh ret eo ober an dra-se, dober bras hon eus a ober an dra-se, ret-mat (ret-holl) eo ober an dra-se ; *unbedingt notwendig*, ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diziouerus ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diziouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *ich muss unbedingt hin*, dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *muss das unbedingt sein ?* ha dleet eo ober an dra-se ? ; *er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen*, gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; *sag ihr, sie soll unbedingt kommen*, lavar dezhi dont hep mank ebet ; *unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden*, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn.

Unbedingte(s) ag.k. n. : [preder.] tralended b., retvez groñs g., diampegad g.

unbeedigt ag. : didou.

unbeeindruckt ag. : diseblant, digaz, difrom, distrafiuilh, disaouzan, diflach, dichal, dichastre.

unbeeinflussbar ag. : na c'haller ket levezonañ, dilevezonadus.

unbeeinflusst ag. : dirakvarn, disparl, hep doug na dizoug, dizalc'h ha neptu, diuntu, diuntuek.

unbeendet ag. / **unbeendigt** ag. : diechu, n'eo ket bet graet betek penn, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *unbeendet bleiben*, *unbeendigt bleiben*, bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet e boulc'h, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom darn, chom e darn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom diechu, chom da ober ; *etwas unbeendet lassen*, darniñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ.

unbeerbt ag. : dishêr.

unbeerdigt ag. : chomet hep bez, n'eo ket bet douaret, n'eo ket bet sebeliet.

unbefahrbar ag. : 1. dihentadus, na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, na c'heller ket pleustriñ, na c'heller ket mont gantañ, na c'heller ket mont drezañ, na c'heller ket daremprediñ gant ur c'harr-tan ; 2. divageadus, na c'heller ket hentiñ gant ur vag, na c'heller ket pleustriñ gant ur vag, na c'heller ket daremprediñ gant ur vag.

unbefangen ag. : 1. dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug ; *unbefangen sein*, bezañ didu, bezañ diuntu, bezañ dizalc'h ha neptu ; 2. diheud, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, digamambre, digompliment, netra dreist, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr ; *unbefangen sein*, a) na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ divalis, na vezañ tamm malis en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, bezañ didro, bezañ eeun en e baperioù, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ eeun a galon, bezañ dilu, bale gant un neudenn eeun, bezañ diheud, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont gant an eeun, mont eeun ganti ; b) bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ dilent.

Unbefangenheit b. (-) : 1. neptuegezh b., diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g. ; 2. frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

unbefestigt ag. : 1. divoger ; *unbefestigte Stadt*, kêr divoger b. ; 2. [hentoù] n'eo ket startaet, n'eo ket teret, n'eo ket terduet, n'eo ket koultronet, gwak, blot.

unbefiedert ag. : dibluñv.

unbefleckt ag. : 1. dilastez, distlabez, naet, didarch, disaotr, glan, dianaf, difank, digailhar, digatar, digousi, dinam ; 2. disi, didech, dinam, digatar, hep si, hep nep si, hep ket a si, peurvat, diantech, dinoaz ; [relij.] dinam a bec'hed, naet a bec'hed, libr a bec'hed ; *unbefleckte Empfängerin*, Krouidigezh dinam b., engehentadurezh dinam ar Werc'hez Sakr b. (Gregor) ; *die unbefleckte Jungfrau Maria*, ar Werc'hez dinam krouet b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b.

Unbeflecktheit b. (-) : glander g., glanded b.

unbefriedigend ag. : dihetus, divastus, siek, nammek, diglok, dibarfet, factus, re skort, re verr, re zister, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splot ket, teusk, skars.

unbefriedigt ag. : dispiljet, amlaouen, chomet war e c'hoant, diskontant, dislaouen, droukontant, drouklaouen, fallgontant, doaniet, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h ; *er ist unbefriedigt*, n'emañ ket e gont gantañ, chomet eo war e c'hoant, e-kreiz ar c'herse emañ.

Unbefriedigtheit b. (-) : doan b., dispiljadur b., dic'hrad g., anvoz g.

unbefristet ag. : didermen, dizidermen, trebad, trebadek, ... pad.

unbefugt ag. : 1. diaotreet ; *unbefugter Waffenbesitz*, dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b.

(Gregor) ; *Unbefugten ist der Zutritt verboten*, difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij.

2. [dre astenn.] n'en deus ket an emell [eus udb], ankembeli.

Unbefugtheit b. (-) : [gwir] ankembeli b.

unbegabt ag. : diampart, n'eo ket donezonet mat, dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet-fall, dornet-fall, divalav war udb, moan.

unbegehrt ag. : disprizet, dihewerzh.

unbegreiflich ag. : diveizus, digenveizus, digompren, digomprenus, diintent, digomprenadus, divennozhadus, digredus, n'eus ket a gompren dezhañ ; *das ist unbegreiflich*, un dra digompren an hini eo ! se 'zo dreist spered an den ! n'on ket evit krediñ an dra-se ! ; *das ist mir unbegreiflich*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

unbegreiflicherweise Adv. : evit abegoù digomprenus, en un doare digomprenus.

unbegrenzt ag. : divevenn, diharz, diharzoù, divent, didermen, didermen, dizidermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, ec'hon ; *das Land der unbegrenzten Möglichkeiten*, ar vro e-lec'h ma vez posupl pep tra [lezanv ar Stadoù Unanef].

unbegründet ag. : diabeg, digantreizh, digantabeg, treuzenep, hep reizh nag abeg, diziazez, disol, amgadarn, soliet war netra, toull, falsijinet, diratozh ; *unbegründetes Argument*, arguzenn disol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b. ; *unbegründete Anschuldigung*, falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b. ; *sein schlechter Ruf ist nicht unbegründet*, n'eo ket hep gwir en deus gwallvrud, n'eo ket hep abeg en deus gwallvrud.

Unbegründetheit b. (-) : distervez b., didalvoudegezh b., amgadarned b. ; *die Unbegründetheit solcher Behauptungen*, distervez (didalvoudegezh) komzoù seurt-se b., amgadarned komzoù a seurt-se b.

unbegütert ag. : divadoù, dizanvez.

unbehaart ag. : blouc'h, moal, divlev, disvlev.

Unbehagen n. (-s) : diaezamant g., trechal g., preder g.

unbehaglich ag. : 1. diaezet, lakaet diaez, abaf, nec'het, trechalet, diaes evel en ur roched reun ; 2. diaes, disasun, disaour, dihetus, divourrus.

Unbehaglichkeit b. (-) : diaezamant g., trechal g., disasunder g.

unbeharrlich ag. : digendalc'h.

Unbeharrlichkeit b. (-) : digendalc'h g.

unbehauen ag. : [koad, prenn, mein] diaoz, fraost, diven.

unbehaust ag. : diloj, hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, didi.

unbehelligt ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegaset, a vez lezet e peoc'h, disafar, didrabas, diboan,

distrac'h, diampach, dinamm a bep mac'hagn, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, dizarvoud, dibistig, disi, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep namm na kignadenn, hep droug, hep skoilh, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas.

unbeherrscht ag. : brizh, tomm e benn, diouzhtu, buanek, diribin, kleiz, direzon, rust an troc'h gantañ, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da daerñ, diribin, intampius, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, nervus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vroezañ, fourradus, bouillhus, tik.

Unbeherrschtheit b. (-) : buanegezh b., brouezegezh b.

unbehillich ag. : loaiek, distu, didu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, amparfal, lopes, disneuz d'ober udb, bavek, besaotr, patellek, pestuek, lent, treuzek, dornet-fall.

Unbehillichkeit b. (-) : dizampartiz b., lentedigezh b.

unbehindert ag. : dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, diheud, dilas, dirouestl, diere, e diere, hep skoilh, distok, hep gaou na tro fall ebet, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep droug, dibistig, dinamm a bep mac'hagn, diampach, diharz, dizarvoud, kempenn ; *unbehinderte Sicht*, gwel peurvut g.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, hep an disterañ trabas, kempenn.

unbeholfen ag. : amparfalek, lopes, loaiek, dizampart, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, amparfal, gour, lent, bavek, besaotr, patellek, pestuek, divalav, landrammus, treuzek ; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken*, bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet ; *völlig unbeholfen dastehen*, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, bezañ tapet lopes.

Unbeholfenheit b. (-) : diampartiz b., lentedigezh b.

unbehutsam ag. : dievezh, diaket, digas.

unbeirbar ag. : postek, serzh, divrall, digeflusk, sonn, start, didrabas, distrafuilh, kadam, asur, parfet, start en e vennozhioù ; *unbeirbar bleiben*, delc'her start (mat, yud, gwevn, tomm), pegañ outi, derc'hel mort.

unbeirrt Adv. : 1. war-eeun, didro ; *so kommen Sie unbeirrt zu Ihrem Ziel*, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal.

2. divrall, didrabas, distrafuilh, parfet, start en e vennozhioù ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhet dizaon war-du ar pal ; *unbeirrt seinen Weg weiter gehen*, delc'her gant e hent, mont plarik gant e hent, mont dizouj-kaer gant e hent, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz), mont bravik ganti ken distrafuilh ha tra, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emañt, derc'hel d'ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, ruihal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig), derc'hel da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e

dammig reuz, mont war-raok gant an erv, chom war e erv.

unbekannt ag. : 1. dianav, dizanav, dianavez, dianavez, dianat, dizanat, dianaoudek, divrud ; *dieser Mann ist mir völlig unbekannt*, an den-se a zo dianavez evidon, an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo dianav din, an den-se a zo dianaoudek din, n'anavezan tamm an den-se, an den-se a zo dianav-rik din, an den-se a zo un diavaezour evidon, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an den-se, n'ouzon mann eus doare an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ, an den-se n'eo na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an den-se, n'em eus anaoudegezh ebet en den-se ; *es ist Ihnen nicht unbekannt, dass ...*, n'emaoc'h ket hep gouzout e ..., n'emañ ket da c'houzout deoc'h e ... ; *ich bin in dieser Stadt unbekannt*, a) n'on ket anavezet er gêr-mañ (dianav on er gêr-mañ) ; b) n'anavezan ket ar gêr-mañ (dianav eo ar gêr-mañ evidon), n'em eus anaoudegezh ebet er gêr-mañ, n'em eus anaoudegezh ebet e-barzh ar gêr-mañ ; *unbekannter Soldat*, soudard dianav g. ; [gwir] *Anzeige gegen Unbekannt*, klemm enep X g./b., klemm enep X g./b.

2. *unbekannte Größe*, dianavenn b.

Unbekannte ag.k. b. : [mat.] dianavenn b.

Unbekannte(r) ag.k. g./b. : den dianavez g., dianav g., den estren g., estren g.

unbekannterweise Adv. : ent-dianav, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, hep bezañ anavezet / dianav (Gregor).

unbekehrbar ag. : direizhus, digellennus, diwellaus, na c'heller ket gwellaat, n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, arloupet, brein, touet, daonet, pomet, kinviet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kousket-mik en e dech fall.

unbekleidet ag. : diwisk, diwisket, dibourc'h, dizillhad, noazh, dizolo, dibrenn.

unbekömmlich ag. : 1. teuc'h, sammus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, stomogus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ ; 2. amzereat, dizereat, dijaaj.

unbekümmert ag. : digas, dibled, didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, disoursius, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, disorb, dienkreiz, dic'hlaçhar, hep lure, disamm diouzh pep anken, diant a bep anken, libr ha disamm a bep anken, diant diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dianten, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, digoumoul e galon, divec'h e galon, dizamant, barrek, dizoan, diboan, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug, war e blaen ; *seien Sie unbekümmert* ! n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! bezit dichastre ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! bezit divorc'hed ! bezit dizaon ! bezit distrafuilh ! arabat ho pefe nec'h ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! n'ho pezit aon

ebet war gement-se ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez !

Unbekümmertheit b. (-) : 1. dibrederi b., dibrederezh g., dibled g., digasted b., lizidanted b. ; 2. didrubuilh g., dienkreiz g., dianken g., aested b., aezoni b., aez g., frankiz b.

unbeladen ag. : 1. digarg, goullo, ent-goullo, e-goullo, er-c'houllo, disamm, divec'h ; 2. [merdeadur.] lastret.

unbelastet ag. : 1. didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, divec'h, diboan, dichal, distrafuilh ; *unbelastet von Gewissensbissen*, dichastre diouzh ar boan goustiañs, distrafuilh e goustiañs ; 2. [gwir] *unbelastetes Grundstück*, douar dizle g., tachenn douar dizle b., tachenn douar disamm a bep dle b.

unbelästigt ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegaset, hag a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrafuilh, distourm, didrouz, dichastre, disafar.

unbelaubt ag. : [louza.] dizeil, diwisk, noazh, dibourc'h.

unbelebt ag. : divuhez, marv.

unbelehrbar ag. : direizhus, digelennus, diwellaus, na c'heller ket gwellaat, n'eus ket a wellaat dezhañ, kilpennek, aheurtet, na ra ken ar pezh a gar.

Unbelehrbarkeit b. (-) : divarregezh da wellaat b., direizhusted b., diwellausted b.

unbelesen ag. : dizesk, dizesket.

unbeleuchtet ag. : dic'houlloù.

unbelichtet ag. : [film] dilouc'h.

unbeliebt ag. : na garer ket, amvrudet, brudet fall, disprizet, faeet, ampoblek ; *er machte sich bei allen unbeliebt*, an holl a gemeras heg outañ.

Unbeliebtheit b. (-) : brud fall b., ampoblegezh b.

unbelohnt ag. : dic'hopr.

unbemannt ag. : 1. levier ebet ennañ, diloman ; *unbemannte Rakete*, fuzeenn blenier ebet enni b., egorlestr skipailh ebet ennañ g., egorvulzun levier ebet enni b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug*, dron g., aerlestr diloman g. ; 2. P. *sie ist noch unbemannt*, digrap eo c'hoazh, diberc'henn eo c'hoazh.

unbemerkt ag. : diverz, diverzus, diheverz, dianat, dizanat.

unbemerkt ag. : diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-zindan-kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; *er zog sich unbemerkt zurück*, kuitaat a reas didrouz, mont a reas kuit evel ul laer, en em laerezh a reas hep ober brud ; ; *er war unbemerkt in das Haus eingetreten*, deuet e oa en ti hep na'm befe klevet ; *jemanden unbemerkt überwachen*, eveshaat war u.b. hep en em ziskouez dezhañ.

unbemittelt ag. : diarc'hant, dizanvez, dileve.

unbenannt ag. : 1. dizanav, dianav ; 2. [mat.] goubar.

unbenommen ag. : aotreet, posubl ; *es bleibt Ihnen unbenommen, es zu tun*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwia a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

unbenutzbar ag. : dizimplijadus, diarveradus, didalvez, na c'heller ket implijout, na c'heller ket arverañ.

unbenutzt ag. : dizimplij, diarver, diimplij, diberc'henn, dibrez, didalvez, dilabour ; *unbenutztes Vermögen*, madoù sec'h lies., arc'hant laosk g., arc'hant louedet g., madoù dic'hounid lies., kevala marv g. ; *unbenutzt lassen*, lezel hep bout implijet, lezel da louediñ, leuskel da verglañ ; *unbenutzt bleiben*, chom dizimplij, chom diarver, chom da louediñ, chom da verglañ.

unbeobachtet ag. : 1. diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-zindan-kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; 2. na vez ket sellet outañ, na vez ket dalc'het kont outañ, na vez ket graet fed dezhañ, na vez ket taolet evezh (pled) outañ, na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ) ; 3. n'emañ ket dindan wardoniezh, na vez ket diwallet.

unbequem ag. : 1. diskoñfort, digoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour ; 2. diaezus, hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, strobellus, chastreüs.

Unbequemlichkeit b. (-) : 1. diskoñfort g., disasunder g. ; 2. hegasted b., kazusted b., diaezusted b., strobellusted b., chastreüsted b.

unberechenbar ag. : 1. anrakweladus, dirakweladus, chañs-dichañs, dihebouez ; 2. hedro, bouljant, tro-didro, stultennus, froudennus, gwenno, loariadenn a spered, loariadenn, loariek, loarius, loariadek ; *er ist unberechenbar*, loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, a-wechoù e laosk e froudennou d'e levian, stultennou en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar.

Unberechenbarkeit b. (-) : 1. anrakweladusted b., dihebouezded b. ; 2. imor bennadus b., perzh bezañ hedro g., perzh bezañ stultennus g., perzh bezañ froudennus g., perzh bezañ loariek g., perzh bezañ loarius g., perzh bezañ loariadek g.

unberechtigt ag. : digantreizh, diabeg, direizh, diratozh, treuzenep, disol, toull, diziazez, amgadarn, soliet war netra, falsijinet, diaotreet, ankembeli.

Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh.

unberechtigterweise Adv. : hep aotre, hep gwir, hep ket a wir, hep abegoù reizh, a-enep gwir, ent direizh, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, disol, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh.

unberitten ag. : war-droad, war e droad, divarc'het.

unberücksichtigt ag. : a vez lakaet er-maez, na vez ket dalc'het kont outañ, na vez ket taolet kont outañ, na vez ket roet pouez (roet fed) dezhañ, na vez ket graet fed dezhañ, na vez ket taolet evezh (pled) outañ, na vez ket taolet pled gantañ (warnañ, dezhañ), a vez lezet agostez, a vez lezet war e revr.

unberufen ag./Adv. : 1. diaotreet, ankembeli ; 2. divarrek, dic'houest ; 3. n'eo ket bet pedet da zont, na oa

ket bet galvet da zont, hep na vije bet galvet gant den, eus e benn e-unan ; **3. unberufen** ! gant ma vo ar vout ganeomp ! ra zeuio pep tra da vat ganeomp !

unberühmt ag. : diglod, divrud, dic'hloar.

unberührbar ag. : **1.** na c'haller ket touch, na c'haller ket stekiñ outañ, dreist krog, dreistdiraez, na c'haller ket tizhout, na c'haller ket diraez ; **2.** [dre skeud.] distrafuilh, difrom, disaouzan, diflach, dibled, dibuk.

Unberührbare(r) ag.k. g./b. : [India] dic'hlaneg g. [*liester* dic'hlaneien].

unberührt ag. : **1.** anterin, glan, divoulc'h, didorr, difreuz, dibistig, gwerc'h, diaoz, vel-vel, evel-evel, a-bezh, difank, distlabez ; **2.** [dre skeud.] *etwas unberührt lassen*, chom hep menegiñ udb, ober an tav (tevel) war udb, na doullañ da zen eus udb, lakaat udb en ankounac'h, sigotañ udb ; **3.** difrom, distrafuilh, diflach, dibled, divorc'hed, disaouzan, dibuk, na ra na mann na mordo ; *unberührt bleiben*, chom difrom, chom distrafuilh, chom disaouzan, chom diflach, na ober van ebet, tremen hep ober forzh, na ober seblant ebet.

Unberührtheit b. (-) : **1.** glanded b., anterinded b., anterinder g. ; **2.** gwerc'hded b., diorged g., dic'hadaliezh b., glanded b.

unbeschadet araog. (t-c'h) : hep gaou ebet ; *unbeschadet meiner Rechte*, hep na kollfen gwir ebet dre an dra-se.

unbeschädigt ag. : didorr, dizrast, difreuz, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, distlabez, en e bezh, a-bezh, dibistig, hep gaou na tro fall ebet, hep kignadenn ebet, dinoaz, sasun, didoull.

unbeschäftigt ag. : vak warnañ, vak a garg, dibrez, arouarek, dilabour, dibreder, digoll, dizever, n'en deus taol ebet d'ober, distriv.

unbescheiden ag. : divodest, divoder, hep moder, dibrenn, diuvel, dieleveziek, friant, emvennus ; *unbescheidene Frage*, goulenn dichek g., goulenn dizoare g. ; *unbescheidene Forderungen*, rekedoù divoder lies.

Unbescheidenheit b. (-) : divodestiz b., dibrennder g., diemzalc'h g., emvennusted b.

unbeschiffbar ag. : divageadus.

unbeschlagen ag. : dishouarn ; *unbeschlagenes Pferd*, marc'h dishouarn g. ; *unbeschlagener Karren*, karr-moulloù g., karr-prenn g. ; *unbeschlagenes hölzernes Wagenrad*, moull-karr g.

unbeschnitten ag. : **1.** n'eo ket trodroc'het, n'eo ket amdroc'het, didroc'h ; **2.** [moneiz, levrioù] anterin, n'eo ket bet krennet (krignet).

unbescholten ag. : direbech, diabegadus, didamall, diskandal, divlam, na si na gwri ennañ, eeun a bep hent, leal e pep hent, onest, neudenn gamm ebet ennañ, n'eus ket a we ennañ, ennañ abeg ebet da damall, un den diabeg anezhañ, dibunis, digastiz, didamall a zroug, glan a zroug, reizh, anterin, prop.

Unbescholtenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., reizhded b., reizhder g., diabegadusted b.

Unbescholtenheitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni dereadegezh g.

unbeschränkt ag. : hep klouedoù ; *unbeschränkter Bahnübergang*, treuzenn hent-houarn hep klouedoù b.

unbeschränkt ag. : **1.** anvevenn, divevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *mit unbeschränkter Haftung*, anvevenn e atebegezh ; **2.** [gwir] kevandiuzeke.

Unbeschränktheit b. (-) : anvevennegezh b., perzh bezañ anvevenn, perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.

unbeschreiblich ag. : dizeskrivadus, na c'heller ket deskrivañ, didaolennus, na c'heller ket taolenniñ, anlavaradus, dilavaradus, dreistlavar.

unbeschrieben ag. : diskrid ; *unbeschriebenes Blatt*, pajenn diskrid b., pajenn c'houlo b., pajenn wenn b. ; [dre skeud.] *er ist ein unbeschriebenes Blatt*, divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez a zo ennañ.

unbeschwert ag. : didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, disoursi, dinec'h, diboan, dichal, disorb, distrafuilh, hardizh ouzh an dud, dilent, her ; *unbeschwertes Gewissen*, koustiañs vat (distrafuilh, kuit a bep droug) b.

Unbeschwertheit b. (-) : aester g., aested b., aezamant g. didrubuilh g., dienkreiz g., dianken g., aezoni b., aez g., frankiz b.

unbeseelt ag. : diene.

unbesehen ag. : n'eo ket bet sellet outañ, vel-vel, evel-evel, evel m'emañ.

unbesetzt ag. : diac'hub, dieub, diberc'henn, vak, dibourvez, goull, libr ; *unbesetzte Stelle*, post-labour diac'hub g. ; *unbesetzt sein*, vakiñ ; [istor] *unbesetzte Zone Frankreichs*, tachad dieub g.

Unbesetztsein n. (-s) : vakter b., vakter g.

unbesiegbar ag. : didrec'hus, difaezhus, didrec'h, na c'heller ket trec'hiñ, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unbesiegbareit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesieglich ag. : didrec'hus, difaezhus, didrec'h, na c'heller ket trec'hiñ, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unbesieglichkeit b. (-) : didrec'husted b., didrec'huster g., difaezhusted b., difaezhuster g.

unbesiegt ag. : didrec'h ; *die deutschen Armeen wären 1918 im Felde unbesiegt geblieben*, a-hervez ne vije ket bet trec'het an armeoù alaman war an dachenn-vrezel e 1918.

unbesoldet ag. : dic'hopr ; *unbesoldetes Amt*, karg a enor b.

unbesonnen ag. : berrboell, berr a skiant, diaviz, intourt, diskiant, diboell, dievezh, skañvbenn, skañvbennek, avelet, avelok, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, pennfoll, strantal, distrantell, arsot, brell ; *unbesonnener Mensch*, penn brell g., brell g., skañvbennek g., skañvelard g., darsod g., arsod g. ; *unbesonnener Streich*, bourd fall g., lourdoni b., noualantez b. ; *unbesonnen handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, en em lakaat dindan vec'h, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell ; *unbesonnen werden*, skañvbenniñ, arsodiñ.

Unbesonnenheit b. (-) : berrboellegezh b., berrboelleded b., diavizded b., skañvelezh b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.

unbesorgt ag. : 1. digas, didrabas, dichastre, dibreder, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, dic'hlaç'har, distrafiuilh, didrubuilh, disorb, dienkreiz, hep lure, divorc'hed, digoumoul e galon, disamm diouzh pep anken, libr ha disamm a bep anken, diank a bep anken, diank diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, dijabl-kaer, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, kuit a bep droug, dianken, diskarg eus pep trubuilh, dilu, diliamm, disafar, dizamant, dizoan, diboan, dirouestl, dizaon, kuit a zroug, kuit a bep droug ; *nicht ganz unbesorgt um jemanden sein*, bezañ trubuilhet (trechalet, trefuet) tamm pe damm a-zivout u.b., bezañ lakaet diaes tamm pe damm en abeg d'u.b., na vezañ trankil e spered abalamour d'u.b. ; *seien Sie unbesorgt !* n'hoc'h eus ket ehomn da gaout nec'h ! bezit distrafiuilh ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinec'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e c'hallit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout nec'hamant ! nebaon ! bezit dizaon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit hep aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! ; *geh unbesorgt hin*, kae di nebaon.

2. n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet e boulc'h, chomet er vann, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet a-ispilh, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, lezet da ober, lezet da restañ ; *etwas unbesorgt lassen*, na ober war-dro un afer bennak, chom e-pign gant udb, lezel udb hep bout kaset da benn, lezel udb e darn, lezel udb da restañ, lezel udb da ober.

unbespannt ag. : 1. laosk, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant ; 2. [kezeg] distern.

Unbestand g. (-s) : [barzh.] hedro g., skañvbennegezh b., berrboell g., berrboellded b., valigañs b.

unbeständig ag. : furluok, kemm-digemm, hedro, tro-didro, tro-distro, variant, bouljant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, bresk, cheñch-dicheñch, keflusk-digeflusk, cheñchus ; *unbeständiges Wetter*, amzer cheñch-dicheñch b., amzer ramp (hedro, kemm-digemm, diasur, diantell, variant, amjestr, ankivil) b., amzer chañsus b., amzer c'hadal b., amzer bikous b., amzer varellet b. ; *unbeständiger Charakter*, spered hedro (tro-distro, berrboell, berrboellik, variant, bresk) a zen g. / skañvelard g. (Gregor), bardell b., spered valigant (kildro, furluok, dizalc'h, gwidal) a zen g., den lavar-dislavar g., spered pennadus a zen g.

Unbeständigkeit b. (-) : berrboellded b., berrboell g., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., skañvadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., digendalc'h g., breskadurezh b., breskter g.

unbestätigt ag. : n'eo ket bet kadarnaet (aprouet, gwirikaet).

unbestechbar ag. / **unbestechlich** ag. : dibrenus, divreinus, peurleal, peureeun, peuronest, anterin, na c'heller ket gounit dre arc'hant, mil onest ; *er ist unbestechlich*, ne vo prenet morse gant den, hennezh a zo un den na c'heller ket gounit.

Unbestechlichkeit b. (-) : peureeundet b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.

unbesteigbar ag. : diziraezus, na c'heller ket pignat betek e benn.

unbestellbar ag. : 1. na c'heller ket arat ; 2. ne c'hall ket bezañ roet d'e zegemerer ; *unbestellbar zurückgelegter Brief*, lizher digavadus e zegemerer g.

unbestellt ag. : 1. dic'hounid, manet ; *unbestellte Äcker (Felder)*, parkeier aet e gouez lies., parkeier fraost (dindan gozh, dilabour) lies., douar kondon g., douaroù o sellet ouzh an heol lies., douaroù distu (yen, geot, gouez) lies., kozhennoù lies., tiriennnoù lies., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) lies., parkeier lezet hep bout aret lies. ; 2. [kenw.] n'eo ket bet urzhiet, hep urzhiad, manet ; 3. [lizher] n'eo ket bet roet d'e zegemerer gant ar post.

unbesteuert ag. : kuit a dailhoù, didell.

unbestimmbar ag. : andespizadus, ansaveladus, na c'heller ket despizañ, na c'heller ket termeniñ, na c'heller ket envel.

unbestimmt ag. : 1. amstrizh, amresis, amspis, dispis, displann, diresis, amsklaer, dizidermen, diziviz, andesavelet ; *auf unbestimmte Zeit*, betek un deiziad ha ne oar den pegoulz e vo, betek ur peur bennak, betek un deiziad andesavelet ; *eine unbestimmte Zeit*, ur beamzer b. ; [yezh.] amstrizh, amresis, amresisaat, damziskouez ; *unbestimmter Artikel*, ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *unbestimmtes Fürwort*, raganav-damziskouez g., raganv amstrizh g., raganv amresis g., raganv amresisaat g.

2. displann, dispis, diresis, kudennek, damsklaer, amsklaer, amsteriek, amjestr ; *unbestimmte Worte*, komzoù displann (dispis, diresis, kudennek, damsklaer) lies.

Unbestimmtheit b. (-) : amresisted b., diresisted b., ansaveladur g., andesaveladur g.

Unbestimmtheitsrelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended g. ; *heisenbergsche Unbestimmtheitsrelation*, pennaenn an amzivarder b., pennaenn an andiended b., pennaenn an dizevoudadur b.

unbestochen ag. : peurleal, peureeun, peuronest, mil onest, n'eo ket bet prenet, n'eo ket gwerzhet.

Unbestochenheit b. (-) : peureeundet b., peurlealded b., peuronestiz b., dibrenusted b., divreinusted b.

unbestraft ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, dianav war roll al lez-varn, lezet hep bout kastizet ; *das kann nicht unbestraft bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden unbestraft lassen*, lezel u.b. hep e gastizañ, chom hep kastizañ u.b.

unbestreibbar ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, direndael, devoudel, soliadell, soliadek, asur, andizarbennadus, na c'heller ket dizarbenn ; *unbestreibbare Tatsachen*, fedoù na c'haller ket nac'h lies., fedoù anat lies. ; *er hat unbestreibbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, direndaelus, diziarbennus, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unbestrichen ag. : [lu] *unbestrichenes Gelände*, tachenn na vez ket tizhet gant an tennoù b., tachenn en aior a'n tennoù b.

unbestritten ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, direndaelus, direndael, dreist dael ; *das ist unbestritten*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze, den ne lavar ar c'hontrol, ken gwir ha tra eo.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unbetamt ag. : [Bro-Aostria] diakuit, dornet fall, distu, didu, treuzek, amparfal, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb.

unbeteiligt ag. : 1. diseblant, digas, dichal, amlave, diforzh, dic'hoantek, divuhez, dilañs, difrom, distrafuilh, diflach, disaouzan, mingl, klouar, mut evel ul lakez pikez, evel un tamm koad ; 2. dilaziek, diberzh, digenlod ; *bei einer Sache unbeteiligt sein*, na gaout netra da welet gant un afer bennak, na gaout lod ebet (na vezañ kenlodek, na gaout perzh ebet) en un afer bennak.

Unbeteiligte(r) ag.k. g./b. : den n'eo ket kenlodek g., den diberzh g., dilazieg g.

unbetont ag. : didon, dibouezmouezh.

unbeträchtlich ag. : dister, disterik, dibouez, bihanik.

unbetretbar ag. : diziraezus, na c'heller ket mont e-barzh.

unbetreten ag. : divoustr, divac'h, n'eo ket bet kerzhet warnañ, n'eo ket bet toulet ; *unbetreter Weg*, hent dizigor g., hent gwerzh g.

unbetrogen ag. : didouell.

unbeugbar ag. : [yezh.] anamstouadus, didroüs, dizispleg, digemm.

unbeugsam ag. : dibleg, diblegus, start, diaes, tenn, reut da blegañ, aheurtet, didrec'hus, digeflusk, difaezhus, didrec'h, gour, diaes ober outañ, divrall ; *unbeugsamer Wille*, youl start (dibleg, divrall, rankles, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; *er ist unbeugsam*, un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ.

Unbeugsamkeit b. (-) : diblegusted, pennegezh b., aheurterezh g., aheurtegezh b., kilpennad g., pennad g.

unbewacht ag. : 1. na vez ket diwallet, na vez ket evezhiet ; *unbewachter Bahnübergang*, treuzenn hent-houarn hep ti-gward b. ; 2. [dre skeud.] *unbewachter Augenblick*, prantad skañvadurezh (dievezhiegezh, laoskentez) g., dievezhiadenn b., taol dievezhded g.

unbewaffnet ag. : 1. dizarm, diarm, arm ebet gantañ, hep armoù ; 2. [dre skeud.] *mit unbewaffnetem Auge*, gant an daoulagad noazh a zo e penn an-unan.

unbewaldet ag. : digoad.

unbewältigt ag. : n'eo ket bet diskoulmet, n'eo ket bet diluziet, n'eo ket bet dirouestlet ; *die unbewältigte Vergangenheit*, diaesterioù evit sammañ istor e bobl lies., diaesterioù evit sammañ an tremened lies.

unbewandert ag. : diakourset, diakuit, dichemed, hep skiant-prenet.

unbewegbar ag. / **unbeweglich** ag. : 1. difiñv, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, divane, divoulj, divrall, a-varv, digeflusk, diluskell, dired, unlec'h, marv en e blas, mot, motet ; *unbeweglich machen*, diloc'hekaat, sonnañ, kalediñ, stardañ, sezizañ, stagañ, klaviañ, delc'her difiñv (dilusk), mestroniañ, lakaat difiñv, lakaat a-varv, lakaat da vezañ dioberiant ; *unbeweglicher Stern*, steredenn parfet b. ; *unbeweglicher Punkt*, poent difiñv (dilusk, fest) g. ; 2. [gwir] *unbewegliche Habe*, *unbewegliche Güter*, madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies., font g. ; *bewegliche und unbewegliche Habe*, madoù heloc'h ha diloc'h lies., leveoù ha dileveoù lies. ; 3. [dre skeud.] divrall, dibleg, digeflusk, difrom, digas, diseblant, diflach, distrafuilh, disaouzan, divanier.

Unbeweglichkeit b. (-) : 1. difiñvded b., digeflusk g., diflusk g., diflach g. ; 2. [dre skeud.] diblegusted b.

unbewegt ag. : 1. difrom, distrafuilh, disaouzan, diflach, divanier, dibuk, diseblant ; *er blieb bei diesen Worten völlig unbewegt*, chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet ar c'homzoù-se, ne reas seblant ebet o klevet ar c'homzoù-se, ne reas van ebet o klevet ar c'homzoù-se, selaou a reas ar c'homzoù-se hep dibarfediñ ; *unbewegt bleiben*, tremen hep ober forzh, na ober van ebet, na ober seblant ebet ; 2. *unbewegte See*, mor sioul (plaen, dous, kalm, kalm-gwenn, lor, dihoul, habask) g.

Unbewegtheit b. (-) : distrafuilhded b., diseblanted b., digasted b., distrafuilh g., difrom g., divanieramant g.

unbewehrt ag. : 1. dizarm ; 2. [tekn.] *unbewehrtes Kabel*, fun hep gwiskad gwarez b., fun diwisk b., fun noazh b.

unbeweibt ag. : dizimez.

unbeweint ag. : na vez ket gouelet dezhañ, na vez ket gouelet kañv dezhañ, na vez ket leñvet (kañvaouet) dezhañ.

unbeweisbar ag. : dibrouadus, na c'heller ket prouiñ, andienadus, dianatadus, na c'heller ket diskouez anat.

unbewertet ag. : n'eo ket bet priziet, n'eo ket bet prizet.

unbewiesen ag. : n'eo ket bet prouet, n'eo ket bet anataet, n'eo ket bet diskouezet anat, n'eo ket bet lakaet anat.

unbewohnbar ag. : diannezadus, digevannezadus.

unbewohnt ag. : diannez, digevannez, didud, dibobl, digenvez, dizarempred, dilañs-bras, diloj, gouez ; *unbewohntes Gebiet*, tachenn didud b., tachenn digevannez b., tachenn ouez b. ; *unbewohntes Haus*, ti goulo g., ti diac'hub g., ti diannez g., ti diloj g.

unbewölkt ag. : digoc'henn, digoabr, digailhar, digatar, hep un drailhenn c'hoabr ennañ, hinon, c'hoao, diroufenn, dizolo, dispak.

unbewusst ag. : 1. diemskiant, diemskiantek, dic'houzvez, diemouez, diemouizie, anemouez ; *der Gefahr unbewusst sein*, bezañ ur paotr (un den) a foeltr forzh, na welet an dañjer, bezañ dibreder, bezañ ur penn bervek eus an-unan, bezañ diemskiant (dic'houzvez) eus

an dañjer, bezañ ur paotr diouzh an druilh ; *das ethnische Unbewusste*, an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; [preder.] *das Unbewusste*, an diemskiant b., an diemouez g., an diemouezelezh b.

2. dianav ; *das war mir unbewusst*, ne ouien dare, da c'houzout e oa ganin, dianav e oa din ; *mir unbewusst*, anez gouzout dare din, hep gouzout din, hep rat din ; *ich habe es unbewusst getan*, disoñj em boa graet an dra-se, ne oa ket em mennozh ober an dra-se.

Unbewusste(s) ag.k. n. : [preder.] diemskiant g./b., diemouez g. ; *das kollektive Unbewusste*, an diemskiant strollennel b. ; *das ethnische Unbewusste*, an diemouez kenelel g., an diemskiant kenelel b. ; *das familiäre Unbewusste*, an diemouez-familh g., an diemskiant-familh b.

unbezahlbar ag. : **1.** dibaëus, antaladus, na c'heller ket paeañ ; **2.** dispar, dreist, un estlamm gwelet ; **3.** na c'heller ket prizañ ; **4.** ker-ruz, dreist da ger.

unbezahlht ag. : **1.** dibae, dic'hopr ; **2.** n'eo ket bet paeet, hag a van da baeañ, antal, da baeañ, chomet da baeañ, manet da baeañ.

unbezahlmbar ag. : dizoñvus, na c'heller ket bezañ doñvaet.

unbezeugt ag. : n'eo ket bet testeniet, n'eo ket bet testenieketaet.

unbezweifelbar ag. / **unbezweifelt** ag. : divarteze, diarvarus.

unbezwingbar ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwingbare Schwierigkeiten*, skoihoù na c'haller ket mont dreisto, diaezamantoù na c'haller ket trec'hiñ dezho (warno) (Gregor) ; *dieser Berg ist unbezwingbar*, ne c'heller ket pignat betek penn ar menez-se ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** anvoustradus, anharzadus, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ, n'eus harz ebet dezhañ.

unbezwänglich ag. : **1.** didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ ; *unbezwängliches Hindernis*, skoih na c'haller ket mont dreistañ g., skoih na c'haller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoih didrec'hus g. ; **2.** diarsailhus, digemeradus ; **3.** anvoustradus, anharzadus, na c'heller ket moustrañ, na c'heller ket harzañ, n'eus harz ebet dezhañ.

unbiegsam ag. : dibleg, diblegus, diwevn, amsent, direizh.

Unbiegsamkeit b. (-) : diblegusted b., dibleguster g., diwevnder g., diwevnded b.

Unbilde b. (-, -n) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., digevionded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., noaz g., gaou g., gaouadenn b.

Unbilden lies. : dargouezhioù lies., dargouezhennoù lies. ; *Unbilden der Witterung*, direizhamant an amzer g. (Gregor), amzer fall b., gwallamzer b., rustamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., kriz g. ; *den Unbilden der Witterung ausgesetzt sein*, bezañ dalc'hmat dindan an amzer, bezañ dalc'hmat dindan ar seizh amzer, bezañ skoet gant ar seizh avel, bezañ etre ar pevar avel, bezañ dispak d'an avelioù, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ digledour, bezañ diglet.

unbildsam ag. : **1.** diwevn ; **2.** disent, disuj, amjestr, dihezesk.

Unbildung b. (-) : diouer a zeskadurezh g.

Unbill b. (-, Unbilden) : dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b. ; *Unbill erleiden*, gouzañv falloni (viloni), bezañ graet fallagriezhioù en e andred, gouzañv meur a zislealded, bezañ graet meur a zislealded en e andred.

unbillig ag. : disleal, direizh, enepreizh, dizeeun, biziez ; *Unbilliges erleiden*, gouzañv falloni (viloni), bezañ graet fallagriezhioù en e andred, gouzañv meur a zislealded, bezañ graet meur a zislealded en e andred ; *unbillige Forderung*, reked direizh (hep abeg na reizh, hep gwir nag abeg) b.

Unbilligkeit b. (-) : enepreizh g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., fallagriezh b., viloni b., dizeeunded b., dizeeunder g.

unblutig ag. : hep gwad skuilhet ; *unblutig errungener Sieg*, trec'h hep gwad skuilhet g., trec'h hep bezañ skuilhet gwad den g.

unböse ag. : dizrouk, divalis.

unbotmäßig ag. : digenurz, disuj, disent, amsent, amjestr, treuz.

Unbotmäßigkeit b. (-) : disujdigezh b., disentidigezh b., amsentidigezh b.

unbrauchbar ag. : diarveradus, diimplijadus, dizimplijadus, didalvez, didalvoud, e-maez arver, na c'heller ket implijout, na c'heller ket arverañ ; *unbrauchbar machen*, nammañ, distresañ, dizimplijadusaat, lakaat da vezañ dizimplijadus, diarveradusaat, lakaat da vezañ diarveradus, disleberañ, mekaat, gwastañ, difoeltrañ, foetrañ, euverañ, gwallegañ, mazaouiñ.

Unbrauchbarkeit b. (-) : diarveradusted b., dizimplijadusted b., didalvoudegezh b., didalvoud g.

unbrennbar ag. : diloskus, diloskadus, dizevus, dientanus.

unbürokratisch ag. : hep abuzetez voas ar vurevveliezh, hep abuzetez voas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar velestradurezh, hep lugudajoù boas ar vurevveliezh.

unbußfertig ag. : dibened, a chom en e bec'hed, troet e gein ouzh ar binijenn.

Unchrist g. (-en, -en) : den divadez g., den difeiz g., den digredenn g.

unchristlich ag. : digristen, amgristen, difeiz, digredenn.

und stag. kenurz. : **1.** ha, hag ; *du und ich*, me ha te ; *er machte das Fenster auf und rief seinen Sohn, der draußen stand*, digeriñ a reas ar prenestr hag e c'halvas e vab a oa er-maez ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit*, en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; **2.** na ; *ich bin bereit, und du?* me a zo prest, na te ? ; *ich bin fertig, und wie steht's mit euch ?* me a zo prest, na c'hwil ? ; *sie haben ihre Schulden nicht bezahlt und werden es nie tun*, n'o deus ket paeet ho dle na birviken ne raint ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun*, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *sie sprechen nicht und lachen auch nicht*, ne gomzont na ne c'hoarzhont ; *keine Familie und keine Freunde haben*, chom e-unan evel ul lakez pikez, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, chom etre treid ar

bed, bezañ e-unan-penn, bezañ e-unan-kaer, na gaout na kerent na mignoned, chom hep kar na par (hep kar na karrigell), chom hep tamm kerent na tamm skoazell, bezañ evel ur wezenn divarret ; **3. und so weiter**, h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all ; **4. zu zwei und zwei gehen**, mont daou-ha-daou ; **5. und (nun) ? ha neuze ? ha petra vo graet bremañ ? petra ober bremañ ? ha pelloc'h ? ; 6. und wie ! ur spont ! un diframm ! un hiris ! na pegeit ! na petra 'ta ! sur 'vat, ha n'eo ket an neuz a ran ! moarvat sur ! ya evelkent 'vat ! ; er hat geschrien und wie ! youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa, ur spont ! youc'het en doa, un hiris ! youc'het en doa, un diframm ! ; 7. gehen Sie und sagen Sie ihm ..., kit da lavaret dezhañ e ... ; seien Sie so gut und sagen Sie ihm ..., bezit ar vadelezh da lavaret dezhañ e ... ; komm und hilf mir das Gepäck tragen, deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; seien Sie so lieb und helfen mir ! bezit ar vadelezh da'm sikour ! ; 8. er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn ; 9. er sagte dies, und lachte dabei, hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser) lavaret kement-se ; Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei, deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro, deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg ; 10. der Himmel wird schwärzer und schwärzer, duoc'h-duañ e teu an oabl da vezañ ; mehr und mehr, muioc'h-mui, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; 11. P. na und ? ha neuze ? ha goude ? petra a rafe an dra-se ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? ha forzh a ran gant an dra-se ? petra vern ? pe forzh zo ? na pa vefe ? na bezañ ! hag evit-se ! nag evit-se ! ; 12. und wenn die Welt voll Teufel wäre (Luther), mat ha ma vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, ha pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ, na pa vefe diaouled e-leizh war an tamm douar-mañ ; und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden, goude ha ma 'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwí a raio al labour-se.**

Undank g. (-s) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b. ; **Undank ernten**, na vezañ diskouezet anaoudegezh-vat ebet d'an-unan evit ar vad graet, dastum dispri evit ar vad graet, na zastum tamm anaoudegezh-vat ebet, bezañ roet d'an-unan ar vazh yod da lipat ; [kr-l] **Undank ist der Welt Lohn**, vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant

kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot.

undankbar ag. : **1.** dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon ; *undankbar gegen jemanden sein*, dianavezout u.b., dizanavezout u.b., dianaout ar vad bet graet d'an-unan gant u.b., bezañ dianaoudek (dizanaoudek) ouzh (e-keñver) u.b., na zougen grad ebet d'u.b., na c'houzout grad vat ebet d'u.b., na ziskouez anaoudegezh ebet d'u.b., ankounac'haat ar vad bet graet d'an-unan, bezañ ankounac'haus e galon, na gaout anaoudegezh-vat ouzh u.b. ; **2.** [dre astenn.] kasaus, chastreüs, kargus, displijus, garv ; *eine undankbare Aufgabe*, ur gefridi displijus da gas da benn, ur gefridi diaes da seveniñ, ur gefridi gasaus b.

Undankbarkeit b. (-) : dianaoudegezh b., dianaoudegezh-vat b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

undatiert ag. : hep deiziad.

undefinierbar ag. : andespizadus, ansaveladus, na c'heller ket despizañ, na c'heller ket termeniñ, na c'heller ket envel.

undeklinierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, didroüs, dizispleg, digemm.

undemokratisch ag. : enepdemokratek, enepgwerinek.

undenkbar ag. : divennozhadus, dreist reiz, anvezadus, digredus, diveizus, dreistfaltazi, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentiñ.

undenklich ag. : dreist eñvor ; *seit undenklichen Zeiten*, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), a-hed-ar-wech, a-holl-viskoazh, a-vepred, a-viskoazh, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, a bep mare, P. abaoe amzer an ebestel.

Undercoveragent g. (-en,-en) : spier emsilet g., spier kuzh g.

Undercoveragentin b. (-,-nen) : spierez emsilet b., spierez kuzh b.

Underdog g. (-s,-s) : ravaled g. [liester ravalidi], den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g.

Understatement n. (-s,-s) : [yezh.] dic'harvad g., flourdro b., tro-zic'harvaat b., tro-c'hwekaat b.

undeutlich ag. : mouk, dispis, displann, damsklaer, disklaer, difraezh, diheverz, dihwel ; *undeutlich sprechen*, chaokaat e c'herioù, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilhat, komz gant yod en e c'henoù ; *undeutliche Schrift*, skritur diaes da lenn g./b. ; *undeutliches Bild*, skeudenn dispis (displann) b. ; *undeutliche Stimme*, mouezh diaes da gompren b. ; *sich nur undeutlich an etwas erinnern*, na gaout nemet ur marsoñj eus udb., na gaout mui a soñj kaer eus udb. ; *undeutlich sehen*, bezañ mesket e zaoulagad ; *etwas undeutlich sehen*, damwelet udb, gouwelet udb, merzout udb, anadiñ udb, spurmantiñ udb, gwelet moug udb, gwelet dispis udb ; *ich sehe ihn nur undeutlich*, mouk e welan anezhañ ; *durch die Dunkelheit konnten wir undeutlich die Umrisse eines Hauses erkennen*, en defvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti, diforc'hañ a

reomp tres un ti lizennet dindan teñvalijenn an noz ; *ich höre nur undeutlich, was er sagt*, n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *undeutlich gehört*, damglevet.

Undeutlichkeit b. (-) : displanner g., displannet b.

undeutsch ag. : pell diouzh doare an Alamaned, [yezh] dialamanek, direizh e-keñver reolennoù boas an alamaneg ; *undeutsche Wendung*, alamaneg trefodet (diforch) g., trefodadur an alamaneg g., trefodaj g., alemaneg palefarzh g., alemaneg trefodet g.

undicht ag. : hag a zevel, hag a goll, toull, hedreuz ; *dieser Tank ist undicht*, devedañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; *diese Kleidungsstücke sind undicht*, an dilhad-se a dreuz.

undienlich ag. : dizereat, amzereat, digoulz, dibred, divare.

Undine b. (-,n) : Ondina b., niksen b., naiadenn b., dourverc'h b.

Uding n. (-s,-e) : diboellerezh g., diskianterezh g., brizherezh g.

undiplomatisch ag. : digompliment, hep damant, dizamant.

undiskutabel ag. : dizegemeradus, na c'heller ket degemer, n'eur ket evit degemer.

undiszipliniert ag. : digenurzh, disuj, amsent, disent ouzh ar c'henurzh.

Und-Rechnen n. (-) : sammadur g.

Undulation b. (-,-en) : gwagnad b., gwagnadur g.

undulatorisch ag. : houlennek, gwagnenek.

unduldsam ag. : strizh a spered, dizouj, dihabask, dihegar, andamantek, dic'houzañv, dibleg.

Unduldsamkeit b. (-) : strizher a spered g., dizoujañs b., dihabaskter g., dihegarater g., dic'houzañv g., dibleg g.

undulieren v.gw (hat unduliert) : houlenañ, gwagnañ.

undurchdringlich ag. : 1. antreuz, didreuz, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus, na c'heller ket treantañ, diergerzhadus ; 2. serr, dizivinus, diveizadus, dianadadus, hag a zalc'h kuzh e soñjoù, na zispak ket e soñjoù, n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, na ra neuz ebet, goloet ; *undurchdringliches Gesicht*, dremm a zalc'h kuzh ar soñjoù, dremm na zispak ket ar soñjoù b., dremm serret b., P. fas koad g.

Undurchdringlichkeit b. (-) : 1. diergerzhaduster g., diergerzhadusted b. ; 2. diveizadusted b., diveizaduster g., dianadaduster g., dianadadusted b.

undurchführbar ag. : ansevenadus, na c'heller ket seveniñ, anerounezadus, na c'heller ket kas da benn, dic'hraus, dic'hreüs ; *undurchführbarer Plan*, raktres na c'hall ket bezañ lakaet da dremen er pleustr g., raktres na c'hall ket bezañ lakaet e pleustr g., raktres na c'heller ket seveniñ (kas da vat, kas da benn, lakaat klok, pengenniñ) g.

Undurchführbarkeit b. (-) : ansevenadusted b., anerounezadusted b., dic'hrausted b., dic'hreüsted b., dic'hreüster g.

undurchlässig ag. : antreuz, didreuzus, didreuzadus, diebarzhadus, dizintradus, na c'heller ket treantañ ; *wasserundurchlässig*, didreuzus d'an dour, antreuz d'an dour, dourantreuz.

Undurchlässigkeit b. (-) : didreuzusted b., didreuzuster g., antreuzded b.

undurchschaubar ag. : hag a zalc'h kuzh e soñjoù, na zispak ket e soñjoù, n'eus ket tu da ouzout pezh a soñj, na ra neuz ebet, goloet.

undurchsichtig ag. : 1. didreuzwelus, divoull, tev, demer ; *undurchsichtiges Glas*, gwer divoull str., gwer didreuzwelus, gwer tev str. ; 2. [dre skeud.] disklaer, kudennek, rouestlet, fuilhet, luziet, amc'houlou, amsklaer ; *undurchsichtige Person*, den goloet g., den hurennek g., den a zo toull e billig tu pe du g., den a ranker kaout disfiz outañ g., den n'eus ket tu da vezañ sur anezhañ g. ; *das kommt mir ziemlich undurchsichtig vor*, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, c'hwezh ar rost zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *völlig undurchsichtige Lage*, rouestladell b., rouestladenn b., stad an traoù rouestlet a-walc'h b., meskaj g., meskailhez g/b, kudenn rouestlet (diaes da ziluziañ) b.

Undurchsichtigkeit b. (-) : 1. didreuzweluster g., divoullded b., demerez g. ; 2. [dre skeud.] perzh bezañ luziet g., perzh bezañ diaes da gompren g., displanner g., displannet b., amsklaered b.

uneben ag. : 1. amblaen, diblaen, displaen, digempenn, digompez, dizingal, kabosek, skoasellek, rust, garv, distantell, tostalek, turumellek, balirek, diaes, torosennek ; *unebenes Gelände*, tachenn amblaen b., tachenn digompez b., tachenn dizingal b., lec'h diblaen g., tachenn dostalek b. ; *durch unebenes Gelände wandern*, mont dre boull ha dre skosell ; 2. [dre skeud.] *nicht uneben*, koantik a-walc'h ; *das ist gar nicht so uneben*, met n'eo ket fall tamm ebet - mat eo, na petra 'ta ! ; *nicht uneben Wort*, ger hag a zegouezh madik a-walc'h g.

unebenbürtig ag. : dibar, a lec'hioù izeloc'h, a lignez izeloc'h, izeloc'h e lignez.

Unebenheit b. (-,-en) : 1. skoasell b., torosell b., balir g. ; *Unebenheiten einer Straße*, chakonioù un hent lies. ; 2. [dre skeud.] *Unebenheiten im Stile*, mankoù e-keñver ar stil lies., fazioù e-keñver ar stil lies., diampartiz a-fet stil b., tro-blenn diampart a-walc'h b.

unebenmäßig ag. : digemparzh.

unecht ag. : 1. fals, faos, diwir, diwirion, andiles ; *unechte Steine*, drevez g., mein faos lies. ; *ein unechter Bart*, ur barv faos g. ; *unechte Genüsse*, falsplijadurezhioù lies. ; *ihre Reue war unecht*, ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; 2. [mat.] *unechter Bruch*, niver rannel g.

Unechtheit b. (-) : diwirionder g., diwirionded b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g., andilested b.

unedel ag. : 1. dinobl ; 2. boutin ; *unedles Metall*, metal boutin g.

unehlich ag. : er-maez eus an dimeziñ, anpriedel ; *unehliches Kind*, bugel anpriedel g., bastard g., bastardez b., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b.,

distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g.

unehig ag. : [louza.] kriptogamek.

unehrbar ag. : dizonest, dizereat, amzereat, dizoare, divalav, boufon.

Unehre b. (-) : dizenor g. ; *jemandem zur Unehre gereichen*, dizenoriñ u.b., bezañ un dizenor evit u.b., bezañ dizenorus evit u.b.

unehrenhaft ag. : dizenorus, mezhus, ifamus, dizonest.

unehrerbietig ag. : dizouj, diredped, dismegañsus, dipitus, direvil.

unehrlich ag. : dizonest, ameeun, biziez ; *unehrliche kecke Frau*, fleütenn b. ; *sich etwas auf unehrliche Weise aneignen*, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; *unehrlich erworbenes Gut*, danvez deuet dre an hent fall g., danvez deuet dre wall hent g., madoù gwall berc'hennet lies., madoù danzeet-fall lies.

Unehrlichkeit b. (-) : dizonestiz b., falsentez b., falster g., falsted b., faosoni b., faosted b., faoster g.

uneigennützig ag. : diemzamant, diemunane, dilaziek, na glask gounid ebet, diarboell, hentezkarour, dilorc'h, tudkarour, arallgar, emginnig.

Uneigennützigkeit b. (-) : diemunanegezh b., diarboell g., hentezkarouriezh b., tudkarouriezh b., dilaziegezh b., diemzamant g.

uneigentlich ag. : ankewer, skeudennet ; *im uneigentlichen Sinn*, dre skeudenn-lavar.

uneinbringlich ag. : [kenwerzh] ankefiadus, na c'heller ket kaout, na c'heller ket enkefiñ ; *uneinbringliche Forderungen*, dleoù na c'heller ket enkefiñ lies., dleoù ankefiadus lies., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.

Uneinbringlichkeit b. (-) : [arc'hant.] dic'houlennadusted b., ankefiadusted b., dilamadusted b., dizioueradusted b.

uneindeutig ag. : forc'hellek, amsteriek, kudennek, displann.

uneingebunden ag. : [moull.] krafet, n'eo ket keinet.

uneingedenk ag. (t-c'h) : disoñj, divemor, digoun, ankounac'haus, ankouaus, ankouazhus.

uneingelöst ag. : *uneingelöster Scheck*, **a)** chekenn chomet hep bezañ enkefiñ b. ; **b)** chekenn chomet hep bezañ paeet b.

uneingenommen ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug.

uneingeschränkt ag. : diharz, divevenn, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, diroll, bras-divent, distank, ec'hon, frank, ledan, liorus, diere, distrob ; *uneingeschränkte Herrschaft*, hollveliegezh b., beli diharz b., galloud divevenn g. ; *eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden*, ne c'hell bezañ dimeziñ ebet hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù.

uneingeweiht ag. : na oar ket, dianaoudek, diouizie, dic'houzvez.

uneinheitlich ag. : dizunan.

uneinig ag. : dizunvan, dizunan, diemglev ; *mit jemandem uneinig werden*, sevel glazentez (broc'h, treflez, hennon, diaesterioù) etre an-unan hag unan all ; *mit sich selbst uneinig sein*, kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), termal, tarlaskat, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en

entremar, bezañ etre an dour hag ar c'hler, chom etre daou, na ober na tre na lanv.

Uneinigkeit b. (-) : dizunaniezh b., dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., dizemglev g., brouilhes g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunvanded b., dizunvander g., fuilhade g., gwall intent g., teñvalaenn b., diaesterioù lies.

uneinnehmbar ag. : didrec'hus, digemeradus, diarsailhus, diargadus ; *uneinnehmbare Stadt*, kêr digemeradus b.

uneins ag. : dizunan, dizunvan, diemglev ; *sie sind uneins*, diemglev (disrann, hennon) a zo etrezo, diemglev (dizunvan) int, dizunvaniezh a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, n'int ket unanet, n'int ket unvan an eil gant egile, rouzet eo ar bloneg ; *mit sich selbst uneins sein*, kaout e lavar hag e zislavar, lavaret hag en em zislavaret, en em droc'hañ en e gomzoù (Gregor), chom da dermal, chom etre 'n daou, chom etre daou soñj hep gouzout petra ober, chom en entremar, bezañ etre daou soñj (daou c'hoant), bezañ etre an dour hag ar c'hler, na ober na tre na lanv.

uneinsichtig ag. : aheurtet, kaledet en e fazioù, dall, na ra ken ar pezh a gar.

uneintragbar ag. : ankefiadus, na c'heller ket kaout, na c'heller ket enkefiñ ; *uneintragbare Forderung*, dle na c'heller ket enkefiñ g., dle ankefiadus g., arc'hant dleet na c'heller ket adkavout g.

uneinträglich ag. : difonn, diarc'hantus, displek, displek, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

unempänglich ag. : serret e spered ; *für die Musik unempänglich*, dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh.

unempfindbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.

unempfindlich ag. : **1.** disant, disantidik, digizidik, diseblant, digas, difrom, diflach, divanier, distrafulh, disaouzan, dichal ; *für Hass unempfindlich*, difrom (disaouzan) e-keñver ar gasoni, digizidik ouzh ar gasoni ; *unempfindlich gegen Schmerzen*, digizidik, kalet ouzh ar boan, start ouzh ar boan ; *unempfindlich werden*, digizidikaat ; **2.** [mezeg.] disant, digizidik, diwiridik ; *unempfindlich machen*, digizidikaat, diaraeziñ ; *unempfindlich machendes Mittel*, louzoù-diboniañ g., danvez digizidikaat g., diaraezer g.

Unempfindlichkeit b. (-) : **1.** disantidigezh b., digizidigezh b., diseblanted b., digasted b., divanieramant g., kaleter g. ; **2.** [mezeg.] digizidigezh b., diwiridigezh b., diboan b., dizoan g./b.

unempfindsam ag. : amfromidik, difrom, diflach, digizidik.

unendlich ag. : **1.** anvevenn, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep moder, diharz, divent, didermen, didermenues, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, bras-ec'hon, ec'hon, egorant, niver ebet dezhañ, diziwezh ; *das Unendliche*, an anfin g., an anvevenn g. ; **2.** [dre skeud.] *ich hatte es unendlich bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin ; *ich bedauere unendlich, dass ...*, keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *ich bin Ihnen unendlich dankbar*, anaoudek-bras on en ho keñver a gement hoc'h eus graet evidon, anaoudek-bras

e chomin en ho keñver a-virviken, ur maen gwenn a zleañ deoc'h, me a vefe kontant e vefec'h em dle ivez un dro bennak, kant trugarez a zleañ deoc'h ; *wir hatten unendlich viel Zeit*, amzer pezh a garemp hor boa ; *es gibt unendlich viele Sterne*, diniver eo ar stered ; **3.** [mat.] anvevenn, anvevennek ; *unendlich klein*, trabihan ; *das unendlich Kleine*, an trabihan g. ; *das unendlich Große*, an trabras g.

Unendliche(s) ag.k. n. : *das Unendliche*, **a)** an didermen g., an anvevenn g. ; **b)** [mat., preder.] an anvevenn g.

Unendlichkeit b. (-) : **1.** diventelezh b., didermenelezh b., divent g./b., diharz g., divuzul g., meurdez b. ; **2.** [skiantoù] anvevenn g. ; *relative Unendlichkeit*, anvevenn daveel g. ; *absolute Unendlichkeit*, anvevenn tralen g.

unentbehrlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, hollret, diamsavadus.

Unentbehrlichkeit b. (-) : diziouerusted b., redi groñs g., diamsavadusted b.

unentgeltlich ag. : **1.** digoust, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz, digoust ha diviz, a-vat ; *die Bildung soll unentgeltlich sein*, digoust e tle bezañ an deskadurezh, evit mann e tle bezañ roet an deskadurezh ; **2.** hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, evit mann, dibae, dic'hopr, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gwenneg ebet.

Unentgeltlichkeit b. (-) : digousted b.

unenthaltsam ag. : diroll, lontek.

Unenthaltsamkeit b. (-) : diroll g., lontegezh b.

unentrinnbar ag. : didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, anhepkoradus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret, tonket, merket, dibedennus, diremed ; *unentrinnbares Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; *der Tod ist unentrinnbar*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'heller ket terriñ ode warni evit mont hebiou.

unentschieden ag. : **1.** arvarus, en arvar, war vete-goût, etre ober ha paouez, etre mont ha dont, en etremar, a-skourr, war vordo, horell, silwink, diziviz ; *dieser Punkt ist noch unentschieden*, ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **2.** [sport] rampoüs ; *unentschieden spielen*, bezañ rampo, bezañ koll-gounit, mont war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit ; *das Spiel ist unentschieden*, koll-gounit eo chomet ar match, razherezh a zo, ur c'hement eo gant an daou skipailh, par-ouzh-par emañ an daou skipailh, ret e vo ober ur c'hoari all evit gouzout gant piv e yelo an trec'h, keit-ha-keit emañ an div gevrenn, rampo int, war ar rampo emaint, emaint par-ouzh-par, emaint razh-ha-razh, a-rampo emaint, hanter-war-hanter emaint, rac'h emañ an daou skipailh, rac'h-ha-rac'h emaint ; **3.** koll-gounit, en etremar ; *der Krieg war unentschieden*, koll-gounit e chomas ar brezel, en etremar e chomas ar brezel ; *das Gericht ließ den Streit*

zwischen beiden Parteien unentschieden, el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou.

Unentschieden n. (-s,-) : [sport] krogad rampo g., rampo g.

Unentschiedenheit b. (-) : amzivin g., mar g., arvar g., etremar g.

unentschlossen ag. : divenn, etre-daou, war vordo, amgred, horell, silwink, diziviz ; *er ist noch unentschlossen*, emañ etre 'n daou (emañ en etremar, termal a ra) c'hoazh, emañ o tarlaskat, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant) emañ c'hoazh, daousoñjal a ra, war vordo emañ c'hoazh, chom (menel) a ra war vordo, ne oar ket re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, ned a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann, en arvar emañ war ar pezh a zle ober, chom a ra war an etremar, chom a ra en etremar o klask gouzout pe du treiñ, etre daou emañ, etredaouiñ a ra, e mondiviz emañ, war vete-gouzout emañ, en daoust emañ ; *er ist ständig unentschlossen*, n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout.

Unentschlossene(r) ag.k. : torter g., torterez b., tastornier g., tastornerez b., termier g., termerez b., dandoner g., dandonerez b., amzerier g., amzerierez b., argreder g., argrederez b., hejer g., hejerez b.

Unentschlossenheit b. (-) : amzivin g., mar g., arvar g., etremar g., mordo g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g.

unentschuldigbar ag. : dibardon, dizigarezus ; *sein Verhalten ist unentschuldigbar*, n'eus digarez ebet evit un emzalc'h a seurt-se, n'eus digarez ebet d'un emzalc'h a seurt-se, seurt emzalc'h n'eo ket da vezañ gouzañvet.

unentschuldig ag. : diabeg, dizigarez, chomet dizigarez.

unentwegt ag. : divrall, start, ferv, sonn, kendalc'hus, tagus, dalc'hus, padus, pennek, hirboanius, didro, parfet, start en e vennozhioù.

Adv. : mort, start, yud, dibaouez, dizehan, bep frap, parfet ; *unentwegt auf etwas bestehen*, derc'hel mort (start, yud, mat, gwevn, tomm) d'udb, pegañ ouzh udb, na ziskregiñ diouzh udb., delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb ; *sich unentwegt bemühen*, labourat gant dalc'h, derc'hel mort da labourat, labourat kalonek, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb.

Unentwegte(r) ag.k. g./b. : spered arloup a zen g., den parfet g., den start en e vennozhioù g., pennpellaour g.

unentwickelt ag. : **1.** n'eo ket diorroet c'hoazh ; **2.** [dre skeud.] diglok, dibarfet, diechu, faotus ; **3.** [poltred] *unentwickeltes Bild*, skeudenn enkel b.

Unentwickeltheit b. (-) : [bredoniezh] diazveted g.

unentwirrbar ag. : fuilh-difuilh, tremen rouestlet, tremen luziet, dizirouestlus.

unentzifferbar ag. : dilennus, dilennadus.

unentzündbar ag. : dientanus, dilosk.

unerachtet araog. (t-c'h) : daoust da, en desped da.

unerbeten ag. : na oa ket bet pedet da zont, hep na vije bet pedet gant den, arabadus, fall gouchet.

unerbittlich ag. : didruez, dibardon, dibedenn, dibedennus, dizamant, didrugar, digoant, anrugar, digernez, kruel, start, dibleg, diblegus, digeflusk, tenn, kriz evel ur bleiz, garv, yud, digalon, gardis, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, kaledet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, didruezus, didrugarezus, digar, dihegar, digarantez, diguñv, serzh, gour, arloup, dibalamour, diaes ober outañ, rust, diramailh ; *unerbittliches Schicksal*, planedenn merket b., planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diremed b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor), krizded an tonkadur b., tonkadur kruel g.

Adv. : diblegus, didrugar, didruez, dizamant, rust.

Unerbittlichkeit b. (-) : dibleguster g., diblegusted b., strizhder g., garventez b., garvded b., garvder g., krizder g., krizded b., kruelder g., kruelded b., gardisted b., gardister g., diguñvnez b., kaleter g., kaleted b., starter g., started b., kruelder g., kruelded b.

unerfahren ag. : diakuit, diarrouet, dizampart, dichemed, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet ; *in der Liebe noch völlig unerfahren*, gwerc'h, glan, divoulc'h, distlabez, diaoz ; *in der Liebe noch völlig unerfahrener Junge*, paotr gwerc'h g. ; *ich bin in der Liebe doch nicht völlig unerfahren*, n'emaon ket gant va c'hentañ dimeziñ.

Unerfahrene(r) ag.k. g./b. : deraouad g., deraouadez b., deraouer g., deraouerez b.

Unerfahrenheit b. (-) : diakuitet b., dichemed g.

unerfindlich ag. : digomprenus, diveizus, diintent, andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus, amrinek, kudennek ; *aus unerfindlichen Gründen*, evit abegoù diaes da gompren ; *es ist mir unerfindlich, warum ...*, ne gomprenan tamm ebet perak ...

unerforschbar ag. : 1. diergerzhadus, didreuzadus, na c'haller ket ergerzhout ; 2. na c'haller ket imbours'hiñ.

unerforschlich ag. : ananaoudadus, ananavezadus, diveizadus, diebarzhus, didreuz, didreuzus, dianavezus, na c'haller ket kavout penn dezhañ, na c'haller ket imbours'hiñ.

Unerforschlichkeit b. (-) : diveizadusted b., diveizaduster g., ananaoudadusted b., ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.

unerforscht ag. : 1. difurch, diergerzh ; *unerforschtes Land*, fraost g. ; *unerforscht lassen*, lezel hep bout furchet ; 2. dizimbours'h, difurch.

unerfreulich ag. : dispiljus, amblijus, dilaouen, divourrus, fachus, chifus, ivin, dic'hoantaus, iskriv, goular ; *unerfreulicher Anblick*, tra dispiljus da welet g. ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten*, keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus.

unerfüllbar ag. : ansevenadus, na c'heller ket seveniñ ; *unerfüllbare Wünsche*, c'hoantoù na c'hellont ket bezañ sevenet lies., sorc'hennoù lies.

unerfüllt ag. : n'eo ket bet sevenet, n'eo ket bet kaset da wir, n'eo ket bet klevet, diwalc'h, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispill, chomet e-skourr, chomet

a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann.

unergiebig ag. : 1. treut, difonn, didalvoud, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus, diarc'hantus, dilañs, diampled, dizampled ; *diese Böden sind unergiebig*, ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (spagn) eo an douaroù-se, paour eo an douaroù-se ; 2. dispiljus, diaes.

Unergiebigkeit b. (-) : displetusted b., difrouezhusted b.

unergründbar ag. / **unergründlich** ag. : 1. disontadus, na c'heller ket sonañ, disont, distrad, dic'hourhedus, islonk ; 2. digomprenus, diveizus, diintent, andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus, amrinek, kudennek, didreuzus, kevrinus, misterius, rinek, moliac'hus, goloet ; *unergründliches Geheimnis*, mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b. ; *unergründliches Lächeln*, minc'hoarzh goloet g. ; *die Wege des Herrn sind unergründlich*, n'eus den evit anaout hentoù Doue.

Unergründlichkeit b. (-) : 1. disontadusted b., disontaduster g., dic'hourheduster g., dic'hourhedusted b. ; 2. diveizadusted b., diveizaduster g., ananaoudadusted b., ananavezadusted b., dianaoudaduster g., dianaoudadusted b.

unerheblich ag. : dibouez, bihan, dister, didalvoud, divalavik ; *das ist unerheblich*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'int nemet munodoù, n'int nemet traoù dister, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, avel traken ; *das ist nicht unerheblich*, pouezus a-walc'h eo memes tra, n'eo ket belbiaoù eo.

Unerheblichkeit b. (-) : distervez b., bihanez b., dibouez g.

unerhört ag. : 1. dichek, spontus, feukus, dishevelep, mantrus ; *unerhörte Preise*, prizioù spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, uhel-spontus, uhel-mantrus, divezh, ker-divalav, ruz, an hanter re ger, ken ker ha re ar pebr da veurlarjez, direzon) ; *das sind unerhörte Preise*, spontañ a ran rak ar prizioù-se, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger emañ ar prizioù-se ; *eine unerhörte Geschichte*, un istor digredus g. ; *das ist ja unerhört !* biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! a) un euzh eo ! ur vezh eo ober ur seurt tra ! ur mantr eo gwelet seurt traoù ! gwasht ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all ! ; b) ur marzh eo ! biskoazh oueskoc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! nag ul lanfas tra ! ; *er hat in seinem Leben schon einiges Unerhörte gesehen*, gwelet en deus bet meur a varr-avel - a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, ha c'hwerv ha trenk ! - kavet en deus bet trenk ha c'hwerv - kejet en deus bet gant an trenk hag ar c'hwerv - gwelet en deus bet a bep sort, re gamm ha re dort - ruilhet-diruilhet eo bet gant ar vuhez evel piz er pod (evel

piz dre ar pod) - a bep seurt buhezioù en deus bet - hennezh en deus bet e lod er bed-mañ ; **2.** n'eo ket bet sevenet, n'eo ket bet klevet, diselaou.

unerkannt ag. : dianav, ez dianav ; *er wollte unerkannt bleiben*, hemañ ne falveze ket dezhañ e vije bet anavezet gant den.

Unerkanntheit b. (-) : *die Unerkanntheit wahren*, chom dianavez, chom hep bezañ anavezet.

unerkenbar ag. : dianaoudadus, dianavezadus, dianavez, disleberet, disneuz, dishevelebet.

Unerkennbare(s) ag.k. n. : [preder.] dianaoudad g.

Unerkennbarkeitslehre b. (-) : [preder.] aknostegezh b., ananavezouriezh b.

unerkenntlich ag. : dianaoudek, dizanaoudek, hep grad, digar, digalon.

Unerkenntlichkeit b. (-) : dianaoudegezh-vat b., dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dizanaoudegezh-vat b.

unerklärbar ag. / **unerklärlich** ag. : andisplegadus, dizisklêrius, dizisplegus.

unerklärt ag. : dizispleg, andispleget, displann, dispis, disklaer ; *unerklärt lassen*, lezel hep bout displeget.

unerlässlich ag. : ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, hollret, diziouerus, rekis ; *unerlässliche Bedingung*, diviz na vo graet netra heptañ g., diferadenn ret-holl he seveniñ b., pezh ret d'ober g., redi g., endalc'h g., amplegad ret g., amveziad ret g., diferadenn ret a-grenn b., deferadenn c'hroñs b., diviz ret-holl e seveniñ g., diviz diziouerus g.

unerlaubt ag. : direol, berzet, difennet hervez al lezenn ; *sie sind einfach unerlaubt durch meine Ländereien gezogen*, tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn ; *unerlaubter Waffenbesitz*, dalc'hidigezh (miridigezh) armoù a-enep al lezenn b. (Gregor) ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort*, felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

unerledigt ag. : diechu, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skourr, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann ; *unerledigte Rechnung*, faturenn chomet hep bezañ paeet (chomet e-skourr) b. ; *unerledigt bleiben*, bezañ chomet da restañ, bezañ chomet o restañ, bezañ chomet a-blad, bezañ chomet a-sac'h, menel da ober, chom ouzh torgenn, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom darn, chom e darn, chom er vann, chom da restañ ; *unerledigt liegen lassen*, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant.

unermesslich ag. : divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreist-penn, hep kemm na ment, hep ment na bevenn, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep muzul, hep moder, diharz, divent, dijaoj, didermen, harz ebet dezhañ, diroll, bras-divent, ec'hon, egorant ; *unermesslich sein*, na gaout na kemm na ment, na gaout na ment na bevenn ; *ein Mann von*

unermesslicher Güte, un den bras-divent e vadelezh g., un den dreistmuzul e vadelezh g., un den mat-ral g. ; *seine Güte ist unermesslich*, mantrus eo ar vad a ra endro dezhañ, bras-divent eo e vadelezh, dreistmuzul eo e vadelezh, n'eus muzul ebet d'e vadelezh ; *er hat ihm einen unermesslich großen Schaden zugefügt*, graet en deus bet un droug spontus outañ (dezhañ) ; *Liebe ist unermesslich*, ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *unermesslich tief*, distrad, na c'heller ket kavout e foñs, na c'heller ket kaout e foñs ; *sein Reichthum ist unermesslich*, *er ist unermesslich reich*, den ne oar ar pegement eus e zanvez.

Unermesslichkeit b. (-) : didermen g., diventelezh b., divent g./b., diharz g., divuzul g., meurdez b.

unermüdet ag./Adv. : **1.** hep skuizhañ ; **2.** n'eo ket skuizh.

unermüddlich ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus, kalet ouzh ar skuizhder, start ouzh ar skuizhder ; *er ist unermüddlich*, ne zeu morse da skuizhañ, hennezh a zo ur paotr diskuizh, diskuizhus eo, ne zeu morse da ziviañ, hennezh n'en deus repoz ebet.

Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, bep frap, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, hep digeinañ.

Unermüddlichkeit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b.

unernst ag. : dibarfet.

Unernsthaftigkeit b. (-) : dibarfeted b.

unerörtert ag. : n'eo ket bet tabutet diwar e benn ; *eine Frage unerörtert lassen*, leuskel ur c'hraf a-gostez, chom hep menegiñ (hep tabutal diwar-benn, hep dibunañ) ur c'hraf bennak, lezel ur c'hraf hep bout displeget.

unerquicklich ag. : dispiljus, amblijus, chifus, doanuis, dihetus, divourrus, goular, fachus, chalus, ivin.

unerreichbar ag. : didizhadus, diziraezus, didizhus, er-maez a daol, er-maez a ziraez, dreistdiraez, dizarempredus ; *für ihn unerreichbar*, er-maez eus e ziraez ; *sie sind unerreichbar*, n'eus ket a dailh d'o zizhout.

unerreicht ag. : dieil, dibar, hep e hañval, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e goulz.

unersättlich ag. : **1.** glout, lontek, lonkek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, rankles, rankoudus, brifaot, gournaonek, gargadennek, gourlañchennek, gourhampl, gourmand, ingoulek, mac'hom, marnaoniek, marnaonek, morser, naonek, sklouf, argarzh, arloup, dirankon, don e gof, diwalc'h, diwalc'hus, inglaou, rikourek, rikus, tavantek, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon ; *er ist unersättlich*, rankles eo, ramgloud eo, emañ atav o ramgloudiñ, atav emañ e goust, n'en deus morse e walc'h, hennezh a zo don e sac'h, hennezh a zo ur bouzelloù-gom, bepred e vez digor e galon, un den mac'hom eo war e voued, debriñ a ra evel ul loen (ur ranklez, ur marlonk), debriñ a ra evel ur roñfl, ur c'hof stamm a zo dezhañ, kleuz eo betek bleñchoù e dreid, kleuz eo betek begoù e dreid, hir ha lemm eo e zent, ur gourlañchennek (ur gargadennek bras, ur c'hourlañchennek vras) a zo anezhañ, debriñ a ra rankles,

bez eo ken marlonk hag ur bleiz, hennezh a zo lontek, gouest eo da zebriñ un dumporellad traoù ; **2.** [dre skeud] *unersättlicher Wissensdurst*, c'hoant deskiñ dirankon g.

Unersättlichkeit b. (-) : diwalc'husted b.

unerschlossen ag. : n'eo ket terket c'hoazh, n'eo ket hentaouet c'hoazh.

unerschöpflich ag. : **1.** dizivius, dihesk, diheskus ; *beinahe unerschöpflich*, damziheskus ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen*, ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelom ; **2.** [dre skeud] hir e veg, distagellet mat e deod, glabous, teodek, teodet-mat, lañchennet-mat, begek, beginot, flav, prenn ebet d'e latenn.

unerschrocken ag. : dispont, disaouzan, dizaon, dispouron, dizouj ; *unerschrocken vergossen inmitten des Krieges unsere guten Väter für die Bretagne ihr Blut*, dispont kreiz ar brezel, hon tadoù ken mat, a skuilhas evit Breizh o gwad.

Unerschrockenheit b. (-) : hardizhegezh b., disaouzan b., herder g., herded b.

unerschütterlich ag. : divrall, divrallus, digeflusk, start, dihorellus, dihorjellus, kadarn, asur, parfet, start en e vennozhioù, didorrus, didrec'hus, difaezhus, didrec'h, start war e elloù.

Unerschütterlichkeit b. (-) : divrallder g., divrallded b., kadamder g., kadamded b., parfeted b.

unerschüttert ag. : diziskogell.

unerschwinglich ag. : dreistdiraez, ker-daonet, ker-ruz, ker-spontus, uhel-spontus, direzon, er-maez a briz, dibriz, dreist da ger ; *unerschwinglicher Preis*, priz dreistdiraez g., priz ker-daonet (ker-spontus, uhel-spontus, direzon), priz na c'haller ket paeañ gant ar c'her m'emañ, priz dreist da ger g.

unersetzbar ag. / **unersetzlich** ag. : **1.** dierlec'hius, diamsavadus ; **2.** dizigoll, dirapar, diremed.

unerspießlich ag. : **1.** treut, difonn, didalvoud, dilañs, displed, displet, displetus, diemsav, difrouezh, difrouezhus ; **2.** dispiljus, chalus, chifus, ivin, fachus.

unersteigbar ag. / **unersteiglich** ag. : diziraezus, na c'haller ket pignat betek e veg.

unerträglich ag. : **1.** dic'houzañvus, dic'houzañvadás, kasaus, hegaz, re vec'h, na c'heller ket gouzañv ; *das Wetter ist unerträglich heiß*, lazhet eo an dud gant an tommder, gor forn a zo en amzer, mac'h eo an amzer ken ez on faezh, tomm-grizias eo an amzer, poazhañ a ra an amzer, ur bulluc'h a zo en amzer, kraziañ a ra, n'eus ket tu da badout gant ar wrez ; *ein unerträglicher Lärm*, un trouz dic'houzañvus g., un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todilhon g., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; **2.** [den] diaes-bras kaout afer outañ ; *er ist unerträglich*, n'eus ket tu da badout outañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket va buhez gantañ.

unerwachsen ag. : **1.** n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e vent c'hoazh ; **2.** [dre astenn.] yaouank.

unerwähnt ag. : chomet hep bezañ meneget ; *unerwähnt lassen*, chom hep menegiñ, tremen hep menegiñ, tevel war, lakaat en ankounac'h, ober an tav war, na doulañ da zen eus udb, leuskel a-gostez, na ober meneg ebet eus, sigotañ, lezel hep bout meneget ; *dies sollte nicht unerwähnt bleiben*, ne c'haller ket tremen hep menegiñ an dra-se.

unerwartet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ gortozet, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, prim, war an trumm, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, krenn, krak, pik ; *das kam ganz unerwartet*, dic'hortoz-kaer e oa c'hoarvezet kement-se, disoñj e oa c'hoarvezet kement-se, degouezhet e oa kement-se dic'hortoz-kaer, deuet e oa an dra-se a-dreuz hent pa soñjemp an nebeutañ ; *sein Tod kam unerwartet*, sammet e voe gant ur marv trumm ; *unerwartete Freude*, marzh g., souezh war an tu mat b., marvailh g.

uneweisbar ag. : na c'haller ket prouiñ, dibrouadus.

unerwidert ag. : direspont ; *unerwiderter Brief*, lizher chomet hep respont, lizher manet direspont g., lizher n'eo ket bet diskrivet dezhañ ; *unerwiderte Leidenschaft*, karantez diroll hag a chom direspont b. ; *mein Besuch blieb unerwidert*, gortozet em boa en aner e teufe d'e dro da welet ac'hanon (da'm gwelet).

unerwiesen ag. : n'eo ket bet prouet.

unerwogen ag. : n'eo ket bet tabutet diwar e benn.

unerwünscht ag. : arabadus, chifus, hegazus, hegaz, hegus, dic'hoantaus, atahinus, deuet fall ; *unerwünschter Besuch*, gweladenner a zo mui a joa diouzh e seulioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner fall gouchet g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner hag a gemerer displijadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.

unerbählbar ag. : dizanevellus.

unerzogen ag. : stummet-fall, desavet fall, savet fall, savet dibalamour, dic'hras, diseven, direzon.

Unierzogenheit b. (-) : disevended b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

UNESCO b. (-) : [berradur evit **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization**] aozadur ar broadoù unanet evit an deskadurezh, ar skiantoù hag ar sevenadur g. ; *die UNESCO*, UNESCO g.

unfähig ag. : **1.** dic'houest, divarrek, dic'halloud, fall, moan, ajat, diemsav ; *unfähig zu zahlen*, dic'halloud da baeañ (Gregor), dic'houest da baeañ, diarc'hant, kras ; *als Köchin bin ich völlig unfähig*, me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, hag a zo - me a zo ur plac'h disneuz da geginañ - me n'on seurt Doue da geginañ - fall on da geginañ - n'on gour evit ar c'hegin ; *ich bin zu diesem Beruf völlig unfähig*, n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, diemsav on war al labour-se, divarrek on war ar vicher-se ; *unfähiger Mensch*, foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., den didalvez g., den nul g. ; *unfähig werden*,

divarrekaat ; *unfähig machen*, divarrekaat ; 2. [gwir] angougonek.

Unfähigkeit b. (-) : 1. divarregezh b., dic'halloud g., dic'houested b., dic'houester g. ; *Zahlungsunfähigkeit*, dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b. ; 2. [gwir] angougon g.

unfahrbär ag. : dihentadus, na c'heller ket hentiñ gant ur c'harr-tan, na c'heller ket mont gantañ, na c'heller ket mont drezañ, na c'heller ket daremprediñ gant ur c'harr-tan.

unfair ag./Adv. : disleal, fell, direizh e c'hoari.

Unfall g. (-s,Unfälle) : gwallzarvoud g., drouklamm g., gwall-lamm g., gwalldro b., taol-reuz g., mestaol g., gwalldaol g. ; *tödlicher Unfall*, gwallzarvoud gant tud lazhet (gant koll buhez) g. ; *an den Folgen eines Unfalls sterben*, mervel da-heul (goude) ur gwallzarvoud ; *einen Unfall bauen*, tapout ur pegad, tapout ur c'hrogad gant e garr, erruout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol, koagañ e garr ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden*, ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh ; *einem Unfall zum Opfer fallen*, bezañ drouktizhet gant ur gwallzarvoud, bezañ droukreuziad ur gwallzarvoud, kaout ur gwalldaol.

Unfallaufnahme b. (-,-n) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadad gwallzarvoud g. ; *gütliche Unfallaufnahme*, stadad dre gaer g., stadad a-gengrad g., stadad kengradus g.

Unfallfahrer g. (-s,-) : bleiner kiriek d'ar gwallzarvoud g.

Unfallfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez kiriek d'ar gwallzarvoud b.

Unfallflucht b. (-) : felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfallfolgen lies. : dilerc'hioù ur gwallzarvoud lies.

unfallfrei ag. : hep gwallzarvoud, tapet pegad ebet gantañ, tapet krogad ebet gantañ, erruet gwallzarvoud ebet gantañ, bet gwallzarvoud ebet gantañ.

Unfallhäufungsstelle b. (-,-n) : [hentoù] pik du g.

Unfallhilfsstelle b. (-,-n) : [mezeg.] kreizenn-sikour b.

Unfallkrankenhaus n. (-es,-kranken Häuser) : [mezeg.] ospital daraezouriezh g., klinikenn o plediñ gant gourezhommoù b.

Unfallopfer n. (-s,-) : reuzied ur gwallzarvoud g., droukreuziad ur gwallzarvoud g., gwallzarvoudad g., gouzañvad ur gwallzarvoud g.

Unfallort g. (-s,-e) : lec'h ar gwallzarvoud g. ; [gwir] *unerlaubtes Entfernen vom Unfallort*, felladenn tec'hout b., felladenn dre dec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'hadenn diouzh lec'h ar gwallzarvoud b., tec'h diouzh lec'h ar gwallzarvoud g., tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfallprotokoll n. (-s,-e) : skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud g., stadadur gwallzarvoud g. ; *ein Unfallprotokoll aufnehmen (aufstellen)*, sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, stadañ ur gwallzarvoud.

Unfallschutz g. (-es) : gwarez diouzh ar gwallzarvoudoù g.

Unfallschwerpunkt g. (-s,-e) : [hentoù] pik du g.

unfallsicher ag. : diriskl e-keñver gwallzarvoudoù.

Unfallstelle b. (-,-n) : lec'h ar gwallzarvoud g.

Unfalltod g. (-s,-e) : marv dre wallzarvoud g.

Unfalltote(r) ag.k. g./b. : den lazhet en ur gwallzarvoud g.

Unfallverhütung b. (-) : dizarbenn ar gwallzarvoudoù g., dizarbenn ar riskloù g.

Unfallverletzte(r) ag.k. g./b. : gloaziad g., gloaziadez b., reuzied ur gwallzarvoud g., reuziedez ur gwallzarvoud b., droukreuziad g., droukreuziadez b., gwallzarvoudad g., gwallzarvoudadez b., gouzañvad ur gwallzarvoud g., gouzañvadez ur gwallzarvoud g.

Unfallversicherung b. (-,-en) : kretadur war (ouzh) ar gwallzarvoudoù g. ; *gewerbliche Unfallversicherung*, kretadur war ar gwallzarvoudoù labour g.

Unfallwagen g. (-s,-) : karr sikour d'ar c'houzañvidi g., ambulañs b., klañvgarr g.

Unfallzeuge g. (-n,-n) : test eus ur gwallzarvoud g.

Unfallzeugin b. (-,-nen) : test eus ur gwallzarvoud g.

unfassbar ag. : 1. anvezadus, dreist reiz, diveizus, digompren, digomprenus, diintent, n'eus ket a gompren dezhañ, gregachek ; 2. digredus, dreistfaltazi, na c'heller ket ijinañ, na c'heller ket empentiñ ; *das ist unfassbar !* un dra digompren eo ! n'on ket evit krediñ an dra-se !

unfehlbar ag. : na c'hell faziañ na hon lakaat da faziañ, difazius, difazi, anfazius, na zeu morse da faziañ, na fazi ger, na fazi tamm ; *ein unfehlbares Mittel*, un doare difazi g. ; *kein Mensch ist unfehlbar*, n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket baill en e benn a zo baill en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ ; *er hält sich wohl für unfehlbar*, kavout a ra dezhañ ez eo difazius evel pa vije pevare person an Dreinded.

Adv. : difazi, ken sur ha tra, divank, a-daol-sur ; *so kommen Sie unfehlbar zu Ihrem Ziel*, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ar pal.

Unfehlbarkeit b. (-) : difaziegezh b., difaziusted b., difaziuster g., difazi g. ; *Dogma der Unfehlbarkeit des Papstes*, kelennadurezh diwar-benn difaziusted ar pab b.

unfein ag. : dizoare, difeson, disneuz, dizereat, dic'hras, diflour, divistr, divanier, lourt, pout, bouc'h, bilen, vil, divalav.

Unfeinheit b. (-) : dizamant g., divanieramant g., lourdis b., lourdoni b., bouc'hded b.

unfern araog. : *unfern + t-c'h, unfern von*, nepell diouzh, nes da, kostez, damdost da, damnes da, en amen da, en amen ouzh.

Adv. : damdost, nepell, e-kichenig, en amen.

unfertig ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, chomet e dam, chomet darn ; *unfertig sein*, na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispilh, bezañ chomet (manet) war vordo, bezañ manet e

darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, chom ouzh forgenn, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, bezañ chomet a-sac'h, bezañ chomet e boulc'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *unfertiger Kirchturm*, tour besk g. ; *unfertiger Charakter*, den n'eo ket go e doaz g., den n'eo ket diazez (n'eo ket parfet) e spered c'hoazh, den n'eus ket deuet skiant-vat (poell) dezhañ c'hoazh, spered dibarfet a zen g., penn skañv g. ; *unfertiges Benehmen*, dibarfeted b., skañvadurezh b., skañvelezh b., diziazezeded an emzalc'h b., diazveted b.

Unfertigkeit b. (-) : diglokter g., dibarfeted b., diziazezeded b., diazveted b.

unfest ag. : brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, dizalc'h, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk.

Unflat g. (-s) : fank g., kailhar g., loustoni b., loustaj g., lousteri b., stronk g., taras g., mardoze g., lastez str., lapas g., lorgnez str., viltañsoù lies.

unflätig ag. : hudur, vil, ordous, lik, lor, distrantell, distres, re libr, brein, lourt, orgedus, gadal, kras, pebret-lik, lous ; *unflätige Bemerkung*, skolpad g., evezhiadenn lik b., braskomz b., komz lous b. ; *jemanden mit unflätigen Bemerkungen überschütten*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad komzoù vil, ur regennad komzoù ordous, ur regennad komzoù hudur, ur regennad komzoù libr ha lous, ur regennad komzoù distrantell, ur regennad komzoù distres, ur regennad mallozhennoù, un aridennad jarneoù, ur steud kunujennoù, ur riblennad viltañsoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreoù, ul las kunujennoù) war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., ober kant ha kant dismegañs d'u.b. (Gregor).

Unflätigkeit b. (-, -en) : 1. ordousted b., hudurniezh, likaouerezh g., likentez b., librentez b. ; 2. moc'haj g., gasterezh g., taol gast g., tro lous b., taol moc'herezh g., moc'herezh g., c'hwibez penn-da-benn str. ; 3. *Unflätigkeiten*, komzoù vil lies., komzoù ordous lies., komzoù hudur lies., komzoù libr ha lous lies., komzoù distrantell lies., komzoù distres lies., komzoù divalav lies., tourc'haj g.

Unfleiß g. (-es) : diouer a aket, diegi b., leziregezh b., lentegezh b.

unfleißig ag. : diaket, lezirek, disaour, dibreder, diegus, diboan, lent, mors.

unflekierbar ag. : [yezh.] anamstouadus, anargenadus, andisplegadus, didroadus.

unfolgsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, techet da frinkal, direizh, ristu.

unförmig ag. / **unförmlich** ag. : diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, forbu, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet,

urupailh ; *unförmige Masse*, tolzennad distumm b. ; *unförmig sein*, na gaout na furm nag aoz, na gaout na stumm na paramant.

Unförmigkeit b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g., distresadur g., distresadenn b., distres g., gwallfurmadur g., diforchted b.

unförmlich ag./Adv. : 1. hep feson / hep fesonioù / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digamambre, digompliment, netra dreist, koulz all, ken aes ha tra, ken aes all, ken bravik ha tra, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù ; 2. diaoz, distumm, difurm, disneuz, disleber, distres, didres, diforch, didailh, mortal, stummet fall, neuziet fall, anfurmel, difeson, dizoare, digourtes, forbu, aet da fall, inkruzun, diskolp, divalav, diforch, hep gras na feson, euzhus, stumm ur c'hrank-saoz dezhañ, disleber, korfet fall, digompez, gwallc'hraet, urupailh ; *unförmige Masse*, tolzennad distumm b.

Unförmlichkeit b. (-, -en) : 1. diouer a gourtezi g. ; 2. doare digompliment g., doare digamambre g., doare diardoù g. ; 3. [gwir] *Unförmlichkeiten*, si furm g.

unfrankiert ag. : anfrankizet, n'eo ket bet timbret, gant mizoù kas, anfranko.

unfrei ag. : 1. sujet, e dalc'h, n'eo ket dieub, n'eo ket dizalc'h, nasket ; 2. [istor] serv. ; 3. anfrankizet, n'eo ket bet timbret, gant mizoù kas, anfranko ; 4. *er wirkt unfrei*, un dremm doaniet ha ginet a zo gantañ ; *sie benimmt sich unfrei*, feson bezañ lakaet diaes a zo ganti.

Unfreie(r) ag.k. g./b. : [istor] serv g., servez b., damen g., damsklav g., damsklavezh b.

Unfreiheit b. (-) : sujidigezh b., nask g., dalc'hidigezh b.

unfreiwillig ag. : 1. andiarvenn, diratozh ; 2. diyoul, dirat, hep youl, amyoule ; *unfreiwillige Eheschließung*, dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g. ; *die Eltern beider Familien sind an dieser unfreiwilligen Eheschließung schuld*, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Adv. : 1. gant diegi, gant lure, gant kerteri, gant regred, gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en eneb dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, a-enep e c'hrad, a-enep e santimant, dre heg, a-gasoni, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, dre rankout, forset mat, a-enep ar galon, a-enep e galon, en desped d'e varv ; 2. diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

unfreundlich ag. : 1. dihegarat, digar, hek, hegaz, hegazus, hegus, jeneprus, dispiljus ; *unfreundliche Person*, den hek (hegaz, hegazus, hegus, dispiljus) g. ; 2. dihabask, galen ; *unfreundliches Wetter*, amzer dihabask b., amzer griz b., amzer dispil b. ; *unfreundliche Umgebung*, *unfreundliches Umfeld*, *unfreundliches Milieu*, metoù galen g.

Adv. : *jemandem unfreundlich begegnen*, ober fas koad d'u.b., ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b., bezañ hegarat ouzh u.b. evel bodoù linad, bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b.

Unfreundlichkeit b. (-) : 1. dihegarated b., diguñvder g., rustoni b. ; 2. dihabaskter g., krizder g.

unfreundschaftlich ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.

Unfriede g. (-ns) / **Unfrieden** g. (-s) : dispeoc'h g., diemglev g., dizunvan g., dizunvaniezh b., gwall intent g., trouz g., hennon g., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., disrann g., droukrañs b. ; *Unfrieden säen*, hadañ an dizunvan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, lakaat diemglev da sevel etre an dud, lakaat malis etre an dud, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ (lakaat) dizunvaniezh, hadañ drailh e-touez an dud, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, c'hoari e gi, c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ an tan etre an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat an disparti, ampoezoniñ ar vro.

UN-friedenstruppe b. (-, -n) : [istor] tokarnoù glas lies.

unfromm ag. : dizeol, dizoueüs, dizevot.

Unfrömmigkeit b. (-) : dizeoliezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.

unfruchtbar ag. : 1. [plac'h] brec'hagn, gaonac'h, difrouezh ; *unfruchtbar machen*, brec'hagnaat, gaonac'haat ; *unfruchtbar werden*, brec'hagnaat ; *unfruchtbare Frau*, gaonac'h b., gaonac'henn b., sec'henn b., P. gaol sec'h b. ; 2. [loen.] gaonac'h ; *unfruchtbares Weibchen*, gaonac'henn b. ; 3. [buoc'h] hañvesk ; *unfruchtbare Kuh*, hañveskenn b., gaonac'henn b., P. buoc'h aet da darv b. ; 4. [plant, douar] difrouezh, difrouezhus, treut, distruij ; *diese Böden sind unfruchtbar*, ne zeu tamm frouezh war an douaroù-se, sec'h (treut, distruij, dizampled, krin, paour) eo an douaroù-se, an douaroù-se ne zougont netra da dalvezout, douaroù da blantañ chas a zo eus an douaroù-se ; *unfruchtbar machen*, difrouezhañ ; *unfruchtbar werden*, difrouezhiñ ; *unfruchtbares Gelände*, douar-tagn g., douar dizampled g., douar da blantañ chas g. ; *unfruchtbare Stelle auf Acker und Wiese*, rouezenn b. ; 5. [dre skeud.] aner, difrouezh, difrouezhus, didalvez, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid.

Unfruchtbarkeit b. (-) : 1. [plac'h] gaonac'hded b., brec'hagnder g. ; 2. [plant, douar] difrouezhder g., difrouezhusted b. ; 3. [loen.] gaonac'hded b. ; 4. [dre skeud.] difrouezhidigezh b., displetusted b.

Unfug g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, reuz g., trikonoù lies., garzaj g., garzennaj g., lerbaj g., hailhonerezh g. ; *Unfug treiben*, ober trikon, ober trikonoù, ober hailhonerezh, ober garzajoù, ober e leue, lakaat reuz, plantañ reuz, c'hoari e gi, ober a bep seurt sotonioù, ober e zen gars, ober un tamm dirollañ, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e ziaoul ; *so ein Unfug !* n'eus forzh petra ! forzh petra !

unfügsam ag. : disent, disentus, amsent, disuj, amjestr, techet da frinkal, direizh, ristu.

unföhlbar ag. : n'eur ket evit teuta, diverz, diverzus, diheverz.

unfundiert ag. : [arc'hant.] *unfundierte Schuld*, dle laosk g.

ungangbar ag. : 1. diergerzhus, dizarempredus, na c'haller ket daremprediñ, na c'haller ket hentiñ, na c'haller

ket mont gantañ, na c'haller ket mont drezañ ; *ungangbarer Weg*, hent na c'haller ket daremprediñ g., hent dizarempredus g., hent-bleiz g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g. hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g. ; 2. digenvez, dizarempred, digevannez, dibleustr, distro, gouez ; 3. digunvez, digustum, divoas, divoutin ; 4. na vez ket gwerzhet ken ; 5. [moneiz] divoniet, n'en devez ket mon ken, tennet eus amred an arc'hant.

ungar ag. : boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh.

Ungar g. (-n, -n) : Hungarad [*liester* Hungariz] g.

Ungarin b. (-, -nen) : Hungaradez b.

ungarisch ag. : 1. hungarat, ... Hungaria ; *ungarisches Wasser*, dour roumarin g. ; 2. [yezh.] hungarek.

Ungarisch n. : [yezh.] hungareg g.

Ungarland n. (-s) : *das Ungarland*, Hungaria b., Bro-Hungaria b.

Ungarn n. : Hungaria b., Bro-Hungaria b.

ungastlich ag. : 1. digevannezus, diherberc'hius ; 2. a wall zegemer, dizigemerus.

ungeachtet ag. : disprizet, lezet a-gostez, lezet war e revr, diverz.

araog. (t-c'h) : daoust da, en desped da ; *dessen ungeachtet*, daoust da se, en desped d'an dra-se, petra bennak e vefe eus an dra-se ; *ungeachtet der Person*, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.

ungeahndet ag./Adv. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungeahndet bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).

ungeahnt ag. : dic'hortoz, dic'hortozet ; *ungeahnte Möglichkeiten*, barregezhioù dianav (kuzh) lies. ; *ungeahnter Erfolg*, berzh dic'hortoz-kaer g., tro-vat dic'hortoz-kaer b.

ungebahnt ag. : dizigor, dizarempredus, na c'haller ket daremprediñ, na c'haller ket hentiñ, na c'haller ket mont gantañ, na c'haller ket mont drezañ.

ungebändigt ag. : dizonñ, digabestr.

ungebärdig ag. : amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, direol ; *sich ungebärdig stellen*, rebekat ouzh ar c'hentroù / mouzhañ / ourzal / hutinañ (Gregor), divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buaneakaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, kilpenniñ, ober (c'hoari) e benn fall, digareziñ ober udb.

ungebeten ag./Adv. : na oa ket bet pedet da zont, hep na vije bet pedet gant den ; *ungebetener Gast*, garchenn g., jablour g., bourouell g., hegazer g., trabaser g., tregaser g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb

na oa ket bet pedet da zont g., neb a zo degouezhet hep na vije bet pedet gant den g.

ungebeugt ag. : 1. dizoñv, digabestr ; 2. [yezh.] didro, n'eo ket bet amstouet, dizispleg.

ungebildet ag. : dizesk, dizesket, amlennek, distudi, distuz, diskol, amzesk, desk ebet dezhañ ; *sie sollen nicht ungebildet bleiben*, ne vint ket laosket dizesk ; *er ist ziemlich ungebildet*, ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket.

ungebleicht ag. : kriz ; *ungebleichte Leinwand*, lien kriz g.

ungebogen ag. : digamm, eeun, plaen, hep kamm.

ungeboren ag. : *noch ungeboren*, krouellek, n'eo ket peurfurmet (Gregor) ; *ungeborenes Leben*, krouell b., krouadurig e kof e vamm g. (Gregor).

ungebräulich ag. : digunvez, digustum, divoas, diarver, divoutin, iskis, espar, ral ; *ungebräuchliche Ausdrücke*, troioù-lavar aet diouzh ar c'hiz (na implijer ket mui, kozhik a-walc'h, diamzeret, dispredet, dic'hiz, divoas).

ungebraucht ag. : nevez, n'eo ket bet implijet ; *ungebraucht lassen*, lezel hep bout implijet.

ungebrochen ag. : didorr, dizrast, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz ; *mit ungebrochener Energie*, ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn) gantañ ha diagent.

Ungebühr b. (-) : drougimplij g., gwallimplij g., dislealded b., dislealder g., direizhder g., direizhded b., falloni b., amzereadegezh b., dizereadegezh b., dizeeundet b., dizeeunder g., enepreizh g. ; *zur Ungebühr*, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, ent direizh, e gaou, a-enep gwir, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, hep gwir abeg.

ungebührend ag. / **ungebührlich** ag. : dizereat, amzereat, dizoare, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistreizh, distres.

Adv. : e gaou, enep reol, dre fazi, dibropoz.

ungebunden ag. : 1. [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, digompliment, netra dreist, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront ; *ungebundener Ton*, doare frank da gomz g., komzoù hep pompad lies. ; 2. *in ungebundener Rede*, gant komzoù-plaen, er yezh-plaen ; 3. *ungebundenes Leben*, buhez diroll b., diemzalc'h g. ; 4. [kenwerzh] *ungebundene Preise*, prizioù dizalc'h, prizioù hep nep redi ; 5. diliamm, diere, distag, diampech, diskoulm ; *ungebundenes Buch*, levr n'eo ket bet keinet g. ; 6. dizimez, dinask.

Ungebundenheit b. (-) : frankiz b., diroll g., direol g., dirollerezh g., lezoher g.

ungedämpft ag. : 1. [trouz] na vez ket mouget ; 2. [stokadenn] na vez ket distroñset ; 3. [sklêrijenn] digoc'henn, n'eo ket mouchet ; *ungedämpftes Licht*, sklêrijenn digoc'henn b.

ungedeckt ag. : 1. *ungedeckter Tisch*, taol n'eo ket bet staliet (n'eo ket bet dreset) b. ; 2. [arc'hant] dic'houdor, dibourvez ; *ungedeckter Scheck*, chekenn dibourvez b., chekenn dic'houdor b. ; *ungedekte Ausgaben*, dispignoù dreist d'an arc'hant a zo war e gont-vank lies.,

trazennad g. ; 3. [lu] dic'houdor ; 4. [sport] na vez ket dalc'het kloc dezhañ.

ungedehlich ag. : treut, difrouezhus, difonn, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

ungedient ag. : *ungedienter Jahrgang*, rummad oad na oa ket bet galvet d'an arme g.

ungedruckt ag. : diembann ; *ungedruckt lassen*, lezel hep bout embannet.

Ungeduld b. (-) : dibasianted b., dihabaskted b., dihabaskter g., dic'hortoz g., hiraezh b., jourdoul g. ; *vor Ungeduld brennen*, *vor Ungeduld vergehen*, *vor Ungeduld umkommen*, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chakañ e vrid, chom da reuziñ, tridal, chaokat e ivinoù, gedal dibasiant ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten*, pilpazañ, en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, chom war vrak, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, draskañ, draskal.

ungeduldig ag. : dihabask, dibasiant, brevalet, chilpus, chalus, hiraezhek, hiraezhus, dic'houzañvus, gortoz ebet ennañ ; *ungeduldig sein*, bezañ chalus, bezañ chilpus, bezañ dihabask, na gaout a batianted, bezañ brevalet, kaout hiraezh, na vezañ gortoz ebet en an-unan ; *ungeduldig werden*, breoziñ, koll e greñv warnañ e-unan, dibasiantañ o c'hedal, dibasiantañ dre hir c'hortoz, bezañ enoeet o c'hedal, dihabaskterañ, mont e wad e dour, breskenn, koll pasianted, kavout hir e amzer, na badout mui, na vezañ mui evit herzel, chalañ, komañs da c'harvaat, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ en dihabaskter, koll e habaskter, koll e bothouarn bihan ; *jemanden ungeduldig machen*, lakaat u.b. da chalañ, lakaat u.b. da goll pasianted, hegaziñ (hegañ) u.b., atahinañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b. ; *ungeduldiges Stampfen*, pilpaz g.

Adv. : dibasiant, gant hiraezh ; *ungeduldig erwarten*, gortoz gant dibasianted, gedal dibasiant, kavout hirnez o c'hedal, gedal gant hast, gortoz gant hiraezh, gedal gant hiraezh, kaout hiraezh da welet [u.b. / udb], kaout hiraezh [d'u.b. / d'udb], bezañ hiraezhet [d'udb], hirovudiñ da welet [u.b. / udb], gortoz [udb] gant jourdoul ; *das Pferd tänzelt ungeduldig*, karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.

ungedüngt ag. : didremp, distremp, didemz, disasun, skuizh ; *ungedüngt lassen*, lezel hep bout trempet ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte*

ungedüngt lassen, teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep.

ungeeignet ag. : amzere ouzh, diazas, divarrek, fall, moan, divalav ; *jemanden für ungeeignet erklären*, kavout abeg e barregezh u.b., kavout si e barregezh u.b., kavout u.b. divarrek ; *ungeeigneter Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g. ; *im ungeeigneten Augenblick*, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e poent fall, e gwall amzer, digoulzik, paour, dibropoz ; *ich bin für diesen Beruf völlig ungeeignet*, n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, ne dresan ket d'ober ar vicher-se, n'on ket treset d'ar vicher-se, n'em eus ket ar tremp diouzh se, disneuz on da c'hoari ar vicher-se, fall on da c'hoari ar vicher-se ; *für den menschlichen Verzehr ungeeignet*, divevezadus, divat da veveziñ ; *Tang ist als Düngemittel für Weizen Erde ungeeignet*, ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

ungefähr ag. : peuztost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, brasjedet ; *ungefähre Zahl*, sifr diwar-dro g.
Adv. : 1. war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, bordik, war vordik, peuzvat, sa, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, ar-dro, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, ur ... bennak, tro, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, e-ser, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, an eil da gas eben, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh ; *ungefähr tausend Mann*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, e-tro mil soudard, bordik mil den, kichenik mil den, prestik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den tost-da-vat, mil den pe war-dro (pe evel-se, pe kalz ne fell, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *ungefähr vierzig Menschen*, un daou-urgent bennak a dud g., un daouugentad a dud g., ur pergontad a dud g. ; *das ist ungefähr vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo ; *es ist ungefähr zwei Uhr*, div eur bennak eo bremañ ; *er war ungefähr sieben oder acht Jahre alt*, hennezh a oa sa seizh pe eizh vloaz ; *sie sind ungefähr gleich groß*, en damvent an eil gant egile emaint ; *er sagte ungefähr das Gleiche*, lavarout a rae damheñvel ; *ich weiß ungefähr, wie man es tut*, gouzout a ran tamm-pe-damm penaos ober, gouzout a ran mui pe vui penaos ober ; *ungefähr rechnen*, braskontañ, brasjediñ, skeiñ damdost ; 2. dic'hortoz, dic'hed ; *er kam so von ungefähr*, degouezhet e oa dre zegouezh (dre an avantur), degouezhout a reas a-zelazh, degouezhet e oa dre amañ dic'hortoz-kaer, degouezhet e oa bet du-hont dre zarvoud, degouezhet e oa a-greiz-peb-kreiz, erruet e oa evel un tarzh kurun, degouezhout a reas evel ul laer, diflukañ a reas evel ul laer, kouezhet e oa diwar al loar da vare kreisteiz.

ungefährdet ag. : klet, e surentez, er-maez a zañjer, a du vat, en diogel, e savete, er goudor, er gwarez, en aior, en andor, er gwasked, diarvar.

ungefährlich ag. : dizañjer, dizrouk, dinoaz, diriskl, diarvar, diavarus.

ungefällig ag. : dihegar, displijus, diblijus, amblijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazus, kasaus, diseven, iskriv.

Ungefälligkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b.

ungefälscht ag. : n'eo ket bet falset.

ungefärbt ag. : 1. kriz, n'eo ket bet livet, ... liv naturel, ... liv orin ; 2. [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, distag, diwisk, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu.

ungefragt ag. : 1. hep na vije bet goulennet digant an-unan ; 2. hep bezañ goulennet an aotre, hep goulenn na diskenn.

ungefüge ag. : na glot ket brav, aozet fall, benet fall.

ungefügig ag. : disant, amsent, disuj, amjestr, direizh, ristu.

ungegerbt ag. : digivij, glas, kriz.

ungegliedert ag. : 1. divell, ankenvell ; 2. diframm.

ungehalten ag. : 1. n'eo ket bet dalc'het, goulllo, toull ; *ungehaltenes Versprechen*, promesa c'houllo b., promesa doull b., promesa n'eo ket bet dalc'het b., promesa gaer ha paemantoù laosk.

2. dipitet, feuket, chifet, rekin, rekinus ; *über etwas (t-rt) ungehalten werden*, koll e greñv warnañ e-unan (en em gemer) en abeg d'udb, mont e wad en dour (sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, mont e fulor, koll e bothouarn bihan, taeriñ, mont e-barzh blev kriz) abalamour d'udb, rekinat.

ungehauen ag. : diven.

ungeheiß Adv. : diouzh e benn e-unan, diouzh e c'hoant e-unan, eus e benn e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, drezañ e-unan, en e anv e-unan (Gregor), hep ma vefe bet roet urzh dezhañ d'en ober.

ungeheizt ag. : na vez ket tommet ; *wir können das Haus nicht ungeheizt lassen*, ne c'hallomp ket lezel an ti hep bout tommet.

ungehemmt ag. : 1. dishual, digabestr, distrob, distrobell, dinask, hep skoilh, diampech, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, diheud, dilas, dizarvoud, libr ; 2. hardizh ouzh an dud, dilent.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, hep an disterañ trabas.

ungeheuer ag. : 1. euzhus, euzhik, spontus ; 2. divent, bras-bras, dijaoj, pikol, egorant ; *ein ungeheurer Schlag*, ur makez taol g. ; *dieses Kind ist ungeheuer vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *ungeheuer groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus.

Ungeheuer n. (-s,-) : euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., sarpan g. ; *mythisches Ungeheuer*, euzhvil mojennel g. ; [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungeheuerlich ag. : 1. euzhus, spontus ; 2. divent, bras-bras, pikol.

Ungeheuerlichkeit b. (-,-en) : euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., pikolded b.

ungehindert ag. : diheud, dilas, diampech, diharz, dishual, digabestr, dinask, distrob, distrobell, dirouestl, hep skoilh, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dizarvoud, libr ; *ungehinderten Zutritt zu etwas haben*, kaout pep frankiz da vont e-barzh (da sellet ouzh) udb.

Adv. : distok, distrob, diere, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, hep skoilh, hep an disterañ trabas, libr.

ungehobelt ag. : 1. n'eo ket bet rabotet, garv, rust ; 2. [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, disneuz, dic'hras, diseven, direzon, gros, kleuk, pagan, gouez ; *ein ungehobelter Klotz*, ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den disneuz g., un den rust g., un den difeson g., un urupailh g., un diaoul direzon g.

ungehörig ag. : 1. dizereat, amzere, amzereat, dijaol, dizoare, divalav, distres ; *ungehörige Äußerungen*, komzoù dizereat lies., komzoù dizoare lies., komzoù divalav lies., komzoù distres lies. ; *er findet es ungehörig, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; 2. *zu einer ungehörigen Stunde*, da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, da un eur dibred, e gwall amzer ; 3. divergont, dichek, dibropoz.

Ungehörigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b.

ungehorsam ag. : disent, disentus, disuj, direol, amjestr, amsent, fall, [loen] dizouj, douget d'e benn, direizh.

Ungehorsam g. (-s) : disenterezh g., disentidigezh b., amsentidigezh b. ; *der zivile Ungehorsam*, an disenterezh keodedel g., an disentidigezh keodedel b. ; *Aktionen zivilen Ungehorsams*, stourm-disentidigezh g., stourm-disenterezh g.

ungehört ag. : hag a chom hep bezañ klevet.

Ungeist g. (-es) : spes g., tasmant g., droukspered g.

ungeistlich ag. : laik, lik, disakr.

ungekämmt ag. : dispak he blev, fuilhet e vlev ; *ihr blondes Haar fiel ihr ungekämmt über die Schultern*, he blev melen a ziruilhe eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-fuilh war he divskoaz.

ungeklärt ag. : displann, dispis, disklaer ; *ungeklärte Lage*, stad displann (dispis) an traoù b. ; *diese Frage bleibt ungeklärt*, n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.

ungekocht ag./Adv : diboazh, kriz ; *etwas ungekocht essen*, debriñ udb ent kriz ; *ungekocht schmecken die Austern*, an istr a zo mat kriz.

ungekrempt ag. : distroñs.

ungekündigt ag. : [kevrat labour] n'eo ket bet torret, n'eo ket bet freuzet.

ungekünstelt ag. : diardoù, digamambre, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, diorbid, distern, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, diouzhtu, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh ouzh an dud.

Ungekünsteltheit b. (-) : doare digompliment g., doare digamambre g., doare diardoù g., eeunded b., frankiz b., lealded b.

ungekürzt ag. : klok, kaougant, anterin, didroc'h, en e bezh ; *ungekürzte Ausgabe*, embannadur klok g.

ungeladen ag. : 1. n'eo ket bet pedet da zont ; 2. [fuzuilh] n'eo ket karget.

ungeläutert ag. : diaoz, n'eo ket bet puraet.

Ungeld n. (-es) : *das kostet ein Ungeld*, ker-ruz (ker-daonet, ker-du, ker-divalav, ruz) eo, an dra-se a goust pikez, un tousegad brav a arc'hant e koust an dra-se, ur pochad mat a arc'hant a zafe gant an dra-se, an tan a zo war an dra-se, ker eo evel pebr da veurlarjez, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ, dibriz eo, dreist da ger e vez gwerzhet an dra-se.

ungeleckt ag. : *ungeleckter Bär*, den a wall zegemer / den diaes tostaat outañ g. (Gregor), den tavedek g., tagnouz g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., raskler-melchon g., revr war wigour g., den goefvet g., leue hanter dizonet g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g.

ungelegen ag./Adv : digoulz, digoulzet, dibred, divare, dibropoz, hegaz, hegazus, hegus, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer, e poent fall ; *das kommt mir ganz ungelegen*, n'eo ket da ganin (ne zere ket din, ne ra ket va jeu) tamm ebet, ne zegouezh ket mat din tamm ebet, ne zere ket ouzhin neudenn ebet ; *völlig ungelegen kommen*, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, kouezhañ paour, dont en digoulz, dont d'ur c'houlz dibred, dont e gwall amzer, dont e poent fall, erruout digoulzik ; *ungelegener Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g.

Ungelegenheit b. (-, -en) : diaezamant g., diaester g., darbar g. ; *jemandem Ungelegenheiten machen*, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., ober bec'h d'u.b., diaezañ u.b., lakaat poultre soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar) d'u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b.

ungelehrig ag. : pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ.

ungelehrt ag. : dizesk, dizesket.

ungelenk ag. / **ungelenkig** ag. : loaiek, distu, didu, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, patellek, pestuek, disneuz d'ober udb, reut, gour, bav, bavet, kropet, nodet, seizet, morzet, soret, sonnet, sonn, tezeok, dibleg, diwevn, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, diaes ober gantañ, diaes ober outañ.

Ungelenkigkeit b. (-) : diampartiz b.

ungelernt ag. : hep stummadur, distudi, dizesk, dizesket, diskol, dianaoudek ; *ungelehter Arbeiter*, micherour hep stummadur war e vicher g., darbarer g. ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelerten*

Hilfsarbeiter gleichstellen, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer.

ungelesen ag. : n'eo ket bet lennet ; *Bücher ungelesen lassen*, lezel levrioù hep bout lennet.

ungeliebt ag. : na garer ket, amvrudet, brudet fall, ampoblek.

ungelöchert ag. : didoull.

ungelogen Adv. : *ungelogen* ! kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, hep ger gaou, laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vezo manac'h !

ungelöscht ag. : *ungelöschter Kalk*, raz-bev g., raz-kriz g.

ungelöst ag. : diziskoulm ; *das Problem bleibt ungelöst*, n'eus ket bet kavet penn diouzh lost d'ar bellenn (poell d'ar gudenn), n'eo ket bet dibunet (diluziet, dirouestlet) ar gudenn, chomet eo ar gudenn en entremar, n'eur ket deuet a-benn eus ar gudenn, ar gegeliad-se a chom da nezañ.

Ungemach n. (-s) : diaezamant g., diaester g.

ungemächlich ag. : diaes.

ungemahlen ag. : [kegin.] n'eo ket bet malet, ... greun.

ungemäß ag. (t-d-b) : kontrol da, a-enep da.

ungemauert ag. : divañson.

ungemein ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, marvailhus.

Adv. : -meurbet, -kenañ, spontus, gwall ; *das ist ungemein interessant*, dedennus-kenañ eo kement-se ; *ungemein besser*, kalz gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *dieses Kind ist ungemein vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù ; *das ist ungemein schwierig*, micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù

embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debrspered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo an dra-se, ul lazh-tud eo an dra-se, ul lazherezh eo an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start eo ha direunañ lost an diaoul.

ungemessen ag. : divevenn, diharz, divent, didermen, harz ebet dezhañ, dreistmuzul, bras-divent, ec'hon.

Adv. : betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dreistkemm.

ungemischt ag. : digemmesk, pur, glan ; *ungemischter Wein*, gwin noazh g.

ungemütlich ag. : diaes, digoñfort, diskoñfort, diskoñfortus, disasun, displijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hekus, kazus, kasaus ; *ungemütlicher Mensch*, den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., den a wall zegemer g. / den diaes tostaat outañ (Gregor) ; *ungemütliche Lage*, gwall blegenn b., plegenn gwall ziaes b.

Ungemütlichkeit b. (-) : diskoñfort g., diaezamant g., diaez g.

ungenannt ag. : n'eo ket bet lavaret e anv, dianav.

ungenau ag. : diresis, dispis, displann.

Ungenauigkeit b. (-,-en) : diresister g., diresisted b., displanner g., displannet b.

ungeneigt ag. : n'eo ket douget da ; *jemandem nicht ungeneigt sein*, bezañ douget d'u.b., dougen karantez d'u.b. / kaout volonteaz vat evit u.b. (Gregor) ; *ich bin nicht ungeneigt zu glauben, dass ...*, douget a-walc'h e vefen da grediñ e ..., krediñ a rafan a-walc'h e ...

UN-Generalsekretär g. (-s,-e) : *der UN-Generalsekretär*, sekretour meur Aozadur ar Broadoù Unanet g., sekretour meur ABU g.

ungeniert ag. : dibalamour, divezh, dijen, her, balc'h, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, hardizh ouzh an dud, dilent.

Ungeniertheit b. (-) : doare dibalamour g., divezhoni b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies.

ungenießbar ag. : 1. n'eo ket mat da evañ, n'eo ket mat da zebrñ, divevezadus, divat da vezeziñ ; *ungenießbar machen*, disleberñ ; *dieser Apfelwein ist ungenießbar*, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ ; *dieses Fleisch ist ungenießbar*, ar c'hig-se n'eo ket mat da zebrñ, re fall eo ar c'hig-se da zebrñ ; *die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar*, ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; 2. [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungenötigt ag. : a-youl, a-youl gaer, a-youl vat, ac'hanon va-unan, a galon vat, a-youl-frank, gant va grad vat, a-berzh-vat.

Ungenügen n. (-s) : skorted b., skorter g., berrentez b.

ungenügend ag. : re skort, re verr, re zister, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, na dap ket, na splot ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, skars, skragh,

ken just ha fri ar c'hazh ; *ungenügend informiert sein*, na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk.

ungenügsam ag. : rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus.

Ungenügsamkeit b. (-) : diwalc'husted b.

ungenutzt ag. / **ungenützt** ag. : a zo chomet hep bezañ implijet, dizimplij, diarver, diimplij, didalvez ; *die Zeit ungenützt verstreichen lassen*, abuziñ (koll) e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer, chom da lugudiñ (da gontañ pet bran a ya hebiou, da c'henaouiñ, da c'henaouegiñ, da vuzhugenniñ, da lardañ diegi, da valafennañ), kousket diwar sav, en em deurel dezhi, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horin vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu.

ungeöffnet ag. : dizigor ; *Briefe ungeöffnet lassen*, lezel lizhiri hep bout digoret.

ungeordnet ag. : digempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, strujet fall, distern, didres, en dizurzh, a-strum, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-stlabez ; *ungeordnet sein*, sklainañ.

ungepflegt ag. : 1. digempenn, diskempenn, foutouilhek, distruj, diskramailh, difurlu, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, dizurzh, didres, distumm ; *ungepflegter Bart*, barv difez g./str., barv diskempenn g./str. ; *ein ungepflegtes Haus*, un ti dalc'het fall, un ti digempenn g., un ti lezet diskempenn g., un ti foutouilhek g., un ti distruj g. ; 2. diseven, digourtez, digompliment, dizoare, gros.

Ungepflegtheit b. (-) : digempenn g., digempennadurezh b., distalac'h g., kleubeurenn b., dizurzh g.

ungepflügt ag. : n'eo ket bet aret, fraost, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, brein, gouez ; *einen Acker ungepflügt lassen*, lezel ur park hep bout aret.

ungepresst ag. : divoustr, distart ; *ungepresstes Stroh*, kolo distart str.

ungeprüft ag. : n'eo ket bet ensellet, n'eo ket bet gwiriet, evel m'emañ.

ungerächt ag. : dibunis, digastiz ; *das soll nicht ungerächt bleiben*, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor), ne vo ket lezet kement-se digastiz, ret eo en em veñjiñ eus an dra-se, ret eo tennañ veñjañs eus an dra-se (Gregor), ret eo tennañ dial eus an dra-se, ret eo kaout dial eus an dra-se.

ungerade ag. : 1. dieeun, kromm, disonn ; 2. [mat] ampar ; *eine ungerade Zahl*, un niver ampar g.

ungerahmt ag. : distern.

ungeraten ag. : 1. c'hwitet, aet da fall ; 2. breinet, diroll, dirollet, direol, direizhet, fall.

ungerechnet ag. : er-maez eus ar gont, er-maez.

ungerecht ag. : enepreizh, disleal, direizh, direizhek, dizeeun, diwir, diwirion, enep pep gwir, a-enep pep gwir, enep reizhder hag onestiz ; *das ist ungerecht*, n'eo ket just, n'eo ket reizh ; *ungerechtes Urteil*, barnedigezh

disleal b., barnedigezh diwirion b. ; *ungerechter Friedensabschluss*, peoc'h disleal g.

ungerechterweise Adv. : e gaou, enep reizh, enep reizhder hag onestiz.

ungerechtfertigt ag. : diabeg, direizh, digantreizh.

Ungerechtigkeit b. (-) : enepreizh g., dislealded b., dislealder g., direizh g./b., direizhder g., direizhded b., falloni b., dizeeundet b., dizeeunder g. ; *ihm war eine Ungerechtigkeit widerfahren*, un dislealded a oa bet graet dezhañ (a oa bet graet en e andred) (Gregor), gaou a oa bet graet outañ, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred, ifamet e oa bet ; *eine zum Himmel schreiende Ungerechtigkeit*, un dislealded skrijus b., un direizhder skrijus g., un direizhded skrijus b., un dislealder skrijus g., ur falloni skrijus b., un direizhded euzhus ken na gomz b.

ungeregelt ag. : n'eo ket bet reoliet, direol, direolek, direoliet ; [arc'hant] *ungeregelter Freiverkehr*, nevid anfeuriat g., nevid e-maez yalc'h g.

ungereimt ag. : 1. diglotenn ; *ungereimte Verse*, gwerzennoù diglotenn lies.

2. [dre astenn.] hep penn na lost, direizhpoell, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn ; *ungereimtes Zeug*, prepoz-dibrez g. ; *ungereimtes Zeug reden*, glabousañ a bep seurt diotajoù, direzoniñ, belbiañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, kontañ kaozioù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, pentañ lern, mont gant komzoù brizh, mont gant kaozioù iskis.

Ungereimtheit b. (-, -en) : lerbaj g., digempoell g., dibennaj g., digendalc'h g. ; *sein Bericht strotzte von Ungereimtheiten*, e rentañ-kont a oa leun a lerbajoù, ne oa na penn na lost d'e rentañ-kont, ne oa na penn na revr d'e rentañ-kont, e rentañ-kont n'en doa na penn na lost, e rentañ-kont n'en doa na penn na troad, e rentañ-kont a oa pell diouzh gwel ar skiant-vat, ne oa na dalc'h na poell gant e rentañ-kont.

ungereichtet ag. : [tekn.] holldurc'hadurel, neproudek.

ungern Adv. : a-enep d'e santimant, gant diegi (lure, kerteri, regred), gant glac'har, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, en desped d'e varv, en ur c'hinañ, a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon, a-gasoni, a-reakin, a-enep ar galon, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, a-enep e galon, a-enep e c'hrad, gant dispiljadur ; *gern oder ungern*, plijet pe get, dre redi pe dre nep redi, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, dre gaer pe dre vil, dre vrav pe dre vil, bezet drouk bezet mat ganeoc'h, pe zrouk pe vat e vo ganeoc'h, drouk ha mat (e vo) ganeoc'h, mat ha drouk, pe zrouk e vo ganeoc'h pe ne vo, salokras, geo da ! pe vec'h kontant pe ne vec'h ket ! pe zrouk pe vat e vo gantañ, ha pa vefe dispiljet ; *gern oder ungern wird er hingehen müssen*, pe zrouk pe vat e vo gantañ, rankout a raio mont di ; *das tue ich ungern*, e chal emaon d'ober an dra-se, chalet on d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lampek evit ober an dra-se, ober a ran an dra-se en desped din, diegi (kerteri, lure) am eus oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, a-gasoni e ran kement-se, gant dispiljadur e ran an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *wie ungern tat er diese Arbeit !*

pegement e tisplije al labour-se dezhañ ! ; *sie ging nur sehr ungern hin*, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, digareziñ a rae mont di ; *er ging nur ungern ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digareziou evit chom hep mont d'e wele ; *ich sage euch das nur äußerst ungern*, diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h ; *ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken*, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr.

ungerufen ag. : 1. na oa ket bet galvet da zont, hep na vije bet galvet gant den ; 2. [dre skeud.] ranell.

ungerügt ag. : dibunis, digastiz ; *das kann nicht ungerügt bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor).

ungerührt ag. : 1. anterin, divoulc'h ; 2. difrom, distrafiuilh, disaouzan, diflach ; *ungerührt bleiben*, na ober ur van.

ungerundet ag. : [yezh.] plaen ; *ungerundeter Vokal*, vogalenn blaen b. ; *ungerundeter geschlossener Vorderzungenvokal*, vogalenn serr a-raok plaen b. ; *ungerundeter halboffener Vorderzungenvokal*, vogalenn digor-etre a-raok plaen b. ; *ungerundeter offener Hinterzungenvokal*, vogalenn digor a-dreñv plaen b.

ungesagt ag. : n'eo ket bet lavaret ; *das darf nicht ungesagt bleiben*, ret eo brudañ an dra-se, ret eo reiñ avel d'an dra-se ; *nichts ungesagt lassen*, lavaret pep tra.

ungesalzen ag. : 1. disall, dous ; *ungesalzene Butter*, amanenn disall (dous, gwerch) g. ; *ungesalzenes Fleisch*, kig dous g. ; 2. [dre astenn.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar.

ungesättigt ag. : 1. n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h, diwalc'het ; 2. [kimiezh] amvec'h ; *ungesättigte Lösung*, dileizhenn amvec'h b.

ungesäuert ag. : hep goell, dic'hoell ; *ungesäuertes Brot*, bara kan g., bara panenn g., bara hep goell g., bara dic'hoell g. (Gregor).

ungesäumt ag. : hep gourem.

ungeschält ag. : anpeliet, andiblusket, anrasket.

ungeschehen ag. : n'eo ket c'hoarvezet ; *ich würde viel dafür geben, das Ganze ungeschehen zu machen*, prenañ a rafenn ker va c'heuz ; *das ist nicht mehr ungeschehen zu machen, Geschehenes lässt sich nicht ungeschehen machen*, re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - kerse ne vez nemet goude - keuz a zo diwezhat bepred - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - ar c'heuz zo

war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - an amzer bet ne zeu mui en-dro - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor).

ungescheut ag. : dizaon, dizaonik, her, balc'h, hardizh.

Ungeschick n. (-s) : diampartiz b., dizampartiz b., inglodaj g., inglodoù lies.

ungeschicklich ag. : diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, didu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gars, palafek, patellek.

Ungeschicklichkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b.

ungeschickt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, moñs, kleiz, kleizek, glaouch, divalav, heut, loerek, bavek, bav, besaotr, bleup, palafek, patellek, pestuek, teuk, amparfal, lopes, gour, disneuz d'ober udb, treuzek ; *eine ungeschickte Hand haben*, kaout ur gwall zorn, bezañ dornet fall, bezañ loaiek (dizampart, meudek, mañchek, moñs, distu, didu, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, heut, loerek, teuk, amparfal, lopes, hualet), na gaout neuz ebet da labourat, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, bezañ gour e vizied ; *ungeschickter Arbeiter*, micherour dizampart war e labour g. ; *er war ein ungeschickter Geschäftsmann*, distu e oa d'ober aferioù, amparfal e oa war an aferioù, dizampart e oa d'ober aferioù, kleiz e oa d'ober aferioù ; *er stellt sich ungeschickt an*, diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, n'en deus neuz ebet da labourat, meudek eo, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; *eine ungeschickt verrichtete Arbeit*, ul labour dizampart g. ; *er ist nicht ungeschickt*, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet.

Ungeschicktheit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b.

ungeschlacht ag. : 1. piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, goñs, koujorn, rust, botezek, pavek ; 2. [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, lourt, diseven, disneuz, gros, tuzum, divalav, direzon, garv, gouez ; *ein ungeschlachter Kerl*, ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g., un den disneuz g., un den diseven g., un den dizoare g., un den rust g., un den difeson g., un diaoul direzon g.

Ungeschlachtheit b. (-) : rustoni b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

ungeschlagen ag. : didrec'h.

ungeschliffen ag. : 1. n'eo ket bet lemmet, dall, togn, bouc'h, ratous ; 2. [diamant] n'eo ket bet levnaet, n'eo ket bet kizellet, diaoz, diven ; 3. [dre skeud] difeson, dizoare, dic'hras, rust, diseven, disneuz, gros, kleuk, direzon, garv, gouez, divalav.

Ungeschliffenheit b. (-) : rustoni b., garvder g., disevender g., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b.

ungeschlossen ag. : dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz.

ungeschmälert ag. : hep strizhadur, hep krennadur, klok, anterin, en e bezh.

ungeschmeidig ag. : diwevn.

ungeschminkt ag./Adv. : 1. hep fard ; 2. [dre skeud.] diginkl, diflatr ; *die ungeschminkte Wahrheit*, ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk (diginkl, diflatr) b., ar wirionez digatar b. ; *er sagte es ihm ungeschminkt*, el lavaret en doa dezhañ hep klask tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ gant komzoù kriz, el lavaret en doa dezhañ hep klask kornioù-tro en e gaoz, el lavaret en doa dezhañ diwisk, el lavaret en doa dezhañ didroidell, lavaret en doa hardizh e soñj dezhañ.

ungeschmückt ag. : diginkl.

ungeschoren ag. : 1. n'eo ket bet touzet, didouz ; 2. [dre skeud.] dibistig, diampech, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dinoaz, dinamm a bep mac'hagn, kempenn ; *jemanden ungeschoren lassen*, na ober an disterañ droug d'u.b., leuskel e groc'hen dibistig gant u.b., lezel u.b. dizroug, lezel u.b. dinoaz ; *du wirst nicht ungeschoren davonkommen*, da doaz a zo e go, ne vi ket lezet dizroug, da lâr a zamanto, damanti a ri, afer fall a baki ! gwall afer ac'h eus da gaout ! ; *ungeschoren davonkommen*, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, chom e groc'hen dibistig gant an-unan, sachañ e lâr dibistig eus an afer, en em dennañ kempenn eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ a boan hep gaou na tro fall ebet, en em dennañ dic'hloaz eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dibistig eus ar c'hoari (eus an abadenn), en em dennañ dizroug, en em dennañ a boan hep an disterañ droug, en em dennañ a boan hep namm na kignadenn, tennañ e spilhenn hep an disterañ droug, na zegouezhout droug ebet gant an-unan, tennañ dibistig e lost eus ar vrae, bezañ chomet yac'h ha dibistig, bezañ chomet yac'h ha salv, diflipañ, tennañ e frap.

ungeschrieben ag. : diskriv ; *ungeschriebenes Gesetz*, lezenn diskriv b. ; *ungeschriebenes Recht*, gwir ar c'hustum g., gwir kustumel g.

ungeschult ag. : anstummet.

ungeschützt ag. : diglet, dizifenn, dic'houdor ; *vor Ansteckung ungeschützt*, en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur.

ungeschwächt ag. : n'eo ket gwanaet ; *mit ungeschwächten Kräften*, ken fourradus ha diagent, kement a lañs (a startijenn) gantañ ha diagent.

ungeschworen ag. : hep le ; *ich glaube es Ihnen ungeschworen*, krediñ a ran ac'hanoc'h war ho ker.

ungesehen ag./Adv. : 1. hep bezañ gwelet ; 2. hep sellet ; *die Ware ungesehen kaufen*, prenañ ar varc'hadourezh hep gwelet anezho, prenañ udb dindan ar sac'h.

ungesellig ag. : yen ouzh an dud, amgevredigezhel, digevredus, ourz, gouez ; *er ist ungesellig*, ne c'houzañv den war e dro, ren a ra ur vuhez digevannez, klask a ra atav an distro, hennezh a zo ourz ; *ungesellig leben*, oursañ ; [Kant] *ungesellige Geselligkeit*, kevreduster digevredus g.

ungesetzlich ag. : dilezenn, e-maez lezenn, enep al lezenn, enep d'al lezenn, eneplezenn., direol.

Ungesetzlichkeit b. (-) : dilezennelezh b., eneplezennlezh b.

ungesichert ag. : 1. ansuraet ; 2. [arm] prest da dennañ.

ungesittet ag. : pounner e votoù, dibalamour, amzereat, difeson, dizoare, galjor, direzon, disneuz, amzere, rust, diseven, gros, dizereat, kleuk, divalav.

ungesperrt ag. : distank, dibrenn, digor.

ungestalt ag. : disneuz, distumm, disleber, diforch, diaoz, hep furm nag aoz.

Ungestalt b. (-) / **Ungestalttheit** b. (-) : disneuz b., disleberded b., disneuziadur g.

ungestampft ag. : divoustr, distart.

ungestempelt ag. : hep siell, hep stampadur ; *ungestempeltes Papier*, follenn baper hep talbenn na siell, follenn wenn b.

ungestielt ag. : hep garenn, [louza.] digorzenn.

ungestillt ag. : n'en deus ket bet e walc'h, diwalc'h, diwalc'het.

ungestört ag. : na vez ket tregaset, na vez ket hegaset, a vez lezet e peoc'h, didrabas, distrafulh, e peoc'h.

ungestraft ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz, lezet hep bout kastizet ; *das kann nicht ungestraft bleiben*, n'eus ket tu da serriñ an daoulagad war gement-se, ne c'hallomp ket lezel kement-se digastiz, ne vo ket lezet kement-se dibunis ha digoust (Gregor) ; *jemanden ungestraft lassen*, lezel u.b. digastiz.

Ungestraftheit b. (-) : digastiz g.

ungestreift ag. : diroudenn.

ungestüm ag. : herrus, herrek, her ha taer, bouilh, diroll, entanet, buanek, kleiz, kruk, brouezek, brouezus, imorus, bouilhus, bervidant, tik, feuls, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer evel an tan, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ.

Ungestüm n. (-s) : taerjenn b., herruster g., herrusted b., taerder g., taerded b., bouilhder g., bouilhded b., balc'hder g., balc'hded b., bervidanted b., birvidgezh b. ; *voller Ungestüm, mit Ungestüm*, her ha taer, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf ; *mit Ungestüm fordern*, goulenn hag azgoulenn a-bouez-penn (gant kalz a boan hag a striv, gant aket) (Gregor), goulenn kreñv hag uhel, goulenn her ha taer, goulenn herrek, na devel da c'houlenn, diarc'hañ a-gri-forzh ; *voller Ungestüm sprechen*, komz gouez, komz gant ur vouezh taer, komz gant taerjenn.

ungesucht ag. : 1. n'eo ket bet klasket ; 2. [dre skeud.] diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

ungesüht ag. : n'eo ket bet kastizet, dibunis, digastiz.

ungesund ag. : 1. klañvus, klañvidik, klañv-diglañv, diyac'h, diyec'hed ; *ungesundes Aussehen*, liv an diyac'h g., liv peñver g. ; 2. fall d'ar yec'hed, klañvus, klañvedus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun ; *allzu viel ist ungesund*, netra re morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a

vann a dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'hed a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'hed a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'hed en devez muioc'h a yec'hed, nemet sec'hed pe naon 'vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *ungesunde Wohnung*, ranndi fall d'ar yec'hed b., ranndi disasun b., ranndi diyac'hus b., ranndi glañvus b. ; *dieses Wetter ist ungesund*, n'eo ket yac'hus an amzer-se, diyac'hus (klañvus) eo an amzer-se ; 3. [dre skeud.] kleñvedek, dinatur, fall, diyac'h.

ungesüßt ag. : ansukret.

ungetan ag. : n'eo ket bet graet, lezet d'ober ; *nichts ungetan lassen, um ...*, ober kement ha ma c'haller (ober e seizh gwellañ) evit ..., ober e walc'h evit ..., klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare evit ...

ungetauft ag. : disvadez, divadez.

ungeteilt ag. : 1. dirann, anterin, en e bezh, a-bezh, klok, didroc'h ; 2. [dre skeud.] penn-da-benn ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans Leben*, ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez.

Ungeteiltheit b. (-) : anterinded b., dirann b., dirannned b., unaniezh b.

Ungetier n. (-s,-e) : 1. euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., serpent g. ; 2. [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungetreu ag. : difeal, disleal, fell, amleal, difidel, gwidal.

ungetrüb ag. : digemmesk, sklaer, distrafiuilh, boull, rouez, seder ; *ungetrübter Himmel*, oabl digoumoul g., amzer dispak b. ; *ungetrübte Freude*, levezeg digatar b.

Ungetrübtheit b. : habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b.

Ungetüm n. (-s,-e) : 1. euzhvil g., euzhadenn b., loen-euzh g., aerouant g., amboubal g., serpent g. ; 2. [dre skeud., den] euzhden g., urupailh g., iskizadenn b.

ungetüm ag. / **ungetümlich** ag. : euzhus, euzhik, spontus.

ungeübt ag. : diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, treuzek, glaouch, divalav, heut, loerek, disneuz d'ober udb.

Ungeübtheit b. (-) : dizampartiz b., diampartiz b., diakuitet b.

ungewaschen ag. : 1. n'eo ket bet gwalc'het, lous ; *etwas ungewaschen lassen*, lezel udb hep bout gwalc'het ; 2. [gwiald] *ungewaschene Wolle*, gloan druz g., kreof g. ; 3. [dre skeud.] *ungewaschene Zunge*, teod lous karget a c'hevier hag a fallagriez g., teod da dennañ an diaoul eus an ifern g., teod kiger g., teod naer g., teod binimus g., teod gouest da ijinañ ar vosenn g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., gwir bistri g., poezon g.

ungeweiht ag. : n'eo ket bet kensakret, n'eo ket bet benniget ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs*, bered du b.

ungewiss ag. : arvarus, diasur, war var, war vordo, bresk, ankivil, diziviz, en entremar ; *es ist noch (es bleibt noch) ungewiss, ob er kommt*, n'eo ket diarvar evit c'hoazh e teuo, n'eo ket sur c'hoazh e teuo, da c'houzout eo ha dont a ray, war c'houzout eo ha dont a

ray, dindan zivin (war var, war vordo) emañ c'hoazh evit gouzout ha dont a ray pe get, war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, en amzivin emamp c'hoazh da c'houzout ha dont a ray pe get, n'ouzer ket c'hoazh pe e teuo pe ne zeuo ket, n'eo ket lavaret e teuo ; *alles ist wieder ungewiss geworden*, emamp adarre evel a-raok, diasur eo pep tra evel a-raok.

Ungewisse(s) ag.k. n. : amzivin g., mar g., marteze g., entremar g., arvar g. ; *über etwas (t-rt) im Ungewissen bleiben*, chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb ; *über etwas (t-rt) im Ungewissen sein*, bezañ en arvar a udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ war an arvar, bezañ war var, bezañ etre daou ; *das Ungewisse*, an amzivin g., an arvar g., an diasur g. ; *jemanden im Ungewissen lassen*, lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h ; *das Gewisse gegen das Ungewisse eintauschen*, leuskel e breizh evit ar skeud, teurel e votoù da gostez a-raok kaout ur re nevez, bezañ ar voul o ruilhal a-du gant an-unan ha kavout gwelloc'h chom da rambreal e-lec'h mont war he lerc'h.

Ungewissheit b. (-) : mar g., marteze g., entremar g., arvar g., amzivin g., douetañs b., douet g., diasurded b.

Ungewitter n. (-s,-) : arnev g., barr-amzer g., gwallamzer b., taol-arnev g., korventenn b., rustamzer b., gast a amzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., taol amzer g., brazamzer b., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b.

ungewöhnlich ag. : digunvez, digustum, dic'hortoz, divoas, divoutin, iskis, espar, dic'hiz, ral, marvailhus, diarver, disheñvel diouzh ar pezh omp boas da welet, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur.

Adv. : dreistnatur, eston, dreist ; *dieses Kind ist ungewöhnlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Ungewöhnlichkeit b. (-) : perzh bezañ digunvez (digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, ral) g., iskisted b., iskister g., esparded b., esparder g.

ungewohnt ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, ral, diarver.

Ungewohntheit b. (-) : diakuitet b.

ungewollt ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, dirat, hep youl.

Adv. : diratozh, hep gouzout d'an-unan, hep soñjal, dre zisoñj, hep soñj dezhañ, hep rat dezhañ.

ungewürzt ag. : didemz.

ungezählt ag. : diniver ; *eine ungezählte Menschenmenge*, ur mor diniver a dud g., un hedad tud g., ur bobl a dud b.

ungezähmt ag. : dizoñv, digabestr.

Ungeziefer n. (-s) : magnez g., astuz g., amprevaned lies., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened lies., lorgnez str. ; *Flöhe, Läuse, Ratten und anderes Ungeziefer*, c'hwen, laou, razhed hag amprevaned a seurt-se - c'hwen, laou, razhed ha loustoni a seurt-se ; *bei diesem feuchtwarmen Wetter wird bald das Ungeziefer wimmeln*, gant an amzer bouer-se e puilho ar

preñved (al loened, an astuz) a-benn nebeut, astuzus eo an amzer bouer-se, lastezus eo an amzer bouer-se ; *vom Ungeziefer wimmelnd*, astuzus, neret a astuz, buget a laou ; *vom Ungeziefer befallen werden*, astuziñ ; *frei von Ungeziefer*, dilastez, diastuz ; *von Ungeziefer befreien*, dilastezañ, diastuziñ ; *hier schmachte ich und werde von widerlichem Ungeziefer zerfressen*, me 'zo amañ o tebriñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron.

ungeziemend ag. : amzere, amzereat, dizereat, dizoare, dibropoz.

ungeziert ag. : 1. diglinkl ; 2. diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, didaskagn, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, n'eus ket a gamambre gantañ, hardizh, frank ha ront, frank ha libr, libr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

ungezogen ag. : diseven, dizereat, dic'hras, dizoare, divergont, dichek, digoll, dibropoz, divalav, direzon, gros e grouer.

Adv. : divalav.

Ungezogenheit b. (-, -en) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dizereadegezh b., divergontiz b., lourdiz b., lourdoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g., tuzumder g., tuzumded b., gwallgundu b. ; *in Ungezogenheiten wetteifern*, c'hoari gwazh pe wazh

Ungezogenheiten lies. : dichekadennoù lies.

ungezügelt ag. : diroll, dirollet, diharz, direol ; *er führt ein ungezügelt Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

ungezwungen ag. : 1. hep nep redi, hep bezañ dalc'het da ober kement-se ; 2. ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, digamambre, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digompliment, ront a galon, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, diheud, netra dreist, distrob, hardizh ouzh an dud, dilent ; *ein ungezwungener Gang*, ur stumm (un doare) kerzhed distenn g., ur bale distrob g. ; *ungezwungene Schreibweise*, doare-skrivañ distenn g., doare ampart ha gourdon da skrivañ brav g. ; *ungezwungenes Lachen*, c'hoarzh digor g. ; *ein ungezwungenes Gespräch führen*, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp

ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ komzoù patatez ganto, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *ungezwungen reden*, dont brav ar c'homzoù gant an-unan, komz war e blaen.

Ungezwungenheit b. (-) : aested b., aezoni b., frankiz b.

ungiftig ag. : divinim.

Unglaube g. (-ns) : 1. diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g. ; 2. [relij.] digredenn g., amgredenn b., digredoni b., amgredoni b.

unglaublich ag. : disfizius, douetus, arvarus, arvarek, diwirheñvel ; *unglaublicher Zeuge*, test toull e billig tu pe du g., test disfizius (douetus, arvarek) g.

ungläubig ag. : 1. diskredik, diskredus ; *ungläubig lächeln*, mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; 2. [relij.] difeiz, dizoue, digredenn, digredennek, difidel, disvadez, divadez, amgredik ; *die Ungläubigen*, an dud digredenn lies., ar re zifidel lies., ar re zifeiz lies., bugale teñvalijenn ar gaou lies., mibien an deñvalijenn lies., an digredenneien lies., ar re zivadez lies., an dud dizoue lies., ar baganed lies., ar Bed g., Yann digredenn g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas*, evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ 'zo evel Sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.

Ungläubigkeit b. (-) : diskred g., diskredoni b., amgredenn b., amgredoni b., amgred g.

unglaublich ag. : digredus, dreistkred ; *unglaublich !* biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! ur marzh eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! ; *unglaubliche Geschichten*, koñchoù gwrac'h kozh lies., konchoù born lies., koñchennoù born lies. ; *schau mal das große Schiff da, einfach unglaublich !* ha gwelet ac'h eus ar vag vras aze, ur bam ! ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr*, digredus eo, met gwir eo memes tra.

unglaublich ag. : arvarus, douetus, a ranker kaout disfiz outañ, n'eus ket da fiziout warnañ, na c'heller ket krediñ, ankredadus, ankeriek ; *er ist unglaublich*, n'eus ger ebet da grediñ dezhañ ; *unglaubliche Nachricht*, keloù n'eus ket da fiziout warnañ g., keloù hag a ranker kaout disfiz outañ g. ; *einen Zeugen als unglaublich zurückweisen*, nac'hañ (nakat, dianzavout) un test, dianzavout talvoudegezh un testeni, dianzavout onestiz (eeunded) un test.

Unglaublichkeit b. (-) : diouer a gredadusted g., ankredaduster g., ankredadusted b., ankeriegezh b.

ungleich ag. : 1. dizingal, digevatal ; *ungleiche Teile*, lodennoù digevatal lies., lodennoù dizingal lies. ; *sozial ungleich*, digevarzh, digevarzhel, digevarzhel ; 2. disheñvel, dishañval, dizunvan ; *Personen ungleicher Überzeugung*, tud disheñvel o mennozhioù (o c'hredennoù) ; 3. dijaoj ; *ein ungleiches Paar*, ur vaouez hag he fried n'int ket graet an eil diouzh egile, ur vaouez hag ur gwaz na 'z eont ket an eil diouzh egile.

Adv. : 1. dizingal, digevatal ; 2. *ungleich größer*, kalz brasoc'h, ur barr brasoc'h, un toullad brasoc'h, un tamm mat brasoc'h, an hanter brasoc'h.

ungleichartig ag. : disheñvel, dishañval, dizunvan, arallek, dizungenezh, liesgenezh.

Ungleichartigkeit b. (-) : liesdoare g., liested b., dizunvanded b., disheñvelder b., disheñvelder g., arallegezh b., liesgenezhded b., dizungenezhded b.

ungleichförmig ag. : disheñvel, dishañval, dizingal, direoliek, digemparzh.

Ungleichförmigkeit b. (-) : dizunvanded b., disheñvelder b., disheñvelder g., digemparzhder g.

Ungleichgewicht n. (-s) : digempouez g.

Ungleichheit b. (-) : 1. dizingalded b., dizingalder g., digevatalder g., digevatalded b. ; *soziale Ungleichheit*, digevatalder kevredigezhel g. ; 2. disheñvelder g., disparelezh b., diglotadur g. ; 3. *Ungleichheit des Bodens*, torosennoù an dachenn lies., digompezhder an dachenn g., digompezhder an dachenn b., diblaended b., diblaender g., amblaended b.,

ungleichmäßig ag. : digevatal, digempouez, disklot, diskeñver.

Ungleichmäßigkeit b. (-) : digempouez g., digevatal g., disklot g., diskeñver g..

ungleichseitig ag. : [mat.] digevatal e gostezioù ; *ungleichseitiges Dreieck*, tric'horn digevatal e gostezioù g., tric'horn diforzh g., tric'horn kamm g.

ungleichsilbig ag. : [yezh.] amparsilabennek.

ungleichstoffig ag. : anungenezh.

Ungleichung b. (-, -en) : [mat.] dibarder g.

Unglimpf g. (-s) : dismegañs b.

unglimpflich ag. : dismegañsus, dipitus, dizamantus.

Adv. : gant dismegañs.

Unglück n. (-s, -e) : gwalleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwallchañs b., drouklamm g., gwalldaol g., gwallzarvoud g., gwallegezh b., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., prendenn g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., planedenn b., gwallblanedenn b., dihet g., gwall g., malapa g., maleur g., taol-reuz g., reuzeudigezh b., gwalldro b., gwall abadenn b., amprout g., amproutadur g., glac'har bras g., tristidigezh b., droug g., gwall zroug g., mougenn b. ; *Unglück haben*, kaout diaesterioù bras, kaout dic'hañs (droukchañs), kaout e damm planedenn, erruout gwalldaolioù gant an-unan ; *es ist ein großes Unglück geschehen*, ur gwall zroug a zo en em gavet, fortun 'zo deuget, ur gwalleur bras a zo degouezhet, ur reuz bras 'zo c'hoarvezet ; *jemandes Unglück teilen*, kemer rangalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanteriñ poan u.b. ; *schweres Unglück trifft ihn*, ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, gwalleru ez eus gantañ, en em gavet ez eus ur walldro gantañ, kouezhet ez eus ur walldro gantañ, fortun a zo erruet gantañ, c'hoarvezet ez eus ur walldro spontus gantañ, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn c'hwerv ha trenk en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), ifamet eo bet, gwall enkrezet eo gant ar poanioù, kouezhet eo e-barzh ar maleur, hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *schweres Unglück brach über das Land herein*, ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *wenn ich zu meinem Unglück dort geboren wäre*, mar bije dic'hañset din bezañ ganet eno, mar bijen bet ganet eno ar ma maleur (ar ma gwall, evit va gwalleur) ; *zu unserem*

Unglück ging dann das Licht aus, neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es zu seinem Unglück getan*, maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürus e oa bet evitañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, gaou outañ e-unan a reas oc'h ober an dra-se, fall a reas ober an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se ; *zu seinem Unglück hatte er sich beim Sturz die Schulter verrenkt*, ar maleur en doa bet da gouezhañ war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm, maleürusamant evitañ (ar e valeur, ar e wall, evit e walleur) e oa kouezhet war e skoaz hag a voe divarc'het gant al lamm ; *jemanden ins Unglück stürzen*, teurel ar bec'h war u.b., stlepel u.b. e-barzh ar walleur, gwalenñañ u.b., lakaat u.b. gwalleürus ; *jemandem Unglück bringen*, bountañ (teurel) an drougavel war u.b., ober gwa d'u.b., reiñ an drougavel d'u.b., degas dic'hañs (droukchañs) d'u.b., na dalvezout nemet dic'hañs d'u.b. ; *er ist vom Unglück verfolgt*, n'erru nemet gwall war wall gantañ, an drougavel (ar gwallavel) a zo warnañ, poursuet e vez gant ar gwalleur, an dic'hañs a zo ouzh e boursu, dindan gwaleñ ar reuz emañ, ar blanedenn a zo warnañ, deuget eo er bed gant ur blanedenn c'harv, ganet eo dindan ur wall blanedenn, ur paourkaezh siwazh a zo anezhañ, ur villigadenn a zo anezhañ, emañ an dizeur ouzh e seulioù, drougeur a zo ouzh e heul, droukberzh a zo ouzh e heul, ar fortun a zo o tec'hel en e raok, barr a zo gantañ / n'eus tra ebet ouzh e strobañ nemet ar viltañs / an traoù fall a zo gantañ (Gregor) ; *dieses Unglück hat ihn gestählt*, nerzh en deus adkavet en e walleur, ar glac'har bras-se en deus graet e galedenn en e ene, ar reuz-se en deus lakaet e galon da galetaat evel an houarn ; *das Unglück schreitet schnell (Fr. Schiller)*, schnell ist ein Unglück passiert, an droug a zeu buan, an droug a c'hoarvez fonnus, buan e c'hoarvez an droug, d'an daoulamm e teu an droug ; *zu allem Unglück*, hag ouzhpenn se, ha war ar marc'had, ha gwashañ pezh 'zo, evit ma vefe ar gwall en e varr ; *großes (furchtbares) Unglück*, gwall reuz g., taol-freuz g., reuzeudigezh b. / reuz bras g. / dizeur bras g. (Gregor) ; *ein Unglück kommt selten allein*, pa erru ur c'holl en ti ez erru daou pe dri ; *kein Unglück ist so groß*, es hat nicht ein Glück im Schoß, n'eus droug ebet a gement na servij d'ur vad bennak, n'eus droug ebet ha na denn da vad, diwar boan e teu un dra vat bennak, pa vez ar boan en he gwashañ e vez tost ar gor da ziskargañ ; *welch ein Unglück !* pebezhañ glac'har ! pezh ur glac'har ! ; *Eisenbahnunglück*, gwallzarvoud degouezhet gant un tren g. ; *Flugzeugunglück*, peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeñ g., flastradur karr-nij g., krach g.

unglückbringend ag. : hag a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus.

unglücklich ag. : reuzeudik, gwalleürus, maleürus, dizeur, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallchañsus, dic'hañsus, dic'hañs ; P. *kreuzunglücklich*, gwalleürus evel ur wennili, reuzeudik-meurbet e stad, reuzeudik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreze ha kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel pa ve e kañv, trist evel ar marv ; *unglücklicher Zwischenfall*, skoilh war an hent g., taol-dic'hañs g., droukverzh g., degouezh chalus g., degouezh

chifus g., darvoud gwallchañsus g., taol divalav g., strobelloù lies., gwalldro b. ; *durch einen unglücklichen Zufall*, dre valeur, dre zichañs, dre zrougeur, siwazh, dre un taol dichañs ; *eine unglückliche Hand haben*, kaout ur gwall zorn, bezañ dichañsus e zorn, na gaout un dorn a chañs, bezañ dichañsus, bezañ gwallchañsus, bezañ dichañs ; *ich hatte immer eine unglückliche Hand und habe sie immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok ; *er ist unglücklich gestürzt*, paket en deus ur gwall lamm ; *unglückliche Zeiten*, amzerioù maleürus lies., amzerioù a reuzeudigezh lies.

unglücklicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichañs, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur, dre zrougeur ; *unglücklicherweise wurde er krank*, dichañsañ a reas dezhañ skeiñ klañv, maleürusamant evitañ e skoas klañv, àr e valeur e skoas klañv, àr e wall e skoas klañv, evit e walleur e skoas klañv ; *unglücklicherweise ging uns dann das Licht aus*, neuze e tichañsas d'ar gouloù migañ ; *er hatte es unglücklicherweise getan*, maleur e oa bet dezhañ bezañ graet an dra-se, maleürusamant evitañ en doa graet an dra-se, ar maleur en doa bet d'ober an dra-se.

Unglücksbote g. (-n,-n) : degaser gwall geloù g., kaner fall g., hoper-norz g., ampech g., labous treut g.

Unglücksbotschaft b. (-,-en) : keloù spontus g., gwall geloù g., gwall zisaouzan b., disaouzan boanius b.

unglückselig ag. : reuzeudik, gwalleürus, maleürus, dizeürus, kaezh, paourkaezh, gwall, gwallus ; *ein unglückseliges Ereignis*, un taol divalav g., ur gwalldaol g., ur gwalleur g. ; *unglückselige Zeiten*, amzerioù maleürus lies., amzerioù a reuzeudigezh lies.

Unglückselige(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g., reuzeudigenn b., maleüruz [*liester* maleüruzien] g., maleüruzez b.

Unglücksfall g. (-s,-fälle) : droukverzh g., gwallreuz g., reuz g., gwalldaol g., taol divalav g., dihet g., drouklamm g., gwallzarvoud g., gwallegezh b., bazhad b., prendenn g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., maleur g., taol-reuz g., gwalldro b., glac'har bras g. ; *im Unglücksfall*, e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak, ma'z hon eus gwall aoz, mar erru gwall ganeomp.

Unglücksgefährte g. (-n,-n) / **Unglücksgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g.

Unglückskind n. (-s,-er) : bugel bet ganet dindan ur blanedenn fall g., bugel bet ganet dindan ur gwall blanedenn g., bugel dichañsus g., paourkaezh siwazh g., maleüruz bihan g., milligadenn b., bugel deu et er bed gant ur blanedenn c'harv g.

Unglücksprophet g. (-en,-en) : kaner fall g., hoper-norz g., ampech g., labous treut g.

Unglücksrabe g. (-n,-n) : paourkaezh siwazh g., dorn dichañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Unglücksrabe und bleibe es immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglücksserie b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., gwalleurioù bern-war-vern lies., strobad reuzioù g., un dibunadenn walleurioù b., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b.

Unglücksstifter g. (-s,-) : ampech g., kaner fall g., hoper-norz g., labous treut g.

Unglückssträhne b. (-,-n) : reuziad gwalleurioù g., strobad reuzioù g., dibunadenn walleurioù b., gwalleurioù lerc'h-ouzh-lerc'h lies., gwalleurioù bern-war-vern lies., heuliad gwallzarvoudoù g., chadennad taolioù-dichañs b., gwiadenn reuzioù b. ; *eine Unglückssträhne haben*, bezañ en un dro fall.

Unglückstag g. (-s,-e) : gwall zeiz g., gwall zevezh g.

Unglücksvogel g. (-s,-vögel) : 1. kaner fall g., hoper-norz g., ampech g., labous treut g. ; 2. [dre astenn.] paourkaezh siwazh g., dorn dichañsus a zen g., milligadenn b. ; *ich war immer ein Unglücksvogel und bleibe es immer noch*, ar fortun he deus bepred tec'het em raok hag a raio c'hoazh, ganet on bet dindan ur gwall blanedenn.

Unglückszahl b. (-,-en) : niver dichañsus g.

Ungnade b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein*, bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *bei jemandem in Ungnade fallen*, koll istim u.b., kouezhañ droukrañs u.b. war an-unan ; *bei jemandem in Ungnade sein*, bezañ e gwallc'hras u.b., bezañ e droukc'hras u.b., bout e malgras u.b.

ungnädig ag. : dihabask, troet fall, a-dro-fall, tuet fall ouzh u.b., imoret, fumet.

Adv. : gant imor, a-dro-fall.

ungreifbar ag. : ankrapadus, dizalc'hus, ramp, rampus, na c'heller ket kregiñ ennañ, na c'heller ket krapañ ennañ, na c'heller ket pegañ ennañ.

ungültig ag. : didalvoud, eztalvoud, ezkreriet ; *für ungültig erklären*, freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, lemel eus an amred, diwiriekaat, digadamaat, didalvesaat, dizervaat, didalvoudekaat ; *ungültig machen*, freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, diwiriekaat, eztalvoudañ ; *diese Fahrtscheine sind ungültig*, diamzeret eo an tikiji-se, an tikiji-se n'int ket mat ken, an tikiji-se n'int ket mui talvouddek, an tikiji-se ne dalvezont netra ken.

Ungültigkeit b. (-) : didalvoudegezh b., didalvoud g., diwiriegezh b.

Ungültigkeitserklärung b. (-,-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., diwiriekadur g., didalvoudekadur g.

Ungunst b. (-) : droukrañs g., drouklamm g., droukc'hras b., gwallc'hras b., malgras b. ; *in Ungunst geraten*, koll istim an dud, koll istim u.b., kouezhañ droukrañs an dud war an-unan, koll e vrud ; *zu jemandes Ungunsten*, war wall u.b., war goll u.b., diwar-goust u.b., e mizoù u.b., e gaou u.b. ; *Saldo zu Ihren Ungunsten*, mentelad en ho koll b. ; *die Ungunst der Stunde*, un eur dijaoj b. ; *die Ungunst des Augenblicks*, ur mare dijaoj g. ; *die Ungunst des Wetters*, un amzer dilañsus b.

ungünstig ag. : enep, kontrol, diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled, dijaoj ; *ein ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran*, an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; *zu einem ungünstigen Preis kaufen*, soubrenañ, prenañ kig digant ar bleiz ; *die Windverhältnisse waren ungünstig*,

c'hwezhañ a rae an avel a-walldu, avel enep a oa, avel kontrol a oa, avel a-benn a oa.

ungustiös ag. : [Bro-Aostria] doñjerus, hakr, rukunus, fastus, heugus, regredus.

ungut ag. : fall, divat, goular ; *nichts für ungut !* respet d'an neb am c'hlev ! / respet deoc'h ! (Gregor), salv respet ar re va c'hlev ! gant respet deoc'h ! arabat kemer an dra-se a berzh fall, hep klask feukañ ac'hanoc'h, hep klask dismegañsiñ ac'hanoc'h, salokras ; *ich habe so ein ungutes Gefühl*, n'eo ket trankil (sammet eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, gwelet (drouksantout) a ran gwall drubuilhoù o tont deomp, un drouksant a bouez war va c'halon, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emañ, kemer a ran safar, santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.

ungütig ag. : dihegar, dihetus, displijus, diseven.

unhaltbar ag. : na c'haller ket difenn, dizifennus.

Unhaltbarkeit b. (-) : dizifennusted b.

unhandlich ag. : landrammus, diaes ober gantañ, diaes da embreger, diaes da vanañ, bouc'hus, gour, tuzum.

unheikel ag. : *beim Essen unheikel*, dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broustr ha tra, dirankon, hag a zebr diratous.

unharmonisch ag. : 1. diheson, dihesonek, dihesonus, digendon, digenson, digensonel, digensonus ; 2. digenliv, digenglot, digenglotus, diheñvez ; 3. dizunvan, disklotus.

Unheil n. (-s) : gwallreuz g., reuz g., gwalenn b., gwalennad b., gwalleur g./b., dizeur g./b., droukchañs b., prendenn g., gwall g., malapa g., maleur g., reuziad g., rivin g., gwalldaol g., gwallegezh b., kontamm g., mougenn b. ; *schweres Unheil brach über ihn herein*, ur gwalleur bras a gouezhas (a zegouezhas) warnañ, c'hoarvezout a reas ur waldro spontus gantañ, kouezhañ a reas en drouklamm ; *schweres Unheil brach über das Land herein*, ur vougenn a gouezhas (a blavas) war ar vro ; *Unheil anrichten (stiften)*, degas reuz (trubuilh, trabas, tregas, trechal, trefu, trevell), lakaat reuz (trubuilh), dont freuz ha reuz d'e heul, plantañ reuz, c'hoari e gi, bezañ ur reuz en an-unan, c'hwezhañ trubuilh bras, fennañ trubuilh bras ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levez er vro.

unheilbar ag. : dibareüs, dibareadus, dibare, dilouzoù, diremed ; *diese Krankheit ist unheilbar*, n'eus ket a bare d'ar c'hleñved-se, dibare eo ar c'hleñved-se, ouzh ar c'hleñved-se n'eus ket a remed, diremed eo ar c'hleñved-se ; *unheilbar Kranke(r)*, klañvour dibare g., klañvourez dibare b. ; *er ist unheilbar krank*, n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus parañs ebet da c'hedal.

Unheilbarkeit b. (-) : dibareadusted b., dibareüsted b.

unheilbringend ag. : hag a zegas reuz, reuzus, gwall, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallus.

unheilig ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoue, dizeol, disantel.

unheilschwanger ag. : sin fall gantañ (ganti), gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallseblantus, feson trubuilhoù bras gantañ.

Unheilstifter g. (-s,-) : planter gwalleur g., hader gwalleur g.

unheilvervoll ag. : gwall, gwallus, drastus, prendennus, gwalldonkus, gwallblanedennus, gwallziouganus, gwallseblantus.

unheimlich ag. : skrijus, spontus, spouronus, euzhus, terrupl, kañvaouus, moliac'hus, tasmantheñvel ; *es wurde mir unheimlich*, *es wurde mir unheimlich zumute*, aon a savas ganin, aon a grogas ennon, mont a reas bihan va c'halon, mont a reas moan va revr, mont a reas moan va foñs ; *hier ist es unheimlich*, amañ ne garje den bezañ, diegi am eus d'al lec'h-mañ, al lec'h-mañ a daol spouron em c'halon, spouronus eo al lec'h-mañ ; *unheimliche Entdeckung*, kavaden skrijus b., kavad euzhus g., kavadel spontus b., kavatur spouronus g. ; *unheimliche Stille*, sioulder bec'huis g., sioulder mac'hus g. ; *mir ist unheimlich zumute*, *wenn ich nachts spazieren gehen muss*, doujañ bras a ran bale dindan an noz.

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus ; *er hat in Mathe unheimlich was drauf*, hennezh a zo don war ar jedoniezh, hennezh a zo kreñv war ar jedoniezh, hennezh a zo ifam war ar jedoniezh, hennezh a zo doazh war ar jedoniezh ; *er frisst unheimlich viel*, debriñ a ra abominapl ; *jetzt verdient man unheimlich gut*, bremañ e vez gounid mat all ; *es ist unheimlich kalt*, gwall yen eo an amzer ! yen eo, ur spont ! yen eo, un hiris ! yen eo, un diframm ! ; *unheimlich groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra, gwall vras, pezh foeltrenn, mell, pikolenn, pikol, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *er hat unheimlich lange geschrien* ! youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !

unhöflich ag. : diseven, digourtez, digompliment, dizoare, gros, dic'hras, difeson, disneuz, dibrenn, dibalamour, difoutre, amzere, amzereat, dizereat, dijaoj, dibropoz, direzon, disoñj, euver, rust ; *er findet es unhöflich*, *wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ.

Unhöflichkeit b. (-) : disevended b., disevender g., disevenidigezh b., dic'hrasted b., dic'hraster g., dizereadegezh b.

unhold ag. : dihegar, dishegar, dihetus, displijus, diseven.

Unhold g. (-s,-e) : 1. polpegan g., viltañs g., bugel-noz g., dañser-noz g. ; 2. [dre skeud.] euzhden g., diaoulez a vaouez b., keben b., bleizez b., gwesped str., sarpantez b.

unhörbar ag. : 1. anklevadus, na c'heller ket klevout, diglevus ; 2. diheglev, na vez ket klevet fraezh.

unhygienisch ag. : fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

uni ag. digemm : unliv, unvanliv.

Uni¹ b. (-, -s) : [berradur evit **Universität**] skol-veur b.
Uni² n. (-s, -s) : gwiad unliv g./b., gwiad unvanliv g./b.
UNICEF b. (-) : [berradur evit **United Nations Children's Emergency Fund**] *die UNICEF*, Font ar Broadoù Unanet evit ar Vugale g., UNICEF g.
unidiomatisch ag. : n'eo ket idiomatek.
Unierte(r) ag.k. g./b. : [relij.] uniad g., uniadez b.
unifarben ag. : unliv, unvanliv.
uniform ag. : unneuz, unandoare, unvandoare, peurunvan, unvan.
Uniform b. (-, -en) : unwisk g., lifre g., sae-soudard b., luwisk g., gwiskamant g. ; *die Uniform anhaben*, bezañ gwisket e soudard ; *die Wachen stehen stramm in ihren Uniformen*, ar warded a chom reut en o dilhad, ar warded en o lifre a chom reut en o sav, ar warded en o lifre a chom sonn en o sav.
uniformieren V.k.e. (hat uniformiert) : 1. *jemanden uniformieren*, lakaat ul lifre d'u.b. ; *uniformiert*, gant e sae-soudard, gant e lifre ; 2. [dre skeud.] peurunvaniñ, unvaniñ, kenunvaniñ.
Uniformierte(r) ag.k. g./b. : den gant e sae-soudard g., den gant e lifre g.
Uniformierung b. (-, -en) : unvanadur g., unvanidigezh b., peurunvanadur g., peurunvanidigezh b.
Uniformität b. (-, -en) : unvanded b., unvanelezh b., unvander g., peurunvanded b.
Unikat n. (-s, -e) : pezh dibar g.
Unikum n. (-s, Unika/-s) : 1. den dieil (dibar, hep e bar, hep e hañval) g., den eus ar seurt ne barti ket g. ; 2. ibil g., labous g., c'hwil g., evn g., pichon g., brav a bichon g., labous iskis a zen g., labous a jav g., istrogell g., marc'h-lu g., tamm paotr iskis g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., pitaouenneg g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., pipi g., mailhard g., paotr ral g., papigo g., istañsour g., kalkenn b./g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g. ; 3. [traezenn] istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b..
uninformiert ag. : n'eo ket bet titouret ; *den Uninformierten markieren*, reiñ da grediñ eur chomet hep bezañ titouret, ober e leue.
uninteressant ag. : sklat, didalvoud, didalvez, ranezennek, null, borodus, arabadus, dizudi.
uninteressiert ag. : diseblant, digas, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dichal, mingl, distag, dic'hoantek, dic'hred.
Uninteressiertheit b. (-) : diforzh g., digaster g., digasted b., diseblanted b., dilañs g., dic'hoantegezh b.
Union b. (-, -en) : unaniezh b., unvaniezh b., uniad g., emglev g. ; *Europäische Union*, Unaniezh Europa b. ; [istor] *Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR)*, Unaniezh ar Republikoù Sokialour Soviedel b. (URSS) ; *Südafrikanische Union*, Unaniezh Suafrikan b. ; *Union Française / Französische Union (1946)*, Unaniezh C'hall b. ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen*, ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrollas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.
Unionist g. (-en, -en) : unanour g. ; *politische Doktrin der Unionisten*, unanouriezh b.
unirdisch ag. : dizouarel.

Unisono n. (-s, -s/Unisoni) : unson g., unvouezh b.
unisono Adv. : a-unvouezh, en ur vouezh, a-unvan.
unitär ag. : [mat.] *unitäre Matrix*, oged unanek g.
Unitarier g. (-s, -) : 1. [relij.] unelour g., undedour g. ; 2. [polit.] unelour g.
unitarisch ag. : 1. [relij.] unelour, undedour ; 2. [polit.] unelour.
Unitarismus g. (-) : 1. [relij.] unelouriezh b., undedouriezh b. ; 2. [polit.] unelouriezh b.
Unität b. (-, -en) : [preder.] unelezh b., unded b.
universal ag. / **universell** ag. : 1. hollveziadel, hollveziadek, hollek ; 2. hollvedel, hollvedek, bedel, ... an hollved.
universal- : 1. hollvedel, hollvedek, ... an hollved ; 2. [tekn.] hollimplij, hollarver ; 3. holl-.
Universalempfänger g. (-s, -) : [mezeg., gwad] hollroadour g.
Universalerbe g. (-n, -n) : hêr hollek g. ; *durch die Geburt eines zweiten Kindes wurde er als Universalerbe ausgeschaltet*, dibennet e voe evel pennhêr gant ganedigezh un eil bugel.
Universalien lies. : [preder.] hollegadoù lies., hollerdaladoù lies.
Universalienfrage b. (-) / **Universalienproblem** n. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Universalien-Realismus g. (-) : [preder.] beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b.
Universalienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.
Universalisierung b. (-, -en) : 1. hollvedelaat g., hollvedekaas g. ; 2. hollveziadelaat g., hollveziadekaas g.
Universalismus g. (-s) : 1. [relij.] hollvedelouriezh b. ; 2. [preder.] hollveziadelouriezh b.
Universalist g. (-en, -en) : 1. [relij.] hollvedelour g. ; 2. [preder.] hollveziadelour g.
Universalität b. (-) : hollveziadelezh b., hollveziadegezh b. ; *Universalität der Menschenrechte*, hollveziadelezh gwirioù Mab-den b.
Universallexikon n. (-s, -lexika) : geriadur-kelc'h g.
Universalmittel n. (-s, -) : louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., remed-holl g., louzoù meur g., peurlouzoù g.
Universalprinzip n. (-s) : [gwir] pennaenn hollveziadel b.
Universalquantifikator g. (-s, -en) / **Universalquantor** g. (-s, -en) : [preder.] kementader hollerdat g., hollerdalader g.
Universalschraubenschlüssel g. (-s, -) : alc'hwez hollimplij g., alc'hwez hollarver g.
Universalsprache b. (-) : 1. yezh hollvedel b. ; 2. [preder.] arouezadur hollvedek g.
universell ag. : 1. hollveziadel, hollveziadek, hollek ; 2. hollvedel, hollvedek, bedel, ... an hollved.
Universität b. (-, -en) : skol-veur b. ; *auf der Universität*, er skol-veur.
Universitäts- : ... skol-veur, skolveuriek, skolveurel.
Universitätsbibliothek b. (-, -en) : levraoueg skol-veur b.

Universitätsgelände n. (-s,-) : kampus g., tachenn skol-veur b.

Universitätsklinik b. (-,-en) / **Universitätsklinikum** n. (-s,-klinika/-kliniken) / **Universitätskrankenhaus** n. (-es,-krankenhäuser) : pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.

Universitätslaufbahn b. (-,-en) : remzad skolveurel g.

Universitätslehrer g. (-s,-) / **Universitätsprofessor** g. (-s,-en) : kelenner skol-veur g.

Universitätsspital n. (-s,-spitäler) : [Bro-Suis] pennospital skol-veur g., ospital skolveurel g.

Universitätsstadt b. (-,-städte) : kêr skolveurel b.

Universitätsstudium n. (-s,-studien) : studioù skolveurel lies.

Universitätsunterricht g. (-s) / **Universitätswesen** n. (-s) : deskadurezh uhel b., deskadurezh skolveurel b.

Universum n. (-s,Universen) : hollved g., kosmoz g., alvez g., an traoù krouet lies.

unkameradschaftlich ag. : digar, disleal, fell.

unkastriert ag. : kellek, kalloc'h, anterin, didroc'h.

unkatholisch ag. : digatolik.

Unke b. (-,-n) : **1.** [loen.] touseg kof ruz g. ; **2.** [dre skeud.] P. hollwashaer g., drougweler g., gwazhweler g., hurenneg g., leñver g., kaner fall g., hoper-noz g., ampech g., labous treut g.

unkeltisch ag. : amgelt, digeltiek.

unken V.gw. (hat geunkt) : diouganañ gwalleurioù, c'hoari e ganer fall, c'hoari e hoper-noz, c'hoari e ampech, loaradañ.

unkenntlich ag. : **1.** dianavezadus, dishevelebet ; *sein Gesicht unkenntlich machen*, darguzhat e zremm ; **2.** dilennus, dilennadus.

Unkenntlichkeit b. (-) : dianavezadusted b., dianavezaduster g. ; *bis zur Unkenntlichkeit*, betek bezañ dianavezadus, betek bezañ dishevelebet.

Unkenntnis b. (-) : dianaoudegezh b., diouiziegezh b. ; *er hat es nicht aus Unkenntnis getan*, n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket dre zianaoudegezh en doa graet kement-se ; *Unkenntnis schützt vor Strafe nicht*, bezañ dianaoudek eus al lezenn ne c'hall ket bezañ abeg a-walc'h evit chom digastiz.

Unkenruf g. (-s,-e) : diougan gwalleurioù g.

unkeusch ag. : hep mezh na keuz, dizereat, amzereat, hudur, gadal, gadalus, lous, divezh ken ez eo, hakr, laosk, goann, orgedus.

Unkeuschheit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezhoù lies., loudouriezh b., loustonioù lies., gadalerezh g., hakrder g., hakrder b., orgediz b.

unkindlich ag. : kontrol da emzalc'h ar vugale ; *unkindliches Verhalten*, emzalc'h kontrol da emzalc'h ar vugale g.

unklapperig ag. : distorlok.

unklar ag. : **1.** mouk, dispis, amspis, displann, damsklaer, amsklaer, disklaer, difraezh, diheverz, dihowel, lizennet ; *ich sehe ihn nur unklar*, dispis e welan anezhañ, mouk e welan anezhañ, brumennek e welan anezhañ ; *ich höre nur unklar, was er sagt*, n'eo ket sklaer pezh a glevan gantañ, ne glevan ket dres pezh a lavar ; *durch die Dunkelheit erkennen wir die unklaren*

Umriss eines Hauses, en deñvalded e tiforc'homp tres lizennet un ti, diforc'hañ a reomp tres un ti lizennet dindan teñvalijenn an noz ; **2.** *das Wetter ist unklar*, latarek (brumennek, kudennek, morennnek) eo an amzer, latar a zo ganti ; **3.** [dre skeud.] *unklare Angelegenheit*, afer rouestlet b., afer fuilhet b., afer gwall luziet b., afer gwall gemmesket b., rouestladell b., rouestladenn b. ; **4.** dianat, diaes da intent, teñval, digomprenadus, digompren, dianav, displann, kudennek, dispis, diasur, koumoulek, lusennek e ster ; *unklarer Text*, pennad-skrid diintent / pennad-skrid diaes da intent (Gregor), pennad-skrid koumoulek g., pennad-skrid digompren g., pennad-skrid diaes da gompren g., pennad-skrid lusennek e ster g., pennad-skrid displann (dispis, kudennek, forc'hellek) g. ; **5.** *über etwas (t-rt) im Unklaren bleiben*, chom (menel) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb, bezañ war an arvar ; *über etwas (t-rt) im Unklaren sein*, bezañ en arvar a udb, bezañ en arvar a-zivout udb, bezañ en arvar war udb ; **6.** *etwas im Unklaren lassen*, na zisplegañ fraezh e soñj diwar-benn udb, na lavarout e soñj a-zivout udb en un doare sklaer ; *jemanden im Unklaren lassen*, lezel u.b. en arvar, delc'her u.b. e bec'h, lezel u.b. war ur marteze ; **7.** *ob ich komme, ist noch unklar*, n'eo ket sur (n'eo ket lavaret) e teuin.

Unklarheit b. (-,-en) : diouer a sklaerder g., teñval g., teñvalder g., teñvalded b., teñvalijenn b., kemmesk g., luzierezh g., forc'hellegezh b. ; *über Heines Geburtsdatum herrscht Unklarheit*, ne ouzomp netra distag eus deiziad ganedigezh Heine.

unkleidsam ag. : dijaoj, na zere ket, na glot ket brav, na zegouezh ket brav, na ya ket brav, na zegouezh ket mat, na jaoj ket, na ya ket d'u.b., divalav, amzere.

unklug ag. : diaviz, diskiant, berr a skiant, diboell, dievezh, direzon, dispered, disperedek ; *das war unklug von dir*, ne oa ket gwall fin ober seurt traoù.

Unklugheit b. (-) : **1.** disperedegezh b., diskiantegezh b., diboellegezh b. ; **2.** diampartiz b., dievezh g., dievezhder g., dievezhded b., skañvbennegezh b., skañvadurezh b.

unknarrend ag. : diwigour.

unkollegial ag. : digar, disleal, fell.

unkompliziert ag. : aes, dilu, digudenn, karantezus d'ober gantañ, rez ; *unkomplizierte Leute*, tud n'eus ket a gamambre ganto lies. ; *unkomplizierte Arbeit*, labour rez g.

unkontrollierbar ag. : **1.** divestroniadus, n'eur ket evit mestroniañ ; **2.** diwirius, diwiriekaus, n'eur ket evit gwiriañ.

unkontrolliert ag. : **1.** na vez ket gwiriet, n'eo ket bet gwiriet ; **2.** n'eo ket bet reoliet, na vez ket reoliet, na vez ket mestroniet.

unkonventionell ag. : **1.** digustum, divoas, iskis ; *unkonventionell handeln*, ober [udb] enep ar c'hiz, mont a-enep ar c'hiz ; **2.** en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, digamambre, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, dichafoul, digomplimant ; *hier geht es unkonventionell zu*, amañ n'eus ket a gamambre, amañ ne vez ket graet a gamambre.

unkoordiniert ag. : digenurzh ; *unkoordinierte Bewegungen*, fiñvadennoù digenurzh lies.

unkörperlich ag. : dizanvezel, ankorfel, speredel.

Unkörperlichkeit b. (-) : speredelezh b., dizanvezelezh b., ankorfelezh b.

unkorrekt ag. : 1. direizh, fazius ; *grammatisch unkorrekte Sprache*, yezh trefoet b. ; 2. dizereat, divalav.

Unkorrektheit b. (-) : 1. direizhded b. ; *Unkorrektheit der Sprache*, trefoetaj g. ; 2. dizereadegezh b.

Unkosten lies. : mizoù lies., frejoù lies. ; *die Unkosten tragen (bestreiten)*, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeñ ar mizoù, paeñ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg ; *die Unkosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; *auf Unkosten anderer*, diwar goust tadoù all, e mizoù (e gaou, war wall) tadoù all ; *jemandes Unkosten vergüten*, divizañ u.b., difrejañ u.b. ; *nach Abzug aller Unkosten*, goude bezañ tennet (lamet) an holl frejoù (an holl vizoù) ; *er hat seine Unkosten gedeckt*, paeet eo bet diouzh ar c'houst en deus bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, deuet eo a-benn da skoulmañ e zispignoù ; *dabei sind uns hohe Unkosten entstanden*, kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras a oa bet, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, ker-ruz e oa bet, ker-du e oa bet, ruz e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, foetet hor boa arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor yalc'h ; *sich in Unkosten stürzen*, digeriñ dispignoù, koustamantiñ, ober dispignoù bras, ober dispignoù divoder, ober dispignoù dijañ, ober dispignoù foll, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, kemer frejoù bras, dispign un arc'hant bras, ober un dismantr euzhus a arc'hant, foetañ arc'hant, debriñ an diaoul hag e bevar, en em lakaat e koust hag e mizoù (Gregor).

Unkostenbeitrag g. (-s,-beiträge) : perzhiadegezh er frejoù b., perzhiadur er mizoù g.

Unkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzoù fall str., fall louzoù str., kozh louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall lies., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; *Unkraut ausreißen*, lazhañ al louzeier fall, lazhañ ar c'hagn, tennañ al louzoù, c'hwennat, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *das Unkraut breitet sich aus*, ledañ a ra al louzeier fall ; *das Unkraut überwuchert den Garten*, gounezet eo al liorz gant al louzeier fall, ac'hubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo trec'h war bep tra el liorz, mouget eo pep tra el liorz gant al louzoù fall, al louzoù fall o deus trec'het war bep tra el liorz, gwriet eo al liorz gant al louzeier fall, aloubet eo al liorz gant al louzeier fall, al louzoù fall a zo leun al liorz ganto ; *gejätetes Unkraut*, c'hwennadur g. ; *Unkraut verdirbt nicht*, nend eus ket a grev d'ar fall louzoù - al lorgnez n'eus ket a vervel

warno - kaer 'vez c'hwennat an douar, al louzeier fall a zistroio (a vo trec'h) atav - an traoù fall eo ar re a ouenn atav ar buanañ - netra nemet c'hwennat hag atav c'hwennat ; [dre skeud.] setu ar glandour o tont war-c'horre - ar fall a c'hounez atav - al louzoù fall a drec'h atav.

Unkrautbekämpfung b. (-) : dilouzaouiñ g.

Unkrautbekämpfungsmittel n. (-s,-) : dilouzaouer g.

unkrautfrei ag. : dilastez, dilouzoù.

Unkrautvernichtungsmittel n. (-s,-) : /

Unkrautvernichter g. (-s,-) : dilouzaouer g.

unkritisch ag. : divarn ; *er ist vollkommen unkritisch gewesen*, n'en doa diskouezet tamm skiant varn en drosse, berrboell e oa bet, ur skiant verr a zen e oa bet en dro-se, hennezh a oa bet berr a spered (e spered, e skiant) en taol-se, sempl ha berrwel e oa bet, ur paotr berrwelet da vat e oa bet neuze.

unkultiviert ag. : dizesk, diseven, amzesk, gros.

Unkultiviertheit b. (-) : difesonded b., disevender g.

unkündbar ag. : didorradus, andastaladus ; *unkündbares Konto*, kont-vank sparlet b. ; *unkündbare Rente*, leve hed buhez g. ; *unkündbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b., amprestadenn andastaladus b.

unkundig ag. : 1. n'eo ket bet titouret, dic'hourvez, diouizie, dizanaoudek, dianaoudek ; 2. amzesk, dizesk war, diintent (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus ; *einer Sprache (t-c'h) unkundig sein*, bezañ divarrek war ur yezh, bezañ diouizie war ur yezh, na c'houzout ur yezh, bezañ dianaoudek eus ur yezh ; *des Lesens und Schreibens unkundig*, diskol, dizesk.

unlängst Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.

unlauter ag. : 1. dic'hlan, dibur, lous, hudur, hakr ; 2. dizonest, amzere, disleal, dileal, fell, dieeun, dizeeun, kamm, diwir, gweüs, gwidilus, biziez, diahelet, dihentet ; *unlauteres Geschäft*, afer skeudik b., afer buzuilh b. ; *unlauterer Wettbewerb*, kevezerezh disleal g.

Unlauterkeit b. (-) : dislealded b., dislealder g., diwirionded b., dizonestiz b., dieeundet b., dieeunder g.

unleidlich ag. : dic'houzañvus, kasaus, fachus, chifus, ivin, re vec'h, dic'houzañvadus.

unlenkbar ag. / **unlenksam** ag. : 1. diaes da gas, diaes da vleinañ ; 2. disent, disuj, amjestr, amsent, direizh, ristu, tu ebet warnañ, pleg ebet ennañ, dibleg.

unlesbar ag. / **unleserlich** ag. : dilennus, dilennadus ; *ein unleserlicher Brief*, ul lizher na c'haller ket lenn g., lizher skrivet fall devet g., ul lizher diskliptet fall g.

unleugbar ag. : dinac'hadus, na c'heller ket nac'h, tremen anat, splann, gwirion, re wir ; *ein unleugbarer Beweis*, ur brouenn na c'heller ket nac'h b., ur brouenn anat b., ur brouenn na c'heller ket diarbenn b., ur brouenn wirion b.

Unleugbarkeit b. (-) : anadurezh b., dinac'hadusted b.

unlieb ag. : displijus, dihetus, divourrus, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazu, kasaus ; *das ist ihm gar nicht unlieb*, ne zisplij ket an dra-se dezhañ tamm ebet, n'eo ket drouk gantañ gwelet an dra-se, kement-se ne ra ket displijadur dezhañ, ne zigar ket an dra-se.

unliebenswürdig ag. / **unliebsam** ag. : displijus, dihetus, divourrus, dic'hrad, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazu, kasaus ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren*, bete-gouzout a zroukskouer.

unlimitiert ag. : divevenn, diharz, anvevenn, didermen, divonn, harz ebet dezhañ ; [yalc'h] *unlimitierter Auftrag*, urzh er gwellañ g., urzh er vevenn wellañ, urzh er priz nevidel.

unliniert ag. : [paper] n'eo ket reolennet, n'eo ket linennet.

unlöblich ag. : n'eo ket meuladus, n'eo ket dellezek a veuleudi, dister a-walc'h, divalav a-walc'h.

unlogisch ag. : diboell, direizhpoell, digempoell, diheboell.

unlösbar ag. : 1. fuilh-difuilh, diziskoulm, n'eo ket diskoulmadus, tremen rouestlet, tremen luziet ; *dieses Problem ist unlösbar*, n'eus diskoulm ebet d'ar gudenn-se, n'eus lost ebet d'ar gudenn-se, n'eus ket tu da zirouestlañ ar gudenn-se ; 2. [tekn.] na c'heller ket distagañ, n'eo ket distagadus, n'eo ket lem-laka, anhelam.

Unlösbarkeit b. (-) : diziskoulmadusted b., dizirouestladusted b.

unlöslich ag. : 1. [tan] divougus, n'eus ket a laz dezhañ, na c'heller ket lazhañ, na c'heller ket mougañ ; 2. [sec'hed] didorru, n'eus ket a derriñ dezhañ.

unlöslich ag. : 1. diloezadus, anloeazadus ; 2. [kimiezh] andileizhadus.

Unlöslichkeit b. (-) : 1. diloezadusted, anloeazadusted ; 2. [kimiezh] andileizhadusted b.

unlukrativ ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dilañs.

Unlust b. (-) : dic'houst g., diegi b., kerteri b., diaezamant g., lure g., prederi b., damant, dic'hred g., dic'hoantegez b. ; *Unlust zu etwas verspüren*, kaout dic'houst ag udb, kaout diegi d'udb (d'ober udb, oc'h ober udb), kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb), bezañ gwiridik d'ober udb, bezañ e chal (kaout kerteri, kaout lure) d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, karnañ d'ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb., bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb ; *er ging nur mit großer Unlust in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit großer Unlust ins Bett*, karnañ a rae

da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziñ a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digareziñ gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digareziñ evit pas mont d'e wele.

unlustig ag. : dic'hoantek, dic'hoant, dic'hred, goular ; *er tut es nur unlustig*, ober a ra an dra-se gant dic'houst, ober a ra an dra-se a-rekin (a-vras-kalon, a-geuz-kalon, digalon), ober a ra an dra-se en desped dezhañ, gwiridik eo d'ober an dra-se, ober a ra an dra-se daoust dezhañ, ober a ra an dra-se en enep dezhañ, ober a ra an dra-se a-enep e c'hoant, diegi en deus oc'h ober (d'ober) an dra-se, e diegi e ra an dra-se, d'e ziegi e ra an dra-se, kerteri (lure) en deus d'ober an dra-se, prederi en deus oc'h ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, karnañ a ra d'ober an dra-se, n'eo ket lamprek evit ober an dra-se, n'en deus ket lañs d'ober an dra-se, digareziñ a ra ober an dra-se, fae eo gantañ ober an dra-se ; *er ging unlustig in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol.

unmachbar ag. : dic'hraus, dic'hreüs.

unmanierlich ag. : diseven, digourtez, digompliment, dizoare, gros, disneuz, difeson, galjor.

unmännlich ag. : 1. pezhell, maouezet, gogez ; *er tut so richtig unmännlich*, lavaret e vefe graet ez eus ur plac'h anezhañ, kemeret e vefe evit ur plac'h, pebez penn pezhell a wregig anezhañ, un tizog a zo anezhañ, lallig (lallaig) eo, ur paotr maouezet (ur gatell, ur wregig, ur chuchuenn, Yann-Vari Gogez, ur bolez) a zo anezhañ, doare merc'h a zo warnañ, hennezh a zo ur c'hast ; 2. a zo amzere diouzh ur gwaz, a zizere ouzh ur gwaz.

unmaskiert ag. : divaskl.

Unmaß n. (-es) : dreistmuzul g., divuzul g. ; *im Unmaß*, d'ober teil, hardizh, evel ober glav, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, dreistmuzul, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, dizamant, en un doare dreistmoder, dreist, a-builh, stank, paot, paot-mat, a-forzh, a-leizh, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-builh, a-vil-vern, gant divoder / hep muzul / hep moder / e fonn / gras Doue / e-leizh / fonnus (Gregor).

Unmasse b. (-, -n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., klotad g., revriad g. ; *eine Unmasse von*, ur bern ... g., ... a-vil-vern, ... a-builh, ... forzh pegement, ... e-leizh, ... sof-kont, ... a-foziadoù, ... dreistkont, ... d'ober teil, ... evel ober glav, ... a-forzh, ... dizamant, ... ken-ha-ken, ... ken-ha-kenañ, ... mui-pegen-mui, ... gwazh-pegen-gwazh, ... gras Doue

(Gregor), ... a-leizh, ... diouzh an druilh, ... a-druilhadoù, ... kement ha kement ha ma karer, ... pezh a garer, ... ken a findaon, ... ken na wic'h, ... da rastellat, ... da reketiñ.

unmaßgeblich ag. : dibouez, dister ; *nach meiner unmaßgeblichen Meinung*, kement-se diwar va danvez, e kement ha ma c'hallan gouzout hep bezañ ur mailh war an dachenn, din-me da c'houzout hep bezañ ur mailh war an dachenn (hep bezañ arroutet) ; *deine unmaßgebliche Meinung ist hier nicht gefragt*, serr da c'henoù din gant da alioù sot.

unmäßig ag. : dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, dreist-kont, dreist pep muzul, divoder, hep moder, divuzul, diroll, direizh, dijaoj, direizhet, dreistreizh.

Adv. : dreistmuzul, dizamant, betek re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, hep moder, dreistmoder.

Unmäßigkeit b. (-) : dreistmuzul g., divuzul g., divoderezh g., dirollerezh g., diroll g., direizhamant g., disolañs b.

Unmenge b. (-, -n) : bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., braz g., leizh g., mor g., lanvad g., bolead g., bordilh b., bostad b., afin g., klotad g., kreññennad b., kreññenn b., kudennad b., paotad g., revriad g., randonad g., mil-ha-mil, niver g., niver diniverus g. (Gregor) ; *dieses Haus hat Unmengen Geld verschlungen*, an ti-se a zo aet ur bern arc'hant (na pet gwenneg, na pet) en e gerz, an ti-se en deus lonket ur bern arc'hant.

Unmensch g. (-en, -en) : kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., louston g., euzhden g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., poezon g., kalkenn g./b., fallakr g., sac'h malis g., viltañs g.

unmenschlich ag. : 1. digar, dihegar, euzhus, kriz, dinatur, fallakr, digernezh, dibalamour, divat, fall, kruel ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden*, gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *das ist doch unmenschlich, was Sie da tun*, n'oc'h ket gwall dener pa rit evel-se ! kruelat oc'h c'hwi ! ; 2. dreistdenel, dreist galloud Mab-den, spontus.

Unmenschlichkeit b. (-) : 1. digarantez b., krizder g., euzhuster g., kruelder g., kruelled b., euzhusted b., gouezoni b., gouezded b., añjornerezh, rustoni b., fervder g. ; 2. euzhadenn b., taol kriz g.

unmerkbar ag. / **unmerklich** ag. : diverz, diverzadus, diheverz, diverzus, diwel, diwelus, dianat, dikanat, a-sil, a-silik, a-sil-kaer.

unmessbar ag. : ezvuzul, divuzuliadus, diventadus, na c'heller ket muzuliañ.

unmethodisch ag. : fourdouilh, brell, firbouch, dizurzh, digempenn, direizh, forzh penaos, n'eus forzh penaos,

forzh peseurt mod, en un doare foutoullhek, bourlik-ha-bourlok.

unmissverständlich ag./Adv. : fraezh ha sklaer, spis, groñs, asur, diogelus ; *sich unmissverständlich äußern*, komz didro - komz distag - komz naet-ha-distag - komz kras, naet ha distag - komz fraezh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - dont didroidell gant an-unan - komz didro-kaer - komz didroidell - komz displeg - komz distag - lavaret fraezh ha sklaer e soñj - bezañ distlabez da lavaret an traoù - lavaret eeun e soñj - lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor) ; *jemandem unmissverständlich antworten*, respont groñs d'u.b.

unmittelbar ag./Adv. : 1. a-benn-kaer, diouzhtu, kerkent, kenkent, rag-eeun, raktal, kentizh ; 2. dihanteradek, dihanterat, dihanterour, dihanterouriek ; 3. *in unmittelbarer Nähe*, tre e-kichen, a-hed taol, e-kichenik, nepell, tostik-tost, tostik-tra, war-hed tost(ik), tost-ha-tost, nes-ha-nes, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, a-grenn-dost, dindan an dorn, dindan e zorn, dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h, damdost da, en amen, war-nes-taol da, nes-bras da, rak-tal da, harp e, a-raz da, raz da ; *es steht unmittelbar bevor*, emañ war-nes taol da zegouezhout, tost eo da zegouezhout, emañ war ar bord da zegouezhout, emañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da erruout, prest eo da erruout, emañ o kinnig erruout, darev eo da c'hoarvezout, darev eo da erruout, emañ war erruout ; *unmittelbar davor*, *unmittelbar vorher*, *unmittelbar zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok ; *unmittelbar vor dem Fest*, sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel ; *unmittelbar vor der Entbindung stehen*, bezañ e-tro da c'henel ; *unmittelbar danach*, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, kerkent (kenkent) goude, kerkent war-lerc'h, kerkent all, raktal goude, ken buan, diouzhtu da c'houde, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, soudengoude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; *unmittelbar danach fing die Scheune Feuer*, kerkent war-lerc'h e krogas an tan er c'hrañj ; 4. [preder.] *unmittelbare Erkenntnis*, naderezh g., damgeal g., primvezad g., anaoud nadel g., anaoud kentizhek g., anaoud dihanteradek g.

Unmittelbarkeit b. (-) : 1. dihanterouriezh b., dihanteradegezh b., eeunded b. ; 2. kentizhelezh b., kentizhegezh b.

unmöbliert ag. : hep arrebeuri, diwarnis.

unmodern ag. : a c'hiz kozh, giz kozh, er-maez a c'hiz, diamzeret, divoaziet, dispredet ; *unmodern werden*,

dic'hizañ, dic'hiziañ, bezañ graet e reuz, mont da get, mont er-maez, mont er-maez a c'hiz.

unmodisch ag. : er-maez a c'hiz, diamzeret, dic'hiz, dic'hizet, a c'hiz kozh, giz kozh.

unmöglich ag. : dibosupl, dic'hallus, divezus, dic'hraus, dic'hreüs ; *das ist durchaus (ganz, schier, rein) unmöglich*, n'eus na doue na diaoul evit ober an dra-se, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, dic'hallus-krenn eo, se a zo ken diaes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken diaes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se a zo ken diaes ha kargañ dour gant ur bouteg, se a zo ken diaes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi, ne c'hall ket bezañ, n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *das kann ich unmöglich tun*, dic'hallus eo din ober kement-se, ne c'hallan ket ober kement-se, n'oufen ket ober kement-se ; *ein ausgedörrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *ich kann ihr unmöglich mein ganzes Vertrauen entziehen*, n'on ket gouest da zisfiziout anezhi a-grenn, n'oufen ket disfiziout anezhi a-grenn ; *man kann ihn unmöglich übersehen*, an holl a zo forset da welet anezhañ ; P. *sich unmöglich ausstaffieren*, en em fagodenniñ (Gregor), en em zic'hizañ, en em wiskañ evel ur forc'h, lakaat dilhad hag a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ evel ur spontailh brini, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich angezogen*, greiet drol eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket dotu eo, meurlarjez a zo gantañ, gwisket-droch eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *jemanden unmöglich ausstaffieren*, droukwiskañ u.b., fagodenniñ u.b. ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle*, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *sich unmöglich benehmen*, na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun ; *sich unmöglich machen*, ober buhez (gwall vuhez) d'ar re all, ober e ebeul, na reiñ ur peoc'h, ober darbar d'ar re all, reiñ neud da zirouestlañ, reiñ koad-tro d'ar re all, reiñ dibun d'ar re all, reiñ blev gwenn d'ar re all ; *sie macht sich unmöglich*, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalc'h a boan deomp, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri, honnezh a zo ur poezon, honnezh a zo diaes-meurbet da gundiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he c'hichen, un uz eo bevañ ganti, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; *Unmögliches leisten*, ober e seizh gwellañ (e wir wellañ, e seizh posupl, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller), ober a-nerzh-kalon

kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare, kas da benn traoù dic'hallus d'ober, tapout al loar gant e zent, pegañ al loar, dont a-benn da laerezh al loar, pakañ ar bleiz gant un taol boned, bale war ar mor ; *von jemandem Unmögliches verlangen*, kas u.b. da foar an diaoul da glask sent da brenañ, goulenn per digant an evlec'h, goulenn kastrilhez digant an halegenn, goulenn digant u.b. spazhañ melc'hwed ; *man kann von niemandem Unmögliches verlangen*, Doue ne c'hall reiñ nemet e varadoz, bez ez eus moull da gement tra 'zo, eus sac'h ar glaouer ne zeu ket a draoù gwenn ; *nichts ist unmöglich*, n'eus james ebet.

Unmöglichkeit b. (-) : dic'hallusted b., dic'halluster g., tra dibosupl g. ; *vor der Unmöglichkeit hält nichts stand*, n'eus ket tu da dennañ amann eus gouzoug ur c'hi, lezel a ranker da ober ar pezh n'eus den evit miret ; *das ist doch kein Ding der Unmöglichkeit !* n'eo ket un dra dic'hallus d'ober ! graet e c'hall bezañ ! tu 'zo d'en ober !

Unmoral b. (-) : divuhezegezh b., dizonestiz b., direoleiezh b., ambuhezoniezh b., enepdivezegezh b.

unmoralisch ag. : enepdivezek, divuhezegel, ambuhezoniek, direol, dizereat, amzereat, dizonest, mezhus, divat, lous, hudur, diahelet, lor, direizh ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt*, gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor) a zo anavezet gant an holl ; *dieses unmoralische Buch gehört ins Feuer*, ra yelo al levr lous-se en tan, ra yelo al levr lor-se en tan, ra yelo al levr hudur-se e poultr hag e ludu.

unmotiviert ag. : 1. diabeg, digantabeg, diratozh, hep reizh nag abeg, disol ; 2. dilusked ; *unmotivierter Schüler*, skoliad dilusked g.

unmündig ag. : dindan oad, dindan an oad, dindan e dud, minor.

Unmündigkeit b. (-) : [gwir] minorelezh b., basoad g.

unmusikalisch ag. : dic'houest da dañva ar sonerezh, serret e skouarn hag e spered d'ar sonerezh.

Unmusikalität b. (-) : dic'houested da dañva ar sonerezh b.

Unmut g. (-s) : gwallimor b., rec'h g., malañjer g., dispiljadur b., moulbennerezh g., mouzherezh g., bolontez fall b., beunegezh b., amlaouenidigezh b. ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant.

unmutig ag. : rec'het, moulbennek, mousklennek, imoret-fall, loariet, gwall imoret, malañjerek, ginet, treuffez, mouzhet, beunek, amlaouen ; *er ist unmutig*, en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret-fall eo, loariet eo, bout ez eus kogus ar an heol, war e du fall emañ, aoz fall a zo ennañ, o c'hoefiñ emañ, koefivet eo e boch, kintoù a zo ennañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus ar an heol, fas rous a zo

outañ, aoz fall a zo ennañ, kamm eo e vlevenn, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù, mouzhet eo, emañ o vouzhañ.

unnachahmlich ag. : ha n'oufed ket drevezañ.

unnachgiebig ag. : dibleg, diblegus, digeflusk, start, tenn, diaes, reut, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, gourt, diaes ober outañ, rust, diramailh ; *er ist unnachgiebig*, un den start eo, dibleg eo, aheurtet eo, n'eus pleg ebet ennañ, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, ne bleg james, ne'z pez ket rezon gantañ james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo ur paotr reut, hennezh a zo rust ha didruez, ur paotr diramailh a zo anezhañ.

Unnachgiebigkeit b. (-) : diblegusted b., dibleg g., dihabaskted b., dihabaskter g.

unnachsichtig ag. : strizh, dizamant, didrugar, didrugarezus, didruez, dibardon, dibleg, kruek, start, digoant, digar, dihegar, dibalamour.

Adv. : dizamant, strizh.

Unnachsichtigkeit b. (-) : strizhder g., strizhded b., garvder g., rustoni b., didruez g./b., kruelder g., kruelded b., starter g., started b., diblegusted b., dibleg g.

unnahbar ag. : didostaus, diziraezus, dizarempredus, dreistdiraez, rok, dichek, uhel, bras, otus ; *er ist unnahbar*, n'eus ket tu da dostaat outañ, ned eus ket a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo.

Unnahbarkeit b. (-) : didostausted b., diziraezusted b., dizarempredusted b., rogentez b., rogoni b., randon g.

unnahrhaft ag. : [boued] blin, blank.

unnational ag. : divroadel.

Unnatur b. (-) : 1. tra dinatur g., tra fall g. ; 2. ardaouelezh b., faosted b.

unnatürlich ag. : 1. afetet, ardouüs, gaolek, orbidus, faos, ardaouel, amnaturel, kamambre ; 2. dinatur, direizh, fall ; *unnatürliche Genüsse*, falsplijadurezhioù lies., plijadurezhioù dinatur lies., plijadurezhioù fall lies.

Unnatürlichkeit b. (-) : afeterezh g., perzh bezañ ardaouel g., ardaouelezh b., perzh bezañ faos g., faosted b., perzh bezañ dinatur g.

unnennbar ag. : dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket envel, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret.

unnormal ag. : direizh, amreizh, ezreol.

unnötig ag. : diret, dreistezhomm, diezhomm, didalvoud ; *sie erschwert sich unnötig die Arbeit*, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas he labour da benn, emañ o klask tro da ziverrañ, emañ o klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, emañ o klask diaesterioù el lec'h ma n'eus ket anezho, emañ o klask luziadennoù, emañ o spazhañ laou ; *unnötig machen*, didalvoudiñ ; *wir verbrauchen unnötig zu viel davon*, ober a reomp diskempenn war an dra-se ; *sich unnötig Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra.

unnötigerweise Adv. : diezhomm, evit netra, hep redi.

Unnötigkeit b. (-) : diezhomm g., didalvoud g., didalvoudegezh b.

unnütz ag. : aner, didalvoud, didalvez, ven, dreistezhomm, diezhomm, toull, goull, null ; *das ist ganz unnütz*, n'eo mat da vann an dra-se, n'eus talvoudegezh ebet gant an dra-se, didalvoud eo an dra-se penn-da-benn, an dra-se ne servij da netra, ne c'hallomp ober na glas na sec'h gant an dra-se, an traoù-se ne reont splot ebet ; *unnütze Arbeit*, labour aner g., labour diwar goll g., labour wenn g., labour ven g., labour null g., kac'herezh g. ; *unnützes Begehren*, rekedoù graet en aner (ez ven) lies., rekedoù ven lies., rekedoù evit kaout nebeut a dra lies., rekedoù evit kaout ken nebeut all lies., rekedoù evit kaout mibiliajoù lies. ; *er ist nur ein unnützer Esser*, ne c'hounez ket e zour zoken, ur c'holl-e-voued g. (ur c'hac'h-moudenn, ur c'holl-bara, ur c'holl-boued, ur c'holl-e-vara, ul laer-e-vara, ul laer-e-voued, ul laer-e-amzer) a zo anezhañ, hennezh a zo kreñvoc'h war an debrñ eget war al labour, hennezh a zo gwelloc'h da zebriñ eget da labourat ; *man wirft mir vor, ein unnützer Esser zu sein*, rebech a reer din ar bara a zeban ; *sich unnütz Sorgen machen*, bezañ nec'hañset gant ket, kemer merfeti, ober biloù evit netra.

unnützerweise Adv. : en aner, ez ven, evit netra.

UNO b. (-) : [berradur evit **United Nations Organization**] aozadur ar broadoù unanet g. ; *die UNO*, ABU g.

UNO-Friedenstruppen lies. : [istor] tokarnoù glas lies.

unordentlich ag./Adv. : disparbuilh, diskramailh, digempenn, diskempenn, foutoullhek, difarle, distruj, difurlu, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskrelu, diharak, dijaoj, dispak, chelgenn, dizordren, dizordrenet, dizordret, dizurz, flav, fourdouilh, strouilh, didres, distumm, diginkl, direizh, distern ; *er ist unordentlich*, disparbuilh eo, n'eo ket klenk war e draoù, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn (diskempenn) eo war e draoù, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo, diroll eo, ur paotr fourdouilh eo ; *er ist unordentlich gekleidet*, un den strujet fall eo, hennezh a zo distumm, hennezh a zo ur struj warnañ, chelgenn eo dezhañ, ur strouilh a zo anezhañ, gwisket eo digempenn, gwisket dotu eo, diskempenn eo war e zilh, e wiskamantoù a zo diginkl, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod.

Unordentlichkeit b. (-) : diouer a urzh g., dizurz g., digempenn g., digempennadurezh b.

Unordnung b. (-) : 1. mesk g., meskadeg b., reuz g., dizurz g., bourrier g., keusturenn b., digempenn g., digempennadurezh b., fuilh g., fuilhadeg b., strafuilh g., stlabez g., direizhamant g., disolañs b., lapas g., fourdouilh g., luziatez b., luziadeg b., rouestl g., rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., teil g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g., kemmesk g., peñse g., stalabarn g., distalac'h g., kleubeurenn b. ; *bei ihm herrscht Unordnung*, difurlu eo an traoù en e di, diskrelu eo an traoù en e di, diskempenn eo war-dro e zi, lezel a ra e ti diskempenn, n'eo ket klenk war e draoù, n'eo ket kempenn war e draoù, digempenn eo war e draoù, diskempenn eo war e draoù, diabarzh e di a zo strujet fall, n'eus tamm urzh ebet en e di, distruj eo diabarzh e di, a-stlabez (a-bempoù, a-borc'hell, a-benn-porc'hell, en dizurz, a-strum, a-stribuilh-strabuilh) e vez an traoù

en e di, e di a zo arigrap, a-dreuz-fuilh emañ an traoù en e di, digabestr eo an traoù en e di, ur bourrier spontus a zo en e di, emañ o chom e Kerdrabas, emañ o chom e Kerflav, pebezh keustereunn en e di ! ; *alles in Unordnung bringen*, brellañ an traoù, ober gardenn, gardennañ, gardennañ pep tra, dispac'hañ pep tra, daoubenniñ pep tra, ober teil, disparbuilhañ pep tra, fourdouilh an traoù, lakaat pep tra a-tribouilh-strabouilh, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, direnkañ pep tra, diandellañ an traoù, diskempenn an traoù, lakaat an traoù a-dreuz-fuilh, lakaat freuz, lakaat an traoù a-bempoù, lakaat an traoù a-stlabez, lakaat pep tra en dizurzh, direnkañ pep tra, direizhañ pep tra, dizurzhiañ pep tra, tanfoeltrañ (didanfoeltrañ, difoeltrañ, foeltrañ) pep tra, lakaat pep tra en diroll, lakaat pep tra penn evit penn ; *in Unordnung geraten (kommen)*, dont dizurzh (reuz) en an-unan, dont da vezañ digempenn (dizurzh), diroudañ (Gregor), direizhañ ; *ihre Kleider waren in Unordnung geraten*, disparbuilhet e oa he dilhad war he zro ; **2.** [polit.] reuz g., freuz g., dizurzh g., dizurzhioù lies., dispac'h g., direizh g./g., direizhamant g., diveli g./b. ; *in der Stadt herrschte eine völlige Unordnung*, ne oa nemet reuz e kêr ; **3.** P. reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g.

unorganisch ag. : divuhez, anvevel.

unorganisiert ag. : anaozet, distern, fourdouilh, direizh, diroll, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok.

unorthodox ag. : kontrol d'an ortodoksiezh, kontrol d'ar reizhkelenneriezh, kontrol d'ar reizhkredenn.

unpaar ag. : **1.** ampar, dispar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **2.** [niveroù] ampar.

unpaarig ag. : **1.** ampar, dispar, a bep foar, parez ebet dezhañ, dibarezet ; **2.** [niveroù] gant niveroù ampar.

Unpaarigkeit b. (-) : amparded b.

unpädagogisch ag. : hag a ya a-enep reolennoù ar gelennoù.

unparteilich ag. / **unparteiisch** ag. : neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug, dilaziek, reizh.

Unparteiische(r) ag.k. g./b. : **1.** den neptu (didu, diduek, diuntu, diuntuek, hep doug na dizoug) g. ; **2.** [sport] *der Unparteiische*, an tredeog g.

Unparteilichkeit b. (-) : diduegezh b., diuntuegezh b., diuntu g., dizoug g., neptuegezh b., dilaziegezh b.

unpass ag. : diaes, kinglañv, morglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, brizhklañv, gweget, fall e gorf, dic'hraet.

unpassend ag. : **1.** dijaoj, na zere ket, hag a zijaoj, amzere, dibarezet, forzh petra, n'eus forzh petra ; *unpassend angezogene Frau*, maouez dijaoj b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b., loukezenn b., stramm g. ; **2.** amzereat, dizereat, amzere, dizoare ; *unpassende Worte*, gerioù dizampart lies. ; **3.** dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, dibropoz, er-maez a goulz, er-maez a bred ; *unpassender Zeitpunkt*, dibred g., digoulz g.

unpassierbar ag. : diagerzhus, dizarempredus, didreuz, didreuzus, didreuzadus, direizhus.

unpässlich ag. : diaes, kinglañv, damglañv, gouglañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, brizhklañv, morglañv, gweget, un tammig klañv, fall e gorf, dic'hraet ; *ich fühle mich unpässlich*, diaes eo din, kinglañv (damglañv, peuzklañv) on, ne ya ket mat ganin, n'emaon ket war va zu, klañv-diglañv on, dihet on, n'emaon ket mat em c'hroc'hen, korf fall am eus, n'emaon ket mat, gant ar ginglañv emañ ; *ich esse keine Krabben : ich fühle mich unpässlich danach*, me ne zebran ket a granked : sammet e vezan war o lerc'h (diaes e vezan goude, diaezet e vezan goude, ne vezan ket mat goude, dont a reont da neuñviñ war va c'halon goude).

Unpässlichkeit b. (-) : damgleñved g., fallaenn b., diaezamant g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g., kinglañv b.

unperiodisch ag. : amvareadek.

unpersönlich ag. : **1.** dibersonel ; *unpersönlicher Brief*, lizher dibersonel g. ; *unpersönlich werden*, dibersonelaat ; **2.** yen, digas, diseblant ; **3.** [yezh.] dibersonel, dic'hour.

Unpersönlichkeit b. (-) : [yezh.] dibersonelezh b.

unpfändbar ag. : [gwir] **1.** ansezizadus, na c'heller ket sezizañ diseziz, dizalc'hus ; **2.** na c'hall ket bezañ roet da ouestl, na c'hall ket bezañ roet e gouestl.

unpoliert ag. : **1.** dilufr, dilevn, rust, ruskek, garv ; **2.** [dre skeud.] difeson, dizoare, rust, diseven, disneuz, gros.

unpolitisch ag. : n'eo ket troet gant ar politikerezh, na ruz na gwenn.

unpopulär ag. : brud fall dezhañ, brudet fall, dispiljus d'an holl, amvrudet, ampoblek.

unpraktisch ag. : **1.** diakuit, dornet fall, distu, didu, loaiek, dizampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek, divalav, disneuz d'ober udb, treuzek ; **2.** diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk, anhedenn, anhebleustr.

unpräzis ag. : diresis, dispis, displann.

unproblematisch ag. : digudenn, dilu, karantezus d'ober.

unproduktiv ag. : difrouezhus, difonn, dilañs ; *unproduktives Geld*, arc'hant sec'h g., arc'hant louedet g., arc'hant laosk g., kevala marv g. ; *Geld unproduktiv lassen*, lezel arc'hant da louediñ, leuskel arc'hant da verglañ ; *unproduktiv bleiben*, chom da louediñ, chom da verglañ.

unproportioniert ag. : digevatal, digempouez.

unpünktlich ag. : diwezhat, dale gantañ, gant dale, andik.

Unpünktlichkeit b. (-) : dale g., dilerc'h g., andiktet b.

unqualifizierbar ag. : [emzalc'h] dizoare, na c'heller ket doareañ.

unqualifiziert ag. : **1.** *ich bin dafür unqualifiziert*, kement-se n'emañ ket em c'harg, n'em eus ket an emell war an dra-se, an dra-se n'eo ket diouzh va micher, n'emañ ket an dra-se em emell (em dalc'h), n'em eus netra da welet eno / an dra-se n'eo ket eus va gwir / an dra-se n'eo ket eus va micher / n'em eus beli ebet war gement-se ; **2.** arvarus, diasur, disur.

unquietschig ag. : diwigour.

unrasiert ag. : ur barv garv gantañ, ur barv rust gantañ.

Unrast b. (-) : **1.** birvilh g., difretezh g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., an hej hag ar prez,

lavig g., ar c'has-digas g., fourgas g., kabal b., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., bec'h g. ; **2.** nec'h g., enkrez g., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., maritell b., trabas g., tregas g., trevell g., bec'h g.

Unrat g. (-s) : **1.** fank g., kailhar g., bourrier g., kramenn b., loustoni b., loustaj g., lousteri b., loudouriezh b., lousnez b., stronk g., stroan g., strod g., strodenn b., taras g., karasenn b., mardoze g., mailhemouzenn b., lastez str., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., karzhien g., lapas g., lorgnez str., goannaj g., moc'haj g., hoc'haj g., strogellaj g., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., kaoc'h g., viltañs g., stlabez g., strouilh g., brenn str. ; *ein Stück Unrat*, ul lastezenn b., ul lorgnezenn b. ; **2.** P. *Unrat wittern*, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout emañ e doaz e go, santout peseurt c'hoari zo en hent.

unrationell ag. : anpoellel, anpoellek, enepoell, direzon, diheboell.

unrätlig ag. / **unratsam** ag. : divat, diaviz, amzereat, dizereat.

Unratsamkeit b. (-) : diavizded b.

unrealistisch ag. : divirion, diveiziadek.

unrecht ag. : **1.** fall ; *den unrecchten Schlüssel nehmen*, kemer an alc'hwez fall ; *in unrechte Hände fallen*, kouezhañ etre daouarn fall, kouezhañ en un toull fall ; *etwas ist ihm in die unrechte Kehle gekommen*, aet ez eus un tamm boued en e doull kontrol (en e doull enep), aet ez eus udb en e doull gaou ; *das hast du am unrecchten Ort angebracht*, ne oa ket al lec'h reizh evit lavaret seurt traoù, staget ez poa da varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; *an den Unrecchten kommen (geraten)*, c'hwitañ war an den mat, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, na gavout an den a vefe diouzh an-unan (an den reizh, an hini a glasker), degouezhout gant an hini n'eo ket dleet.

2. dibred, divare, digoulz, en digoulz, d'ur c'houlz dibred, e gwall amzer, e poent fall, digoulzik, er-maez a goulz, er-maez a bred, kent an amzer, e gwall amzer ; *zur unrecchten Stunde*, da un eur n'ez eo ket dleet (Gregor), en digoulz, e gwall amzer, e poent fall ; *komme ich unrecht ?* ha direnkañ a ran ac'hanoc'h ? ; *Sie kommen unrecht*, degouezhout fall a rit, digoulzik e tegouezhit, kouezhañ paour a rit, dont a rit e poent fall.

3. direizh, disleal, enepreizh, diwir, diwirion, dizeeun, dreistreizh ; *unrecht haben*, bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), fiziañ ; *da hast du unrecht (daran) getan*, pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se, gwallc'hraet ac'h peus bet oc'h ober an dra-se ; *jemandem unrecht geben*, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *jemandem unrecht tun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., pec'hiañ e-keñver u.b., ifamañ u.b. ; *das ist unrecht*, ur vezh eo ober kement-se, pec'hed eo kement-se, fall eo ober an dra-se ; *unrecht Gut gedeihet nicht*, madoù gwall berc'hennet biskoazh n'o deus prosperet, bleud an diaoul a ya da vrenn hag ar brenn da netra, arc'hant danzeet-fall a ya da fall, ar madoù a zeu dre an hent fall 'zo diaes-meurbet da ziwall,

an traoù ne zeuont ket a berzh vat ne reont ket tro vat, dibaot ur sac'h na rank freuzañ pa vez bet Paol Gornek ouzh e gargañ, ar pezh a zeu diwar goust an diaoul a ya d'e houarnañ, an arc'hant a zeu a-berzh an diaoul a zistro buan da houarnañ Paol, an arc'hant deuet a berzh fall ne zeuont ket da benn vat, an arc'hant dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel.

Unrecht n. (-s) : gaou g., gwall g., dizeeunder g., noaz g. ; *Unrecht leiden*, bezañ graet gaou ouzh an-unan ; *Unrecht haben*, bezañ en e c'haou (er gaou, ar gaou gant an-unan), fiziañ ; *im Unrecht sein*, bezañ en e c'haou, bezañ en e wall, fiziañ ; *mit Unrecht, zu Unrecht*, e gaou, diwar c'haou, dre c'haou, hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, a-enep gwir, hep ket a wir, ent direizh ; *er wurde zu Unrecht getadelt*, karezet e voe e gaou ; *jemandem Unrecht geben, jemanden ins Unrecht setzen*, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *nicht mit Unrecht, nicht zu Unrecht*, gant abeg, gant gwir abeg, n'eo ket hep abeg e ..., n'eo ket dre c'haou e ... ; *es geschieht mir Unrecht*, gaou a vez graet ouzhin, ifamet on ; *Unrecht tun*, ober ar fall, ober an droug, ober droug ; *jemandem Unrecht tun, jemandem ein Unrecht antun, jemandem ein Unrecht zufügen*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober noaz ouzh u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *da hast du Unrecht (daran) getan*, pec'hed (fallentez) e oa ober kement-se, vil eo ar pezh ac'h peus graet, te ac'h peus bet pec'hed marvel oc'h ober an dra-se ; *besser Unrecht leiden als Unrecht tun*, tudoù keizh, pa voc'h marv c'hwil vo reizh - an hini a ra vad e-lec'h droug d'ar baradoz en em zoug - tud fall, abred pe ziwezhat ho po greun diwar hoc'h had - an neudenn eeun eo ar wellañ - gwell eo reiñ eget aloubiñ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet.

unrechtlich ag. : **1.** direizh, disleal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion ; **2.** er-maez lezenn, enep al lezenn, enep lezenn, dilañvas, direizhwir, direizhwiriek ; **3.** dizonest.

Unrechtlichkeit b. (-) : direizhded b., eneplezennelezh b., dizonestiz b., dizeeunder b., dizeeunder g., direizhwirieghez b., direizhwir g., dizonestiz b.

unrechtmäßig ag. : **1.** direizh, disleal, dileal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir, diwir, diwirion, direizhwir, direizhwiriek ; **2.** er-maez lezenn, enep al lezenn, enep lezenn ; *sich unrechtmäßig bereichern*, dont da vezañ pinvidik dre gammdroioù.

Unrechtmäßigkeit b. (-) : direizhwirieghez b., direizhwir g., direizhded b., amreizhded b.

Unrechtsbewusstsein n. (-s) : skiant an droug hag ar mad b.

Unrechtsregime n. (-s,-/s) : renad dilezenn g., renad enepbonreizhel g.

unredlich ag. : dizonest, disleal, dieeun, diwir, diwirion, dizeeun, biziez, diahelet, dihentet ; *sich etwas auf unredliche Weise aneignen, etwas unredlich erwerben*, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez.

Unredlichkeit b. (-) : dizonested b., direizhded b., dizonestiz b., dieeunded b., dieeunder g., dislealded b., dislealder g., falsentez b.

unreell ag. : 1. dizonest, disleal, dieeun, diwir, diwirion, dizeeun ; 2. dizereat, amzereat ; 3. angwerch'hel, n'eus ket anezhañ.

unregelmäßig ag. : dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digenreol, amreol, digompez, diblaen, mareadus, amvareadek, a-stroñs, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare ; *in unregelmäßigen Abständen*, **a**) [amzer] taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-brantadoù, dre gasadennoù, a-radoù (Gregor) ; **b**) [egor] bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-bell-dabell, a-rabinadoù ; *er wäscht sich (t-rt) unregelmäßig*, ne ra nemet ur gwalc'hiñ d'e gorf bep an amzer ; *unregelmäßig arbeiten*, pismigellat, labourat dizingal.

Unregelmäßigkeit b. (-) : direizhder g., direizhamant g., amreizhded b., direizhenn b., direolerezh g., direoliegezh b., digenreolded b., digenreolder g., disolañs b., dizingalded b., dizingalder g.

unregierbar ag. : angouarnadus, direnadus, direnus, disturiadus, disturius.

unreif ag. : 1. [louza.] diazv, diañv, diveür, glas, dizarev, war zareviñ, amzarev, araskl ; *unreife Früchte*, frouezh krotous str., krotouzed lies. ; *unreife Früchte sammeln*, krotousa ; 2. [tud] diveür, n'eo ket diazez e spered c'hoazh, n'eo ket deuet en e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'e oad gour c'hoazh, n'eo ket deuet d'ober ur gwaz c'hoazh, n'eo ket go an toaz gantañ c'hoazh, re yaouank ; 3. [goulenn, diviz] re abred, diazv ; 4. [mezeg., bredoniezh] ankaezourek, digaezour.

Adv. : *Bananen werden unreif geerntet*, kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.

Unreife b. (-) : 1. diazveter g., diazveted b., diazvdre g., dizarevder g., glasted b., glaster g., diañvder g., diañvded b. ; 2. [mezeg., bredoniezh] ankaezouregezh b., digaezouregezh b.

unrein ag. : dic'hlan, dibur, kemmesket, lous, loudour, loudourek, louan, hudur, hakr.

Unreine(s) ag.k. n. : brouilhed g. ; *ins Unreine schreiben*, ober ur brouilhed.

Unreinheit b. (-) : loudouriezh b., dic'hlanded b., hudurniezh b., likaouerezh g., hakrder g., hakrded b.

unreinlich ag. : lous, loudour, loudourek, louan, P. heugus.

Unreinlichkeit b. (-) : loustoni b., loudouriezh b.

unrentabel ag. : difonn, diaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, diampled, diampletus, dizampled, didalvez, difrouezh, dilañs, amaskorus, amhelvus.

Unrentabilität b. (-) : diampletusted b., diaskorusted b., displetusted b., displetuster g., amaskorusted b., amhelvusted.

unrettbar ag. : diremed, na c'haller ket saveteiñ.

Adv. : *unrettbar verloren*, kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel, n'eus mann d'ober evitañ.

unrichtig ag. : gaou, faos, diwir, diwirion, fazius, faziek, direizh, amwir, andik.

Unrichtigkeit b. (-) : faosoni b., diwirded b., direizhded b., falsentez b., andikted b., amwirded b., faziegezh b.

unritterlich ag. : digourtes, diseven.

Unruh b. (-, -en) : [horolaj] achaperez b. ; *die Unruh eines Uhrwerks in ihrem Gang stören*, direizhañ achaperez un horolaj.

Unruhe b. (-, -n) : 1. birvilh g., difretezezh g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., hej g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h g., firbouch g., dever g., charre g., keflusk g., remu g., bec'h g.

2. freuz g., reuz g., trouz g., turmud g., tabut g., taol-freuz g., stlabez g., trubuilh g., dispac'h g., arvelloù lies., bec'h g., direizh g./b., direizhamant g., dizurzhioù lies., kabal b., keflusk g., eilpenn g., meskailhez g./b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., keusteuenn b., fourgas g., troublien b., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl ; *soziale Unruhen*, difretezezh sokial g., sachoù sokial lies., reuzioù sokial lies., reuz ha trouz (freuz ha reuz, ur freuz hag un dispac'h, keflusk, troublien, trubuilh, rouestl) war an dachenn sokial, dizurzhioù lies. ; *es kam zu Unruhen*, keflusk a savas, freuz a savas, reuz a savas ; *die Unruhe im Volk war groß*, sevel a rae ur pezh pigell, ar bobl a oa o virviñ, bras e oa an turmud a save e-kreiz an dud ; *gärende Unruhe*, turmud g. ; *Unruhe stiften*, degas tabut (trouz, glazentez, rouestl), teuler troublien, plantañ reuz, fichañ trouz, c'hoari e gi, lakaat disrann etre an dud, c'hwezhañ war an tan, fourgasañ, c'hwezhañ trubuilh er vro, lakaat trubuilh ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, keloù reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz.

3. nec'h g., nec'hañs g., bec'h g., enkreiz g., enkreizenn b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., turlut g., chif g., esgoar g., harell g., malañjer g., treboul g., troublien b., troubl g., trefu g., tregas g., trabas g., trevell g., turmud g., preder g. ; *in Unruhe sein (geraten)*, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, kaout nec'hamant, bezañ enkreizet (nec'het, nec'hek), bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ kourmoul war e spered, sevel enkreiz en an-unan, sevel enkreiz gant an-unan, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreiziñ, en em enkreiziñ, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezamant, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, en em chaokat, chalañ, en em ambreniñ, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, trefuiñ, turlutañ, turmudañ, chifañ, bezañ sammet e spered, bezañ diaes e benn, na vezañ trankil, bezañ karget e vazh a spenn ; *in Unruhe versetzen*, rentañ trubuilhet, reiñ tregas da, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, lakaat

sevel enkreiz gant u.b., reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, trefuiñ, chifañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, malañjeriñ, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober diaez da, ober enk da, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, fourgasiñ, trevelliñ.

Unruhegeist g. (-es,-er) : ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g.

Unruhestifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., trubuilhenn b., atizer g., atahiner g., hegazer g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., iriennet g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., trubuilher g., strafuilher g., paotr an drailh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g., ficher trubuilh, ficher g., fourgaser g. ; *er ist ein echter Unruhestifter*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ.

unruhig ag. : 1. rust, diroll ; *das Meer ist unruhig*, gwall vor a zo, rust eo ar mor, diroll eo ar mor ; *das Meer wird unruhig*, diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor.

2. fich-fich, bouljant, bouljus, fourgasus, filius, lusk-dilusk, fiñv-difiñv, fiñv-fiñv, fiñvus, hedro, tro-didro, abil ; *unruhig schlafen*, treiñ ha distreiñ en e wele e-pad an noz, kaout ur gwall nozvezh, merat en e wele ; *die Kinder werden unruhig*, meskañ a ra ar vugale ; *unruhiges Kind*, diaoul a vogel, tamm fistoul g., paotr fistoulik g., hinkin a vogel, bugel hag a zo evel war orjal g., bugel charre gantañ atav, fistouler g., firboucher g., fourdouilh g., Kerdrubuilh g., laviger g., fiñver g., bugel abil g., bugel n'eo ket evit e izili g., marc'h an abil g., breser g., breskenner g., trapikell b., mesker g., krouadur imboudet diwar an diaoul g., bugel ur revr bervet dezhañ g., turmud g., bugel holen kras en e revr g., bugel poazh a revr g., bugel gwidal a vez atav o redek war-lerc'h e fri g., bugel na ra nemet lavigat g., bugel a vez lavig ennañ hep paouez g., bugel mesk ennañ g., bugel fich-fich g., bugel bouljant g., bugel bouljus g., bugel riboul-diriboul g., bugel brezik-brezek g., bugel gwad bev ennañ g., bugel na ra nemet kas-degas g., bugel atav mont-dont g., bugel atav loc'h-loc'h g., bugel atav lec'h-lec'h g., bugel a vez atav fiñv-fiñv g.

3. nec'het, nec'hañset, enkrezet, war enkreiz, un enkreiz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, strafuilhet, tregaset, chifet, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, trechalet, trefuet, chalet, e chal, prederiet, diaes e spered, malañjer, glac'harus, glac'haret, karget e vazh a spenn ; *ich fange an, unruhig zu werden*, erru ez eus bec'h warnon, deuet ez eus bec'h warnon, kouezet ez eus bec'h warnon, savet ez eus bec'h warnon, tamm-ha-tamm e teuan da gaout nec'hamant, en dihabaskter emañ, n'eo ket tranquil (samm et eo, strafuilhet eo, tregaset eo) va spered, diaes on lakaet, nec'het on, diaes eo va fenn, trubuilhet on, mesket eo va spered, trechalet on, trefuet on, kemer a ran safar, drouksantout a ran udb a zo da zont deomp, brizhaon am eus tamm pe damm, e chal emañ,

santout a ran c'hwen em loeroù, klevet a ran c'hwen em loeroù, sevel a ra c'hwen em loeroù, c'hwen a zo em loeroù.

unrühmlich ag. : dizellidus, dizellezus, dic'hloar, divrud, n'eo ket gwall vrudus, n'eo ket gwall glodus, n'eo ket gwall c'hlorius.

uns t-rt ha t-d-b evit **wir** : hon, ac'hanomp, ni, deomp, h.a. ; *das gehört uns*, deomp eo an dra-se ; *er gehört zu uns*, ganeomp emañ hennezh, unan ac'hanomp eo ; *bei uns zu Hause*, er gêr, en hon ti, du-mañ ; *ein Freund von uns*, ur mignon dimp-ni (deomp-ni), unan eus hor mignoned ; *grüßen Sie ihn von uns*, kasit (grit) hor gourc'hemennou dezhañ ; *sie haben uns geholfen*, int o deus bet hon skoazellet, skoazellet o deus bet ac'hanomp ; *wartet auf uns* ! gortozit ni ! gortozit ac'hanomp ! ; *sie haben sich über uns lustig gemacht*, c'hoarzhet o deus bet diwar hor c'hout ; *sie saßen neben uns*, azezet e oant en hor c'hichen.

unsachgemäß ag./Adv. : ankantrat, anperzhak, diazas, direizh, dijao, na zegouezh ket, amzere, amzereat, dizereat ; *unsachgemäße Verpackung*, pakadur dijao g. ; *etwas unsachgemäß behandeln*, ober brizhlavour, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober un tamm brizh labourat, na gaout an tu d'ober udb, na c'houzout an tu evit ober udb, tapout skrilhed gant bazh ar yod, bezañ distu d'ober udb, na gaout neuz ebet da labourat, bezañ kleiz da labourat, brellañ, ober labour beleg, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat dibalamour, labourat evel mevel ar person, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost.

unsachlich ag. : 1. na gemer ket harp war ar fedoù, na glot ket gant ar beziadoù, diwirion, diveiziadek, dangorek ; *unsachliche Bemerkung*, diogeladenn disol b. ; 2. [dre astenn.] untuek, untu, gwelch.

Unsachlichkeit b. (-) : 1. dangoregezh b., diwirionded b. ; 2. [dre astenn.] untuegezh b. ; 3. diogeladenn disol b.

unsacht ag. : rust, garv, gouez.

unsagbar ag. : dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret.

unsäglich ag. : 1. dilavarus, dilavaradus, anlavaradus, dreistlavar, aneztaoladus, anezgeriadus, na c'heller ket eztaoliñ, na c'heller ket ezgeriañ, na c'heller ket lavaret ; 2. abominapl, ur spont, un diframm, un hiris, na pegeit.

unsanft ag. : rust, garv, gouez, diguñv, gour ; *dieser Lehrer ging unsanft mit den Schülern um*, ar c'helenner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa gour ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'helenner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale.

unsauber ag. : 1. dic'hlan, lous, loudour, loudourek, louan, lastezek, kailharek, moustrouilh, flav, hudur, hakr, kramennek ; 2. [dre skeud.] vil, dizonest, disleal, boufon, dizereat, amzere, dizoare, lous, hudur.

Unsauberkeit b. (-) : louser g., lousted b., louser b., lousnez b., loustaj g., loustoni b., loudouriezh b., digempennadurezh b., hakrder g., hakrder b., hudurez b., hudurnaj g., hudurnez b., koll-mezh g.

unschädlich ag. : 1. dizrouk, dinoaz, dizañjer ; 2. *jemanden unschädlich machen*, lakaat diwezh da zrougoberoù u.b., reiñ lamm d'u.b., dinoazañ u.b., lakaat diwezh da walloberoù u.b., mirout ouzh u.b. a noazout, dizorniañ u.b. ; *die Führer des Aufstandes unschädlich machen*, dibennañ an emsavadeg ; 3. [lu] *Sprengkörper unschädlich machen*, lemel an emors digant danvezioù-tarzh, diemorsañ danvezioù-tarzh.

Unschädlichkeit b. (-) : dinoazded b., dizañjerusted b.

unscharf ag. : mouk, dispis, displann, mesket, brumennek, lizennet ; *alles unscharf sehen*, bezañ ul lusenn war e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolerniñ, bezañ lizennet e zaoulagad, bezañ strafuilhet e zaoulagad, bezañ koc'hennet e zaoulagad, gwelet mouk, gwelet brumennek.

Unschärfe b. (-) : displannet b., displanner g., dispistet b., dispis g., displann g.

Unschärferelation b. (-) : [fizik] daveadur andiended b. ; *heisenbergsche Unschärferelation*, pennaenn an amzivarder b., pennaenn an andiended b., pennaenn an dizevoudadur b.

unschätzbar ag. : dibriz, dreistpriz ; *von unschätzbarem Wert*, dibriz, en tu all da bep priz, un dalvoudegezh dibriz dezhañ ; *dieses Schwert ist von unschätzbarem Wert*, talvoudegezh dibriz en deus ar c'hleze-se ; *er hat uns einen unschätzbaren Dienst erwiesen*, dreist e oa e sikour, mil rekouret e oamp bet gantañ, ur skor bras e oa bet deomp, un harp a bouez e oa bet deomp, un tamm mat a skoaz e oa bet deomp, ur rikour e oa bet deomp, ur skor (un harp) a-zoare e oa bet evidomp, talvezet en deus bet kalz deomp.

Unschätzbarkeit b. (-) : perzh bezañ dibriz g., diprizadusted b., dreistpriz g.

unscheinbar ag. : dister, disterik, disked, dilufr, divalav, divalavik, diliv ; *er ist klein und unscheinbar*, bihan a vent eo ha n'eus ken nemet liv dister warañ.

Unscheinbarkeit b. (-) : disterd b., distervez b., bihanez b.

unschicklich ag. : hudur, dizereat, amzereat, amzere, lous, gadal, lovr, dizoare, vil, dizonest, dijaol, divalav, distres ; *unschickliche Kleidung*, dilhad difournis lies.

Unschicklichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., hudurniezh b., dizonestiz b.

unschiffbar ag. : divageadus.

unschlagbar ag. : didrec'hus, difaezhus, n'eus ket tu da zont a-benn anezhañ.

Unschlitt n. (-s) : soav g. ; *mit Unschlitt einschmieren*, soavañ, induañ gant soav ; *mit Unschlitt eingeschmiert*, soavek ; *Stück Unschlitt*, soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Unschlitt zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g.

unschlittartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Unschlittkerze b. (-,n) : gouloù-soav g.

Unschlittstückstände lies. : koc'hien soav g.

unschlüssig ag. : 1. diziviz, hedro, boullant, divenn, tro-distro, tro-didro, diyoul, horell, silwink, war vordo, en amzivin, etre daou soñj, etre daou vennozh, etre daou benn e vennozh, etre daou c'hoant, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler,

amgred, en arvar, e salaviz ; *er ist noch unschlüssig*, emañ o tarlaskat, emañ etre 'n daou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, chom a ra war var, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh re vat petra ober, etre daou bleg emañ, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket c'hoazh war be du treiñ, ne oar ket c'hoazh a be du treiñ, ne ra na tre na lanv, ne ra neuz ebet, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ya war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, etredaouiñ a ra, o termal emañ, en amzivin emañ diwar-benn petra d'ober, en arvar emañ c'hoazh war ar pezh a zle ober, arvariñ a ra c'hoazh etre ober ha chom hep ober, o chipotal emañ c'hoazh, chom a ra war an entremar, chom a ra en entremar o klask gouzout pe du treiñ, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, e salaviz emañ ; *er ist ständig unschlüssig*, n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, ur pleg en deus da chom dalc'hmat war vordo ; 2. anskarus, ankrennus ; 3. [gwir] diziazez, disol, digantreizh.

Unschlüssigkeit b. (-) : diziviz g., amzivin g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù lies., arvar g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g.

unsmackhaft ag. : divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar ; *unsmackhaft machen*, divlazañ, goulariñ, disaouriñ.

Unsmackhaftigkeit b. (-) : divlazder g., goularded b.

unsmelzbar ag. : [kimiezh] dideuzus, dideuz, tanspirus.

unschmerzhaft ag. : dizrouk, diboan, diboanuis, digañvoù.

unschön ag. : divalav, digoant, digoantiz, digened, digenedek, digenedus, didres, diforch, disleber, disneuz, vil, dispiljus, dizoare, goular ; *unschöne Worte*, komzoù dispiljus lies.

Unschuld b. (-) : 1. dinammded b., dinammder g., digablusted b., digabluster g., diantegezh b., inosanted b. ; *ich wasche meine Hände in Unschuld*, gwalc'hiñ a ran va daouarn eus an dra-se, ar pezh a c'hoarvezo ne c'hoarvezo ket em c'hiriegezh (em gwallegezh), dianzavout a ran an disterañ kiriegezh er pezh a c'hoarvezo, didamall on diouzh pezh a c'hoarvezo ; *ich konnte meine Unschuld beweisen*, gallet em boa lakaat ar bec'h da vont pell diouzhin, gallet em boa prouiñ n'em boa graet netra ; 2. fleurenn b., flourenn b., flourdilizenn b., gwerc'hded b., kurunenn b., kouch g., hini glas g. ; *sie hat ihre Unschuld verloren*, diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he deus he fleurenn, kollet he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'houch, krazet he deus he gwerc'hded, prestat he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, kollet he deus he fich glas, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, labourer eo bet he jardin ; *er hat seine Unschuld verloren*, kollet en deus e hini glas, kollet en deus e bich glas, kollet en deus e werc'hded, krazet en deus e werc'hded, prestat en deus e werc'hded ; 3. [goapaus] *eine Unschuld vom Lande*, un inosantez eus diwar ar maez b., ur plac'h

yaouank eus Kerwazi b., buoc'hig an Aotrou Doue b., danvez gwreg Yann banezenn g.

unschuldig ag. : 1. dinamm, didamall, didamall a zroug, didamallus, divlam, digablus, diantech, dibec'h, dinoaz, inosant, diskarg ; *er ist völlig unschuldig*, n'en deus graet mann drouk ebet, kablus a netra eo, kablus war netra eo ; *jemanden für unschuldig erklären*, diskargañ (didamall, disammañ, digabluzañ, gwennañ, dizuañ) u.b. ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil*, barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; *jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist*, digablus eo kement den a zo tamallet dezhañ ur felladenn ken na vo prouet eo kablus hervez al lezenn ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen*, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *ein Unschuldiger*, un inosant g., un dianteg g. ; *als Unschuldiger sterben*, mervel dinamm ; 2. [relij.] *die Unschuldigen Kinder von Bethlehem*, an Inosanted lies., an Inosanted Santel lies., ar Sent Inosanted lies., an dianteged wenvidik lies. ; *Tag der Unschuldigen Kinder*, gouel an Inosanted g. ; 3. *den Unschuldigen spielen*, ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav ; *die Unschuldigen spielen*, ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

Unschuldsbeteuerung b. (-, -en) : diogeladur a zigablusted g., touadenn a zigablusted b.

Unschuldssengel g. (-s, -) / **Unschuldslamm** n. (-s, -lämmer) : [dre fent] 1. klouarenn b., pladenn b., plac'h klouar b., plac'h tanav b., tanavenn b., klufan b., seurez frank peder botez dindan ar bank b., seurez peder botez b., Gwerc'hez Vari b., pilpouzenn b. ; 2. sant ruz e dreid g., sant kolo g., pilpouz g., kazh born g., kazh gleb g., genoù gleb g., klouarenn b., lubaner g., luban g., klufan g., santig kolo g., mitouig g., den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., yudaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., paotr klouar g., gogez g., gwasker g.

Unschuldsmiene b. (-, -n) : [dre fent] pilpouzerezh g. ; *eine treuherzige Unschuldsmiene aufsetzen*, a) ober e sant kolo, c'hoari e santig kolo, ober an alvaon, c'hoari e sant ruz-e-dreid, ober e bilpouz, c'hoari e baotr tanav ; b) ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerc'hez Vari).

Unschuldssprobe b. (-, -n) : [gwir, istor] barn Doue b.

unschwer ag. : 1. digudenn, dihop, diskuizh, distriv, distrivus, aes, aezet, diboan, diboanuis, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; 2. dibounner, disamm, skañv.

Unsegen g. (-s) : prendenn g., gwalenn b., mallozh g./b., milligadenn b., gwallavel g., gwallchañs b., drouklamm g.,

droukvallozh b., droukvennozh b., drougavel b., gwalleur g./b., dizeur g./b., drougeur b., droukchañs b., gwalldaol g., gwallzarvoud g., bazhad b., gwallreuz g., reuz g., droukfortun b., feud g., gwallfortun b., dihet g., reuzeudigezh b., maleur g.

unselbständig ag. : diemren, e diazalc'h, amzalc'hiat.

Unselbständigkeit b. (-) : diemrenerezh g., diemren g., diazalc'h g., amzalc'h g.

unselbstständig ag. : diemren, e diazalc'h, amzalc'hiat.

Unselbstständigkeit b. (-) : diemrenerezh g., diemren g., diazalc'h g., amzalc'h g.

unselig ag. : 1. prendennus, gwallblanedennus, gwalldonkus, gwall, kollus, dizeur, dizeürus, dibardon, didec'hus, maleürus, gwallus ; *unselige Zeit*, reuziad g. ; 2. reuzidik, kaezh.

Unselige(r) ag.k. g./b. : reuzeudig g., reuzeudigenn b.

unser 1. hor, hon, hol [dre fazi omp, homp] ; *unser Haus*, hon ti g., hon ti deomp g., an ti du-mañ g. ; *unsere Mutter*, hor mamm b., an hini gozh du-mañ b. ; *unser Vater*, hon tad g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Großvater*, hon tad-kozh g., an hini kozh du-mañ g. ; *unser Sohn*, hor mab g., an hini yaouank du-mañ g. ; 2. deomp, ac'hanomp ; 3. hon hini, hor re ; *wir waren unser drei*, tri a oa ac'hanomp ; [relij.] *Vater unser*, Pater Noster g., Hon Tad g., pater b. ; *das Haus ist unser*, an ti-se a zo deomp-ni ; *es ist nicht euer Haus sondern unseres*, n'eo ket ho ti, hon hini deomp eo - deomp-ni eo an ti-se ha neket deoc'h-c'hwi ; *die Unseren*, hon tud, hor re ; *wir wollen das Unsere behalten*, c'hoant hon eus mirout hor madoù (mirout ar pezh a zo deomp) ; *wir haben das Unsere getan*, graet hon eus bet ar pezh a oa tu d'ober (hor seizh gwellañ, diouzh hor gwellañ-holl, hor seizh posupl, gwellañ ma c'hallemp, hor gwir wellañ), graet hon eus bet hor gwalc'h, klasket hon eus bet hor gwalc'h en em ziluziañ anezhi, graet hon eus bet a-nerzh-kalon kement a oa en hor c'halloud ; 4. raganv-gour : t-c'h evit **wir**.

unsereiner rag. / **unsereins** rag. : tud eveldomp, hor seurt, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni, hor seurt-ni ; *unsereiner kann sich das nicht leisten, unsereins kann sich das nicht leisten*, tud eveldomp n'o deus ket a-walc'h a aes evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *es steht schlecht um unsereinen, es steht schlecht um unsereins*, n'eo ket brav ar jeu evit tud eveldomp-ni, n'eo ket brav ar jeu evit hor seurt-ni ; *unsereinem kann das egal sein*, tud eveldomp-ni ne reont na forzh na brall eus kement-se, se ne ra mann ebet da dud eveldomp-ni, tud eveldomp-ni ne reont ket kaz a gement-se, tud eveldomp-ni n'emañ ket e chal gant kement-se.

Unserer-lieben-Frauen-Handschuh g. (-s, -e) : [louza.] brulu str., beskenn-an-ltron-Varia b., bisig an diaoul g., boked strak g., [yezh ar vugale] nunu str.

unsererseits Adv. / **unserseits** Adv. : eus hon tu, diouzh hon tu, en tu diouzhomp, evit pezh a sell ouzhomp, diouzh hor c'hostez.

unseresgleichen rag. / **unsresgleichen** rag. : an dud eveldomp, hor seurt-ni, ar seurt deomp-ni, ar seurt-ni.

unserethalben Adv. / **unserthalben** Adv. : abalamour deomp, evidomp.

unseretwegen Adv. / **unsertwegen** Adv. : abalamour deomp, evidomp, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre an abeg deomp, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwalllegezh.

unseretwillen Adv. / **unsertwillen** Adv. : evidomp, dre garantez evidomp, dre garantez ouzhomp, dre garantez en hor c'heñver, en hor c'herz, evit tremen diouzh hor c'hoant, d'hor gwall, en hor faot, en hor gwall, dre hor faot, dre hor gwall, en hor c'hiriegezh, en hor gwalllegezh.

Unserige rag. / **Unsrige** rag. : *der (die, das) Unsrige*, hon hini ; *die Unsrigen*, hor re.

unseriös ag. : n'eo ket gwall sirius, dibarfet ; *unseriös werden*, dibarfedañ.

unsers rag. : hon hini ; *das ist unsers*, deomp eo.

unsicher ag. : 1. diasur, douetus, arvarus, disur, amzivin, war var ; *meine Meinung darüber ist noch unsicher*, etre daou soñj emañ (n'em eus ket graet va soñj) c'hoazh a-zivout an dra-se, daousoñjal a ran, etre daou benn va mennozh (etre daou vennozh, etre daou c'hoant, en entremar, e mondiviz, en daoust) emañ c'hoazh ; *es ist noch unsicher, ob er kommt*, war var emañ c'hoazh ha dont a raio pe get, n'eo ket lavaret c'hoazh e teuo ; *unsichere Forderungen*, goulennou arc'hant douetus lies., fakturennoù arvarus lies., goulennou arc'hant a ranker kaout disfiz enno (diouto) lies., goulennou arc'hant a ranker bezañ war var outo lies. ; *unsicherer Blick*, sell a-gorn g. ; *er war in seinen Antworten unsicher*, lavar-dislavar e oa gant e respontoù, ne ouie ket kaer petra (penaos) respont.

2. [dre astenn.] argollus, risklus, dañjerus, bresk, arvarus, ankivil ; *unsicheres Gebiet*, tachenn argollus b., tachenn birilhus b. ; *unsichere Lage*, plegenn arvarus b., gwall blegenn b., stad arvarus b., stad diasur b. ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben*, bevañ en diasur.

Unsicherheit b. (-) : 1. entremar g., amzivin g., arvar g., mordo g.

2. disurentez b., andiogelroez g., arvarouriezh b., pirilh g. ; *die Unsicherheit hat überhand genommen*, nebeutoc'h-nebeutañ a zigelroez (a surentez) a zo bremañ, gounezet tachenn he deus an arvarouriezh, kresket eo an disurentez, emañ an disurentez o strujañ.

3. arvarusted b., arvaruster g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., diasurded b.

unsichtbar ag. : disgwel, diwel, diwelus, dihowel, diverz, diverzadus, diverzus ; *der Mond ist unsichtbar*, n'eus loar ebet, n'eus tamm loar ebet ; *unsichtbar machen*, diweluzañ.

Unsichtbarkeit b. (-) : diwelusted b., diweluster g.

unsinkbar ag. : diveuzus, anveuz, dioueledus ; *unsinkbares Schiff*, bag diveuzus b., bag anveuz b., lestr dioueledus g.

Unsinn g. (-s) : sotonî b., diotaj g., dibennaj g., lerbaj g., rambre g., diskiantadenn b., follentez b., follezh b., drocherezh g., brizherezh g., n'eus forzh petra, forzh petra, komzoù flav lies., koñchoù born lies., koñchennoù born lies., hailhonerezh g., tarielloù lies., rabadiezh b., kaozioù gwrac'hed kozh lies., koñchoù gwrac'h kozh lies., fidoriennoù lies., flugaj g., kontoù pikous lies., paribollennoù lies., siklezonoù lies., amoedaj g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., randonenn b., ranellerezh g., komzoù brizh lies., flugez str., flugezennoù lies., konirioù

lies. ; *das ist Unsinn*, n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sotonî tout, flugez eo se ; P. *Unsinn schwatzen*, glabousañ a bep seurt diotajoù, lavaret n'eus forzh petra, lavaret forzh petra, joadreañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelom, tennañ koñchennoù born eus e gelom, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'hennoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù, kontañ sorc'hennoù lu, lavaret drocherezh, kontañ kaozioù, dibunañ aridennadoù komzoù flav, kontañ konirioù ; *mach keinen Unsinn* ! nad a ket d'ober traoù diskiant (sotonioù, diotajoù), chom fur, nad a ket d'ober da rouz ; *so ein Unsinn* ! n'eus forzh petra ! forzh petra ! me 'ra goap ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur !

unsinnig ag. : sot-mat, brichin, direzon, diboell, diskiant, brell, dibenn, kontrol d'ar skiant-vat, droch, diaviz, brizh, flav.

Unsinnigkeit b. (-) : diskiantegezh b., diskianterezh g., diboellder g., belbi g., diboellegezh b., drocherezh g., brichinerezh g., brizherezh g., diavizded b.

unsinnlich ag. : 1. dizanvezel ; 2. [karantez] glan, ... a spered, ... spered, speredelaet.

Unsitte b. (-, -n) : pleg fall g., tech fall g., boaz fall g./b., kammober g., kammarver g.

unsittlich ag. : enepdivezek, divuhezegel, direol, dizereat, amzereat, dizonest, mezhus, divat, disolit, lik, direizh, brein, orgedus.

Unsittlichkeit b. (-) : enepdivezegezh b., divuhezegezh b., dizonestiz b., direoliezh b., dirollerezh g., hakrder g., hakrded b., librentez b., likentez b., orged g., orgediz b.

unsoldatisch ag. : na zere ket ouzh ur soudard, n'eo ket azas ouzh ur soudard.

unsolid ag. / **unsolide** ag. : 1. bresk, amgadarn, dizalc'h, distart ; 2. n'eo ket gwall sirius, dibarfet, disolit, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, diahelet, dihentet, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù ; *unsolid werden*, dibarfedañ ; *unsolide Person*, riboter g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., gaster kozh g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., louveg g., gadal g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., paotr kailh g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., bouc'h kozh / kozh bouc'h g. (Gregor) ; *unsolider Lebensswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., doareoù re zieub lies., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., diroll g., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reiilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., riblerezh g., frankizoù boufon lies., doareoù re libr lies.

unsorgsam ag. : digas, dibreder, dichal, disoursi, landreant, lizidour, landrennek, lezourek, lizidant, lugut.

unsozial ag. : enepkevredat ; *unsoziale Mieten*, feurmoù enepkevredat lies.

unsperrig ag. : dichastre, heglenk, n'eo ket landrammus, n'eo ket strobust, n'eo ket strobellus, n'eo ket strammus, n'eo ket chastreüs, n'eo ket fardellek, n'eo ket lastrus, n'eo ket ac'hubus.

unsportlich ag. : **1.** [den] n'eo ket troet gant ar sport ; **2.** [emzalc'h] disleal, fell.

Unsportlichkeit b. (-) : **1.** digasted e-keñver ar sport b. ; **2.** emzalc'h disleal g., emzalc'h fell g.

unsre rag. / **unsrige** rag. : hol, hon, hor.

unständig ag. : dizingal, direizh, direoliek, amreizh, digompez, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

unstät ag. : *sellit ouzh unstet*.

unstatthaft ag. : difennet, berzet, diasantus, dizegemeradus.

unsterblich ag. : divarvel, divarvus ; *unsterblich machen*, **a)** divarvelaat ; **b)** [dre skeud.] peurvudañ, lakaat da badout keit hag ar bed / lakaat da vezañ enoret endra bado ar bed (Gregor) ; [mojenn] *die Unsterblichen*, ar re n'int ket sujet d'ar marv / ar re a zle bevañ a-virviken (Gregor), ar re zivarvel, an divarveled ; *unsterblich werden*, divarvelaat.

Unsterblichkeit b. (-) : divarvelezh b., divarvusted b.

Unstern g. (-s) : planedenn fall b., gwallplanedenn b., gwallavel g., drougavel g., sord g., barr g., mallozh b./g., droukvalllozh b./g.

unstet ag. / **unstetig** ag. : **1.** furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, bouljus, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, berrboellik, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, pechar, pennadus ; *unsteter Mensch*, spered furluok a zen g., spered hedro a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., skañvelard g. / den hedro (berrboellig, a dro da bep avel) / skañvbenn g. / skañvbenne g. / penn skort g. (Gregor) ; **2.** kanteer ; *ein unstetes Leben führen*, bezañ furluok, bezañ boudedeo, bevañ evel ar Boudedeo (evel paotred ar guruzite, evel an dermajed), bezañ poazh e revr, redek e revr, na badout e nep lec'h, na badout e revr e nep lec'h, kaout kemenerien en e dreid, ren ur vuhez kanteer, bezañ bepred o tornañ ar pavez, bezañ bepred o tornañ bro, bezañ atav o redek ar c'hwitell, bezañ bepred o foetañ bro ; **3.** [mat.] *unstetige Funktion*, kevreizhenn digendalc'h b.

unstetig ag. : *sellit ouzh unstet*.

Unstetigkeit b. (-) : **1.** berrboellded b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g. ; **2.** [mat.] digendalc'h g.

unstillbar ag. : **1.** rankles, dirankon, don e gof, distambouc'h, distambouc'h war an debriñ, distambouc'h e galon, diwalc'h, diwalc'hus, glout, lontek, lontrek, lamprek, dislangour, marlonk, loufres, brifaot, gourmaonek, naonek ; **2.** didorrus, n'eus ket a derriñ dezhañ ; *unstillbarer Durst*, sec'hed didorrus g., sec'hed itik g., sec'hed n'eus ket a derriñ dezhañ g. ; **3.** [dre skeud.] *unstillbarer Wissensdurst*, c'hoant deskiñ dirankon g.

unstimmig ag. : dizunvan, diemglev ; *eine in sich unstimmige Argumentation*, un arguzennadur lavar-dislavar g.

Unstimmigkeit b. (-,-en) : **1.** dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., diemglev g., gwall intent g., diaesterioù lies. ; *es gab öfters Unstimmigkeiten unter den Geschwistern*, broc'hadennoù a oa alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz) a oa alies etre bugale an ti, diaesterioù a save alies etre bugale an ti ; *es hat nie Unstimmigkeit unter uns geherrscht*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp ; *es herrscht Unstimmigkeit zwischen den Eheleuten*, rouzet eo ar bloneg etre ar priedoù, hennon (diemglev) a zo etre ar priedoù ; **2.** fazi g. ; *in der Abrechnung gab es einige Unstimmigkeiten*, brouilhes a oa er gont, un dra bennak ne glote ket mat er fakturenn, fazioù a oa gant ar fakturenn, ne oa ket reizh ar gont.

unstofflich ag. : dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn.

unstrafbar ag. / **unsträflich** ag. : na c'hell ket bezañ kastizet, aotreet gant al lezennoù, didamalladus, diabegadus.

unstreitig ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, direndaelus, divarteze.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unstudiert ag. : **1.** dizesk, diskol ; **2.** savet war an taol, savet war an tomm, savet war an tach, savet war ar prim ; **3.** diwidre, diwe, didro, didroidell, diroufenn, displeg, diswe, didres, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, en un doare dichipot, diardoù, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, digamambre, digompliment, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, libr, netra dreist, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

unsühnbar ag. : dibardon.

Unsumme b. (-,-n) : tousegad brav (dornad mat) a arc'hant g., pochad mat a arc'hant g., pezhiaed moneiz g., sammad bras a arc'hant g., barlennad arc'hant b., sammad gouest g., arc'hantoù bras lies., arc'hant mat g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *Unsummen ausgeben*, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober droukzispignoù, ober kolladennoù.

unsymmetrisch ag. : digemparzh, digemparzhik.

unsympathisch ag. : dispiljus, erezus.

unsystematisch ag. : anreizhadel, anreizhadek, n'eo ket reizhiadek.

untadelhaft ag. / **untadelig** ag. / **untadlig** ag. : disi, didech, direbech, didamall, didamallus, diabeg, difestur, dilastez, divlam, diskandal, difazi, diabegadus, diabegus, divank, divis, difazi, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, hep si, hep nep si, hep ket a si, prop.

Untat b. (-,-en) : torfed skrijus g., gwalldaol euzhus g., mestaol euzhus g., gwall g., taol kailh g., viloni b. ; *alle Untaten, die ihr begangen habt*, an holl wall euzhus hoc'h eus graet, an holl walloù skrijus hoc'h eus graet.

untätig ag. : distrivant, distriv, dioberiant, dilabour, vak, vak warnañ, arouarek, chourek, dibreder, amoberiat, euver, difoutre, lizidant ; *untätig sein*, chom vak, chom d'ober netra, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, beuzetat, vakiñ, chom da louediñ ha da verglañ, ober mann, chom da baouez, chom da yariñ ; *was stehst du hier so untätig herum !* na chom ket aze da dortañ ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! ; *ständig untätig herumsitzen*, pladorenniñ, chom da baouez, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debrñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koul e voulig, ober e damm treuz ken distrafiñ ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), ruilhal plarik e voulig.

Untätigkeit b. (-) : dioberiadegezh b., anoberiadegezh b., dioberiantiz b., distriv g., vakter b., vakter g., dilabour g., didalvoudegezh b., arouaregezh b., lizidanted b. ; *zur Untätigkeit verurteilt*, na gaout taol ebet d'ober.

untauglich ag. : didalvoud, divarrek, fall, moan, divalav, distu, dic'houest, mat da netra, mat da vann ; *für den menschlichen Verzehr untauglich*, divevezadus, divat da veveziñ.

Untauglichkeit b. (-) : 1. didalvoudegezh b., divarregezh b., distu g., dic'houested b. ; 2. [lu] divarregezh b.

unteilbar ag. : dirannadus, dizarnaouus.

unteilbarkeit b. (-) : dirannadusted b.

unten Adv. : en traoñ, ouzh traoñ, en diaz, en dan, a-izel, a-leur, dianaou, dindan, a-zindan, diadraoñ ; *von unten*, eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre-zan, a zianaou, eus kaout traoñ ; *etwas von unten hervorziehen*, dindanaat udb ; *nach unten*, d'an traoñ, d'an diaz, ouzh traoñ, ouzh dianaou, war draoñ, war-

naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ ; *dort unten*, en diaz, en traoñ ; *von oben nach unten*, a-ziwar-laez, diwar al lein, eus an nec'h (eus ar c'hrec'h) d'an traoñ, eus an uhel d'an izel, diouzh al laez betek an traoñ ; *von oben bis unten*, a) a laez da draoñ, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ, ken war an uhel ken en traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, eus an nec'h betek an traoñ, eus penn an nec'h betek an traoñ, eus ar barr d'ar strad, eus tal krec'h betek traoñ ; b) [dre skeud.] penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-ha-troad, penn-ha-korf-ha-troad, leizh ar gudenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten auf*, eus an traoñ d'an nec'h, eus penn an traoñ betek krec'h ; *von unten her*, eus an traoñ, eus an diaz, dre zindan, a-zindan, dre-zan, a zianaou ; *weiter unten*, donoc'h c'hoazh, izeloc'h c'hoazh, pelloc'h en traoñ, muioc'h en traoñ, traoñoc'h c'hoazh ; *unten am Berge*, e traoñ (e-harz) ar menez ; *unten am Rock*, e traoñ ar vroz ; *unten im Tal*, e traoñ ar ganienn, e dianaou ar ganienn ; *siehe unten*, sellit izeloc'h, sellit dindan, sellit un tammig pelloc'h, lennit an notenn amañ izeloc'h ; *unten liegen*, a) bezañ en traoñ (en diaz, dindan) ; b) na vezañ evit u.b., bezañ an tu koll gant an-unan.

untenan Adv. : en traoñ, en diaz.

untendrunter Adv. : (t-rt pe t-d-b) dindan, izeloc'h, a-is.

untenher Adv. : dre zindan, dre an traoñ, a-zindan.

untenherum Adv. : P. *er mag Frauen, die untenherum etwas füllig sind*, merc'hed gant revrioù kuilhik (gant revrioù kiget mat, gant revrioù tevik) a blij dezhañ.

untenhin Adv. : d'an traoñ, ouzh traoñ, war draoñ, d'an diaz, war-naou, war bouez-traoñ, pouez-traoñ gantañ, traoñ gantañ.

unter

I. Araogenn (t-rt pe t-d-b)

1. (en egor) :

a) dindan, edan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da

b) e-touez, da-douez, e-mesk, e-meskoù, da-vesk, a-douez, e-metou, a-vetoù, gant, etre, kenetre, e-kreiz

2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro

3. (keñver isurzhañ) dindan

4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e

II. Anv-gwan

1. izel, izeloc'h, izelañ

2. unterste(r,s)

III. 1. lodenn un adverb kevrennek

2. rakverb rannadus pe stag

I. Araogenn (t-rt pe t-d-b) :

1. (en egor) : a) dindan, edan, e-barzh, izeloc'h eget, a-is da, a-zindan, a-zan ; *unter Wasser stehen*, bezañ beuzet, bezañ leun a zour, bezañ chaget (sac'het) an dour war an dra-mañ-tra / bezañ beuzet gant an dic'hlan / bezañ beuzet gant ul liñvad dour (Gregor) ; *hol den Koffer unter dem Bett hervor*, tenn ar valizenn a-zan (a-zindan) ar gwele ; *unter der Brücke hindurchfahren*, tremen dre zindan ar pont, tremen dre zan ar pont ; *unter der Tür durchschieben*, lakaat da dremen dre zindan an nor, silañ dre zan an nor ; *unter der Tür durchsehen*, sellet dre

zindan an nor, sellet dre zan an nor ; *die Katze liegt unter dem Tisch*, astennet eo ar c'hazh a-zindan an daol ; *unter Wasser schwimmen*, neuñviñ e don an dour (dindan gorre an dour) ; *unter der Erde*, dindan douar, dindan zouar ; [mengleuz] *unter Tage*, e foñs ar vengleuz ; *unter freiem Himmel*, dindan an amzer, e kambr ar stered, e-barzh liñselioù sant Pêr, dindan ar billig vras, en amzer, en amzer vras, dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel ; *unter dem 48. Grad nördlicher Breite*, e 48° ledred hanternoz ; *etwas unter die Füße treten*, bresañ udb., gwaskañ udb., mac'hañ udb., moustrañ udb. ; *das Blut spritzte unter den Schlägen*, strinkañ a rae ar gwad dindan an taolioù ; [dre skeud.] *jemanden unter die Füße treten*, gwaskañ u.b., mac'hañ u.b., mac'homañ u.b. ; *unter demselben Dach wohnen*, bevañ dindan an hevelep toenn ; [dre astenn.] *etwas unter hundert*, kant war-bouez nebeut, kant war un nebeud, kichenik kant, prestik kant, ur c'hant bihan bennak, un tammig nebeutoc'h eget kant ; 15° (*fünfzehn Grad*) *unter Null*, 15° (pemzek derez) dindan mann (dindan O-gwan) ; *unter achtzehn Jahren*, betek (dindan) triwech'h vloaz ; *unter dem Preis verkaufen*, gwerzhañ war goll ; *das bekommst du nicht unter zwanzig Euro*, ne gavi ket an dra-se da brenañ dindan ugent euro, ret e vo dit lakaat ugent euro d'an nebeutañ evit prenañ an dra-se, koustañ a raio an dra-se ugent euro dit d'an nebeutañ, ne vo ket gwerzhed dit a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhed dit evit nebeutoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhed dit rabat ugent euro, ne vo ket gwerzhed dit dindan ugent euro ; [dre skeud.] *das ist unter meiner Würde*, ne c'hallan ket en em izelaat kement-se, mezh a vefe din (fae a vefe ganin) ober an dra-se, mezh a vefe ganin hen ober ; *das ist unter aller Kritik*, se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; *eine Arbeit unter den Händen haben*, bezañ ul labour war ar stern (ul labour war ober, ul labour war ar portolof) gant an-unan ; *unter der Hand*, *unter dem Ladentisch*, dre guzh, dre laer, dre zindan, e kuzulig, a-gildorn ; *jemandem etwas unter die Nase reiben*, c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b. ; *alle unter einen Hut bringen*, lakaat emglev etre an holl, unvaniñ speredoù an dud, plaenaa ar c'hemmoù ; *unter dem Deckmantel der Freundschaft*, digarez (war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van, e-digarez) bezañ ur mignon ; *unter falschem Namen reisen*, bezañ en un anv faos evit beajiñ.

b) e-touez, da-douez, e-touesk, da-douesk, a-douez, dre-douez, e-mesk, e-meskoù, da-vesk, e-metoù, a-vetoù, gant, etre, kenetre, dre-vesk, a-vesk, da-vesk, kreiz-etre, e-kreiz etre, e-kreiz, war-greiz, a-greiz ; *einige unter uns*, un nebeud tud en hon touez, un nebeud tud en hor metoù, un nebeud tud en hor meskoù, un nebeud tud en hor c'hreiz ; *sich unter das Volk mischen*, mont da-douez an dud, mont da-vesk an engroez, en em silañ e-touez an dud, mont e-mesk an druilh, mont e melloù an dud ; *unter uns*, etrezomp, etrezo ha me ; *unter uns gesagt*, kement-mañ etrezomp, kement-mañ kenetrezomp, kement-mañ ent prevez, lakait an dra-se dindan ho potoù, lavaret a ran an dra-se etre c'hwi ha me ; *das*

bleibt unter uns, ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vefe klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! grik war se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; *unter Freunden*, etre mignoned ; *sich unter die Zuschauer mischen*, en em silañ e-touez an arvesterien, mont da-vesk an arvesterien, mont e melloù an arvesterien ; *er war unter ihnen*, ganto e oa, unan anezho e oa, en o zouez e oa ; *Hölderlin gehört unter die Klassiker*, ur skrivagner klasel a zo eus Hölderlin, Hölderlin a zo da lakaat e-touez ar skrivagnerien klasel, e-mesk ar skrivagnerien klasel emañ Hölderlin ; *schreiben Sie das unter die Unkosten*, lakait an dra-se a-gevret gant ar mizoù all ; [dre skeud.] *unter Schmerzen sterben*, kaout ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm ; *unter vier Augen*, ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen*, me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *unter anderem (unter anderen Dingen)*, e-mesk (e-touez) traoù all.

2. (en amzer) e-pad, e-kerzh, e-doug, e-tro ; *unter dem heutigen Datum*, hiziv an deiz, en deiz a hiziv ; *unter der Arbeit*, e-pad al labour, e-kerzh al labour ; *unter dem Essen*, e-pad (e-kerzh) ar pred ; *unter Tag*, e-pad Doue an deiz, an deiz-Doue ; *unterwegs (kozh : unter Weges)*, war an hent, en hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, war veaj ; *unterdessen*, e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz.

3. (keñver isurzhiañ) dindan ; *unter jemandem stehen*, bezañ isurzhied u.b., bezañ iskargiad u.b., bezañ dindan u.b. ; *unter jemandem dienen*, bezañ dindan renerezh u.b., bezañ e servij (e gourc'hemenn) u.b. ; *unter Wilhelm II.*, dindan renerezh Gwilherm II, dindan Wilherm II, da vare (dindan ren) Gwilherm II ; [dre astenn.] *unter den Gesetzen stehen*, bezañ sujet (dleout doujañ) d'al lezennoù ; *unter Aufsicht stehen*, bezañ graet diwall (gward) war an-unan, bezañ taolet evezh ouzh an-unan, bezañ e gward, bezañ dindan ward ; *unter dem Schutze von*, dindan gwarez (askell) u.b. ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an*, diwar oksidatur e teu mergl war an houarn ; *unter etwas leiden*, gouzañv (kaout pinijenn, bezañ dalc'het, diwaskañ poan) gant udb, reuziñ ur boan bennak, bezañ gwasket gant ur boan bennak.

4. (keñverioù difetis) gant, dre, o vezañ, war, e ; *was verstehst du unter diesem Ausdruck ?* petra ac'h eus c'hoant da reiñ da intent gant an dro-lavar-se ? peseurt ster 'zo da reiñ da'z pomm-lavar ? ; *unter diesen Umständen*, an traoù o vezañ evel m'emaint, m'emañ e-giz-se ; *unter der einen Bedingung, dass ...*, en diviz ma, war an diviz ma, gant ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; *unter dem Vorwand*, digarez, war-zigarez, e sigur, war-sin, e-skeud, war-neuz, war-van ; *unter dem Vorbehalt, dass ...*, war-bouez ma, gant ma, a-bouez ma, war an

diviz ma, en diviz ma ; [gwir] *unter Ausschluss der Öffentlichkeit*, an doriou serret (Gregor), disforan.

II. Anv-gwan :

1. izel, izeloc'h, izelañ, dianaou, traoñ, dindan ; *der untere Teil*, an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., an diadraon g., an dindanenn b., an dindan g., al lost g., an ardraoñ g., an dianaou g. ; *das untere Stockwerk*, an estaj dindan g. ; *am unteren Ende der Straße*, e penn izelañ ar ru ; *die untere Stadt*, goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *die unteren Klassen*, renkadoù izelañ ar gevredigezh lies., ar bobl izelañ b. ; *das Untere*, an dindan g. ; *die Unteren*, an isurzhidi lies., an iskargidi lies., an dud a lec'h izel lies., an dud izelek lies., ar re zo izeloc'h lies., an dud dister lies., an dud dister o doare lies. ; *die untere Hälfte*, an hanterenn izelañ b. ; *untere Krustentiere*, kresteneged izel lies. ; *untere Wirbeltiere*, mellkeineged izel lies. ; [kartoù] *der Unter*, al lakez g.

2. unterste(r,s) izelañ ; *der unterste Teil*, al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadraoñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen*, bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes*, ar bobl izelañ b., ar c'houchoù izelañ lies. ; *der unterste Knopf*, an nozelenn draoñ, an nozelenn izelañ ; *der unterste Teil des Sacks*, goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g. ; *zu unterst*, e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, kulvanniñ an traoù, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, garenebiñ, penndarevriñ, pebeilpennañ) kement tra zo, lakaat an traoù pep eil penn, lakaat an traoù sac'h-à-vac'h, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

III. 1. lodenn un adverb kevrennek ; *hierunter*, a-zindan, amañ a-zindan, dindan, a-is, amañ a-is, amañ dindan ; *hinunter*, izeloc'h, en diaz, en traoñ ; *mitunter*, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, a-frapadoù, frapadoù 'zo, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, a-wechoù.

2. rakverb rannadus pe stag a verk an dindander, un troc'h, an degouezh, ar skor ; *er ging unter*, mont a reas d'ar goueled (d'ar strad, d'ar foñs) ; *er unterbrach mich*, mont a reas war va c'haoz, troc'hañ a reas va c'haoz din ; *er unterstützte sie*, reiñ a reas skoazell dezhi ; *es unterlief mir ein Fehler*, ober a ris ur fazi dre zievezhiegezh, faziet e oan bet dre zievezhiegezh.

Unterabsatz g. (-es,-sätze) : isrannbennad g.

Unterabschnitt g. (-s,-e) : iskevrenn b., iskevrennad b.

Unterabteilung b. (-,-en) : isrann b., isrannad b., isrannadur b., azrann b., iskevrenn b., iskevrennad b., istrollad g., isrummad g.

unterarbeiten V.k.e. rannadus (arbeitet unter / arbeitete unter / hat untergearbeitet) : treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat das Unkraut untergearbeitet*, troet en deus bet an douar war al louzeier fall ; *Gründungen unterarbeiten*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlasvez.

Unterarm g. (-s,-e) : [korf.] arvec'h b. [*liester* divarvec'h] ; *der Unterarm und der Oberarm*, an arvec'h hag ar vec'h.

Unterart b. (-,-en) : isspesad g., eilouenn b.

Unterarzt g. (-s,-ärzte) : eilmezeg g.

Unterausschuss g. (-es,-ausschüsse) : isbodad g., iskengor g.

Unterbau g. (-s,-bauten) : solenn b., sol g., sichenn b., diazez g., isframm g., solframm g., danframm g., isframmadur g., font g.

unterbauen V.k.e. stag (hat unterbaut) : danframmañ, skorañ, spekañ.

Unterbegriff g. (-s,-e) : **1.** termen spesadel g., deskriver g. ; **2.** [preder.] termen strishañ g.

unterbelegt ag. : isac'hubet, isfeurmet, isannezet, hag a ya goustadik en-dro, plasoù vak ennañ, dileun ; *unterbelegtes Krankenhaus*, klañvdi gweleoù vak ennañ g.

unterbelichten V.k.e. stag (hat unterbelichtet) : islouc'hañ.

Unterbelichtung b. (-,-en) : iskizañ g.

unterbeschäftigt ag. : isgourc'hwelet, izimplijet, na vez ket implijet e holl varregezhioù, na labour ket leunamzer.

Unterbeschäftigung b. (-,-en) : isgourc'hwel g., ollabour g., labour darnamzer g., izimplij g.

Unterbevölkerung b. (-) : ispoblatur g.

unterbewerten V.k.e. stag (hat unterbewertet) : isprizout, ispriziañ.

Unterbewertung b. (-,-en) : **1.** isprizadiur g., ispriziañ g. ; **2.** [eskemmd] isprizadiur ar feur g., isfeuriadur g.

unterbewusst ag. : isemskiant, isemskiantel, isemouez.

Unterbewusstsein n. (-s) : isemouez g., isemouezañ g., isemskiant b., isemskiantañ g., goueled ar goustiañs g. ; *es liegt im Unterbewusstsein*, emañ an dra-se en hon isemouez.

unterbezahlt ag. : isgopret, re izel e c'hopr, paeet fall.

Unterbezahlung b. (-,-en) : isgopratur g., isgoprañ g., gopr re izel g.

unterbieten V.k.e. stag (unterbot / hat unterboten) : **1.** kinnig prizioù izeloc'h eget unan all, skeiñ (teurel) dindan u.b., gwerzhañ gwelloc'h marc'had eget, diskar e brizioù ; **2.** mont dreist ; *er hat den Rekord unterboten*, aet eo dreist ar rekord diwezhañ, diskaret en deus ar rekord diwezhañ, parfoeltret en deus ar gourc'hoù kozh.

Unterbilanz b. (-,-en) : mentel dleek b., mentel divigadek b.

unterbinden¹ V.k.e. rannadus (band unter / hat untergebunden) : stagañ dre zindan.

unterbinden² V.k.e. stag (unterband / hat unterbunden) : **1.** [mezeg.] argoulmañ ; **2.** lakaat diwezh da, herzel, reiñ harz da, lakaat harz da, diarbenn, mirout ouzh, kaeañ ouzh ; *einen Missbrauch unterbinden*, lakaat diwezh d'ur gwallimplij, kaeañ ouzh ur gwallimplij ; *eine Diskussion unterbinden*, krennañ ar gaoz, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *den Durchfall unterbinden*, stankañ ar foerell ; **3.** stankañ ; *den Verkehr unterbinden*, stankañ an dremeniri, stankañ an hent d'ar c'hirri, herzel (mirout) ouzh ar c'hirri a dremen ; **4.** [bev.] heudañ, skoilhañ, herzel.

Unterbindung b. (-, -en) : 1. [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; 2. [dre skeud.] harz g., harzadur g., skoilh g., sparl g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g.

unterbleiben V.gw. stag [*verb-skoazell sein* : unterblieb / ist unterblieben] : chom hep c'hoarvezout ; *das soll hinfort unterbleiben*, arabat e c'hoarvezfe kement-se c'hoazh, ret eo reiñ harz da seurt traoù ; *das unterbleibt nicht*, c'hoarvezout a raio en-dro, an dra-se zo sur ('meus aon).

Unterbleiben n. (-s) : 1. paouezidigezh b., paouez g., arsav g. ; 2. anvezoud g.

Unterboden g. (-s, -böden) : 1. kondon g. ; 2. [tekn.] tudindan ar gludell g.

Unterbodenschutz g. (-es) : [kirri-tan] gwarez enepmergl ouzh tu-dindan ar gludell g.

unterbrechen V.k.e. stag (unterbrach / hat unterbrochen) : 1. dastroc'hañ, troc'hañ ; *jemanden (in seiner Rede) unterbrechen*, troc'hañ e gaoz d'u.b., krennañ e c'her d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *Sie unterbrechen mich dauernd*, n'em eus ket rank da gomz ganeoc'h, n'on ket evit lavaret un hanter c'her zoken, n'em eus ket rank da lavaret an disterañ ger, n'em eus ket a renk da lavaret an disterañ ger, ne zeuan ket a-benn da lavaret va zamm, ne vez roet tamm mouezh din ganeoc'h ; *das Gespräch wurde unterbrochen*, dastroc'het e voe an diviz, troc'het e voe ar gaoz, [pellgomz] troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn ; *er wurde nicht unterbrochen*, lezet e voe d'ober e gaoz ; *die Stromversorgung unterbrechen*, disporzhiñ, troc'hañ an tredan ; *unterbrochene Linie*, linenn dastorret b.

2. daleañ ; *die Vorlesung wird unterbrochen*, daleet eo ar gentel, kendalc'het e vo diwezhatoc'h gant ar gentel.

3. stankañ ; *der Verkehr ist unterbrochen*, stanket eo an tremenerezh.

4. diskregiñ, ehanañ, astalañ, etrelezel, paouez ; *er hat seine Arbeit unterbrochen*, diskrog eo diouzh e labour, astalet en deus gant e labour, harpet en deus labourat, paouezet eo gant e labour.

5. terriñ ; *auf Grund des Regens wurde das Fußballspiel unterbrochen*, en abeg d'ar glav e voe torret an abadenn mell-droad, ranket o doa terriñ an abadenn mell-droad gant ar glav a rae.

V.em. stag : **sich unterbrechen** (unterbrach sich / hat sich (t-rt) unterbrochen) : spanaat.

Unterbrecher g. (-s, -) : 1. [tredan.] afell b., disreder g. ; 2. [tekn.] troc'h-red g.

Unterbrechung b. (-, -en) : 1. arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g., distag g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., remzi g. ; *zeitweilige Unterbrechung*, spanaenn b., span g. ; *mit Unterbrechungen*, dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell,

a-reuziadoù, dre gasadennoù, a-brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *mit Unterbrechungen arbeiten*, labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-frapadoù ; *ohne Unterbrechung arbeiten*, bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep digeinañ, labourat hep distag nag ehan ; *ohne Unterbrechung*, en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distag nag ehan, dibaouez, diastal, harz-diharz, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en un aridennad, en un andennad, diehan, dizehan, hep diskregiñ, diarsav, didav, hep remzi, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, da bep mare, hep remzi, hep ec'hoaz ; *er hat zehn Stunden ohne Unterbrechung geredet*, prezegenet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer).

2. rank g. ; *um eine Spielunterbrechung bitten, eine Spielunterbrechung verlangen*, goulenn rank.

unterbreiten V.k.e. stag (hat unterbreitet) : kinnig ; *jemandem eine Bittschrift unterbreiten*, kinnig ur reked d'u.b. ; *er unterbreitete uns ein Angebot*, ober a reas ur c'hinnig deomp ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen Kostenvoranschlag unterbreiten*, kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di, sevel roll an dispignoù evit sevel un ti, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti ; *ich werde es dem Bürgermeister unterbreiten*, komz a rin eus an afer-se d'ar maer, komz a rin a gement-se d'ar maer.

Unterbreitung b. (-, -en) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnigadur g.

unterbringen V.k.e. rannadus (brachte unter / hat untergebracht) : 1. reiñ lojeis da, lojañ ; *jemanden bei sich unterbringen*, reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ repu d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., bodenniñ u.b., annezhañ u.b. en e di, herberc'hiañ u.b., lojañ u.b. ; *jemanden anderswo unterbringen*, reiñ ul lojeiz all d'u.b., kavout ul lojeiz all (un annez nevez) evit u.b. ; *Truppen unterbringen*, kantoniñ soudarded, lojañ soudarded, kavout ul lec'h kampiñ evit soudarded, reiñ bod da soudarded, reiñ flojenn da soudarded, reiñ loj da soudarded ; *ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht*, dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; *die alte Dame musste bei einer Gastfamilie untergebracht werden*, ret e oa bet d'an itron gozh mont war oaled tud all.

2. [dre astenn.] fiziout ; *sein Kind bei einer Tante unterbringen*, fiziout e vugel en (da evezh) ur voereb, lakaat e vugel etre daouarn ur voereb, reiñ an emell eus e vugel d'ur voereb, kargañ ur voereb da gemer an emell eus e vugel.

3. *seine Töchter unterbringen*, fortuniañ e verc'hed.

4. *seine Sachen im Koffer unterbringen*, choukañ e damm stal e-barzh ur valizenn ; *Sachen in einem Schuppen unterbringen*, gorren traoù en ur skiber, dastum traoù en ur skiber.

5. [arc'hant] *eine Anleihe unterbringen*, lakaat u.b. da sinañ un amprest, kavout sav d'un amprest.

Unterbringen n. (-s) : 1. herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; 2. kavout sav g. ; 3. ospitalañ g. ; 4. [lu] kantoniñ g.

Unterbringung b. (-, -en) : 1. herberc'hidigezh b., herberc'herezh g., herberc'hiadur g., lojañ g. ; *um Unterbringung bitten*, goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn lojañ, goulenn loj, goulenn ti ha loj ; 2. herberc'h g., loj g. ; 3. ospitalañ g. ; 4. [lu] kantoniñ g.

Unterbruch g. (-s, -brüche) : [Bro-Suis] 1. arsav g., torr g., troc'h g., ehan g., diskrog g., spanaenn b., span g., astal g. ; *mit Unterbrüchen*, dastorret, digendalc'h, spanaus, astalus, taol-ha-taol, mare-mare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-vareadoù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, dre gasadennoù, a brantadoù, a-roadoù (Gregor) ; *ohne Unterbruch*, en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep ren tenn-anal ebet, hep remzi, en un tenn, en un tennad, en un aridennad, en un andennad, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz.

2. rank g. ; *um einen Spielunterbruch bitten, einen Spielunterbruch verlangen*, goulenn rank.

unterbuttern V.k.e. rannadus (hat untergebuttert) : P. moustrañ, gwaskañ, noualantiñ, heskinañ, ober gaou da ; *sich nicht unterbuttern lassen*, derc'hel mat (mort, yud, krog, start, gwevn, tomm), pegañ outi.

Unterdeck n. (-s, -e) : [merdead.] pont izelañ g. ; *im Unterdeck*, e strad al lestr.

unterdes Adv. / **unterdessen** Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hortoz, da c'hedal, etreadegat.

Unterdruck g. (-s) : 1. [fizik] diwask g., iswask g. ; 2. [mezeg.] iswask g.

unterdrücken V.k.e. stag (hat unterdrückt) : mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, mogañ, tagañ, bouc'halañ, ober bres, ober e vres, flastrañ, fouldañ, ober gwask da, pladañ ; *ein Volk unterdrücken*, mac'homañ (mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, mogañ, bresañ, flastrañ, fouldañ, pladañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, ober gwask d'ur bobl, pouezañ war ur bobl ; *seine Tränen unterdrücken*, moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mogañ e zifronkadennou, mac'hañ e c'hoant leñvañ, bresañ e c'hoant leñvañ, kabestrañ e c'hoant leñvañ, plegañ e c'hoant leñvañ, mirout a leñvañ, en em virout da leñvañ, parraat a leñvañ, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken*, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *seinen Zorn unterdrücken*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug,

moustrañ war e fulor, gorren e gounnar, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor), kabestrañ e imor, klask terriñ e zroug ; *unterdrücktes Lachen*, fic'herezh g. ; *unterdrückte Wut*, imor arrelachet b. ; *er konnte seine Wut nicht länger unterdrücken*, ne oa ket ken evit padout gant e imor, ne oa ket ken evit moustrañ (evit derc'hel, evit gwaskañ) war e zroug, ne oa ket ken evit gouarn e bemp blank, ne oa ket mui evit e izili ; *sie drückte sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu unterdrücken*, stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennou ; *einen Aufstand unterdrücken*, mogañ un emsav, plegañ ur ravolt, mogañ ur ravolt ; *einen Aufstand blutig unterdrücken*, beuziñ un emsavdeg er gwad ; [bred.] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

unterdrückend ag. : mac'homus, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus.

Unterdrücker g. (-s, -) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., mac'her g., mac'hom g., mac'homer g., gwaner g., destrizher g., mouger g., moustrer g., flastrer tud g.

Unterdrückerin b. (-, -nen) : tirantez b., droukvac'homerez b., gwaskerez b., mac'herez b., mac'homerez b., gwanerez b., destrizherez b., mougerez b., moustrerez b.

Unterdruckpumpe b. (-, -n) : bangounell dre c'houlo b., pomp dre c'houlo g.

Unterdrückte(r) ag.k. g./b. : den breset g., den gwasket g., denasket g. ; *die Unterdrückten unterstützen*, sikour ar re wasket.

Unterdrückte(s) ag.k. n. : [bred.] arvoustred g. ; *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

Unterdrückung b. (-) : gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'herezh g., mogaadur g., mougerezh g., mogaadenn b., fouldañ b., gwanerezh g., mac'h g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g., nask g. ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien*, terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel, en em zieubiñ diouzh ar gwask trevadennel ; [preder., Marcuse] *zusätzliche Unterdrückung*, dreistmoustrañ g., dreistmoustradur g., moustradur ouzhpennet g.

unterdurchschnittlich ag. : dindan ar geitadenn, dindan ar geidenn.

untere(r,s) ag. : izel, izeloc'h, izelañ, traoñ, dindan, diadraoñ ; *der untere Teil*, an traoñ g., ar rann izelañ b., an diaz g., an diazez g., ar penn traoñ, ar penn izelañ g., an diadraon g., an dindanenn b., an dindan g., al lost g., an tu traoñ g. ; *die untere Stadt*, goueled-kêr g., diaz kêr g. ; *beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; *am unteren Ende der Straße*, e penn izelañ ar ru ; *die unteren Klassen*, renkadoù izelañ ar gevredigezh lies., ar bobl izelañ b. ; *die Unteren*, an isurzhidi lies., an iskargidi lies., an dud a lec'h izel lies., an dud izelek lies., ar re a zo izeloc'h lies., an dud dister lies., an dud dister o doare

lies. ; *untere Krustentiere*, kresteneged izel lies. ; *untere Wirbeltiere*, mellkeineged izel lies.

Untere(s) ag.k. : *das Untere*, an dindan g.

untereinander Adv. : 1. kenetrezo ; *sie tauschen untereinander*, trokañ a reont kenetrezo ; *sich untereinander helfen*, reiñ skoazell an eil d'egile ; [dre skeud.] *alles untereinander werfen*, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ) kement tra 'zo, daoubenniñ pep tra, eilpennañ pep tra, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn (tu evit tu, penn evit penn, sac'h-âr-vac'h), lakaat kement tra 'zo a bempoù, lakaat pep tra tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), pebeilpennañ (garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo ; *sie sprechen Deutsch untereinander*, komz a reont alamaneg etrezo ; *die Kriege der Poleis untereinander*, brezelioù etre ar c'heodedoù gresian lies.

2. an eil dindan egile, an eil dindan eben.

Untereinteilung b. (-,-en) : isrann b., isrannad b., isrannadur b., azrann b., azrannad b., iskevrenn b., iskevrennad b.

unterentwickelt ag. : isdiorreet ; *die unterentwickelten Länder*, ar broioù isdiorreet lies.

Unterentwicklung b. (-) : 1. isdiorroadur g., isdorredigezh b. ; *Unterentwicklung der Industrie*, skorted ar greanteladur b. ; 2. [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., istefiv g.

Untererkohlrahi g. (-s,-s) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.

unterernährt ag. : divag, maget fall, fall vaget, droukvaget, negezet, isvaget.

Unterernährung b. (-) : olboued g., droukvagadurezh b., P. bihanboued g., negez a voued g., isvagadur g., disvoued g. ; *an Unterernährung eingehen*, mervel gant an disvoued, mizeriñ.

unterexponieren V.k.e. stag (unterexponierte / hat unterexponiert) : iskizañ.

Unterfamilie b. (-,-n) : [bev.] iskerentiad g.

unterfangen V.k.e. stag (unterfängt / unterfing / hat unterfangen) : harpañ, skorañ.

V.em. stag (t-c'h) : **sich unterfangen** (unterfängt sich / unterfing sich / hat sich (t-rt) unterfangen) : *sich einer Sache (t-c'h) unterfangen*, bezañ dichek (divezh, dibalamour, digoll, difoutre) a-walc'h evit krediñ ober udb ; *sich unterfangen, etwas zu tun*, bezañ gant ar soñj diaviz d'ober udb.

Unterfangen n. (-s) : embregadenn hardizh b., raktres arvarus g., devez risklus g., brokadenn b., direizhvennad g., follezhenn b., follinaj g.

unterfassen V.k.e. rannadus (hat untergefasst) : *einen Kranken unterfassen*, kazeliañ (tapout krog e kazel) ur c'hlañvour, kazeliañ gant ur c'hlañvour, ober kazel d'ur c'hlañvour, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergefasst*, krog e oant e peb a gazel dezhañ, kazeliañ a raent gantañ ; *sich unterfassen*, bezañ kazel-ha-kazel, bezañ kazel-ouzh-kazel, bezañ brec'h-ouzh-brec'h ; *untergefasst*, kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.

unterfertigen V.k.e. stag (hat unterfertigt) : tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin ; *der Unterfertigte*, an hini en deus issinet amañ dindan g., an issiner g.

unterführen V.k.e. stag (hat unterführt) : kas dre zindan.

Unterführung b. (-,-en) : riboul g., hent-riboul g., hent danzouar g., gwaremm b., tunel g.

Unterfunktion b. (-,-en) : skorter g., skorted b., divig g., prinder g. ; [mezeg] *Unterfunktion der Schilddrüse*, hipotiroidiezh b., skoedisvorc'hegezh g.

Unterfutter n. (-s) : [dilhad.] doubleür g., doublenn b.

unterfüttern V.k.e. stag (hat unterfüttert) : [dilhad.] doublañ.

Untergang g. (-s) : 1. [stered.] diskar g. ; *Sonnenuntergang*, kuzh-heol g. ; *Monduntergang*, kuzh-loar g. ; 2. [merdead.] peñse g., peñseadenn b. ; *Untergang einer Flotte*, peñseadeg b. ; 3. [dre skeud.] diskar g., diskaridigezh b. ; *der Untergang eines Reiches*, diskar un impalaeriezh g. ; *der Untergang einer Familie*, diskar un tiegezh g. ; *seinem Untergang entgegengehen*, mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, bezañ war e ziskar, mont da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, bezañ e stal o vont da stalig hag e stalig da netra, kas e stal da stalig, mont e vleud da vrenn, treiñ e stal da stalig, bezañ war ziribin, dizeziañ, tennañ d'e fin (Gregor), tennañ d'ur gwall fin, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont da neuz, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù.

Untergangsstimmung b. (-) : malañjer g., maritell b., peurvantridigezh b., peurvantradur g., diwaskadenn vantrus b.

Untergattung b. (-,-en) : iskerentiad g.

untergeben ag. : suj, sujet, isurzhiet, isrenk, isurzh, sentus.

Untergebene(r) ag.k. g./b. : isurzhied g., isurzhiedez b., eiler g., eilerezh b. ; *seine Untergebenen*, e isurzhidi lies., ar re dindanañ lies., ar re hag a zo dindan e garg lies., ar re hag a zo en e garg lies. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras bezañ kenteliet gant e isurzhidi ; *wenn der Chef nicht da ist, freuen sich die Untergebenen*, lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h - pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier.

Untergebenheit b. (-) : sujidigezh b., isurzhiegezh b., isurzhielezh b.

untergefasst ag. / **untergehakt** ag. : kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.

untergehen V.gw. rannadus (ging unter / ist untergegangen) : 1. *die Sonne geht unter*, mont a ra an heol da guzh, mont a ra an heol dindan guzh, darev eo an heol da guzhat, mont a ra an heol da guzhat, mont a ra an heol d'e wele, mont a ra an heol da gousket, emañ an heol o serriñ e lagad, P. erru eo izel ar gantol ; *die untergehende Sonne*, an heol o vont da guzh (o vont da guzhat, o vont da vervel, o vont da gousket, o serriñ e lagad) g. ; *das Gestirn geht unter*, emañ ar blanedenn en diskar (en he diskar).

2. [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, mont d'ar sol, mont d'ar sont, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket, plantañ ; *wie ein Stein untergehen*, mont d'ar strad evel un tamm plom ; *das Schiff geht unter*, emañ ar vag o ouelediñ (o vont d'ar strad, o vont d'ar goueled, o vont d'an deun, o vont d'ar sol, o vont d'ar sont, o vont d'ar foñs, oc'h ober peñse, o peñseañ, o plantañ en dour) ; *sein Schiff ist untergegangen*, kollet eo e vag, beuzet eo e vag, aet eo e vag d'ar strad, aet eo e lestr d'ar foñs, lonket eo bet e vag gant ar mor, koñfontet eo bet e vag ; *man hatte das Schiff so überladen, dass es nun drohte unterzugehen*, karget e oa bet ar vag betek m'edo war-nes gouelediñ, karget e oa bet ar vag betek m'edo o kinnig gouelediñ, re vras fard a oa bet lakaet el lestr ken e venne mont d'ar strad ; *im Bermudadreieck sind schon viele Schiffe untergegangen*, peñseüs eo tric'horn Bermuda, war dro tric'horn Bermuda ez eus andredu dañjerus bras evit ar bigi ; *mit Mann und Maus untergehen*, mont da goll bag hag all - mont da goll lestr hag all - mont da goll korf hag all - en em goll tud ha madoù - bezañ lonket gant ar mor penn ha pilhon - mont da goll tud ha lestr - mont da goll tud hag all - mont da goll korf, madoù hag all ; *sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen*, pa ziveuzo lz e veuzo Pariz.

3. mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont d'ar bern, mont d'ar baz, dizeriñ, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, da neuz, war fallaat), dont dreñv, treiñ da fall, mont da skos, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskili, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *ein untergehendes Volk*, ur bobl war he diskar b. ; *unser Land geht unter*, emañ ar vro o vougañ, emañ ar vro war he diskar.

4. [dre skeud.] mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, koazhañ, ober e goazh ; *die Worte des Redners gingen im Lärm der Versammlung unter*, mouget e voe komzoù ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud, goloet e voe kaoz ar prezegenner gant trouz ar saliad (ar blasennad) tud.

Untergerhilfe g. (-n,-n) : iseiler g.

untergeordnet ag. : eil-, is-, a eil klas, eilrenk, isrenk, isurzh, isurzhiet, a eil renk, eilrenk, dister, disterik a-walc'h ; *untergeordnete Funktionen*, kargoù dister lies., kargoù a eil renk lies., kargoù eilrenk lies. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; [stlenn.] *untergeordnetes Menü*, islañser g.

Untergeordnete(r) ag.k. g./b. : isurzhied g. [liester isurzhidi], isurzhiedez b., iskargiad g., iskargiadez b.

Untergeschlecht n. (-s,-er) : iskerentiad g.

untergeschoben ag. : silet, ensilet, roet dre laer ; *untergeschobenes Kind*, bugel bet lakaet e plas unan all

g., bugel lec'hiet g. ; *untergeschobener Text*, pennadskrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.

Untergeschoss n. (-es,-e) : dan g., danzouar g., estaj dindan an douar g.

Untergestell n. (-s,-e) : skor g., sichenn b., diaz g.

Untergewicht n. (-s,-e) : pouez re skañv g., diouer a bouez g., skañvec'h g.

untergewichtig ag. : amskañv, re skañv, re nebeut a bouez gantañ.

untergliedern V.k.e. stag : kenaozañ, frammañ.

untergraben¹ V.k.e. stag (untergräbt / untergrub / hat untergraben) : 1. minañ, sapañ, kevian dindan, disfontañ ; 2. [dre skeud.] toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ, luduañ ; *jemandes Ansehen (jemandes Ruf) untergraben*, luduañ brud u.b., stekiñ ouzh brud u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., bihanaat brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, kas anv mat u.b. da ludu, dispenn (diskar) brud u.b., toullañ dindan u.b., gwashaat u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b. ; *er hat seine Gesundheit untergraben*, graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor).

untergraben² V.k.e. rannadus (gräbt unter / grub unter / hat untergegraben) : treiñ an douar war, plomañ war ; *er hat das Unkraut untergegraben*, troet en deus an douar war al louzeier fall ; *Gründünger untergraben*, treiñ un trevad bennak e glaz, treiñ glazenn, treiñ war c'hlassez.

Untergrabung b. (-,-en) : 1. minerezh g., minañ g., sapadur g., sapañ g. ; 2. [dre skeud.] gwasterezh g., distreserezh g., labezadur g., dihieliadenn b.

Untergrenze b. (-,-n) : isvevenn b., bevonn izelañ b., peurvevenn izelañ b., lodenn izelañ b., poent izelañ ; *jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel*, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo beg ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.

Untergrund g. (-s,-gründe) : 1. kondon g., kondoniad g. ; *hier fließt der Bach in den Untergrund*, amañ emañ ar c'holl ; 2. [tisav] skor g. ; 3. [dre skeud., taolenn, leurenn] goueled g. ; 4. dirgel g. ; *im Untergrund leben*, bevañ er c'huzh, bevañ dindan guzh.

Untergrundbahn b. (-,-en) : metro g., [dre fent] tren buzhug g.

Untergrundbewegung b. (-,-en) : [politik.] luskad kuzh g., luskad dirgel g.

Untergrungskämpfer g. (-s,-) : stourmer dirgel g., stourmer kuzh g.

Untergrundliteratur b. (-) : lizheradur amskign g., skridoù amskign lies.

Untergrundpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] furcherez b.

Untergruppe b. (-,-n) : isrummad g. ; *in mehrere Untergruppen verteilen*, kombodiñ, rannañ e meur a isrummad dispartiet-krenn.

Unterhäkchen n. (-s,-) : [yehz.] lostig g.

unterhaken V.k.e. rannadus (hat untergehakt) : *einen Kranken unterhaken*, kazeliañ (tapout krog e kazel) ur c'hlañvour, kunduiñ ur c'hlañvour dre ar vrec'h, reiñ harp d'ur c'hlañvour ; *sie hatten ihn links und rechts untergehakt*, krog e oant e peb a gazel dezhañ ; *untergehakt*, kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h.

unterhalb araog. (t-c'h) : dindan, a-is da, en ardraoñ da, en diaz udb, en traoñ udb, ouzh traoñ udb, en dinaou da ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Ordnung unterhalb der Klasse und oberhalb der Familie*, er rummatadur ar bevien emañ an urzhad dindan ar gevrennad hag a-us d'ar c'herentiad.

Unterhalt g. (-s) : 1. trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g. ; 2. buhezegezh b., bevañs g., bevadur g., magadur g., leve bevañ g. ; *seinen Unterhalt bestreiten*, en em vevañ e-unan, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun), gounit e c'hopr, gounit e vuhezegezh, gounit e vuhez, ober e dammig treuz ; *Unterhalt leisten*, bastañ d'an ezhommoù, pourchas arc'hant, darbariñ arc'hant, pourvezañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve, kenderc'hel u.b., kenderc'hel arc'hant d'u.b. ; *solange der Sohn studierte, hat der Vater finanziell für seinen Unterhalt gesorgt*, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'h et anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'h et dezhañ peadra da vevañ ; *sie versuchte ihn, davon zu überzeugen, ihr Geld zu ihrem Unterhalt zu schicken*, klask a rae penn anezhañ abalamour da gaout ur gweneg bennak digantañ evit bevañ ; *nach der Scheidung musste er seiner Frau Unterhalt zahlen*, goude o disparti e rankas kenderc'hel d'e wreg peadra da vevañ, goude o disparti e rankas kenderc'hel e wreg ; *sie verdient sich ihren Unterhalt auf dem Strich*, gwerzhañ a ra he c'horf (gastaouiñ a ra) evit gounit he bara.

unterhalten¹ V.k.e. stag (unterhält / unterhielt / hat unterhalten) : 1. *zu jemandem Beziehungen unterhalten*, daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredoù) gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; 2. trezerc'hel, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, delc'her e plom, delc'her en e blom, kenderc'hel brav, ober war-dro, plediñ gant (ouzh) ; *eine Maschine unterhalten*, trezerc'hel ur mekanik, delc'her ur mekanik e ratre (e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, kempenn), kempenn ur mekanik, ober war-dro ur mekanik ; *einen Garten unterhalten*, ober war-dro ul liorz, plediñ gant (ouzh) ul liorz, kempenn ul liorz, derc'hel kempenn ul liorz ; *das Feuer unterhalten*, magañ an tan, mirout ouzh an tan a vervel, mirout ouzh an tan a vougañ, boueta an tan, delc'her (mirout) bev an tan ; 3. *jemanden unterhalten*, bastañ da ezhommoù u.b.,

pourchas arc'hant d'u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., paeañ ul leve-bevañ d'u.b., kenderc'hel u.b., kenderc'hel d'u.b. peadra da vevañ, bevañ u.b., gounit boued d'u.b., pourvezañ e vezhur pemdeziek d'u.b., magañ u.b. ; *von jemandem unterhalten werden*, bezañ war goust u.b., bezañ war gorf u.b., bezañ war an dorzh ; 4. diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, dizenoeiñ, ambuziñ.

V.em. stag : **sich unterhalten** (unterhält sich / unterhielt sich / hat sich (t-rt) unterhalten) : 1. emzvizout, emzvizañ, kendivizout, divizout, kenbrezeg, kaozeal, lavaret kaer, ober e gaoz, ober kaoz, kontañ ar gaoz, ober un tamm kaoz, ober un troc'h kaoz, rannañ komzoù etrezo, ober ur varvailhadenn, ober ur marvailh bennak, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal ; *sich mit jemandem unterhalten*, ober un tamm kaoz gant u.b., kas ar gaoz gant u.b., ober un troc'h kaoz gant u.b., rannañ kaoz gant u.b., kontañ kaoz gant u.b., kontañ ar gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., ober ur gaozeadenn gant u.b., marvailhat gant u.b., ober ur frapad marvailhat gant u.b. ; *er hat sich lange mit dem unterhalten*, bet eo bet ul laziad o kontañ kaoz gant hennezh ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten*, bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *sich mit jemandem von etwas unterhalten*, kaozeal (divizout, komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, ober e gaoz, ober ar gaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus (diwar-benn, a-zivout) udb ; *wir unterhalten uns über die Wahlen*, kaoz a zo ganeomp diwar-benn ar votadegoù, gant kaoz ar votadegoù emaomp ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil*, komz a reont a'h nevezdedoù a dremen er c'harter ; *sich über Gott und die Welt unterhalten*, kontañ kaozioù war ar stank, kaozeal diwar-benn ket ha netra, mont eus an eil kaoz d'eben, bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben, lammat eus an eil kaoz en eben, na c'houzout kaozeal na tevel, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, bezañ kaozioù patatez ganto, komz gogez, begeliat, barbotiñ ; *wir unterhielten uns über Gott und die Welt*, ar marvailhoù a zae en-dro ; *sie haben sich eifrig und lange unterhalten*, kaoz kaer a oa bet ganto, kaoz kaer a oa bet etrezo, meur a gaoz a oa bet ganto, kalz a gaoz a oa bet ganto, ur pezh kaoz a oa bet ganto ; 2. en em zudiañ, en em ziduiñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer ; *sich mit etwas unterhalten*, diverrañ (diduellañ, berraat) e amzer oc'h ober udb, kas e amzer oc'h ober udb, divuzañ gant udb, ober udb kement hag abuziñ e amzer, kemer un tamm plijadur oc'h ober udb, farlotañ oc'h ober udb ; 3. *er kann sich selbst unterhalten*, gouest eo da c'hounit e vuhezegezh, gouest eo da c'hounit e vara, gouest eo d'en em vevañ, gouest eo da c'hounit e vuhez.

unterhalten² V.k.e. rannadus (hält unter / hielt unter / hat untergehalten) : delc'her dindan.

unterhaltend ag. / **unterhaltsam** ag. : kevannezus, diverrus, diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus, plijadurezhus, dizenoeüs, ebat.

Unterhaltsanspruch g. (-s,-ansprüche) : gwir da vezañ bevet g., gwir da gaout ul leve bevañ g., gwir da gaout ul leve magañ g.

Unterhaltsbeitrag g. (-s,-beiträge) : leve bevañ g., leve magañ g.

unterhaltsberechtig ag. : e bevadur ; *er hat drei unterhaltsberechtigte Kinder*, tri bugel en deus da vevañ, tri bugel en deus da vegañ, P. tri bugel en deus war an dorzh.

Unterhaltsberechtigter(r) ag.k. g./b. : bevadour g., bevadourer b., bugel e bevadur g., P. koustadenn b.

Unterhaltsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn leve bevañ dirak al lez-varn g.

Unterhaltskosten lies. : 1. frejoù trezalc'h lies., mizoù kempenn lies. ; 2. koust al leve bevañ g., koust al leve magañ g. ; 3. koust bevadur g.

Unterhaltspflicht b. (-) : redi bevañ g., redi magañ g., endalc'h da baeañ ul leve bevañ g.

unterhaltspflichtig ag. : rediet da vevañ, rediet da baeañ ul leve bevañ, endalc'h da baeañ ul leve magañ.

Unterhaltspflichtiger(r) ag.k. g./b. : bevour g., bevourer b., paeer al leve bevañ g., paeerez al leve bevañ b., dleour al leve bevañ g., dleourez al leve bevañ b.

Unterhaltsrente b. (-,-n) : leve-bevañ g., leve-magañ g.

Unterhaltsverpflichtungen lies. : kargoù tiegezh lies., kargoù bevadur lies.

Unterhaltszahlung b. (-,-en) : paeadenn al leve-bevañ b.

Unterhaltung b. (-,-en) : 1. troc'h kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaoze g., kaozeadeg b., kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., marvailh g., prolog g. ; *die Unterhaltung drehte sich um das Theater*, an diviz a denne d'ar c'hoariva, tennañ a rae ar c'hendiviz d'ar c'hoariva, anv a oa en diviz eus ar c'hoariva, marvailhat a rae an dud diwar-benn ar c'hoariva, ar gaoz etrezo a oa bet diwar-benn ar c'hoariva ; *eine Unterhaltung beleben*, kas un diviz en-dro ; *wir müssen aber jetzt diese Unterhaltung beenden*, poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *die Unterhaltung kurzerhand abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; 2. diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., diverrañs g., ebat g., plijadur b. ; 3. trezalc'h g., trezerc'hel g., trezalc'hidigezh b., kendalc'h g., kenderc'hel g., kendalc'hidigezh b., dalc'h e ratre g., kempennadur g., kempenn g., kempennerezh g.

Unterhaltungselektronik b. (-) : elektronegezh evit an holl b., elektronegezh evit an dud voutin b., elektronegezh voutin b., elektronegezh en ardamez an holl b., elektronegezh en akomod d'an holl b.

Unterhaltungsinformatik b. (-) : stlenneg evit an holl g., stlenneg evit an dud voutin g., stlenneg boutin g., urzhiaaerezh evit an dud voutin g., urzhiaaerezh boutin g., stlenneg en ardamez an holl g., stlenneg en akomod d'an holl g.

Unterhaltungskosten lies. : frejoù trezerc'hel lies., mizoù kempenn lies.

Unterhaltungsmusik b. (-) : sonerezh skañv g., sonerezh diduall g., sonerezh dihued g., sonerezh pobl g. [*enebet ouzh E-Musik, sonerezh arzel*].

Unterhaltungsroman g. (-s,-e) : romant diduall g., romant dihued g.

Unterhaltungsstoff g. (-s,-e) : tenor an diviz g., danvez ar gaoz (an diviz, ar gaozeadenn) g., abeg an diviz g., kaoz b., kraf g., pennkomz g.

unterhandeln (mit, über) V.k.d. stag (hat unterhandelt) : kenvreutaat [gant, diwar-benn], marc'hata [gant u.b. diwar-benn udb], kendivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kevraouiñ [gant u.b. diwar-benn udb], emzivizout [gant u.b. diwar-benn udb], kouratañ [gant u.b. diwar-benn udb].

Unterhändler g. (-s,-) : 1. kourater g. ; 2. hanterour g., kenvreutaer g., jubenn g., kendivizer g., kevraouer g.

Unterhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh g., emziviz g., kendiviz g., diviz g., divizadeg b., breutadeg b., parlantadeg b., kevraouerezh g., kevraouadenn b., kevraouadeg b. ; *in Unterhandlung treten, sich in Unterhandlungen einlassen, Unterhandlungen einleiten*, boulc'hañ ur c'hendiviz, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendiviz, stagañ gant an emzivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, boulc'hañ ur c'hevraouerezh, stagañ gant ar c'hevraouiñ, boulc'hañ ar c'hevraouiñ, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg, mont da varc'hata, kregiñ gant divizoù ar marc'had, lakaat un diviz da vont en-dro, ober e zivizoù.

Unterhaube b. (-,-n) : boned-blev g., koef blev g., koef bihan g.

Unterhaus n. (-es) : [polit.] Kambr ar C'humunioù b.

Unterhaut b. (-) : [korf.] goudonenn b., hipoderm g.

Unterhauts- : [mezeg.] ... hipodermek.

Unterhemd n. (-s,-en) : krez dindan g., krezenn dindan b., korfenn-stamm b.

unterhöhlen V.k.e. stag (hat unterhöhlt) : 1. disfontañ, kleuziañ, krouiziñ, disoliañ, dispenn, krignat, klotañ ; *der Regen hat den Boden unterhöhlt*, kleuziet eo bet an douar gant ar glav ; 2. minañ, sapañ, kevian dindan, disfontañ.

Unterholz n. (-es) : 1. strouezh str., strouezheg b., tailheris g., brouskoad g. ; 2. skeud ar c'hoadoù g., dangoad g. ; 3. keuneud str. ; *Unterholz sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta.

Unterhose b. (-,-n) : bragez vihan b., bragoù bihan b., bragez-dindan b., bragezig b., advragez b., slip g.

unterirdisch ag. : 1. dindandouar, dindandouarek, dindandouarel, isdouarel, danzouar, dindan an douar ; *unterirdischer Bau*, dindandouarenn b., savadur dindan an douar g. ; *unterirdischer Gang*, hent-kev g., riboul dindan zouar g., riboul g., hent-riboul g., gwaremm b., tremen dindan zouar g. ; *unterirdische Festungsanlage*, lec'h-kreñv (kreñvlec'h) dindandouar g., dindandouarenn b. ; 2. [mojenn.] -ifern, eus an ifernioù ; 3. [dre skeud.] kuzh, amguzh, amskign, dirgel.

Unterjacke b. (-,-n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b.

unterjochen V.k.e. stag (hat unterjocht) : sujañ, yevañ, bazhyevañ, mac'homañ, mac'hañ, mac'hañ war, gwaskañ, moustrañ, bresañ, hualañ, mestroniañ, chadennañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ, plegañ dindan ar yev ; *jemanden unterjochen*, lakaat u.b. da sujañ, lakaat u.b. da blegañ d'e youl, plegañ u.b. dindan ar yev,

lakaat u.b. dindan yev, sujañ u.b., ober e sklav eus u.b., sklavañ u.b., lakaat u.b. da sklav, lakaat u.b. dindan gazel-ge, lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. da bladañ d'e veli, bazhyevañ u.b., yevañ u.b., chadennañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., naskañ u.b. ; *das Land wurde unterjocht*, ar vro en em welas er wask, kabestret ha chadennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro.

Unterjochung b. (-) : sujidgezh b., bazhyevadur g., gwaskerezh g., moustrezezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., bazhyeverezh g., yeverezh g., nask g.

unterjubeln V.k.e. rannadus (hat untergejubelt) : P. 1. *jemandem etwas unterjubeln*, bec'hiañ udb war u.b., difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; *jemandem schlechte Ware unterjubeln*, gwerzhañ brav poultr d'u.b., fritañ naered e lec'h silioù d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b. ; 2. *jemandem etwas unterjubeln*, teurel war u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., en em zisammañ war u.b.

Unterkategorie b. (-, -n) : isrummad g.

unterkeilen V.k.e. stag (hat unterkeilt) : lakaat sav dindan, skorañ, blodañ, skourjiñ, skoilhañ ; *einen Tisch unterkeilen*, skorañ (blodañ, skourjiñ) un daol, lakaat sav dindan un daol.

unterkellern V.k.e. stag (hat unterkellert) : *ein Haus unterkellern*, sevel ur c'hav dindan un ti.

unterkellert ag. : gant ur c'hav, ur c'hav dezhañ, savet war ur c'hav.

Unterkiefer g. (-s, -) : [korf.] javed traoñ b., javed izelañ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b.

Unterklasse b. (-, -n) : [loen.] iskevrennad b.

Unterkleid n. (-s, -er) : krez g., dilhad-dindan g.

Unterkoahlrabi g. (-s, -s) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.

unterkommen V.k.d. rannadus [*verb-skoazell sein* : kam unter / ist untergekommen] : 1. *bei jemandem unterkommen*, kavout bod en un ti bennak, kavout repu en un ti bennak, kavout goudor en un ti bennak, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, en em floc'henniñ en un ti bennak, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h en un ti bennak, kavout bodenn en un ti bennak, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo en un ti bennak, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b. ; 2. [dre skeud.] kavout fred, kavout labour, fortunañ ; 3. [rannyezh.] *er ist mir untergekommen*, en em gavet e oan gantañ, e gavet em boa war an hent ; 4. [rannyezh.] *etwas kommt jemandem unter*, degouezhout a ra udb gant u.b., kouezhañ a ra udb war u.b.

Unterkommen n. (-s) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., floc'henn b., plas g., muz g., golo g., goloadurezh b., herberc'h g., loj g., ti ha loj.

Unterkörper g. (-s, -) : kof-bihan g., traoñ ar c'hof g.

unterkriegen V.k.e. rannadus (hat untergekriegt) : *jemanden unterkriegen*, diarbenn u.b., distroadañ u.b., kas u.b. d'an traoñ, skubañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b.,

kemer an tu kreñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., kaout an dizober eus u.b., reiñ lamm d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, kemer e greñv war u.b., diskar u.b. ; *sich nicht unterkriegen lassen*, gouzañv e boanioù a galon vat, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, chom war-c'horre, chom war-c'horre an dour, chom hep digalonekaat.

unterkritisch ag. : [fizik] daneizhik.

unterkühlen V.k.e. stag (hat unterkühlt) : 1. yenañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenañ betek re, yenaat betek re ; 2. [mezeg.] lakaat e stad a iswrester ; 3. [fizik] kas d'ur stad a zreistteuzerezh.

V.em. **sich unterkühlen** (hat sich (t-rt) unterkühlt) : P. dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (tapout) riv, tapout paourentez, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arwez.

unterkühlt ag. : 1. yenaet en tu all d'ar pezh a zo dleet, yenaet betek re ; 2. [mezeg.] e stad a iswrester ; *unterkühlter Zustand*, iswrester g. ; 3. [fizik] e stad a zreistteuzerezh ; 4. [emzalc'h] yen-skorn, teuc'h-meurbet.

Unter kühlung b. (-) : 1. [mezeg.] iswrester g. ; 2. [fizik] dreistteuzerezh g., dreistteuzadur g.

Unterkunft b. (-, -künfte) : lojeiz g., goudor g., goudorenn b., repu g., gwasked g., bod g., bodenn b., floc'henn b., muz g., aoz g./b., herberc'h g., loj g., ti ha loj ; *um Unterkunft bitten*, goulenn digor, goulenn dor zigor, goulenn floc'henn, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn bod, goulenn lojeiz, goulenn herberc'h, goulenn loj, goulenn ti ha loj, goulenn lojañ ; *eine Unterkunft finden*, kavout bod, kavout repu, kavout goudor, en em floc'henniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout lojeiz, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout loj, kaout ti ha loj, kavout ti ha loj ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; *Unterkunft, Verpflegung und Wäsche bei jemandem haben*, bezañ lojet, maget ha fresket gant u.b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm.

Unterlage b. (-, -n) : 1. diaz g., diazez g., dan g., font g. ; *Sandunterlage*, diazez traehz g. ; *Schreibunterlage*, danzorn g. ; 2. sichenn b., troad g., solenn b., sol g. ; *Maschinenunterlage*, sichenn ur mekanik b. ; *Säulenunterlage*, sichenn ur golonenn b., troad (diazez) ur golonenn g. (Gregor) ; 3. [dre skeud.] testiñ g., diell b., prouenn b., arroudenn b., teuliad g., teul g. ; *Belegunterlage*, paperioù testiñkaat lies., testiñoù lies., pezhioù testiñ lies., titloù gwiriekat lies., dielloù rekis lies., dielloù-harpañ lies. ; *statistische Unterlagen*, roadennoù stadegel lies., stadegoù lies. ; *Unterlagen beibringen*, degas testiñoù, kinnig titroù, diskouez titouroù, degas dielloù-harpañ ; 4. skourj g., blod g., skor

g., skoilh g. ; **5.** [louza.] *Veredelungsunterlage*, tad-kef [liester tadoù-kef] g.

Unterland n. (-s) : goueled ar vro g.

Unterlass g. (-es) : *ohne Unterlass*, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, bep frap, diehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, didav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz.

unterlassen V.k.e. stag (unterlässt / unterließ / hat unterlassen) : chom hep ober udb ; *er sollte es lieber unterlassen*, falloc'h eget paouez a ra ; *er kann es nicht unterlassen*, *spöttische Bemerkungen zu machen*, n'eo ket evit parraat a ober evezhiadennoù goapaus, ne c'hall ket tremen hep ober evezhiadennoù goapaer, ne c'hall ket mirout a ober goapadennoù, n'eo ket evit tremen hep ober evezhiadennoù goap, n'eo ket evit mirout a ober evezhiadennoù goapaus ; *ich werde nicht unterlassen*, *es zu tun*, ne fellin ket (ne c'hwitin ket, ne vankin ket) d'en ober ; [gwir] *unterlassene Hilfeleistung*, anskoazell da dud en arvar b. ; *unterlassene Pflichtleistung*, anskoazell d'un trede en arvar g., digasted e-keñver un trede en arvar b., divanieramant e-keñver un trede en arvar g.

Unterlassung b. (-, -en) : mankadenn b., mank g., defot g., miridigezh b., ankounac'hadenn b., ankouadenn b., disoñjadenn b., ankounac'h g. ; *bei Unterlassung (t-c'h)*, pa vez tennet (lamet) ..., pa ne vez ket roet fed da ..., pa ne vez ket dalc'h'het kont eus ...

Unterlassungsfall g. (-s) : *im Unterlassungsfall*, defot d'ober ar pezh a zo bet gourc'hemennet (Gregor).

Unterlassungsklage b. (-, -n) : [gwir] goulenn paouezidigezh ur gaou bennak dirak al lez-varn g.

Unterlassungssünde b. (-, -n) : [relij.] pec'hed defot ober un dra gourc'hemennet g.

Unterlauf g. (-s, -läufe) : red izelañ ur stêr g., penn izelañ ur stêr g., red izel ur stêr g., ardraoñ g., traoñ g., diaz g.

unterlaufen V.gw. stag [*verb-skoazell sein* : unterläuft / unterlief / ist unterlaufen] : **1.** en em silañ e-touez traoù all ; *ihm ist ein Fehler unterlaufen*, graet en doa ur fazi dre zievezhted, faziet eo bet dre zievezhegezh (hep rat dezhañ) ; **2.** [mezeg.] *blutunterlaufen*, bloñset, bronduet, meüret.

unterlegen¹ V.k.e. stag (hat unterlegt) : **1.** lakaat dindan, skorañ, blodañ, skoilhañ ; *einem Schrank einen Keil unterlegen*, lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, skourjiñ un armel ; **2.** lakaat poizioù da glotañ gant ; *einer Melodie einen Text unterlegen*, lakaat poizioù da glotañ gant un ton ; **3.** [dre skeud.] reiñ ; *jemandem böse Absichten unterlegen*, diskrediñ war eeunded u.b., sevel mar war onestiz u.b., teurel diskred war youl vat u.b., teurel disfiz war onestiz u.b., teurel douetañs war lealded u.b., magañ (goriñ) disfiziañs e-keñver eeunded u.b., disfiziout diouzh onestiz u.b.

unterlegen² V.k.e. rannadus (hat untergelegt) : lakaat dindan, skorañ, blodañ, skourjiñ ; *einem Schrank einen Keil unterlegen*, lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ un armel, skourjiñ un armel.

unterlegen³ ag. : diampartoc'h, koll, dilañs gantañ ; *ich bin dir an Wissen unterlegen*, n'on ket ken gouiziekg hag

te, me a zo pell war da lerc'h a-fet gouiziegezh ; *er ist ihm weit unterlegen*, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ ; *er ist dir unterlegen*, koll eo ganit, n'eo ket evidout.

Unterlegene(r) ag.k. g./b. : kevezet dilañs gantañ g., kevezerezh dilañs ganti b. ; [sport] *er ist der Unterlegene*, ne vez ket lakaet da wellikañ.

Unterlegenheit b. (-) : **1.** izelded g. ; *zahlenmäßige Unterlegenheit*, izelded niverek b. ; **2.** istalvoudegezh b.

Unterlegklotz g. (-es, -klötze) : skourj g., blod g., skor g., skoilh g.

Unterlegscheibe b. (-, -n) : ruilhenn blat b.

Unterleutnant g. (-s, -s/-e) : [lu] isletanant g.

Unterleib g. (-s) : [korf.] kof g., kof-bihan g., traoñ ar c'hof g.

Unterleibsbinde b. (-, -n) : korfkenn b.

Unterlieferant g. (-en, -en) : eilkevrat g.

unterliegen¹ V.em stag [*verb-skoazell sein* : unterlag / ist unterlegen] [t-d-b] : **1.** bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan ; *er ist ihm unterlegen (er unterlag ihm)*, faezhet (trec'het, kannet) e oa bet gantañ, koll e voe gantañ ; *er unterlag der Versuchung*, kouezhañ a reas en temptadur, sujañ a reas d'an (gant an) temptadur / asantiñ a reas gant an temptadur (Gregor), plegañ a reas dirak an temptadur, lamm en doe digant an droukspered, diskaret e voe gant e zroukyoulou, trec'het e voe gant e c'hoantegezhioù fall, sujañ a reas da varad (da ardoù) an diaoul ; **2.** [dre skeud.] *es unterliegt keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus na mar na marteze ; **3.** bezañ techet da, bezañ sujet da, rankout, dleout ; *dem Wechsel unterliegen*, bezañ sujet d'ar cheñchamantoù, bezañ hedro, bezañ bouljus, bezañ techet (bezañ douget) da cheñch, bezañ kemm-digemm (keflusk-digeflusk, cheñch-dicheñch), bezañ tro-didro ; *alles unterliegt dem Wandel*, an holl draoù a dle cheñch, an holl draoù n'int ket graet evit padout atav ; *der Fall unterlag einer scharfen Untersuchung*, un enklask pizh a voe graet war an afer-se, an afer-se a voe ensellet pizh ; **4.** bezañ sujet da, bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b./udb ; *dem deutschen Recht unterliegen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; **5.** [gwir] *der Berufung unterliegen*, gallout bezañ kaset war c'halv dirak ul lez-varn uheloc'h.

unterliegen² V.gw. rannadus [*verb-skoazell haben*] : lag unter / hat untergelegen] : bezañ o skorañ udb, bezañ o vlodañ udb, bezañ dindan udb.

Unterliek n. (-s, -e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.

Unterlippe b. (-, -n) : [korf.] muzell draoñ b., muzell dindan b., muzell izelañ b., gweuz dindan b., gweuz izelañ b.

unterm : P. *berradur evit unter dem*.

untermalen V.k.e. stag (hat untermalt) : **1.** raklivañ, divrazañ ; **2.** [dre skeud.] pouezañ war, derc'hel war.,

gouverkañ, lakaat war wel, toniañ ; **3.** kinklañ, kaeraat, fardañ ; *das Essen wurde musikalisch untermalt*, e-pad ar pred e voe kinniget sonerezh skañv da foñs son.

Untermalung b. (-, -en) : **1.** raklivadur g., foñs g., divraz g., divrazadur g. ; **2.** [dre skeud.] foñs son g., drekleur b. **untermauern** V.k.e. stag (hat untermauert) : skorañ, startaat, kadarnaat, nershaat, diazezañ mat, kreñvaat, sintrañ, stardañ ; *seine Macht untermauern*, diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; *den Frieden untermauern*, startaat ar peoc'h, kadarnaat ar peoc'h, lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud.

Untermauerung b. (-, -en) : startadur g., kadarnadur g.

Untermenge b. (-, -n) : **1.** [mat.] isteskad g. ; **2.** [stlenn.] istevnad g.

untermengen V.k.e. stag (hat untermengt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.

Untermensch g. (-en, -en) : isden g. [*liester* istud].

Untermenü n. (-s, -s) : [stlenn.] islañser g.

Untermiete b. (-, -n) : eilfeurmiñ g., eilfeurmadur g.

untermieten V.k.e. stag (hat untermietet) : eilfeurmiñ.

Untermieter g. (-s, -) : kambre g., eilfeurmer g.

Untermieterin b. (-, -nen) : kambrez b., eilfeurmerez b.

unterminieren V.k.e. stag (unterminierte / hat unterminiert) : **1.** minañ, sapañ, kevian dindan, disfontañ ; *eine Festung unterminieren*, toullañ ur min dindan ur c'hreñvlec'h, minañ ur c'hreñvlec'h ; **2.** disfontañ, disoliañ ; **3.** [dre skeud.] toullañ dindan, dispenn, diskar, drastañ, distrujañ.

untermischen V.k.e. stag (hat untermischt) : (mit) kemmeskañ gant, toueziañ gant.

untern P. *berradur evit unter den*.

unternehmen V.k.e. stag (unternimmt / unternahm / hat unternommen) : **1.** ober, embregañ, embreger, mont e penn eus, stagañ gant, kregiñ gant, kregiñ e ; *etwas Großes unternehmen*, stagañ gant ur pezh mell labour, mont e penn eus ur pezh mell labour, embregañ (embreger) traoù dispar, embreger labourioù bras ; *alles, was er in seinem Leben unternahm, schlug fehl*, e vuhez ne oa bet nemet ur chadennad c'hwitadennoù, kement a reas en e vuhez a c'hwitas, netra ebet en e vuhez ne zeuas dezhañ da vat ; *wir müssen irgendetwas unternehmen*, ret eo ober seurt pe seurt, ret eo ober seul pe eneb ; **2.** kemer ar garg eus, sammañ ; *es unternehmen, etwas zu tun*, en em abilañ d'ober udb, stagañ d'ober udb.

Unternehmen n. (-s, -) : **1.** embregerezh g., embregad g., embreg g., embregadeg b., embregadenn b., taol g., arnod g., arnodadenn b., taol-arnod g., taol-esa g., taol-esae g. ; *unser Unternehmen ist gescheitert*, c'hwitañ a reas hor embregerezh, ne oa ket aet hor c'hoant da benn, un distokadenn hor boa bet, c'hwitet hor boa gant hor mennad, manket e oamp war hon taol, tapet hor boa un distokadenn, graet hor boa tro-wenn, graet hor boa kazeg, graet hor boa kash, graet hor boa un tenn gwenn, aet e oa an taol d'ar c'hostez, c'hwitet hor boa war hon taol (war hor c'hrog), ne oamp ket deuet a-benn eus hor c'hrog, c'hwitet hor boa gant hor raktres, en em gavet e oamp berr, chomet e oamp berr, manet e oamp warni, manet e oamp bet da gas hon taol da benn, aet e oa an tenn er c'hleuz ganeomp, aet e oa ar ribotadenn da fall ; *ein gewagtes Unternehmen*, un embregadenn hardizh b.,

ur raktres arvarus g., un embregadenn ankivil b., un devez risklus g., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b. ; **2.** [armerzh] embregerezh g. ; *öffentliches Unternehmen*, embregerezh foran g., embregerezh Stad g. ; *Industrieunternehmen*, embregerezh greantel g.

unternehmend ag. : divorfil, leun a intrudu, leun a ispid, luskus, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, oberiant, embregus.

Unternehmensberater g. (-s, -) : kuzulier-embregerezh g.

Unternehmensberaterin b. (-, -nen) : kuzulierez-embregerezh b.

Unternehmensführung b. (-) : ardeadezh b., ardeañ g.

Unternehmenskonzentration b. (-, -en) : kengreizañ armerzhelel g., tolpadur g. ; *horizontale Unternehmenskonzentration*, kengreizañ armerzhel a-blaen g., tolpadur armerzhel a-zremm g. ; *vertikale Unternehmenskonzentration*, kengreizañ armerzhel a-blom g., tolpadur armerzhel a-zerc'h g.

Unternehmenspersönlichkeit b. (-, -en) : kemmoed merk g.

Unternehmensspiel n. (-s, -e) : c'hoari embregañ g., c'hoari ardeañ g.

Unternehmer g. (-s, -) : embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g.

Unternehmerin b. (-, -nen) : embregerez b., embregourez b., oberiataourez b., patromez b.

unternehmerisch ag. : a sell ouzh an embregerezh ; *unternehmerisch denken*, bezañ leun a intrudu, kaout intrudu, kaout skiant an aferioù, kaout skiant ar pezh zo mat hag ar pezh zo fall evit an aferioù, bezañ leun a ispid, bezañ luskus, bezañ embregus, kaout ur spered luskus, kaout ur spered embregus, bezañ ur paotr war-raok, bezañ troet war an embreger (war an embregañ).

Unternehmerschaft b. (-) / **Unternehmertum** n. (-s) : patromed lies., embregerien lies.

Unternehmerverband g. (-s, -verbände) : sindikad ar batromed (an embregerien) g.

Unternehmung b. (-, -en) : embregerezh g., embregadenn b., embreger g., oberiadegezh b., taol g., krog g., arnod g., arnodadenn b., taol-arnod g., taol-esa g., taol-esae g.

Unternehmungsgeist g. (-es) : intrudu b., ispid embregus g.

Unternehmungslust b. (-) : intrudu b., ispid embregus g., itik da embregañ g., embregusted b.

unternehmungslustig ag. : embregus, divorfil, leun a intrudu, leun a ispid, luskus, gant ur spered luskus, kas-war-raok, war-raok, troet war an embreger (war an embregañ), greant, oberiant ; *unternehmungslustig sein*, kaout intrudu er graoù, bezañ embregus.

Unteroffizier g. (-s, -e) : [lu] isofiser g., marichal al lojeiz g., marichal a lojeiz g., marichal-lojeiz g., serjant g. ; *die kleinsten Unteroffiziere sind die stolzesten*, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ ar c'haoc'h en o zoullou, an isofiserien eus ar renk izelañ a vez an uhelañ an tamm enno.

Unteroffizierin b. (-, -nen) : [lu] isofiserez b.

unterordnen V.k.e. rannadus (hat untergeordnet) : **1.** lakaat dindan u.b./udb ; **2.** sujañ, isurzhiañ, reiñ ul lec'h a eil

pouez da, reiñ ul lec'h a eil renk da ; **3.** [dre skeud.] *untergeordnet*, eil-, is-, eilrenk, a eil renk, a eil klas, isurzhiet, dister ; *untergeordnete Funktionen*, kargoù dister lies., postoù a eil renk lies., postoù eilrenk lies. ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g.

V.em. rannadus **sich unterordnen** (hat sich (t-rt) untergeordnet) : *sich jemandem unterordnen*, sujañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., pladañ d'u.b., stouiñ e dal dirak u.b.

unterordnend ag. : [yezh.] -isurzhiañ ; *unterordnende Konjunktion*, stagell-isurzhiañ b.

Unterordnung b. (-) : **1.** sujidigezh b. ; **2.** isrann b. ; **3.** [bev.] isurzhad g., isurzhiad g. ; **4.** isurzhiezh g., isurzhiadur g. ; [preder.] *Unterordnung der Begriffe*, isurzhiadur ar mennozhiaoù g.

Unterpfand n. (-s,-pfänder) : **1.** [arc'hant.] gouestlad goudoriñ g., goudoradur g. ; **2.** [dre skeud.] gouestl g., arouestl g., gwarant g.

Unterpfarrer g. (-s,-) : kure g.

unterpflügen V.k.e. rannadus (hat untergepflügt) : treiñ war ; *Klee unterpflügen*, treiñ war ar melchon.

Unterpräfekt g. (-en,-en) : eilprefed g., isprefed g.

Unterpräfektur b. (-,-en) : **1.** isprefelezh b. ; **2.** isprefeti g. ; *Brest ist Sitz einer Unterpräfektur*, Brest a zo un isprefeti.

Unterpräfektur : - isprefedel, eus an isprefeti.

Unterprima b. (-) : kentañ klas g.

Unterprimaner g. (-s,-) : lisead eus ar c'hentañ klas g., kentaad g. [*liester* kentaidi].

unterprivilegiert ag. : ezhommek, tavantek.

Unterprivilegierte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Unterprivilegierten*, ar bobl izelañ b., ar re zibourvez lies., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredigehel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigehel ezhommek lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies.

Unterproduktion b. (-) : iskenderc'h g.

Unterprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] isgoulev g.

unterreden V.em. stag : **sich unterreden** (hat sich (t-rt) unterredet) : emzivizout, emzivizañ, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, ober un troc'h kaoz ; *sich mit jemandem über etwas unterreden*, kendivizout gant u.b. diwar-benn udb, divizout gant u.b. a-zivout udb, kaozeal (komz, kontañ kaoz, toullañ kaoz, marvailhat) gant u.b. diwar-benn udb, komz gant u.b. eus udb.

Unterredner g. (-s,-) : kendivizer g., divizer g., kengomzer g., kenbrezeger g., kenvreutaer g.

Unterredung b. (-,-en) : **1.** troc'h kaoz g., tamm kaoz g., diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., emzivizadenn b., kaoz b., kaozeadenn b., pennad-kaoz g., pennad divizout g., kaozeadeg b., kaoze g.,

kaozeerezh g., kenvreutaerezh g., prolog g. ; **2.** kuzuliadeg b. ; *geheime Unterredung*, kuzhut b.

unterrepräsentiert ag. : isderc'houezet, derc'houezet dindan ar gont genfeuriek, re nebeut a zileuridi evit e gevrenn, re nebeut a zileuridi evit e gostezenn.

Unterricht g. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennerezh g., kelennadur g., kentel b., kentelioù lies., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g. ; *jemandem Unterricht geben*, kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., deskiñ u.b. ; *jemandem Unterricht in Sprachen (Sprachunterricht) geben*, kelenn (deskiñ) yezhoù d'u.b. ; *der Unterricht in dieser Schule erfolgt in gemischten Klassen*, kemmeskañ a ra ar vugale er skole-se ; *Privatunterricht*, kentelioù skoazell lies.

unterrichten V.k.e. stag (hat unterrichtet) : **1.** kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskoniañ, kenteliañ, reiñ kelenn da, ober skol, ober kelenner ; *jemanden unterrichten*, kelenn u.b., kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., reiñ deskadurezh d'u.b., reiñ kentel d'u.b., deskiñ u.b. ; *jemanden in etwas unterrichten*, kelenn (deskiñ) udb d'u.b., kelenn u.b. war udb, reiñ kelenn d'u.b. war udb, reizhañ u.b. war udb, ober skol d'u.b. war udb ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet*, dastumet em eus deskadurezh digant ar frered, bet em eus kentel gant ar frered ; *Bretonisch unterrichten*, kelenn brezhoneg ; **2.** [dre astenn.] degas kemennadurezh d'u.b., kelaouiñ, stlennañ, reiñ da c'houzout, kemenn, degemenn, daveiñ, kenteliañ ; *jemanden von etwas unterrichten*, daveiñ udb d'u.b., degemenn udb d'u.b., kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn udb d'u.b., kemenn d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *jemanden über etwas unterrichten*, reiñ titouroù d'u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, ober ur rentañ-kont d'u.b. a-zivout udb ; *ich war nicht davon unterrichtet*, ne oan ket bet kelaouet, n'em boa bet keloù ebet eus an dra-se, ne oa ket bet kaset keloù din ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten*, distagañ keloù, daveiñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'heleier ; *in gut unterrichteten Kreisen*, er metoù titouret (kelaouet) mat, er metoù a oar mat, hervez an dud a oar ar gartenn, hervez an dud a oar anezhi.

Unterrichten n. : kelenn g., kelennerezh g., kelennadur g., kelennadurezh b.

unterrichtend ag. : kentelius, kelennus.

unterrichtlich ag. : -kelenn, -skol.

Unterrichtsanstalt b. (-,-en) : ti-skol g., skol b., kelenndi g.

Unterrichtsbuch n. (-s,-bücher) : levr-skol g.

Unterrichtsfach n. (-s,-fächer) : danvez-skol g., danvez kelenn g., diskiblezh b.

Unterrichtsgegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Unterrichtsminister g. (-s,-) : [Bro-Aostria] ministr an deskadurezh g.

Unterrichtsministerium n. (-s) : [Bro-Aostria] ministrerezh an deskadurezh g.

Unterrichtsstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Unterrichtsstunde b. (-,-n) : kentel b., eurvezh kelenn b.

Unterrichtswesen n. (-s) : Deskadurezh-Stad b., deskadurezh foran b.

Unterrichtung b. (-,-en) : kelaouiñ g., kelaouerezh g., kelaouadur g., kemennadurezh b., stennañ g., stlennerezh g.

Unterrock g. (-s,-röcke) : lostenn b., lostenn-zindan b., lostenn-dindan b., hiviz-vragoù b., poeñchenn b., brozh a-zindan b., brozh-dan b., brozh-dindan b., brozh-vihan b., goueledenn b. ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor*, solier ha galatrez a zo ganti.

untersagen V.k.e. stag (hat untersagt) : difenn, berzañ, diaotren, forc'hiñ ; *jemandem etwas untersagen*, difenn udb ouzh u.b., berzañ udb ouzh u.b., berzañ ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. a ober udb, difenn ouzh u.b. da ober udb, difenn ouzh u.b. ober udb, ober difenn ouzh u.b. a ober udb, ober difenn ouzh u.b. ober udb, difenn ouzh u.b. na rafe udb ; ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt*, difennet e oa bet ar c'horolloù dre an Iliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an Iliz ; *es war den Kranken untersagt, mit den anderen zu verkehren*, ar re glañv o doa difenn da vont e-touez ar re yac'h ; *und wie oft wurde mir das Baden untersagt, aus Angst, ich könnte ertrinken !* pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt*, difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez eus ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *obwohl seine Mutter es ihm untersagt hatte*, en daoust da zifenn e vamm.

Untersagung b. (-,-en) : difenn g., berz g., berzidigezh b., forc'h g.

Untersatz g. (-es,-sätze) : **1.** diaz g., diazez g., dan g., sichenn b., harp g., skor g., kondre g., sol g., dindanenn b., torchenn b. ; *Untersatz einer Haube*, koef blev g. ; **2.** dindaner g., pladennig b., pladig g. ; **3.** P. *fahrbarer Untersatz*, strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b. ; **4.** [preder., poelloniezh] lavarenn strishañ b.

Unterschale b. (-,-n) : pladennig b., pladig g.

Unterschall g. (-s) : issten g.

Unterschall- : dansten, isstenel.

Unterschallflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dansten g.

unterschätzen V.k.e. stag (hat unterschätzt) : isprizout, ispriziañ, istalvezout, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; *jemanden unterschätzen*, isprizout u.b., treuzvam u.b., kammvarn u.b., droukvam u.b., droukpriziañ u.b.

Unterschätzung g. (-,-en) : ispriziañ g., isdewerzhañ g., isdewerzhadur g.

unterscheidbar ag. : digemmadus, hag a c'haller diforc'hiñ, hag a c'haller digemmañ.

unterscheiden V.k.e. stag (unterschied / hat unterschieden) : pennaroueziañ, disheñvelout diouzh, disheñveliñ diouzh, dishañvalout diouzh, disheñvelaat diouzh, diforc'h diouzh, diforc'hiñ diouzh, dispartiañ diouzh, digemmañ diouzh, digemmeskañ diouzh, difarantiñ, dilenn diouzh, lakaat kemm etre, kemmañ diouzh, digejañ diouzh, dianaout diouzh, lakaat diforc'h etre, P. ridellat diouzh ; *zwischen dem Schönen, dem Schöneren und dem Schönsten unterscheiden können*, gouzout diforc'hiñ etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ, gouzout ar c'hemm etre ar brav, ar bravoc'h hag ar bravañ ; *du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden*, n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ an droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavez ez ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoù, n'out ket evit lakaat kemm etre ar mad hag an droug, kemmeskañ a rez an droug hag ar mad, n'anavez ez ket ar mad diouzh ar fall, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit digejañ (dianaout, disheñveliñ, diforc'hañ) ar mad diouzh an droug, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, P. n'out ket evit ridellat ar mad diouzh an droug, ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Falschen unterscheiden*, dre chañs en doa merzet an ton faos a oa en e gomzoù, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, kemmañ, digemmeskañ, dilenn, anavezout, ridellat) ar gwir diouzh ar gaou, dre chañs en doa gallet lakaat kemm etre ar gwir hag ar gaou ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen*, tri rumm mezelloù a zo ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können*, anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf ; *er kann sie mühelos unterscheiden*, n'eo ket poaniet evit o diforc'hiñ.

V.em. stag : **sich unterscheiden** (unterschied sich / hat sich (t-rt) unterschieden) : disheñvelout diouzh, dishañvalout diouzh, bezañ disheñvel diouzh, difediñ, disheñvelaat, diforc'hiñ, diforc'h, bezañ diforc'h etrezo, emziforc'h, emziforc'hiñ ; *er unterscheidet sich von seinem Bruder durch seinen Fleiß*, dre e aket d'al labour ez eo disheñvel diouzh e vreur ; *sie lassen sich nur schwer voneinander unterscheiden*, ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes anavezout an eil diouzh egile, ken heñvel int o-daou ma'z eo diaes lakaat kemm etre an eil hag egile, start eo diforc'hiñ an eil diouzh egile, start eo lakaat diforc'h etrezo, diaes eo kemmañ an eil diouzh egile gant an heñvel ez int, diaes eo lakaat (ober) kemm etre an eil hag egile ; *durch seinen Verstand unterscheidet sich der Mensch vom Tier*, ar skiant eo a ziforc'h al loen eus an den ; *je mehr sie heranwachsen, desto markanter unterschieden sie sich äußerlich voneinander*, dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaat kalz ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent*, komz a reont disheñvel ; *ihre Religion unterscheidet sich kaum von der unseren*, panevet un nebeut traoù, o relijion ne zroukhañval ket diouzh hon hini.

unterscheidend ag. : diforc'hus, digemmus.

Unterscheidung b. (-, -en) : disheñvedigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'h g., diforc'hiñ g., kemm g., disparzh g.

Unterscheidungsgebe b. (-) : skiant diforc'hiñ b.

Unterscheidungsmerkmal n. (-s, -e) : merk anat g., merk diforc'hus g.

Unterscheidungsvermögen n. (-s) : skiant diforc'hiñ b.

Unterscheidungszeichen n. (-s, -) : merk anat g., merk diforc'hus g., arouezenn b.

Unterscheidungs Zoll g. (-s, -zölle) : gwirioù maltouterezh tregemmat lies.

Unterschenkel g. (-s, -) : [korf.] gar [etre ar glin hag an troad] b. ; unteres Ende des Unterschenkels, strizh-gar g.

Unterschicht b. (-, -en) : 1. danwiskad g., gwisk dindan g. ; 2. die Unterschichten der Gesellschaft, ar bobl izelañ b., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredadel tavantek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek lies., ar geizh lies., an dud keizh lies., ar reuzeudien lies., ar beorien lies., an drueged lies., an davanteien lies., an ezhommeien lies., ar gorked lies., ar gorkerien lies., an druanted lies.

unterschieben 1. V.k.e. rannadus (schob unter / hat untergeschoben) : jemandem etwas unterschieben, silañ udb dindan u.b., bountañ udb dindan u.b.

2. [dre skeud] V.k.e. rannadus pe stag (unterschob / schob unter // hat unterschoben / hat untergeschoben) : reiñ da grediñ, tamall u.b. e gaout da gaout gwallvennozhioù ; man unterschiebt mir unedle Beweggründe, man schiebt mir unedle Beweggründe unter, diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeundet ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent, da gaout disfiz ennon), c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud.

3. lakaat [udb e-lec'h udb all], erlec'hiañ [udb ouzh udb all], amsaviñ [udb gant udb all] ; untergeschobenes Kind, bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g.

4. ensilañ ; untergeschobener Text, pennad-skrid bet ensilet e-barzh ar skrid orin g.

Unterschiebung b. (-, -en) : 1. treuzlakadur g., erlakidigezh b., ensiladur g., erlec'hiadur, amsavadur g. ; 2. tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiat g., haeradenn c'haouiat b., diogeladenn c'haouiat b.

Unterschied g. (-s, -e) : disheñvelder g., disheñvelded b., disheñvedigezh b., disheñvel g., diforc'h g., disparelezh b., diforc'had g., diforc'helezh b., kemm g., kemmadur g., herr g. ; worin besteht der Unterschied ? pe diforc'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an diforc'h ? ; ein feiner Unterschied, un arliv g., an draig hag a laka kemm g., un diforc'h skañv g., un argemm g. ; alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz, par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; ohne irgendeinen Unterschied, etwa nach Rasse, Hautfarbe, Geschlecht, Sprache, Religion, politischer oder sonstiger Überzeugung, nationaler oder sozialer Herkunft, Vermögen, Geburt oder sonstigem Stand, hep ket a ziforc'h a ouenn, a liv, a reizh, a yezh, a gredenn, a veno politikel pe a veno all, a orin broadel pe gevredigezhel, a

leve, a c'hanedigezh pe a natur all ; große soziale Unterschiede aufweisend, digevarzh, digevarzhel ; Gesellschaft, die große soziale Unterschiede aufweist, kevredigezh digevarzhel b. ; im (zum) Unterschied von, e kemm gant, e kemm diouzh ; es ist ein großer Unterschied zwischen ihnen, kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied, dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm ; es sind zwei Kilo Unterschied zwischen diesen zwei Säcken, daou gilo a zo etre an daou sac'had-se ; der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus, n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf, frioù an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; bei Menschen keinen Unterschied machen, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; das macht keinen Unterschied, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, ne zegas kemm ebet, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, un heñvel eo, ur memes eo ; [preder.] Methode des Unterschieds, hentenn an diforc'h nemetañ b. ; Methode der gerade noch wahrnehmbaren Unterschiede, hentenn ar bihanañ diforc'hioù merzus b.

unterschieden ag. : 1. disheñvel, dishañval, diforc'h, dizunvan ; 2. diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt.

unterschiedlich ag. : 1. disheñvel, dishañval, diforc'h ; von unterschiedlicher Qualität, gwechoù 'zo mat, fall gwechoù all - a bep seurt perzhed ; ihre Kinder wurden in zwei unterschiedlichen Familien untergebracht, dispartiet e voe he bugale etre daou rumm ; sie wurden unterschiedlich gut aufbewahrt, miret e oant bet gwell pe welloc'h ; 2. diseurt, liesseurt, liesdoare, a bep seurt, dizunvan ; im Bereich der Religion hatten mein Vater und meine Mutter unterschiedliche Auffassungen, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh etrezo a-fet relijion ; auf unterschiedliche Weisen, e meur a zoare, e lies doare.

unterschiedslos Adv. : hep ket a ziforc'h, an holl keit-ha-keit, an holl a-rez, hep ober kemm evit den, hep kaout kemm evit den.

unterschlagen¹ V.k.e. stag (unterschlägt / unterschlug / hat unterschlagen) : tuañ, drouktuañ, distreiñ, skrapañ, tennañ (udb digant u.b.), dilemel, sammañ, divorañ, trufañ, bogodiñ, bogodennañ, flipañ, flutrenniñ, silc'hañ, razhañ ; Geld unterschlagen, bogodiñ arc'hant, bogodennañ, touzañ ur gélienn, tuañ arc'hant ; einen Brief unterschlagen, daspakañ ul lizher, sigotañ ul lizher.

unterschlagen² V.k.e. rannadus (schlägt unter / schlug unter / hat untergeschlagen) : kroaziañ ; mit untergeschlagenen Armen, kroaziet e zivrec'h.

Unterschlagung b. (-, -en) : 1. tuerezh g., flutrennerezh g., tuoni b., tuadur g., tuadenn b., distro g., trufierezh g., truterezh g., bogoderezh g., bogod g., flipañ g., silc'hañ g., drouktuadur g., kammarver fiziañ b., laeroñsi-a-fiziañ b. ; Unterschlagung öffentlicher Gelder, tuerezh (distro,

trufierezh, truterezh, bogod) an arc'hant foran g. (Gregor) ; 2. [lizhiri] daspakadenn b., daspak g., daspakañ g..

Unterschleif g. (-s,-e) : tuerezh g., distro g., trufierezh g., truterezh g., bogod g., bogoderezh g., drouktuadur g., droukkemederezh g., flod g., floderezh g.

Unterschlupf g. (-s,-schlupfe) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., gwasked g., gwarant g., flojenn b., goloadurezh b., golo g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b. ; *jemandem Unterschlupf gewähren*, reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ gwarant d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ loj d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ flosk d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ digor d'u.b., bodenniñ u.b. ; *Unterschlupf finden*, kavout bod, kavout repu, kavout kuzh, kavout goudor, en em flojenniñ, kavout degemer en un ti bennak, kavout dor zigor en un ti bennak, kavout herberc'h, kavout ti ha loj, kaout ti ha loj, kavout bodenn, kavout gwasked, kavout golo, kavout goloadurezh, kavout bara ha golo, kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b.

unterschlüpfen / unterschlupfen V.gw. rannadus [*verb-skoazell sein* : ist untergeschlüpft / ist untergeschlupft] : *bei jemandem unterschlupfen*, klask goudor e ti u.b., klask bod e ti u.b., mont da repuiñ e ti u.b., kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadurezh, kuzh ha golo, bara ha golo, degemer, dor zigor) e ti u.b., kavout herberc'h e ti u.b., kavout da vuzat e ti u.b., kavout bod hag aoz e ti u.b., kavout repu digant u.b., mont da glask repu digant u.b.

Unterschnabel g. (-s,-schnäbel) : [loen.] karvan draoñ ar pigos b., karvan izelañ ar pigos b.

Unterschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had lost g.

unterschreiben V.k.e. stag (unterschrieb / hat unterschrieben) : 1. (*sich*) *unterschreiben*, sinañ (lakaat e sinadur, lakaat e sin) e traoñ ar bajenn, sinañ izeloc'h (Gregor), issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; 2. [dre skeud.] asantiñ da, grataat ; *das kann ich unterschreiben*, tu 'zo din da vezañ asant gant kement-se, gallout a ran asantiñ da gement-se.

Unterschreiber g. (-s,-) : siner g., isskidour g.

unterschreiten V.k.e. stag (unterschritt / hat unterschritten) : bezañ izeloc'h eget ; *den Voranschlag unterschreiten*, koustañ nebeutoc'h eget ar pezh a oa bet rakjedet.

Unterschrift b. (-,-en) : sinadur g., sin g., P. skrabadenn b. ; *eigenhändige Unterschrift*, a) sinadur graet gant e zorn e-unan g., sinadur emzornskridel g. ; b) [dre astenn.] sinadur un den brudet g. ; *eine Unterschrift bescheinigen* (beglaubigen), gwiriañ (gwiriekaat, testeniekaat) ur sinadur ; *seine Unterschrift setzen*, sinañ, lakaat e sin, lakaat e sinadur, tioñviñ, P. lakaat e skrabadenn, lakaat e anv ; *von jemandem eine Unterschrift erpressen*, sipañ sinadur u.b.

Unterschriftenmappe b. (-,-n) : tioñver g.

Unterschriftenprobe b. (-,-n) : sinadur dave g.

Unterschriftensammlung b. (-,-en) : sinadeg b., ervennadeg b.

unterschriftsberechtigt ag. : hag a c'hall sinañ dre wir.

unterschriftslos ag. : hep sinadur.

unterschwellig ag. : isemouez, isgousommel, danwehin, danwehinek ; *unterschwellige Werbung*, kemennad danwehinek g., daranverezh isgousommel g., bruderezh isgousommel g.

Unterseeboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b.

Unterseebootbegleitschiff n. (-s,-e) : [merdead.] fourgadenn b.

unterseeisch ag. : danvor, dindanvor, danvorel, danvorek ; *unterseeisches Flussbett*, mornaoz b. ; *unterseeischer Vulkan*, menez-tan danvor g.

Unterseekabel n. (-s,-) : fun danvor b.

Unterseeplateau n. (-s,-s) : pladenn b., bazenn b.

Unterseite b. (-,-n) : 1. tu-dindan g., dindan g., dan g. ; *Unterseite eines Topfes*, revr ur pod g. ; 2. kil g., enep g.

Untersekretär g. (-s,-e) : issekretour g.

Untersekretariat n. (-s,-e) : 1. [karg] issekretouriezh b. ; 2. [lec'h] issekretourva g.

untersetzen¹ V.k.e. rannadus (hat untergesetzt) : lakaat dindan, lakaat en traoñ ; *seinen Namen untersetzen*, tioñviñ, issinañ, goursinañ, lakaat e sin.

untersetzen² V.k.e. stag (hat untersetzt) : 1. skorañ, harpañ, kreñvaat, startaat ; 2. [tekn.] iskefloc'hañ.

Untersetzer g. (-s,-) : dindaner g., pladennig b., pladig g. ; *Untersetzer aus Stroh*, kondre g.

untersetzt ag. : piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berrdev, postek, torgos, bouroun, tourtellek, toupard, tobios, reut, doubl, goñs, koujorn ; *untersetzte Frau*, berraodenn b. ; *untersetzter Kerl*, berraod g., toupard g., tagos a baotr g., torgos g., krennden g., paotr tev ha berr g., paotr berrdev g., paotr krenn g., paotr krenndev g., boustouv g., paotr krapok g., paotr doubl g., trapard den g., podad mat a zen g., podig a zen g., toupard den g., kouchad mat a zen g., takad den g.

Untersetztheit b. (-) : temz-korf piltosek g., temz-korf krapok g., temz-korf tagosek g., temz-korf krenn g., temz-korf postek g., temz-korf torgos g., temz-korf toupard g., temz-korf tagos g.

Untersetzung b. (-,-en) : [tekn.] iskefloc'h g., iskefloc'hañ g.

Untersetzungsverhältnis n. (-ses,-se) : [tekn.] gwezhiader iskefloc'h g.

untersiegeln V.k.e. stag (hat untersiegelt) : lakaat e siell war, siellañ.

untersinken V.gw. rannadus (sank unter / ist untergesunken) : mont d'ar goueled (d'ar strad, d'an traoñ, da goll er mor, d'ar sol, da goll e puñs ar mor), bezañ lonket gant ar mor, gouelediñ, bezañ islonket.

unterspülen V.k.e. stag (hat unterspült) : krignat, kleuzañ, kleuziñ, krouiziñ, disfontañ, disoliañ, dispenn, klotañ.

Unterspülung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.

Unterstaatssekretär g. (-s,-e) : issekretour-Stad g.

Unterstadt b. (-,-städte) : *die Unterstadt*, goueled-kêr g.

Unterstamm g. (-s,-stämme) : [loen.] isskourrad g.

Unterstand g. (-s,-stände) : [lu] goudorenn b., douarenn b., goudor g., gwasked g., goudorlec'h g., gwaskijenn b., siklud g. ; *ausgebauter Unterstand*, douarenn (goudorenn) veton b., goudor (gwasked) betoñs g.

unterstandslos ag. : [Bro-Aostria] hep ti nag aoz, hep ti na loj, hep bod nag aoz, hep mont ebet, didi.

unterste(r,s) ag. : izelañ ; *der unterste Teil*, al lodenn dindan b., an dindan g., al lodenn izelañ b., ar penn izelañ g., ar penn traoñ g., an diadraoñ g., an traoñ g., an diaz g. ; *auf der untersten Stufe stehen*, bezañ war ar bazenn izelañ ; *die untersten Schichten des Volkes*, ar bobl izelañ b., ar re baourañ lies., ar rummadoù kevredadel ezhommek lies., ar rummadoù kevredadel tavantek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel ezhommek lies., ar gwiskadoù kevredigezhel tavantek lies. ; *der unterste Knopf*, an nozelenn draoñ b., an nozelenn izelañ b. ; *der unterste Teil des Sacks*, goueled ar sac'h g., foñs ar sac'h g., traoñ ar sac'h g., lost ar sac'h g. ; *zu unterst*, e penn an traoñ, er rann izelañ, er penn izelañ, er penn traoñ ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ (kulvanniñ) an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, pebeilpennañ, garenebiñ, penndareviñ) kement tra 'zo, pismigañ, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor).

unterstecken V.k.e. rannadus (steckte unter) : bountañ, choukañ, fourrañ, lakaat dindan.

unterstehen¹ V.k.d. stag (unterstand / hat unterstanden) : 1. bezañ dindan u.b./udb ; *jemandem unterstehen*, bezañ e gourc'hemenn u.b., bezañ dindan urzhioù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerezh u.b., klevet ouzh u.b., bezañ isurzhied u.b. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion*, dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se ; *dem deutschen Recht unterstehen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman ; *der Pfarrvikar untersteht dem Pfarrer*, emañ ar c'hure dindan ar person ; 2. [dre skeud.] *das untersteht keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus na mar na marteze, n'eus douetañs ebet, n'eus mar ebet.

V.Em. stag : **sich unterstehen** (unterstand sich / hat sich (t-rt) unterstanden) : bezañ divezh a-walc'h [evit ober udb], kaout a-walc'h a gribell [evit ober udb], em hardishaat [d'ober udb], kaout hardison (hardizhegezh) [d'ober udb], krediñ hep mezh [ober udb] / kaout an divergontiz [d'ober udb] / kaout un tal divezh a-walc'h [evit ober udb] / kaout un tal ken divezh [evit ober udb] (Gregor) ; *untersteh dich nicht, das zu tun*, arabat dit bezañ diaviz a-walc'h evit ober kement-se, arabat dit en em avanturiñ d'ober an dra-se ; *er hat sich unterstanden, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er hat sich unterstanden, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù.

unterstehen² V.gw. rannadus (stand unter / hat untergestanden) : bezañ dindan.

unterstellen¹ V.k.e. rannadus (hat untergestellt) : lakaat en ul lec'h bennak, lojañ ; *Möbel unterstellen*, fiziout

arrebeuri da evezh u.b., lakaat arrebeuri en ur mirlec'h ; *er stellte den Wagen unter*, lojet en doa e garr-tan, lakaet en deus bet ar c'harr el lab (Gregor), lakaet en deus bet ar c'harr er c'harri, lakaet en deus bet ar c'harr el lab-karr, kardiet en deus bet ar c'harr ; *die Fahrräder unterstellen*, dastum ar marc'hoù-houarn el lab.

V.em. rannadus : **sich unterstellen** (hat sich (t-rt) untergestellt) : mont da c'houderiñ, goudoriñ, mont er gwasked, mont er goudor, P. mont d'en em glenkañ ; *sich vor dem Regen unterstellen*, klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont en disglav, mont da waskediñ, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Felsen unterstellen*, mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg.

unterstellen² V.k.e. stag (hat unterstellt) : 1. sujañ, isurzhiañ ; *jemandem unterstellt sein*, bezañ dindan (e dalc'h, dindan dalc'h, dindan renerezh, dindan perzh) u.b. (Gregor), bezañ dindan aotrouniezh (dindan beli, dindan urzhioù, e gourc'hemenn) u.b., bezañ isurzhied u.b., klevet ouzh u.b. ; *der Pfarrvikar ist dem Pfarrer unterstellt*, emañ ar c'hure dindan ar person ; *den Gesetzen unterstellt*, e dalc'h al lezennoù, dindan beli al lezennoù, hag a zle doujañ d'al lezennoù, dindan dalc'h al lezennoù, dalc'het d'al lezennoù, dindan al lezennoù, sujet d'al lezennoù ; 2. [dre skeud.] *jemandem eine Ansicht unterstellen*, tamall u.b. e gaou da gaout gwallvennozhioù ; *man unterstellt mir unedle Beweggründe*, diskrediñ a reer war peragoù va ober, taolet e vez disfiz war eeunded ar pezh a ran, lakaet e vez an dud da grediñ e vefen dizonest (da grediñ ne vefen ket eeun a bep hent, da gaout disfiz ennon), c'hwezhet e vez an diskred em c'heñver (em andred) e spered an dud.

Unterstellraum g. (-s,-räume) : lab g., karri g., grañj b., skiber g./b., siklud g.

Unterstellung b. (-,-en) : 1. tra faos roet da grediñ g., tamall gaouiat g., haeradenn c'haouiat b., diogeladenn c'haouiat b. ; *üble Unterstellung*, lañchennad b. / teodad fall g. / flemmadenn b. / gwall deodad g. / gwallgomz b. / flemmad g. (Gregor), pakaj g., distaoladenn naer-wiber b., droukprezeg g., droukkeloù g. ; 2. isurzhiezh g., isurzhiadur g., izurzhiañ g.

untersteuern V.gw. stag (hat untersteuert) : [tekn., kirri-tan dre erlusk diadreñv] istreiñ [enebet ouzh ustreiñ, dreisttreiñ übersteuern], diflipañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent, flojañ.

unterstreichen V.k.e. stag (unterstrich / hat unterstrichen) : *etwas unterstreichen*, a) islinennañ udb, isvarenañ udb ; b) [dre skeud.] pouezañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war wel, toniañ udb.

Unterstreichung b. (-,-en) : 1. islinennadur g. ; 2. pennad islinennet g. ; 3. gouverkañ g.

Unterströmung b. (-,-en) : 1. redenn danvor b., gwagenn-sont b., gwagenn-drais b. ; 2. [polit.] luskad kuzh g., luskad amguzh g., redenn amguzh b.

Unterstufe b. (-,-n) : pazenn izelañ b., derez izelañ g.

unterstützen V.k.e. stag (hat unterstützt) : 1. harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazellañ, gwarediñ, eilañ, herzel, paeroniañ, sikour, souten, reiñ souten da, reiñ harp da, dibab, divec'hiañ, dougen dorn da, ober kadorig da, ober evit, rekouriñ, startaat, stardañ, sintrañ, kadamaat, nershaat ; *die Unterdrückten unterstützen*, sikour ar re wasket ; *jemanden mit Geld unterstützen*, reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b. ; *wir haben ihn weiterhin unterstützt*, dalc'het hor boa da skozellañ anezhañ, kendalc'het hor boa d'e skoazellañ ; *solange sein Sohn studierte, hat der Vater ihn finanziell unterstützt*, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het anezhañ, keit ha ma oa e vab gant e studioù en doa an tad kendalc'het dezhañ peadra da vevañ ; *jemanden unterstützen*, difenn u.b., reiñ sav d'u.b., ober kadorig d'u.b., kabaliñ evit u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., ober evit u.b. ; *jemanden gegen seine Feinde unterstützen*, skoaziañ u.b. ouzh e enebourien ; *der Bürgermeister unterstützt ihn*, harpet e vez gant ar maer, skoaziet e vez gant an aotrou maer, ar maer a zo o kabaliñ evitañ, ar maer a ro harp dezhañ, ar maer a zoug dorn dezhañ, ar maer a ra kadorig dezhañ, an aotrou maer a ra evitañ ; *unterstützen Sie mich !* harpit ac'hanon ! skoazellit ac'hanon ! roit harp din ! ; *einander unterstützen, sich gegenseitig unterstützen*, reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em eilañ, en em ziboaniañ, kas an eil egile, en em skoazellañ an eil egile, en em skorañ, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *der Gedanke an euch wird uns unterwegs moralisch unterstützen*, ar soñj ac'hanoc'h hon dougo e-pad an hent ; 2. sintrañ, pantilhoniñ, harpañ, stañsoniñ, tintañ, speurellañ, derc'hel en e sav, derc'hel sonn.

unterstützend ag. : sikourus, skoazellus, skorus.

Unterstützung b. (-, -en) : 1. skoazell b., sikour g./b., skoren b., skor g., harp g., skoazellerezh g., skoazellañ g., taol-skoaz g., skoaz b., rikour g., rekour g., rekourañs b., kennerzh g./b., souten g. ; *technische Unterstützung*, skoazell galvezel b. ; *Geldunterstützung*, sikour-arc'hant b., skoazell-arc'hant b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., harp arc'hantel g. ; *jemandem die finanzielle Unterstützung entziehen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, lemel ar skoazelloù-arc'hant digant u.b. ; *Arbeitslosenunterstützung*, gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skoren-dilabour b. ; *ohne Unterstützung*, diskoazell, diharp, diharzell, diskor ; 2. [tisav.] skoradur g., harperezh g., sintradur g., pantilhonadur g., sintrañ g., souten g. ; 3. [lu] rejimantoù skoazell lies.

Unterstützungsanstalt b. (-, -en) : burev skoazell g.

unterstützungsbedürftig ag. : hag en deus ezhomm skoazell.

Unterstützungsempfänger g. (-s, -) : degemerer goprout skoazell g., degemerer skorennoù ar skoazell sokial g., skorennadour g.

Unterstützungsgelder lies. : arc'hant skoazell g., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., skoren b., pourvez-arc'hant g.

Unterstützungskasse b. (-, -n) : kef skoazell g.

Unterstützungsverein g. (-s, -e) : kevredigezh kenwarez b., kilezenn b., kevredigezh kilezel b.

Untersuch g. (-s, -e) : [Bro-Suis] enklask g., imbourc'h g.

untersuchen V.k.e. stag (hat untersucht) : 1. klask, enklask, imbourc'hiñ, furchal, plediñ ouzh (war, gant), studiañ, arsellet, gwiriekaat, dezvarn, dezrannañ, dielfennañ, pleustriñ war, ditourañ, bizitañ ; *etwas genau untersuchen, etwas scharf untersuchen*, sellout pizh ha kempenn ouzh udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, bizitañ udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren war udb, kompren udb, chom da gompren en udb, poelladiñ war udb, strivañ da gaout poell d'udb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, pleustriñ mat war udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'udb, mont parfed d'udb, ditourañ udb, plediñ gant (ouzh, war) studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor), arsellet udb, sellet-disellet ouzh udb, dibluskañ udb ; *der Arzt untersucht das Auge*, ar mezeg a bled ouzh al lagad, ar mezeg a sell pizh ouzh al lagad, ar mezeg a arsell al lagad, imbourc'hiñ a ra ar mezeg al lagad ; *einen Kranken genau untersuchen*, bizitañ mat ur c'hlañvour, bizitañ mat un den klañv, ensellet pizh korf un den klañv ; *die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht*, imbourc'het e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; *der Zollbeamte untersucht das Gepäck*, furchal a ra ar maltouter e-barzh ar pakadoù, ober a ra ar maltouter ar furch er pakadoù, ober a ra ar maltouter furch ha klask er pakadoù ; *jemandes Kleider untersuchen*, furchal e-barzh dilhadoù u.b., imbourc'hiñ dilhad u.b., furchal u.b. ; 2. [dre skeud.] enklask, ensellet, sontañ, sonteal, klask penn eus, pleustriñ mat war ; *wir müssen eingehend untersuchen, was mit diesen Leuten geschah*, bez' e rankomp pleustriñ mat war ar pezh en em gavas gant an dud-se ; *einen Vorfall untersuchen*, ober un enklask a-zivout (war) un darvoud bennak, imbourc'hiñ war un darvoud bennak, ober enklask war un darvoud bennak, enklask un darvoud bennak, klask penn eus un darvoud bennak.

Untersuchung b. (-, -en) : 1. imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., enklask g., enklaskerezh g., enserch g., arsell g., arselladenn b., arsellerezh g., gwiriekadur g., ensell g. ; *nach genauer Untersuchung*, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; [dre skeud.] *eine Untersuchung über etwas anstellen, eine Untersuchung über etwas (ein)leiten*, ober enklask war udb, ober enklaskoù war udb, ditourañ un afer ; *umständliche Untersuchung, tiefgründige Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g. ; *zusätzliche Untersuchungen*, peurenklask g.

2. *Sachverständigenuntersuchung*, prizachadenn b., prizadur g.

3. *physikalische Untersuchung*, arnodenn fizik b., taol-arnod fizik g. ; *chemische Untersuchung*, arnodenn gimiezh b., elfennerezh kimiek g.

4. [mezeg.] *ärztliche Untersuchung*, bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbourc'h medisin g., arnodenn yec'hed b., kuzuliadenn ur mezeg b.

5. [gwir] *gerichtliche Untersuchung*, ditouradur lezvarnel g., imbourc'hadur lezvarnel g.

Untersuchungsakten lies. : [gwir] teuliad g., pezhioù lies., teulioù lies.

Untersuchungsanstalt b. (-, -en) : arnodva dielfennadurioù g.

Untersuchungsausschuss g. (-es, -ausschüsse) : kengor enklask g., bodad enklask g.

Untersuchungsbeamte(r) ag.k. g. : arglasker g.

Untersuchungsgefangene(r) ag.k. g./b. : prizonad bac'het da c'hortoz g., prizoniad bac'het da c'hortoz g.

Untersuchungshaft b. (-) : bac'hadur da c'hortoz g. ; *jemanden in Untersuchungshaft stecken*, bac'hañ u.b. da c'hortoz.

Untersuchungsrichter g. (-s, -) : barner imbourc'her g.

Untertagearbeiter g. (-s, -) : micherour hag a labour e foñs ar vengleuz g., mengleuzier danzouar g.

Untertagebau g. (-s) / **Untertagebetrieb** g. (-s, -e) : [mengleuz.] mengleuz danzouar b.

untertags Adv. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] war an deiz, e-kerzh an deiz, e-doug an deiz.

Untertan g. (-en/-s, -en) : sujed g., renad g. ; *die Untertanen*, ar sujite b., ar sujidi lies.

untertan ag. : sujet ; *sich (t-d-b) jemanden untertan machen*, lakaat u.b. da sujañ d'an-unan (Gregor), sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl (da sujañ d'e veli), trec'hiñ (plegañ) u.b. ; [dre skeud.] *jemandem untertan sein*, sentiñ evel ur c'hi (sentiñ hep klemm na gwigour) ouzh u.b., bezañ diouzh dorn u.b., bezañ dalc'hiad gredus u.b., bezañ e dorn u.b., bezañ skabell dindan troad u.b.

untertänig ag. : azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, izel a spered, dic'hloar, eleveziek, izel a galon, divalc'h, gwar, displed, displet, distumm ; *untertänig tun*, bezañ un tostenner (ur c'hluhan) eus an-unan, c'hoari an abostoler, ober kudoù, fistoulat e lost dirak e vestr, ober e zañvad (e baotr fistoulík), ober e baotr luban, kaout ur c'hein gweñ hag ur genoù flour ; [kozh] *Ihr untertänigster Diener*, ho servijer a galon vat g. (Gregor), ho servijer uvel-meurbet g., ho servijer a galon uvel-meurbet g.

Untertänigkeit b. (-) : sujidigezh b., izelded b., izelder g., uvelled b., uvelder g., izelegezh b., sujite b.

Untertanin b. (-, -nen) : sujedez b., renadez b.

Untertasse b. (-, -n) : 1. pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-tas g., pladig-tasenn g., pladennig-tasenn b. ; 2. *fliegende Untertasse*, pladenn-nij b., plad-nij g., skudell-nij b.

untertauchen¹ V.k.e. rannadus [verb-skoazell **haben** : hat untergetaucht] : soubañ, splujañ, beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ, gouelediñ.

V.gw. rannadus [verb-skoazell **sein** : ist untergetaucht] : 1. splujañ dindan gorre an dour, gouelediñ, beuziñ ; *das U-Boot tauchte unter*, ar splujerez a sankas er mor ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht*, *wird Paris untertauchen*, pa ziveuzo Kêr-lz e veuzo Pariz ; 2. [dre skeud.] mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont d'en em glenkañ, mont da foar an diaoul, en em guzhat ; *er ist in der Stadt untergetaucht*, aet eo da guzhat (aet eo da glask kuzh, aet eo da skoachañ, aet eo da goach, skoachet eo, aet eo d'en em glenkañ, aet eo d'en em

guzhat) e kêr ; *im Gewühl untertauchen*, steuziañ e-barzh an engroez, en em silañ e-touez an dud.

untertauchen² V.k.e. stag [verb-skoazell **haben** : hat untertaucht] : *das U-Boot untertauchte das Packeis*, tremenet e oa al lestr-spluj dindan ar skorneg.

Untertauchen n. (-s) : 1. splujañ g., splujerezh g., splujadenn b., gouelediñ g., soubañ g., soubidigezh b. ; 2. steuziadur g., steuzidigezh b., mont da skoachañ g., mont d'en em glenkañ g.

Unterteil g./n. (-s, -e) : 1. lodenn dindan b., dindan g., lodenn izelañ b., penn izelañ g., diadrañ g., traoñ g., diaz g. ; 2. [tekn.] sich g., diazenn b., sichenn b.

unterteilen V.k.e. stag (hat unterteilt) : isrannañ, azrannañ, eilrannañ, speurennañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet-krenn, rummata, rummañ ; [bevoniezh] *ein Stamm ist in Klassen unterteilt*, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad, ur skourrad a zo rannet e kevrennadoù.

Unterteilung b. (-, -en) : kombodadur g., azrann b., isrannadur g., isrannad b., eilrannad b., speurennadur g., rummatadur g., rummata g., rummadur g., rummañ g.

Unterteller g. (-s, -) : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] pladennig-tas b., pladig-tas g.

Untertemperatur b. (-, -en) : [bev.] iswrester g.

Untertitel g. (-s, -) : 1. istitl g. ; 2. isskrid g. ; *Film mit Untertiteln*, film isskridet g. ; 3. [gwir] ismellad g.

untertiteln V.k.e. stag (hat untitled) : [film] isskridañ.

Unterton g. (-s, -töne) : 1. [sonerezh] isledson g. ; 2. [dre skeud.] *ein Unterton von Spott*, un dakennig (un deveradennig) c'hoap en e gomzoù b.

untertourig ag. : hag a dro a dizh re izel, hag a dro ishanren.

Adv. : a dizh re izel, ishanren.

untertreiben V.k.e. stag (untertrieb / hat untertrieben) : izekaat, disteraat.

V.gw. stag (untertrieb / hat untertrieben) : chom en tu-mañ eus ar wirionez, lavaret nebeutoc'h eget justoc'h, lavaret disteroc'h eget justoc'h.

Untertreibung b. (-, -en) : izekaat g., disteraat g.

Untertuch n. (-s, -tücher) : [gwarez matarasenn] arlenn g.

untertunneln V.k.e. stag (hat untertunnelt) : kleuziañ un hent-riboul [dindan udb], kleuziañ un tunel [dre dreuz udb], riboulañ, kleuziañ ur riboul [dre dreuz udb] ; *einen Berg untertunneln*, kleuziañ un tunel dre dreuz un menez, kleuziañ un hent-riboul dindan ur menez, riboulañ ur menez, kleuziañ ur riboul dre dreuz ur menez.

untervermieten V.k.e. stag (untervermietete / hat untervermietet) : eilfeurmiñ.

Untervermietung b. (-, -en) : eilfeurmiñ g.

unterversichert ag. : ur c'hretadur re skort gantañ, iskretaet.

Unterversicherung b. (-, -en) : kretadur re skort g., iskretadur g.

unterversorgt ag. : isterket, isdiorreet ; *medizinisch unterversorgt*, isterket (isdiorreet) war tachenn ar vezegiezh (ar medisineriezh), isvezegelaet.

unterwachsen ag. : [kegin.] *mit Fett unterwachsenes Fleisch*, kig larjezet g., kig dazlardet g., brizhkig g.

Unterwald g. (-s, -wälder) : dangoad g., strouezh str., strouezheg b., brouskoad g.

Unterwalden n. : 1. [istor] kanton Unterwalden g. ; 2. [hiziv] kanton Obwalden ha kanton Nidwalden, Unterwalden b.

unterwandern V.k.e. stag (hat unterwandert) : [polit.] *eine Partei unterwandern*, en em silañ e-barzh ur strollad politikel, kraoñellat ur strollad politikel.

Unterwanderung b. (-,-en) : [polit.] emsilerezh g., kraoñellat g.

unterwärts Adv. : 1. en traoñ, en diaz ; 2. d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Unterwäsche b. (-) : danwiskoù lies., dilhad dindan lies. ; *Damenunterwäsche*, dilhad dindan evit ar merc'hed lies., danwiskoù merc'hed lies.

unterwaschen V.k.e. stag (unterwäscht / unterwusch / hat unterwaschen) : krignat, klotañ.

Unterwaschung b. (-,-en) : krignerezh g., klotañ g.

Unterwasser n. (-s) : 1. kan-dour ardraoñ g. ; 2. [tredan.] dour ardraoñ g.

Unterwasserbombe b. (-,-n) : [lu] greunadenn danvor b.

Unterwasserfahrt b. (-,-en) : [merdead., lu] merdeerezh danvor g.

Unterwasserjagd b. (-) : pesketaerezh danvorel g. ; *Unterwasserjagd treiben*, ober pesketaerezh danvorel.

Unterwasserpipeline b. (-,-s) : eoulsan danvor g.

Unterwassersetzen n. (-s) : beuzerezh g., beuziñ g., liñvañ g., liñvadenn b., beuzadenn b.

Unterwasserteil g. (-s) : [merdead.] bourzhell izel b., karenn b., kof-lestr g.

unterwegs Adv. : war vale, war an hent, gant e hent, diwar dremen, en ur vont gant an hent, en hent, war veaj ; *unterwegs nach*, gant e hent da, en ur vont da ; *unterwegs liegen bleiben*, chom a-dreuz gant e hent, kavout ur skoilh war e hent, chom sac'het, bezañ skoilhet war e hent ; *er ist dauernd unterwegs*, hemañ a vez bepred o tornañ ar pavez, hemañ a vez bepred o tornañ bro, hemañ a vez bepred o ruilhal dre an hentoù, hemañ a vez bepred o foetañ bro, hemañ a vez bepred o c'haloupat bro, war veaj e vez bepred, hennezh a ya dre c'hêrioù ha broioù, o redek ar c'hwitell e vez atav ; *er ist bereits unterwegs zu uns*, deuet eo kuit dija, emañ dija en hent da zont du-mañ, emañ dija war an hent da zont du-mañ ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *ich habe ihn unterwegs getroffen*, en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin en hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ en hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhtu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent.

unterweilen Adv. : ur wech an amzer, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer-hag-amzer, pred-ha-pred, mare-mare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, gwezhave, gwezhavez, gwechoù, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vezh, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, dre bep div wech, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-dachadoù, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz.

unterweisen V.k.e. stag (unterwies / hat unterwiesen) : enhentañ, deskoniañ ; *jemanden in einer Fertigung unterweisen*, deskiñ d'u.b. ober (aozañ) udb, deskiñ u.b. da aozañ udb., reizhañ u.b. war un oberiadur bennak ; *jemanden über Glauben unterweisen*, prezeg u.b.

Unterweisung b. (-,-en) : 1. kemennadurezhioù lies., sturiadoù lies., kemennoù lies., kemenn g., kemennadur g., kelenn b. ; 2. enhentadur g., enhentañ g., deskoni b., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g.

Unterwelt b. (-) : 1. [mojenn.] *die Unterwelt*, an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; 2. [dre skeud.] mafia g., strailh g., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., tud foei lies., lastez str., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g.

unterwerfen V.k.e. stag (unterwirft / unterwarf / hat unterworfen) : 1. *ein Volk unterwerfen*, plegañ (sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl ; *das Land wurde unterworfen*, ar vro en em welas er wash, kabestret ha chadennet e voe ar vro, rañjennet e voe ar vro, nasket e voe ar vro ; 2. lakaat da dremen udb ; *einem Test unterwerfen*, amprouiñ, arnodiñ, prouadiñ, prouata, gwiriañ ; *etwas einer genauen Beobachtung unterwerfen*, sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *der Folter unterworfen werden*, gouzañv ar jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden*, gouzañv kastizoù kriz ha didruez.

V.em. stag : **sich unterwerfen** (unterwirft sich / unterwarf sich / hat sich (t-rt/t-d-b) unterworfen) : 1. doujañ da, doujañ dirak, plegañ da, plegañ ouzh, plegañ da youl u.b., kodianañ, kodianañ gant u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., pladañ da ; *sich (t-rt) einem Urteil unterwerfen*, doujañ d'ur varn ; *dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen*, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; 2. *manche wollen sich (t-rt) keinem Befehl unterwerfen*, dam a zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet ; 3. *sich (t-d-b) ein Volk unterwerfen*, plegañ

(sujañ, kabestrañ, hualañ, mestroniañ, pladañ, chadennañ, rañjennañ, maoutañ, naskañ) ur bobl, lakaat ur bobl da bladañ d'e veli, lakaat ur bobl dindan e veli (dindan e yev), sujañ ur bobl d'e youl, lakaat ur bobl da sujañ d'e lezennoù (Gregor), lakaat ur bobl da blegañ d'e youl, ober e renkoù en ur vro, tailhañ e vestr war ur vro, damesaat ur bobl.

Unterwerfung b. (-) : sujidigezh b., hualidigezh b., mac'h g., mac'herezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g., gwaskadur g., mestroniadur g., moustrezezh g.

unterwölben V.k.e. stag (hat unterwölbt) : [tisav.] sevel war volz, sevel war vaot.

unterworfen ag. (t-d-b) : sujet da, dalc'het da, dindan dalc'h u.b./udb, e dalc'h u.b./udb ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein*, bezañ bevennet gant al lezenn en e wirioù hag en e frankiz ; *einem Gericht unterworfen*, hag a zle bezañ barnet en un dalc'h (Gregor), eus un dalc'h-justis bennak ; *der Folter unterworfen werden*, gouzañv ar jahin ; *grausamen, unmenschlichen und erniedrigenden Strafen unterworfen werden*, gouzañv kastizoù kriz ha didruez ; *Wechselfällen unterworfen*, dindan dalc'h pep seurt darvoudoù, (pep seurt reuziadoù) - dalc'het da bep seurt darvoudoù - cheñch-dicheñch - keflusk-digeflusk - kemm-digemm - techet da cheñch - hedro - tro-didro - dalc'het da gaout a bep seurt soubenn, re c'hwerv ha re drenk - dalc'het da vezañ ruilhet-diruilhet evel piz er pod (evel piz dre ar pod) - o vevañ e gloaz pe e levenez.

unterwühlen V.k.e. stag (hat unterwühlt) : 1. disfontañ, turiañ, disoliañ, sapañ, minañ ; 2. [dre skeud.] krignat, toullañ dindan, dispenn dre-zindan, gwastañ dre-zindan, distresañ dre-zindan, labezañ dre-zindan, diheiliañ dre-zindan.

unterwürfig ag. : 1. azaouezus, sentus, dilorc'h, difouge, izelek, uvel, dic'hloar, eleveziek, izel a galon ; 2. [dre astenn.] mevelek, tostenner, lubaner, luban.

Unterwürfigkeit b. (-) : 1. azaouez g., sentidigezh b., izelegezh b., uvelded b., uvelder g., izelded b., izelder g., elevez b., izelded a galon b., embleg g., emstou g., difouge g., sujite b. ; 2. [dre astenn.] tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies.

Unterzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant traoñ g.

unterzeichnen V.k.e. stag (hat unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn ; *mit unterzeichnen*, *mitunterzeichnen*, kensinañ.

V.em. **sich unterzeichnen** (hat sich (t-rt) unterzeichnet) : sinañ, lakaat e sinadur, issinañ, tioñviñ, P. lakaat e anv, lakaat e skrabadenn.

Unterzeichner g. (-s,-) : siner g., issiner g.

Unterzeichnerin b. (-,-nen) : sinerez b., issinerez b.

Unterzeichnerstaat g. (-s,-staaten) : Stad siner b.

Unterzeichnung b. (-,-en) : sinadur g., sin g., tioñv g., P. skrabadenn b. ; *zur Unterzeichnung vorlegen*, reiñ (kinnig) da sinañ.

Unterzeug n. (-s) : danwiskoù lies., dilhad dindan lies., dilhadoù dindan lies.

unterziehen¹ V.em. stag : **sich unterziehen** (unterzog sich / hat sich (t-rt) unterzogen) : *sich einer Operation (t-*

d-b) unterziehen, bezañ oberataet ; *sich einer Entwöhnungskur (t-d-b) unterziehen*, ober ur gur digaezhañ, lakaat e gorf e pinijenn, ober ur pennad dizonañ, P. mont da dreiñ ar rod, [evit ar vezverien] bezañ aet da walc'hiñ e varrikenn.

V.k.e. stag (unterzog / hat unterzogen) : *etwas einer genauen Beobachtung (t-d-b) unterziehen*, sellet pizh ha kempenn ouzh udb., mont don e studi udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh ; *jemanden einer Prüfung (t-d-b) unterziehen*, lakaat u.b. da dremen un arnodenn.

unterziehen² V.k.e. ha V.em. rannadus (zog unter / hat untergezogen) : *etwas unterziehen*, *sich (t-d-b) etwas unterziehen*, gwiskañ ur pezh dilhad bennak dindan ar re all.

Unterziehpulli g. (-s,-s) : stammenn zindan b.

Unterzuckerung b. (-) : [mezeg.] negez a c'hluoz er gwad b., gwadvec'h glukoz re izel g., glukozwadvec'h re izel g., bec'h glukoz re izel er gwad g.

Unterzug g. (-s,-züge) : [tisav.] sol b., treust g.

untief ag. : dizon, bas ; *untief werden*, dizonaat ; *untief machen*, dizonaat.

Untiefe b. (-,-n) : 1. bazenn b., baz b./g., klosenn b., uhelbazenn b., pladur g., pladenn b., sont kerreg tost ouzh gorre an dour g., barrenn b. ; 2. roudour g., roudouz b. ; 3. [stummet diwar *Unmenge*, *Unsumme*] abis g., islonk g., isfont g., kondon g.

Untier n. (-s,-e) : euzhvil g. ; *mythisches Untier*, euzhvil mojennel g.

untilgbar ag. : 1. diziverkus, dilamadus ; 2. diardaladus ; *untilgbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b.

untragbar ag. : 1. na c'heller ket gwiskañ ; 2. dic'houzañvus, argarzhus, dizegemerus, diasantus, diaotreüs.

untrainiert ag. : hag a zo chomet hep gourdonañ.

untraurig ag. : divelkont, laouen.

untrennbar ag. : 1. dirannadus, dizarnaouus ; 2. [yech.] *untrennbare Partikel*, rakverb stag g. ; 3. [dre skeud.] na c'heller ket dispartiañ, na zispartition ket ; 4. anfreuzadus, didorrus ; 5. [fizik] diskejadus.

Untrennbarkeit b. (-) : 1. dirannadusted b. ; 2. [dre skeud.] didorrusted b., anfreuzadusted b. ; 3. [fizik] diskejadusted b.

untreu ag. : fell, disleal, difeal, amleal, difidel, furluok, kemm-digemm, hedro, boullant, tro-didro, tro-distro, variant, valigant, kildro, dizalc'h, trubard, treitour, gwidal ; *untreuer Ehemann*, pried disleal g., pried avoultr g., pried difeal g., ozhac'h galouper g., ozhac'h reder g., ozhac'h gwidal g. ; *untreue Ehefrau*, doganenn b., gwreg c'halouperez b., gwreg rederez b., gwreg widal b. ; *jemandem untreu werden*, na chom feal d'u.b., trubardiñ (tromplañ) u.b. ; *einem Versprechen untreu werden*, na vezañ den d'e c'her, na vezañ gwirion d'e c'her, terriñ e c'her (e le, e bromesa), bezañ ganas d'e le, mankout (bezañ trubard) d'e c'her, dianzav ur bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar ; *einer Sache untreu werden*, treiñ kein d'ur gaoz bennak, dilezel ar stourm evit ur gaoz bennak, nac'h ur stourm bennak, dinac'h (dianzavout) ur gaoz bennak (Gregor) ; *sich selbst untreu sein*, dianzav e gomzoù (e skridoù, e oberoù), dislavaret e anv ; *jemanden seiner Pflicht untreu machen*, lakaat

u.b. da riklañ diwar hent strizh an dever, distreiñ u.b. eus e zeve.

Untrue b. (-) : dislealded b., difealded b., amlealded b., barad g., yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., treitouriezh b. ; [melestr.] *Untrue im Amt*, dislealded e-keñver e garg b., tarwazerezh g., tarwazañ g.

untrinkbar ag. : dievadus, n'eo ket mat da evañ, re fall da evañ ; *dieser Apfelwein ist untrinkbar*, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ.

untröstlich ag. : digoñfort, diskoñfort, difrealzus ; *sie war untröstlich*, ne oa den evit terriñ nerzh he glac'har, digoñfort e oa, ne oa netra evit he frealziñ, difrealz e oa ; *er blieb untröstlich über den Tod seiner Frau*, morse ne oa bet evit en em zic'hlaç'hariñ eus marv e wreg.

Untröstlichkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glac'har g./b., bihanez b., mantr g./b., ranngalon b., diskoñfort g., difrealzusted b.

untrüglich ag. : divarteze, diarvarus, diarvar, sur, difazi, difazius, hep mank, divank, didouell.

Untrüglichkeit b. (-) : diarvar g.

untüchtig ag. : divarrek, dic'houest, fall, moan ; *als Köchin bin ich völlig untüchtig*, me a zo ur plac'h divalav war ar gegin, me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, me n'on seurt Doue da geginañ, fall on da geginañ, n'on gour evit ar c'heginañ.

Untüchtigkeit b. (-) : divarregezh b., dic'houested b., nullentez b., didalvoudegezh b.

Untugend b. (-, -en) : pleg fall g., tech fall g., boaz fall g./b., perzh-fall g., si fall g., namm g. ; *diese Untugend hat sich in ihm eingewurzelt*, ar boaz fall-se a zo deuet da ginviañ ennañ.

untunlich ag. : disevenadus, ansevenadus, dic'hraus, anerounezadus, na c'heller ket kas da benn.

untypisch ag. : amreizh, ezreol, digustum, divoas, divoutin, iskis.

unübel ag. : *gar nicht so unübel*, dispar, dreist.

unüberbietbar ag. : dibar, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'eus tra ebet o talvezout dezhañ, ha n'eus tra ebet a ve par na tost dezhañ, ha n'eus tra ebet re dezhañ.

unüberbrückbar ag. : 1. didrec'hus, difaezhus, didreizhus, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ, na c'heller ket dont a-benn anezhañ ; 2. [dre skeud.] diunvanus, andireadus, n'eur ket evit unvaniñ, na c'heller ket diren.

unüberdacht ag./Adv. : *sellit ouzh unüberlegt*.

unüberhörbar ag. : 1. tregernus, kروزus, pounner, kreñv ; 2. anat da glevet, splann-kenañ da glevet.

unüberlegt ag./Adv. : diaviz, diboell, berrboellik, brell, dibreder, pront, dibropoz, hep preder ; *unüberlegt sprechen*, komz a-dreuz hag a-hed, dirabañsiñ, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok ; *unüberlegt handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep preder, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, hep lakaat evezh), lakaat e gein en e c'houlou, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, bezañ pront evel ul Leonad, ober udb a-vaez a boell.

Unüberlegtheit b. (-) : prontidigezh b., diboellaj g., diavizded b., skañvbennegezh b.

unüberprüfbar ag. : n'eur ket evit gwiriañ, diwiriekaus.

unüberschaubar ag. : disklaer, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus.

unüberschreitbar ag. : didreuz, didreuzus, didreuzadus, didreizhus, dizarempredus, na c'heller ket mont dreist dezhañ, na c'heller ket mont en tu all dezhañ.

Unüberschreitbarkeit b. (-) : didreuzadusted b., didreuzaduster g.

unübersehbar ag. : 1. divent, ec'hon, egorant, digenvuzul, dijaoj, divuzul, diniver ; 2. anat ha splann, anat da welet, splann-kenañ da welet.

Unübersehbarkeit b. (-) : 1. diventelezh b. ; 2. anadurezh b., splannnder g.

unübersetzbar ag. : [yezh.] antroadus, na c'heller ket treiñ.

unübersichtlich ag. : 1. disklaer, displann, rouestlet, fuilhet, luziet, rouestlus ; 2. dihwel, dihedgwel, skort (dister) an hed-gwel ennañ.

unübersteigbar ag. / **unübersteiglich** ag. : didrec'hus, difaezhus, na c'heller ket trec'hiñ, na c'heller ket tremen dreistañ, na c'heller ket dont a-benn anezhañ.

unübertragbar ag. : andilezadus, diaralladus.

unübertreffbar ag. / **unübertrefflich** ag. : n'oufed ket mont dreistañ, a-dreist par, dreistpar, ampar.

unübertroffen ag. : dibar, dieil, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'eus den ebet o talvezout dezhañ, ha n'eus den ebet a vefe par na tost dezhañ, ha n'eus ket un den re dezhañ, ha n'eus den ebet heñvel outañ, un disparadenn anezhañ, ha n'en deus ket e bar (Gregor), hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, ha n'en deus ket e goulz, ha n'eus gour par dezhañ, den ebet en tu all dezhañ, barrekoc'h eget nep hini all, nikun evit e bakañ, ha ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh, ha n'en deus ket e gendere, ha n'en deus ket e gevatal, ha n'eus ket eveltañ, da drec'hiñ.

unüberwindbar ag. : didrec'hus, difaezhus ; *unüberwindbares Hindernis*, skoilh na c'haller ket mont dreist g., skoilh na c'haller ket trec'hiñ dezhañ (warnañ) g., skoilh didrec'hus g.

unüberwindlich ag. : didrec'hus, difaezhus, diargadus.

unüberwunden ag. : didrec'h.

unüblich ag. : digustum, divoas, divoutin, iskis, dispredet, diamzeret.

unumgänglich ag. : anheporadus, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret-mat, ret-holl, ret a-grenn, diziouerus, rekis, diziarbennus, didec'hus, diflach, dibellaus, ken ret ha mervel ; *unumgängliches Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b.

Unumgänglichkeit b. (-) : anheporadusted b., diziarbennusted b., didec'husted b., redi diflach g., redi diziarbennus g.

unumkehrbar ag. : dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro.

Unumkehrbarkeit b. (-) : dizistroadusted b., dizistroaduster g., dieilpennadusted b., dieilpennaduster g.

unumschränkt ag. : divevenn, anvevenn, diharz, divent, divonn, didermen, harz ebet dezhañ ; *unumschränkte Gewalt*, diharzveli b., hollveli b., galloud diharz g., beli diharz b.

Unumschränktheit b. (-) : perzh bezañ anvevenn g., perzh bezañ diharz g., perzh bezañ divent g., perzh bezañ didermen g.

unumstößlich ag. : dizistro, andizarbennadus, direndaelus, dreistdael, diarvarus ; *unumstößliches Argument*, arguzenn na c'heller ket dizarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b., arguzenn reizh (disi, difazi, andizarbennadus) b.

Adv. : dizistro.

unumstritten ag. : direndaelus, dreistdael, diarvarus, diarvar.

unumwunden ag./Adv. : didro - didroidell - diroufenn - frank ha ront - frank ha libr - libr - hardizh - didortilh - displeg - diswe - didres - distlabez - distag - naet-ha-distag - kras, naet ha distag - krak-ha-berr - krenn-ha-kras - krenn-ha-krak - gant herder - berr-ha-krenn ; *jemandem unumwunden antworten*, respont groñs d'u.b. ; *etwas unumwunden sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret hardizh udb - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb frank ha libr - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag) - lavaret anezho distag - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret krenn e soñj - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *unumwunden zugeben*, anzav krak-ha-berr (krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, didortilh, displeg, distag, berr-ha-krenn, en ur ger krenn, hep ober kant tro d'ar pod, hep chom da chaokat e c'henoù, distlabez), anzavout hep klask tro en e gaoz, anzavout hep klask kornioù-tro en e gaoz, anzavout didroidell, P. diskargañ e c'hor.

ununterbrochen ag./Adv. : dispanaus, didorr, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, dizehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un aridennad, en un andennad, didav, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, hep ec'hoaz ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet*, e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *die ganze Nacht ununterbrochen schlafen*, tremen an noz o kousket ; *sich ununterbrochen bewegen*, loc'hata ; *ununterbrochen arbeiten*, bezañ a-blaen gant e labour, labourat hep distag nag ehan ; *er hat zehn Stunden ununterbrochen geredet*, prezegenet en doa e-pad dek eurvezh diouzh renk (renk-ha-renk, lerc'h-

ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, diouzhtu, diouzhtu-diouzhtu, diouzhtu-kaer).

ununterscheidbar ag. : andigemmadus, na oufed ket disheñvelout (dishañvalout, diforc'h, diforc'hiñ, digemmañ), diziforc'hadus.

unveränderlich ag. : 1. digemmus, digemmadus, digemm, divrall, didorru ; 2. [yezh.] dizispleg, didroadus, digemm.

Unveränderlichkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallder g., divrallded b.

unverändert ag. : digemm, hep kemm, vel-vel, evel-evel, didorr, divoulc'h, distlabez ; *der Zustand des Kranken ist unverändert*, ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour, chomet eo ar c'hlañvour en e stad ; *unverändert bleiben*, bezañ en e stad, bezañ en e stad kentañ, chom en e stad, chom en e stad kentañ, chom evel-evel, menel evel-evel.

unverantwortlich ag. : 1. dibenn, diboell, berrboellik, brell, dibreder, diaviz, skañvbennegezh b. ; 2. dic'houzañvus, argarzhus, dizegemerus, diasantus, diaotreüs ; 3. dibardon, dizigarez.

Unverantwortlichkeit b. (-) : diboellegezh b., berrboellegezh b., skañvbennegezh b.

unverarbeitet ag. : 1. [tekn.] diaoz ; *unverarbeitetes Leder*, lêr kriz g. / lêr glas g. (Gregor) ; *unverarbeitetes Fell*, kroc'hen glas g. ; 2. *unverarbeitetes Wissen*, deskadurezh diazezet fall b.

unveräußerlich ag. : andilezadus, diaralladus ; *unveräußerliche Rechte*, gwirioù diaralladus lies.

Unveräußerlichkeit b. (-) : andilezadusted b., diaralladusted b.

unverbesserlich ag. : direizhus, diwellaus, n'eus ket a wellaat dezhañ, na c'heller ket gwellaat, kilpennek, aheurtet, touet, arloupet, daonet, pomet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, kinviet, kousket-mik en e dech fall ; *er ist unverbesserlich*, n'eus tu ebet da reizhañ anezhañ, n'eus ket a wellaat dezhañ, n'eus tu ebet da zont a-benn anezhañ.

Unverbesserlichkeit b. (-) : diwellauuster g., diwellauusted b.

unverbindlich ag. : hep nep redi, diret, diredi, diendalc'hus, ankevratel ; *unverbindliche Richtpreise*, prizioù meneget hep nep redi lies., prizioù dave lies.

Unverbindlichkeit b. (-) : perzh bezañ diret g., diendalc'husted b., diendalc'huster g., ankevrategezh b.

unverbleit ag. : diblom.

unverblümt ag./Adv. : diglinkl, diwisk, didro, displeg, diswe, didres, didroidell, diroufenn, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, balc'h, didortilh, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, naet-ha-distag - kras, naet ha distag ; *jemandem unverblümt die Meinung sagen*, lavaret e soñj d'u.b. hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù), lavaret e soñj d'u.b. didroidell (displeg, distlabez, berr ha krenn, war-eeun, distag, berr-ha-groñs, hardizh), bezañ solud en e gomzoù, na gaout treuzoù ebet war e zor evit lavaret e soñj d'u.b., lavaret groñs e vennozh d'u.b., lavaret krak e

soñj d'u.b., lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) d'u.b., lavaret krenn e soñj d'u.b., lavaret anezho distag ; *jemandem unverblümt antworten*, respont groñs d'u.b.

Unverblümtheit b. (-) : eeunded diglinkl b., eeunded diwisk b., eeunded didro b., eeunded frank ha ront b., eeunded frank ha libr b., eeunded didortilh b., eeunded distlabez b., eeunded distag b., komzoù didroidell lies., komzoù dibrenn lies., komzoù diwisk lies.

unverbrannt ag. : [tekn.] dilosk.

unverbraucht ag. : [tud] nevez, diskuizh.

unverbrennbar ag. / **unverbrennlich** ag. : diloskadus, dizevadus.

Unverbrennlichkeit b. (-) : diloskadusted b., dizevadusted b.

unverbrief ag. : hep meneg ebet, hep skrid, diskrid.

unverbrüchlich ag. : didorrus, parfet, start ; *unverbrüchliche Treue*, lealded e pep keñver (e pep degouezh) b.

unverbürgt ag. : arvarus, martezeüs, disur, ankadamaet.

unverdächtig ag. : 1. na vez diskred ebet warnañ, na vez disfiziañs ebet en e geñver, na vez ennañ abeg ebet da damall, diabeteg ; 2. glan, eeun, gwir, gwirion, gwiriek.

Unverdächtigkeit b. (-) : digablusted b., diantegezh b., glanded b., gwirieghez b., gwirionder g.

unverdaulich ag. : teuc'h, sammus, bec'huis, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.

unverdaut ag. : 1. n'eo ket bet poazhet er c'hof ; 2. *unverdautes Wissen*, deskadurezh diazezet fall b.

unverderblich ag. : 1. divreinus, na c'haller ket lovrñ, digollidik ; 2. [tud] dibrenus, na c'haller ket gounit dre arc'hant, mil onest.

Unverderblichkeit b. (-) : 1. divreinusted b. ; 2. [tud] dibrenusted b.

unverdient ag. : dizellezet, n'eo ket dleet dezhañ, dizleet.

unverdientermaßen Adv. / unverdienterweise Adv. : 1. hep bezañ dellezek eus an dra-se ; 2. e gaou ; 3. dre fazi, enep reol.

unverdorben ag. : glan, dinamm, eeun e galon, diwidre, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres.

Unverdorbenheit b. (-) : glanded b., eeunded-kalon b., diwidre g.

unverdrossen ag. : difaezhus, dizivius, didorr.

Adv. : hep digalonekaat, hep fallgaloniñ, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibaouez, diehan, diastal, bep frap, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniñ, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, hep ec'hoaz, a-zevri, parfet.

Unverdrossenheit b. (-) : difaezhusted b., diziviusted b., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hamant g., hir basianted b., pasianted vras b.

unverdünnt ag. : 1. n'eo ket bet difetisaet, n'eo ket bet astennet, n'eo ket bet tanavaet ; *unverdünnter Wein*, gwin noazh g. ; 2. [kimiezh] n'eo ket bet dileizhet.

unverehelicht ag. : dizimez.

unvereidigt ag. : didou.

unvereinbar ag. : dizunvanus, digenglotus, na c'hallont ket mont asambles, na c'hallont ket bezañ unvanet.

Unvereinbarkeit b. (-) : dizunvanusted b., digenglotusted b.

unverfälscht ag. : n'eo ket bet kemmet, n'eo ket bet farlotet, digemmesk, glan, pur, peurwirion, gwirion, gwiriek, diles ; *reine, unverfälschte Schönheit*, braventez distern b., braventez diles b., braventez diglinkl b.

Unverfälschtheit b. (-) : dilested b., glanded b., eeunded b., eeunegezh b., gwirieghez b., gwirionder g., gwirionder g., peurwirionder b., peurwirionder g.

unverfänglich ag. : didortilh, diwidre, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, distlabez, distag, dinoaz, dizrouk, direbech.

unverfaulbar ag. : divreinadus ; *unverfaulbares Holz*, prenn divreinadus g. ; *unverfaulbar machen*, divreinadusaat ; *unverfaulbar werden*, divreinadusaat.

Unverfaulbarkeit b. (-) : divreinaduster g., divreinadusted b.

unverfroren ag. : hep mezh na keuz, divergont, dizereat, amzereat, hudur, dichek, digoll, difoutre, dibalamour, hardizh, dilent, her, balc'h, divezh ken ez eo, re libr e zoareoù, re zieub e zoareoù ; *unverfroren sein*, na gaout poultr war e zaoulagad, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, bezañ disaouzan, bezañ hardizh, bezañ ur paotr a foeltr forzh, bezañ ur paotr diskramailh, na ober forzh petra d'ober, bezañ dichek (divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, dilent, dibalamour, difoutre), kaout kribell, na gaout aon dirak mann ebet, bezañ ur paotr diouzh an druilh, respont u.b., eilgeriañ ouzh u.b. ; *er ist ganz schön unverfroren*, hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, ne vank ket avel dezhañ.

Unverfrorenheit b. (-) : hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizher g., divergontiz b., divezhoni b., dichekadenn b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., herded b. ; *die Unverfrorenheit besitzen, etwas zu tun*, bezañ divezh a-walc'h evit ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout a-walc'h a gribell evit ober udb, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb / kaout un tal divezh a-walc'h evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

unvergänglich ag. : padus, peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel, digollidik, diberianus, divreinadus ; *Brechts Werke sind unvergänglich*, ne c'hall ket talvoudegezh oberennoù Brecht mont da fall, talvoudegezh oberennoù Brecht a bado keit hag ar bed, oberennoù Brecht a vo enoret endra bado ar bed, ar sked hag al lufr eus oberennoù Brecht ne gollint biken.

Unvergänglichkei b. (-) : 1. peurbadusted b., divarvelezh b. ; 2. divreinaduster g., divreinadusted b.

unvergeben ag. : dibardon.

unvergessen ag. : hag a zo chomet bev e koun (e memor) an dud, hag a vez atav ar soñj anezhañ e kalonoù an dud, hag a zo chomet ar c'houn anezhañ e kalonoù an dud, hag a zo bet dalc'het eñvor vat anezhañ, hag a zo chomet bev ar c'houn anezhañ war spered an dud, hag a zo fresk-bev c'hoazh e penn an dud ar soñj anezhañ evel pa ve oc'h erruout (Gregor).

unvergesslich ag. : diankounac'haus, diankouaus.

unvergleichbar ag. / **unvergleichlich** ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, a-dreist par, dreistpar, ampar, ha n'en deus ket e goulz, ha n'eus den ebet (tra ebet) o talvezout dezhañ.

unvergnüglich ag. : displijus, dihetus, divourrus, hegaz, hegazus, hegus, kasaus.

unvergolten ag. : digastiz, dibunis, lezet hep bout kastizet.

unvergoren ag. : n'eo ket aet e go c'hoazh ; *unvergorener Fruchtsaft*, fro g.

unverhältnismäßig ag. : displeit, digempouez, digevatal, diskeñver, disklotus, diwar re, en tu all d'ar pezh a zo dleet, en tu all d'ar red, betek re.

Unverhältnismäßigkeit b. (-) : displeit g., digempouez g., digevatal g., disklot, diskeñver g.

unverheiratet ag. : dizimez, diazezet, libr, da bourvezañ ; *unverheiratete Frau*, plac'h dishual b., plac'h diberc'henn b., plac'h hep perc'henn b., plac'h yaouank da bourvezañ b., gwreg diberc'henn b., penn diberc'henn g. ; *unverheiratete Mutter*, mamm dizimez b. ; *unverheiratet bleiben*, chom dizimez, chom paotr yaouank (plac'h yaouank), chom da louediñ e-unan en e gozhni, chom da dontonañ (da dintinañ).

unverhofft ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, war an trumm, disoñj, dreist pep fiziañs, dreist pep spi ; [kr-l] *unverhofft kommt oft*, an hini a c'hed en devez, gedal n'eo ket koll, gortoz pell gortoz gwell, n'eus ket a gozh votez na gav he farez.

unverhohlen ag. / **unverhüllt** ag. : diglinkl, diwisk, distern, didro, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh, her, diguzh, didortilh, distlabez, distag, onest, gwirion, reizh, leal, eeun, frank, raktal, dibrenn e galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, digamm, digammwidre, diwidre, anat-splann.

unverjährrbar ag. : [gwir] amdiamzeradus.

Unverjährrbarkeit b. (-) : [gwir] amdiamzeradusted b.

unverkäuflich ag. : 1. diherwerzh, na c'heller ker gwerzhañ ; 2. diaralladus, andilezadus.

unverkauft ag. : n'eo ket bet gwerzhet ; *unverkaufte Waren*, *unverkaufte Exemple*, dreistad g., dichoaz g., distaoladennoù lies., reputailhoù lies., repujouù lies., ravaladoù lies.

unverkennbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, anat, splann ; *unverkennbarer Stil*, tro-blenn dibar b.

unverkümmert ag. : kreñv, yac'h ; *ein noch unverkümmelter Menschenschlag*, ur ouennad tud kreñv b., ur ouennad tud na kamm na krabosek b.

unverkürzt ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kevan, anterin, en e bezh, didroc'h, hep na vankfe tamm.

unverlässlich ag. : diasur, na c'haller ket fiziout ennañ ; *er ist unverlässlich*, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-dislavar eo, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor).

unverletztbar ag. / **unverletzlich** ag. : 1. dic'hloazadus ; 2. [dre skeud.] disgwall.

Unverletzbarkeit b. (-) / **Unverletzlichkeit** b. (-) : 1. dic'hloazadusted b. ; 2. [dre skeud.] disgwallded b. ; 3. [polit.] diskehuzed b.

unverletzt ag. : dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, divac'hagn, dic'hloaz, dic'haou, divles, divlam, kempenn ; *die unverletzte Hand*, an dorn mat g.

unvermählt ag. : dizimez.

unvermeidbar ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret ; *dieser Unfall war unvermeidbar*, sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se da erruout.

unvermeidlich ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret ; *das war unvermeidlich*, ne oad ket evit diarbenn diouzh an dra-se, se a dlee c'hoarvezout, ne oa galloud ebet da virout ouzh an dra-se, tonket e oa, lakaet e oa d'erruout ; *dieser Unfall war unvermeidlich*, sur e oa ar gwallzarvoud-se da erruout, ar gwallzarvoud-se a oa da c'hoarvezout, ar gwallzarvoud-se a dlee c'hoarvezout, tonket e oa ar gwallzarvoud-se, lakaet e oa ar gwallzarvoud-se d'erruout ; *unvermeidliches Schicksal*, planedenn merket b. planedenn tonket b., planedenn donket b., planedenn diflach b., planedenn diremed b., planedenn dibedennus b. (Gregor).

Unvermeidliche(s) ag.k. n. : *das Unvermeidliche*, ar red hag ar c'haled.

Unvermeidlichkeit b. (-) : anhepkoradusted b., didec'husted b., dibellausted b., distourmusted b.

unvermerkt ag./Adv. : 1. hep bezañ bet gwelet, diverz, diverzet, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep rat den ebet, e kuzh, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha, a-sil, a-silik, a-sil-kaer ; 2. trumm, prim, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, soudan, a-daol-dak, a-sav-daol, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarz, en un taol trumm, dre un taol trumm,

gant un taol trumm, a-benn-krak, brusk, krak, krenn, pik, evel ur c'hurunou.

unvermietet ag. : n'eo ket bet feurmet, vak, difeurm.

unvermindert ag. : digemm, arstalek, kendalc'hel.

Adv. : dalc'hmat-ataw, dalberzh, ingal, bepred, hep dinerzhañ, hep diskregiñ.

unvermischt ag. : digemmesk, pur, digatar, glan.

unvermittelt ag. : trumm, prim, ribus, flav, pront.

Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, soudenn, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krak, krak, krenn, trumm, pik, evel ur c'hurunou, brusk, a-flav ; *es kam so unvermittelt*, se a oa erruet ken fonnus.

Unvermögen n. (-s) : dic'halloud g., dic'halloudegezh b., dic'hallusted b., dic'halluster g., divarregezh b., dic'houested b. ; *Zahlungsunvermögen*, amdalusted b., dic'hallusted da baeañ e zleou b., dic'halluster da baeañ e zleou g., dic'houested-paeañ b., dic'halloud da baeañ g.

unvermögend ag. : 1. dic'halloud, divarrek, dic'houest, fall, divalav, moan, didalvez ; 2. dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskantet, diskant, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, aet e yalc'h d'an hesk.

Unvermögenheit b. (-) : 1. dic'halloud g., divarregezh b., dic'houested b. ; 2. olargant g., diarc'hant g., berrentez (diouer g., diank g., primeri b., primotaj g.) a arc'hant b., anaez g., berrou lies.

Unvermögensfall g. (-s) : *im Unvermögensfall*, e ken kaz e vefe unan bennak dic'hallus da baeañ e zle (Gregar).

unvermummt ag. : divaskl, divouch e zremm.

unvermutet ag./Adv. : dic'hortoz, dic'hortozet, a-zelazh, a-zelac'h, war an trumm, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, a-daol-trumm, prim, ribus, krenn, krak, pik, diseblant, hep ma vije bet soñjet, disoñj, evel ul laer ; *es kam so unvermutet*, se a oa erruet ken fonnus.

unvernehmbar ag. : 1. diverz, diverzus, diheverz ; 2. disklaer, mouk, dispis, displann, damsklaer, kudennek, digomprenus, diaes da gompren.

Unvernunft b. (-) : diskiantegezh b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., sottoni b.

unvernünftig ag. : diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, difur, gars, amreizh, a-enep ar skiant, berr a skiant, berrboell, diempenn, sot, estren d'ar furnez, foll, divoder ; *das war unvernünftig von dir*, ne oa ket bet gwall fin (gwall fur) eus da berzh ober kement-se, diaviz (diskiant) e oa ober kement-se, a-vaez a boell edo pezh az poa graet ; *unvernünftiges Zeug reden*, direzoniñ, lavarout traoù diboell, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ siklezonoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (konchoù gwrac'hed, kontoù pikous, konchoù gwrac'h kozh, diotajoù, leuegajoù) eus e gelorn, lavaret drocherezh, gallegañ, gallegat, treuzkomz, diskiantañ, belbiañ ;

unvernünftige Ausgaben, dispignoù dijaoj lies., dispignoù foll (divoder) lies., dispignoù direzon lies., dismantr euzhus a arc'hant g., gwallzispignoù lies, droukzispignoù lies., kolladennoù lies. ; *unvernünftigen Gedanken nachhängen*, kaout soñjoù estren d'ar furnez.

unveröffentlicht ag. : diembann, lezet hep bout embannet ; *unveröffentlichtes Werk*, oberenn diembann b.

unverpackt ag. : a-drak, hep pakadurezh, evel-evel.

unverpfändet ag. : [gwir] kuit a arouestl, dizle.

unverputzt ag. : n'eo ket bet induet, n'eo ket bet fuilhet, n'eo ket bet cheket.

unverrichtet ag. : diechu, n'eo ket bet graet, chomet a-blad, chomet a-ispilh, chomet e-skour, chomet a-sac'h, chomet ouzh torgenn, chomet a-istribilh, chomet e-pign, chomet e krog, chomet darn, chomet e darn, chomet er vann, ha n'eo ket bet graet, ha n'eo ket bet sevenet da benn, lezet da ober, lezet hep bout kaset da benn, lezet da restañ.

unverrichteterdinge Adv. : *unverrichteterdinge abziehen*, mont klapez d'ar gêr, mont klapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, distreiñ gant ur bouc'h, mont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont en-dro e vazh a-dreñv gant an-unan, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo, dont d'ar gêr gak (ez goullo, ent goullo, e gwenn), distreiñ e gwenn d'ar gêr.

unverriegelt ag. : dispartl, dibrenn.

unverrottbar ag. : divreinadus ; *ein Schiff aus unverrottbarem Holz bauen*, pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vrein ket en dour.

unverrückbar ag. / **unverrückt** ag. : difiñv, diflach, dilusk, dilavig, digeflusk, diloc'h, divrall, a-varv ; *unser Ziel bleibt unverrückt*, n'hon eus ket cheñchet pal ; *jemanden unverrückten Auges (mit unverrücktem Auge) ansehen*, chom gant e zaoulagad paret war u.b., na denañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b. ; *das steht unverrückbar fest*, n'eus mar na marteze - un dra diarvar an hini eo, hep mar na digarez.

unverschämt ag. : dichek, dijen, direspët, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difeson, disneuz, difoutre, direvil, vil, treut, dibistig, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, koll-mezh ; *unverschämt sein*, bezañ dichek (direspët, digoll, divergont, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, difoutre), bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ treut e gomz, komz treut ouzh u.b. ; *ihr seid ja unverschämt*, c'hwï a zo hardizh evel chas, n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h, P. c'hwï a zo ront deoc'h, ne vank ket avel deoc'h ; *er ist ganz schön unverschämt*, hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, divergont a-yoc'h eo, ur c'holl-mezh eo ; *unverschämte Kerle*, bleizaj g. ; *unverschämte Frau*,

plac'h distrantell b., divergondadell b., efrontadell b., jalgaod b., regarzherez b., koll-mezh g. ; *unverschämte Preise*, prizioù ker-spontus (ker-daonet, ker-ruz, ker-du, divezh, ker-divalav, ruz, ken ker hag re ar pebr da veurlarjez, direzon) lies., prizioù dreist da ger lies.

Adv. : dichek, vil, dibistig, treut ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen*, komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., komz dibistig ouzh u.b., komz treut ouzh u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ (Gregor), mont d'u.b. gant dismegañs, disprizañ doujañ d'u.b., bezañ dichek e-keñver u.b.

Unverschämtheit b. (-) : hardizhded b., divergontiz b., dichekadenn b., divezhded b., divezhder g., divezhoni b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., herded b. ; *das grenzt an Unverschämtheit*, betek re hardizh e kavan ac'hanout, tost eo dit bezañ divergont da vat, war-var da vezañ dichek da vat emaut, dichek e vefes war-bouez nebeut ; *seine Unverschämtheit ist verblüffend*, souezhus-meurbed eo e zoare diseven, souezhus-meurbed eo pegen diseven e vez a-wechoù ; *er hatte die Unverschämtheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverschämtheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

unverschlossen ag. : dibrenn, dialc'hwez ; *unverschlossen sein*, bezañ dialc'hwez, bezañ dibrenn ; *ich hatte die Tür unverschlossen gelassen*, lezet em boa dibrenn an nor war va c'hein, chomet e oa dialc'hwez an nor war va lerc'h, chomet e oa dialc'hwez an nor ganin, P. chomet e oa digor an nor ganin.

unverschuldet ag. : 1. dizellezet, diabeg ; 2. dizle, disamm a bep dle.

unversehens Adv. : 1. dre fazi, enep reol, hep soñjal, hep ma vije bet soñjet, hep rat d'an-unan, anez gouzout dare ; 2. dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, a-zelazh, a-zelac'h, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, a-benn-kaer, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, brusk, pik, a-zelazh.

unversehrt ag. : anterin, kevan, dizroug, kuit a zroug, kuit a bep droug, dibistig, diampech, dinamm a bep mac'hagn, dic'houli, divac'hagn, dic'hloaz, divles, dinamm, dinoaz, bev ha yac'h, yac'h ha dibistig, yac'h ha salv, en ur stad vat, dic'haou, divlam, divoulc'h, dizrast, en e bezh, difreuz, didorr, divoustr, disi, didoull, kempenn ; *unversehrt erhalten*, delc'her anterin, kenderc'hel anterin, delc'her dibistig, mirout didorr, mirout divoulc'h.

Unversehrtheit b. (-) : kevanded b., anterinded b., anterinder g., unanded b. ; *Unversehrtheit eines Staatsgebietes*, kevanded ur Stad b., anterinded ur Stad b., anterinder ur Stad g.

unversenkbar ag. : [merdead.] anvez.

unverseucht ag. : digontamm.

unversiegbar ag. : dihesk, diheskus, dizivius.

unversöhnbar ag. : na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, na c'heller ket difachañ.

unversöhnlich ag. 1. : na c'heller ket lakaat ervat an eil gant egile, na c'heller ket difachañ ; 2. [dre astenn.]

dizunvanus, digenglotus, na c'hallont ket mont asambles, na c'hallont ket bezañ unvanet.

Unversöhnlichkeit b. (-) : dibleg g., diguñvadusted b.

unversorgt ag. : dileve, didra, dibourvez eus pep tra, difournis a bep tra, diarc'hant, dizanvez, skañv (diskant, diskantet, tanav, plat, ridet, moan, treut) e yalc'h, n'en deus ket kavet fred c'hoazh, n'en deus ket kavet labour c'hoazh, dilabour.

unverspätet ag. : dizale, hep dale ebet.

Unverstand g. (-s) : disperedegezh b., diskiantegezh b., direzon b., diboellegezh b., diavizded b., amoedigezh b., amoediz b., sotoni b., belbi g., P. droug-sant-Beulbez g.

unverstanden ag. : digomprenet, chomet digomprenet.

unverständlich ag. : 1. re vihan evit kompren, diintent, dispered, disperedek, digompren ; 2. diskiant, diboell, direzon, diaviz, amoet, gars, difur, berr a skiant.

verständlich ag. : digomprenus, diintent, digompren, disklaer, mouk, dispis, displann, damsklaer, amsklaer, diveizus, diaes da gompren, luziadus ; *das ist unverständlich*, un dra digompren an hini eo, se 'zo dreist spered an den ; *unverständliches Zeug reden*, saozañ, saozilhat, saoznegañ, gallegañ, gallegat, gregachiñ, drailhañ plouz, batouilhat.

Unverständlichkeit b. (-) : digomprenusted b., diveizusted b.

Unverständnis n. (-ses) : digompren g., dizintent g., digompreneson b.

unversteuert ag. : 1. kuit a dailhoù, didaos ; 2. n'eo ket bet taoset.

unverstopft ag. : distank, distouv.

unversucht ag. : [tro-lavar] *nichts unversucht lassen*, ober kement hag a zo tu ober, ober gwellañ ma c'haller, kemer e du evit dont a-benn eus udb, ober e c'halloud (e wellañ, e wir wellañ, e bosupl, diouzh e wellañ, e seizh posupl, e seizh gwellañ, an diaoul hag e bevar), ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, c'hoari an diaoul hag e bevar, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor), dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb.

unvertilgbar ag. : dizistrujus, ha na c'haller ket diouennañ (dinodiñ, lazhañ, diwrizeniñ ha distrujañ, distrujañ).

unverträglich ag. : 1. dibleg, pleg ebet ennañ, tu ebet warnañ, diskevredat, diaes ober gantañ, ur c'housker diaes anezhañ ; *er ist ein unverträglicher Mensch*, ne c'houzañv den war e dro, hennez a vez atav o simudiñ, chom a ra distok diouzh an dud all, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, ren a ra ur vuhez digevannez, plijout a ra dezhañ bezañ en digenvez, an distro a glask bepred, plijout a ra dezhañ bezañ en e bart e-unan, ur spered diaes a zen eo, ur pezh diaes eo ; 2. digenvezus, digembezus, digembez, digempadus, digenglotus, diglot, na c'hallont ket mont asambles, dizunvanus, na c'haller ket akordiñ ; 3. teuc'h, sammus, bec'huis, pounner, diaes da ziskenn, hag a chom war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz

da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomogus.

Unverträglichkeit b. (-) : 1. digenvezusted b., digembezusted b., digembez g., digempadusted b. ; 2. diskevredadezh b.

Unverträglichkeitsprüfung b. (-,-en) /

Unverträglichkeitsstudie b. (-,-n) : elfennerezh ar skogoù g., studiaden ar skogañ b.

unvertretbar ag. : na c'haller ket difenn, dizifennus.

unverwahrt ag. : dirapar, dilezet, hep den ebet oc'h ober war e dro, foran, distruj, gwaremm, lezet en disirit, lezet war an dispalu.

unverwandt ag. : 1. na kar na par, na kar na par etrezo, na kar na karrigell ; 2. sonn, difiñv ; *jemanden unverwandt ansehen*, chom gant e zaoulagad parel war u.b., na dennañ lagad ebet diwar u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e zaoulagad diwar u.b. ; *unverwandter Blick*, daoulagad sonn lies.

unverwechselbar ag. : dispar, dibar, dieil, hep e bar, eus ar seurt ne barti ket, hep e hañval, anat, splann ; *unverwechselbarer Stil*, tro-blenn dibar b.

unverwehrt ag. : aotreet ; *es ist Ihnen unverwehrt, es zu machen*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwia a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

unverweilt Adv. : kerkent ha bremañ, war an tach, war an taol, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, prestik, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat.

unverwelkbar ag. / **unverwelkend** ag. / **unverwelklich** ag. : diweñvus.

unverwerflich ag. : dinakadus, dizinac'hus, ha n'oufed ket disanzav.

unverwertbar ag. : 1. na c'heller ket korvoiñ, digorvoadus ; 2. anatoradus, na c'haller ket atoriñ.

unverweslich ag. : divreinadus.

unverwischbar ag. : andiverkadus, na c'heller ket diverkañ.

unverwundbar ag. : dic'hloazadus.

Unverwundbarkeit b. (-) : dic'hloazadusted b.

unverwüstlich ag. : 1. dideuc'h, dideuc'hus, diuz, n'eus ket a uz dezhañ, dizistrujus, dizismantus ; 2. [dre skeud.] divrall, diskuizh, difaezhus, didorr ; *unverwüstlich gute Laune*, imor vat divrall b. ; *eine unverwüstliche Gesundheit genießen*, bezañ yac'h-pesk (yac'h-beuz, yac'h-klok, yac'h-kloc'h, yac'h evel ar beuz, yac'h evel ur pesk), ober ruskenn vat ; P. *unverwüstlicher Mann*, den na vez morse skuizh, ki-labour g., den na zeu morse da skuizhañ g., marc'h-labour g., bleiz labour g., paotr a-raok g., paotr diskuizh g., paotr ouesk da labourat g.

unverzagt ag. : hardizh, dispont, dizaon, dispouron, disaouzan, diflav, diramailh, dichipot, didaskagn, kadarn, kalonek, dilaosk, divrall, her, dalc'hus.

Unverzagtheit b. (-) : hardizhañs b., hardizhegezh b., hardizhded b., hardizhder g., kardeded b., kalonegezh b., disaouzan g., dispont g., dizaon g., dispouron g., divrallder g., divrallded b., herder g., herded b., dalc'husted b.

unverzeihbar ag. / **unverzeihlich** ag. : dibardon, dizigarezh.

unverzichtbar ag. : ret-holl, rekis, diziouerus.

unverziehen ag. : dibardon.

unverzinslich ag. : digampi.

unverzollt 1. kuit a wirioù maltouterezh ; 2. n'eo ket bet maltoutet.

unverzüglich ag. : buan, prim, pront ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort*, goulenn a reas groñs outo respont prim.

Adv. : kerkent ha bremañ, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, dizale, hep daleañ nemeur, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, prestik, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, dambrestik, tuchant, tuchantik, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, evit a-benn-kaer, war-eeun-tenn, war an taol, en un taol, en un taol berr, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, hep tardañ, prim-ha-prim, trumm-ha-trumm, en un huñvre, war ar plas, diwar blaen ha barr, a-brest, hep ober seizh soñj, pront, eskuit, timat ; *er reist unverzüglich ab*, emañ war vont kuit.

unvollendet ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, ha n'eo ket bet sevenet da benn, chomet darn, chomet e darn, chomet e boulc'h, lezet da ober, lezet da restañ ; *unvollendet sein*, na gaout na penn na beniad, bezañ manet e-kroug (Gregor), bezañ manet e-ispilh, bezañ chomet (bezañ manet) war vordo, bezañ chomet e boulc'h, bezañ manet e darn, bezañ manet e-skourr, bezañ manet a-stlej, bezañ chomet e krog, bezañ c'hoazh ouzh an drez, bezañ chomet e-pign, bezañ chomet war vann, bezañ chomet er vann, chom ouzh torgenn, bezañ chomet a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, bezañ chomet a-istribilh ; *die Unvollendete von Schubert*, kensonadeg Schubert chomet e darn b., simfonienn Schubert chomet e darn b., kensonadeg Schubert chomet darn b., simfonienn Schubert chomet darn b., kensonadeg Schubert chomet diechu b., simfonienn Schubert manet diechu b.

unvollkommen ag. : diglok, amglok, dibarfet, diechu, faotus, siek.

Unvollkommenheit b. (-) : diglokter g., diglokter b., dibarfeted b., diziazeded b.

unvollständig ag. : diglok, dibarfet, diechu, faotus, darnel, dileun.

Unvollständigkeit b. (-) : diglokter g., diglokter b., dibarfeted b., diziazeded b.

Unvollständigkeitssatz g. (-es) : [preder.] *Gödelsche Unvollständigkeitssatz*, gwirienn C'hôdel a-zivout an diglokter b.

unvoraussehbar ag. : anrakweladus, n'oufed ket rakwelet, n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvoraussehbare Umstände*, amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù chañs-dichañs lies. ; *ein solches Ende war unvoraussehbar*, netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù.

unvorbereitet ag. : 1. war an taol, war an tomm, war an tach, war ar prim, war an trumm ; *unvorbereitet reden*, ober e brezegenn war an taol (war an tomm, war ar prim, war an trumm) ; *unvorbereitet komponieren*, primaozañ ; *unvorbereitet dichten*, sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war an tach, sevel ur varzhoneg war ar prim ; 2. a-zelazh-kaer, a-zelac'h-kaer, pa soñjer bihanañ, pa soñjer nebeutañ ; *diese Nachricht traf uns unvorbereitet*, tapet berr-ha-berr e oamp bet gant ar c'heloù-se, paket war an trumm e oamp bet gant ar c'heloù-se, se a oa erruet ken fonnus ; [dre fent] *unvorbereitet, wie ich mich habe*, tapet berr evel ma'z on, tapet war an trumm evel ma'z on, tapet berrek evel ma'z on.

unvordenklich ag. : dreist eñvor, a-viskoazh ; *seit unvordenklichen Zeiten*, abaoe ez eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a vepred, a-hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, dalc'hmat, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebistel.

unvoreingenommen ag. : dirakvarn, disparl, neptu, didu, diduek, diuntu, diuntuek, kuit a bep mennozh eus tu pe du, hep doug na dizoug, reizh.

Unvoreingenommenheit b. (-) : diuntuegezh b., diduegezh b., diuntu g., neptuegezh b.

unvorhergesehen ag. : dic'hortoz, dic'hortozet, trumm, na oa ket bet diawelet, na oa ket bet rakwelet, na oa ket bet goanaget.

Adv. : a-zelac'h, a-zelazh, hep bezañ gortozet, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-kaer, a-benn-krak, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, diseblant, krak, krenn, trumm, pik, brusk.

unvorhersehbar ag. : anrakweladus, ha n'oufed ket rakwelet, ha n'oufed ket goanagiñ, darvoudus, dic'hed, degouezhel, dic'hortoz ; *unvorhersehbare Umstände*, amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies. ; *ein solches Ende war unvorhersehbar*, netra ne luske diskouez penaos ez echufe an traoù ; *das Schicksal ist unvorhersehbar*, renet e vez planedenn mab-den gant darvoudoù a laka ar rod da ziheñchañ.

unvorschriftsmäßig ag. : hag a ya a-enep ar reolenn, anreolennel.

unvorsichtig ag. : dievezh, dievezhiek, diaviz, difur, dibled.

unvorsichtigerweise Adv. : hep lakaat evezh.

Unvorsichtigkeit b. (-) : dievezh g., dievezhded b., dievezhder g., diavizded b., dibled g. ; *aus Unvorsichtigkeit*, dre zievezh, dre zievezhded, dibled, hep lakaat evezh, hep soñjal, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, dre zisoñj (Gregor).

unvorstellbar ag. : anvezadus, dreist meiz, divennozhadus, dreistfaltazi, diempennadus, na c'heller

ket empentañ, na c'heller ket ijinañ, souezhus-meurbet ; *das ist unvorstellbar !* un dra digompren eo ! n'eus ket tu da grediñ an dra-se ! ne c'hall ket spered Mab-den dre e faltazi ijinañ un dra e-giz-se ! kement-se a ya en tu-hont da bep faltazi !

unvorteilhaft ag. : 1. divalav a-walc'h, na ro ket lufr d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, na ro ket tro d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, na ro ket sked d'an-unan / d'an dra-mañ-tra ; 2. diemsav, displed, displet, displetus, dilañsus, diampled, dizampled.

unwägbar ag. : dihebouez.

Unwägbarkeit b. (-) : dihebouezded b.

unwählbar ag. : andilennadus.

Unwählbarkeit b. (-) : andilennadusted b.

unwählerisch ag. : dibismig, brizh e sac'h, diratous, jastren, ken broust ha tra.

unwahr ag. : amwir, diwir, diwirion, gaouiat, faos ; *unwahrer Bericht*, danevell diwir b., rentañ-kont gaouiat g. ; *unwahrer Mensch*, gaouiad g., gaouier g., den dieeun g., den koad-tro ennañ g., den koad-tro ouzh e ober g., den gwe en e gordenn g., den tro en e gordenn g. ; *er konnte zum Glück das Wahre vom Unwahren unterscheiden*, dre chañs en doa merzet an ton faos a oa er c'homzoù-se, dre chañs en doa gallet dispartiañ (digemmañ, digemmeskañ) ar gwir diouzh ar gaou.

unwahrhaftig ag. : diwirion, diwir, dieeun, briket.

Unwahrhaftigkeit b. (-) : diwirion g., diwirionded b., diwirionder b., dieeunded b., diwiriegezh b., falsentez b., faosoni b., faosted b., faoster g.

Unwahrheit b. (-, -en) : enepgwirionez b.

unwahrnehmbar ag. : diverz, diverzus, diheverz.

unwahrscheinlich ag. : antebek, diwirheñvel, dizegouezhus, dic'hortoz, amc'hoarvezus, souezhus-kenañ ; *es ist unwahrscheinlich, dass so etwas geschieht*, dic'hortoz eo ez errufe kement-se.

Adv. : abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall ; *unwahrscheinlich groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, bras-espar, gwall-vras, pezh foeltrenn, mell, pikol, pikolenn, mellad, pezhriad, pezh mell, pikoloù, pikolennoù, pezhioù, moñs, moñsoù ; *dieses Kind ist unwahrscheinlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henoù.

Unwahrscheinlichkeit b. (-) : antebegezh b., diwirheñvel g., diwirheñvelded b., diasur g., amc'hoarvezusted b.

unwandelbar ag. : digemmus, digemm, divrall.

Unwandelbarkeit b. (-) : digemmaduster g., digemmadusted b., digemmusted b., digemmuster g., digemm g., divrallded b., divrallder g.

unwarm ag. : didomm.

unwegsam ag. : 1. [korn-bro] diaes da ergerzhout, dihentadus ; 2. [hent] diaes, tenn, start, teuc'h, difonn da vale, rust.

Unwegsamkeit b. (-) : dihentadusted b.

unweiblich ag. : 1. doare ur paotr ganti ; 2. a zo amzere diouzh ur vaouez, a zizere ouzh ur vaouez.

unweigerlich ag. : anhepkoradus, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, didrec'hus, ken ret ha mervel, na c'heller ket hepkoriñ, a zle c'hoarvezout, ret.

unweit araog. : *unweit + t-c'h*, *unweit von*, nes da, kostez, damdost da, damdost a, damnes da, tost da, nepell diouzh, stok ouzh, en amen da, en amen ouzh, e-kichen, e-kichennik, e-doug, e-harz, e-kefin, e-kerc'henn, e-keñver, e-metoù, e-tal, bordik, chouk da, chouk ouzh, e-skoaz, e kostezioù ; *unweit von Brest*, kostez Brest, nes da Vrest, nepell diouzh Brest, en amen da Vrest, e-harz Brest, e-keñver Brest, rak-tal da Vrest, war-hed tost da Vrest, war-hed tostik da Vrest, war-dost da Vrest, a-dost da Vrest, bordik Brest, e-skoaz Brest, tro-dro da Vrest, e troidelloù Brest, war-dro Brest, e kostezioù Brest ; *Potsdam liegt unweit von Berlin*, Potsdam a zo nes da Verlin, Potsdam a zo stok ouzh Berlin, potsdam a zo bordik Berlin, emañ Potsdam e-harz Berlin, emañ Potsdam un nebeudig hent diouzh Berlin.

Adv. : damdost, nepell, e-kichennig, en amen.

unwelkbar ag. : diweñvus.

unweltlich ag. : andouarel.

unwert ag. (t-c'h) : dizellezek eus.

Unwert g. (-s) : 1. didalvoud g., didalvoudegezh b., distervez b. ; 2. disterdra b., disteraj g. ; 3. [divezouriezh] antalvoud g.

Unwesen n. (-s) : 1. euzhvil g. ; 2. disolañsoù lies., stlabezennoù lies. ; *sein Unwesen treiben*, ober e reuz (e freuz, e freuz hag e reuz), ober freuz, degas freuz, c'hoari e reuz, plantañ freuz ha reuz, ober e renkoù, drastañ ha gwallañ, preizhañ, preizhata, felladenniñ, skeiñ diwar re, degas (hadañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, dizalbadiañ ; 3. [tasman] *sein Unwesen treiben*, hentiñ, sordañ [ul lec'h], c'hoari e reuz, ober e reuz.

unwesenhaft ag. : dizanvezel, n'eur ket evit teuta.

unwesentlich ag. : dibouez, dister, eilrenk.

Adv. : hgozik tamm ebet, nemeur, un tammig bihan nemetken, war-bouez nebeut-tre ; *er ist nur unwesentlich jünger*, yaouankoc'h eo war-bouez nebeut-tre.

Unwetter n. (-s,-) : barr-amzer g., barrad-amzer g., taol-amzer g., gwallamzer b., barr gwallamzer g., barrad gwallamzer g., bouilhard g., rustamzer b., gast a amzer b., gastamzer b., amzer da gac'hat tachoù b., strapad amzer fall g., taolad amzer fall g., brazamzer b., kruelder g., kruelded b., kriz g., skoulad g., stourm g., tourmant ruz g., follentez amzer b., avel ha glav ken a fust lies., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet ar chafod ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern fürchterlich gehaust*, lakaet en deus ar barrad gwallamzer al liorzhoù hag ar parkeier en un dizalbad spontus ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen*, deu et eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *bei jedem Unwetter wandern*, foetañ fank ha foetañ dre.

unwichtig ag. : dibouez, dister, a eil renk, eilrenk ; *das ist doch unwichtig*, n'int nemet munudoù, n'int nemet traoù dister, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, heñvel eo, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-

se, na rit ket mell forzh ganti, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken.

Unwichtigkeit b. (-) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b.

unwiderlegbar ag. / **unwiderleglich** ag. : andizarbennadus, na c'heller ket dizarbenn, diflach, didorrus, diarvar, diarvarus ; *er hat unwiderlegbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennoù difazi (reizh, disi, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennoù na c'haller ket toullañ dindano ; *unwiderleglich beweisen*, degas prouennoù na c'heller ket dizarbenn.

unwiderlich ag. : dizistro, hep engalv, hep galv, hep eskemm.

Unwiderlichkeit b. (-) : dizistroadusted b.

unwiderstetlich ag. : anharzadus, na c'heller ket herzel outañ, n'eus ket a harz dezhañ.

unwidersprechlich ag. : diarvar, diarvarus, direndaelus, diargadus, dreist dael.

Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar.

unwidersprochen ag. : n'eo ket bet dianzavet ; *es blieb unwidersprochen*, ne voe ket dianzavet.

unwiderstehlich ag. : anharzadus, na c'heller ket herzel outañ, n'eus ket a harz dezhañ, distourmus, dienebus, didrec'hus ; *unwiderstehliche Macht*, gouestl didrec'hus g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen*, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus.

unwiederbringlich ag. : dizigoll, dirapar, diremed ; *unwiederbringlich verloren*, kollet da vat.

Unwille g. (-ns) / **Unwillen** g. (-s) : anoaz g., desped g., gwallimor b., mouzherezh g., diegi b., diaezamant g., kerteri b., lure g., reked g./b., fae g., kaz g., youl fall b., dipit g. ; *er hat es nur mit Unwillen getan*, diegi en doa bet oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi en doa bet oc'h ober an dra-se, graet en doa an dra-se en desped dezhañ, daoust dezhañ en doa graet an dra-se, en enep dezhañ en doa graet an dra-se, a-enep e youl en doa graet an dra-se, enep e youl en doa graet an dra-se, a-enep e c'hoant en doa graet an dra-se, kerteri (lure) en doa bet d'ober an dra-se, a-rekin en deus bet graet an dra-se, e chal e oa d'ober an dra-se, a-gasoni en doa graet an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, n'en doa ket lañs d'ober an dra-se, ne oa ket lamprek evit ober an dra-se, ginañ a rae evit ober an dra-se, ginañ a rae d'ober an dra-se, ginañ a rae oc'h ober an dra-se, fae e oa bet gantañ ober an dra-se, digareziñ a rae ober an dra-se ; *er ging nur mit Unwillen in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas

ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur mit Unwillen ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit pas mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit pas mont d'e wele, klask a rae digareziou evit pas mont d'e wele ; *die Tat rief allgemeinen Unwillen hervor*, an taol-se a lakaas droug en holl, an holl a oa savet a-enep ar pezh a oa bet graet, e pep lec'h o doa an dud savet o mouezhioù a-enep ar pezh a oa c'hoarvezet, an holl a savas droug enno.

unwillig ag. : 1. amjestr, treuz ; 2. [dre astenn.] chifet, nec'het, anoazet, dipitet, imoret, drouklaouen, dispiljet, droug ennañ, droug en e gorf, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h.

Adv. : gant diegi (lure, kerteri, reked), en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, en ur c'hinañ, a-gasoni, a-rekin, a-enep e c'hrad, gant glac'har ; *etwas nur unwillig tun*, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, kaout diegi oc'h ober (da ober) udb, kaout prederi oc'h ober udb, ober udb dre heg, bezañ e chal d'ober udb, karnañ d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, ober udb gant ar brasañ dispiljadur, ober udb a-rekin, kaout lure (kerteri) d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, bezañ goap gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb, ginañ evit ober udb, ginañ d'ober udb, ginañ oc'h ober udb, diskouez youl fall oc'h ober udb ; *er ging nur unwillig in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *er ging nur unwillig ins Bett*, karnañ a rae da vont d'e wele, ne oa ket lamprek evit mont d'e wele, n'en doa ket lañs da vont d'e wele, digareziñ a rae mont d'e wele, digareziou a oa gantañ evit chom hep mont d'e wele, ne oa nemet digareziou gantañ evit chom hep mont d'e wele, klask a rae digareziou evit chom hep mont d'e wele.

unwillkommen ag. : deuet-fall, dic'hoantaet, P. mall-e-goll, mall-e-gas ; *Ihre Anwesenheit ist unwillkommen*, kouezhañ a rit paour, erruout a rit d'ur mare na zere ket tamm ; *er ist bei mir unwillkommen*, muioc'h a joa am bez ouzh e seulioù eget ouzh begoù e votoù.

unwillkürlich ag. : andiarvenn, diratozh, diyoul, hep youl, diamboaz, dirat ; *er machte eine unwillkürliche Bewegung*, graet en doa ur jestr hep soñjal (hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ), graet en doa ur fiñvadenn emgefreak.

unwirklich ag. : angwerch'hel, n'eus ket anezhañ, diwirion, diwir, divezoud, diveziadel, diwirvoudel.

Unwirklichkeit b. (-) : diveziadelezh b., diwirionded b., diwirionder g., divezoud g., diwirvoud g.

unwirksam ag. : diefedus, diefed, dioberius, difrouezh, dic'halloud ; *unwirksam sein*, chom didalvez, na ober gwered ebet ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam*, ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din.

Unwirksamkeit b. (-) : diefedusted b., diefeduster g., dioberiuusted b., difrouezhidigezh b.

unwirsch ag. : goefivet, araous, grignous, hek, hek e c'henoù, tagnous, ourz, blech, kintus, diaes, kivioul, put, hegaz, kroz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur regain anezhañ, pikous, ranous, jeneprus, moulbennek, rust, rok.

Adv. : *jemanden unwirsch abweisen*, kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. diwar dro, kas u.b. da gac'hat, argas u.b., kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kiviñjañ u.b., bannañ u.b., diarbenn rust (dibalamour) u.b., disteuler u.b. gant dispriz (Gregor).

unwirtlich ag. : 1. digevannezus, diherberc'hius ; 2. a wall zegemer.

unwirtschaftlich ag. : difonn, diaskorus, amaskorus, diarc'hantus, displed, displet, displetus, diemsav, dic'hounid, dilañs.

Unwirtschaftlichkeit b. (-) : diaskorusted b., amaskorusted b., diarc'hantusted b., displetusted b.

unwischbar ag. : andiverkadus.

Unwissen n. (-s) : diouiziegezh b., dianaoudegezh b., dic'houzoud g., dic'houzvez g.

unwissend ag. : dic'houzvez, diouizie, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez, amzesk, dizesk, dizesket, diskol, diintent (Gregor) ; *sehr unwissend sein*, bezañ amzesk-pok, bezañ diouizie-lous, na c'houzout na Pater na Noster (na hent na gwenodenn), bezañ ur penn-azen (un azen gomek) eus an-unan, bezañ dic'houzvez-krenn, bezañ dizesk-krenn, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, bezañ bet e skol an azen, na c'houzout ur grotenn zoken, bezañ ur penn karn, na c'houzout na tailh na bailh, na c'houzout doare, na c'houzout dare, bezañ sot-tre a-fet deskadurezh ; *sie sollen nicht unwissend bleiben*, ne vint ket laosket dizesk.

Unwissenheit b. (-) : dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., diouiziegezh b. ; *krasse Unwissenheit*, diouiziegezh krenn (spontus) b., azenerezh g. ; *Unwissenheit ist die Mutter aller Übel*, an diouiziegezh a zeu da vezhur an holl fallanteziou, an diouiziegezh eo mammenn an holl fallagriezhoù, an diouiziegezh eo pennabeg ar viloni, an diouiziegezh a zo mamm da bep fallentez, an diouiziegezh a zo mammenn d'an holl zrougoù.

unwissenschaftlich ag. : anskiantel.

unwissentlich ag./Adv. : diratozh, diyoul, hep youl, dirat, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhañ, hep ratozh dezhañ, dre zianaoudegezh, en dic'houzout d'an-unan, anez gouzout dare dezhañ, e kuzh dezhañ, e kuzh outañ ; *er hat es nicht unwissentlich getan*, n'eo ket dre ma ne ouie ket en doa graet an dra-se, n'eo ket hep rat dezhañ en deus graet an dra-se.

unwohl Adv. : 1. diaes, kinglañv, damglañv, peuzklañv, dihet, brizhkleañv, klañv-diglañv, klañv-diaes, morglañv, gouglañv, gweget, fall e gorf, dic'hraet ; *er ist unwohl (ihm ist unwohl, er fühlt sich unwohl)*, diaes eo dezhañ, diaes en em gav, kinglañv (damglañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat ; 2. *ich fühle mich hier sehr unwohl*, n'en em gavan ket em aez amañ, diaes on amañ evel en ur roched reun, me a vez diaes amañ, n'en em gavan ket aes amañ, n'en em blijan ket amañ, lakaet on abaf amañ, n'en em hetan ket amañ, n'en em domman ket amañ, ne bleustran ket amañ, ne blijan ket amañ, n'emaon ket em bleud (em flom, em zaol) tamm ebet amañ, n'emaon ket war va zu (em aez, em c'hoch) tamm ebet amañ, tapet on diaes amañ, divourrañ a ran amañ, n'emaon ket em boued leun (em ched, em butun) amañ, en em gavout a ran diaes amañ, tapet diaes on amañ, diaes on amañ evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, n'emaon ket mat em c'hroc'hen amañ ; 3. displijus, diblijus, amblijus, dihet, dihetus, divourrus, dic'hrad, dic'hras, hek, hegaz, hegazus, hegus, kazu, kasaus, iskriv, anoazus, direnk, goular ; *ein unwohles Gefühl*, ur santad displijus g. diaes, disasun, disaour.

Unwohlsein n. (-s) : diaezamant g., diaez g., damgleñved g., fallaenn b., brizhkleñved g., morglañvadenn b., morgleñved g., brizhkleñved g.

unwohnlich ag. : 1. diannezadus ; 2. diskoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour.

Unwucht b. (-) : [tekn.] dodromm g. ; *statische Unwucht*, dodromm diasavel g. ; *dynamische Unwucht*, dodromm dialuskel g.

unwürdig ag. : 1. dizellezek, dinatur, dizellid, fall, divriek ; *er ist dieser Frau unwürdig*, n'eo ket dellezek eus ar vaouez-se, dizellezek eo eus ar vaouez-se ; *sich als unwürdig erweisen*, dizellezout ; *ich bin dieser Ehre unwürdig*, re vat oc'h evidon evit ar pezh a veritan ; 2. *das ist Ihrer unwürdig*, amzere eo diouzhoc'h.

Unwürdigkeit b. (-) : dizellid g., viloni b., divri g., divalaverezh g., viltañs g.

unwütend ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Unzahl b. (-) : afin g., bern g., toullad g., bochad g., maread g., pezh stropad g., troc'had g., revriad g., braz g., leizh g., mil-ha-mil, paotad g., niver g., niver diniverus g. (Gregor) ; *eine Unzahl*, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, stank evel ar raden, mac'h-âr-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, evel dour eus ar vilin, ken a findaon, diouzh an druilh, a-druihodoù, un niver diniverus (Gregor), na pet.

unzählbar ag. / **unzählig** ag. : diniver, hep niver, diniveradus, dreistkont, e-leizh, kement anezho ma n'eur

ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, nouspegement a, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, diouzh an druilh, a-druihodoù, dreistniver, un niver diniverus g. (Gregor) ; *unzählige Male*, alies a-walc'h, aliezik a-walc'h, lies gwech, lies a wech, mil ha mil gwech, n'ouzon ket pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, na pet gwech, pet ha pet gwech all, evit an nouspet gwech warn-ugent, nouspegement a wechoù, nouspet gwech c'hoazh, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, na pet gwech warn-ugent, un niver gwechoù ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *unzählige Menschen können das !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

unzählbar ag. : dizoñvus.

unzart ag. : rust, garv, gouez.

Unzartheit b. (-) : rustoni b., garvder g., gouezoni b.

Unze b. (-,n) : oñs g., oñsad g. ; *deutsche Unze*, oñs alaman (31,25 gr.) g. ; *englische Unze*, oñs saoz (28,35 gr.) g.

Unzeit b. (-) : digoulz g., poent fall g., dibred g. ; *zur Unzeit*, en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz.

unzeitgemäß ag. : divare, digoulzik, dibred, en digoulz, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, kentrat, dibropoz, paour.

unzeitig ag. : 1. re abred, kentrat, divare, dibred, digoulzik, en digoulz, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, paour, dibropoz ; 2. [louza.] diazv, glas.

Unzeitigkeit b. (-) : 1. digoulz g., poent fall g., dibred g. ; 2. [louza.] diazveted b., diazvder g., dizarevder g.

unzeitlich ag. : diamzeriek.

unzerbrechlich ag. : didorrus.

unzerkaut ag. : n'eo ket bet chaoket, dicaok.

unzerlegbar ag. : 1. na c'heller ket didammañ, digenstrolladus ; 2. [kimiezh] na c'heller ket digejañ, anec'hoaz.

unzerstampft ag. : divoustr.

unzerstörbar ag. : dizistrujus, na c'heller ket distruj, na c'heller ket breviñ, na c'heller ket terriñ, na c'heller ket dispenn, na c'heller ket dismantrañ.

unzerteilbar ag. : dirannadus.

unzerteilt ag. : dirann.

unzertrennbar ag. / **unzertrennlich** ag. : 1. na c'heller ket dispartiañ, na zispartiont ket, dirannadus, anfreuzadus ; 2. [dre skeud.] tomm an eil ouzh egile ; *sie sind unzertrennlich*, n'int ket evit en em zioueriñ, gwall vignoned int, ne c'hallont ket bezañ an eil hep egile ; *wir sind jetzt unzertrennlich miteinander verbunden*, re start eo aet bremañ liamm an emglev etrezomp ha n'eus moaien ebet d'e freuzañ.

Unzertrennlichkeit b. (-) : dirannadusted b., anfreuzadusted b.

Unzialschrift b. (-) : [moull.] skritur onkial g./b.

unziemend ag. / **unziemlich** ag. : dizereat, amzere, amzereat, dizoare, dibropoz, feukus, divalav, dizonest, boufon, distres.

Unziemlichkeit b. (-) : dizereadegezh b., amzereadegezh b., divalavamant g., dizonestiz b., koll-mezh g.

Unzier b. (-) / **Unzierde** b. (-) : vilder g. ; *das gereicht ihm zur Unzier*, ned a ket dioutañ, gwisket eo evel ur forc'h gant an dra-se, ne zere (ne zegouezh) ket dezhañ tamm ebet, an dra-se a ya dezhañ evel gar ur c'hi en ur sac'h, ne jaoj ket outañ tamm ebet.

unzierlich ag. : divalav, displed, dizoare, digoant, dic'hras, diflour, divistr, digran.

unzivilisiert ag. : diseven, dizoare, difeson, disneuz.

unzornig ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Unzucht b. (-) : divuhezegezh b., hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., bordelerezh g., divalavamant g., vilonaj g., ebatoù dizurzh lies., hudurniezh b., likaouerezh g., loudouriezh b., louterioù lies., kammoberoù reizhel lies., louvigezh b., pailhardiezh b., diskolperezh g., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig), plijadurezhioù orgedus lies., lor vuhez b., buhez lor b., hakrder g., hakrder b., youloù fall lies., oriadezh b., moc'herezh g., traoù hudur lies., traoù kailh lies., orged g., orgediz b. ; *Unzucht treiben*, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezhiñ, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., pailhardiñ, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudumezoù, ober traoù lik ; *Unzucht mit Kindern*, darwantad revel en andred bugale g.

unzüchtig ag. : lovr, diroll, gadal, gadalus, hudur, kras, lous, hakr, chip, laosk, lik, pebret-lik, orget, pailhart, pampalart, dichafoul, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboeil, debordet, diboeillet, diahelet, dihetet, dinasket, digempenn, direnk, ribot, kailh, kollet gant an diroll, dizonest, brein, orgedus, kras ; *unzüchtige Sitten*, kammoberoù hudur lies., buhez lovr b. (Gregor), buhez diroll b., ebatoù dizurzh lies., hudurnez b., hudurniezh b., loudouriezh b., louterioù lies., likaouerezh g., likentez b., librenteiz b., gadalezh b., gadaliezh b., gadalerezh g., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., orged g./b., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon lies., riblerezh g., pailhardiezh b., traoù kailh lies., koll-mezh g., traoù dizereat lies., plijadurezhioù orgedus lies. ; *Vornahme unzüchtiger Handlungen*, [gwir] darwantad revel g., vilonaj g., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., loudouriezh b., louterioù lies., orged g./b., kammoberoù revel lies., louvigezh b., embregerezhioù lous lies., domataerezhioù lous lies., divalavamant g., hillig graet da zivorzhed u.b. g., jestroù fall lies., jestroù kailh lies., flouradoù hakr lies.

Unzüchtigkeit b. (-) : vilonaj g., hudurnez b., hudurniezh b., likaouerezh g., gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh

g., likentez b., librenteiz b., pailhardiezh b., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., loudouriezh b., louterioù lies., ebatoù dizurzh lies., diroll g., dirolloù lies., dirollerezh g., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., riblerezh g., roulerezh g., lor vuhez b., buhez lor b., frankizoù boufon lies.

unzufrieden ag. : drouklaouen, droukkontant, amlaouen, dilaouen, fallgontant, gwallgontant, doaniet, displijet, e-kreiz ar c'herse, laouen evel kezeg digerc'h, ken laouen ha kezeg digerc'h, chomet war e c'hoant.

Unzufriedenheit b. (-) : drouklaouended b., amlaouenidigezh b., doan b., displijadur g./b., dic'hrad g., anvoez g.

unzugänglich ag. : 1. didostaus, dreist direaz, diziraezus, didizhus, diaes tostaat dezhañ, dizarempredus ; *die Küste ist unzugänglich*, n'eus ket tu da dostaat d'an aod, n'eus ket moaien da dostaat d'an aod, n'eus ket a voaien da dostaat d'an aod, ned eus ket a dostaat d'an aod ; 2. diaes ober gantañ, diaes-bras kaout afer outañ, dibleg, diblegus, start, tenn, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, diaes da embreger, un darempred diaes a zen anezhañ, diaes ober outañ, goloet, un den teuc'h en em ober outañ.

Unzukömmlichkeit b. (-) : [Bro-Suis] skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezed b.

unzulänglich ag. : re skort, re verr, re zister, re vunut, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, hag a skoulm re verr, na dap ket, na splot ket, teusk, divastus, diemsav, difournis, diglok, dibarfet, diechu, faotus, skars, skrag, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzulängliche Erklärungen*, dispiegadurioù teusk lies. ; *eine unzulängliche Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont hag a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g.

Unzulänglichkeit b. (-) : skorted b., skorter g., diglokter g., dibarfeted b., diziazezed b., berregezh b., mank g. ; *die Übersetzung weist Unzulänglichkeiten auf*, mankoù a zo en droidigezh.

unzulässig ag. : diaotreadus, direol, berzet, difennet hervez al lezenn, diasantadus, dizegemeradus, na c'heller ket asantiñ dezhañ, na c'heller ket degemer.

Unzulässigkeit b. (-) : diaotreadusted b., diasantadusted b., dizegemeradusted b.

unzumutbar ag. : dic'housañvadus, na c'heller ket gouzañv ; *es ist unzumutbar, so etwas von ihm zu verlangen*, arabat krediñ ez eo gouest d'ober an dra-se, arabat krediñ emañ e doare d'ober an dra-se.

unzurechnungsfähig ag. : diatebek, ha n'eo ket mui mestr war e spered, troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered, berlobiet.

Unzurechnungsfähigkeit b. (-) : diatebegezh b.

unzureichend ag. : dihetus, siek, nammek, diglok, dibarfet, faotus, re skort, re verr, re zister, re vunut, n'eo ket a-walc'h, na spir ket, na skoulm ket, hag a skoulm re verr, na dap ket, na splot ket, teusk, divastus, skars, berrek, ken just ha fri ar c'hazh ; *unzureichende Erklärungen*, dispiegadurioù teusk lies. ; *eine unzureichende Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont hag a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g., ur respont na dap ket g. ; *ihre*

Kenntnisse der englischen Sprache waren unzureichend,
re vunut e oa o saozneg.

unzusammenhängend ag. : digempoell, digompez, dilaen, digenstroll, digenstag, digendalc'h, laosk, a-dreuz hag a-hed, dilokez, distag, dizunvan ; *unzusammenhängendes Geschwätz*, prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost lies., komzoù besk lies.

unzuständig ag. : ankembeli, n'en deus ket an emell [eus udb].

Unzuständigkeit b. (-) : dic'halloud g., ankembeli b

unzustellbar ag. : *unzustellbar zurückgelegter Brief*, lizher digavadus e zegemerer g.

unzuträglich ag. : 1. diemsav, dispeld, displet, displetus, dilañsus, chastreüs ; 2. fall d'ar yec'hed, klañvus, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, disasun, noazus.

Unzuträglichkeit b. (-) : 1. gwall g., chastre g., diaezamant g., displet g., diemsav g. ; 2. gwall efed g., noazusted b., noazuster g., diyec'hedusted b.

unzutreffend ag. : direizh, diwir, diwirion, faos.

unzuverlässig ag. : diasur, na c'haller ket fiziout ennañ ; *er ist unzuverlässig*, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller fiziout tamm ennañ, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, hennezh en devez e lavar hag e zislavar, n'eus ket da grediñ outañ, n'eus ket da grediñ dezhañ, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, lavar-dislavar eo, e lavar hag e zislavar en devez, hennezh en em rebech atav, arabat leuskel kabestr dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *unzuverlässige Nachrichtenquelle*, keleier diasur o mammenn lies., keleier diasur o orin lies., keleier a hent disur (a hent arvarus) lies. ; *unzuverlässige Urkunde*, diell amwir b., diell avoultr b.

Unzuverlässigkeit b. (-) : difiziusted g., digredusted b.

unzweckmäßig ag. : diazas, ankevasas, dijaoj, na zegouezh ket.

Unzweckmäßigkeit b. (-) : diazasted b., ankevasasted b.

unzweideutig ag./Adv. : splann, sklaer, fraezh ha sklaer, naet-ha-sitag ; *unzweideutig reden*, komz didro, komz distag, komz a galon frank, dont didroidell gant an-unan, komz didro-kaer, komz didroidell, komz dispieg, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn, eeun) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *jemandem unzweideutig antworten*, respont groñs d'u.b. - respont fraezh ha sklaer d'u.b. - respont naet-ha-distag d'u.b. - respont kras, naet ha distag d'u.b. - respont krak-ha-berr d'u.b. - respont krenn-ha-kras d'u.b. - respont krenn-ha-krak d'u.b.

unzweifelhaft ag./Adv. : hep arvar, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar ; *das ist unzweifelhaft günstig für Sie*, emsav

eo evidoc'h, douetañs ebet - spletus eo evidoc'h, n'eus mar na marteze - gwell e viot a-se, n'eus douetañs ebet.

Update g. (-s,-s) : [stlenn.] hizivadenn b., hizivadur g., hizivaat g.

uploaden V.k.e. (hat geuploadet) : [stlenn.] pellgargañ, ezkargañ.

Uppercut g. (-s,-s) : [boks] uppercut g., taol war-grec'h g., groñjad b.

üppig ag. : 1. stank, fonnus, fonnapl, fourmis, puilh, druz, frontal, gagn, paot, frank, gourfaoterek ; *üppiger Pflanzenwuchs*, glasvez fonnus-dreist b., struj stank ha fonnus str., struj fourmis str. ; *üppiger Haarwuchs*, pennad fourmis a vlev g. (Gregor) ; *üppig wuchern*, ober brud, ober berzh, fonnañ, paotat, paotañ, stankaat, neriñ, neradiñ, dont puilh, puilhañ, dont da vezañ puilh, bordilhañ, nodiñ, eleizhañ, ober struj, strujañ, profitañ, produiñ ; *üppig bewachsen*, plantek, plantennek.

2. [dre skeud.] kuilh, fetis, fonnus ; *üppiger Busen*, divronn kuilh lies., brennid kuilh g/b, melloù bronnoù lies., moñsoù bronnoù lies., tezhioù lies., bronnoù fonnus lies., pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen*, bronnegez b. ; *ein üppiges Mahl*, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pred bouedek g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g.

3. pompadus, pompus ; *ein üppiges Leben führen*, bevañ war an ton bras, ren ur vuhez pompus, ober arc'hant war an oaled, bezañ pinvidik-dreist (pinvidik-pounner, pinvidik-mor), bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant hardizh, bezañ pinvidik-peurfonn, bezañ pinvidik-brein, bezañ pinvidik-parfont, bezañ pinvidik-lous, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geustereenn gant an-unan, bezañ krefiv an traoù gant an-unan, bezañ krefiv e chouk, bezañ krefiv e gein, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpant, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ frank an traoù gant an-unan, kaout mouloù, kaout kregin, kaout ur madoù bras, kaout madoù, bezañ danvez d'an-unan, bezañ pinvidik-bras, bezañ barrek, bezañ gouest, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, heoliañ gant e arc'hant, bezañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor).

4. P. *er wird zu üppig* ! hennezh a ra e aez 'vat ! n'eo ket tapet diaes tamm ebet 'vat ! hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! hennezh a zo ront dezhañ ! hennezh ne vank ket avel dezhañ !

Üppigkeit b. (-) : 1. stankder g., puilhder g., puilhentez b., druzded b., druzder g., druzoni b., fonnusted b., fonnuster g., gourfaoteregezh b. ; *Üppigkeit des Wachstums*, kreskidigezh stank ha fonnus b., kresk fonnus-dreist g.

2. [dre skeud.] kuilhder g., kuilhded b. ; *Üppigkeit der Formen*, kuilhder ar stummoù g., kuilhded ar stummoù b.

3. pompad g. ; *er lebt in Üppigkeit*, bevañ a ra war an ton bras, ren a ra ur vuhez pompus, ober a ra arc'hant war an oaled, pinvidik-mor eo, bez emañ war ar bern, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, krefiv eo an traoù gantañ, emañ war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, heoliañ a ra gant

e arc'hant, pinvidik-peurfonn eo, pinvidik-pounner eo, moulloù en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, pinvidik-bras eo, druz eo ar geustereñ gantañ, mat eo an traoù gantañ, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, distalac'h a zo gantañ, pinvidik-brein eo, pinvidik-parfont eo, pinvidik-lous eo, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ.

up to date Adv. : arnevez, a vremañ ; *er ist nicht up to date*, warlerc'hiañ a ra, n'emañ ket e-barzh ar jeu ken, n'eo ket bet hizivaet, n'eo ket bet bremanaet, chomet eo war-lerc'h.

Ur g. (-s,-e) : [loen.] gourejen g.

ur- / Ur- kentañ, -orin, hen-, kentidik, kuñv, ken ez eo ; *der Urfaust*, ar "Faust" kentañ g., ar "Faust" orin g. ; *Urgroßvater*, tad-kuñv g. ; *urkomisch*, farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus.

Urabstimmung b. (-,-en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votiñ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.

Uradel g. (-s) : noblañs kozh g.

Urahn g. (-s/-en,-en) : kendad g., hendad g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier] ; *die Urahnen*, an tadoù kozh lies., an hendadoù lies., ar gourdadoù kozh lies., ar gourhendadoù lies.

Urahne b. (-,-n) : gourvamm-gozh b., gourvamm-you b. [*liester* gourvammoù-you / gourvammyouier].

Ural g. (-s) : *der Ural*, an Oural g.

uralt ag. : gourhen, hendadel, kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh evel ar bed, kozh-kozh, barv gwenn dezhañ ; *uralter Greis*, kozhard g., kozhiad gwennet gant an hirhoal g. (Gregor), den kozh-Noe g., den ken kozh hag an douar g., den kozh-Douar g., den kozh evel an Douar g., den mil-gozh g., jamezenn b. ; *uralt Monument*, savadur kozh-Noe g., savadur mil-gozh (kozh-Douar, kozh-gagn, ken kozh hag an Douar, kozh-kozh) g. ; *seit uralten Zeiten*, abaoe bloavezh an erc'h du, abaoe meur a varc'had nav bloaz, abaoe ez eus koun, abaoe amzer an ebestel, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a bep mare, a-hed-ar-wech, a bep amzer / a bep memor den (Gregor) ; *der Witz ist ja uralt*, klevet eo bet ar bourd-se seizh kant gwech warn-ugent dija, barv gwenn a zo gant ar bourd-se.

Urämie b. (-) : [mezeg.] uremiezh b.

urämisch ag. : uremek.

Uran n. (-s) : uraniom g. ; *angereichertes Uran*, uraniom arfonnet g. ; *abgereichertes Uran*, uraniom arhesket g.

Uranabreicherung b. (-) : arheskadur an uraniom g.

Urananreicherung b. (-) : arfonnadur an uraniom g.

Uranbrenner g. (-s,-) : pod atomel g., pod derc'hanel g.

Uranerz n. (-es,-e) : kailh uraniom g.

Uranfang g. (-s,-anfänge) : pennderoù g., pennkaoz g.

uranfänglich ag. : -orin, kentek.

uranhaltig ag. : uranek.

Uranhexafluorid n. (-s,-e) : [kimiezh] heksafluoridenn uraniom b.

Urania b. : [mojenn.] Urania b.

Uranismus g. (-) : uraniezh b.

Uranisotop n. (-s,-e) : izotop uraniom g.

Uranoxid n. (-s,-e) : oksidenn uraniom b.

Uranus g. (-) : 1. [stered.] *der Uranus*, Ouran b. ; *die Ringe des Uranus*, gwalennoù Ouran lies. ; 2. [mojenn.] Uranus g., Ouranos g..

Uranvorkommen n. (-s,-) : uranieg b.

Urari n. (-s) : kurar g.

Urat n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] urea b., holen-troazh g. ; 2. [kimiezh] urat g.

uraufführen V.k.e. rannadus [peurliesañ anv-verb hag anv-gwan-verb] (hat uraufgeführt / wird uraufgeführt) : kinnig evit ar wech kentañ war al leurenn.

Uraufführung b. (-,-en) : abadenn gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b.

Urban g. : Urban g.

urban ag. : 1. seven ; 2. -kêr, a ger, kêrel, kêriek.

urbanisieren V.k.e. (hat urbanisiert) : kêriekaat ; *stark urbanisiert*, kêriek.

Urbanisierung b. (-) : kêriekadur g., kêriekaat g.

Urbanität b. (-) : 1. sevender g. ; 2. aergelc'h ar c'herioù bras g.

urbar ag. : mat da labourat ; *urbar machen*, difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digodañ, digrannañ, regas, skidiñ, digeriñ douar e.

Urbar n. (-s,-e) / **Urbarium** n. (-s,Urbarien) : poliptik g.

Urbarmachung b. (-) : labour difraostañ g., distrouezhadeg b., digoradur g. / difraostadur g. (Gregor).

Urbedeutung b. (-,-en) : [yezh.] kemeradur kentañ g.

Urbeginn g. (-s) : pennderoù g., pennkaoz g.

Urbewohner g. (-s,-) : henvroad g., enginidig g., gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.

Urbild n. (-s,-er) : 1. poltred orin g., skouereñ orin b. ; 2. skouer b., kentpatrom g., pimpatrom g.

urchig ag. : [Bro-Suis] 1. droch, pampes, pitaouennek, iskis ; 2. arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.

Urchrist g. (-en,-en) : kristen kentañ g. ; *die Urchristen*, ar gristenien gentañ lies.

Urchristentum n. (-s) : kristenved kentañ g., kristenien gentañ lies., kentaoù ar gristeniezh lies., mareoù kentañ ar gristeniezh lies.

urchristlich ag. : eus mareoù kentañ ar gristeniezh, eus kentaoù ar gristeniezh.

urdeutsch ag. : alaman kenañ, arouezius (arouezus) eus emzalc'h an Alamaned, P. alaman penn-da-benn, alaman hed an neudenn, alaman leizh an neud, alaman penn-kil-ha-troad, alaman penn-ha-troad, alaman penn-ha-korf, alaman penn-ha-korf-ha-troad, alaman leizh ar gudenn, alaman leun.

Urdruck g. (-s,-e) : kentañ moulladenn b.

ureigen ag. : personel, dezhañ e-unan, piaouel.

Ureinwohner g. (-s,-) : henvroad g., enginidig g., gwirvroad g., kentvroad g., orinad g., kentidig g.

Ureltern lies. : tud-kuñv lies.

Urenkel g. (-s,-) : mab-kuñv g., bugel-kuñv g., gourvab g., gourdouaren g., [kozh] gourmiz g.
Urenkelin b. (-,-nen) : merc'h-kuñv b., gourverc'h b., gourdouarenez b., [kozh] gourmizez b.
Ureter g. (-s,Ureteren/-) : [korf.] san-droazh b.
Urethra b. (-,Urethren) : [korf.] kan-troazh g.
Urfarbe b. (-,-n) : pennliv g., liv kentañ renk g.
Urfassung b. (-,-en) : skrid orin g., mammskrid g.
Urfehde b. (-) : *Urfehde schwören*, touiñ war e le e chomfed diwar-vremañ hep brezeliñ a-enep an amezeien c'halladalc'hek.
Urform b. (-,-en) : stumm orin g., stumm kentidik g., furm gentidik b., rakstumm g., kentpatrom g., pimpatrom g., rakskouerenn b.
Urgebirge n. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.
Urgeist g. (-es) : spered kosmek g.
urgemütlich ag. : hoalus, kevannevez, dispar an aergelc'h ennañ.
Urgermane g. (-n,-n) : Henc'herman g.
urgermanisch ag. : 1. henc'herman ; 2. [yezh.] henc'hermanek ; *das Urgermanische*, an henc'hermaneg g.
Urgeschichte b. (-) : ragistor g.
urgeschichtlich ag. : ragistorel.
Urgeschlechtszellen lies. : kellidoaoueg b., germen g.
Urgestein g. (-s) : karregenn eus an hoalad kentañ b.
Urgewalt b. (-,-en) : nerzhioù diroll (dall) an natur lies., ar peder elfenn diroll lies.
urgieren V.k.e. (hat urgiert) : 1. reiñ herr da, lakaat herr e, buanaat, primaat, fonnusaat, herrekaat ; 2. solitiñ dre hent amaezhel.
Urgnade b. (-) : gras orinel b.
Urgroßeltern lies. : tud-kuñv lies.
Urgroßmutter b. (-,-mütter) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.
Urgroßvater g. (-s,-väter) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadou-you / gourdadyouier].
Urgrund g. (-s,-gründe) : abeg kentañ g., arbenn kentañ g., kaoz kentañ b., pennderoù g., pennkaoz g., pennabeg g., orin g.
Urheber g. (-s,-) : oberour g., oberer g., krouer g., degaser g., graer g., aozer g.
Urheberkorrekturen lies. : divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies.
Urheberrecht n. (-s,-e) : gwirioù aozer lies., gwirioù an oberour lies., gwirioù miret-strizh lies.
urheberrechtlich ag./Adv. : *urheberrechtlich geschützt*, pep gwir miret-strizh.
Urheberschaft b. (-) : krouerelezh b., perzh an hini a zo krouer un oberenn g.
Uri n. : kanton Uri g.
Urian g. (-s,-e) : 1. an droukspered g., an diaoul g., an Aerouant g., an Enebour g., Paolig g., Gwilhou Gozh g., Paol Gornek g., Paol lostek g., Yann ar pennkêr dianaou g., ar spered lous g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g. ; 2. [dre skeud.] *Herr Urian*, *Hans Urian*, direnker g., garchenn g., jablour g., bourouell g., gweladenner a zo mui a joa diouzh e seulioù evit diouzh e vegoù treid g., gweladenner chifus (arabadus, hegazus, hegaz, hegus) g., gweladenner a gemerer displejadur o welet anezhañ (ouzh e welet) g., mall-e-gas g., mall-e-goll g.

Uriasbrief g. (-s,-e) : 1. [relij.] lizher Ourias (Urias) g. ; 2. [dre skeud.] lizher a zegas gwallleur d'an hini a zoug anezhañ g.
urig ag. : 1. droch, pampes, pitaouennek, iskis ; 2. arouezius (arouezus) eus ar vro, arouezius (arouezus) eus aergelc'h al lec'h, arouezius (arouezus) eus gizioù ar vro.
Urin n. (-s,-e) : troazh g., frig g., staot g., dour g.
Urin- troazhel, ... troazh.
Urinal n. (-s,-e) : troazhlezh g., staotlec'h g.
urinartig ag. : staotek, troazhek, e doare an troazh, a-zoare gant an troazh, a-seurt gant an troazh.
uringelb ag. : melen-staot.
Uringlas n. (-es,-gläser) : lestr-troazhañ g.
urinieren V.gw. (hat uniriert) : troazhañ, staotañ, dizourañ, ober un dizour, teurel ur banne dour, ober ur staotadenn, dizourañ e gig, skuilhañ ur banne dour, ober.
Urinieren n. (-s) : troazhañ g., staotañ g., troazhadenn b., staotadenn b., dizour g.
Urinpfütze b. (-,-n) : frigidell b., staotigell b., poullig troazh g.
Urinstinkt g. (-s,-e) : bondoug enganet g.
urintreibend ag. : troazhus, staotus.
Urkanton g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kanton e-touez ar re gentañ en istor Bro-Suis g., kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].
Urkeimzellen lies. : kellidoaoueg b., germen g.
Urkirche b. (-) : liz ar gristenien gentañ b., oadvezh abostolek g.
Urknall g. (-s,-e) : big bang g., tarzhadenn orin b., diskolp meur g.
urkomisch ag. : farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus ; *etwas urkomisch finden*, kavout ur pezh o welet (o klevet) udb..
Urkraft b. (-,-kräfte) : 1. nerzhioù diroll (dall) an natur lies., ar peder elfenn diroll lies. ; 2. nerzh ur ramz g.
urkräftig ag. : didrec'hus, difaezhus, krefiv-meurbet.
Urkund [tro-lavar] : [gwir] *zu Urkund dessen*, war feiz kement-se.
Urkunde b. (-,-n) : testeni b., akt g., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., grad b., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *Zeugnisurkunde*, testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; *notarielle Urkunde*, akta-noter g. ; *amtliche Urkunde*, testeni a-berzh-Stad g. ; *eine Urkunde abfassen (aufsetzen)*, skrivañ un testeni (un akta), aozañ un testeni, sevel ur skrid-testeni, sevel ur gread ; *Errichtung (Aufsetzung) einer Urkunde*, savidigezh ur skrid-testeni b., aozidigezh un akta b. ; *Urkunden vorlegen*, diskouez testenioù (dielloù) ; *etwas mit Urkunden belegen*, prouiñ udb gant testenioù, testeniekaat udb. ; *diese Schlacht wird in jener Urkunde erwähnt*, meneg a gaver eus an emgann-mañ er skrid-se.
Urkundenbeweis g. (-es,-e) : dielloù lies., prouenn diazezet war dielloù b., teulioù prouiñ lies.
Urkundenbuch n. (-s,-bücher) : levr dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.
Urkundenfälscher g. (-s,-) : falser dielloù g.
Urkundenfälschung b. (-,-en) : 1. falsidigezh dielloù b. ; 2. [gwir] falsadur hag arver falsteulioù.
Urkundenmaterial n. (-s) : dielloù lies., teuliadur g., dafar g., teulioù dafariñ lies.

Urkundensammlung b. (-, -en) : levr dielloù g., diellevr g., diellaoueg b.

urkundlich ag. : testenius, teuliadurel, teulel ; *urkundlich beweisen*, prouiñ gant dielloù (gant testenioù), testeniekaat.

Urkundsbeamte(r) ag.k. g. : grefier g., tablezer g.

URL b. (-, -s) : chomlec'h URL g.

Urlandschaft b. (-, -en) : korn-bro chomet en e stad orin g.

Urlaub g. (-s, -e) : vakañsoù lies., amzer vak b., ehan g., ehan-labour g., keniad g., ehan soudard g., P. koñje g. ; *bezahlter Urlaub*, ehanoù labour gopret lies., ehanoù gopret lies., ehan-labour gopret g. ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub*, vakañsoù mareadek paeet lies., ehan mareadek gopret g. ; *ein Tag Urlaub*, un devezh laosk g., un devezh dilabour ; *auf Urlaub gehen*, mont da vakañsiñ, mont e vakañsoù ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön*, techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; [lu] *Urlaub haben*, kaout un diskarg, kaout amzer vak ; *auf (in) Urlaub sein*, **a)** bezañ e vakañsoù ; **b)** [lu] kaout ur c'heniad ; *Urlaub nehmen*, **a)** kemer vakañsoù ; **b)** goulenn e ziskarg evit un nebeud devezhioù, goulenn amzer vak, goulenn ur c'heniad, goulenn ul lizher-keniad.

Urlauber g. (-s, -) : **1.** vakañser g., ehanour g. ; **2.** [lu] keniadour g.

Urlauberin b. (-, -nen) : **1.** vakañserez b., ehanourez b. ; **2.** [lu] keniadourez b.

Urlaubersiedlung b. (-, -en) : kêriadenn vakañsiñ b.

Urlaubsanspruch g. (-s, -ansprüche) : devezhioù ehanoù mareadek gopret hervez al lezenn lies.

Urlaubsgeld n. (-s) : arc'hopr vakañsiñ g.

Urlaubsort g. (-s, -e) : kêriadenn vakañsiñ b.

urlaubsreif ag. : hag en deus ezhomm bras mont da vakañsiñ, prest-mat evit mont da vakañsiñ.

Urlaubsreise b. (-, -n) : beaj dudi b.

Urlaubsschein g. (-s, -e) : [lu] lizher-keniad g.

Urlaubssperre b. (-, -n) : [lu] skornadur an holl geniadoù g.

Urlaubstag g. (-s, -e) : devezh vakañsoù g., devezh koñje g., devezh ehan g.

Urlaubswoche b. (-, -n) : sizhunvezh vakañsoù b., sizhunvezh koñje b., sizhunvezh ehan b.

Urlaubszeit b. (-) : vakañsoù lies., mare ar vakañsoù g.

Urlaubszettel g. (-s, -) : [lu] lizher-keniad g.

Urmaß n. (-es, -e) : stalon g.

Urmensch g. (-en, -en) : den eus ar ragistor g.

Urmeter g./n. (-s, -) : metr stalon g.

Urmutter b. (-) : Eva b.

Urne b. (-, -n) : **1.** jarl g. ; **2.** jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g. ; *gestreifte Urne*, jarl rizennek g. ; **3.** [polit.] boest ar mouezhioù b., boest-votiñ b., boest-vouezhiañ b., pod-mouezhiañ g., mouezharc'h b., kirin ar votadeg b., P. pod ma vez taolet ar bilhedoù g. ; *zur Urne gehen*, mont da votiñ (da vouezhiañ).

Urnenfriedhof g. (-s, -friedhöfe) : kolumbariom g., liorz an eñvor b.

Urnengang g. (-s, -gänge) : votadeg b., mouezhiadeg b.

Urnengrab n. (-s, -gräber) : kombod jarl-kañv g., bez jarl-kañv g.

Urnenhalle b. (-, -n) : kolumbariom g.

Urner g. (-s, -) : annezad kanton Uri g. [Bro-Suis].

Urochs g. (-en, -en) : gourejen g.

urogenital ag. : ... troazhañ-genel.

Urologe g. (-n, -n) : troazhadour g.

Urologie b. (-) : troazhadouriezh b.

Urologin b. (-, -nen) : troazhadourez b.

Uroma b. (-, -s) : mamm-guñv b., gourvamm-gozh b.

Uropa g. (-s, -s) : tad-kuñv g., gourdad-kozh g., gourdad-you g. [*liester* gourdadoù-you / gourdadyouier].

urplötzlich ag. : a-zelac'h, a-zelazh, evel ar bleiz, a-greiz-peb-kreiz, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, soudenn, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-benn-krak, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarz, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, brusk evel un tarz kurun, trumm, krak, krenn, pik.

Urproduktion b. (-) : kenderc'h danvez krai g., kentañ gennad g.

Urquell g. (-s) / **Urquelle** b. (-) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g.

Ursache b. (-, -n) : **1.** abeg g., rezon b., pennabeg g., pennkaoz g., diazeadenn b., orin g., pennorin g., poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., poent kentañ g., egin g., perag g., rag ha perag, arbenn g., kaoz b., mammenn b., eienenn b., andon b., gwizienn b. [*liester* gwiziennoù, gwizioù], an arbenn hag an abeg ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalles*, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se, diwar a zo bet displeget deomp diaraok e komprenomp bremañ ar rag hag ar perag eus an afer ; *Zusammenhang von Ursache und Wirkung*, ere arbennel g., darempred abeg-gwered g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b. ; *die bestimmende Ursache, die wirkende Ursache*, an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar gwereder g., an devouder g. ; *die wirksame Ursache*, an abeg gweredus g., an arbenn gweredus g. ar gaoz weredus b., ar gaoz wec'hek b. ; *Ursache seiner selbst, Ursache durch sich selbst*, abeg an-unan g., arbenn an-unan g., kaoz an-unan b. ; *alles hat eine Ursache*, ur penn hag ur penaos a zo da bep tra (Gregor), un arbenn hag un abeg a zo da bep tra ; *nach der Ursache fragen*, klask gouzout ar pennabeg eus udb, klask gouzout pennkaoz d'udb, klask petra zo kiriek [d'udb], klask gouzout petra zo pennabeg [d'udb], klask gouzout petra zo pennkaoz [d'udb], klask gwizioù udb, klask penn d'ar vazh ; *aus welcher Ursache ?* pe dre'n abeg ? / pe evit abeg ? / pe diwar-benn tra ? / diwar-benn petra ? / pe evit tra ? / pe rak tra ? / dre an abeg da betra ? (Gregor), evit peseurt abeg ? abalamour da betra ? dre beseurt arbenn ? pe dre benn ? war betra teuler kement-se ? a be berzh kement-se ? en askont da betra ? petra a zo kaoz da se ? ; *kleine Ursache, große Wirkungen*, defot un tach e koll ar marc'h e houam, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ

kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vras ; **2.** digarez g., tro b., lec'h g., labour g., perzh g., abeg g. ; *man hat alle Ursache zu glauben*, abeg (lec'h, peadra, perzh) 'zo da grediñ ; *Ursache geben zu*, reiñ abeg (lec'h, tro) da, bezañ un digarez evit ober udb, bezañ abeg a-walc'h evit ober udb, bezañ labour ober udb ; *keine Ursache !* netra ebet ! mann ebet ! netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket a ziaez ! n'eo ket tener ! n'eus ket a zroug ! kalz ne vern ! paot ne vern ! n'eus ket pe evit tra ! n'eus forzh ! ne ra netra !

Ursache-Wirkungsbeziehung b. (-, -en) : keñver arbennel g., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., ere arbennel g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., liammadenn a gaoz hag a wered b.

ursächlich ag. : arbennel, abegel, kaozel, ... abeg, ... pennkaoz ; *ursächlicher Zusammenhang*, keñver arbennel g., abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b.

Ursächlichkeit b. (-) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b.

Urschleim g. (-s, -e) : [bev.] protoplasm g.

Urschrei g. (-s, -e) : [mezeg., bredoniezh] kri kezivik g.

Urschrift b. (-, -en) : **1.** skrid orin g., mammskrid g., skrid kentañ g., emzornskrid g. ; **2.** [gwir] eskadenn b., pezh orin g. ; **3.** [istor] henskritur g./b., skritur kentidik g., skritur kentidik b.

urschriftlich ag. : **1.** emzornskridel, diazorn ; **2.** [gwir] en orin.

Urschweiz b. (-) : *die Urschweiz*, kreiz Bro-Suis g., kalon Bro-Suis b. [Schwyz, Uri hag Unterwalden].

Ursel b. : Ursula b.

Ursprache b. (-, -n) : mammyezh b.

Ursprung g. (-s, Ursprünge) : poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., eienenn b., pennkaoz g., arbenn g., pennabeg g., gwrizienn b. [*liester gwriziennoù, gwrizioù*] ; *seinen Ursprung nehmen von*, dont eus, bezañ e orin e, bezañ savet eus (Gregor) ; *seinen Ursprung haben in*, bezañ e boent-orin e, bezañ e benn kentañ eus, bezañ bet ganet e, bezañ e orin e, bezañ genidik eus ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen*, klask a rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez, klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ; *denselben Ursprung haben*, kendevefañ ; *keltischen Ursprungs sein*, bezañ a orin keltiek, bezañ keltiek a orin.

ursprünglich ag. : **1.** kentañ, kentidik, kentaël, kentek ; **2.** -orin, orinel, orinek, eus an deroù, deraouus, penn ; **3.** naturel, diles, gwiriek.

Adv. : en deroù, da gentañ, er penn kentañ, da gentañ penn ; *ein Fass, in dem ursprünglich Apfelwein gelagert hat*, ur varrikenn war-lerc'h sistr b., ur varrikenn goude sistr b., ur varrikenn bet o lakaat sistr b. ; *eine Kiste, in der ursprünglich Zigarren lagen*, ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b.

Ursprünglichkeit b. (-) : **1.** orinelezh b. ; **2.** naturded b.

Ursprungsflughafen g. (-s, -häfen) : aerporzh dibradañ g.

ursprungsgleich ag. : a-ouenn, kenouenn, a hevelep orin.

Ursprungsland n. (-s, -länder) : bro orin b.

Ursprungsnachweis g. (-es, -e) / **Ursprungszeugnis** n. (-ses, -se) : testeni a orin g.

Urstand g. (-s) : [relij.] stad an den a-raok ar pec'hed kentañ (a-raok ar c'houezh er pec'hed) b.

Urstoff g. (-s, -e) : **1.** danvez krai g. ; **2.** [kimiezh] danvezenn b., elfenn b.

Urstromtal n. (-s, -täler) : [douar.] traoñienn eus marevezh ar Skorn-bras b., traoñienn stêrskornel b.

Ursula b. : Ursula b.

Ursulinerin b. (-, -nen) : [relij.] ursuladez b.

Urteil n. (-s, -e) : **1.** barnadenn b., barnedigezh b., barn b., setañs b., arest g. ; *ein gerechtes Urteil*, ur varn eeun ha leal b. ; *ungerechtes Urteil*, barnedigezh displeal b., barnedigezh diwirion b. ; *vollstreckbares Urteil*, barnadenn erounidek b., barnedigezh a c'hell bezañ erounidekaet b. ; *Gerichtsurteil*, arest al lez-varn g. ; *ein mildes Urteil*, ur varnedigezh habask b. ; *hartes Urteil*, barnadenn c'harv b., barnadenn galet b., barnadenn strizh b. ; *ein Urteil fällen (sprechen, aussprechen)*, dougen ur varnedigezh, setañsñ ; *ein Urteil verkünden*, embann ur varnadenn ; *ein Urteil in Strafsachen fällen*, setañsñ, dougen ur setañs (Gregor) ; *ein Urteil bestätigen*, kadamaat ur varnedigezh ; *ein Urteil kassieren*, terriñ ur varnedigezh ; *über jemanden das Urteil sprechen*, barn u.b., embann e soñj a-zivout u.b. ; *in tiefem Schweigen erwarteten sie alle das Urteil*, an holl a dave mik o c'hortoz ar varn da zont ; *sich selbst sein Urteil sprechen*, en em varn (en em gondaoniñ) e-unan (Gregor) ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil*, barnar a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet.

2. meno g., mennozh g., soñj g., aviz g. ; *sich ein Urteil bilden*, ober e soñj, ober e vennozh ; *sein Urteil über etwas (t-rt) abgeben*, reiñ e veno da anaout, displegañ e vennozh a-zivout udb, lavaret e soñj diwar-benn udb ; *darüber habe ich kein Urteil*, n'em eus ket graet va soñj diwar-benn an dra-se, n'em eus ket graet va mennozh c'hoazh a-zivout an dra-se ; *darüber will ich kein Urteil fällen*, *darüber enthalte ich mich des Urteils*, *darüber maße ich mir kein Urteil an*, gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloc war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se ; *er hat ein scharfes Urteil*, lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) eo e spered, ur spered diabaf a zen eo, ur spered divorfil a zen eo, skiant varn en devez ; *auf sein Urteil kann man etwas geben*, pouezet mat e vez ar pezh a lavar, dalc'h ha poell a vez atav gant e alioù, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù ; [dre astenn.] *kein Urteil haben*, bezañ diboell (berboell, berr a skiant, diskiant, diaviz) ; *meinem Urteil nach*, da'm meno, da'm soñj, me a gav din, war va soñj, war va meno, hervez va meno, hervez va soñj ; *nach dem Urteil von*, hervez, gouez da, poz da, liz da.

3. [bred.] *bejahendes Urteil*, aotreadur g., aotreadenn b., aotreadurezh b. ; *verneinendes Urteil*, nac'hadenn b., nac'hidigezh b.

4. [preder.] *analytisches Urteil*, barn dielfennadurel b. ; *synthetisches Urteil*, barn genlakadurel b.

urteilen V.gw. (hat geurteilt) : barn, soñjal, gwalennañ, poellata, dezvarn, jaojañ ; *wie urteilst du über sein Können ?* petra a soñjez diwar-benn e varregezh ? ; *nach seinen Reden zu urteilen*, hervez pezh a lavar, war a lavar, da zezvarn diouzh pezh a lavar, da jaojañ ouzh pezh a lavar ; *nach dem Schein urteilen*, mont d'udb (barn udb) diouzh e welet, barn udb diouzh an diavaez anezhañ, jaojañ udb ouzh an diavaez anezhañ, na sellet nemet ouzh an diavaez, sellet ouzh udb hervez an doare anezhañ ; *nach dem Erfolg urteilen*, mont d'udb diouzh (barn udb hervez, barn udb diouzh, jaojañ udb ouzh) e efedusted (e zisoc'hoù) ; *über den Erfolg urteilen*, studiañ (priziañ, prizañ) an disoc'hoù.

Urteilsöffnung b. (-, -en) : rebuzadur ar varnadenn g., embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b.

urteilsfähig ag. : 1. hag en deus ar gwir da varn an afer, kembeliek ; 2. skiant varn dezhañ, e spered hag e ratozh gantañ, poellus, poellek, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, evezhie, etre daou, a skiant, a rezon, rezonet, emskiantek, emouez, emoueziek ; *urteilsfähiges Alter*, oad a skiant g.

Urteilsfähigkeit b. (-) : 1. dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh ur dalc'h resis (Gregor) g., kembeli b. ; 2. barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegzh b., digoradur spered g., ijin g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b.

Urteilsfällung b. (-, -en) : dougadurezh ar varnadenn b.

Urteilstkraft b. (-) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegzh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., galloudezh poellata b., ijin g. ; [Kant] *Kritik der Urteilstkraft*, dezvarn ar barnerezh b.

urteilslos ag. : neptu, neptuek, divarn.

Urteilsspruch g. (-s, -sprüche) : barnadenn b., barnedigezh b., devarn b.

Urteilsverkündung b. (-, -en) : embann ar varnadenn g., embannadur ar varnadenn b., embann ar varnedigezh g., dougadurezh ar varnadenn b., embannidigezh ar varnadenn b.

Urteilsvermögen n. (-s) : barnerezh g., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., lod a skiant roet d'unan bennak gant an natur g., poell g., skiant-vat b., skiant-poell b., rezon b., reiz g., speredegzh b., digoradur spered g., anaoudegezh b., intentamant g., intentidigezh b., emskiant b., emouiziegezh b., ijin g. ; *es fehlt ihm an Urteilsvermögen*, berboell eo, n'en deus tamm skiant varn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berrwelet da vat, divarn eo, berr eo ar vent a skiant roet dezhañ ; *Urteilsvermögen haben*, kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ

un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ un den a ijin, bezañ ijinnet-mat, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoc'h e leue, bezañ lemm (eskuil, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur skiant vat a zen, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divorfil a zen.

Urtext g. (-es, -e) : mammskrid g., skrid kentañ g., skrid-orin g.

Urtier n. (-s, -e) / **Urtierchen** n. (-s, -) : 1. [loen.] henloen g. ; 2. [bev.] protozoenn b. [*liester* protozoed], protist g.

Urtrieb g. (-s, -e) : broud an anien g., luzad bondougel g.

urtümlich ag. : kentañ-holl, kentañ-kentañ, henaek, hen-, -orin.

Urtyp g. (-s, -en) : kentpatrom g., pimpatrom g.

Uruguay n. : Uruguay b.

Ururahn g. (-s/-en, -en) : tad-ioù g., tad-you g.

Ururahne b. (-, -n) : mamm-ioù b., mamm-you b.

Urukkel g. (-s, -) : bugel-kuñv g., mab-kuñv g.

Urugroßeltern lies. : tud-ioù lies., tud-you lies., tud-adkuñv lies.

Urugroßmutter b. (-, -mütter) : mamm-ioù b., mamm-you b., mamm-adkuñv b.

Urugroßvater g. (-s, -väter) : tad-ioù g., tad-you g., tad-adkuñv g.

Urvater g. (-s, -väter) : hendad g., kentañ tad g.

urväterlich ag. : eus mare hon hendadoù, eus an amzer vat a wechall.

Urväterzeit b. (-) : amzerioù kentañ-holl an denelezh lies.

urverwandt ag. : [yezh.] an hevelep orin dezho, an hevelep pennkef dezho, an hevelep gwrienn dezho.

Urverwandtschaft b. (-, -en) : orin boutin g., boutinded an orin b.

Urvogel g. (-s, -vögel) : [loen.] arc'haeopteriks g., arkaeopteriks g.

Urvolk n. (-s, -völker) : pobl gentidik b., kentidien lies., henstuzidi lies.

Urwahl b. (-, -en) : goulenn ali ouzh an holl izili g., disentez izili an diaz dre votañ b., disentez izili an diaz dre vouezhiañ b.

Urwahrheit b. (-, -en) : gwirionez diazez b.

Urwald g. (-s, -wälder) : hengoad g., koadeg werc'h b., koadeg ouez b., koadeg kentidik b., janglenn b., koad-gouez g.

Urwelt b. (-) : amzerioù mil-gozh lies., ragistor g., kentved g.

urweltlich ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, ragistorel, kentvedel.

Urwerkzeug n. (-s, -e) : mammvenveg g.

Urwesen n. (-s, -) : 1. boud eus ar ragistor g., kentidig g. ; 2. [preder.] pennaenn diazez b.

urwesenhaft ag. : diazez, kentañ-kentañ.

Urwort n. (-s, -wörter) : [yezh.] ger orin g., pennkef g., gwrienn b.

urwüchsig ag. : gwerc'h, chomet e gouezoni, chomet gouez, gouez, her ha taer, kentidik, naturel.

Urwüchsigkeit b. (-) : gwerc'hted b., naturded b., rusted b., taerded b., gouezoni b.

Urzeit b. (-, -en) : amzerioù mil-gozh lies., ragistor g., ragistorvezh g., kentved g. ; *seit Urzeiten*, abaoe ez eus koun, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, dalc'hmat, a vepred, a-

hed-ar-wech, evit ar wech, d'ar wech, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), P. abaoe amzer an ebestel ; P. *vor Urzeiten*, meur a varc'had nav bloaz a zo.

urzeitlich ag. : kozh-ebestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, kozh-gagn, mil-gozh, kentvedel.

Urzeugung b. (-) : genel emdarzh g., ganadur diwar netra g., emgrou g.

Urzustand g. (-s,-zustände) : stad kentañ-holl b., kentstad b., gouezoni b. ; *im Urzustand sein*, bezañ en e stad kentañ, bezañ en e stad kentidik, bezañ chomet en e stad kentañ, bezañ chomet en e stad kentidik.

Urzweck g. (-s,-e) : pal kentañ-holl g.

USA lies. : [*berradur evit United States of America*] *die USA*, SUA lies., Stadoù-Unanet Amerika lies.

US-Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan eus ar Stadoù-Unanet g.

Usance b. (-,-n) : [kenw.] arverioù kenwerzhel lies., boazioù kenwerzhel lies.

usancemäßig ag. : arver, standur, ordinal, evel kustum, hervez kustum, evel boaz.

USB-Anschluss g. (-es,-anschlüsse) : [stlenn.] porzh USB g.

USB-Massenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] alc'hwez USB g.

User g. (-s,-) : 1. implijour g., implijer g., arveriad g. ; 2. bevezet drammoù g.

Userin b. (-,-nen) : 1. implijourez b., implijerez b., arveriadeg g. ; 2. bevezerez drammoù b.

Ustascha b. (-) : [istor] oustachied lies.

Usurpation b. (-,-en) : alouberezh g., skraperezh g., treuzpiaouañ g.

Usurpator g. (-s,-en) : alouber g., skrafer g., treuzpiaouer g.

Usurpatorin b. (-,-nen) : alouberez b., skraperez b., treuzpiaouerez b.

usurpieren V.k.e. (hat usurpiert) : aloubiñ, skrapat, treuzpiaouañ.

Usus g. (-) : boaz g./b. ; *das ist hier so Usus*, e-giz-se (evel-se) e vez kont du-mañ.

usw. : [*berradur evit und so weiter*] h.a., hag all, hag e-se, ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement tra 'zo tout, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.

U-Tal n. (-s,-täler) : [douar.] komm skornredel g.

Utensil n. (-s,Utensilien) : benveg g. ; *Utensilien*, maneroù lies., manerioù lies., binvioù lies., binviajoù lies., listri lies., reizhoù lies., adreizhoù lies., rikoù lies., klavioù lies., prestoù lies., dafaroù lies., traolioù lies. ; *liturgische Utensilien*, reizhoù oferenniñ lies.

Uterus g. (-,Uteri) : [korf.] krozh b., mammoù g., mammog g., mammenn b., mamm b.

Utilitarier g. (-s,-) : [preder.] talvoudelour g., lazegour g.

utilitarisch ag. : talvoudelour, lazegour.

Utilitarismus g. (-) : [preder.] lazegouriezh b., talvoudelouriezh b. ; *altruistischer Utilitarismus*, talvoudelouriezh hentezkarour b.

Utility n. (-,Utilities) : [stlenn.] maveg g.

Utopie b. (-,-n) : 1. [Thomas More] Utopia b. ; 2. utopienn b., sorc'henn b., sorc'hennad b., rambre g. ; 3. utopiezh b.

utopisch ag. : utopek, sorc'hennek.

Utopist g. (-en,-en) : utopour g., huñvreer g.

utopistisch ag. : utopour.

u.U. : [*berradur evit unter Umständen*] marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù.

U-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] U daoubik warnañ g., u daoubik warnañ g., U-Umlaut g., u-Umlaut g.

UV : [*berradur evit ultraviolett*] dreistmouk.

u.v.a. / u.v.a.m. : [*berradur evit und vieles andere / und vieles andere mehr*] ha kement tra 'zo c'hoazh, ha kement tra 'zo holl, ha kement a zo, ha me oar me, ha n'ouzon dare, hag ar rest, ha n'ouzon pet all, ha pet tra-holl, ha traoù evel-se, hep komz eus mil dra all.

U.v.D. : [*berradur evit Unteroffizier vom Dienst*] isofiser e karg g., isofiser ouzh servij g., isofiser diouzh tro g.

Ü-Wagen g. (-s,-) : [*berradur evit Übertragungswagen*] [skingomz] karr darouezañ g., karr skingas g.

Uwe g. : Uwe g.

Uz g. (-es,-e) / **Uzerei** b. (-,-en) : taol-bourd g., farsadenn b., bourd g., noualantez b.

uzen V.k.e. (hat geuzt) : P. *jemanden uzten*, flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, ober fent gant u.b., ober anezhi gant u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogea) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwarbouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachou d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.